

308.4

15.9.11

บทความของ ทวี วัฒนงาม : การศึกษาเชิงวิเคราะห์

19 S.A. 2539

ปริณิญาพนธ์

ของ

ชานะ บุชาสุข

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย

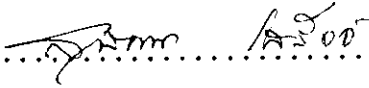
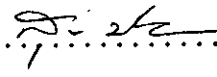
พฤษภาคม 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

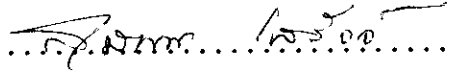
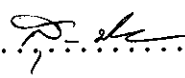
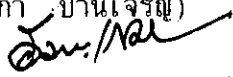
ร. 52515

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รศ. สุนันทา ไสริ่งจ้ง)
..... กรรมการ
(อ. สุภา ปานเจริญ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รศ. สุนันทา ไสริ่งจ้ง)
..... กรรมการ
(อ. สุภา ปานเจริญ)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.ดร. อัมพร สุขเกษม)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ .. 6 .. เดือน .. พฤษภาคม .. พ.ศ. 2539 ..

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงไปด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง
จากรองศาสตราจารย์สุรินทร์ สวัสดิ์ และ อาจารย์สุภา ปานเจริญ ที่ได้กรุณาให้แนวคิด
คำแนะนำตลอดจนสละเวลาเอาใจใส่ ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี
ตลอดมาจนสำเร็จเรียบร้อยเป็นรูปเล่มสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในน้ำใจและความกรุณา จึงขอ
กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการ
สอบเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะที่ช่วยให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ไพฑูรย์ นิมิตรยงสกุล หัวหน้าหมวดภาษาอังกฤษ โรงเรียน
ศิลปากรพัฒนา ที่กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือในการเขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ อาจารย์กฤษฎี ไกรสวัสดิ์ โรงเรียนศิลปากรพัฒนา ที่กรุณาช่วยพิมพ์
ปริญญานิพนธ์ระบบคอมพิวเตอร์ และตรวจพิสูจน์อักษรต้นฉบับให้เป็นอย่างดีเยี่ยมมาโดยตลอดจน
ลงด้วยดี

ขอขอบคุณ อาจารย์ศรีทอง บุชาสุข , คุณร่วมฉัตร - คุณรัตเกล้า บุชาสุข ที่ให้ความ
ช่วยเหลือการจัดรูปภาพประกอบงานวิจัยและสนับสนุนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อชานาญ คุณแม่นงเยาว์ บุชาสุข ที่ได้มอบทุน
ให้ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ และยังสนับสนุนส่งเสริมผู้วิจัยในด้านการ
ศึกษามาด้วยดี ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนครู - อาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอนและวาง
รากฐานการศึกษาตั้งแต่ประถม - อุดมศึกษา คุณค่าและประโยชน์พึงมีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่พระคุณบิดา - มารดา ครู - อาจารย์ทุกท่าน

ชานะ บุชาสุข

บทความของ ทวี วัฒนงาม : การศึกษาเชิงวิเคราะห์

บทคัดย่อ

ของ

ชานะ บุชาสุข

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย

พฤษภาคม 2539

บริบูรณ์พร้อมเรื่อง บทความของทวิ วัดงาม : การศึกษาเชิงวิเคราะห์ มีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ 1. เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการเขียนและศิลปะการใช้ภาษา 2. เพื่อวิเคราะห์แนวคิดในบทความของ ทวิ วัดงาม โดยใช้ข้อมูลที่เป็นบทความเกี่ยวกับของเล่นและการละเล่นของเด็กไทยในอดีตจากหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2533-2536 รวม 110 เรื่อง และเสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาค้นคว้า มีดังนี้

ด้านกลวิธีการเขียนบทความ พบว่า การตั้งชื่อบทความ ตั้งชื่อตามชื่อของเล่นและการละเล่น การเปิดเรื่องส่วนใหญ่เปิดโดยกล่าวพื้นความหลัง การจัดลำดับเนื้อหาจากกล่าวถึงวิธีการประดิษฐ์ , วิธีเล่น , ประวัติความเป็นมามูลเหตุ , รูปร่างลักษณะแบบจำนวน , ผู้เล่น , สถานที่เล่นที่จำหน่ายและกติกาการเล่น การปิดเรื่องปิดโดยการสรุปใจความสำคัญของเรื่องเป็นส่วนใหญ่ ในด้านศิลปะการใช้ภาษาพบว่า มีการใช้คำ 11 ชนิด ได้แก่ คำภาษาปาก, คำสแลง, คำรับ, คำซ้อน, คำซ้ำซ้อน, คำเลียนเสียง, คำศัพท์, คำภาษาต่างประเทศ, คำราชาศัพท์, คำเฉพาะและคำภาษาถิ่น ส่วนการใช้โวหารพบว่า มีใช้ 4 ชนิด คือ บรรยายโวหาร , อธิบายโวหาร , พรรณาโวหารและเทศนาโวหาร สลีการเขียนแบบเรียบง่าย เป็นลักษณะการเล่าเรื่องที่ใช้ระดับภาษาถึงแบบแผน

ด้านแนวคิดเกี่ยวกับสังคม พบว่า แนวคิดเกี่ยวกับวิถีชีวิตด้านความเป็นอยู่ของครอบครัวไทยในอดีตเป็นครอบครัวขนาดใหญ่อยู่ร่วมกันด้วยความสัมพันธ์อันดี มีการอบรมสั่งสอนให้เด็กเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ ช่วยเหลือครอบครัว บลูกฝังให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ของเล่นด้วยความเพียร อดทนและสามัคคีปรองดองกัน แนวคิดด้านการศึกษา เด็กในอดีตศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ตรงเป็นหลัก จากโรงเรียนและวัดอีกส่วนหนึ่ง ด้านอาชีพมีการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมเป็นหลัก เพราะเหมาะสมกับภูมิศาสตร์และเป็นการสืบทอดจากบรรพบุรุษ การปฏิบัติตนของคนในสังคม ผู้หญิงจะถูกอบรมให้อยู่ในกรอบกุลสตรีไทย ผู้ชายจะต้องเป็นผู้นำ ชยันอดทน และเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ แนวคิดด้านวัฒนธรรมประเพณี ชุมชนในอดีตเคร่งครัดในวัฒนธรรมประเพณีและช่วยกันอนุรักษ์เป็นอย่างดี แต่ชุมชนในปัจจุบัน จะมีการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมประเพณีอยู่บ้าง หรืออาจสร้างขึ้นมาใหม่เพื่อความสอดคล้องกับความเจริญที่เปลี่ยนแปลงไป

TAWEE WATNGARM'S ARTICLES : AN ANALYTIC STUDY

AN ABSTRACT

BY

CHAMNA BHUCHASUK

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Thai
at Srinakharinwirot University

May 1996

A research to study the technique of writing, language art, and conceptual ideas taken from 110 articles by Thawee Watngarm in the Siam Rath Daily during 1990-1993. The results of this exploration are presented in analytical descriptive form.

Writing technique: Thawee Watngarm frequently names the titles from toys. In his introduction, he traces the background story and sometimes the methods in making toys and how the game is played, always concluding on main idea pertaining to the title.

Language art: Thewee Watngarm is adept at using language art to express ideas and feelings ; there are 11 types of words usage in his writings. The author uses simple words, uses clear and concise words to depict his characters and stories.

Conceptual ideas: The author blended useful social concepts to his writing. He emphasizes ancestral cultures underscoring by toys and thier games played by Thai children. The games and toys played by Thai children in the past as depicted in the writer's stories would provide further studies of Thai children in the future.

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	คานิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	10
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
2	วิเคราะห์ทฤษฎีการเขียนบทความของ ทวี วัตงาม.....	26
	การตั้งชื่อเรื่อง.....	26
	การเปิดเรื่อง.....	42
	การจัดลำดับเนื้อหาสาระ.....	95
	การปิดเรื่อง.....	121
	วิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษาในบทความของ ทวี วัตงาม.....	173
	การใช้ถ้อยคำ.....	174
	คำภาษาถิ่น.....	174
	คำราชาศัพท์.....	176
	คำศัพท์.....	177
	คำภาษาปาก.....	178
	คำสแลง.....	181
	คำเฉพาะ.....	183
	คำซ้อน.....	186
	คำซ้ำซ้อน.....	189
	คำเลียนเสียงธรรมชาติ.....	190

บทที่	หน้า
คำรับ.....	191
คำต่างประเทศ.....	193
การใช้สำนวนโวหาร.....	196
บรรยายโวหาร.....	196
อธิบายโวหาร.....	198
พรรณนาโวหาร.....	201
เทศนาโวหาร.....	203
ลีลาการเขียน.....	205
3 วิเคราะห์แนวคิดที่ปรากฏในบทความของ ทวี ว่างาม.....	210
แนวคิดเกี่ยวกับสังคม.....	210
ด้านวิถีชีวิตในสังคม.....	210
ด้านแนวคิดทางสังคม.....	216
ด้านแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี.....	221
4 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	227
สรุป.....	227
อภิปราย.....	231
ข้อเสนอแนะ.....	235
บรรณานุกรม.....	236
ภาคผนวก.....	239
ภาพของเล่นและการละเล่นของเด็กไทยในอดีต.....	240
ประวัติของ ทวี ว่างาม.....	351
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	353

ภูมิหลัง

การเขียนเป็นการใช้ภาษาอย่างมีศิลปะในการสื่อสารถ่ายทอดความรู้ ความคิด ตลอดจนความรู้สึกและอารมณ์ต่าง ๆ จากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน การเขียนต้องประกอบด้วยภาษาที่งดงาม ประณีต มีกลวิธีในการสื่อสาร เพื่อจะได้นำเอา ความรู้ ความคิด หลักการ วิธีการ และ ทฤษฎีต่าง ๆ มาผสมผสานเข้าด้วยกันอย่างมีศิลปะ เหมือนดังที่ ปรีชา ช่างขวัญยืน (2519 : 100) กล่าวถึงขบวนการเขียนไว้ว่า "ขบวนการในการเขียนนั้นจะประกอบด้วยความคิดให้เข้าเรื่อง การจัดระเบียบ และเรียบเรียงความคิด การกระชับเนื้อความ และการแสดงความคิดออกเป็น ภาษาอย่างแจ่มแจ้ง ชัดเจน องค์ประกอบทั้งสี่ประการนั้นต้องประสานสัมพันธ์กันอย่างมีระบบ มีเนื้อหาสาระและมีคุณค่า"

งานเขียนประเภท "บทความ" เป็นการเขียนที่มีเนื้อหาสาระมุ่งเสนอความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราว หรือเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น อาจเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาไว้บ้างดังที่ ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (2516 : 197) ได้กล่าวถึงความสำคัญของบทความไว้ว่า "บทความเขียนขึ้นเพื่อเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เรื่องที่เขียนเป็นบทความจึงเป็นเรื่องที่คนกำลังสนใจทันต่อเหตุการณ์มีสาระ แทรกทัศนะที่ชวนคิด ชวนอ่านไม่ใช่เรื่องคาด ๆ"

บทความมีหลายประเภท บทความประเภทสารคดี เป็นบทความประเภทหนึ่งที่มุ่งให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ทำให้ผู้อ่านได้ปัญญาคิด ทวี วัฒนาม เป็นนักเขียนบทความเชิงสารคดี เนื้อหาสาระของบทความส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ทวี วัฒนาม (สัมภาษณ์: เม.ย. 2538) กล่าวถึงการเขียนบทความ ที่เขียนเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยไว้ โดยมีจุดประสงค์ว่า "สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาไม่ว่าเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมล้วนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เป็นหลักฐานของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและสังคม คนไทยจึงควรส่งเสริมให้มีการบันทึกเรื่องราวที่เกิดขึ้นเอาไว้เพื่อประโยชน์ทางด้านต่าง ๆ ในอนาคตของมนุษยชาติ"

ในด้านวัฒนธรรมไทยนั้น ชาติดไทยมีวัฒนธรรมสืบทอดมาแต่บรรพกาลมากมายหลายสาขา วัฒนธรรมทางด้านการละเล่นของไทยก็มีประวัติอันยาวนานเช่นกัน ดังที่ พระยาอนุมานราชธน (2510 : 130) กล่าวถึงการละเล่นชนิดหนึ่งไว้ว่า "แตกาโละ คือการปั้นดินเหนียวเป็นกระถาง

เล็ก ๆ ำให้ส่วนกันบางที่สุดที่จะบางได้แล้วขำวางลงบนพื้นให้แรงก็จะมีเสียงแตกดังโพละ และเป็นช่องโหว่ที่กัน แล้วเอาดินมาแผ่บาง ๆ ำให้เท่ารูปหัวใจ การละเล่นนี้จะเกิดขึ้นเพราะมนุษย์รู้จักเอาดินมาปั้นเป็นภาชนะและเด็กเห็นผู้ใหญ่ทำจึงนำมำปั้นเล่นบ้าง "การละเล่นของคนไทยในอดีต ที่เรำได้รับสืบทอดมำจนปัจจุบันนี้ สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชุมชนไทยในอดีต เช่น สะท้อนเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่อันสังคมเกษตรกรรม การทำนุ ำมีการละเล่นโยนพวง เพลงเกี่ยวข้าว การทำไร่ทำปลา ำมีการละเล่นนางลุ่ม นางข้อง การละเล่นที่สะท้อนถึงสภาพแวดล้อมธรรมชาติ ำมีการละเล่น เช่น นางควาย เสือกินวัว อีกาพิกาไซ งูกินหาง การละเล่นที่สะท้อนภาพชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อ เช่น แม่ศรี ลิงลม เป็นต้น

ปัจจุบันวัฒนธรรมด้านการละเล่นและของเล่นต่าง ๆ โดยเฉพาะการละเล่น ของเล่นของเด็กไทยจะค่อย ๆ สูญไป วัฒนธรรมการละเล่นและของเล่นของเด็กไทยสมัยก่อนควรอนุรักษ์ไว้ทั้งนี้เพราะของเล่นหลาย ๆ ชนิดฝึกให้เด็กไทยรู้จักใช้ความคิดในการประดิษฐ์คิดค้นสร้างสรรค์ออกมาด้วยฝีมือของตนเองโดยใช้วัสดุธรรมชาติที่มีอยู่ เช่น การทำดินโคลนมาปั้นเป็นตุ๊กตา เป็นรูปสัตว์ ของใช้ต่าง ๆ หรือการทำของเล่นจากส่วนของต้นไม้ เป็นต้น

ทวี วัฒนงาม เป็นนักเขียนบทความทางวัฒนธรรม เขาได้เขียนบทความลงในคอลัมน์ "วัยสนุกเมื่อวันวาน" เพื่อบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรมของเล่นและการละเล่นของเด็กไทย ตามที่ได้ติดตามข้อมูลหรือจำเรื่องราวได้ โดยเขียนลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2533 ทวี วัฒนงาม เป็นผู้มีส่วนร่วมด้านการวัฒนธรรมพื้นบ้านอย่างขำของครอบครัวของเขามีวิถีชีวิตอย่างชาวบ้าน เขาคลุกคลีอยู่กับท้องถิ่นตั้งแต่เด็กจนโต บิดาเป็นคนทำปิ่นปักกระดำแบบอัตลมที่แพร่หลายอยู่ในงานวัดทุกวันนี้ มารดาเป็นช่างทำของเล่นแบบไทย ๆ เช่น ตุ๊กตาผ้า หมวกกระดาษ มีดคาบไม้ และของเล่นประเภทหัตถกรรม ทวี วัฒนงาม จึงมีความคุ้นเคยและรอบรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะเรื่องของเล่นและการละเล่นแบบไทย ๆ จึงสามารถเขียนบทความถ่ายทอดเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ได้อย่างแม่นยำ

ทวี วัฒนงาม สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา เขาเริ่มเขียนบทความลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวันเป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2520 ในคอลัมน์ต่าง ๆ หลายคอลัมน์รวมทั้งคอลัมน์ "วัยสนุกเมื่อวันวาน"โดยใช้นามปากกาบ้าง นามจริงบ้าง นามปากกาที่ใช้เขียน เช่น ทิวะ อารามวิจิตร , ทวีวัฒน์ , จักรราช เป็นต้น บทความที่ ทวี วัฒนงาม เขียน มีทั้งรายวันและรายเดือน มีผลงานรวมเล่มอยู่หลายเรื่อง เช่น

ความรู้เกี่ยวกับ เรื่องผู้หญ่บ้าน เรื่องเมื่อเริ่มมีสิ่งนี้ในเมืองไทย เรื่องคนแรกในเมืองไทย เรื่องวาณิชน้อย รวมทั้งบทความคอลัมน์ "วัยสนุกเมื่อวันวาน" ซึ่งได้รับความนิยมมาก งานเขียนของ ทวี วัฑงาม ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้วัฒนธรรมและสังคมไทย ซึ่งเป็นเรื่อง ที่ควรส่งเสริมให้มีการบันทึกไว้เป็นหลักฐาน เป็นสาระความรู้ประโยชน์แก่สังคมไทยอย่างยิ่ง

บทความของทวี วัฑงาม มีความเด่นในด้านเนื้อหาและศิลปะการใช้ภาษา กล่าวคือด้าน เนื้อหา เป็นเรื่องที่มีประโยชน์ทางวัฒนธรรมในสมัยก่อนบันทึกไว้ ซึ่งปัจจุบันหาอ่านได้ยาก โดยเฉพาะอ่านสนุกเข้าใจง่ายความคิดเด่นด้านเนื้อหาซึ่ง พลาคิสัย สิทธิธัญกิจ (2537 : 6) นักเขียน นักวิจารณ์ซึ่งเป็นคณะกรรมการสื่อวัฒนธรรมมาได้กล่าวถึงงานเขียนของ ทวี วัฑงามว่า "วัยสนุก เมื่อวันวาน ของทวี วัฑงาม มีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิตไทย เป็นหนังสือที่มีคุณค่าในเนื้อหาของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชาวบ้าน สมควรได้รับการถ่ายทอด เป็นความรู้ได้มากกว่าที่จะคิดปรุงแต่งการแต่งคำวัฒนธรรมไทยโดยไม่คำนึงถึงสติปัญญามนุษย์ และความเข้าใจที่ดีของกลุ่มคนท้องถิ่น" นอกจากนั้นยังมีนักเขียนคนสำคัญ ที่ได้กล่าวถึงบทความของ ทวี วัฑงาม เกี่ยวกับเนื้อหาของวัฒนธรรมทางการละเล่น ว่ามีประโยชน์ควรเป็นหลักฐานบันทึก ทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ นักเขียนท่านนั้นคือ อัครศิรี ธรรมโชติ (2537 : 8 - 9) ได้กล่าว ไว้ในคำนิยามว่า "ได้ลงทุนค้นคว้ามาอย่างจริงจัง ๆ จัง ๆ จากการละเล่นหรือเรียกว่ามหรสพอัน เป็นโลกเก่า ๆ ของผู้คนและเด็กและจากประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิตแต่โบราณของสังคมไทยที่จะ ไม่มีวันหวนกลับมาอีกแล้ว ทวี วัฑงาม เขียนอย่างจริงจังทั้งมีประโยชน์ หลักฐานทางวิชาการที่ เชื่อได้ และจะเป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์ที่เก็บไว้เรียนรู้ให้ศึกษาได้ในภายหลัง สำหรับคนรุ่น ต่อ ๆ ไป ซึ่งถือเป็นงานวิชาการทางด้านสังคมวิทยาอีกแขนงหนึ่งที่ย่อมได้เลยทีเดียว"

ทางด้านศิลปะการใช้ภาษา ทวี วัฑงาม สามารถใช้ภาษาที่ทําให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจ เรื่องราวความรู้ ความคิด สำนวน ด้วยถ้อยคำง่าย ๆ เป็นกันเองแต่ก็ให้คุณค่าสาระน่าสนใจยิ่ง รวมถึงเกร็ดขำขัน ข้อคิดและการเปรียบเทียบถึงสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยที่เปลี่ยนแปลงงาน ปัจจุบันไว้ด้วย ดังที่นักเขียนนักวิจารณ์ท่านหนึ่ง คือ เสกสรรค์ สิทธาคม (2537 : 10 - 11) บรรณาธิการหน้าบ้านถึงสยามรัฐ กล่าวว่า "ใครที่คิดคำนึงถึงความทรงจำในกาลที่ผ่านมามองว่าแก่หรืออะไรก็สุดแต่จะว่าไป แต่อดีตอย่างวัยสนุกเมื่อวันวานนั้น เห็นจะไม่มีภาพลักษณ์ ดังกล่าว จะมีก็แต่รอยยิ้ม มีแต่เสียงหัวเราะบวกกับการบันทึกอดีตที่อาจจะเรียกว่าประวัติศาสตร์ วัยเด็กของเด็ก ๆ ก็ย่อมได้ วัยสนุกเมื่อวันวาน บันทึกอดีตที่สนุกสนานเพลิดเพลินโดยเชื่อมความ

ผลิตเพลินความสนุกระหว่างเด็กในอดีตกับพ่อแม่ยุคใหม่ในปัจจุบันแล้วก็เพื่อถึงอนาคต"

นอกจากนี้ ทวี วัฒนาม ได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการประกวดของเล่นเด็กที่ศูนย์ส่งเสริมศิลปกับกลุ่มนักสะสมที่ใช้ชื่อว่า สามสรวนนักสะสมกรุงเทพฯ และได้บันทึกเรื่องราวของเล่นเด็กแบบที่เคยมีมาในอดีตรวมทั้งเกมต่าง ๆ จากงานประกวดครั้งนี้ได้เขียนเป็นบทความซึ่งควรจะได้เก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานสำคัญอีกชิ้นหนึ่ง ก่อนที่จะไม่มีใครจดจำหรือเล่าขานกันได้อีกหรือถูกลืมเลือนไป

ปัจจุบันนี้ทางภาครัฐมีการสนับสนุนให้ความสำคัญในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยทุก ๆ ด้าน โดยกำหนดให้ปี พ.ศ.2537 เป็นปีอนุรักษ์ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ต่อเนื่องมาจนถึง พ.ศ.2538 เป็นปีแห่งการสืบสานวัฒนธรรมไทย ผู้วิจัยจึงคิดว่า การศึกษาค้นคว้างานเขียนของ ทวี วัฒนาม ในรูปแบบบทความเกี่ยวกับวัฒนธรรมของเล่นและการละเล่นของเด็กไทยจะทำให้ได้รับความรู้ ทักษะ ตลอดจนกลวิธีการเขียนบทความซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และเพื่อเป็นการสืบสานวัฒนธรรมของชาติอีกทางหนึ่ง ประกอบกับงานเขียนบทความวัฒนธรรมไทยของทวี วัฒนาม ทางด้านนี้ยังไม่มีผู้ใดได้ศึกษาค้นคว้ามาก่อน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำบทความของท่านมาศึกษาค้นคว้า อย่างละเอียดต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการเขียน และศิลปะการใช้ภาษาในบทความของทวี วัฒนาม
2. เพื่อวิเคราะห์แนวคิดของ ทวี วัฒนาม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้านี้จะทำให้เห็นคุณค่าบทความของ ทวี วัฒนาม เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยในด้านต่าง ๆ ได้แก่ กลวิธีการเขียนและศิลปะการใช้ภาษาอันจะมีประโยชน์ต่อการพัฒนางานเขียนประเภทนี้ ตลอดจนเข้าใจทัศนะของผู้เขียนที่ปรากฏในบทความ ซึ่งจะช่วยให้ตระหนักถึงภูมิปัญญาของบรรพชนอันจะก่อให้เกิดการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมไทยที่ดียิ่งต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษานี้ศึกษาของ ทวี วัดงาม ครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะบทความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ วัฒนธรรมของเล่นและการละเล่นของไทย ในคอลัมน์ "วัยสนุกเมื่อวันวาน" ซึ่งตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวันตั้งแต่ปี พ.ศ.2533 - 2536 โดยแบ่งบทความเป็น 2 ชุด รวมจำนวน 110 เรื่อง ดังต่อไปนี้

1. ชุดของเล่นเด็กไทย 66 เรื่อง ใช้เกณฑ์การแบ่งตามวัสดุที่ใช้ในการประดิษฐ์ของเล่น ดังนี้

1.1 ของเล่นที่ประดิษฐ์จากส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้ 25 เรื่อง คือ

- 1.1.1 ปลาทะเพียนใบลาน
- 1.1.2 ของเล่นจากต้นกล้วย
- 1.1.3 อังแตลม
- 1.1.4 ไม้ไผ่
- 1.1.5 ประทัดฝักด้อยดึง
- 1.1.6 ปั่นมะเขือเปราะ
- 1.1.7 ขาโตกเอก
- 1.1.8 ฝักดาผลตาล
- 1.1.9 ชักลูกยาง
- 1.1.10 เรือก้านกล้วย
- 1.1.11 แล่หวายงานพระบาท
- 1.1.12 เมื่อสิงห์น้ำตาลเปลี่ยนสัญชาติเป็นไทย
- 1.1.13 หัวล้านชนกัน
- 1.1.14 ลูกโป่งยางละพุง
- 1.1.15 กระตงก์้านกล้วย
- 1.1.16 ลูกช้าง
- 1.1.17 สิงห์ไม้ช้าง
- 1.1.18 ลูกหัน

- 1.1.19 ปี่ซังข้าว
- 1.1.20 อมยิ้ม
- 1.1.21 ไอติมไม้แดง
- 1.1.22 ของเล่นเมืองเพชร
- 1.1.23 สิ่งลูกมะพร้าว
- 1.1.24 รถแกนตลอดด้าย
- 1.1.25 ลูกดิ่ง
- 1.2 ของเล่นที่ประดิษฐ์จากกระดาษ 11 เรื่อง คือ
 - 1.2.1 กังหันไฟผ่อง
 - 1.2.2 เล่นรูปขนมไฟ
 - 1.2.3 หน้ากากกระดาษ
 - 1.2.4 หน้ากากพระเอก
 - 1.2.5 พู่จรวด
 - 1.2.6 กล้องดูแห่
 - 1.2.7 มงกุฎ(กระดาษ)นางงาม
 - 1.2.8 แต่งตัวตุ๊กตา
 - 1.2.9 ร่อนรูป
 - 1.2.10 เทพธิดาน้อย
 - 1.2.11 หมวกกระดาษ
- 1.3 ของเล่นที่ประดิษฐ์จากโลหะ, แก้ว, หิน, ดิน, และปูน 16 เรื่อง คือ
 - 1.3.1 ปลาสลัด
 - 1.3.2 ระนาดรางเหล็ก
 - 1.3.3 กงจักรฝาเปียร์
 - 1.3.4 ตุ๊กตาอมสินปูนปลาสเตอร์
 - 1.3.5 ของเล่นหัตถกรรมไทย ฝักเดินเรือ
 - 1.3.6 ลูกแก้วลูกหิน
 - 1.3.7 จักรยานเด็กที่สนามหลวง

- 1.3.8 รถเล็ก
- 1.3.9 โทรศัพท์สายตรง
- 1.3.10 ปืนเก็บ
- 1.3.11 เล่นผาเปียก
- 1.3.12 เล่นผาเปียก(ภาค2)
- 1.3.13 จักจั่น
- 1.3.14 เรือป๊อปปี้พายไปไหน
- 1.3.15 ของเล่นโบราณ
- 1.3.16 ตุ๊กตุ่น

1.4 ของเล่นที่ประดิษฐ์จากผ้า,หนัง,พลาสติก,ยางและเชือก 14 เรื่อง คือ

- 1.4.1 กลองหนังกบ
- 1.4.2 กระจับพวง
- 1.4.3 เด็กกับผ้าขาวม้า
- 1.4.4 เปลสะตือ
- 1.4.5 ทาป่านคม
- 1.4.6 ของเล่นเป่าลม
- 1.4.7 ปืนฉีดน้ำ
- 1.4.8 ไข่ตุ๋นตุ๋น
- 1.4.9 ห่วงชูราฮูบ
- 1.4.10 ก้านิรโรคฟุตบอล
- 1.4.11 ลากรถบรรทุก
- 1.4.12 หนังสือเด็ก
- 1.4.13 ร้อยลวดเหล็กปี ลูกโป่งเมืองไทย
- 1.4.14 ตุ๊กตาเซลลูลอยด์

2. ชุดการเล่นของเด็กไทย 44 เรื่อง ใช้เกณฑ์การแบ่งตามลักษณะสถานที่ที่ใช้ สำหรับเล่น ดังนี้

2.1 การเล่นกลางแจ้ง ใช้สถานที่กว้างต้องอาศัยบริเวณ 16 เรื่อง คือ

- 2.1.1 ข่ายเตงไม้
- 2.1.2 ไซกบ๊ีบ
- 2.1.3 ฆมราเรียกชื่อ
- 2.1.4 ซ้องอ้อย
- 2.1.5 แข่งเรือฟ่ง
- 2.1.6 ลิงชิงหลัก
- 2.1.7 เล่นเรือบด
- 2.1.8 ปลาหมอตกกระทะ
- 2.1.9 เกมตบมุง
- 2.1.10 ฟ่างเชลย
- 2.1.11 ใ้บครกแข่ง
- 2.1.12 แหย่หัวโต
- 2.1.13 ภูเขาทองสไลเดอร์
- 2.1.14 ยิงกอง
- 2.1.15 บทล้อเลียน
- 2.1.16 ล้อต๊อก

2.2 การเล่นในร่ม ใช้บริเวณสถานที่จำกัด 15 เรื่อง คือ

- 2.2.1 ปริศนาคำทาย
- 2.2.2 พระ เด็ก เลือ ไม้ มอด
- 2.2.3 เล่นต่อภาพ
- 2.2.4 ชนกว่าง
- 2.2.5 นักเลงปลาเข็ม
- 2.2.6 เป่าถั่ว
- 2.2.7 จับฉลาก

- 2.2.8 กัดจิ้งหรีด
- 2.2.9 ปัจจุบันเด็กไทยเล่นเป่ากบไม่เป็น
- 2.2.10 ชนควายดิน
- 2.2.11 ตีไก่ดอกหญ้า
- 2.2.12 จัดซื้อ
- 2.2.13 ต่อบ้าน
- 2.2.14 เด็กโบราณเล่นเสตมป์
- 2.2.15 นักประมงน้ำตื้น
- 2.3 การละเล่นในงานวัด 13 เรื่อง คือ
 - 2.3.1 ปืนยิงเข้างานวัด
 - 2.3.2 ยิงธนู
 - 2.3.3 ปากระป๋อง
 - 2.3.4 ชกบอล
 - 2.3.5 ผู้เขียนชิงงานวัด
 - 2.3.6 ก่อกองทราย
 - 2.3.7 ชิงช้าสวรรค์
 - 2.3.8 มอเตอร์ไซค์ไต่ถัง
 - 2.3.9 ถ้ำมรกต
 - 2.3.10 ทิ้งกระป๋อง
 - 2.3.11 ถ้ำมอง
 - 2.3.12 ละครลิง
 - 2.3.13 สี่เกลอโรงงาน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

บทความของ ทวี วัดงาม หมายถึง บทความเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางด้านการละเล่น และของเล่นของเด็กไทยที่เขียนในคอลัมน์ "วัยสนุกเมื่อวันวาน" จากหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน

ช่วง พ.ศ. 2533 - 2536 มีจำนวน 110 เรื่อง

กลวิธีการเขียน หมายถึง วิธีการที่ ทวี วัฑงาม ใช้ในการนำเสนอบทความ ประกอบด้วย การตั้งชื่อเรื่อง การเขียนคำนำ การจัดลำดับเนื้อหาสาระ และการสรุปเรื่อง

ศิลปะการใช้ภาษา หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร ให้ผู้อ่านเข้าใจ เรื่องราวหรือความคิดได้ตรงตามที่ต้องการ ประกอบด้วย การใช้ถ้อยคำ การใช้สำนวนโวหาร และลีลาการเขียน

แนวคิด หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เขียนที่ปรากฏในบทความ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาชีวประวัติและผลงานของ ทวี วัฑงาม
2. ศึกษาบทความคอลัมน์ "วัยสนุกเมื่อวันวาน" ของ ทวี วัฑงาม จากหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน ในช่วง พ.ศ. 2533 - 2536 ตามที่ระบุไว้ในขอบเขตการวิจัย
3. วิเคราะห์กลวิธีการเขียนบทความในด้านการนำเสนอเรื่อง ดังนี้
 - 3.1 ชื่อเรื่อง
 - 3.2 การเปิดเรื่อง
 - 3.3 การจัดลำดับเนื้อหาสาระ
 - 3.4 การปิดเรื่อง
4. วิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษา ดังนี้
 - 4.1 การใช้ถ้อยคำ
 - 4.2 สำนวนโวหาร และลีลาการเขียน
5. วิเคราะห์แนวคิดของ ทวี วัฑงาม
6. เสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของบทความ

บทความ (ARTICLE) เป็นคำประพันธ์ร้อยแก้วประเภทสารคดี ที่มีเนื้อหามุ่งเสนอความรู้ ความคิดเห็น หรืออาจเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา หรือแนวทางปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งแก่ผู้อ่าน และจะต้องมีศิลปะในการเขียนให้ผู้อ่านเพลิดเพลินไปพร้อมกันด้วย มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับบทความไว้หลายท่าน ดังนี้

เปลื้อง ณ นคร (2507 : 118) ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับบทความว่า บทความนี้อาจมีความยาวตั้งแต่หน้ากระดาษเดียวถึงห้าหกร้อยหน้า โดยมากมีความยาวขนาดเรื่องสั้น และเขาถือว่าเรื่องใด ๆ ถ้าไม่ใช่เป็นนิยาย นับเป็นพวกบทความเรื่องทั้งนั้น บทความเรื่องอาจเป็นเรื่องชนิดหน้าปากคอก เช่น เรื่องแวนตา เข็มขัดแก้ว ปลาปักเป้า จนถึงเรื่องปรัชญาลึกซึ้ง เช่น บทความเรื่องว่าด้วยความรู้ ความคิดของมนุษย์

เปลื้อง ณ นคร (2507 : 118) ได้แบ่งบทความเรียงโดยแยกออกเป็น 2 ประเภท คือ

บทความเชิงสาระ เป็นบทความเน้นหนักไปในทางวิทยาการ ผู้เขียนต้องการอธิบายความรู้บางอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นเรื่องสำหรับนักศึกษาอ่านเพื่อความรู้ในการเขียนบทความเรื่องชนิดนี้ ผู้เขียนมีความประสงค์จะชี้แจงความรู้เป็นข้ออาทนต์ ไม่คำนึงถึงการใช้สรวนโวหาร และไม่คำนึงถึงความเพลิดเพลินของผู้อ่าน เพราะถือว่าเป็นเรื่องความรู้ ผู้อ่านต้องมีปัญญาความคิด ไม่ใช่ความสนุก

บทความเชิงบันเทิง จะเพ่งเล็งที่จะแนะนำให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน แต่ยอมคำนึงถึงจะให้ผู้อ่านกันอย่างเพลิดเพลินเป็นอันดับ

ลิตธา พินิจกุล (2516 : 75) กล่าวว่า บทความคือ เรื่องที่เขียนขึ้นโดยมีหลักฐานข้อเท็จจริง และผู้เขียนแทรกข้อเสนอนแนะเชิงวิจารณ์หรือเชิงสร้างสรรค์เอาไว้ด้วย

เจือ สตะเวทิน (2517 : 63) ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความไว้ว่า การเขียนบทความคือการเรียงความชนิดหนึ่งผิดกับเรื่องความในส่วนปลีกย่อย เรื่องความเป็นเรื่องสำหรับสอพลอแข่งขัน บทความนั้นเขียนเป็นการเป็นงาน การเขียนบทความเป็นวิชาชีพ เพราะฉะนั้น

การเขียนบทความจำเป็นต้องใช้ภาษาและเทคนิคเป็นพิเศษแตกต่างไปจากเรียงความ บทความเป็นอาหารทางสมองของผู้อ่าน เป็นเรื่องจริงจัง ผู้เขียนมีความรับผิดชอบเป็นพิเศษ ใช้เป็นหลักฐานข้อเท็จจริงต้องแน่นหนาไม่ผิดพลาด ต้องสอบสวนหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร รวบรวมข้อเท็จจริงไว้มาก ต้องตรวจแล้วอีกเพื่อความถูกต้อง ประกอบด้วยความน่า ตัวเรื่องและคำลงท้าย

ทัศนีย์ สุขเมธี (ม.ป.ป. : 75 - 82) กล่าวว่า บทความหมายถึง การแสดงความรู้ความคิดอย่างกว้างกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งทางองวิจักษ์ ควรจะเป็นบทความทางการเมืองหรือบทความเชิงความรู้ก็ได้ บทความเป็นความเรียงที่มีเรื่องราวจากข้อเท็จจริง เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของคนทั่วไปในขณะนั้น ที่สำคัญการเสนอทัศนะข้อคิดเห็นบางประการ ของผู้เขียนเองด้วย

กลวิธีการเขียน

สิทธา พิณีภูวคณ (2516 : 40 - 41) ได้กล่าวถึงการเขียนบทความ นหัวข้อต่าง ๆ คือ

การตั้งชื่อเรื่อง

1. ตั้งชื่อตามความสำคัญของเรื่อง
2. ตั้งชื่อเป็นรูปคำถาม
3. ตั้งชื่อแบบขัดความ
4. ตั้งชื่อแบบตรงตัว
5. ตั้งชื่อแบบเร้าความสนใจ
6. ตั้งชื่อแบบเปรียบเทียบ

ในเรื่องการนำเสนอเรื่อง การเขียนบทความต้องพิจารณาถึงการนำเสนอเรื่อง ซึ่งเกี่ยวกับวิธีการเปิดเรื่อง ปิดเรื่อง เป็นสำคัญ ผู้เขียนแต่ละท่านจะมีวิธีการนำเสนอเรื่องต่าง ๆ กันตามสไตล์ของแต่ละคน สิทธา พิณีภูวคณ (2516 : 61 - 83) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่า บทความแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ความนำหรือค่านำ เป็นการกล่าวเปิดเรื่องเป็นตอนที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะต้อง

เขียนมาให้ผู้อ่านเกิดความสนใจใคร่รู้ และกระหายที่จะได้อ่านต่อไป ความน่ามีหลายวิธี ดังนี้

1. ขึ้นต้นด้วยข้อความที่เป็นข่าว
2. ขึ้นต้นด้วยข้อความที่เป็นคำถาม
3. ขึ้นต้นด้วยการบอกจุดมุ่งหมายของการเขียนบทความนั้น ๆ เป็นการขึ้นต้นแบบตรง

ไปตรงมาเข้าถึงจุดทันที

4. ขึ้นต้นด้วยการบอกบทสรุปใจความสำคัญของบทความนั้น
5. ขึ้นต้นด้วยสุภาษิต บทกวี คำกล่าว หรือคำอุปมาอุปไมยอันเป็นที่รู้จักกันดีแพร่หลาย
6. ขึ้นต้นด้วยเรื่องเกล็ด อันเป็นเรื่องราว ๆ ชวน ๆ เพื่อผู้อ่านเกิดอารมณ์พอใจ
7. ขึ้นต้นด้วยข้อความที่กระทบใจ คือเป็นข้อความที่แปลกประหลาดโดดเด่นผู้อ่านเกิด

ความสนใจ

8. ขึ้นต้นด้วยบทพรรณนา เช่น พรรณนาความสวยของสถานที่
9. ขึ้นต้นด้วยข้อความที่เป็นเรื่องเล่า อาจเป็นนิทาน นิยาย
10. ขึ้นต้นด้วยการเอ่ยถึงความหลังสภาพหรือปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ที่เคยปรากฏ

มานานอดีต

11. ขึ้นต้นด้วยการสนทนาปฏิสันถารผู้อ่านโดยตรง เป็นกันเองคล้ายการสนทนา

เนื้อเรื่อง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ขยายความมาให้รับกับคำถาม อธิบายความคิดเห็นให้กระจ่างชัด แล้วจึงถึงตอนที่สอง คือตอนที่หาหลักฐานข้อเท็จจริง ตลอดจนสถิติ ข้อมูลต่าง ๆ มาสนับสนุนความคิดเห็นของตนให้มีหลักฐานหนักแน่น น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

ความลงท้าย มักเป็นตอนที่กล่าวถึงคำแนะนำ หรือวิธีการแก้ไขปัญห หากว่าบทความนั้นเกี่ยวกับปัญหาหรืออาจเป็นตอนที่ย้ำความคิดเห็นของผู้เขียนให้เด่นชัดขึ้น ความลงท้ายมีลักษณะดังนี้ คือ

1. จบลงโดยตอบคำถาม
2. จบลงโดยสรุปใจความสำคัญของเรื่องผู้เขียนจะนำเรื่องสำคัญ ๆ ทั้งหมดในเรื่องมากล่าวสรุปอีกครั้งหนึ่ง

3. จบโดยเรียกร้องขอความร่วมมือเรียกร้องหรือวิงวอนให้ผู้อ่านปฏิบัติตามอย่างใดอย่างหนึ่งมักใช้กับเรื่องราวเกี่ยวข้องกับส่วนรวม

4. จบโดยใช้กับบท สุภาษิต

5. จบโดยแสดงมติของผู้เขียน ซึ่งผู้เขียนจะแสดงภาพประสงค์ของตนอย่างชัดเจน
6. จบโดยวิธีเล่นคำศัพท์ หรือคำที่เสียงคล้องจองกัน

การจัดลำดับเนื้อเรื่อง

เบเลื่อง ๗ นคร (2500 : 117) กล่าวถึงการจัดลำดับเนื้อหา คือ ความเรียงนั้นจะต้องมีการจัดลำดับ เรื่องอย่างเหมาะสม ดำเนินความตามหัวข้อมาให้สืบสน จะต้องมียุทธภาพ (UNITY) คือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของเรื่อง แม้เราจะเขียนเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ หลายประเด็นแต่ความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ (CONCEPT) ของเรื่องจะต้องเด่นชัดและมีสัมพันธ์ภาพ คือความสัมพันธ์กลมกลืนกับความคิดย่อยอื่นเรื่องทั้งจะต้องมีสารัตถภาพ คือ การเน้นข้อความสำคัญอีกด้วย

ประทีป วาทิกทินกร (2523 : 62 - 63) กล่าวถึงการจัดลำดับเรื่องหรือการจัดความหมายถึงการเรียงประโยคให้ต่อเนื่องกันไปจนได้ใจความตามต้องการ ตามปกติใจความหนึ่ง ๆ จะจัดอยู่ในย่อหน้าหนึ่ง ๆ คือ เมื่อกล่าวจนหมดใจความตอนนั้นแล้ว จะขึ้นย่อหน้าใหม่ มีข้อความหนึ่งคือ

1. ให้มีใจความเพียงเรื่องเดียว คือมีความสำคัญแต่เพียงอย่างเดียว ข้อความขยายหรือยกตัวอย่างต้องไม่ออกนอกเรื่อง
2. ให้แต่ละประโยคสัมพันธ์กันต่อเนื่องเชื่อมโยงเป็นอย่างดีไม่สับสนหรือขัดแย้งกัน
3. ให้มีการเน้นใจความสำคัญคือใจความสำคัญที่สุดของย่อหน้านั้นให้อยู่ในที่เด่นชัดที่สุด

4. ให้มีความสละสลวย คือการจัดคำและข้อความให้น่าอ่าน เช่น การใช้ประโยคสั้นยาวสลับกันบ้าง หรือการผูกประโยคเป็นแบบต่าง ๆ ไม่ซ้ำกันเสียหมด และการงดเว้นบางอย่าง เป็นต้นว่า การใช้คำซ้ำกันในที่ใกล้ ๆ กัน การใช้คำเชื่อมโดยไม่จำเป็น การจบประโยคห้วน ๆ เป็นต้น

ศิลปะการใช้ภาษา

วาสนา เกตุภาค (ม.ป.ป. : 8 - 10) ได้แบ่งระดับของภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับภาษาปาก ได้แก่ ภาษาที่ใช้กันเป็นสามัญ ไม่ต้องระมัดระวังในเรื่องของความถูกต้องทั้งในแง่ไวยากรณ์ การออกเสียง หรือฐานะ ฯลฯ มีหลายประเภทเช่น ภาษาสแลง ภาษาถิ่น ภาษาตลาด

2. ระดับกึ่งมาตรฐาน ได้แก่ ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันทั้งในการพูดการเขียน เช่นเดียวกับภาษาปาก แต่มีความประณีตและสุภาพมากกว่า

3. ระดับมาตรฐาน คือ ภาษาที่ใช้กันอย่างประณีตระมัดระวังให้ถูกต้อง ทั้งในด้านไวยากรณ์และความนิยมทั้งในการพูดและเขียน

ผะอบ โปะชะกฤษณะ (2526 : 65) กล่าวถึงการใช้คำให้เหมาะสมกับสถานที่ เวลา และโอกาส ซึ่งคำที่ใช้ควรหลีกเลี่ยงคำต่อไปนี้

1. คำต่ำถือเป็นภาษาหยาบ
2. คำที่ใช้ผิดระเบียบโดยไม่เข้าใจ
3. คำภาษาพูดที่ไม่นิยมในการเขียน
4. คำภาษาถิ่นคือคำที่ใช้เฉพาะถิ่น ไม่เป็นภาษากลาง
5. คำสแลงเป็นคำที่เกิดชั่วครั้งชั่วคราว
6. คำหนังสือพิมพ์ เป็นภาษาเพื่อให้คนสะดุดตาเพื่อให้คนอยากอ่าน
7. คำที่ใช้ในการประพันธ์ เป็นคำที่ใช้เฉพาะ
8. คำวิชาการ คำที่ใช้เฉพาะวิชา
9. คำที่ใช้ในการโฆษณาซึ่งเป็นภาษาเฉพาะ
10. คำย่อที่ใช้เฉพาะแห่งไม่เป็นที่เข้าใจโดยทั่วกัน

สำนวนโวหาร

เปลื้อง ณ นคร (2512 : 8 - 20) กล่าวว่า โวหาร คือลักษณะที่จะกล่าวความในเรื่องราวที่เรียบเรียงหนังสือ ไม่ว่าจะเป็นเรียงความหรือกาพย์กลอนประการใดเรื่องราวจะเรียบเรียงหรือกล่าวนั้นแบ่งออกเป็นลักษณะใหญ่ ๆ ได้ 5 อย่าง คือ

1. พรรณนา (DESCRIPTION)
2. เทศนา (PERSUASION)

3. อธิบาย (EXPOSITION)

4. แถลงคารม (AGRUMENTION)

5. บรรยาย (NARRATION)

ประทีป วาทิกทินกร (2523 : 69 - 75) กล่าวถึงโวหารในการเขียนว่า หมายถึง กลวิธีอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งผู้เขียนกำหนดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายว่าในการเขียนครั้งนั้น เรื่องนั้น จะให้อะไรแก่ผู้อ่าน โดยแบ่งไว้ 4 ประเภท คือ

1. โวหารเชิงบรรยาย เป็นโวหารที่ใช้ในการเล่าเรื่อง ตามที่ผู้เขียนได้รู้ได้เห็นมา
2. โวหารเชิงอธิบาย เป็นโวหารที่ใช้ในการชี้แจงแสดงเหตุผลให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งชัดเจน
3. โวหารเชิงพรรณนา เป็นโวหารที่ใช้ในการบรรยายเรื่องราวอย่างละเอียดและ ประณีต
4. โวหารเชิงอภิปราย เป็นโวหารที่ใช้ในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งอาจถูกหรือผิด ก็ได้ เพื่อโน้มน้าวจิตใจผู้อ่านให้คล้อยตามความคิด

ลีลาการเขียน

เปลื้อง ณ นคร (2507 : 160) ได้กล่าวไว้ว่า ลีลา เป็นคำมาจากภาษาบาลี แปลว่าการเอียงกราย ลีลาแห่งกระบวนการร้อยแก้วนั้น ได้แก่การเลือกเฟ้นถ้อยคำมาใช้แสดง ความหมาย การนำคำที่เลือกเฟ้นมารวมเป็นประโยคและการจัดประโยคนรูปแบบต่าง ๆ ให้ต่อเนื่องกันเป็นข้อความ ส่วนการเลือกเฟ้นถ้อยคำ การจัดประโยคเป็นลักษณะเฉพาะบุคคล เรียกว่า "ท่วงทำนองการเขียน"

ประทีป วาทิกทินกร (2523 : 60 - 61) กล่าวถึงลีลาหรือท่วงทำนองการเขียน ที่ดี มีดังนี้

1. ชัดเจนแจ่มแจ้ง คือ อ่านเข้าใจง่ายไม่คลุมเครือ ซึ่งขึ้นอยู่กับการใช้คำ ง่าย ๆ ตรงความหมาย ผูกประโยคและเรียบเรียงข้อความดี มีเว้นวรรคและย่อหน้าถูกต้อง
2. กระชับรัดกุม คือ ไม่ต้องเสียเวลาอ่านมากหรือที่เรียกว่าไม่เยิ่นเย้อ ใช้คำทุกคำ ที่มีความหมาย ผูกประโยคให้กระชับ และแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา

3. มีน้ำหนัก คือ สามารถเข้าใจผู้อ่านเกิดความรู้สึกสนใจประทับใจ เพราะใช้คำที่เหมาะสม ใช้ข้อความให้มีภาพพจน์

4. มีความเหมาะสม คือ เข้ากับเรื่องราวที่เขียนได้เป็นอย่างดีตามปกติ มีการใช้คำที่สุภาพเหมาะสมและการจัดลำดับความอย่างประณีต จึงเป็นสิ่งสำคัญของท่วงท่อนองการเขียนที่ดี

5. มีความจริงใจ คือ เขียนตามความรู้สึกจากใจจริง ไม่พยายามเสแสร้ง

ความหมายของวัฒนธรรม

วัฒนธรรม (ราชบัณฑิตยสถาน 2534 : 101) คือ แบบอย่างของพฤติกรรมทั้งหลายที่ได้มาจากสังคม และถ่ายทอดกันไปตามสังคม เช่น ภาษา การทำเครื่องอุตสาหกรรม ศิลปะ วิทยาศาสตร์ กฎหมาย การปกครอง ศีลธรรม ศาสนา รวมถึงอุปกรณ์ที่เป็นวัตถุหรือสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งแสดงรูปแบบสัมฤทธิ์ผลแห่งวัฒนธรรม

พระยาอนุมานราชธน (2516 : 99) ให้ความหมายของวัฒนธรรมว่า คือสิ่งที่มนุษย์เปลี่ยนแปลงปรับปรุง หรือผลิตสร้างขึ้นเพื่อความเจริญของงาน ในวิถีชีวิตมนุษย์ในส่วนรวม ที่ถ่ายทอดกันได้ เอาอย่างกันได้ เลียนแบบกันได้ เป็นผลผลิตส่วนรวมที่มนุษย์ได้เรียนรู้มาจากคนแต่ก่อนสืบทอดกันมาเป็นประเพณีวัฒนธรรม คือ ความคิดเห็น ความรู้สึก ความประพฤติ และกิจวิทยาการหรือการกระทำใด ๆ ของมนุษย์ในส่วนรวม คงรูปเป็นพิมพ์เดียวกันและสำแดงออกมาเป็น ภาษา ศิลปะ ความเชื่อ ระเบียบประเพณี ตลอดจนเป็นมรดกแห่งสังคม ซึ่งสังคมรับและรักษาไว้ให้เจริญของงาน

เมอร์ริล (สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ 2524 : 3) อ้างอิงมาจาก (MERRILL 1960 : 116) ได้สรุปความหมายของวัฒนธรรมไว้ ดังนี้

1. เป็นผลงานเนื่องมาจากการปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มมนุษย์
2. ำให้แบบแผนเป็นที่ยอมรับในสังคมเป็นการตอบสนองความต้องการทางร่างกายและสังคม
3. เป็นสิ่งที่สะสมสืบทอดจากชนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกชนรุ่นหนึ่ง
4. เป็นสิ่งที่มีความหมายต่อมนุษย์เพราะเป็นสัญลักษณ์
5. เป็นสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้ในขณะที่เขาเติบโตในสังคม

6. เป็นสิ่งที่กำหนดบุคลิกภาพพื้นฐาน
 7. การคงอยู่ของวัฒนธรรมขึ้นอยู่กับหน้าที่ของสังคมที่ดำเนินการต่อเนื่องกัน ไม่ได้ขึ้นกับบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
- จึงสรุปได้ว่า วัฒนธรรม คือ แบบแผนการดำเนินชีวิตของคนในสังคมซึ่งสมาชิกในสังคมนั้น ได้ประพฤติปฏิบัติถ่ายทอดกันมา

ความหมายของการละเล่น

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (2525 : 91) ได้ให้ความหมายของคำว่า "การละเล่น" ไว้ดังนี้ การละเล่น น. มหรสพต่าง ๆ การแสดงต่าง ๆ เพื่อความสนุกสนานรื่นเริง

เพราะฉะนั้นการละเล่นของเด็ก จึงหมายถึง การกระทำของเด็ก ที่ทำไปเพื่อความสนุกสนานหรือผ่อนคลายอารมณ์ให้เพลิดเพลิน

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2523 (2523 : 5) ได้ให้ความหมาย "การละเล่นของเด็กไทย" ไว้ว่า "เป็นการละเล่นต่าง ๆ ของเด็กที่นิยมเล่นกันในชีวิตประจำวัน โดยสืบทอดมาจากคนรุ่นก่อน ซึ่งบางประเภทมีบทหรือ และบทประกอบ ส่วนกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มักมีการกำหนดขึ้นเองตามข้อตกลงของกลุ่มผู้เล่นในแต่ละท้องถิ่น บางครั้งก็เล่นเพื่อความสนุกสนานรื่นเริง แต่บางครั้งก็เล่นเพื่อการแข่งขัน"

วิราภรณ์ ปนาทกุล (2531 : 10) ได้กล่าวถึงการละเล่นของเด็กไทยว่า "การละเล่นของเด็กไทยนั้นมีลักษณะเป็นทั้ง PLAY และ GAME กล่าวคือ การละเล่นของเด็กไทยบางชนิดจะมีลักษณะที่เล่น เพื่อความสนุกสนาน ไม่เน้นการแข่งขันนัก เช่น การเล่นขายของ จำใจ ูกินทาง ตบแผละ เป็นต้น ซึ่งการละเล่นดังกล่าวนี้เข้าลักษณะ PLAY และ การละเล่นของเด็กไทยอีกบางชนิดที่มีลักษณะ GAME เพราะเป็นการแข่งขัน มีการตัดสินมีกฎเกณฑ์กติกา เช่น อีตักเตย และรวมทั้งการละเล่นของเด็กไทยอื่น ๆ ที่มีลักษณะผสมผสานกันระหว่างการละเล่นเพื่อความสนุกสนาน และการเล่นมีกฎกติกาชัดเจนได้เลย"

ประเภทของการเล่นของเด็กไทย

วรรณิ วิบูลย์สวัสดิ์ (2526 : 29 - 39) ได้้นำการเล่นของเด็กไทย ที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น มาจัดแบ่งกลุ่มโดยอาศัยข้อมูลจากการเล่น กฎกติกา และทักษะที่ได้เด่นชัดจากการเล่นในแต่ละการเล่นมาเป็นแนวทางในการจัดแบ่งกลุ่ม ซึ่งจัดได้ 5 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มการเล่นที่เน้นทักษะด้านการพูด และการฟัง ได้แก่ การเล่นที่มีบทหรือซึ่งจะช่วยให้เด็กจำง่าย เพราะเป็นคำคล้องจอง เมื่อเล่นบ่อย ๆ เข้าก็จะช่วยฝึกทักษะทางด้านภาษาไปในตัว ส่วนบทเจรจาโต้ตอบนั้นเป็นบทถาม - ตอบสั้น ๆ ที่มีเนื้อความ เป็นเรื่องราว การเล่นของเด็กไทยที่เข้าลักษณะดังกล่าว ได้แก่

การเล่นที่มีบทหรือ เช่น ขี่ตุ๊กกลาง, ชวงรำ, ชักล้าว, โพงพาง ฯลฯ

การเล่นที่มีบทเจรจาโต้ตอบ เช่น งูกินหาง, มะล่อไก่กอกแก็ก, แม่เฒ่าพระโขนง ฯลฯ

กลุ่มที่ 2 เป็นการเล่นที่มีเน้นทักษะทางด้านการนับ การคาดคะเน การกะระยะ การจำแนกประเภท จำแนกพวก จำแนกเสียง การเล่นเหล่านี้ฝึกเป็นคนช่างสังเกต และการแยกแยะ สามารถแบ่งการเล่นดังกล่าวออกเป็นกลุ่มได้ ดังนี้

การเล่นทักษะ ที่เน้นเกี่ยวกับการนับ เช่น กายาย, เลือกินวัว, ช้อนหา, ยีตักหมากรุก ฯลฯ

การเล่นที่เน้นทักษะเกี่ยวกับการคาดคะเน การกะระยะ เช่น ขี่ม้าโยนบอล, ตีเคียวมะขาม, ตีลูกล้อ, ปิดตาตีหม้อ, ร่อนรูป, ลูกดิ่ง, ลูกหิน ฯลฯ

การเล่นที่เน้นทักษะ การจำแนกประเภท จำแนกพวก จำแนกเสียง เช่น กาปักไข่, แก้วอีตดตรี, งูกินหาง, โพงพาง, เลือไล่หนู ฯลฯ

กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มการเล่นที่เน้นทักษะด้านความคิด การใช้ความคิดไหวพริบ ปฏิภาณ ความคล่องแคล่วว่องไว การเลือกตัดสินใจ เช่น ตีจับ, ตะแค้น, ลิงชิงหลัก, ลูกหิน, ช้อนหา, หมากรุก ฯลฯ

กลุ่มที่ 4 เป็นการเล่นที่เน้นทักษะการใช้กล้ามเนื้อ การขีดการเขียน การลากเส้น การวาดรูปเขียนรูปทรง การสาน การวิ่ง การกระโดด การทรงตัว แบ่งเป็นกลุ่มย่อย ดังนี้

การละเล่นที่เน้นทักษะการใช้กล้ามเนื้อ การขีดเส้น ลากเส้น วาดรูป การเขียน รูปทรง การสาน เช่น จุงนางเข้าห้อง, ชวงร่า, ตาเซ่ง, ตีจับ, เสือตกถัง ฯลฯ

การละเล่นที่เน้นทักษะการวิ่ง การก้าวกระโดด เช่น การเล่นร่วว, ตาเซ่ง, เตย, ฯลฯ

การละเล่นที่เน้นทักษะ ด้านการทรงตัว เช่น กระต่ายขาเดียว, ชักล้าว, ตะแค้น, อ้ายน่ม ฯลฯ

กลุ่มที่ 5 เป็นการละเล่นที่เน้นการปลูกฝังค่านิยม ทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความเสียสละ ความอดทน ความรับผิดชอบ การยอมรับกติกา การรู้แพ้ชนะ การให้อภัย เป็นต้น ตัวอย่าง เช่น การเล่นซ่อนหา, ชวงร่า, การเล่นชักกะเย่อ โพงพาง, อีกาหุบปีก ฯลฯ

สุรสิงห์สัวรวม นิมพะเนา (2520 : 14) ได้แบ่งประเภทของการละเล่นเด็กไทย ไว้ 7 ประเภท คือ

1. การละเล่นโดยการเลียนแบบการทำงานของผู้ใหญ่
2. การละเล่นโดยการเลียนแบบการประกอบอาชีพของผู้ใหญ่
3. การละเล่นโดยการเลียนแบบวิธีหาอาหารของผู้ใหญ่
4. การละเล่นเพื่อความเพลิดเพลินของตนเองตามลำพัง
5. การละเล่นโดยมีกฎกติกา
6. การเล่นกับเพื่อน ๆ โดยไม่มีกฎกติกา
7. การเล่นแข่งขัน โดยมีการพนัน

ผ่องพันธุ์ มณีรัตน์ (2526 : 22) แบ่งการละเล่นของเด็กไทยออกตามกติกาของการละเล่นได้เป็น 2 ประเภท

1. การละเล่นที่เน้นการแพ้ชนะ ได้แก่ การละเล่นที่มีแพ้ชนะที่แน่นอน ซึ่งผู้เล่นทั้ง 2 ฝ่ายยอมรับ การเอาชนะกันในการเล่นที่ผู้เล่นเกิดความรู้สึกว่า มีความสำคัญนั้นต้องเป็นการแพ้ชนะที่เกิดจากความชำนาญ และความสามารถที่เหนือกว่าของฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่ง ไม่ใช่การแพ้ชนะที่เกิดจากการหมุนเวียนสลับเปลี่ยนตัวผู้เล่น

2. การเล่นที่ไม่เน้นการแพ้ชนะ เป็นการเล่นเพื่อฆ่าเวลาเพื่อความสนุกสนาน เพื่อการออกกำลังกายและการฝึกฝนตนเองในบางด้าน ผู้เล่นจะแพ้หรือชนะก็ไม่รู้สึกที่สำคัญ อาจ

เป็นการเล่นที่ผู้เล่นทุกคนมีโอกาสได้สลับเปลี่ยนหน้าที่กัน จึงทำให้ลดความรู้สึกเรื่องแพ้ชนะลง

ตัวแปรในการเลือกการเล่นของเด็กไทย

วรรณิ วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน (2526 : 8 - 12) ได้วิเคราะห์พฤติกรรมการเล่นของเด็กบ้านกลาง พบว่ากระบวนการเลือกเล่นของเด็กภาคกลาง มีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับ ด้านวัฒนธรรมและสังคม ภาวะแวดล้อมต่าง ๆ โดยมีตัวแปรเป็นบทบาทสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

1. สภาพทางภูมิศาสตร์ เช่นสภาพดินฟ้าอากาศและจังหวะน้ำขึ้นน้ำลง ระหว่างเดือนกรกฎาคมจนถึงปลายเดือนมกราคม อันเป็นฤดูมรสุม ฝนตกติดต่อกันเป็นเวลานาน เด็ก ๆ ไม่อาจเล่นในลานเล่นได้เช่นเคย เด็ก ๆ จึงต้องเล่นบนบ้านหรือใต้ถุนบ้าน

2. ค่านิยมในวัฒนธรรม ระยะเวลาที่ลานเล่นมีน้ำเงี้ยวใช้เล่นไม่ได้ เด็กนักเรียนอีกส่วนหนึ่งจะแยกย้ายกันเล่นตามห้องเรียนของตน เด็กที่เล่นในห้องเรียนจึงต้องเกรงใจครู ไม่อาจเล่นประเภทที่ส่งเสียงดังหรือวิ่งเอะอะโครมครามได้ เด็ก ๆ จึงได้รับการอบรมให้รู้จักเกรงใจผู้ใหญ่ จึงมักจะเลือกการเล่นได้เงียบ ๆ ไม่ส่งเสียงดังให้เป็นที่รบกวนผู้ใหญ่

3. ทักษะคติเกี่ยวกับเพศ การเล่นบางชนิดเป็นการเล่นของ "ผู้ชาย" การเล่นบางชนิดเป็นการเล่นของ "ผู้หญิง" ทักษะคติเกี่ยวกับเพศจึงมีอิทธิพลกำหนดชนิดการเล่น ในสถานที่เล่นแต่ละสถานที่

4. จังหวะวันที่เล่นระหว่างเปิดภาคเรียนเวลาเล่นระหว่างหยุดพักจากัดเด็กนักเรียนจะเล่นในลานเล่นที่โรงเรียน แม้แดดจะกลั้วร้อนจัด แต่เมื่อถึงวันหยุดเสาร์อาทิตย์ วันหยุดราชการ ปิดเทอม เด็กไม่ต้องไปเรียน มีเวลาเล่นเกือบตลอดวัน ขณะที่ลานข้างนอกยังร้อนแดดจัด เด็ก ๆ มักจะนั่งเล่นใต้ถุนบ้าน ใต้ต้นไม้บ้าง

5. กำหนดระยะเวลาที่มีสำหรับเล่น เด็กรู้จักเลือกชนิดการเล่นให้เหมาะกับเวลาที่มีอยู่ การเล่นบางชนิดสามารถเล่นจบเกมได้ภายในระยะเวลาสั้น ๆ การเล่นบางชนิดจำเป็นต้องใช้เวลานาน

6. อุปกรณ์การเล่น การเรียนรู้จากกันและกันรวมการเรียนรู้วิธีประดิษฐ์อุปกรณ์การเล่นและวิธีหาอุปกรณ์การเล่นจากวัสดุต่าง ๆ ที่มีอยู่บ้านหมู่บ้านและบริเวณโรงเรียน

ภาวะแวดล้อมของหมู่บ้านยังเป็นเครื่องกำหนดลักษณะอุปกรณ์การเล่น กำหนดว่าหมู่บ้าน

าไ้ทำอะไรเป็นอุปกรณ์ เช่น บ้านวัดเก่ามีต้นละมุดสีดา ใช้เมล็ดละมุดสีดาสำหรับเล่นอีตัก เล่น ซิดเขียน

7. จำนวนผู้เล่น สำหรับเด็กการเล่นคือการเกี่ยวข้องกับสังสรรค์ที่สำคัญในสังคมระดับ เด็ก เมื่อเด็กรวมกลุ่มเล่นด้วยกันหลายคน จะเลือกการเล่นที่ทุกคนสามารถร่วมลงเล่นได้โดยมี โครงสร้างการเล่นที่คนเล่นหลายคนได้

8. จากบรรยากาศ เมื่อเล่นการเล่นประเภทสวมบทบาท เด็กจะพยายามเลือกจาก และบรรยายกาทำให้ใกล้เคียงความเป็นจริงเท่าที่สามารถจะเป็นได้ เช่น การเล่นไอ้ไข่ไอ้เซ่ง ไอ้ไข่เตะไม้ จึงนิยมเล่นที่บ้านซึ่งมีบรรยากาศ จากแม่น้ำ ทำน้ำจริง ๆ ช่วยเสริมจินตนาการ ขณะเล่น เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิริกุล สันติชาติ (2536) ได้ศึกษาวิเคราะห์ภูมิปัญญาของชาวบ้านจากวรรณคดีสมัย รัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ 1 - รัชกาลที่ 4) สรุปการวิเคราะห์ได้ดังนี้ การวิเคราะห์พบว่า ชาวบ้านสามารถผสมผสานความรู้ที่ได้รับถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ และจากประสบการณ์ที่ได้รับ จากสภาพแวดล้อมทางสังคมและธรรมชาติได้เป็นอย่างดี ทำให้ชาวบ้านสามารถนำธรรมชาติมา เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้ ภูมิปัญญาของชาวบ้านยังสามารถนำมาใช้ในชีวิตรประจำวันได้ เป็นอย่างดี เช่น การประกอบอาหาร การเก็บถนอมอาหาร การพัฒนานิยมวัสดุตามธรรมชาติที่มี อยู่ในห้องถิ่น จะเป็นแรงสนับสนุนทำให้เกิดการคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์ ด้านสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ

ปัญญา บริสุทธิ์ (2529) ได้ศึกษาเชิงวิเคราะห์วัฒนธรรมไทย สมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2325 - 2394 พอสรุปการศึกษาวิเคราะห์โดยแบ่งออกเป็น 4 สาขา คือ

วัฒนธรรมทางชนบทประเพณีไทย ส่วนใหญ่ในช่วงนั้นจะนับถือพระพุทธศาสนาเป็นศาสนา ประจำชาติ แต่ก็มีได้ทอดทิ้งความเชื่ออื่น ๆ เช่น ความเชื่อในไสยกลางผีสา่งเทวดา ตลอดจน ความเชื่อในประเพณีบางอย่างของศาสนาฮินดู นอกจากนี้ก็มีประเพณีในราชสำนักคือ ประเพณีที่เป็นกฎเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติของพระเจ้าแผ่นดินและข้าราชการบริหาร นอกจากนี้ก็มีประเพณี เกี่ยวกับการปกครองและกฎหมาย ซึ่งแสดงกฎเกณฑ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการปกครองประเทศ

ส่วนประเพณีความเป็นอยู่ของคนสามัญแสดงให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายมีความมั่งคั่ง
รู้จักหาความสุขพอสมควรแก่สภาพของตน

วัฒนธรรมทางศิลปกรรม พอสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์งานศิลปะปรากฏ 5 สาขา คือ
สาขาสถาปัตยกรรม ได้แก่ การก่อสร้างวัดวาอาราม สาขาปฏิมากรรมเกี่ยวกับการปั้น และ
การหล่อ โดยมากเป็นปฏิมากรรมเกี่ยวกับพระพุทธรูปองค์ใหญ่ ๆ และการสร้างตู้พระไตรปิฎก
ประดับมุกและแกะสลัก สาขานาฏศิลป์ อันเป็นศิลปะเกี่ยวกับการฟ้อนรำและการแสดงละคร ซึ่ง
สาขานาฏศิลป์นี้มีความเจริญรุ่งเรืองมาก สาขาสงคีตศิลป์ ได้แก่ ศิลปะการเล่นดนตรี มีการ
กล่าวถึงการเล่นมโหรีและเสภาปี่พาทย์ สาขาสุดท้าย คือสาขาทัศนศิลป์ ได้แก่ศิลปะอันเกิดจาก
ช่างฝีมือ เป็นการแสดงฝีมือในการแกะสลักของกิน สำหรับสิ่งประดับก็มีการปักม่านขนาดใหญ่ ๆ

วัฒนธรรมทางวรรณกรรม สรุปได้ว่าการแต่งหนังสือเป็นจำนวนมาก ในสมัยรัชกาลที่
1 - รัชกาลที่ 3 เป็นอันแสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองทางวรรณกรรมใน 3 รัชกาลนี้

วัฒนธรรมทางจิตใจ สรุปได้ว่าคนไทยในยุคนั้นมีวัฒนธรรมทางจิตใจสูงอย่างชัดเจน 2
ประการ คือเป็นผู้มีพื้นฐานการฝึกอบรมมาดีตามแบบไทยเดิมซึ่งสืบเนื่องมาจากสมัยกรุงศรีอยุธยา
และจิตใจอันได้รับการฝึกหัด อบรมโดยพุทธศาสนาอีกประการหนึ่ง

สมจิต พันธุ์เหล็ก (2527) ศึกษาบทความคอลัมน์ "ข้าวไกลนา" และ "คลื่นน้ำ" ของ
ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ในด้านศิลปะการใช้ภาษา กลวิธีการเขียน และแนวความคิด
เกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และบทบาทของหนังสือพิมพ์ ผลการศึกษา พบว่า ม.ร.ว.
คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อแสดงความคิด ความรู้สึกและทัศนะ
เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาจากการใช้ถ้อยคำประโยค จุลบท
และสัญลักษณ์ ส่วนด้านกลวิธีการเขียนนั้น มีความหลากหลายในการเสนอเรื่อง การเขียนความ
น่าและการสรุปเรื่อง ตลอดจนแทรกอารมณ์ขันเสียดสี ไว้ในงานเขียน มีแนวความคิดสนับสนุน
นโยบายการปกครองระบอบประชาธิปไตย เสนอวิธีการแก้ปัญหาการขาดดุลการค้ากับประเทศผู้
ผลิตน้ำมันและน้ำให้คนไทยยกย่องเกิดทูลพระมหากรุณาธิคุณต่อด้านความเชื่อมหายางทางโหราศาสตร์
และขึ้นน้ำให้คนไทยตระหนักคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยทุกสาขา ทั้งยังได้แสดงความคิดเห็นต่อด้าน
การจำกัดเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ และในขณะที่พยายามชี้แนะให้นักหนังสือพิมพ์ มีความ
รับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของตน อย่างเที่ยงธรรม

นุชจรีย์ สุนทรธรรม (2529) ได้ศึกษาเรื่อง "วิเคราะห์บทความของหลวงวิจิตร

วาทกรรม" ในด้านท่วงท่าของการเขียนในด้านต่าง ๆ คือการนำเสนอเรื่อง ระดับภาษา ลักษณะประโยค ไวยากรณ์ภาพพจน์ และน้ำเสียง ผลการศึกษาพบว่า หลวงวิจิตรวาทการมักใช้ภาษาที่นัยเป็นแบบแผน เข้าใจง่าย น้ำเสียงในบทความที่พบมาก คือ น้ำเสียงถากถาง และประชดประชัน ท่านมีแนวความคิดสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยต่อต้านคอมมิวนิสต์ ปลุกสำนึกความเป็น "ชาตินิยม" ให้คนไทยทุกกลุ่มร่วมมือกันสร้างคนสร้างชาติมีความสามัคคีกันเสนอให้ประชาชนประหยัด ร่วมกันรักษาและเผยแพร่นครธรรมนิยมประเพณี รักษาเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทย และแนะนำให้นาพุทธศาสนาช่วยแก้ไขปัญหาการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

วาสนา รัตนมิ่ง (2534) ได้ศึกษาเรื่อง "วิเคราะห์บทความของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี โดยแนวคิดจะเน้นหนักไปทางด้านการศึกษา และเศรษฐกิจทางการศึกษา มีแนวคิด 5 ประการ คือ ด้านคุณค่า การจัดการ การศึกษา แบบเรียน และการเรียนการสอนทางด้านเศรษฐกิจ 5 ประการ คือ ด้านธุรกิจพาณิชย์ การเก็บภาษีอากร ฐานะเศรษฐกิจของประชาชน ปัญหาการว่างงานและปัญหาการรุกรานทางเศรษฐกิจด้านกลวิธีการเขียนใช้การตั้งชื่อ 5 ลักษณะ การนำเสนอการขึ้นต้น 8 ลักษณะ ระดับภาษาที่ใช้ 2 ลักษณะคือ ภาษาแบบแผน และไม่เป็นแบบแผน ลักษณะการดำเนินเรื่อง 3 วิธี คือการบรรยาย การบรรยายแทรกคำถาม และการบรรยายแทรกบทสนทนา

ยุทธภูมิ สุวรรณเวช (2536) ได้ศึกษาวิเคราะห์บทความของ รัตนะ ยาวะประภาษ โดยศึกษาวิเคราะห์ด้านการใช้ภาษากลวิธีการเขียน และแนวคิดของผู้เขียน พอสรุปได้คือ การใช้ถ้อยคำในบทความสามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจนโดยเฉพาะคำสูงโอ้อวด แข็งกร้าวและคำสุภาพ รวมทั้งมีการสร้างคำขึ้นใหม่แสดงถึงความสามารถในการใช้ภาษา ระดับของภาษาทั้งแบบแผน และภาษาปาก เพราะผู้เขียนต้องการสร้างความเป็นกันเองระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน การใช้ประโยค ผู้เขียนมักจะใช้ประโยคความรวมซับซ้อนมากกว่าประโยคอื่น ๆ ยังมีการใช้ประโยคแบบถ่วงความ จึงทำให้บทความสละสลวย งดงาม มีภาษาที่วิจิตรบรรจง ด้านโวหารเลือกใช้มีความหมายหลากหลาย มีการกล่าวอ้างอิงหลักฐาน จึงสร้างความหนักแน่นให้กับเรื่อง การตั้งชื่อเรื่องโดยเน้นประเด็นสำคัญของเรื่อง มีจำนวนมากที่สุด จากบทความที่ศึกษา การเปิดเรื่องที่มากที่สุด คือ ใช้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมือง ในประเทศมาเปิดเรื่อง เนื้อเรื่องที่นำเสนอใช้เหตุการณ์ภายในประเทศ เพื่อการวิเคราะห์มากที่สุด จึงสามารถสื่อสารความเข้าใจกับผู้อ่านได้ชัดเจน การปิดเรื่อง ใช้วิธีสื่อความหมายโดยการเสียดสีประชดประชัน

ให้ผู้อ่านผู้เกี่ยวข้องได้รู้สึกถึงปัญหา รวมทั้งทั้งท้ายด้วยคำถามไว้ให้ผู้อ่านคิด การนำเสนอความคิดอย่างตรงไปตรงมา มักใช้การอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม โดยเน้นแนวความคิดทางการเมืองการปกครอง และแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ โดยเรียกร้องให้ได้มาซึ่งเสรีภาพของหนังสือพิมพ์อย่างถาวร

วิเคราะห์กลวิธีการเขียนและศิลปะการใช้ภาษาในบทความของ ทวี วัจนาม

กลวิธีการเขียนบทความ

การเขียนบทความเรื่องหนึ่ง ๆ นั้น จะประกอบไปด้วยชื่อเรื่อง ความน่าเรื่อง เนื้อหาของเรื่องและบทสรุป นักเขียนบทความจะใช้กลวิธีต่าง ๆ กันเพื่อสร้างความสนใจแก่ผู้อ่าน เริ่มตั้งแต่ส่วนประกอบแรก คือ การตั้งชื่อเรื่องซึ่งเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะดึงดูดความสนใจของผู้อ่านเป็นจุดแรก การนำเข้าสู่เรื่องที่แปลก ๆ และเร้าใจก็จะเป็นการชักชวนให้ผู้อ่านติดตามอ่านเนื้อเรื่องเป็นขั้นต่อมา การลำดับเนื้อหาสาระให้อ่านเข้าใจง่ายและทวีความเข้มข้นเรื่อย ๆ ก็จะทำให้ผู้อ่านวางใจลงจนถึงความลงท้ายคือ การสรุปเรื่อง ในแต่ละส่วนของบทความนี้หากประกอบกันเข้าอย่างกลมกลืนมีประสิทธิภาพ บทความก็จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านอย่างยิ่ง

ในบทนี้ผู้วิจัยจะศึกษากลวิธีการเขียนบทความของ ทวี วัจนาม ตั้งแต่การตั้งชื่อเรื่อง การเปิดเรื่อง การลำดับเนื้อหาสาระและการปิดเรื่อง ทวี วัจนาม มีวิธีการนำเสนอบทความที่น่าสนใจด้วยวิธีใดบ้างและทําอย่างไร โดยจะวิเคราะห์ใน 4 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. การตั้งชื่อเรื่อง

ชื่อเรื่อง มีความสำคัญที่จะดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ดังนั้นจึงต้องหาจุดเด่นให้เตะตาคน เพราะธรรมชาติของคนอ่านจะต้องดูชื่อเรื่องก่อนเสมอ ก่อนที่จะติดตามอ่านบทความต่อไป ดังที่ สิทธา พิณภูวดล (2516 : 40) ได้กล่าวไว้ว่า "ในการเขียนเรียงความหรือบทความผู้เขียนจำเป็นต้องพิถีพิถัน เลือกสรรถ้อยคำที่จะใช้เป็นชื่อเรื่อง เพราะชื่อเรื่องเป็นจุดแรกที่กระทบสายตาคือชื่อเรื่องที่ดีย่อมมีส่วนช่วยในเรียงความ หรือบทความนั้นให้ประสบความสำเร็จได้เป็นอันมาก" และ เจือ สตะเวทิน (2517 : 124) ยังได้กล่าวเกี่ยวกับการตั้งชื่อเรื่องว่า "ในการตั้งชื่อเรื่องจึงจำเป็นต้องพิถีพิถัน ลองดูหลาย ๆ ชื่อ แล้วเลือกชื่อที่จะสะดุดตาใจบรรณาธิการที่สุด คือต้องดีให้ได้ ดีคือ ทําให้กระทบความสนใจ"

เมื่อวิเคราะห์การตั้งชื่อบทความทั้ง 110 เรื่อง ของ ทวี วัจนาม พบว่าผู้เขียนตั้งชื่อบทความตามชื่อของเล่น การละเล่นและตั้งชื่อตามถิ่นกำเนิดหรือถิ่นที่นิยมเล่น ดังต่อไปนี้

1. ตั้งชื่อตามชื่อของของเล่น จำนวน 63 บทความ
2. ตั้งชื่อตามชื่อของของเล่นและการละเล่นที่นิยมเล่นในเทศกาลต่าง ๆ

3. ตั้งชื่อตามชื่อของการละเล่น จำนวน 18 บทความ

4. ตั้งชื่อแบบอื่น ๆ จำนวน 3 บทความ

ตั้งการวิเคราะห์รายละเอียดในแต่ละหัวข้อ ต่อไปนี้

1.1 ตั้งชื่อตามชื่อของของเล่น

การตั้งชื่อเรื่องโดยตั้งตามชื่อของของเล่น ผู้วิจัยพบว่าบทความของ ทวี วัฒนาม ได้ใช้วิธีการตั้งชื่อแบบนี้มีเป็นจำนวน 63 บทความ จากบทความที่ศึกษาทั้งหมด 110 บทความ โดยจำแนกได้ 4 ลักษณะ คือ

1.1.1 ของเล่นที่ใช้เล่นทั่วไป จำนวน 34 บทความ

1.1.2 ของเล่นที่ใช้แข่งขัน จำนวน 11 บทความ

1.1.3 ของเล่นที่ใช้ประดับ ใช้เล่นเพื่อความสวยงาม จำนวน 10 บทความ

1.1.4 ของเล่นที่เป็นของใช้ จำนวน 5 บทความ

1.1.5 ของเล่นที่เป็นของกิน จำนวน 3 บทความ

1.1.1 ของเล่นที่ใช้เล่นทั่วไป เป็นของเล่นที่เด็กเล่นกันทั่วไปเพราะหาได้ง่าย ทำเองได้ราคาไม่แพง และวิธีเล่นไม่ซับซ้อน ส่วนใหญ่จะใช้มือหมุน, ปั่น, โยก, ยิง และเขย่า หรือใช้ปากเป่าลม เช่น

1.1.1.1 เรื่อง "ไม้โพละ"

ไม้โพละเป็นชื่อของของเล่น ที่ใช้กระบอกไม้ไผ่ที่มีรูตรงกลาง ใช้ลูกเล็ก ๆ อัดจนรูโดยการยิงกระแทกเข้าไปในรูกระบอกไม้

1.1.1.2 เรื่อง "ลูกช่าง"

ใช้การตั้งชื่อเรื่องตามชื่อของของเล่นที่ใช้ เขือกพันตัวลูกช่างแล้วโยนให้หมุน

1.1.1.3 เรื่อง "ลูกดิ่ง"

ใช้การตั้งชื่อเรื่องตามชื่อของของเล่นที่ใช้ เขือกผูกพันกับลูกดิ่ง แล้วโยนให้ลูกดิ่งทั้งตัวหมุนไปมา

1.1.1.4 เรื่อง "ปิ่นแก้ว"

เป็นการตั้งชื่อเรื่องตามชื่อของของเล่นที่เป็นปิ่นพลาสติกอัดด้วยแก้วหรือยาง

1.1.1.5 เรื่อง "ห่วงฮูราฮู"

เป็นการตั้งชื่อเรื่องตามชื่อของของเล่น ที่เป็นห่วงคล้องเอววงเดียวหรือหลายวงก็ได้ เมื่อส่ายตัวห่วงจะหมุนรอบตัวส่ายไปมา

1.1.1.6 เรื่อง "หนังสือเด็ก"

เป็นการตั้งชื่อเรื่องตามชื่อของของเล่นที่เป็นยางหนังสือเด็กผูกกับไม้จิ้มฟันเป็นด้ามสำหรับ ใช้น้อง

1.1.1.7 เรื่อง "จักจั่น"

เป็นชื่อของของเล่นที่มีด้ามไม้เล็ก ๆ ผูกสายเอ็นกับตัวดินเหนียวปั้นเป็นข้อไม้ไผ่ แล้วใช้ แกว่งหมุนไปมาทำให้เกิดเสียงเหมือนเสียงร้องของจักจั่น

1.1.1.8 เรื่อง "ลูกหัน"

เป็นชื่อของของเล่นที่ใช้ผลไม้ลูกเล็ก ๆ เสียบด้วยไม้ตรงกลางลูกให้ทะลุ แล้วใช้มือ หมุนไม้ให้หมุนกับพื้นไปมา

1.1.1.9 เรื่อง "ของเล่นจากต้นกล้วย"

เป็นชื่อของของเล่นที่ทำจากต้นกล้วย เช่น ทำมาจากก้านกล้วย ใช้น้ำขี้ผึ้งไปมา ใช้ทำ ปืนกลจากก้านกล้วยแล้วใช้มือรูดก้านกล้วยที่ถูกบากไว้ตั้งจะมีเสียงดัง

1.1.1.10 เรื่อง "เรือก้านกล้วย"

เป็นชื่อของของเล่น ที่ทำจากก้านกล้วยนำมาทำเป็นเรือ ที่ปลายของก้านกล้วยทั้งสอง ข้างพับเข้าหากัน แล้วใช้น้ำยางหนังสือคล้องติดก้านกล้วยยาวสามนิ้วสอดระหว่างยางหนังสือเป็น ไม้พายติดเรือหมุนยางบิดเป็นเกลียว เพื่อให้แรงบิดของยางให้เรือพุ่งไปได้ด้วยแรงผลักของไม้พายที่ หันหน้าพุ่งไปข้างหน้า

1.1.1.11 เรื่อง "ปีซังข้าว"

เป็นชื่อของของเล่นโดยนำซังข้าวมาทำเป็นปีแล้วใช้เป่าให้เกิดเสียงดัง

1.1.1.12 เรื่อง "รถแกนหลอดด้าย"

เป็นชื่อของของเล่นโดยนำหลอดด้ายมาทำเป็นรถใช้ล้อหรือขาไปตรงกลางหลอดด้าย ผูก ติดกับไม้สำหรับลากหมุนแกนหลอดด้าย

1.1.1.13 เรื่อง "กังหันไฟผ่อง"

เป็นชื่อของของเล่นโดยนำไฟผ่องมาทำเป็นกังหันมีด้ามถือปะทะกับแรงลม ใช้น้ำกังหันหมุน ไปมา

1.1.1.14 เรื่อง "ระนาดรางเหล็ก"

เป็นชื่อของของเล่นคือ ระนาดเล็ก ๆ โดยนำเหล็กมาทำเป็นราง สำหรับใช้ตีเล่นเป็นเพลง

1.1.1.15 เรื่อง "กงจักรผาเปี้ยว"

เป็นชื่อของของเล่นโดยนำผาเปี้ยวมาทำเป็นกงจักรใช้เชือกร้อยยานรูตรงกลางผาเปี้ยว กงจักร แล้วหมุนเชือกเป็นเกลียวหมุนไปมา

1.1.1.16 เรื่อง "ของเล่นโซลาน"

เป็นชื่อของของเล่นชนิดต่าง ๆ โดยนำลานซึ่งเป็นเส้นเหล็กแถบยาว ๆ ม้วนไว้อยู่บนของเล่นใช้มือหมุนลานแล้วปล่อยให้ลานคลายออก ของเล่นจะเคลื่อนไหวไปมา

1.1.1.17 เรื่อง "กลองหนังกบ"

เป็นชื่อของของเล่นโดยนำหนังกบมาึงทำให้ตึงเป็นกลองใช้ตีเป็นเพลงได้

1.1.1.18 เรื่อง "ของเล่นเปาลม"

เป็นชื่อของของเล่นที่เป็นพลาสติกรูปต่าง ๆ เปาลมเข้าไปให้พองตัว แล้วนำไปเล่นได้ตามต้องการ

1.1.1.19 เรื่อง "ปิ่นฉีดน้ำ"

เป็นชื่อของของเล่นที่เป็นปิ่น ทำจากพลาสติกอ่อนเมื่อบรรจุน้ำเข้าไปในกระบอกปิ่นจนเต็มแล้วใช้วิธีบีบตัวปิ่นโดยไม่ต้องใช้วิธีเหยียดโกปิ่น น้ำก็จะพุ่งออกมา

1.1.1.20 เรื่อง "สิ่งที่ไม่ช่าง"

เป็นชื่อของของเล่น เป็นไม้ช่างที่เป็นปล้องยาว ลำต้นกลมมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 1/2 ซม. -2 ซม. ใช้ดินเหนียวปั้นเป็นลูกกระสุนเล็ก ๆ ขนาดเม็ดถั่วเขียวใช้สำหรับเป่ายิง

1.1.1.21 เรื่อง "ไอ้ตัวตุต"

เป็นชื่อของของเล่นที่เป็นยางปัมเป็นรูปสัตว์ชนิดต่าง ๆ เมื่อนำไปแช่น้ำมันก็จะพองโตมาก

1.1.1.22 เรื่อง "ประทัดฝักด้อยดิ่ง"

เป็นชื่อของของเล่นที่เป็นส่วนของต้นไม้คือฝักของต้นด้อยดิ่งใช้เล่นโดยนำฝักแก่มาแช่น้ำจะประทุเสียงดังเหมือนเสียงประทัด

1.1.1.23 เรื่อง "ลูกโป่งยางละหุ่ง"

เป็นชื่อของของเล่น โดยนำยางจากต้นละหุ่งมาเป่าให้เป็นพองกลม ทุกลาย ๆ ลูกโป่ง

1.1.1.24 เรื่อง "หุ้งจรวด"

เป็นชื่อของของเล่น โดยนำกระดาษมาพับเป็นจรวดแล้วใช้หุ้งให้ร้อนไปมา

1.1.1.25 เรื่อง "ลากรถบรรทุก"

เป็นชื่อของของเล่น โดยนำไม้ไผ่มาสร้างเป็นรถบรรทุกแล้วให้เด็กลากเล่นไปมา

1.1.1.26 เรื่อง "ปัจจุบันเด็กไทยเล่นเป่ากบไม้เป็น"

เป็นชื่อของของเล่น โดยใช้ยางวงมาเล่นเป่ากบ โดยใช้ปากเป่าลมที่ยางวงเพื่อทำให้
ประกบกับวงอื่น

1.1.1.27 เรื่อง "ตีได้ดอกหญ้า"

เป็นชื่อของของเล่น โดยนำดอกหญ้ามารัดกันดีเล่นเพื่อให้หัวดอกหญ้าหลุดขาดไป

1.1.1.28 เรื่อง "เรือป๊อกแป๊กหายไหน"

เป็นชื่อของของเล่น เรื่องของเล่นที่ทำจากสิ่งกะสี้โดยการขับเคลื่อนจากไอความร้อน ที่
จุดเทียนไว้

1.1.1.29 เรื่อง "หัวล้านชนกัน"

เป็นชื่อของของเล่น ที่ทำเป็นรูปคนหัวล้านโดยแกะสลักจากไม้ระกำ และมีด้ามทำจาก
ไม้ไผ่เป็นรูปตัวเอชใช้มือบีบ รูปคนหัวล้านจะชนกันไปมา

1.1.1.30 เรื่อง "ปิ่นมะเขือเปราะ"

เป็นชื่อของของเล่น ซึ่งนำมะเขือเปราะมาเจาะรูตรงกลางใช้ไม้เสียบแล้วใช้มือบีบไม้
ให้มะเขือเปราะหมุนไปมาได้

1.1.1.31 เรื่อง "ชักลูกยาง"

เป็นชื่อของของเล่น ซึ่งนำเมล็ดยางพารามาเจาะรูสามรูเอาไม้เสียบเป็นแกน แล้วนำ
เชือกด้ายมาผูกแกนระหว่างรูบนและล่าง แล้วใช้ชักแกนไม้ไผ่จะหมุนไปหมุนมาได้

1.1.1.32 เรื่อง "ร้อนรูป"

เป็นชื่อของของเล่น โดยนำรูปภาพจากการแกะเมื่อซื้อขนมมา นำมาใช้มือร้อนไปกลาง
อากาศ

1.1.1.33 เรื่อง "ปลาสิ้น"

เป็นชื่อของของเล่น โดยนำดินเหนียวมาปั้นเป็นรูปปลาแล้วผูกกับเชือกไว้ที่ปลายคันเบ็ด

เหลาเป็นรูปเรือแล้วนำมาใช้พุ่งแข่งขันกันบนบ่อน้ำ ฝ่ายใดพุ่งได้ไกลกว่าจะเป็นผู้ชนะไป

1.1.2.8 เรื่อง "ยิงกอง"

เป็นของเล่นที่ใช้การแข่งขัน โดยนำขลุ่ยหรือขลุ่ยขลุ่ยกองยาวที่เป็นเค็ดกองกลางๆ ออกนอกวง ยาวที่ถูกต้องนอกวง ผู้เล่นก็จะได้ไปเป็นกรรมสิทธิ์

1.1.2.9 เรื่อง "เล่นต่อภาพ"

เป็นของเล่นที่ใช้ในการแข่งขัน โดยนำภาพต่อชิ้นเล็ก ๆ ต่อให้เป็นรูปตามที่กำหนด ใครต่อเสร็จก่อนเป็นผู้ชนะไป ได้รับรางวัลไป

1.1.2.10 เรื่อง "เล่นรูปขนมไฟ"

เป็นของเล่นที่ใช้ในการแข่งขัน โดยนำภาพขนมไฟมาไปใช้การเล่นชนิดต่าง ๆ เช่น ทอยกอง, กากาย ใครเล่นชนะก็ได้ภาพขนมไฟเป็นกรรมสิทธิ์ไป

1.1.2.11 เรื่อง "ต่อบ้าน"

เป็นของเล่นที่ใช้ในการแข่งขัน โดยนำการใช้การลากเส้นโยงบรรจบเป็นรูปสามเหลี่ยม , สี่เหลี่ยม , หกเหลี่ยม ฯลฯ ซึ่งเปรียบเสมือนบ้าน บ้านจะเป็นกรรมสิทธิ์ของคนลากเส้นสุดท้าย ใครได้บ้านมากที่สุดเมื่อจบการแข่งขันจะเป็นฝ่ายชนะไป

1.1.3 ของเล่นที่ใช้เล่นเพื่อความสวยงาม หรือใช้ประดับตกแต่ง ของเล่นประเภทนี้เน้นการเล่นเพื่อความสวยงามหรือนำไปใช้ตกแต่งประดับเพื่อความสวยงาม ได้แก่

1.1.3.1 เรื่อง "กระจับพวง"

เป็นของเล่นที่ใช้ประดับตกแต่งเพื่อความสวยงาม โดยนำเศษผ้ามาประดิษฐ์คล้ายตัวกระจับขนาดต่าง ๆ กันแล้วนำมาร้อยเป็นพวงไว้แขวนประดับเพื่อความสวยงาม

1.1.3.2 เรื่อง "ปลาตะเพียนปลาน"

เป็นของเล่นที่ใช้ประดับตกแต่ง โดยนำใบลานมาสานเป็นปลาตะเพียนเป็นพวงไว้แขวนที่เปลเด็กเพื่อให้ดูสวยงาม

1.1.3.3 เรื่อง "ตุ๊กตาผลตาล"

เป็นของเล่นที่ใช้เล่นเพื่อความสวยงาม โดยนำผลตาลแก่มาบีบเปลือกให้แห้งเป็นเส้นผม ส่วนหน้าชุดตกแต่งเดิมสีเป็นตุ๊กตา เพื่อให้เด็กผู้หญิงเล่นเป็นตุ๊กตาสวยงาม

1.1.3.4 เรื่อง "หน้ากากพระเอก"

เป็นของเล่นที่ใช้เพื่อประดับที่ใบหน้าให้ดูสวยงามโดยการนำกระดาษมาตัดเขียนเป็นรูป

หน้ากากของคาราที่ชื่นชอบ แล้วนำมาประดับที่หน้าเพื่อความสวยงาม

1.1.3.5 เรื่อง "มงกุฎ(กระดาศ)นางงาม"

เป็นของเล่นที่ใช้เล่นเพื่อประดับที่ศีรษะให้ดูสวยงามแบบนางงาม โดยนำกระดาศมาตัดทำเป็นรูปมงกุฎให้เด็ก ๆ ผู้หญิงใช้ประดับเล่นเพื่อความสวยงาม

1.1.3.6 เรื่อง "หมวกกระดาศ"

เป็นของเล่นที่ใช้เล่นเพื่อประดับบนศีรษะให้ดูสวยงามโดยนำกระดาศมาตัดทำเป็นหมวกสวมใส่ให้สวยงาม

1.1.3.7 เรื่อง "ตุ๊กตาเซลลูลอยด์"

เป็นของเล่นที่ใช้เล่นเพื่อเน้นความสวยงาม จากของเล่นซึ่งเป็นตุ๊กตา ที่ประดิษฐ์จากเซลลูลอยด์ ส่วนใหญ่เด็กผู้หญิงจะนำมาเล่น แต่งตัวตุ๊กตาให้ดูสวยงาม

1.1.3.8 เรื่อง "หน้ากากกระดาศ"

เป็นของเล่นที่ใช้เล่นเพื่อใช้ประดับที่หน้า โดยนำกระดาศมาตัดเป็นหน้ากากรูปต่าง ๆ เช่น รูปสัตว์ รูปหน้ากากผี รูปหน้าคน เพื่อใช้ประดับสวมหน้าใช้เล่นสนุกกัน

1.1.3.9 เรื่อง "เทพธิดาน้อย"

เป็นของเล่นที่ใช้เล่นเพื่อประดับให้สวยงาม โดยประดิษฐ์จากพลาสติก แล้วนำกระดาศนำมาตัดเย็บเป็นกระโปรงรูกลั่น ๆ นำมาใช้เล่นประดิษฐ์สำหรับเด็กผู้หญิงเพื่อความสวยงาม

1.1.3.10 เรื่อง "แต่งตัวตุ๊กตา"

เป็นของเล่นที่ใช้เล่นเพื่อให้เกิดความสวยงาม โดยนำตุ๊กตาที่ประดิษฐ์จากพลาสติกนำมาตกแต่งใส่เสื้อผ้าให้เกิดความสวยงามเพลิดเพลินในการเล่น

1.1.4 ของเล่นที่เป็นของใช้ เป็นของเล่นที่ประดิษฐ์เพื่อประโยชน์ ในการใช้สอยเป็นสำคัญ ได้แก่

1.1.4.1 เรื่อง "เปลสะตึง"

เป็นของเล่นที่เป็นของใช้ ได้แก่ เปล ซึ่งใช้เชือกถักเป็นเปลเรียกเปลสะตึงใช้หัดเด็กทารกนอนเล่นแกว่งไปมาเพื่อรับลมโปร่งสะดวกสบายมาก

1.1.4.2 เรื่อง "อั้งแพลม"

เป็นของเล่นที่เป็นของใช้ โดยทำจากกะลามะพร้าวชุบน้ำให้เกลี้ยง เจาะรูหัวท้ายตรงข้ามกะลาใช้เชือกร้อย ผูกกับปลายไม้เป็นที่จับ แล้วใช้เทียนจุดนกะลาส่องสว่างใช้เป็นตะเกียง

ส่องสว่างในเวลากลางวัน

1.1.4.3 เรื่อง "ตุ๊กตาอมลินปูนพลาสติก"

เป็นของเล่นที่เป็นของใช้ เป็นตุ๊กตาอมลินซึ่งทำจากปูนพลาสติกใช้สำหรับสะสมเงิน โดยหยอดเงินตุ๊กตาอมลินเก็บรักษาไว้

1.1.4.4 เรื่อง "โทรศัพท์สายตรง"

เป็นของเล่นที่เป็นของใช้ ซึ่งประดิษฐ์มาแล้วนำมาใช้ประโยชน์โดยเฉพาะ คือนำกล่องไม้ขีดไฟ หรือกระป๋องนมมาเจาะรูใช้เชือกร้อย แล้วนำมาใช้พูดเป็นโทรศัพท์ได้

1.1.4.5 เรื่อง "เด็กกับผ้าขาวม้า"

เป็นของเล่นที่เป็นของใช้ ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้ประโยชน์หลายอย่าง เช่น นำผ้าขาวม้ามารองเบาะเป็นผ้าอ้อม, นำมาแขวนเป็นเปลนอนเด็ก, นำมาพันศีรษะเด็กม้วนเป็นวงช้าง เป็นต้น

1.1.5 ของเล่นที่ใช้รับประทาน เป็นของเล่นที่ใช้เล่นและใช้รับประทานได้ด้วย ได้แก่

1.1.5.1 เรื่อง "อมยิ้ม"

เป็นของเล่นที่ใช้รับประทานได้ เป็นน้ำตาลปรุงรส เป็นแบบที่อฟฟี่มีด้าม ใช้ถืออมรับประทาน ที่ด้ามถืออาจทำเป็นรูป หอก, คบ, มีด, ช้อน, ส้อม สำหรับนำไปเล่นได้ด้วย

1.1.5.2 เรื่อง "ไอติมไม้แดง"

เป็นของเล่นที่ใช้รับประทานได้ เป็นไอติมแท่งเสียบไม้ เมื่อรับประทานหมดไม้ไอติมปลายไม้มีสีแดงที่คนขายทำไว้สามารถนำไปแลกไอติมได้อีก

1.1.5.3 เรื่อง "เมื่อลิ่งน้ำตาลเปลี่ยนสัญชาติเป็นสัญชาติเป็นไทย"

เป็นของเล่นที่ใช้รับประทานได้ โดยทำจากน้ำตาลเคี้ยวผสมสี แล้วตัดน้ำตาลเป็นรูปลิ่งเสียบไม้ให้เด็กถือเล่นและใช้ดูดอมรับประทานได้

จากการวิเคราะห์การตั้งชื่อเรื่องบทความตามชื่อของของเล่นผู้วิจัยพบว่า ทวี วัดงาม ใช้การตั้งชื่อบทความตามชื่อของของเล่นที่ได้ใช้เล่นกันทั่วไปมากที่สุดจำนวน 63 บทความ จากบทความทั้งหมด 110 บทความ ของเล่นดังกล่าวนี้ ส่วนใหญ่หาวัสดุมาทำได้ง่ายเพราะเป็นของท้องถิ่น หรือเป็นเศษวัสดุเหลือใช้เด็กสามารถทำเองได้และวิธีการเล่นก็ไม่ซับซ้อน ส่วนใหญ่

จะเป็นการเล่นโดยใช้มือหมุน, บั่น, โยก, ยิง หรือใช้ปากเป่าลม การตั้งชื่อบทความที่ผู้เขียนใช้รองลงมาเป็นการตั้งชื่อตามชื่อของเล่นที่ใช้แข่งขัน และใช้ระดับเพื่อความสวยงาม เป็นการแสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ประโยชน์ของเล่นเหล่านั้น นอกจากนี้ยังมีการตั้งชื่อบทความตามชื่อของ ของเล่นที่เป็นของใช้และของกินแต่มีจำนวนไม่มากนัก

1.2 ตั้งชื่อตามชื่อของของเล่นและการละเล่นตามงานในเทศกาลตามถิ่นกำเนิด และตามถิ่นที่นิยมเล่น

การตั้งชื่อเรื่องบทความของเล่นและการละเล่นตามถิ่นกำเนิด , ถิ่นที่นิยมเล่นและตามเทศกาลต่าง ๆ ผู้วิจัยพบว่าบทความของ ทวี วัฒนาได้ใช้วิธีการตั้งชื่อแบบนี้เป็นจำนวน 26 บทความ จากบทความทั้งหมด 110 บทความ โดยจำแนกเป็น 3 ลักษณะคือ

1.2.1 ของเล่นและการละเล่นตามงานในเทศกาลต่าง ๆ จำนวน 16 บทความ

1.2.2 ของเล่นและการละเล่นตามถิ่นกำเนิดจำนวน 6 บทความ

1.2.3 ของเล่นและการละเล่นที่นิยมในบางท้องถิ่นจำนวน 4 บทความ

1.2.1 ของเล่นและการละเล่นตามงานในเทศกาลต่าง ๆ เช่น ตามงานวัด , งานประจำปีของท้องถิ่น , งานเทศกาลวันสำคัญต่าง ๆ เป็นต้น

1.2.1.1 เรื่อง "ชิงช้าสวรรค์"

เป็นของเล่นที่เป็นเครื่องเล่นตามงานประจำปี โดยเฉพาะงานวัด เป็นเครื่องเล่นที่ผู้เล่นเสียเงินซื้อบัตรไปนั่งบนชิงช้าขับเคลื่อนหมุนด้วยเครื่องจักรเป็นวงกลมตามแนวสูง ๆ

1.2.1.2 เรื่อง "หนังกระโปรง"

เป็นของเล่นที่เป็นผู้สำหรับดูตามช่องที่เจาะเป็นรูไว้ จะมีภาพปรากฏตามผู้โดยาใช้คนหมุนภาพไปมาของเล่นชนิดนี้จะมีเฉพาะในงานประจำปีตามงานวัดต่าง ๆ

1.2.1.3 เรื่อง "กระทงก้านกล้วย"

เป็นของเล่นที่ประดิษฐ์จากก้านกล้วยทำเป็นกระทงเพื่อเข้าไปลอยในแม่น้ำ, ลำคลอง ในเทศกาลวันลอยกระทงเท่านั้น

1.2.1.4 เรื่อง "กลิ้งคูแห"

เป็นของเล่นที่ประดิษฐ์จากกระดาษแข็งทำเป็นกลิ้งรูปแนวตั้ง มีฐานและส่วนปลายอภายในมีกระจกเงาเอียงทำมุมไว้กับกัน นำมาใช้ถูกระบวนแห ในเทศกาลต่าง ๆ ที่มีคนเป็นจำนวน

มาก เช่น วันพืชมงคล, กระบวนเททางน้ำ เป็นต้น

1.2.1.5 เรื่อง "รถเล็ก"

เป็นของเล่น คือรถสามล้อเล็ก ๆ สำหรับเด็กเล็กใช้ถีบเล่น เป็นของเล่นที่มีให้เช่า
ที่ตามงานวัด ตามงานประจำปีต่าง ๆ ซึ่งเจ้าของจะมีการออกร้านให้เช่า

1.2.1.6 เรื่อง "ป็นยิงเป้าในงานวัด"

เป็นของเล่นที่ส่วนใหญ่จะออกร้านในงานวัด โดยมีการออกร้านให้เด็ก ๆ เข้าเป็นลมลูก
น้ำก็่อการใช้ยิงเล่น

1.2.1.7 เรื่อง "ตู้เชื่อมชิ้นงานวัด"

เป็นของเล่นที่เป็นตู้สำหรับทำนายดวงชะตาของผู้ที่ต้องการตรวจดูดวงชะตา จะเป็นตู้
เชื่อมซีมีอยู่ในงานวัดเมื่อมีงานเทศกาลต่าง ๆ มีไว้ให้หยอดเหรียญ เข้าดู

1.2.1.8 เรื่อง "ละครลิง"

เป็นการละเล่นการแสดงของลิงคือ ละครลิงจะมีการแสดงในงานประจำปีต่าง ๆ เช่น
งานวัดใช้ลิง แสดงเป็นเรื่องราวต่าง ๆ

1.2.1.9 เรื่อง "ถ้ำนรก"

เป็นการละเล่นโดยมีผู้นำ "ถ้ำนรก" มาแสดงออกร้านตามงานประจำปีต่าง ๆ โดยสร้าง
เป็นถ้ำมีรูปภูติ ผี ปีศาจ บนประดับคอยหล่อหลอนผู้ชมภาพในถ้ำ

1.2.1.10 เรื่อง "สี่เกลอโรงงาน"

เป็นการจัดตั้งโรงงาน ประกอบด้วยอาหารคาว หวาน 4 อย่าง ในเทศกาลงานวัด
ต่าง ๆ ในสมัยก่อนเพื่อให้เด็ก ๆ ได้รับประทานอย่างอิ่มอร่อยโดยไม่ต้องเสียเงินจะจัดตั้งโรงงาน
เฉพาะเทศกาลงานวัดสมัยก่อนเท่านั้น

1.2.1.11 เรื่อง "ยิงธนู"

เป็นการละเล่น การยิงธนูให้ถูกเป้าซึ่งใช้ลูกปิงเป็นเป้า มีการจัดเล่นตามงานวัด
ต่าง ๆ ในสมัยก่อน

1.2.1.12 เรื่อง "ปากระป๋อง"

เป็นการละเล่นโดยใช้ลูกเทนนิสไปยิงเป้าซึ่งเป็นกระป๋อง จัดเรียงไว้สูง ๆ ให้ล้ม
ทั้งหมด จึงจะได้รางวัลจะจัดให้มีเล่นตามงานวัดและงานเทศกาลต่าง ๆ

1.2.1.13 เรื่อง "ชกบอล"

เป็นการละเล่น โดยใช้พลาก้างชกลูกบอลซึ่งเป่าลมแขวนไว้เมื่อชกถูกลูกบอล เข้มวัดความแรงจะบอกถึงกำลังที่ใช้ชก จะมีการจัดให้เล่นตามงานวัดต่าง ๆ ในสมัยก่อน

1.2.1.14 เรื่อง "มอเตอร์ไซค์ไต่ถัง"

เป็นการละเล่นการแสดงของร้านที่มาแสดงออกตามงานวัด งานเทศกาลต่าง ๆ โดยจัดให้ผู้แสดงขับขี่มอเตอร์ไซค์วิ่งตามขอบถังน้ำใหญ่ ซึ่งถังน้ำจะมีเครื่องจักรทำให้หมุนไปมาด้วย

1.2.1.15 เรื่อง "ถ้ำมอง"

เป็นของเล่นที่จัดไว้เป็นตู้ ที่ผู้มีช่องไว้หยอดเหรียญให้เครื่องในตู้ทำงาน และมีช่องสำหรับให้ผู้มีเลนส์ขยายจะมีภาพใบสการ์ต่าง ๆ ไว้ให้ดูหลายรูปแบบ ถ้ำมองจะมีจัดให้ดูชมตามงานวัดในสมัยก่อน

1.2.1.16 เรื่อง "เหยี่ยวโต"

เป็นการละเล่นหยอกล้อผู้ที่แต่งตัวเป็นเหยี่ยวโต ซึ่งอยู่ในกระบวนแห่ตามเทศกาลต่าง ๆ เด็ก ๆ จะสนุกสนานกับการเล่นเหยี่ยวโตมากซึ่งจะมีในงานเทศกาลต่าง ๆ เช่น งานแห่พระงานวันสงกรานต์ เป็นต้น

1.2.2 ของเล่นและการละเล่นตามถิ่นกำเนิดเป็นของเล่นและการเล่นที่พบในถิ่นนั้น ๆ ก่อนถิ่นอื่น ได้แก่

1.2.2.1 เรื่อง "เล่าหวานงานพระบาท"

เป็นของเล่นซึ่งเป็นเล่าประวัติจากหวานใช้ถักเป็นลวดลายต่าง ๆ พบว่ามีขายในงานฉลองรอยพระพุทธรูป จังหวัดสระบุรี

1.2.2.2 เรื่อง "ของเล่นเมืองเพชร"

เป็นของเล่นที่มีถิ่นกำเนิดจากจังหวัดเพชรบุรี โดยของเล่นทำจากส่วนของต้นตาลโตนด ซึ่งมีมากในจังหวัดนี้ เช่น ครกเล็ก ๆ พัดลมเล็ก ๆ กาลิซัดเงา เป็นต้น

1.2.2.3 เรื่อง "จักรยานเด็กที่สนามหลวง"

จักรยานเด็กที่ได้มาใช้ขี่เล่นรอบ ๆ ที่สนามหลวงโดยเจ้าของร้านจักรยานจะนำมาจัดไว้ให้เด็ก ๆ เข้าขี่เล่นรอบ ๆ สนามหลวง ซึ่งในปัจจุบันจักรยานที่สนามหลวงได้เลิกเล่นไปแล้ว

1.2.2.4 เรื่อง "ร้อยสิบเอ็ดปีลูกโป่งเมืองไทย"

เป็นของเล่น คือลูกโป่งที่มีกำเนิดมาในเมืองไทยเป็นระยะเวลาร้อยสิบเอ็ดปีมาแล้วคือ นำเข้ามาในเมืองไทยในสมัยรัชกาลที่ 5

1.2.2.5 เรื่อง "ภูเขาทองสลัดเคอร์"

เป็นการละเล่นที่เกิดขึ้นที่ภูเขาทองวัดสระเกศโดยเด็ก ๆ จะนำไม้กระดานวางที่ลูกบันไดแล้วขึ้นไปนั่งในดัวไปข้างหน้าไม้กระดานจะสั่นไถลงไปตามชั้นบันไดจากบนสุดมายังพื้นดิน เช่นเดียวกับสลัดเคอร์ในปัจจุบัน

1.2.2.6 เรื่อง "กาเนิดลูกฟุตบอล"

เป็นของเล่น คือลูกฟุตบอลที่มีกำเนิดมาในเมืองไทยในราวปลายรัชกาลที่ 4 โดยพวกฝรั่งที่มาพักในกรุงเทพฯ เข้ามาเล่นเป็นครั้งแรก

1.2.3 ของเล่นและการละเล่นที่นิยมในบางท้องถิ่น หรือจากนายเฉพาะบางท้องถิ่น ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับความนิยมหรือปัจจัยในการ เช่น

1.2.3.1 เรื่อง "สิงลูกมะพร้าว"

เป็นของเล่นที่มีการประดิษฐ์จากนายเฉพาะถิ่นที่อยู่ตามแถบทะเล ทั้งนี้เพราะตามชายทะเลมีการปลูกมะพร้าวเป็นจำนวนมาก จึงมีการนำลูกมะพร้าวมาประดิษฐ์เป็นสิงลูกมะพร้าวเป็นของเล่นจากนาย

1.2.3.2 เรื่อง "เล่นเรือบด"

เป็นการเล่นเรือบด ที่มีอยู่เฉพาะผู้ที่มีบ้านเรือนอยู่ใกล้แม่น้ำลำคลอง จะมีการนำเรือบดมาพายเล่นกันจะมีเฉพาะบางถิ่นตามริมแม่น้ำ ลำคลองเท่านั้น เช่น คลองบางหลวง คลองหลังตลาดเจริญาศน์ เป็นต้น

1.2.3.3 เรื่อง "ชนควายดิน"

เป็นของเล่นที่มีการนำดินเหนียวมาปั้นเป็นรูปควายแล้วนำมาวางบนผ้าขาวม้า ถีบปลายผ้าทั้งสองข้างขยิบไปมาทำให้ควายชนกัน จะมีเล่นเฉพาะเด็ก ๆ ตามท้องถิ่นที่เลี้ยงวัว เลี้ยงควาย มีเวลาว่างขณะเลี้ยงตามท้องทุ่ง จะทำมาเล่นกัน

1.2.3.4 เรื่อง "ก่อกองทราย"

เป็นการละเล่นโดยนำทรายที่อยู่ตามริมแม่น้ำ , ริมหาดหรือตามที่ดอนเมื่อไม่มีน้ำมาก่อเป็นรูปเจดีย์ , รูปพระ , รูปประติมากรรมต่าง ๆ ท้องถิ่นที่จะเล่นก่อกองทราย จึงเป็นได้เฉพาะถิ่นที่มีทราย เช่น ท้องถิ่นชายทะเล , ริมแม่น้ำที่มีทรายเท่านั้น

จากการวิเคราะห์การตั้งชื่อบทความ พบว่า ทวี วัคจาม ตั้งชื่อตามชื่อของเล่นและการละเล่นตามงานในเทศกาลต่าง ๆ มากที่สุดรองลงมาเป็นการตั้งชื่อบทความตามชื่อของของเล่น

และการละเล่นตามถิ่นกำเนิดและตามความนิยมเล่นในท้องถิ่นนั้น ๆ

1.3 ตั้งชื่อตามชื่อของการละเล่น

การตั้งชื่อเรื่องโดยตั้งตามชื่อของการละเล่น ผู้วิจัยพบว่าบทความของ ทวี วัฒนาม ได้ใช้วิธีการตั้งชื่อแบบนี้มีเป็นจำนวน 18 บทความ จากบทความที่ศึกษาทั้งหมด 110 บทความ โดยจำแนกได้ 3 ลักษณะ คือ

1.3.1 การละเล่นตามชื่อเกม จำนวน 10 บทความ

1.3.2 การละเล่นที่ใช้คำพูดบทเจรจา จำนวน 4 บทความ

1.3.3 การละเล่นที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ จำนวน 4 บทความ

1.3.1 การละเล่นตามชื่อเกม เป็นการละเล่นที่ตั้งชื่อบทความชื่อการละเล่นนั้น ๆ หรือตามความหมายของการละเล่นนั้น ได้แก่

1.3.1.1 เรื่อง "ไฮกปีบ"

เป็นการละเล่นตั้งชื่อตามชื่อเกมซึ่งเป็นชื่อเสียงร้องของสัตว์คือเสือ โดยชื่อการละเล่นนำความหมายของลักษณะกิริยาของเสือที่ออกมาจับวัวกินเป็นแบบการละเล่น จึงเป็นการละเล่นในลักษณะเสือจับวัวกินเป็นของการละเล่น

1.3.1.2 เรื่อง "ช้องอ้อย"

เป็นการเล่นตั้งชื่อตามชื่อการเล่นซึ่งเป็นการนำเอาอ้อยมาเรียงตั้งไว้ แล้วใช้มีดฟันให้อ้อยขาด ใครฟันได้ขาดหลายต้นเป็นผู้ชนะ เป็นการเล่นที่ตั้งตามความหมายของการเล่น คือ ความขี้ใจ ไม่แน่ใจในการฟันอ้อยซึ่งเป็นเกมว่าผู้ฟันจะสามารถฟันได้กี่ต้นตามชื่อของการเล่น

1.3.1.3 เรื่อง "ชาวโลกโลก"

เป็นการละเล่นตั้งชื่อตามชื่อการเล่นผู้เล่นเดินโดยใช้ไม้เดินสูง ซึ่งภาษาอีสานเรียกว่า ไม้โลกโลกซึ่งเป็นชื่อของการละเล่นที่ตั้งชื่อบทความตามลักษณะการเล่น

1.3.1.4 เรื่อง "เกมตบยุง"

เป็นการละเล่นตั้งชื่อตามชื่อการเล่น โดยผู้เล่นคนหนึ่งเล่นเป็นคนตบยุงมีพัดเป็นอุปกรณ์และปิดตาไว้ ส่วนผู้เล่นคนอื่นคอยวิ่งหนีเปรียบเป็นยุงนั่นเอง

1.3.1.5 เรื่อง "ห้วงเชลย"

เป็นการละเล่นตั้งชื่อตามชื่อการเล่นโดยใช้ห้วงเป็นอุปกรณ์การเล่น ผู้เล่นจะขว้างห้วงไปอีกฝ่ายหนึ่งถ้ารับไม่ได้ก็จะกลายเป็นเชลยของฝ่ายที่โยน และเมื่อเป็นเชลยก็ต้องพยายามรับ

เป็นการละเล่นที่ใช้คำพูด เຈຈາเป็นหลักการเล่น โดยผู้เล่นจะแบ่งเป็นคนซื้อและคนขายแต่งให้มีบทร้องถามการซื้อแต่งให้ผู้เล่นฝ่ายขายแต่งเป็นแต่ง โดยการใช้การร้องเຈຈາเป็นหลักการเล่น

1.3.2.4 เรื่อง "มราเรียกซื้อ"

เป็นการละเล่นที่ใช้คำพูดร้องเรียกซื้อผู้เล่นในการเล่น โดยมีอุปกรณ์ลูกบ๊อง หรือลูกบอลโยนขึ้นกลางอากาศฝ่ายผู้เล่นที่โยนจะร้องตะโกนชื่อผู้เล่นผู้หนึ่งผู้ใดให้วิ่งมารับถ้ารับไม่ได้ก็จะถูกขึ้นแทนถูกปาที่น้อง

1.3.3 การละเล่นที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ เป็นการละเล่นที่ใช้สัตว์มาใช้ในการละเล่นนั้น โดยตรง ได้แก่

1.3.3.1 เรื่อง "นักเลงปลาเข็ม"

เป็นการละเล่นที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ คือปลาเข็มโดยเด็ก ๆ จะมีการไปซื้อปลาเข็มตามร่องสวนแล้วนำมาใส่ในกะละมังเพื่อที่จะนำมากัดกันเป็นการละเล่นอย่างหนึ่งนั่นเอง

1.3.3.2 เรื่อง "นักประมงน้ำตื้น"

เป็นการละเล่นที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ คือปลาชนิดต่าง ๆ เช่น ปลาหางนกยูง, ปลาสด, ปลากระดี่ โดยสมัยก่อนเด็ก ๆ จะนิยมไปซื้อปลาดังกล่าวมาท่องร่องสวน เพื่อนำมาเลี้ยงในขวดโหลหรืออ่างเลี้ยงปลาเพื่อการเพาะพันธุ์สวยงามต่อไป

1.3.3.3 เรื่อง "กัดจิ้งหรีด"

เป็นการละเล่นที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ คือ จิ้งหรีด โดยเด็ก ๆ จะไปหาจิ้งหรีดซึ่งอาศัยอยู่ในรูหรือตามขอนไม้เมื่อได้ตัวตามที่ต้องการก็นำมาแข่งขันโดยให้กัดกันฝ่ายไหนแพ้จะถูกลงโทษตามกติกา

1.3.3.4 เรื่อง "ชนกว้าง"

เป็นการละเล่นที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ คือ กว้าง ซึ่งมีลักษณะรูปร่างคล้ายตัวด้วง โดยเด็ก ๆ จะไปหากว้างตามคันนาหรือตามไร่แล้วนำมาเลี้ยงไว้เพื่อนำกว้างที่เป็นนักสู้มาชนกันโดยใช้เขากว้างชนกันกว้างตัวไหนสู้ไม่ได้ก็จะหนีไป

จากการวิเคราะห์การตั้งชื่อเรื่องตามชื่อของการละเล่น ผู้วิจัยพบว่า ทวี วัดงาม ใช้การตั้งชื่อตามชื่อของการละเล่นเมื่ออยู่จำนวนไม่มากนักรวม 18 บทความ จากบทความทั้งหมด 110 บทความ ทั้งนี้เพราะผู้เขียนกล่าวถึงของเล่นมากกว่าการละเล่น

1.4 ตั้งชื่อแบบอื่น ๆ

การตั้งชื่อแบบอื่น ๆ หมายถึง การตั้งชื่อบทความที่นอกเหนือจากการตั้งชื่อ 3 ประเภทข้างต้น ทวี วัดงาม มีการตั้งชื่อแบบอื่น ๆ มีจำนวน 3 บทความ จากบทความ ที่ได้ศึกษาทั้งหมด 110 บทความ

1.4.1 เรื่อง "พระ เด็ก เสือ ไก่ มอด"

เป็นการตั้งชื่อที่ไม่จัดอยู่ใน 3 ประเภทดังที่ได้วิเคราะห์มา เป็นการละเล่นที่ฝึกคิดหาโดยสมมุตินิ้วมือทั้ง 5 นิ้วแทน พระ, เด็ก, เสือ, ไก่, มอด ผู้เล่นแบ่งเป็น 2 ฝ่าย ใช้นิ้วยื่นออกมาปะทะกัน นิ้วใดแทนสิ่งใดก็จะชนะกันไปตามที่ตกลงกันไว้ซึ่งชื่อเรียงของการละเล่นจะไม่เกี่ยวข้องกับเกมการละเล่นเลยเพียงแต่สมมุติขึ้นเท่านั้น

1.4.2 เรื่อง "จับสลาก"

เป็นเกมการละเล่นของเด็กที่ถือว่าการพนันโดยเฉพาะในยุคปัจจุบัน การตั้งชื่อจับสลากจึงไม่ถืออยู่ในประเภทของเล่นหรือการละเล่นใน 3 ประเภทดังกล่าวมาแล้ว เพราะเด็กต้องเสียเงินจับสลากว่าจะได้ของสิ่งใดตอบแทนจึงไม่ถือว่าการละเล่น หรือ ของเล่น

1.4.3 เรื่อง "เด็กโบราณเล่นเสตมป์"

เป็นเรื่องของเด็ก ๆ ที่มีการสะสมเสตมป์ จึงไม่ได้เป็นการละเล่นหรือเป็นของเล่นดังเช่นการตั้งชื่อเรื่องเหมือนกับทั้ง 3 ประเภทดังที่กล่าวมา เรื่องเด็กโบราณเล่นเสตมป์จึงมีการตั้งชื่อโดยวิธีแตกต่างไปเป็นเพราะไม่ใช้การละเล่นหรือของเล่นดังที่กล่าวมา

การวิเคราะห์การตั้งชื่อเรื่องบทความของ ทวี วัดงาม จำนวนทั้งหมด 110 บทความ ผู้วิจัยพบที่มีการตั้งชื่อเรื่องบทความตามชื่อของของเล่นเป็นจำนวนมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่มักจะตั้งชื่อของเล่นตามวัสดุที่ใช้ประดิษฐ์ เช่น รถแกนหลอดด้าย เรือกำนกล้วย กลองหนังกบ สิ่งไม้ข้าง เป็นต้น และการตั้งชื่อตามวิธีเล่นที่แตกต่างกันไป เช่น ปืนฉีดน้ำ ของเล่นโซลาน ร้อนรูป แต่งตัวตุ๊กตา เป็นต้น นอกจากนั้น ยังเป็นชื่อของเล่นที่เป็นของใช้หรือของรับประทานได้ เช่น ตุ๊กตาออมสิน และออมยิ้ม เป็นต้น การตั้งชื่อบทความตามชื่อของเล่นและการละเล่นนี้บางครั้งก็จะมีการบอกที่มาของสถานที่เล่น หรือ ถิ่นกำเนิดด้วย เช่น ตู้เขียนชิงงานวัด แล่หวานงานพระบาท ของเล่นเมืองเพชร ภูเขาทองสไลเดอร์ เป็นต้น

2. การเปิดเรื่อง

การเปิดเรื่อง คือ ความนาของบทความ เป็นส่วนที่จะชักชวนให้ผู้อ่านติดตามเรื่องด้วย

ความสนใจใคร่รู้ตั้งแต่ต้น ทำให้ผู้อ่านสนใจในเรื่องนั้นต่อไป ดังที่ วมร ชื่นสำราญ (2530 : 14) ได้ให้คำอธิบายความหมายของคำว่า "ความน่า" ดังนี้ "ความน่า หมายถึง ข้อความข้อที่เขียนไว้ในตอนต้นเรื่อง ใช้เป็นสิ่งที่ช่วยเร่งเร้าใจ และความคิดของผู้อ่าน ให้ติดตามอ่านเนื้อเรื่องต่อไป และควรเขียนให้น่าสนใจ ตรงเป้าหมายสั้น ได้ความดี ตามปกติส่วนที่เป็นความน่าอาจจะเขียนด้วยข้อความสั้น ๆ แต่สามารถสื่อ ความคิดที่ผู้เขียนต้องการเน้นไว้ได้ตลอดเรื่องและเป็นการช่วยให้น่าอ่านผู้อ่านเป็นสองหรือสามเท่าที่จะติดตามอ่านเนื้อเรื่องต่อไป"

ลัทธา พินิจกุล และคนอื่น ๆ (2516 : 82 - 83) ได้แบ่งลักษณะการเขียนความน่าหรือการเปิดเรื่องไว้ 11 ลักษณะคือ

1. ขึ้นต้นด้วยข้อความที่เป็นข่าว
2. ขึ้นต้นด้วยข้อความที่เป็นคำถาม
3. ขึ้นต้นด้วยการบอกจุดมุ่งหมายของการเขียนบทความนั้น ๆ
4. ขึ้นต้นด้วยบทสรุปใจความสำคัญของบทความนั้น
5. ขึ้นต้นด้วยสุภาษิต บทกวี คำกล่าวหรือคำอุปมาอุปไมย
6. ขึ้นต้นด้วยเรื่องเกร็ดขำขัน
7. ขึ้นต้นด้วยข้อความที่กระตือรือร้น
8. ขึ้นต้นด้วยบทพรรณนา
9. ขึ้นต้นด้วยข้อความที่เป็นเรื่องเล่า นิทานหรือนิยาย
10. ขึ้นต้นด้วยการเอ่ยถึงความหลัง สภาพหรือปรากฏการณ์
11. ขึ้นต้นด้วยการสนทนาปฏิสันถารผู้อ่านโดยตรง

ทวี วัฒนาม ใช้วิธีการเปิดเรื่องหรือเขียนความน่าหลายลักษณะแตกต่างกันออกไปซึ่งจัดแยกลักษณะการเปิดเรื่องได้ ดังต่อไปนี้

- 2.1 เอ่ยถึงความหลังสภาพหรือปรากฏการณ์
- 2.2 สนทนาหรือปฏิสันถารกับผู้อ่าน
- 2.3 สรุปใจความสำคัญของบทความนั้น
- 2.4 ให้คำจำกัดความหรืออธิบายศัพท์
- 2.5 ใช้ข้อความที่เป็นคำถาม
- 2.6 ใช้ข้อความที่เป็นข่าว

การเปิดเรื่องบทความของ ทวี วัคจาม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 เปิดเรื่องด้วยการฟื้นความหลัง หรือปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ที่เคยปรากฏมานอดีต

ทวี วัคจาม เปิดเรื่องด้วยวิธีกล่าวฟื้นความหลังไว้เป็นจำนวนมากที่สุด โดยการนำเหตุการณ์เรื่องราว สภาพปรากฏการณ์ในอดีตมากล่าวนำ เพื่อโยงเข้าสู่เนื้อหาหรือปรากฏการณ์ในปัจจุบันว่ายังมีปรากฏอยู่หรือเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ดังการวิเคราะห์ต่อไปนี้ ดังนี้

- 2.1.1 เรื่อง "อังแพลม"
- 2.1.2 เรื่อง "ประต้อมักด้อยดิ่ง"
- 2.1.3 เรื่อง "ตุ๊กตาผลตาล"
- 2.1.4 เรื่อง "แม่หวายงานพระบาท"
- 2.1.5 เรื่อง "เมื่อลิ่งน้ำตาลเปลี่ยนสัญชาติเป็นไทย"
- 2.1.6 เรื่อง "สิ่งที่ไม่ซาง"
- 2.1.7 เรื่อง "ลูกหัน"
- 2.1.8 เรื่อง "หน้ากากกระดาศ"
- 2.1.9 เรื่อง "มงกุฎ(กระดาศ)นางงาม"
- 2.1.10 เรื่อง "เทพธิดาน้อย"
- 2.1.11 เรื่อง "หมวกกระดาศ"
- 2.1.12 เรื่อง "กงจักรผาเปียรี"
- 2.1.13 เรื่อง "ตุ๊กตาอมสินปุนพลาสเตอร์"
- 2.1.14 เรื่อง "ของเล่นหัตถกรรมไทย ผีเดินร็อค"
- 2.1.15 เรื่อง "รถเล็ก"
- 2.1.16 เรื่อง "ไอ้ตัวตุ๊ด"
- 2.1.17 เรื่อง "หนังสติก"
- 2.1.18 เรื่อง "หัวล้านชนกัน"
- 2.1.19 เรื่อง "ไอติมไม้แดง"
- 2.1.20 เรื่อง "แต่งตัวตุ๊กตา"
- 2.1.21 เรื่อง "จักรยานเด็กที่สนามหลวง"

- 2.1.22 เรื่อง "ร้อยสิบเอ็ดปี ลูกโป่งเมืองไทย"
- 2.1.23 เรื่อง "ปัจจุบันเด็กไทยเล่นเป่าลมไม่เป็น"
- 2.1.24 เรื่อง "ชายแดงม"
- 2.1.25 เรื่อง "ห้องอ้อย"
- 2.1.26 เรื่อง "เกมตบยุง"
- 2.1.27 เรื่อง "ถีบครกแข่ง"
- 2.1.28 เรื่อง "แห่หัวโต"
- 2.1.29 เรื่อง "ล้อตึก"
- 2.1.30 เรื่อง "เป่าแก้ว"
- 2.1.31 เรื่อง "กั๊กจิ้งหรีด"
- 2.1.32 เรื่อง "จัดข้อ"
- 2.1.33 เรื่อง "ต่อบ้าน"
- 2.1.34 เรื่อง "นักประมงน้ำตื้น"
- 2.1.35 เรื่อง "ยิงธนู"
- 2.1.36 เรื่อง "คู่เชิยมชิงงานวัด"
- 2.1.37 เรื่อง "สี่เกลอโรงงาน"

บทความเรื่อง "อึ้งเพลม" ทวี วัฒนาม กล่าวถึงการเรียนนสมัยก่อนว่าแบ่งเป็น 3 ภาคเรียน มีแค่ 2 ภาคเรียน เช่นปัจจุบันจึงต้องมีการเรียนหนักตลอดปี ดังข้อความขึ้นต้นดังนี้

สมัยก่อนการเรียนแบ่งออกเป็น 3 ภาคเรียน มีแค่ 2 ภาคเรียนอย่างปัจจุบันนี้การวัดผล การเรียนก็ใช้วิธีสอบไล่ปลายปี และคิดคะแนนในระบบร้อยละหรือเปอร์เซ็นต์ นักเรียน ต้องท่องหนังสือทั้งปี เพราะทุกวิชาที่เรียนจะถูกรวบมาวัดผลในการสอบไล่เลื่อนชั้นด้วย จึงถือได้ว่าการเรียนสมัยก่อนเป็นการเรียนที่หนักมากสำหรับเด็ก ๆ ใครสอบแล้วคะแนน ทุกวิชารวมกันได้ผลออกมาเกินร้อยละห้าสิบหรือห้าสิบเปอร์เซ็นต์ ก็จะถือว่าสอบผ่านได้ เลื่อนชั้นไปเรียนชั้นที่สูงขึ้นไปถ้าใครสอบได้ต่ำกว่าห้าสิบเปอร์เซ็นต์ก็ถือว่าสอบตกต้อง เรียนซ้ำชั้นเดิมอีกหนึ่งปี เสียทั้งเวลาเสียทั้งความรู้สึกและอับอายเพื่อน ๆ ที่สอบได้อีก ต่างหาก

("อั้งแพลม," ของเล่นเด็กไทย, 2537 : 25)

บทความเรื่อง "ประทัดผักดอยตุง" ทวี วัฒนาม ได้ให้ความถึงสมัยก่อนว่าเด็ก ๆ สมัยก่อนจะไปโรงเรียนต้องใช้วิธีการเดินไป เส้นทางที่เดินไปจะมีพืชล้มลุกนานาชนิดปกคลุมอยู่ทั่วไปตามทางเดิน เด็ก ๆ จะแวะเก็บเอาผลของพืชชนิดต่าง ๆ ไปเล่นด้วย ดังข้อความข้างต้น ดังนี้

พวกเด็ก ๆ สมัยก่อนทุกเช้าเย็นเมื่อต้องไปโรงเรียนส่วนมากจะใช้วิธีเดินไป ซึ่งอาจจะเดินไปบนถนนที่เป็นแผ่นอิฐ ปูเรียงกันบ้าง เดินไปตามร่องสวนบ้างหรืออาจจะเป็นถนนที่โรยด้วยกรวด ซึ่งในฤดูฝน เช่นนี้ บนเส้นทางเดินที่กล่าวมาแล้วบริเวณข้าง ๆ ถนน จะมีพืชล้มลุกนานาชนิดขึ้นปกคลุมอยู่ทั่วไป ในจำนวนพืชที่ขึ้นปกคลุมอยู่ริมทางเดินนี้ มีพืชอยู่ชนิดหนึ่งที่เด็ก ๆ ชอบมาก เพราะมีผลที่สามารถนำมาเล่นสนุกกันได้ ทั้งนี้ในเวลาที่เข้าที่ต้องเดินไปโรงเรียนตามที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้วเด็ก ๆ จะแวะเก็บเอาผลของพืชชนิดนี้ ใส่กระเป๋ากางเกง กระเป๋ากะโปรงมาคนละเป็นกำมือ ที่ต้องใส่กระเป๋ากางเกงหรือกระเป๋ากะโปรงก็เพราะสมัยนั้นยังไม่มีถุงพลาสติกมีแต่ถุงกระดาษใส่อะไรก็ฉีกขาดง่าย เปื่อยยุ่ย

("ประทัดผักดอยตุง," ของเล่นเด็กไทย, 2537 : 53 - 54)

บทความเรื่อง "ตุ๊กตาผลตาล" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่องกล่าวถึง การเล่นตุ๊กตาของเด็กผู้หญิงในอดีต จะเป็นตุ๊กตาผ้ามีเส้นผมประดิษฐ์จากไหมพรม ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้

จากธรรมชาติของผู้หญิง ในการที่เป็นเพศรักสวยรักงามนี้เองมีอิทธิพลส่งไปถึงการเล่นของเด็กหญิงไทยเรานอดีตรด้วย คือถ้าเป็นลูกคนที่มีฐานะทางการเงิน ค่อนข้างจะมีมั่งมี ร่ำรวยสักหน่อย ผู้ปกครองก็จะหาตุ๊กตาต่าง ๆ มาให้เล่น ซึ่งสมัยโบราณก็จะเป็นตุ๊กตาผ้ามีเส้นผมที่ผลิต หรือประดิษฐ์จากไหมพรมเป็นส่วนใหญ่นำให้ลูกหลานของตนเล่น เสริมสวย หรือมาให้ตุ๊กตา ทำทรงต่าง ๆ สุดแต่จะจินตนาการเอา ไม่ว่าจะเป็นผมเปีย ผมทรงม้าผม ก็สุดแต่จะทำ ซึ่งในปัจจุบันก็ยังมีเด็ก ๆ ผู้หญิงเล่นให้เห็นกันอยู่

มากมาย เพียงแต่ตัวตุ๊กตามีการวิวัฒนาการให้สวยงามน่าเล่นทันสมัยขึ้น เรียกว่าเป็น
ของเล่นของเด็กผู้หญิงที่อมตะนิรันดร์กาลอะไรทำนองนั้น

· ("ตุ๊กตาผลตาล" สนุกกับของเล่น. 2537 : 41)

บทความเรื่อง "เล่าหว่างานพระบาท" ทวี วัธงาม เปิดเรื่อง โดยกล่าวถึงงาน
นมัสการพระพุทธบาทจังหวัดสระบุรี เมื่อประมาณ 15 ปี ล่วงมาแล้วว่าเป็นงานบุญที่ยิ่งใหญ่เกี่ยว
ได้ทุกเพศทุกวัย ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

งานที่ขึ้นหน้าขึ้นตาสำหรับคนไทยภาคกลางเรา นับย้อนหลังไปสัก 15 ปี ก็ยังพอมีเค้าอยู่
ก็คือ งานนมัสการพระพุทธบาทจังหวัดสระบุรี ที่จัดให้มีงานประจำปีเป็นงานที่ใหญ่โตมี
ประชาชนจากทั่วทุกสารทิศ เดินทางมานมัสการพระพุทธบาทที่งานมหกรรมที่ได้รับความ
สนใจเป็นอย่างยิ่ง ก็เพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องได้ทุกเพศทุกวัย เรียกว่าเกี่ยวกันได้ทั้ง
ครอบครัวเลยทีเดียวที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะวัตถุประสงค์ของผู้ใหญ่ที่ไปนมัสการพระพุทธบาท
เพื่อแสวงบุญ-หนุ่มสาวก็ไปเที่ยวดูการบันเทิง เด็ก ๆ ก็ได้ไปเล่นเขาเล่น

("เล่าหว่างานพระบาท" สนุกกับของเล่น. 2537 : 175)

บทความเรื่อง "เมื่อสิงสื่อน้ำตาลเปลี่ยนสัญชาติเป็นไทย" ทวี วัธงาม เปิดเรื่องโดย
กล่าวถึงอดีตประมาณ 50 ปี มาแล้วจะเห็นชาวจีนนั่งรอหน้าหีบไม้ มีกระทะทองเหลืองบรรจุ
น้ำตาลตั้งอยู่บนเตาเคี่ยวกับเบะแซ่ ดังข้อความที่เปิดเรื่องดังนี้

จากอดีตที่ผ่านมาการประมาณอายุ เอาเป็นว่าไม่น้อยกว่า 50 ปีก็แล้วกันตามงาน
จั่ว งานตลาดสด เราจะเห็นชาวจีนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นเพศชายจะนั่งอยู่หน้าหีบ
ไม้สี่เหลี่ยมขนาด 40 เซนติเมตร ทุกด้าน ด้านบนของหีบมีราวไม้สูงขึ้นมาสำหรับแขวน
สินค้าของแถบนี้เมื่อเปิดฝาดอกจะมีกระทะทองเหลืองขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ
20 เซนติเมตร วางอยู่ใต้กระทะซึ่งหมายถึงส่วนที่อยู่บนหีบตรงกลางจะมีเตาเล็ก ๆ ใส่
ถ่านสองสามก้อนวางอยู่ เมื่อจุดถึงกระทะทองเหลืองในนี้จะมีลักษณะพิเศษ คือ กระทะ
จะถูกแบ่งออกเป็นสามช่องเท่า ๆ กันในแต่ละช่องจะบรรจุน้ำตาลที่ผสมสีเดียวกับเบะแซ่

จนได้ทีแล้ว โดยบรรจุน้ำตาลช่องละสี่ซึ่งส่วนใหญ่มักจะมีสีแดงสีเขียวและน้ำตาลอ่อน

("เมื่อลืมน้ำตาลเปลี่ยนสีชาดีเป็นไทย," ของเล่นเด็กไทย, 2537 : 17)

บทความเรื่อง "สิ่งที่ไม่ใช่" ทวี วัชรงาม เปิดเรื่องโดยกล่าวถึงสังคมครอบครัวไทยสมัยก่อนมีความผูกพันใกล้ชิดกันด้วยความอบอุ่น มีการเปิดเรื่อง ดังนี้ "สังคมไทยสมัยก่อนนี้เป็นสังคมที่มีความอบอุ่น ความผูกพันกันอย่างใกล้ชิด พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย พี่ น้อง ลูก หลานมักจะอยู่รวมกันเป็นครอบครัวเดียวกัน ความสัมพันธ์กันในครอบครัว จึงมีกันอย่างใกล้ชิดพร้อมหน้าพร้อมตา"

("สิ่งที่ไม่ใช่," สนุกกับของเล่น, 2537 : 27)

บทความเรื่อง "ลูกหิน" ทวี วัชรงาม เปิดเรื่องกล่าวถึงฤดูฝนในอดีต ทาต้นไม้ใบหญ้าเขียวขจีอุดมสมบูรณ์ ฝนตกถูกต้องตามฤดูกาล น้ำความเย็นฉ่ำมาให้มวลมนุษย์ ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

ฤดูฝนแบบนี้เมื่อนึกถึงอดีตแล้ว มันแตกต่างกันจนไม่สามารถจะเปรียบเทียบกันได้เลยว่าสมัยก่อนจำนวนประชากรไม่มากนักเหมือนดั่งเช่นในปัจจุบัน ถนนหนทางไม่แน่นไปด้วยรถที่พันควันพิษออกมา ความเขียวขจีของต้นไม้ใบหญ้า ก็ยังเขียวขจีให้เห็นเป็นตาอยู่ทุกแห่งเย็นลงท้องฟ้ามีดรุณ ฝนตกถูกต้องตามฤดูกาล สร้างความเย็นฉ่ำให้แก่มวลมนุษย์อย่างทั่วหน้า

("ลูกหิน," สนุกกับของเล่น, 2537 : 65)

บทความเรื่อง "หน้ากากกระดาษ" ทวี วัชรงาม เปิดเรื่องโดยกล่าวถึงงานวัดต่าง ๆ ในอดีต มีผู้คนมาทำบุญ เกี่ยวกับมากมาย มีการแสดงต่าง ๆ พร้อมทั้งร้านขายของซึ่งเด็ก ๆ จะชอบกันมาก ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

ในอดีตนั้น งานวัดเป็นงานที่ประชาชนจะมาร่วมกันประกอบกิจการต่าง ๆ ทุกเพศทุกวัย พวกผู้เฒ่าผู้แก่จะมาทำบุญสุนทาน บิณฑุอง สร้างน้ำพระหนุ่มสาวก็จะมาดูการบันเทิงต่าง ๆ

ไม่ว่าลิเก ลำตัด ดนตรี จาวาด ตลอดจนของประหลาดต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งการแสดงของลิงที่เรียกว่า ละครลิง ในงานวัด ยังมีงานออกร้านอาหารที่ต่างไปจากอาหาร ที่มีในท้องถิ่นนั้น ๆ อีกด้วย

("หน้ากากกระต๊าก," สนุกกับของเล่น . 2537 : 109)

บทความเรื่อง "มงกุฎ(กระต๊าก)นางงาม" ทวี วัฑงาม เปิดเรื่อง ได้กล่าวถึงการประกวดนางงามในเมืองไทย เมื่อปี พ.ศ. 2508 ในปีนั้น ผู้พิชิตตำแหน่งคือ คุณอภิสร หงสกุล ซึ่งต่อมาก็ได้รับตำแหน่งนางงามจักรวาลด้วย จึงเป็นนางสาวไทยคนแรกที่ได้ตำแหน่งนี้ ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

เรื่องของนางงามเมืองไทย ไม่มีนางงาม พ.ศ.ไหนจะดังและได้รับการกล่าวขวัญมากเหมือนนางงามที่รับตำแหน่งนางสาวไทยเมื่อปี พ.ศ.2508 เพราะปีนั้นผู้พิชิตตำแหน่งนางสาวไทยได้มงกุฎเพชรมาครอบครองก็คือ คุณอภิสร หงสกุล (คุณอภิสร จิราธิวัฒน์ในปัจจุบันนี้) ซึ่งต่อมาก็ได้รับตำแหน่งนางงามจักรวาลหรือ มิสยูนิเวิร์สที่สหรัฐอเมริกาในปีเดียวกัน อีกตำแหน่งหนึ่งจึงเป็นนางสาวไทยคนแรกที่ได้รับตำแหน่งนี้ ทางราชการได้มีการต้อนรับกันอย่างเอิกเกริก

("มงกุฎ (กระต๊าก) นางงาม," ของเล่นเด็กไทย . 2537 : 143)

บทความเรื่อง "เทพิดาน้อย" ทวี วัฑงาม เปิดเรื่อง โดยกล่าวถึง อิทธิพลของภาพยนตร์ในอดีตที่มีการผลักดัน ให้มีการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งต่าง ๆ เสมอ ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมจะมีส่วนผลักดันให้มีการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งต่าง ๆ ขึ้นเสมอ ๆ ไม่ว่าจะเป็นวงการใดก็ตาม ในวงการผู้ค้าของเล่นก็เช่นกัน มักจะมีแนวความคิด การประดิษฐ์ของเล่นที่ดัดแปลงจากสื่อต่าง ๆ ออกมาหลายสิ่งหลายอย่างโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อประมาณ 30 ปี ที่ผ่านมาภาพยนตร์จะเป็นสื่อสำคัญ ที่จะเป็นแนวความคิดให้ผู้ค้าของเล่นประเภทดัดแปลงได้ประดิษฐ์ของเล่นใหม่ ๆ ออกมาสู่ตลาด

("เทพิดาน้อย," ของเล่นเด็กไทย . 2537 : 61)

บทความเรื่อง "หมวกกระดาด" ทวี วัดงาม เปิดเรื่อง โดยกล่าวถึง คนไทยในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ท่านจะปกครองให้ทุกคนปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐ เช่น ห้ามรับประทานหมาก ห้ามนั่งผ้าโจงกระเบน ทุกคนต้องสวมหมวกเมื่อออกจากบ้าน เป็นต้น ดังข้อความ ดังนี้

ความฉับไว หากินกับสถานการณ์ของพ่อค้าของเด็กเล่น ประเภทหัตถกรรมนั้น คนไทยก็สามารถรับรองได้ว่าไม่เคยเป็นรองใครเหมือนกัน เพราะมีของเล่นหลายชนิดที่เกิดขึ้นมา เพราะเหตุการณ์และสถานการณ์ขณะนั้นเป็นปัจจัยสำคัญ เมื่อพ.ศ. 2485 สมัยที่ท่านจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีปกครองบ้านเมืองอยู่ท่านได้ประกาศนโยบายรัฐออกมาอย่างหนึ่งคือ ให้คนไทยทุกคนปฏิบัติตามคำสั่งรัฐ เช่น ห้ามคนไทยรับประทานหมาก ห้ามคนไทยนั่งผ้าโจงกระเบน ห้ามคนไทยพูดสรรพนามแทนตัว อย่างอื่น นอกจากคำว่า "ฉัน" เท่านั้น ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เรียกว่า รัฐนิยม ที่หนักไปกว่านั้นก็คือคนไทยทุกคนเมื่อออกจากบ้านจะต้องสวมหมวกขนาดมีค่าชวัญออกมาว่า "มาลานาไทยให้เจริญ" เลยทีเดียว

("หมวกกระดาด" ของเล่นเด็กไทย, 2537 : 65)

บทความเรื่อง "กงจักรฟาเปียร์" ทวี วัดงาม เปิดเรื่อง กล่าวถึงความเป็นมาของน้ำอัดลมในอดีต โดยอ้างหลักฐานจากหนังสือ บางกอกรีคอร์ดเดอร์ฉบับภาษาไทย ฉบับวันที่ 27 ธันวาคม ค.ศ. 1866 ดังมีการเปิดเรื่อง ดังนี้

เมืองไทยเรามีน้ำอัดลมเข้ามาจำหน่ายตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 ราวพ.ศ. 2409 ซึ่งปรากฏหลักฐาน จากหนังสือบางกอกรีคอร์ดเดอร์ฉบับภาษาไทยของหมอบรัดเลย์ ฉบับวันที่ 27 ธันวาคม ค.ศ. 1866 ตรงกับ พ.ศ. 2409 เล่มที่ 2 หน้า 261 ว่า มีการประกาศขายน้ำโซดาและน้ำมะนาวปรากฏอยู่ ซึ่งทั้งน้ำโซดาและน้ำมะนาวที่สมัยนั้นเรียกว่าน้ำมะเน็ดซึ่งมาจากคำว่า Lemonade ต่างก็เป็นน้ำอัดลมทั้งคู่ แต่ผิดกับน้ำอัดลมยุคปัจจุบัน ที่การปิดผนึกขวดนั้น สมัยเริ่มแรกจะใช้ลูกแก้วกันคอขวด เวลาจะดื่มต้องกดลูกแก้วลงไปในขวดจึงจะดื่มได้ ต่อมาประมาณหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ถ้า

จาไม่ผิด ระบบพาณิชย์อย่างเช่นน้ำอัดลมปัจจุบันได้เข้ามาสู่วงการน้ำอัดลมเมืองไทย
 ("กงจักรพาณิชย์", ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 105)

บทความเรื่อง "ตุ๊กตาอมสินบุณพลาสเตอร์" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องกล่าวถึง ภาชนะ
 ที่ใช้สำหรับเก็บอมสมัยก่อนคือ กระบอกไม้ไผ่เจาะรูสำหรับใส่เหรียญหรือกระปุกดินเผา ดังการ
 เปิดเรื่อง ดังนี้ "ตั้งแต่โบราณกาลมาแล้ว ผู้ใหญ่มักหาวิธีการต่าง ๆ นานาเพื่อเป็นแรงจูงใจให้
 บุตรหลานของตน มีการฝึกนิสัยประหยัดมัธยัสถ์ซึ่งโดยมากมักจะเริ่มจากการออมทรัพย์เป็นอันดับ
 แรก เมื่อมีการออมทรัพย์อุปกรณ์สำคัญก็คือ ภาชนะสำหรับเก็บอมซึ่งอาจจะจะเป็นกระบอกไม้ไผ่
 เจาะรูใส่เหรียญ หรือกระปุกดินเผาที่มีรูใส่เหรียญ ฯลฯ ก็ได้"

("ตุ๊กตาอมสินบุณพลาสเตอร์." ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 109)

บทความเรื่อง "ของเล่นหัตถกรรมไทยฝีมือเด่นหรือด" ทวี วัดงาม เปิดเรื่อง โดยกล่าว
 ถึงภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับฝีมือดีทั้งของไทยและต่างประเทศ โดยเฉพาะของไทยได้รับการกล่าว
 ขวัญมากในขณะนั้น ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

ปัจจุบันทางวงการบันเทิงโดยเฉพาะภาพยนตร์ จะมีภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับฝีมือสร้างเข้ามา
 ฉายกันทั้งของไทย และเทศเป็นจำนวนมาก ด้วยกำลังเป็นที่นิยมของประชาชน ทำให้มี
 ยอดไปประมาณ 20 กว่าปีที่ผ่านมามีภาพยนตร์ฝีมือดีติดอันดับ ติดตาตรึงชาวไทยอยู่
 2 เรื่อง คือ แม่เฒ่าพระโขนง กับ ปู่สมเฒ่าทรัพย์ ผู้เขียนจำได้ว่าแม่เฒ่าพระโขนงนั้น
 สร้างโดยเสน่ห์ศิลปภาพยนตร์ โดยเสน่ห์โกมารชุน ผู้ที่รับบทแม่เฒ่า คือ คุณปรียา
 รุ่งเรือง นางเอกที่รับฉายา นางเอกนอกเขาพระวิหาร เข้าฉายที่โรงภาพยนตร์ศาลา
 เจริญกรุง ส่วนปู่สมเฒ่าทรัพย์นั้นจำได้แต่ว่าฉายที่โรงภาพยนตร์เพชรเอี่ยมไพร์ปากคลอง
 ตลาด แต่ใครสร้างหรือใครแสดงจำไม่ได้แล้ว

("ของเล่นหัตถกรรมไทยฝีมือเด่นหรือด" ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 115)

บทความเรื่อง "รถเล็ก" ทวี วัดงาม ได้ทำความโดยเปิดเรื่องความน่ารู้ สมัยก่อน
 ของเล่นเด็กที่มีลักษณะคล้ายของจริง มีเครื่องยนต์กลไกทำได้ยาก แต่สมัยก่อนนั้นจะสามารถหา

เล่นได้ตามงานวัด มีการออกบ้านให้เข้าขี่เล่น ดังข้อความต่อไปนี้

สมัยก่อนนี้ ของเล่นเด็กที่มีรูปร่างลักษณะคล้ายของจริงมีเครื่องยนต์กลไกสามารถใช้งาน
ได้ อาทิ รถสามล้อเล็ก รถยนต์เก๋งเล็ก ๆ ยังหาได้ยากถึงมีจำหน่ายก็ราคาแพง ผู้
ปกครองส่วนมากก็มองดูว่าเป็นของฟุ่มเฟือย เป็นการเพาะนิสัยที่ไม่มียศย์สำหรับเด็ก
อันที่จริงแล้วสมัยนั้นรถยนต์สามล้อจักรยานเล็ก ๆ ก็ยังไม่แพร่หลาย แต่ในงานวัดได้มีผู้
นำรถเล็กเหล่านี้มาให้เด็ก ๆ ที่อายุอานามไม่เกิน 7 ขวบ เข้าขี่เล่นมานานแล้ว โดย
ใช้ชื่อว่า "น. บริการรถเล็กเด็กเล่น" ตัวอักษร น.หนู นั้นย่อมาจากคำว่า "นิ" ซึ่ง
ชาวร้านค้างานวัดเรียกว่า "นายมณี" ดังนั้นความเป็นจริงแทนที่จะเป็น "น"หน้าจะเป็น
"ณ" มากกว่า แต่ทำไมจึงเป็น "น" นี่ก็ไม่ทราบได้ ก็เป็นอันว่าเจ้าของกิจการชื่อนาย
มณีก็แล้วกัน จะมีหนู หรือ ณ.ก็สุดแท้แต่เถอะครับ

("รถเล็ก," สนุกกับของเล่น. 2537 : 81)

บทความเรื่อง "ไอ้ตัวตุต" ทวี วัดงาม เปิดเรื่อง โดยกล่าวถึงเหตุการณ์ 14 ต.ค.
16 ซึ่งเป็นวันมหาวิปโยคที่ชาวไทยมีความเศร้าสลดใจเป็นที่สุด ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

เมื่อ พ.ศ. 2516 ปีซึ่งชาวไทยเรา มีความเศร้าสลดใจกับเหตุการณ์รุนแรงทางการเมือง จนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราตรัสว่า วันที่ 14 ตุลาคม 2516 นั้นเป็น
วันมหาวิปโยคในปีนั้น นอกเหนือจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นดังที่กล่าวมาแล้ว ในวงการของ
เล่นเด็กก็เกิดมีของเล่นชนิดใหม่ขึ้นมาชนิดหนึ่งเป็นที่ฮือฮาทั้งเด็กและผู้ใหญ่ในประเทศ
เราเป็นอย่างยิ่ง ด้วยของเล่นชนิดนี้จะกล่าวถึงต่อไปนี้ มีคุณสมบัติพิเศษแตกต่างไป
จากของเล่นที่เราเคยเล่นกันมา

("ไอ้ตัวตุต," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 57)

บทความเรื่อง "หนังสือเด็ก" ทวี วัดงาม เปิดเรื่อง กล่าวถึง การทำไร่ทำสวนในอดีต
ชีวิตประจำวันของคนไทยจะคลุกคลีกับการทำไร่ทำสวนเป็นกิจวัตร ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้
"สมัยที่บ้านเราเมืองเรายังเป็นสิ่งคมเกษตรอยู่ ชีวิตประจำวันของคนไทยทั่วไปจะเกาะอยู่กับ

เรือสวนไร่นา ด้วยเป็นแหล่งทำมาหากินเป็นส่วนใหญ่ เข้าขึ้นมาพอมีแสงเงาแสงทองส่องลอด ขอบฟ้าถ้าเป็นเพศชายผู้ใหญ่ก็จะเอามืดพริ้วเห็นหลังต่อนัว ต่อนควายไบนว ถ้าทำไร่ทำสวนก็แบกจอบแบกเสียมเข้าไร่เข้าสวนกันเป็นกิจวัตร"

("หนังสือ" สนุกกับของเล่น. 2537 : 125)

บทความเรื่อง "หัวล้านชนกัน" ทวี วัฒนาม กล่าวถึงการไว้ผมของเด็ก ๆ ในสมัยก่อน จะไว้เกละ, ไว้เปียหรืออาจจับโกนศีรษะ เพื่อสะดวกในการรักษาความสะอาดเป็นหลัก ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

ในสมัยก่อนนี้เด็ก ๆ ถ้าไม่ไว้เกละหรือเปีย ผู้ใหญ่มักจะจับโกนศีรษะเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุผลที่ว่า จะทำให้ผมตกเมื่อโตขึ้น คือยิ่งโกนผมก็ยิ่งขึ้น แต่ประการสำคัญคือ เป็นการสะดวกแก่การรักษาความสะอาด เพราะเด็ก ๆ ในสมัยก่อนนั้นมักจะเล่นตามดินตามทราย อาบน้ำก็ไม่ค่อยมีสบู่ ยาสระผม ศีรษะก็มักจะเป็นเหาบ้าง ชันะตุคือมีแผลที่ศีรษะ ดังนั้นจึงนิยมโกนกันเป็นส่วนใหญ่ และเวลาเด็กคนไหนถูกโกนผมใหม่ ๆ มักจะถูกเด็ก ๆ ที่เป็นเพื่อนกันล้อเลียนเอา โดยมีคำล้อเลียนที่คล้องจองกัน เช่น ล้อเลียนว่า "หัวโลนโกนใหม่ ๆ ควักไข่ไก่ใส่หัวโลน" เป็นต้น คนถูกล้อก็ร้องไห้บ้าง เกิดความอายความไม่พอใจ ตามวิสัยเด็ก บ้างก็ใส่ตีกันอีกเกริกไป

("หัวล้านชนกัน" ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 71)

บทความเรื่อง "ไอติมไม้แดง" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่อง กล่าวถึงความเป็นมาของน้ำแข็งในเมืองไทยโดยเข้ามาโดยทางเรือกลไฟ สมัยรัชกาลที่ 4 จากสิงคโปร์ ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

ไอศกรีมจะเข้ามาเมืองไทยสมัยใดนั้น ยังไม่เป็นที่ทราบแน่ชัดนักทราบแต่ว่าเมืองไทยเรามีรับประทาน การนำเข้ามากับเรือกลไฟที่ชื่อ เจ้าพระยา ซึ่งเดินทางระหว่างกรุงเทพฯ-สิงคโปร์ 15 วันต่อเที่ยว เมื่อประมาณ พ.ศ. 2510 ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 (จากหนังสือแรกมีในสยาม โดยคุณเอนก

นาวิกมูล) ซึ่งสมัยนั้นถือว่า น้ำแข็งเป็นของประหลาดมาก
 ("ไอ้ติ๋มไม้แดง" ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 147)

บทความเรื่อง "แต่งตัวตุ๊กตา" เปิดเรื่อง ด้วยการเล่าสภาพเหตุการณ์โดยพื้นความ
 หลังว่าเด็กผู้หญิงสมัยก่อน เป็นเพศที่ชอบเล่นของเล่น ที่มีความสวยงาม เป็นของเล่นที่ประติษฐ์
 สร้างสรรค์ภูมิปัญญา คือ การเล่นแต่งตัวตุ๊กตา โดยมีการเปิดเรื่องดังนี้

เรื่องของความสวยงามกับผู้หญิงนั้น แยกกันไม่ออกแต่ไหนแต่ไรแล้ว พวกเด็ก ๆ ผู้หญิง
 สมัยก่อนก็เช่นกันเขามีของเล่นที่ประติษฐ์เอง และสร้างสรรค์ภูมิปัญญาได้เป็นอย่างดีอยู่
 อย่างหนึ่ง ผมเองเคยเห็นเพื่อนผู้หญิงที่เรียนร่วมชั้นประถมนั่งเล่นกันเป็นกลุ่ม ๆ วิพากษ์
 วิจารณ์กันด้วยลักษณะท่าทางที่ภูมิอกภูมิใจและมีความสุข ยิ่งพวกเขาเล่นอะไรกันเอ๋ย เล่น
 แต่งตัวตุ๊กตากันนะสิครับ

("แต่งตัวตุ๊กตา" สนุกกับของเล่น. 2537 : 51)

บทความเรื่อง "จักรยานเด็กที่สนามหลวง" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องโดยกล่าวถึงความ
 เป็นมาของจักรยานไทย ซึ่งอ้างถึงหลักฐานปรากฏในหนังสือบุญฤทธาพระประวัติและจดหมายเหตุ
 รายวันของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ ว่ามีมาในสมัยรัชกาลที่ 5
 ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

คุณเอนก นาวิกมูล นักค้นคว้าข้อมูลคนสำคัญทางประวัติศาสตร์ของไทยท่านหนึ่งในขณะนี้
 ได้เคยกรุณาเล่าให้ผมฟังว่า "มีหลักฐานเก่าที่สุดปรากฏในหนังสือบุญฤทธาพระประวัติ
 และจดหมายเหตุรายวัน ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ
 ซึ่งเป็นไดอารี่ ระหว่างเดือนเมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2452 ว่าประเทศ
 ไทยเรามีจักรยานครั้งแรก ในสมัยรัชกาลที่ 5 พุทธศักราช 2452 โดยพระบาทสมเด็จพระ
 พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จทอดพระเนตรและลองประทับ (ซี) ดู

("จักรยานเด็กที่สนามหลวง" สนุกกับของเล่น. 2537 : 37)

บทความเรื่อง "ร้อยสิบเอ็ดปี ลูกโป่งเมืองไทย" ทวี วัฑงาม เปิดเรื่องโดย กล่าวถึงอดีตความเป็นมาของลูกโป่งในเมืองไทย ว่านำเข้ามาสยามรัชกาลที่ 5 โดยอ้างหลักฐานจากข้อความที่ลงแจ้งโฆษณาขายสินค้าในหนังสือพิมพ์ สยามวิตรี ของ หมอสมิธ ดังการเปิดเรื่องดังนี้ "จากหลักฐานที่คุณเอนก นาวิกมูล โดยบันทึกไว้ในหนังสือ "แรกมีในสยาม" ปรากฏว่าลูกโป่งถูกนำเข้ามาสยามประเทศไทยเรา ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ประมาณพุทธศักราช 2423 ซึ่งปรากฏเป็นหลักฐานจากข้อความในการลงแจ้งโฆษณาขายสินค้าของห้างสรรพสินค้า แรมเซ ("ร้อยสิบเอ็ดปีลูกโป่งเมืองไทย," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 85)

บทความเรื่อง "ปัจจุบันเด็กไทยเล่นเป่ากบไม่เป็น" ทวี วัฑงาม เปิดเรื่อง โดยกล่าวถึงการเล่นเป่ากบ เมื่อ 10 กว่าปีก่อน ดังข้อความดังนี้ "ของเล่นที่สนุกสนาน ราคาถูก และทำง่าย เล่นง่าย ปัจจุบันไม่เล่นกันแล้วอีกชนิดหนึ่งที่นึกถึงขึ้นมาได้ก็คือ "เป่ากบ" เมื่อประมาณ 10 กว่าปีก่อน ยังพอเห็นเด็ก ๆ ในกรุงเทพฯ เล่นกันอยู่ แต่ปัจจุบันนั้นหาไม่ได้แล้ว จึงถือโอกาสเก็บมาเล่าให้เด็กยุคไฮเทคได้อ่านกันเล่น ๆ ว่าเป่ากบเล่นกันอย่างไรในอดีต" ("ปัจจุบันเด็กไทยเล่นเป่ากบไม่เป็น," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 41)

บทความเรื่อง "ชายแดงโม" ทวี วัฑงาม ได้เปิดเรื่องความน่าสนใจเมื่ออากาศร้อนตอนบ่าย ๆ เด็ก ๆ จะรวมตัวกันไปเล่นที่ลานวัด ภายในวัด หรือ ตามใต้ถุนบ้านเพราะอากาศจะไม่ร้อนมีลมพัดเย็นสบาย ดังข้อความขึ้นต้นว่า

ช่วงนี้อากาศยังคงร้อนระอุอยู่อย่างเช่นเคย ซึ่งถ้าเป็นสมัยอดีตที่ผ่านมาสัก 50-50 ปี เมื่อถึงเวลาบ่าย ๆ พวกเด็ก ๆ จะมารวมตัวกันที่ลานวัดบ้าง ใต้ถุนบ้าง ด้วยอากาศภายในวัดหรือใต้ถุนบ้านไม่ร้อนเท่าอากาศทั่วไป ทั้งนี้เพราะลานวัดสมัยก่อนมีต้นไม้ใหญ่ให้ร่มเงาเป็นจำนวนมากมีลานโปงมีศาลาการเปรียญ เด็ก ๆ สามารถไปเล่นได้หรือแม้แต่ใต้ถุนบ้าน ซึ่งแต่ก่อนนั้นจะเป็นบ้านไทยใต้ถุนสูง มีลานดินเตียนโล่ง ลมพัดลอดใต้ถุนบ้านได้เย็นดีเช่นกัน เมื่อเด็ก ๆ ได้ไปรวมตัวกันแล้ว ก็แน่นอนที่สุดว่าจะต้องมีการค้นคิดเกมต่าง ๆ มาเล่นกันเพื่อความเพลิดเพลินสนุกสนานตามภาษาของเด็ก ๆ ทั้งหลาย

("ชายแดงโม," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 109)

บทความเรื่อง "ห้องอ้อย" ทวี วัฑงาม เปิดเรื่อง กล่าวถึงอ้อยในอดีต เป็นที่โปรดปรานของเด็ก ๆ ในสมัยก่อนมาก นามปากเบล็อก ตัดเป็นข้อ ๆ รับประทานได้คำพอสี ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

ย่างเข้าสู่ฤดูร้อนเช่นนี้ อาหารหรือผลไม้ที่ทำให้ร่างกายสดชื่นเมื่อได้รับประทานเข้าไป ก็คงหนีไม่พ้น สับรด มะม่วงสุก แตงโม และอ้อย โดยเฉพาะเด็ก ๆ สมัยก่อน เรื่องอ้อยแล้วเป็นที่โปรดปรานกันนักพวกเด็กผู้หญิงมักจะรับประทานอ้อยหวานคืออ้อยที่นามปากเบล็อกเอาเปลือกออกแล้ว แล้วตัดเป็นข้อ ๆ ขนาดกว้างข้อละหนึ่งเซนติเมตรสำภาชนะรับประทานได้ข้อละคำพอสี เคี้ยวจนมีรสจืด แล้วคายขานทิ้งไป

("ห้องอ้อย," การละเล่นของเด็กไทย, 2537 : 99)

บทความเรื่อง "เกมตบยุง" ทวี วัฑงาม เปิดเรื่อง โดยกล่าวถึงเกมการเล่นของเด็ก ๆ สมัยก่อน เป็นเกมที่มีแนวคิดมาจากพฤติกรรม ในชีวิตประจำวัน ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้ "พวกเด็ก ๆ สมัยก่อน มักจะมีเกมการเล่นที่มีตัวอย่างหรือแนวความคิดมาจากพฤติกรรมที่กระทำกันอยู่ในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างหรือแนวความคิดนี้ ได้กลายมาเป็นเกมที่สามารสรสร้าง ความสนุกสนาน ในการเล่นได้เป็นอย่างดี"

("เกมตบยุง," การละเล่นของเด็กไทย, 2537 : 89)

บทความเรื่อง "ถืบครกแข่ง" ทวี วัฑงาม เปิดเรื่อง โดยกล่าวถึง สภาพครอบครัวไทยสมัยก่อนจะอยู่กันเป็นหมู่ เป็นพวก ในครอบครัวจึงมีกันหลายคน ดังเปิดเรื่อง ดังนี้ "สภาพสังคมไทยโบราณนั้น เป็นสังคมที่ครอบครัวอยู่กันเป็นหมู่เป็นพวก คือ พ่อ แม่ พี่ น้อง ลูก หลาน จะอยู่รวมกัน ใครที่ออกเรือนคือมีครอบครัวไปแล้วก็จะปลูกเรือนในบริเวณใกล้เคียงนั่นเองดังนั้น เด็กเล็ก ๆ จึงมีจำนวนหลายคนในครอบครัวหนึ่ง ประกอบกับการคุมกำเนิดยังไม่มี ลูกพี่ลูกน้อง จึงเกิดขึ้นมาในวัยไล่ ๆ กัน"

("ถืบครกแข่ง," การละเล่นของเด็กไทย, 2537 : 27)

บทความเรื่อง "แห่หัวโต" ทวี วัฑงาม เปิดเรื่องโดยกล่าวถึง วันสงกรานต์ของ

ไทยในอดีต ในขณะที่ผู้เขียนเป็นเด็ก ตามวัดต่าง ๆ จะจัดขบวนแห่กันเอิกเกริก สนุกสนาน ดัง การเปิดเรื่อง ดังนี้ "วันสงกรานต์ของไทยเรา ตามท้องที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศจะมีประเพณีแห่พระ แห่ผ้าห่มพระ และแห่ก่อกองทราย ตามแต่ละท้องที่นั้นจะจัดขึ้น บ้างเอิ่ดผมเองสมัยเด็ก ๆ นั้น มีถิ่น อาศัยอยู่แถวสวน ย่านฝั่งธนบุรี แถวนั้นเวลาถึงเทศกาลสงกรานต์ตามวัดต่าง ๆ จะจัดให้มีขบวน การแห่กันอย่างเอิกเกริก สนุกสนาน ชนิดที่เด็ก ๆ อย่างพวกกระผมขาดไม่ได้เลยทีเดียว"

("แห่หัวโตร", การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 63)

บทความเรื่อง "ล้อต๊อ" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องกล่าวถึง ในอดีตลานวัดจะเป็นแหล่ง ชุมชนเล่นเกมต่าง ๆ ของเด็ก ๆ หลายชนิด ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้

ลานวัดในอดีต ส่วนใหญ่เป็นลานกว้าง มีต้นไม้ร่มครึ้มพันรอบเป็นดินอัดแน่น เด็ก ๆ โดยเฉพาะเด็กผู้ชายจะอาศัยงานวัด เป็นแหล่งชุมนุมเล่นเกมต่าง ๆ เด็ก ๆ สมัยก่อน จึงมี โอกาสใกล้ชิดวัดวาอารามมากกว่าเด็ก ๆ ในปัจจุบัน ยุคแห่งคอนโดมิเนียมและแฟลต เคหะ คนโบราณนั้นมักจะสร้างวัดให้มีลานกว้าง เอาไว้ให้ลูกหลานได้วิ่งเล่น จนมีคน กล่าวว่ "คนโบราณเขาถือกันว่า ใครไม่สร้างวัดให้ลูกหลานวิ่งเล่น ต้องไปเล่นที่วัด คนอื่นสร้างนั้น เป็นสิ่งที่แสดงความไร้บารมีของตระกูลนั้น"

("ล้อต๊อ", การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 145)

บทความเรื่อง "เป่าแก้ว" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องโดยกล่าวถึงเทศกาลสารทไทยสมัย ก่อน แต่ละบ้านจะมีการจัดเตรียมการทอขนมไทยตามเทศกาล เพื่อนำไปทานบุญ ดังข้อความเปิด เรื่อง ดังนี้ "เมื่อสมัยก่อนนี้ เมื่อถึงเทศกาลสารทไทย แต่ละบ้านจะมีการเตรียมการ เพื่อทอ ขนมไทยตามเทศกาลนี้กันทุกบ้านมักจะไม่นิยมการซื้อหากันจะด้วยเป็นขนมที่สามารถนำรับประทาน เองได้โดยใช้วัตถุดิบที่ปลูกเป็นของที่มีอยู่แล้ว หรือเป็นเพราะต้องการผลบุญ ในการที่ทอขนมชนิด นี้ ใส่บาตรพระในวันสารทไทยก็ได้"

("เป่าแก้ว", การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 161)

บทความเรื่อง "กัณฑ์จืด" ทวี วัดงาม กล่าวเปิดเรื่องว่าในอดีตนั้น ฤดูฝนจะเป็น

ฤดูที่เด็ก ๆ จะมีเกมการเล่นที่สนุกสนานกันอีกเกมหนึ่ง ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้ "สายฝนตามฤดูกาล เริ่มโปรยปรายลงมาทั่วทุกภูมิภาคของเมืองไทยเรา ถึงแม้ว่าจะล่าช้าไปบ้างก็ตามชีวิตเด็ก ๆ เมืองไทยเราในอดีตนั้นมักจะมีอะไรหลาย ๆ อย่าง ผูกพันกับธรรมชาติ แม้แต่เกมการเล่นต่าง ๆ ถ้ายามค่ำคืนมีสายฝนตกลงมาอย่างนี้ เด็ก ๆ สมัยก่อนเขาจะนอนยืมผืนหาวนว่าถึงเวลาที่พวกเขาจะมีเกมการเล่นที่สนุกสนานกันอีกแล้ว"

("กัศจิงหรีด," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 171)

บทความเรื่อง "จัดซื้อ" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องกล่าวถึง การเดินทางไปโรงเรียนของเด็ก ๆ สมัยก่อน โรงเรียนจะอยู่ใกล้บ้านเด็ก ๆ จึงมีเวลาเล่นที่โรงเรียนมาก ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้

สมัยก่อนเด็ก ๆ มักจะไปโรงเรียนกันแต่เช้า โรงเรียนจะเข้าเรียนประมาณ 8.30 น. เป็นส่วนใหญ่ แต่พอประมาณ 7.30 น. เด็ก ๆ ก็จะไปถึงโรงเรียนกันแล้วทั้งนี้ก็เพราะสมัยก่อนนั้นเด็ก ๆ จะเข้าโรงเรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน ไม่นิยมตะเกียกตะกายไปเข้าโรงเรียนไกล ๆ ไม่ต้องห้อยหนวดเมส่ประจำทางกันทุกทุกเลเหมือนปัจจุบันดังนั้นเด็ก ๆ จึงมีเวลาเล่นในช่วงเช้า เอามันกันเสียก่อนรอบหนึ่ง พวกเด็ก ๆ ผู้หญิงนั้นก็เดินไปตามแบบฉบับกุลสตรีไทย คือ จับกลุ่มกันแต่งตัวตุ๊กตากระดาดบ้าง เล่นอีซี่อีซี่เขียนบ้าง หมากเก็บบ้าง

("จัดซื้อ," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 17)

บทความเรื่อง "ต่อบ้าน" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องกล่าวถึง ฤดูหนาวสมัยก่อน เด็ก ๆ จะออกมานั่งผิงแดดแก้หนาวกัน ก่อนโรงเรียนเข้า ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้

อากาศเริ่มเปลี่ยนไปจากฤดูฝนมาเป็นฤดูหนาวสมัยก่อนเมื่อย่างเข้าหน้าหนาวเวลาเด็ก ๆ ไปโรงเรียนไม่ว่าที่ไหน หรือส่วนไหนของประเทศก็ตาม เวลาเข้าก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติ เด็ก ๆ จะออกมานั่งจับกลุ่มกันกลางสนาม เพื่อผิงแดดแก้หนาว เพราะเมื่อก่อนนี้หน้าหนาวนั้น อากาศหนาวจริง ๆ ครับ ไม่ใช่หนาวแต่ชื่อ ตามฤดูกาลเหมือนปัจจุบัน

เพราะต้นไม้ก็ดี แม่น้ำลำคลองยังมีมากมาย มลพิษจากไอเสียรถยนต์ยังไม่เค็บลานเข้ามาถึง หรือตามต่างจังหวัดก็ยังคงอุดมไปด้วยป่าไม้แต่ความหนาวของอากาศเมื่อสมัยก่อน ก็ไม่ได้สร้างความลำบากทุกซั้วอะไรให้กับเด็ก ๆ มากนักด้วยเด็ก ๆ สมัยนั้น มีสุขภาพที่แข็งแรงเพราะออกกำลังกายจากการเล่นกลางแจ้ง วิ่งเล่นตามลานวัด ช่วยผู้ปกครองหาน้ำจากตื้นท่ามาไว้

("ต่อบ้าน", การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 79)

บทความเรื่อง "นักประมงน้ำตื้น" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องกล่าวถึง เรื่องราวชีวิตในอดีต ซึ่งเด็ก ๆ รุ่นหลังอาจรู้เรื่องราวในอดีต ของพ่อ,แม่,ปู่,ย่า ว่ามีชีวิตร้อยไร ผู้เขียนจึงจำเป็นต้องเล่าเรื่องราวในอดีต ดังข้อความเปิดเรื่องดังนี้ "พูดถึงอดีตของเมืองไทยคราวใดก็จะเหมือนว่าตนเป็นคนต่างชาติอะไร ๆ ก็พูดถึงแต่อดีต แต่ก็อดพูดถึงไม่ได้เพราะมีเด็ก ๆ อีกหลายคนที่เกิดขึ้นมาทันเหตุการณ์ยุคสมัย อยากรู้เรื่องของเด็ก ๆ ในอดีต คือ รุ่นพ่อ รุ่นแม่ รุ่นปู่ รุ่นย่า ว่าเขามีชีวิตการเป็นอยู่อย่างไรวัยเด็กตนเอง จึงต้องตกเป็นที่นั่งเป็นคนต่างชาติพูดถึงอดีตอยู่ทุกวันอย่างนี้แหละครับ"

("นักประมงน้ำตื้น", การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 129)

บทความเรื่อง "ยิงธนู" ทวี วัดงาม เปิดเรื่อง โดยกล่าวถึง การเป่าลูกดอกสมัยก่อน ในช่วง พ.ศ. 2508-2509 ในช่วงนี้มีการเป่าลูกดอกกันมากในงานวัด ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้ "หลังจากการเป่าลูกดอกมาแพร่หลายในงานวัดได้ระยะหนึ่ง การเลียนแบบก็เกิดขึ้นมาในงานวัด คือมีการเป่าลูกดอกเกิดขึ้นมากมาย ในช่วงนั้นคือ พ.ศ. 2508-2509 เป็นช่วงที่มีสงครามเวียดนาม ประเทศไทยเรามีอเมริกันมาตั้งฐานทัพที่อุดรฯและสัทธิบ"

("ยิงธนู", สนุกกับงานวัด. 2537 : 91)

บทความเรื่อง "ดูเข็มนาฬิกาในวัด" ทวี วัดงาม เปิดเรื่อง โดยกล่าวถึง การร้องชวนเชิญให้เสี่ยงโชคตามงานวัดในอดีต โดยการเสี่ยงทายจากดูเข็มนาฬิกา ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้ "เชิญครับเชิญมาเสี่ยงทายทำนายโชค ดูเคราะห์ ดูโชค ดูลาภ ดูชะตาโรสี ว่าจะดีหรือร้ายเป็นประการใด" เสียงเรียกร้อง และเชิญชวนให้ผู้คนที่สัญจรไปมาในงานเข้ามาใช้

บริการเสี่ยงทายจากตู้เชียมชี ที่ยกมากล่าวมาเป็นตัวอย่างไว้ข้างต้นนั้น ผมเชื่อว่า หลายท่านที่เคยไปเที่ยวงานวัดเมื่อสักยี่สิบปี ที่ยกไว้ว่าวัดไหนก็ตาม คงจะได้เคยได้ยิน และประสบการณ์ให้เห็นตู้เชียมชีชนิดนี้กันมาบ้าง"

("ตู้เชียมชีงานวัด" สนุกกับงานวัด. 2537 : 61)

บทความเรื่อง "สี่เกลอโรงทาน" ทวี วัดงาม ได้เป็นเรื่องความน่าทึ่งความโดยกล่าวถึงงานสมัยก่อน ถ้ามีงานวัดนอกจากจะมีทรสพแล้ว ทางวัดจะจัดตั้งโรงทาน ปรงอาหารเลี้ยงแก่คนที่มาเที่ยวงานวัดฟรี ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้

เมื่อสมัยก่อนมีงานวัดเมื่อใด สิ่งทีพวกเด็ก ๆ ต่างรอคอย นอกจากจะเป็นเรื่องการได้เล่นของเล่นดูมทรสพแล้วสิ่งทีมาพร้อม ๆ กับงานอีกประการหนึ่ง ก็คือ การได้รับความอ้อมอวย แบบไม่ต้องเสียเงินแลกมา เหตุทีเป็นเช่นนี้ก็เพราะว่างานสมัยก่อนเมื่อใดก็ตามหรือวัดใดก็ตามจัดงานวัดขึ้น ระยะเวลาทีมีงานวัดนั้น ทางวัดจะจัดตั้งโรงทาน ปรงอาหารเลี้ยงแก่คนที่มาในงานแบบกินฟรีไม่เลือกว่าจะเป็นใครขอ ำให้เดินทางเข้าไปงานโรงทานจะมีอาหารคาวหวานให้รับประทานตลอดเวลา

("สี่เกลอโรงทาน" สนุกกับงานวัด. 2537 : 129)

จากทีได้ศึกษาการเปิดเรื่อง บทความของ ทวี วัดงาม โดยเปิดเรื่อง ด้วยการเพิ่มความหลังหรือกล่าวถึงเหตุการณ์ทีเกิดขึ้นในอดีต มีการเปิดเรื่องประเภทนี้เป็นจำนวนมากถึง 37 บทความ จากบทความทั้งหมด 110 บทความ ส่วนใหญ่ ทวี วัดงาม จะเล่าถึงเหตุการณ์ในอดีตทีเกี่ยวข้องกับเรื่องทีจะเขียนถึง โดยโยงเข้าสู่เนื้อหาของเรื่องทีเกี่ยวเนื่องมาถึงปัจจุบัน บางเหตุการณ์ทีกล่าวถึงเป็นเหตุการณ์ที ทวี วัดงาม ได้ประสบมาเมื่อยังเป็นเด็ก โดยกล่าวถึงเรื่องราวของเล่นหรือการละเล่นนั้นในอดีต และโยงเข้าสู่เนื้อหา มาจนปัจจุบัน ำมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรรึซึ่งของเล่นและการละเล่นบางชนิดในปัจจุบันอาจไม่มีการนำมาใช้ มาเล่นแล้วก็มี

2.2 เปิดเรื่องด้วยการสนทนาหรือปฏิสนธการผู้อ่าน การเปิดเรื่องเรื่องความน่าด้วยวิธีนี้ ทวี วัดงาม ำวิธีการสนทนาหรือปฏิสนธการกับผู้อ่านอย่างสนธิสนม เสมือนผู้อ่านอยู่ ณ เหตุการณ์ด้วย นับเป็นการเปิดเรื่องทีน่าสนใจวิธีการหนึ่ง การเปิดเรื่องชนิดนี้ มีจำนวน 35 บทความ ดังนี้

- 2.2.1 เรื่อง "ไม้พะละ"
- 2.2.2 เรื่อง "ปิ่นมะเขือเปราะ"
- 2.2.3 เรื่อง "ชักลูกยาง"
- 2.2.4 เรื่อง "ปิ้งข้าว"
- 2.2.5 เรื่อง "พุงจรวด"
- 2.2.6 เรื่อง "ลูกแก้วลูกหิน"
- 2.2.7 เรื่อง "โทรศัพท์สายตรง"
- 2.2.8 เรื่อง "เล่นผาเปี้ยว"
- 2.2.9 เรื่อง "กลองหนังกบ"
- 2.2.10 เรื่อง "เปลสะติง"
- 2.2.11 เรื่อง "ของเล่นเป่าลม"
- 2.2.12 เรื่อง "แข่งเรือพุง"
- 2.2.13 เรื่อง "เล่นเรือบด"
- 2.2.14 เรื่อง "ปริศนาศัพท"
- 2.2.15 เรื่อง "นักเลงปลาเข็ม"
- 2.2.16 เรื่อง "อมยิ้ม"
- 2.2.17 เรื่อง "ของเล่นเมืองเพชร"
- 2.2.18 เรื่อง "สิ่งลูกมะพร้าว"
- 2.2.19 เรื่อง "กังหันฟ่อง"
- 2.2.20 เรื่อง "หน้ากากพระเอก"
- 2.2.21 เรื่อง "ระนาดรางเหล็ก"
- 2.2.22 เรื่อง "ปิ่นแก้ว"
- 2.2.23 เรื่อง "เล่นผาเปี้ยว ภาค 2"
- 2.2.24 เรื่อง "จักจั่น"
- 2.2.25 เรื่อง "กำเนิดลูกฟุตบอล"
- 2.2.26 เรื่อง "ลากรถบรรทุก"
- 2.2.27 เรื่อง "ตุ๊กตาเซลลูลอยด์"

2.2.28 เรื่อง "บทล้อเลียน"

2.2.29 เรื่อง "ตีไก่ดอกหญ้า"

2.2.30 เรื่อง "กล้องดูแห"

2.2.31 เรื่อง "มอเตอริไซด์ไต่ถัง"

2.2.32 เรื่อง "ก่อกองทราย"

2.2.33 เรื่อง "ถ้ำนรก"

2.2.34 เรื่อง "หนังกระโปรง"

2.2.35 เรื่อง "ถ้ำมอง"

บทความเรื่อง "ไม้พลอง" ทวี วัฑฒาม เปิดเรื่องด้วยการสนทนาว่าอะไรที่เกิดเสียงดังด้วยการเล่น เด็ก ๆ จะชอบกันมาก แม้แต่การจุดพลุในงานศพ เด็ก ๆ ก็ชอบดูชอบเห็น ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้ "อะไรก็ตามแต่ครับ ถ้าได้จับได้สัมผัส ได้กระทำต่อสิ่งนั้นแล้วเกิดมีเสียงดังขึ้นรับรองได้ว่าพวกเด็ก ๆ ต้องชอบใจกันทุกคน แม้แต่บางครั้งเสียงที่ดังเกินไป เช่น เสียงพลุในงานศพตามต่างจังหวัด เป็นต้น มีเสียงดังมากจนน่ากลัว แต่เด็ก ๆ ก็ชอบดู ชอบเห็นกันทั้งนั้น เรียกว่าชอบแบบกลัว ๆ อะไรทำนองนั้น"

("ไม้พลอง" ของเล่นเด็กไทย, 2537 : 41)

บทความเรื่อง "บั้งมะเขือเปราะ" ทวี วัฑฒาม เปิดเรื่อง โดยสนทนาเกี่ยวกับการไหว้ครูของเด็กนักเรียน เพื่อระลึกถึงพระคุณของครู-อาจารย์ ดังข้อความเปิดเรื่องดังนี้

ช่วงเดือนมิถุนายน ของทุกปีจะเป็นวันพืชมงคล ชาวสืบทอดคำใดของเดือนนี้ก็ตาม บรรดาโรงเรียนต่าง ๆ ในประเทศไทย จะเลือกเอาวันพืชมงคล พุทธศักราชหนึ่งเดือนเป็นวันประกอบพิธีไหว้ครูประจำปีการศึกษานั้น ซึ่งการจัดพิธีไหว้ครูประจำปีการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนทุกระดับชั้นของตน ได้ประกอบพิธีระลึกถึงพระคุณครูบาอาจารย์ และการยอมรับการเป็นศิษย์เป็นครูกันนั้น ได้กระทำมานานแล้ว ตั้งแต่เราเริ่มมีการศึกษาภาคบังคับ มีการเรียนในระบบโรงเรียนขึ้น จนกำหนดเป็นระเบียบกระทรวงศึกษาธิการให้ปฏิบัติกัน ถึงปัจจุบันนี้

("บั้งมะเขือเปราะ" ของเล่นเด็กไทย, 2537 : 165)

บทความเรื่อง "ชักลูกยาง" ทวี วัฒนงาม เปิดเรื่องโดยสนทนาถึงการที่ผู้เขียนได้ไปประกอบภารกิจการกิจที่จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งประชาชนประกอบอาชีพทำสวนยางเป็นส่วนมาก ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้ "ในขณะที่ผมมีภาระกิจที่จะต้องปฏิบัติอยู่ที่จังหวัดนครราชสีมาได้สุดของประเทศไทย เราซึ่งดินแดนแถบนี้ประชาชนจำนวนมากประกอบอาชีพหลักในการทำสวนยางพารา กรีดเอาน้ำยางมาขายและการทำสวนยางนี้ก็เป็นอาชีพของพี่น้องชาวใต้เราที่สืบทอดกันมานานหลายชั่วอายุคน"

("ชักลูกยาง" สนุกกับของเล่น, 2537 : 61)

บทความเรื่อง "ปีซังข้าว" ทวี วัฒนงาม เปิดเรื่องด้วยการสนทนาที่ผู้เขียนได้มีโอกาสชมการแสดงการรำยาว "ระบำนวดข้าว" ที่จังหวัดลพบุรี ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้ "เมื่อไม่นานมานี้ผู้เขียนมีโอกาส ไปชมการแสดงที่ทางวิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี ได้นำมาแสดงที่สังคีตศาลา บริเวณวังสระปทุมธานี มีการแสดงชุดหนึ่งที่ทางวิทยาลัยได้คิดประดิษฐ์ท่าร่ายและเพลงประกอบเองเรียกว่า "ระบำนวดข้าว" ซึ่งมีกระบวนการท่ารำบรรจเอาไว้อย่างครบถ้วน"

("ปีซังข้าว" สนุกกับของเล่น, 2537 : 149)

บทความเรื่อง "ฟุ้งจรวด" ทวี วัฒนงาม เปิดเรื่องโดยสนทนาเกี่ยวกับการเล่นไล่ต้อนเสียงภัยของเด็กผู้ชายดังข้อความ ดังนี้ "อะไรก็ตามที่เป็นการเล่นออกถึงความตื่นเต้นไล่ต้อนเสียงภัย ย่อมจะเป็นที่พอใจและพึงใจที่จะเล่นของเด็กผู้ชายโดยทั่วไปยิ่งการเล่นนั้นเป็นการเล่นที่ผู้ใหญ่ท่านห้ามรู้ทั้งรู้ว่าอันตรายแต่ก็ชอบที่จะเล่นจนบางครั้งพลาดพลั้งหัวร้างข้างแตก ถ้าไม่เช็ดหลาบมีโอกาสนักไปเล่นอย่างนั้นกันอีกจึงมีคำกล่าวกับเด็กบางคนว่า "ชนเหมือนลิง"

("ฟุ้งจรวด" ของเล่นเด็กไทย, 2537 : 91)

บทความเรื่อง "ลูกแก้วลูกหิน" ทวี วัฒนงาม เปิดเรื่องนำความด้วยการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องของลูกแก้วลูกหินซึ่งในขณะนั้นตามโรงเรียนต่าง ๆ เด็ก ๆ ต่างนิยมเล่นกันมากดังข้อความที่เปิดเรื่อง ดังนี้

ท่านเป็นครูเป็นอาจารย์อยู่ตามโรงเรียนประถมและมัธยมต่าง ๆ ในช่วงระยะเวลาที่ถ้าท่านสังเกตให้ดีจะเห็นว่าเด็ก ๆ นักเรียนโดยเฉพาะเด็กผู้ชาย จะจับกลุ่มเล่น "ลูกแก้ว

ลูกหิน" กันเป็นกลุ่ม ๆ อย่างหนาตาขึ้นซึ่งนับได้ว่าเป็นภาพที่น่าแปลกใจเอาการอยู่เพราะ เจ้าลูกแก้วและลูกหินเป็นของเล่นของเด็กานอดีต ที่ขาดช่วงการเล่นไปประมาณ 20 ปี เห็นจะได้ แล้วจู่ ๆ เด็ก ๆ ก็หันมาเล่นกันอีก ผมจึงกล่าวว่า เป็นภาพที่น่าแปลกใจเอา มาก ๆ

("ลูกแก้ว ลูกหิน," ของเล่นเด็กไทย, 2537 : 151)

บทความเรื่อง "โทรศัพท์สายตรง" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่องความน่า โดยสนทนาถึง จดหมายจากผู้เกี่ยวข้องแฟนประจำของบทความเปิดเรื่อง ดังนี้ "ผมได้รับจดหมายจาก คุณสวัสดิ์ วรณนวล จาก ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ซึ่งท่านบอกว่าปัจจุบันท่านมีอายุ 64 ปี แล้วท่านเป็นแฟนประจำของวัยสนุกเมื่อวันวานมานาน ท่านนึกได้ว่าเมื่อเด็ก ๆ นั้นท่านเคยเล่น การพูดคุยโทรศัพท์ โดยท่านเรียกว่า "โทรศัพท์สายตรง" แล้วท่านก็เล่าว่า..."

("โทรศัพท์สายตรง," สนุกกับของเล่น, 2537 : 100)

บทความเรื่อง "เล่นผาเปี้ยว" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่องด้วยการสนทนาเกี่ยวกับเรื่อง ผาเปี้ยว สมัยก่อนจะเรียกผาขุดบรรจุน้ำอัดลมทั้งหมดว่าผาเปี้ยว ตามความเคยชินดังข้อความ ดังนี้

ท่านผู้อ่านวัยสนุกเมื่อวันวานอย่าเพิ่งรีบกล่าวหาว่า คนไทยสมัยก่อนจะคว้าอะไรจะ ชี้อะไรมากมายจนปานนั้น ขนาดมีผาขุดเปี้ยวให้เด็กมาเล่นเกมได้เยอะแยะจนเป็นที่รู้จัก กันไปทั่ว ซึ่งแท้ที่จริงแล้วคำว่า "ผาเปี้ยว" สมัยก่อนนั้น คือเมื่อสี่ห้าสิบปีโดยประมาณ ก็คือผาขุดบรรจุน้ำอัดลมทั่วไปที่เราเรียกกันในสมัยนี้ว่า "ผาจีบ" นั่นเอง และที่เหมา เรียกกันว่าผาเปี้ยวก็เพราะ ความเคยชินและติดปากเหมือนกับที่หลาย ๆ ท่านเคยได้ยิน ผู้ใหญ่รุ่นเก่า ๆ รัชเด็ก ๆ ไปซื้อผงซักฟอกที่ร้านค้าว่า "ไอ้หนูไปซื้อสบู่ให้หน่อยซิ เอา ยี่ห้อบรีสนะ" เป็นต้น ทั้งนี้เพราะผงซักฟอกแสบมีขายมาก่อนบรีส เลยคิดว่าผงซักฟอก แล้วต้องเรียกว่าสบู่เท่านั้น

("เล่นผาเปี้ยว," สนุกกับของเล่น, 2537 : 135)

บทความเรื่อง "กลองหนังกบ" ทวี วัดงาม เปิดเรื่อง ด้วยการสนทนาเกี่ยวกับการประดิษฐ์ของเล่นของเด็ก ๆ สมัยก่อนว่าส่วนมากเด็ก ๆ จะประดิษฐ์กันเอง ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ภูมิปัญญาเกิดขึ้นกับตัวเด็กเองดังข้อความเปิดเรื่องดังนี้ "ผมเคยเรียนให้ทราบแล้วว่า เด็กไทยสมัยก่อนจะไม่ค่อยเข้าเฝ้าบรรพชนเข้าที่ผู้ปกครองในเรื่องของของเล่น ส่วนมากจะหาเอาเอง ประดิษฐ์เอาเอง นอกจากผู้ปกครองจะเมตตาจัดหามาให้เล่นกัน นับว่าเป็นพระคุณอย่างยิ่ง ซึ่งสิ่งนี้ทำให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์หรือภูมิปัญญาของตนเองเกิดขึ้น"

("กลองหนังกบ" สนุกกับของเล่น. 2537 : 89)

บทความเรื่อง "เปลสะตึง" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องโดยสนทนาเกี่ยวกับบุคคลที่มีฝีมือทางเย็บปักถักร้อยท่านหนึ่งคือ คุณบัวเอิบ อภัยพลชาญ ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้

เมื่อวันจันทร์ที่ผ่านมา ผมได้ไปร่วมงานพระราชทานเพลิงศพคุณบัวเอิบ อภัยพลชาญ ที่วัดอู่ทองวราราม ผังชนบุรี คุณบัวเอิบท่านนี้เป็นสุภาพสตรีที่อายุยืน อัจฉริยะดี มีฝีมือทางเย็บปักถักร้อย ประกอบอาหาร เรื่องการบ้านการเรือนนั้นยากที่จะหาใครมาเทียบได้ ท่านเป็นภรรยาผู้ทุกขุ่ทุกยาก ของคุณเปี่ยม อภัยพลชาญ อดีตครูใหญ่โรงเรียนวัดราชสิทธิาราม ที่สั่งสอนลูกศิษย์ลูกหาจนเป็นใหญ่เป็นโตรับใช้บ้านเมืองในสาขาต่าง ๆ มานับไม่ถ้วน ขนาดได้เป็นข้าในพระองค์ก็มี ผมเองนั้นเคารพนับถือคุณบัวเอิบ ประจุมารดาที่ว่าได้

("เปลสะตึง" สนุกกับของเล่น. 2537 : 131)

บทความเรื่อง "ของเล่นเป่าลม" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องด้วยการบรรยายเชิงทั่วถึงเกี่ยวกับท่านผู้อ่านในการเลือกซื้อของเล่นให้เด็กต้องมีความรอบคอบ ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้ "ผมเคยพาการบรรยายเชิงทั่วถึงไปกับท่านผู้อ่านหลายครั้งหลายหนในคอลัมน์นี้ว่า การเลือกซื้อของเล่นให้เด็ก ๆ นั้นต้องมีความรอบคอบในการเลือกซื้อเป็นหลัก เพราะบ่อยครั้งที่เราต้องมาเสียใจกันด้วยอุบัติเหตุที่เกิดจากของเล่นที่เราซื้อมาให้ลูกหลานเราเสียเอง"

("ของเล่นเป่าลม" ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 131)

บทความเรื่อง "แข่งเรือทุ่ง" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องด้วยการสนทนาว่าได้เดินทางไปทำธุระที่จังหวัดนครสวรรค์ได้พบผู้ใหญ่ที่นับถือให้เขียนเกี่ยวกับการละเล่นของเด็กแถวนครสวรรค์ที่นิยมเล่นกันมาก คือ เล่นเรือทุ่ง ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้

ผมเดินทางไปทำธุระทางราชการที่จังหวัดนครสวรรค์มาท่ามกลางอากาศที่ร้อนระอุ แต่ก็พอจะทนได้ เพราะที่นั่นยังมีใบไม้สีเขียวมีกระแสมที่มีได้มีลพพิชิตมา พัดให้คลายร้อนได้ผมได้แต่ไปเยี่ยมท่านผู้ใหญ่ที่รู้จักเคารพนับถือมานาน ที่อำเภอเก้าเลี้ยว ท่านถามผมว่าทำไมจึงไม่เขียนถึงของเล่นเก่าแก่ของเด็ก ๆ แถวนี้นิยมเล่นกันแพร่หลายมานานแล้วบ้าง ผมจึงเรียนถามท่านไปว่า แล้วของเล่นที่ว่ามันคืออะไรกันเล่าครับ ท่านก็กรุณาบอกให้ว่า ก็เรือทุ่งยังงี้ละ ผมก็เลยถึงบางอ้อ ภาพของเรือทุ่งกลับปรากฏชัดขึ้นในสมองอีกครั้งหนึ่ง เพราะตัวกระผมเองเมื่อเป็นเด็กก็เคยเล่นเรือทุ่งที่ว่ามันเหมือนกัน

("แข่งเรือทุ่ง," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 113)

บทความเรื่อง "เล่นเรือบด" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องโดยสนทนามีผู้โทรศัพท์มาถึงผู้เขียนเป็นเด็กวัยรุ่นถามว่าเมื่อก่อนมีการให้เข้าเรือบดแถวฝั่งธนหรือไม่ ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้ "เมื่อวันจันทร์ที่ผ่านมามีผมเขียนเล่าเรื่อง "เรือกาบกล้วย" ให้อ่านกัน พอวันอังคารมีโทรศัพท์จาก คุณบุญชาย ซึ่งเสียงที่มาตามสายโทรศัพท์นั้นจะว่า เป็นเด็กก็คงน่าจะจะเป็นผู้ใหญ่ก็ไม่ใช่ ถ้าเขาอายุก็คงอยู่ราวสิบห้าสิบหกปีเรียกว่าเข้าสู่วัยรุ่นแล้วเพราะเสียงออกจะแตกหนุ่มพว ๆ อยู่ หนุ่มน้อยถามว่าคลองบางแหลมฝั่งธนบุรีเมื่อก่อนมีเรือบดให้เข้าจริงหรือ"

("เล่นเรือบด," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 31)

บทความเรื่อง "ปริศนาคำทาย" ทวี วัดงาม เปิดเรื่อง ด้วยการสนทนาถึงการเปิดภาคเรียน ปีการศึกษา 2535 กลิ่นอายเสื้อผ้า สมุด หนังสือใหม่ยังหอมอยู่ ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้ "สวัสดีเปิดเทอมใหม่ครับ บรรดาท่านที่อยู่หน้าวัยสนุกวันนี้ และติดตามอ่านวัยสนุกเมื่อวันวานมาโดยตลอด วันนี้เป็นวันแรกของการเปิดเรียน ปีการศึกษา 2535 กลิ่นอายเสื้อผ้า กางเกง สมุด หนังสือใหม่ยังหอมคลอบอวลอยู่ เรียกว่ากลิ่นน้ำมันจักรยังไม่จางอะไรท่านองนั้น

("ปริศนาคำทาย," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 103)

บทความเรื่อง "นักเลงปลาเข็ม" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องโดยสนทนาถึงหน้าน้ำหลัก ในช่วงเดือนตุลาคมสองฝั่งเจ้าพระยาจะมีน้ำนองเต็มเปี่ยมและจะไหลเข้าตามคลองเล็ก ๆ ทั่วถึงกัน ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้

ในช่วงต้นเดือนตุลาคมของทุก ๆ ปี แต่ก่อนเราเรียกว่า "หน้าหัวน้ำขึ้น" เพราะเป็นช่วงที่น้ำจากภาคเหนือ ไหลลงมาสู่อ่าวไทยตามสายน้ำสายต่าง ๆ โดยเฉพาะแม่น้ำเจ้าพระยานั้น สองฝั่งจะมีน้ำเต็มเปี่ยม และน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยานี้เองก็ได้ไหลแยกเข้าตามคลองเล็ก คลองน้อยตลอดจนเข้าไปตามร่องสวนแถวฝั่งธนบุรี แถบบางพลัด บางขุนนท์ บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ โดยทั่วถึงกัน

("นักเลงปลาเข็ม," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 57)

บทความเรื่อง "อมยิ้ม" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องด้วยการสนทนาเกี่ยวกับการซื้อของกินของเด็ก ๆ ควรซื้อของกินที่หนักท้อง ไม่ควรซื้อของอมเล่นเช่น อมยิ้ม ดังข้อความ ดังนี้ "เสียงคุณแม่เรียกลูกเข้าไปหาพร้อมส่งสตาจ่าให้ก่อนที่ลูกจะออกจากบ้านไปเรียนหนังสือ สิ่งหนึ่งที่แม่จะกำชับลูกน้อยว่า "เอาไปซื้อของกินที่หนักท้อง อย่าเอาไปซื้ออมยิ้มหมดล่ะ"ผมเชื่อว่าคำกำชับของผู้ใหญ่คงเคยได้ยินจนชินหู"

("อมยิ้ม," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 77)

บทความเรื่อง "ของเล่นเมืองเพชร" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องด้วยการสนทนาถึงจังหวัดเพชรบุรีจังหวัดที่มีต้นตาลมาก จึงมีผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผลิตจากต้นตาลเป็นจำนวนมาก ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้ "เพชรบุรี หรือ เมืองพริบพรี มีของดีก็คือต้นตาล มีผลิตภัณฑ์อันเป็นหัตถกรรมผลิตมาจากต้นตาล ไม่ว่าจะเป็นตาลเมืองเพชรที่หอมหวานมีชื่อ หรือสากไม้ตาล อันเป็นอุปกรณ์ประจำครัวเรือนของคนไทยเรา"

("ของเล่นเมืองเพชร," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 157)

บทความเรื่อง "สิ่งลูกมะพร้าว" ทวี วัดงาม เปิดเรื่อง ความน่าโดยสนทนาเกี่ยวกับการได้นักเรียนไปแวะชมเมืองพัทยา โดยเปิดเรื่องดังนี้ "สุดสัปดาห์ที่ผ่านมา ผมมีโอกาสเดินทางไปทบทวนที่น่านักเรียนหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ไปทัศนศึกษาภูมิประเทศของจังหวัดชายฝั่ง

ทะเลตะวันออก ขากลับกรุงเทพมหานครได้ถือโอกาสพาเด็ก ๆ นักเรียนवेशมภพเมืองพญา
กันเสียหน่อย พอให้เด็ก ๆ ได้ไปเดินย่ำทราย ที่ชายฝั่งซึ่งค่อนข้างจะดาดลื่นจนน่าหน้าเชื่อว่า
คำพูดที่ว่าหาดพญาคือหาดที่สวยงามอันดับโลกนั้นจะเป็นความจริง"

("สิงลูกมะพร้าว," สนุกกับของเล่น. 2537 : 75)

บทความเรื่อง "กั๊กพันไฟผ่อง" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่องโดยสนทนาเกี่ยวกับเรื่องของ
ไฟผ่องว่าเป็นอุปกรณ์ในการเล่นเกมอย่างหนึ่ง ดังข้อความดังนี้ "หลายท่านอาจจะไม่รู้จักรูป
ไม่ออกว่าไฟผ่องเป็นอย่างไร รูปร่างแตกต่างจากไฟทั่วไปหรือไม่ มีเอาไว้ทำอะไรอันที่จริง
ขึ้นชื่อว่าไฟ เขาก็สร้างมันขึ้นมาเพื่อเป็นอุปกรณ์ในการเล่นเกมกันทั้งนั้นแหละครับ ส่วนจะเป็น
การพันหรือไม่มันขึ้นอยู่กับผู้เล่น"

("กั๊กพันไฟผ่อง," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 81)

บทความเรื่อง "หน้ากากพระเอก" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่องความน่าสนทนาเกี่ยวกับ
เรื่องที่ได้ไปพบเห็นรูปปั้นพระเอกภาพยนตร์ไทยมิตร ชัยบัญชา ที่หน้าโรงภาพยนตร์แอมบาสเดอร์
ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้ "เมื่อไม่กี่วันมานี้มีโอกาสด่านโบสถ์สะพานขาวเห็นรูปปั้น มิตร ชัยบัญชา
ตั้งอยู่ที่โถงชั้นล่างของโรงแรมแอมบาสเดอร์ซึ่งรูปปั้นนี้ มิตร ชัยบัญชา สวมหน้ากากอินทรีใน
ภาพยนตร์เรื่อง อินทรีทอง ในภาพยนตร์ซึ่งเป็นภาพยนตร์เรื่องสุดท้ายของ มิตร ชัยบัญชาเพราะ
ประสบอุบัติเหตุถึงแก่กรรมขณะถ่ายภาพยนตร์เรื่องนี้"

("หน้ากากพระเอก," สนุกกับของเล่น. 2537 : 161)

บทความเรื่อง "ระนาดนางเล็ก" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่อง ด้วยการสนทนาเกี่ยวกับ
อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่อจิตใจของเด็ก ดังข้อความ ดังนี้

อิทธิพลต่อสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อจิตใจของเด็ก ๆ เสมอเด็กนั้นเมื่อใกล้กับสิ่งใดก็ย่อมจะ
ชื่นชอบกับสิ่งนั้นไปด้วย เด็กในปัจจุบันอยู่กับเครื่องยนต์กลไกและของเล่นก็เช่นกันมีแต่
เครื่องยนต์กลไกและเขาก็หลงใหลมันมันอย่างเอาเป็นเอาตาย ซึ่งงานแง่มุมหนึ่งก็เป็น
ผลดีที่ในอนาคตเมืองไทยเรา จะมีวิศวกรที่มีความสามารถเพิ่มขึ้น แต่ในทางตรงกันข้าม

ทางด้านวัฒนธรรมความเป็นไทยก็หมดไปด้วย ทั้งนี้เพราะสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ที่เปลี่ยนแปลงไปมีของเล่น พอจะเป็นตัวอย่างในเรื่องนี้ได้อยู่อย่างหนึ่งคือ "ระนาดเล็ก"

("ระนาดรางเล็ก," สนุกกับของเล่น. 2537 : 33)

บทความเรื่อง "ปิ่นแก้ว" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องโดยสนทนาถึงของเล่นเด็กที่เป็นอาวุธเทียมเป็นของต้องห้ามในอดีต เด็ก ๆ จึงต้องซ่อนเร้นแอบมาเล่นดังของที่พูดถึง "ปิ่นแก้ว" ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้ "ของเล่นเด็กที่เป็นสิ่งเทียมอาวุธซึ่งเป็นสิ่งต้องห้ามอย่างสำคัญในอดีตโดยที่ผู้ใหญ่สมัยนั้นจะไม่ทำซื้อหรือจัดหามาให้ลูกหลานเล่นเป็นอันขาด แต่เด็ก ๆ โดยเฉพาะเด็ก ๆ ผู้ชาย จะเข้าลักษณะยิ่งว่าเหมือนยิ่งยุ จะต้องซ่อนเร้นแอบหาเอามาเล่นจนได้สิ่งที่กำลังกล่าวถึงอยู่นี้ คือ "ปิ่นแก้ว" ครับ"

("ปิ่นแก้ว," สนุกกับของเล่น. 2537 : 115)

บทความเรื่อง "เล่นผาเปี้ยว ภาค 2" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องโดยสนทนาถึงการเล่นผาเปี้ยว และจดหมายจากผู้อ่านที่ได้เล่าถึงการเล่นผาเปี้ยวเช่นกัน โดยเปิดเรื่องดังนี้

หลังจากที่กระผมได้นำเอาการเล่นผาเปี้ยวแบบทยอยรวมาเล่าให้ท่านผู้อ่านทั้งหลาย ได้นึกถึงภาพความสนุกจากการเล่นเกมที่มีอุปกรณ์การเล่นเป็นผาจีบ สำหรับปิดปากขวดน้ำอัดลม ซึ่งเราเคยชินการเรียกขานผาจีบชนิดนี้กันมานานนักหนาแล้วว่าผาเปี้ยวไปแล้ว เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2536 นี้ ผมก็ได้รับจดหมายจากผู้อ่านที่ใช้นามว่า "คลับคล้าย" กรุณาส่งจดหมายมาเล่าให้ฟังว่า เมื่อสมัยที่ท่านเป็นเด็ก ๆ ท่านก็เป็นผู้หนึ่งที่เคยเล่นผาเปี้ยวมาเหมือนกัน

("เล่นผาเปี้ยว ภาค 2," สนุกกับของเล่น. 2537 : 141)

บทความเรื่อง "จักจั่น" ทวี วัดงาม เปิดเรื่อง ด้วยการสนทนาถึงการประดิษฐ์เล่นของคนไทย 2 ประการคือ ประดิษฐ์โดยการเลียนแบบตามธรรมชาติ ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

การประดิษฐ์ของเล่นของคนไทยเรามักจะมีที่มา 2 ประการ คือ ประการแรกประดิษฐ์

ขึ้นมาโดยเลียนแบบของใช้ในชีวิตประจำวันโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิ่งที่ใช้ในการทำงานอาชีพต่าง ๆ เช่น หม้อข้าวหม้อแกง ครกเล็ก ก็เป็นการย่อบส่วนจากของจริงลงมาทำให้เด็กผู้หญิง ใช้เล่นกัน โดยไม่ต้องไปกังวลผู้ใหญ่เอาหม้อข้าวหม้อแกงของจริงซึ่งสมัยก่อนทำด้วยดิน ที่เราเรียกว่า "หม้อดิน" มาเล่น เพราะอาจจะเกิดการแตกหักเสียหายได้ อีกทั้งเมื่อการประดิษฐ์ของเล่นย่อบส่วน ก็ทำให้ได้งานศิลปะ ที่น่ารักด้วยขนาดที่กระทัดรัด

("จักจั่น," สนุกกับของเล่น. 2537 : 165)

บทความเรื่อง "กำเนิดลูกฟุตบอล" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่องด้วยการสนทนาว่าได้รับจดหมายจากลูกชายของเพื่อนร่วมงานถามเกี่ยวกับประวัติของลูกฟุตบอล ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

เมื่อเช้าวันจันทร์ที่ผ่านมา ผมได้รับจดหมายจากเพื่อนร่วมงานมายื่นให้ผมฉบับหนึ่ง ถามเขาว่าเป็นจดหมายของใคร ได้รับคำตอบว่า ลูกชายของเขาฝากมาให้ผม เมื่อเปิดอ่านแล้วก็ได้ความว่าเจ้าหลานแก้วของผมได้ชมการแข่งขันฟุตบอลชิงถ้วยนัดสนามแตก เมื่อเย็นวันอาทิตย์ที่ 14 กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมาเกิดความประทับใจ เลยสงสัยเป็นอย่างยิ่งว่าลูกฟุตบอลนั้นมีกำเนิดความเป็นมาเป็นอย่างไร ช่วยเล่าแจ้งแถลงไขให้หายสงสัยหน่อยเถอะ

("กำเนิดลูกฟุตบอลไทย," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 129)

บทความเรื่อง "ลากรถบรรทุก" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่องโดยสนทนาว่าได้ไปธุระนอกเมืองโดยพบเห็นเด็ก ๆ ลูกคนงานก่อสร้างกำลังเล่นรถบรรทุกทำด้วยพลาสติกสีสดใสลากเล่นบนกองทรายกัน ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

เมื่อไม่กี่วันมานี้ มีโอกาสไปทำธุระแถว ๆ ชานเมือง ซึ่ง ณ ที่นั้นกำลังมีการก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่กันอย่างชะมัด เข้มข้นมีกองหินกองทรายกองไว้เป็นจำนวนมากข้างกองหินกองทราย ก็มีเด็กตัวน้อย ซึ่งคงจะเป็นลูกของกรรมกร และคนงานที่ทำการก่อสร้างอาคารนั่นเอง กำลังเล่นกันอยู่ สิ่งที่เล่นหรือของเล่นที่สร้างความสนุก และเพลิดเพลินให้เขาเหล่านั้นอยู่ ก็คือ "รถบรรทุก" ที่ผลิตจากพลาสติกสีสดใสเสปตา ค้นยาว

ประมาทหนึ่งพิเศษ

("ลากรรบทรรทุกุ" สนุกกับของเล่น. 2537 : 55)

บทความเรื่อง "ตุ๊กตาเซลลูลอยด์" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่องสนทนาเกี่ยวกับเรื่องตุ๊กตาของเล่นเด็กซึ่งเป็นที่นิยมเล่นทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย ทั้งทุกแห่งของโลกตั้งข้อความเปิดเรื่องดังนี้ "พูดกันถึงตุ๊กตา ไม่ต้องบอกใคร ๆ ก็ทราบว่า มันคือ ของเล่นของเด็ก ๆ ไม่ว่าจะเป็นเด็กผู้หญิงหรือเด็กผู้ชายก็ตาม ซึ่งต่างก็ชอบใจที่จะเล่นตุ๊กตากันทั้งนั้นตุ๊กตาจัดได้ว่าเป็นของเล่นสากลเพราะทุกชาติ ทุกภาษา ต่างก็มีตุ๊กตาให้เด็ก ๆ ของตนเองเล่นทั้งนั้นไม่ว่าจะอยู่ในซีกโลกด้านใดก็ตาม จะแตกต่างกันอยู่บ้างก็ตรงที่วัตถุดิบที่นำมาผลิตเป็นตุ๊กตาเท่านั้น ไม่เหมือนกัน"

("ตุ๊กตาเซลลูลอยด์," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 95)

บทความเรื่อง "บทล้อเลียน" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่องสนทนาเกี่ยวกับเรื่องของความสามารถของเด็ก ๆ ซึ่งจะมีพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างตรงไปตรงมา ตั้งข้อความเปิดเรื่องดังนี้ "ในโลกของเด็กนั้นเป็นโลกที่บริสุทธิ์ มีแต่ความสนุกสนานเบิกบาน ร่าเริง ไร้ซึ่งมารยาททั้งปวงจึงเป็นโลกที่มีอะไรพิเศษกว่าโลกของคนวัยอื่น ๆ และจากความสามารถดังกล่าวมาแล้วนั้นเด็ก ๆ จะมีพฤติกรรมที่ตนเองแสดงออกอย่างตรงไปตรงมาจากสิ่งที่พบเห็น และยิ่งแสดงออกมาได้สนุกสนานยิ่งขึ้น ถ้าสิ่งที่พบเห็นนั้นเป็นสิ่งที่ประหลาด หรือมีอาการผิดปกติไปจากผู้อื่น"

("บทล้อเลียน," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 85)

บทความเรื่อง "ตีโป่ดอกหญ้า" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่องด้วยการสนทนาว่าหน้าผาต้นหญ้าเขียวชจี เด็ก ๆ จะมีของเล่นจากธรรมชาติเป็นของเล่นที่สนุกสนานชิงแพ้ชนะกัน ตั้งข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้ "เลิกงานตอนเย็นๆขับรถมาถึงสนามหลวง หรือทุ่งพระเมรุหน้านี้เป็นหน้าผาผุดตอนเย็นอยู่เป็นประจำ มองผ่านกระจกรถออกไปยังสนามหลวง เห็นพื้นสนามเต็มไปด้วยหญ้าสีเขียวชจีเพราะได้รับน้ำฝนเพียงพอ ทาให้นึกถึงหญ้าแพรก เมื่อสมัยเด็ก ๆ พวกเด็ก ๆ จะมีของเล่นจากธรรมชาติกันบนหน้าผานี้ซึ่งเป็นของเล่นที่สนุกสนานชิงความเป็นเลิศชิงแพ้ชิงชนะกัน"

("ตีโป่ดอกหญ้า," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 123)

บทความเรื่อง "กล้องคูแห่" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องความน่าขงบทความโดยสนทนาเกี่ยวกับ เหตุการณ์วันสำคัญวันนั้น ขณะนั้นคือ วันพืชมงคล ว่าเป็นพระราชพิธีมงคลอย่างไร โดยพูดถึงความสำคัญของวันนี้ เพื่อโยงไปถึงเรื่องที่จะเขียน คือกล้องคูแห่ เกี่ยวกับงานพระราชพิธีมงคลนี้ ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้

วันนี้เป็นวันหยุดที่สำคัญของทางราชการอีกวันหนึ่ง คือ เป็นวันพืชมงคลหรือที่ชาวไทยเราเรียกขานกันติดปากว่า วันแรมกษัตริย์ อันเป็นพระราชพิธีมงคลในการเริ่มฤดูกาลทำนา เป็นครั้งแรกของปีนั้น ๆ เพื่อเป็นมิ่งขวัญและศิริมงคล พระมหากษัตริย์จึงทรงโปรดให้ประกอบพิธีนี้เป็นประเพณี และพระราชพิธีนี้ก็ทำกันมาช้านาน ตั้งแต่สมัยอยุธยา เพราะตามที่ทราบกันอยู่แล้วว่าเมืองไทยเราเป็นเมืองเกษตรกรรม มีการทำนาเป็นอาชีพหลัก พูดถึงพระราชพิธีแรมกษัตริย์นั้น นอกจากจะประกอบพิธีกัน ที่ท้องสนามหลวงเป็นประจำ จนถึงปัจจุบันแล้ว เมื่อมีการประกอบพระราชพิธีนี้ทุกครั้ง ก็มีประชาชนทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ให้ความสนใจมาชมพระราชพิธีกันอย่างแน่นขนัดทุกปี ซึ่งงานงานนี้ผู้ที่อยาก จะชมพิธีนี้ก็มีเด็ก ๆ รวมอยู่ด้วย

("กล้องคูแห่," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 119)

บทความเรื่อง "มอเตอ์ไฮด์เก้ง" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องความน่าขงบทความโดยสนทนาเรื่องราวที่มีผู้สนใจเครื่องเล่นในงานวัด ได้มาติดต่อพูดคุยกัน ดังเปิดเรื่อง ดังนี้

หลังจากที่ได้เล่าเรื่องชิงช้าสวรรค์ไปเมื่อวันจันทร์ก่อนปรากฏว่ามีท่านที่สนใจพวกเครื่องเล่นในงานวัด ได้ติดต่อเข้ามาคุยบ้าง ถามบ้างเกี่ยวกับของเล่นต่าง ๆ ในงานวัด ซึ่งส่วนใหญ่ก็เคยสัมผัสความสนุก ความตื่นเต้นกันมาแล้วทั้งนั้น แต่ไม่ค่อยจะทราบถึงประวัติที่มาของสิ่งนั้น ๆ กัน ก็เลยถามมากันใหญ่ โดยเฉพาะเด็ก ๆ แฟนคอลัมน์วัยสนุกเมื่อวันวาน วันนี้เลยขอถือโอกาสนำเสนอการแสดงอันตื่นเต้นโลดโผนในงานวัด อันเป็นที่รู้จักกันดี คือ "รถมอเตอ์ไฮด์เก้ง" มาเล่าสู่กันฟังตามคำขอ

("มอเตอ์ไฮด์เก้ง," สนุกกับงานวัด. 2537 : 77)

บทความเรื่อง "ก่อกองทราย" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องความน่า โดยมีบทสนทนา บกีสันถารกับผู้อ่านโดยตรงเกี่ยวกับบทความที่เขียน ดังข้อความ ดังนี้ "เป็นอย่างไบบ้างครับผม นำเอาเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยเรื่องกิจกรรมในงานวัดมาลงเสียห้าหกสิบคำที่ มาย้อนเกร็ดเล่าสู่กัน ฟัง ไม่ทราบว่าเป็น ๗ ปีก่อนแล้วหรืออยากจะให้นำมาเล่าอีกถ้าต้องการให้นำมาเล่าอีกก็ไม่มีปัญหา นะครับ จดหมายมาบอกกันบ้าง ยังมีเรื่องสนุก ๆ เล่าสู่กันฟังอีกมากมาย แต่ช่วงนี้ขอย้อนกลับมา เล่าเรื่องของเล่นเด็กในอดีตกันต่อไปก่อนนะครับ"

("ก่อกองทราย," สนุกกับงานวัด. 2537 : 67)

บทความเรื่อง "ถ้ำนรก" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องด้วยการสนทนาถึงการไปเที่ยววัน หยุดวันจันทร์ส่งท้ายปีเก่า ผู้เขียนกล่าวถึงความแปลกใหม่ของงานวัดที่เกิดขึ้นในเมืองไทย ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้ "วันนี้เป็นวันจันทร์สุดท้ายของปี 2535 เรียกได้ว่าเป็นวันจันทร์ส่งท้ายปีเก่า หลายท่านคงนั่งนึกว่าวันหยุดสิ้นปีนี้จะไปเที่ยวไหนกันดี บางท่านก็มีโปรแกรมกันเรียบร้อยแล้วเลย ทำให้ผมนึกถึงของแปลกใหม่ของงานวัด เมื่ออดีตขึ้นมามีความแปลกใหม่และเกิด ขึ้นในเมืองไทยเราช่วงปีใหม่เสียด้วย"

("ถ้ำนรก," สนุกกับงานวัด. 2537 : 85)

บทความเรื่อง "หนังกระโปรง" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องสนทนาถึงแผ่นโฆษณาเปิดตัว ศูนย์การค้าใหญ่ "ดิโอลด์สยามพลาซ่า" เป็นศูนย์การค้าที่บรรยากาศแบบโบราณ ดังการเปิด เรื่อง ดังนี้

เมื่อสองวันก่อนผมได้ทราบข่าวจากแผ่นพับที่มีคนนำมาเสียไว้ที่หน้ากรมการรักษาดินแดน เห็นดังนั้นจึงหยิบมาดูอย่างรวดเร็วเพราะเกรงว่าจะเป็นใบสั่งของตำรวจจราจร เดียว จะเสียเงินบำรุงหลวงท่านเข้า แต่ก็ส่องออกเพราะแผ่นพับดังกล่าวเป็นแผ่นโฆษณาเปิดตัว ศูนย์การค้าขนาดใหญ่ที่เปิดเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2536 นี้อือว่า "ดิโอลด์สยามพลาซ่า" ตั้งอยู่ที่บริเวณตลาดมิ่งเมืองเก่าใกล้กับโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์เอง นับว่าเป็นศูนย์การค้า ที่มีบรรยากาศแหวกแนวออกไปจากแห่งอื่น ด้วยมีบรรยากาศแบบโบราณเป็นส่วนใหญ่

("หนังกระโปรง," สนุกกับงานวัด. 2537 : 103)

บทความเรื่อง "ถ้ามอง" ทวี วัธงาม เปิดเรื่อง โดยสนทนาเกี่ยวกับวันปีใหม่ กาลเวลาล่วงเลยเปลี่ยนแปลงไปจึงทำให้ได้มีการบันทึกเรื่องราวในอดีตไว้ ดังข้อความเปิดเรื่องดังนี้

สวัสดีปีใหม่ 2536 ครับท่านผู้ติดตามวัยสนุกเมื่อวันวาน ซึ่งที่นี้ไม่ว่ากาลจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร เราก็สนุกกับอดีตไปตามภาษาของเรา น้าเรื่องเก่า ๆ มาเล่าสู่กันฟังแบบชาวบ้านที่ไม่ใช่ทั้งนักเขียน นักวิชาการ หรือนักอนุรักษอะไรทั้งสิ้น นึกอะไรได้ก็มาเล่าสู่ให้คนรุ่นหลังได้รู้ได้ทราบความเป็นมาพอจะบันทึกเป็นหลักฐานจากอดีตไว้วันหน้าบ้างเท่านั้น และที่สำคัญก็เป็นการฟื้นฟูอดีตให้คนที่มียุอาณามที่มีความหนุ่มสาวน้อยลงไปได้อมยิ้มกับอดีตที่เคยพบเคยเห็นมาเช่นกัน ให้ครี้ออกครี้อใจต่ออายุกันไปตามเรื่องตามราว

("ถ้ามอง," สนุกกับงานวัด. 2537 : 117)

การเปิดเรื่องของ ทวี วัธงาม ด้วยการสนทนาปฏิสันถารกับผู้อ่านมีการเปิดเรื่องด้วยวิธีการนี้มากถึงจำนวน 35 บทความ จากบทความทั้งหมด 110 บทความเป็นการเปิดเรื่องที่มีจำนวนมาก ทวี วัธงาม ใช้ภาษาพูดสนทนาแสดงความเป็นกันเองกับผู้อ่าน เรื่องที่สนทนาเปิดเรื่องจะเกี่ยวโยงไปถึงเรื่องที่จะเขียนถึงในเนื้อหาสาระต่อไป บทสนทนาของผู้เขียนจะเป็นเรื่องที่ผู้เขียนได้ประสบมาโดยตรงหรืออาจเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นขณะนั้น บางเรื่องเป็นเรื่องที่ได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ จึงได้สนทนาเล่าสู่กันฟัง

2.3 เปิดเรื่องด้วยบทสรุปใจความสำคัญของบทความ เป็นการเปิดเรื่องโดยสรุปความให้สัมพันธ์กับชื่อเรื่อง เมื่อผู้อ่าน อ่านชื่อเรื่องและอ่านคํานำตอนเปิดเรื่องก็จะทราบเรื่องราวได้ทันทีเพราะผู้เขียนสรุปใจความสำคัญไว้แล้วเหมือนกับการเขียนข่าวในส่วนที่เรียกว่าความนำ (Lead)

ทวี วัธงาม เขียนบทความที่เปิดเรื่องด้วยการสรุปใจความสำคัญของบทความจำนวน 16 บทความ ดังเรื่องต่อไปนี้

2.3.1 เรื่อง "ปลาตะเพียนโบราณ"

2.3.2 เรื่อง "ปิ่นผัดน้ำ"

2.3.3 เรื่อง "ไฮกี่ปี่"

- 2.3.4 เรื่อง "ยิงกอง"
- 2.3.5 เรื่อง "เล่นภาพต่อ"
- 2.3.6 เรื่อง "ชนควายดิน"
- 2.3.7 เรื่อง "กระทงก้านกล้วย"
- 2.3.8 เรื่อง "ลูกช้าง"
- 2.3.9 เรื่อง "รถแกนตลอดด้าย"
- 2.3.10 เรื่อง "ของเล่นไชยาน"
- 2.3.11 เรื่อง "กระจับพวง"
- 2.3.12 เรื่อง "เด็กโบราณเล่นเสตมป์"
- 2.3.13 เรื่อง "สิ่งขิงหลัก"
- 2.3.14 เรื่อง "ปลาสั่น"
- 2.3.15 เรื่อง "ชกบอล"
- 2.3.16 เรื่อง "ชิงช้าสวรรค์"

บทความเรื่อง "ปลาตะเพียนโบราณ" ทวี วัฒนงาม เปิดเรื่องด้วยการสรุปให้เห็นถึงประโยชน์ของปลาตะเพียนโบราณที่สืบทอดมีอายุยาวนานประดิษฐ์มานับร้อย ๆ ปีแล้ว ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้

สิ่งประดิษฐ์ชนิดหนึ่ง ที่ถูกสร้างขึ้นมา เพื่อประโยชน์หลักสำหรับการแขวนเอาไว้ดูความสวยงามยามต้องลม หรือแขวนเอาไว้เพื่อตกแต่งบ้านเรือนที่ฝรั่งเรียกว่า ฌอนายนั้น แต่ละประเทศทั่วโลกต่างก็ประดิษฐ์ขึ้นมาเป็นรูปร่างลักษณะต่าง ๆ ตามความต้องการของตน สุดแต่ว่าใครจะเห็นอะไรแขวนแล้วดูสวยงาม ก็ประดิษฐ์กันขึ้นมา ของไทยเรานั้นก็มีเครื่องแขวนที่เก่าแก่กับเขาเหมือนกันและเป็นของเล่นของระดับ เครื่องหมายแสดงเอกลักษณ์ตลอดจนอื่น ๆ อีกหลายอย่าง มีความแตกต่างไปจากของประเทศอื่น ๆ อีกทั้งอายุยาวนานก็มีการประดิษฐ์สืบทอดกันมา นับเวลาเป็นร้อย ๆ ปี ของที่กล่าวถึงนี้ก็คือปลาตะเพียนโบราณสาน นั้นเอง

("ปลาตะเพียนโบราณ," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 21)

บทความเรื่อง "ป็นฉีดน้ำ" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่องด้วยการสรุปความสำคัญเกี่ยวกับความสนุกสนานที่ได้จากการเล่นป็นฉีดน้ำจะช่วยคลายร้อนได้ ในฤดูร้อนนี้ ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้ "เชื่อว่าป็นฉีดน้ำนั้น จะเป็นของเล่นที่ยังคงฮิตติดอันดับในฤดูร้อนของแต่ละปีไปอีกนานเพราะนอกจากเล่นแล้วสนุกสนานสำราญบานใจยังความชื่นฉ่ำจากสายน้ำที่ปลายปากกระบอกป็นที่คลายความร้อนได้ด้วย"

("ป็นฉีดน้ำ," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 49)

บทความเรื่อง "โฮกป๊ีบ" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่องความน่ารู้เรื่องนี้โดยสรุปการละเล่นของเด็กไทยในอดีต คือ การเล่นโฮกป๊ีบ ว่าเป็นการละเล่นที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมใกล้ชิดกับสัตว์เลี้ยง เป็นการละเล่นที่จับเอาวิธีการและกิริยาของเสือที่ออกมาจับวัวกินเป็นแบบดังข้อความว่า

แต่ในอดีตเด็ก ๆ จะใกล้ชิดกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ที่เป็นป่าเขาชนบทพวกเขามีโอกาสใกล้ชิดกับสัตว์เลี้ยงเช่น วัว ควายเป็นต้น เพราะฉะนั้นเกมการเล่นต่าง ๆ ของเด็กในสมัยโบราณจึงมีพวก กิริยาท่าทาง หรือชื่อของสัตว์มาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ โฮก ป๊ีบ เป็นเกมการเล่นของเด็กโบราณ ที่จับเอาวิธีการและกิริยาของเสือที่ออกมาจับวัวกินเป็นแบบกล่าวคือสมัยก่อนนั้นสังคมไทยเป็นสังคมเกษตร ชาวบ้านหรือประชากรจะมีอาชีพทำไร่ทำนาเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะผู้ที่ทำนาจำเป็นต้องอาศัยแรงงานจากสัตว์เลี้ยง คือ วัว และควาย ช่วยในการทำงาน เพราะแต่ก่อนนี้รถไถนา หรือเครื่องมือการเกษตรที่เป็นเครื่องยนต์กลไกช่วยทุ่นแรงยังไม่มีดังนั้น ชาวนาต้องเลี้ยงวัว หรือ ควาย บ้านละหลาย ๆ ตัว การเลี้ยงวัวนั้นก็ต้องทำคอกไว้ใกล้ ๆ บ้าน พอเสร็จจากนา วัวควายก็จะถูกต้อนเข้าคอก

("โฮกป๊ีบ," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 133 - 135)

บทความเรื่อง "ยิงกอง" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่องด้วยการสรุปให้เห็นว่าเด็กไทยเป็นเด็กที่มีความพิเศษ สามารถนำเอาของที่อยู่ใกล้ตัวมาเป็นของเล่นได้เสมอทั้งที่ไม่ได้ผลิตมาให้เล่น ดังเช่น ยางวง ดังมีการเปิดเรื่องดังนี้ "เด็ก ๆ ไทยเรานั้น มีความพิเศษอยู่อย่างหนึ่งคือ

อะไรก็ตามแต่ที่ใกล้ตัวสามารถนำเอามาเล่นเป็นของเล่น เป็นเกมแข่งขันได้ทุกอย่างมีกติกาวิธีการเล่นที่ทำให้สนุกสนานตื่นเต้น ชิงไหวชิงพริบกันได้มากมายสุดคณานับ ทั้ง ๆ ที่ของที่นำมาเล่นบางอย่างบางชนิด ผู้ผลิตไม่ได้มีความประสงค์จะสร้างหรือผลิตขึ้นมาเป็นของเล่นบางอย่าง บางชนิด ผู้ผลิตไม่ได้มีความประสงค์จะสร้าง หรือผลิตขึ้นมาเป็นของเล่นสำหรับเด็ก ๆ แต่อย่างใด"

("ยิงกอง," การละเล่นของเด็กไทย, 2537 : 51)

บทความเรื่อง "เล่นภาพต่อ" ทวี วัคจาม เปิดเรื่องด้วยการสรุปให้เห็นถึงของเล่นเด็กที่สร้างภูมิปัญญา สามารถประดิษฐ์ขึ้นมาเอง ในราคาที่ถูกย่อมเยา ดังข้อความ ดังนี้

ของเล่นสำหรับเด็กเป็นจำนวนมากหลายชนิด ที่สามารถสร้างภูมิปัญญา สร้างทักษะให้แก่เด็ก ๆ โดยที่ของเล่นเหล่านั้นเป็นของเล่นที่เราสามารถประดิษฐ์ขึ้นมาเองหรือซื้อหา มาได้ในราคาที่ถูกย่อมเยาในอดีตนั้นเรามีเกมต่าง ๆ ที่เด็ก ๆ นำมาเล่นแล้วเกิดความแตกฉาน เกิดทักษะทางคณิตศาสตร์ เช่น เกมเกี่ยวกับการทอยต่าง ๆ จะให้ทักษะในการคำนวณคะแนนระยะทาง หามุมตก มุมกระทบ บางเกมเกิดทักษะในด้านการสังเกตและจำ เช่น เกมชว่นหา ทำให้เด็ก ๆ มีความสังเกตสิ่งผิดปกติที่เคลื่อนไหวอยู่รอบกาย เป็นต้น

("เล่นภาพต่อ," การละเล่นของเด็กไทย, 2537 : 37)

บทความเรื่อง "ชนควายดิน" ทวี วัคจาม เปิดเรื่องโดยสรุปให้เห็นความสำคัญของสัตว์เลี้ยง คือ ควาย เป็นสัตว์ที่มีน้ำอดน้ำทนให้แรงงานในสังคมเกษตรมาก ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

ควายหรือกระบือ เป็นสัตว์เลี้ยงที่มีความสำคัญกับชีวิตคนไทยในอดีตเป็นอย่างยิ่ง ด้วยสังคมไทยเรานั้นเป็นสังคมการเกษตรมาตั้งแต่โบราณ มีอาชีพทำนาปลูกข้าวเป็นหลักสิ่งที่จะเป็นเครื่องมือในการทำนามีวัวและควายอยู่ด้วย เพราะวัว และ ควายนั้นสามารถช่วยในการไถนนาปลูกข้าว ลากเลื่อนลากเกวียนได้เป็นอย่างดีโดยเฉพาะควายจะมีน้ำอดน้ำทนให้แรงงานได้มากกว่าวัว ชาวไทยเรานับถือจึงนิยมเลี้ยงควาย เอาไว้บ้านละหลาย ๆ ตัว บางบ้านที่มีฐานะดีมีอันจะกิน ก็อาจจะเลี้ยงไว้เป็นฝูง

("ชนควายดิน," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 73)

บทความเรื่อง "กระทงก้านกล้วย" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องโดยสรุปให้เห็นถึงความสำคัญของวันลอยกระทงว่าเป็นวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของไทยเป็นวันที่เราขอขมาสายน้ำที่เราอาศัยดื่มกินเป็นประจำ ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

มาอีกแล้วครับ "วันแห่งเทศกาลสร้างขะทางน้ำ" เอี่ยมไม่ใช่ วันลอยกระทงประจำปี ประเพณีที่สืบเนื่องต่อกันมาแต่โบราณ วันที่หนุ่มสาวชาวไทยจำนวนมากรอคอยให้มาถึงจะได้มีโอกาสพากันไปเที่ยวลอยกระทงขอขมาอันล้นเกล้าอะไรต่อมิอะไรตามหัวใจปรารถนาซึ่งอันที่จริงประเพณีนี้ เขามีไว้เพื่อขอขมาสายน้ำที่เราได้อาศัยดื่ม อาศัยใช้ชำระล้างสิ่งโสโครกต่าง ๆ มาตลอดทั้งปี ตามวิถีคนไทยเราที่มีความกตัญญูอยู่ในหัวใจหรืออีกทางหนึ่งนั้นก็กล่าวกันว่าเป็นการน้อมสวามิภักดิ์เจ้าอีกอย่างหนึ่งซึ่งนับว่าเป็นวัฒนธรรมอันดีเยี่ยมที่สืบทอดกันมาแต่อดีต

("กระทงก้านกล้วย," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 161)

บทความเรื่อง "ลูกช่าง" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องโดยสรุปให้เห็นความสำคัญของการเล่นชนิดหนึ่งซึ่งไม่เป็นสากล ทุกประเทศจะเล่นกัน มีวิธีการเล่นคล้ายคลึงกัน เล่นกันมายาวนาน คือ การเล่น "ลูกช่าง" ด้วยการเปิดเรื่อง ดังนี้ "ของเล่นที่มีเล่นกันยาวนานในหมู่เด็กผู้ชายสืบทอดมาหลายชั่วอายุคน และในของเล่นที่เกือบจะเรียกได้ว่าเป็นสากลเลยก็เดียว เพราะในต่างประเทศก็มีให้เด็ก ๆ เขาได้เล่นกันเหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็นทางยุโรปหรือจีน ของเล่นชนิดนี้มีวิธีการเล่นคล้ายคลึงกันจะผิดแต่ขนาดและลักษณะองค์ประกอบเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้นของเล่นที่จะนำมากล่าวในที่นี้ก็คือ "ลูกช่าง"

("ลูกช่าง," สนุกกับของเล่น. 2537 : 17)

บทความเรื่อง "รถแกนหลอดด้าย" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องความน่าโดยสรุปความสำคัญของเล่นที่ประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ว่าเป็นการสร้างความคิดสร้างสรรค์ และทำสิ่งไร้ค่าให้มีประโยชน์ขึ้นมา ดังการเปิดเรื่องดังนี้

ความคิดสร้างสรรค์ประดิษฐ์ประคอยสิ่งต่าง ๆ จะเป็นเรื่องของที่ธรรมชาติกำหนดให้มี
อยู่ในตัวเด็ก ๆ ทุกคนอย่างบริบูรณ์ เพียงแต่ว่าเด็กคนใดจะได้มีโอกาสนำความคิดสร้าง
สรรค์ของตนออกมาใช้หรือไม่เท่านั้นเด็กบางคนต้องการจะเล่นของเล่นที่เป็นสิ่งประดิษฐ์
ที่ตนคิดค้นขึ้นจากวัสดุเหลือใช้ ซึ่งในสายตาของผู้ใหญ่ อาจจะมองเห็นว่าเป็นสิ่งไร้ค่า
รกรุงรัง เกะกะและมักจะจบลงด้วยการโยนทิ้งเป็นขยะไป แต่เด็ก ๆ นั้นถ้าเราเข้าใจ
ให้ดีของผู้ใหญ่ทั้งหลายมองว่าไร้ค่าแล้วนั้น อาจจะเป็นของที่มีประโยชน์สำหรับเด็ก ๆ
ขึ้นมาก็ได้

("รถแกนหลอดด้าย," สอนกับของเล่น • 2537 : 145)

บทความเรื่อง "ของเล่นไชลาน" ทวี วัคจาม เปิดเรื่อง โดยสรุปว่าของเล่นเด็ก
ประเภทที่เคลื่อนไหวได้จะเป็นที่ชื่นชอบนิยมของเด็ก ๆ ของเล่นประเภทไชลานไชให้เคลื่อนไหว
ได้เป็นของเล่นประเภทแรก ๆ ที่ประดิษฐ์ขึ้น ด้วยการเปิดเรื่อง ดังนี้

อะไรก็ตามที่เป็นของเล่นแล้วเคลื่อนไหวได้จากกลไกต่าง ๆ ย่อมเป็นที่ชื่นชอบและชื่นชม
ของบรรดาเด็กทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็นเด็กชาติใดก็ตาม ของเล่นกลไกที่สามารถเคลื่อนไหว
ได้ครั้งแรกนั้น เป็นของเล่นจากพวกไชลานกลไกคือ รูปทรงภายนอกของเล่นจะเป็น
อะไรก็ตาม เช่น ประติรูปเป็นรูปตุ๊กตาเด็กทารก เมื่อไชลานแล้วเด็กสามารถคลานได้
หรือมีจะนั้นก็อาจจะประดิษฐ์เป็นรูปรถยนต์มีล้อเมื่อไชลานรถยนต์นั้นก็จะวิ่งวนไปวนมาจน
หมดกำลังของลานจึงจะหยุด และอย่างอื่น ๆ อีกมากมาย

("ของเล่นไชลาน," สอนกับของเล่น • 2537 : 47)

บทความเรื่อง "กระจับพวง" ทวี วัคจาม เปิดเรื่องโดยสรุปให้เห็นความสำคัญของ
เครื่องแขวนไทยอย่างหนึ่งที่หายากเพราะมีการประดิษฐ์ไม่น้อยคนเป็นงานฝีมือ คือ "กระจับพวง"
ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

มีของเล่นจากพวกเครื่องแขวนของไทยอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งปัจจุบันหาตัวได้ยาก ด้วยหาคนทำ
หรือประดิษฐ์ได้น้อยคนของเล่นชิ้นนี้เป็นเครื่องแขวนหรือไม้บายที่เป็นของไทยแท้ ๆ เป็น
งานฝีมือในการเย็บที่เรียกว่า "กระจับพวง" กระจับพวงจะมีขายตามงานวัดในวันขาย

ของเล่นจะมีกระจับพวงอยู่บนราวหน้าร้าน บนพื้นร้านที่ยกระดับให้สูงแค่เอวเท่านั้น จะมีหม้อข้าวหม้อแกงดินเผาเบลัดจากด้ายดิน เบล่สะตึงเล็ก ๆ โดยมากเป็นของเล่นเด็กผู้หญิง

("กระจับพวง" สนุกกับของเล่น • 2537 : 95)

บทความเรื่อง "เด็กโบราณเล่นแสมดำ" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่องโดยการสรุปให้เห็นความก้าวหน้า และการส่งเสริมในการสะสมแสมดำของคนไทยในปัจจุบัน ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้ "ปัจจุบันการสะสมแสมดำของคนไทยเราได้รุดหน้าไปอย่างกว้างขวางทั่วโลก ทัดเทียมสากลประเทศกัน แล้วสามารถเรียกได้ว่าเป็นขบวนการสะสมที่มีหลักการ วิธีการอย่างพร้อมเพรียงไม่อาจหาใครในโลก โดยเฉพาะเรามีองค์การที่ส่งเสริมการสะสมแสมดำเป็นองค์การของรัฐบาลเอง และกลุ่มผู้สะสมก็มีสภาพเป็นสมาคมอีกด้วย"

("เด็กโบราณเล่นแสมดำ" การละเล่นของเด็กไทย • 2537 : 93)

บทความเรื่อง "สิงขิงหลัก" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่องโดยการสรุปว่า เกมการเล่น "สิงขิงหลัก" เป็นเกมการเล่นของเด็กไทยโบราณที่สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก คือ การเคลื่อนไหวอยู่เสมอ ท้าให้อวัยวะเติบโตแข็งแรง ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

ใครก็ไม่น่าเปรียบเทียบกับเด็ก ๆ ที่ถูกฝึกไม่อยู่นิ่งว่าชนเหมือนลิงก็ธรรมชาติเขาสร้างมาอย่างนั้นนี่ครับ เด็ก ๆ เป็นวัยที่จะต้องมีการเคลื่อนไหวร่างกายออกกำลังกายให้มากที่สุดเพื่อให้อวัยวะต่าง ๆ ของเขาจะได้เจริญเติบโตแข็งแรง สามารถต่อสู้กับโรคภัยไข้เจ็บต่อไปข้างหน้าได้ ชนธรรมชาติสร้างให้เด็กมีแต่ความง่วงเหงา เสร้าซึม พอเด็กโตขึ้นมาไม่เป็นผู้ใหญ่ที่ขี้โรคกันไปหมดหรือครับ โลกนี้จะอับลัทธิขนาดไหนจากการที่เด็ก ๆ ต้องเคลื่อนไหวอยู่เสมอๆดังกล่าวมาแล้ว เกมการเล่นของเด็กจึงต้องเป็นเกมที่สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก การเล่นของเด็กไทยโบราณ (โบราณมาก ๆ) นั้นมีการเล่นอยู่อีกเกมหนึ่ง คือ การเล่น "สิงขิงหลัก"

("สิงขิงหลัก" การละเล่นของเด็กไทย • 2537 : 21)

บทความเรื่อง "ปลาลิ้น" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่องด้วยการสรุปให้เห็นภูมิปัญญาของคนไทยในการประดิษฐ์ของเล่นโดยเฉพาะเลียนแบบธรรมชาติ มีของเล่นเลียนแบบ ปลาว่ายน้ำ โดยใช้นั้นติดกับเชือกผูกปลายไว้ เรียกว่า "ปลาลิ้น" ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

เรื่องของภูมิปัญญานั้นคนไทยเรา นับได้ว่ามีภูมิปัญญาที่ไม่เคยเป็นรองชาติใดตั้งแต่ไหนแต่ไรมา ยิ่งเรื่องที่เกิดจัดทำจัดสร้างสิ่งที่ยึดแบบธรรมชาติด้วยแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการเลียนเสียง อาทิ กิริยาต่าง ๆ ของสัตว์ คนไทยเราจะทำได้อย่างใกล้เคียงเช่น การทำเครื่องดนตรีที่เลียนเสียงของนก เป็นต้นไม่ว่าจะเป็นเสียงของนกกาเหว่า นกกระจิบ นกเขา เราทำได้ทั้งนั้น และทำได้เหมือนขนาดนกเองยังหลงพวกตนเอง บินตามเสียง มาติดตามซ้าย เราจะเห็นของเล่นชนิดหนึ่งวางจำหน่ายในงานเทศกาลต่าง ๆ เป็นของเล่นงานหัตถกรรมทำจากไม้ไผ่เหลากล้วยคันเบ็ดตกปลา มีเส้นเชือกเล็ก ๆ ซึ่งปลายไม้มาที่โคนไม้ระหว่างเส้นเชือกนั้นมีปลาที่ปั้นด้วยดินไว้ตัวคันไม้ ปลาทำสีสดสวยงาม เวลาเล่นต้องรูดเอาตัวปลาขึ้นไปไว้บนสุดของคันไม้ ปลาที่ติดอยู่เส้นเชือกจะค่อย ๆ รูดลงมาด้วยอาการพลิ้วไหวคล้ายว่าปลาทัวนั้นกำลังว่ายน้ำอย่างโรยารอย่างนั้น

("ปลาลิ้น" ของเล่นเด็กไทย, 2537 : 133)

บทความเรื่อง "ชกบอล" ทวี วัฒนาม ได้สรุปใจความสำคัญในการเปิดเรื่องราวของเล่นอย่างหนึ่งในงานวัดที่หนุ่ม ๆ ชอบมาก คือ การชกบอล เป็นของเล่นที่ดึงดูดความสนใจของหนุ่ม ๆ มาก โดยกล่าวถึงลักษณะอุปกรณ์การเล่นและวิธีเล่น ดังนี้

ของเล่นอย่างหนึ่งในงานวัดที่หนุ่ม ๆ เหล่านี้ชอบนักก็ คือ การชกบอล ลักษณะของบอลที่ใช้ชกนั้นจะเป็นตุ๊กกว้างขนาด 2 ฟุตครึ่ง โดยประมาณ สูงประมาณ 2 เมตร ด้านบนตัวจะมีแป้น แป้นนี้จะใช้ขว้างลงมาติดกับลูกบอลที่ทำด้วยพลาสติกขนาดก็เท่ากับบอลที่นักมวยใช้ชกชกนั้นแหละครับตรงฝ่าผู้ด้านหน้าสูงจากพื้นประมาณ 1 เมตร 50 เซนติเมตร จะมีหน้าปัดมีเข็มเหมือนนาฬิกาซึ่งหน้าหนักของงานตลาด บนหน้าปัดจะมีตัวเลขบอกเป็นนาฬิกากรัม สิ่งดึงดูดใจหนุ่ม ๆ อีกอย่างก็คือ เด็กสาว ๆ ที่ทำหน้าที่มาชกลูกบอลคือ เวลาจะชกนั้น เด็ก ๆ สาว ๆ จะชกลูกบอลลงมา ลูกบอลก็จะเลื่อนลงมาประมาณ 30 เซนติเมตรจาก

แบนด้านบน เมื่อผู้ชักบอลถูบบอล บอลนั้นก็จะหกกลับไปติดกับแบนตามเดิม ตัวเลขที่หน้า บัดก็จะบอกว่าน้ำหนักที่หนักกล้ำมาใหญ่ชกไปนั้น มีน้ำหนักเท่าไร

("ชกบอล," สุนกกับงานวัด. 2537 : 99)

บทความเรื่อง "ชิงช้าสวรรค์" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องด้วยการสรุปให้เห็นว่าเมือง ไทยมีงานมหรหรรรมต่าง ๆ มากมาย มีของเล่นเป็นแสดงในงานมาก ชิงช้าสวรรค์เป็นของเล่น ชนิดหนึ่ง มีประวัติที่น่าสนใจ ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

ช่วงระยะเวลานี้เป็นช่วงที่คนไทยเราทั่วประเทศ กำลังมีงานมหรหรรรมต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นงานประจำปี ของวัด ของอำเภอ หรือของจังหวัด ตลอดจนงานกุศลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นงานใหญ่หรืองานเล็กก็ตาม ต่างก็เป็นที่สนใจของผู้คนทั่วไปทั้งล้นบังเอิญเมื่อ วันลอยกระทง มีโอกาสพาทหลานชายไปเที่ยวงานลอยกระทงที่ข้างบ้านเจ้าหลานจอมชน เกิดนึกอย่างไร ไม่ทราบตั้งคำถามมาว่า ชิงช้าสวรรค์มีมาตั้งแต่เมื่อใดใครคือผู้เขียน เติบโตมาจากพ่อค้างานวัด ดังนั้นจึงพอทราบประวัติเจ้าชิงช้าสวรรค์มาบ้างจากผู้หลัก ผู้ใหญ่จึงไม่ต้องเสียหน้าแก่เจ้าหลานชายตัวน้อยนั้น เมื่อตอบเป็นที่พอใจเขาแล้ววันนี้จึง ขอถือโอกาสนำประวัติคร่าว ๆ ของชิงช้าสวรรค์มาเล่าสู่กันฟังเล่นเพลิน ๆ

("ชิงช้าสวรรค์," สุนกกับงานวัด. 2537 : 71)

การเปิดเรื่องบทความ ด้วยบทสรุปใจความสำคัญของบทความ ทวี วัดงาม ใช้การเปิด เรื่องด้วยวิธีนี้จำนวน 16 บทความ จากบทความทั้งหมด 110 บทความ จึงมีการเปิดเรื่องวิธีนี้ ปานกลาง จากการวิเคราะห์พบว่าผู้เขียนจะสรุปความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนขึ้นมาเปิดเรื่อง ำให้ผู้อ่านได้ทราบคร่าว ๆ ก่อนว่าจะเขียนเกี่ยวกับเรื่องอะไรแล้วผู้เขียนจะไปเขียนรายละเอียด งานเนื้อหาสรุปต่อไป การสรุปใจความสำคัญ บางเรื่องอาจสรุปความสำคัญเกี่ยวกับบางสิ่งบาง อย่างซึ่งเกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่จะเขียนถึงก็ได้ เพื่อเป็นการเกี่ยวโยงไปถึงเนื้อหาที่จะเขียนถึงงาน รายละเอียดเนื้อหาสาระต่อไป จึงเป็นวิธีหนึ่งซึ่ง ทวี วัดงาม ใช้ในการเปิดเรื่อง

2.4 เปิดเรื่องด้วยการให้คำจำกัดความหรืออธิบายศัพท์ วิธีการเปิดเรื่องเช่นนี้ ใช้เมื่อต้องการอธิบายศัพท์ หรือให้คำจำกัดความที่เป็นชื่อ เรื่องหรือจุดสำคัญของเรื่อง เพื่อให้ ผู้อ่านเข้าใจและสนใจเสียก่อนที่จะดำเนินเรื่องต่อไป

ทวี วัดงาม ใช้วิธีการเปิดเรื่องความน่าพิศวงด้วยการให้คำจำกัดความหรืออธิบายศัพท์ด้วยกันทั้งหมด 11 บทความ มีดังนี้

- 2.4.1 เรื่อง "ของเล่นจากต้นกล้วย"
- 2.4.2 เรื่อง "ลูกโป่งยางละทุ่ง"
- 2.4.3 เรื่อง "ตุ๊กตุ่น"
- 2.4.4 เรื่อง "เด็กกับผ้าขาวม้า"
- 2.4.5 เรื่อง "ทาปานคม"
- 2.4.6 เรื่อง "ปลาหมอตกกระทะ"
- 2.4.7 เรื่อง "พระ เด็ก เสือ ไก่ มอด"
- 2.4.8 เรื่อง "ชนกว้าง"
- 2.4.9 เรื่อง "ชาวโลกเล็ก"
- 2.4.10 เรื่อง "ลูกคิ่ง"
- 2.4.11 เรื่อง "ปากระป๋อง"

บทความเรื่อง "ของเล่นจากต้นกล้วย" ทวี วัดงาม ได้ให้คำจำกัดความของพืช "กล้วย" ไว้ในการเปิดเรื่องความน่าพิศวงว่า กล้วยเป็นพืชเมืองร้อนมีหลายชนิดมีประโยชน์มากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนำมาประดิษฐ์ของเล่นจากต้นกล้วย ดังข้อความว่า

กล้วย เป็นพืชเมืองร้อนชนิดหนึ่งถิ่นกำเนิดอยู่ในตะวันออกเฉียงใต้ของเอเชียเรานี่เองมีอยู่ด้วยกันหลายสิบชนิด ที่รู้จักกันดีในบ้านเราและนิยมปลูกกันอย่างแพร่หลายได้แก่ กล้วยน้ำว้า กล้วยหอม กล้วยไข่ และกล้วยหักมุก กล้วยมีประโยชน์มากมาย ขนาดที่เรียกได้ว่า กล้วยทั้งต้นมีประโยชน์ทุกส่วน เช่น ใบกล้วยเราใช้ห่อของ มวนบุหรี ทากระทง เย็บบายศรี ผลของกล้วยเมื่อสุกสามารถรับประทานได้ หรือนำไปประกอบอาหารต่าง ๆ อีกมากมายไม่ว่าจะเป็น ขนมกล้วยบัวตี่ ขนมกล้วย กล้วยทอดที่เรียกกันทั่วไปว่า กล้วยแขก หรือ นำมาตากกล้วยตากก็ยังได้ลำต้นของกล้วยใช้เป็นอาหารของสุกร หรือลอกกาบกล้วยมาฉีกเป็นเส้นตากแดดให้แห้ง ก็จะได้เชือกกล้วยที่มีคุณภาพ เหนียวสามารถใช้มัดสิ่งของต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีแกนกลางของกล้วยที่เราเรียกว่า ลำกล้วยนั้นสามารถนำมาแกงเลียงหรือแกงส้ม ก็วิเศษไม่เบาเช่นกัน

("ของเล่นจากต้นกล้วย" ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 27)

บทความเรื่อง "ลูกโป่งยางละหุ่ง" ทวี วัฒนงาม เปิดเรื่องให้ความหมายโดยอธิบายความหมาย "ต้นละหุ่ง" ว่าเป็นต้นไม้อย่างไร ดังการเปิดเรื่องของข้อความดังนี้ "ต้นละหุ่งเป็นไม้พุ่มขนาดกลางใบโตมีแฉกคั่น ๆ อยู่ห้าแฉก ทางภาคเหนือชาวบ้านนิยมเอามาปลูกเป็นแนวรั้ว เพราะปลูกแล้วขึ้นง่าย ส่วนประโยชน์ทางด้านอื่น ๆ แทบจะไม่มีเอาเสียเลย นอกเสียจากเมื่อผลของมันแห้ง เราสามารถนำมาเป็นเชื้อไฟได้เป็นอย่างดี แต่ก็ไม่มีใครจะมีใครนิยมใช้เท่าไหร่นัก

("ลูกโป่งยางละหุ่ง" ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 123)

บทความเรื่อง "ตุ๊กตุ่น" ทวี วัฒนงาม เปิดเรื่องโดยให้ความหมายคำจำกัดความ คำว่า "ตุ๊กตุ่น" จากพจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ว่ามีความหมายอย่างไร ดังข้อความดังนี้

ในพจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระชนมพรรษาครบหกสิบพรรษา บอกเอาไว้ว่า "ตุ๊กตุ่น" หมายถึงตุ๊กตาตัวเล็ก ๆ ขนาดไม่เกินสองนิ้วทำเป็นรูปสัตว์หรือคนก็ได้ และเจ้าคำว่าตุ๊กตุ่นนี้เป็นคำบัญญัติใหม่ ไม่มีคำนี้ปรากฏในพจนานุกรม พ.ศ. 2593 แต่อย่างใดมีแต่คำว่า ตุ๊กตาเท่านั้น เจ้าตุ๊กตุ่นนี้เป็นของเล่นที่เด็ก ๆ รู้จักกันเป็นอย่างดีไม่ว่าจะยากดีมีจนอย่างไร เพราะหาง่ายราคาถูก ซึ่งในสายตาผู้ใหญ่เราอาจจะมองไม่เห็นว่าจะมีค่า น่ารักตรงไหน สีสักไม่สวย การประดิษฐ์ก็ไม่ประณีตมีแต่รูปสัตว์ประหลาดในภาพยนตร์ญี่ปุ่น กับมนุษย์ดัดแปลงเท่านั้น เด็ก ๆ พวกเขารักชอบได้อย่างไร

("ตุ๊กตุ่น" สนุกกับของเล่น. 2537 : 71)

บทความเรื่อง "เด็กกับผ้าขาวม้า" ทวี วัฒนงาม เปิดเรื่องให้คำจำกัดความ คำว่า "ผ้าขาวม้า" ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ดังข้อความต่อไปนี้

ผ้าขาวม้า ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ท่านให้ความหมายไว้ว่า "ขาวม้า"

หมายถึง ผ้าห่ม มีเชื้หมนอนใช้ผลัดอาบน้ำหรือคาดพุงก็ได้ นั่นคือความหมายในพจนานุกรม ซึ่งต้องถือว่าเป็นความหมายหลักของหน้าที่ของผ้าขาวม้าที่ถูกสร้างขึ้นมาแต่จริง ๆ แล้วผ้าขาวม้าใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้มากมาย จนหมดเนื้อที่คอลัมน์นี้ก็พูดไม่หมด ผมจะขอสล่าวถึงเพียงว่า ความผูกพันของผ้าขาวม้ากับเด็กเท่านั้น

("เด็กกับผ้าขาวม้า," สนุกกับของเล่น. 2537 : 121)

บทความเรื่อง "ทาปานคม" ทวี วัตรงาม เปิดเรื่องโดยให้คำจำกัดความ ความหมาย คำ "ลมข้าวเบา" และ "ลมว่าว" ว่าเป็นลมชนิดใด ดังข้อความ ต่อไปนี้

ระยะเวลาระหว่างเดือนมีนาคมถึงเมษายน เป็นช่วงฤดูร้อนอากาศโดยทั่วไปในบ้านเราจะอบอ้าว และมีแสงแดดกล้าเป็นพิเศษกว่าช่วงระยะเวลาอื่น ๆ แต่ครั้นถึงช่วงเย็นคือพอตะวันตกล้อยไป แสงแดดเริ่มอ่อนลง บริเวณที่เป็นที่แจ้งมีแสงจะมีลมชนิดหนึ่งพัดมาอย่างสม่ำเสมอ ตามชนบททั่วไปเราเรียกลมชนิดนี้ว่า "ลมข้าวเบา" เพราะลมจะแรงสามารถพัดเอาข้าวเปลือกปลิวว่อนได้ แต่ถ้าภูมิภาคนั้นอยู่ใกล้ทะเล ก็จะเรียกว่า "ลมทะเล" เพราะว่ามีลมชนิดนี้ช่วยทำให้การเดินทางเรือสำเภาในทะเลเป็นไปด้วยดีเพราะมีแรงลมที่สม่ำเสมอ แล่นใบเรือได้สะดวก ในขณะที่เดียวกันคราวใดที่ลมชนิดนี้พัดมา พวกเด็ก ๆ ในอดีตก็จะว่าวเรียง เพราะนั่นหมายถึงฤดูกาลที่จะได้เล่นสนุกกับของเล่นที่อาศัยลมนี้เป็นองค์ประกอบก็พูดกันง่าย ๆ ก็คือมันเป็นเวลาของการเล่นว่าวที่มาถึงแล้วนั่นเอง ดังนั้นลมชนิดนี้เด็ก ๆ จึงนิยมเรียกว่า "ลมว่าว"

("ทาปานคม," สนุกกับของเล่น. 2537 : 155)

บทความเรื่อง "ปลาหมอตกกระทะ" ทวี วัตรงาม เปิดเรื่องโดยให้คำอธิบาย คำว่า "ปลาหมอ" ว่าเป็นปลาชนิดใด มีลักษณะอย่างไร ดังข้อความ ดังนี้

ปลาหมอเป็นปลาที่แข็งแรง มีเกล็ดแข็งสามารถกระโดดได้สูง ๆ หรือแหวกเหงือก (คืออาการกระสือกระส่นโดยใช้เหงือกกางออกแล้วผลักตัวเองไป ขณะที่ใช้เหงือกเป็นอุปกรณ์ช่วย) ไปได้ไกล ๆ ลักษณะอาการนี้เด็ก ๆ เห็นกันอยู่ทุกเมื่อเชื่อกันว่าวันที่ยี่สิบสี่

ในถิ่นของตน ซึ่งแน่นอนว่าในสมัยอดีตที่ผ่านมานั้น สิ่งแวดล้อมของธรรมชาติในบ้านเมืองเรายังมีสภาพสมบูรณ์ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว ตรงไหนมีแอ่งน้ำตรงนั้นต้องมีปลา โดยเฉพาะตามแอ่งตามหนองนา โดยทั่วไปจะอุดมไปด้วยปลาหมอ เวลาตกใจเวลามีใครไปรบกวนมันจะกระโดดกันตัวลอยทีเดียว

("ปลาหมอตกกระตะ," การละเล่นของเด็กไทย, 2537 : 69)

บทความเรื่อง "พระ เด็ก เสือ โกง มอด" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องโดยอธิบายข้อความ "ระยะหัวน้ำขึ้น" หมายถึงอะไร ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้ "ระยะนี้เป็นระยะที่เรียกว่า"ระยะหัวน้ำขึ้น" คือ น้ำเหนือเริ่มจะไหลบ่าลงมาในช่วงเดือน 10 เดือน 11 สมัยก่อนนั้นเมื่อน้ำไหลมาตามแม่น้ำลำคลองจะมีน้ำนองเต็มตลิ่งบ้านเรือนของคนไทยในชนบทภาคกลาง มักจะปลูกกันอยู่ริมแม่น้ำลำคลองหันหน้าบ้านเข้าหาแม่น้ำยามเย็นที่นอกชานบ้านจึงเหมาะเป็นที่นั่งเล่นกันหลังจากรับประทานอาหารเย็นแล้ว"

("พระ เด็ก เสือ โกง มอด," การละเล่นของเด็กไทย, 2537 : 151)

บทความเรื่อง "ชนกว้าง" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องความนำบทความเรื่อง "ชนกว้าง" โดยให้คำจำกัดความคำว่า "กว้าง" ว่ามีความหมายอย่างไร อาศัยอยู่สถานที่ใด มีมากทางแถบไหนของภาคไทย ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้

กว้าง เป็นสัตว์ปีกแข็งแรงคล้ายตัวด้วงตัวผู้จะมีขนาดใหญ่กว่าตัวเมียเรียกกันว่ากว้างซึ่งมีเขาอยู่ด้านหน้า ปลายเขาแบนแยกออกเป็นสองแฉกบนหัวมีเขาค้างข้างเขา อีกหนึ่งเขาลักษณะเดียวกันคล้ายนอแรด ส่วนตัวเมียไม่มีเขาขนาดลำตัวใหญ่สุดประมาณสองนิ้วครึ่ง สัตว์จะเป็นมันนอกสีดำ น้ำตาลเหลือง น้ำตาลเข้ม ถิ่นอาศัยที่พบมากในประเทศไทยคือแถบภาคเหนือตอนบนคือ แถบแม่ฮ่องสอน เชียงราย แพร่ น่าน และทางภาคอีสาน หรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

("ชนกว้าง," การละเล่นของเด็กไทย, 2537 : 45)

บทความเรื่อง "ชาวโลกแตก" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องโดยให้คำจำกัดความคำว่า

"โดกโดก" ว่าเป็นภาษาใด หมายถึงอะไร ดังการเปิดเรื่องดังนี้

"โดกโดก" เป็นภาษาอีสานหรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยเราและเจ้าชาโดกโดก ก็เป็นการเรียกชื่อของเล่นโบราณของเด็ก ๆ ในภาคอีสานชนิดหนึ่ง ซึ่งอันที่จริงของเล่นชนิดนี้ก็มีเล่นกันทุกภาค เช่นในภาคกลางเราเรียกว่า "ไม้เดินสูง" ส่วนภาคใต้และภาคเหนือ นั้น จะเรียกกันว่าอะไรผมก็ยังไม่ได้ศึกษาหรือติดตามผู้เฒ่าผู้แก่ดู จะถามคราใดก็ มีอันจะต้องลืมเสียทุกครั้งไป

("ชาโดกโดก," สนุกกับของเล่น. 2537 : 23)

บทความเรื่อง "ลูกดิ่ง" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่อง โดยให้คำอธิบาย คำว่า "ลูกดิ่ง" หมายถึงอะไร เป็นของเล่นชนิดใด ดังข้อความ ดังนี้ "เมื่อ พ.ศ. 2509 ประมาณกลางปี เมืองไทยเรามีของเล่นที่เด็ก ๆ ในขณะนั้นนิยมเป็นอย่างยิ่งของเล่นที่ว่านี้มีชื่อที่คนไทยเรียกขานกันคล้ายกับเครื่องมือวัดระดับน้ำของทหารเรือ คือเราเรียกของเล่นชิ้นนี้ว่า "ลูกดิ่ง"

("ลูกดิ่ง," สนุกกับของเล่น. 2537 : 171)

บทความเรื่อง "ปากระป๋อง" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่องโดยให้คำจำกัดความ คำว่า "ปากระป๋อง" ว่าเป็นกริยา หมายถึง อะไร ดังการเปิดเรื่องดังนี้ "คำว่า "ปากระป๋อง" ในที่นี้ได้หมายถึง ปลาซาตินที่นอนยืมอยู่ในกระป๋องสังกะสีแต่อย่างใดแต่มีความหมายเป็นการแสดงกริยาของการขว้างปากระป๋อง ในงานวัดสมัยก่อน มีการเล่นจะเป็นกีฬาที่ใช้ เป็นเกมการพนันก็ไม่ผิดนัก

("ปากระป๋อง," สนุกกับงานวัด. 2537 : 109)

การเปิดเรื่องบทความ โดยให้คำจำกัดความหรืออธิบายความหมายของคำ , ข้อความ ทวี วัฒนาม ใช้การเปิดเรื่องประเภทนี้ค่อนข้างน้อย มีจำนวน 11 บทความจากบทความทั้งหมด 110 บทความ การเปิดเรื่องประเภทนี้ ส่วนใหญ่ ทวี วัฒนาม จะให้คำจำกัดความ ความหมายของชื่อเรื่อง หรือความหมายของคำที่ไม่มีใครรู้จัก , กลุ่มคำที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่องเกือบทั้งหมดทุกเรื่อง ที่ใช้การเปิดเรื่องโดยวิธีนี้ จึงแสดงให้เห็นว่า ทวี วัฒนาม ใช้การเขียนให้ตรงความหมายกับเรื่องมากที่สุดและเข้าใจได้ง่ายที่สุด จึงใช้การเปิดเรื่องโดยวิธีนี้

2.5 เปิดเรื่องด้วยข้อความที่เป็นคำถาม คือการเปิดเรื่องความน่าด้วยการใช้คำถามที่เกี่ยวกับเรื่องที่เขียนเพื่อชวนให้ผู้อ่านคิดตอบปัญหาที่ผู้เขียนตั้งคำถามไว้และเพื่อคลี่คลายความสงสัยจากคำถาม ปัญหา ผู้อ่านจะกระตือรือร้นที่จะติดตามเรื่องราวต่อไป เพื่อดูว่าคำตอบจะตรงกับที่ตนคาดไว้หรือไม่ หรือเพื่อต้องการทราบความกระจ่างจากเรื่องว่าเป็นอย่างไร ทวี วัตงาม เปิดเรื่องความน่าลักษณะนี้ มีจำนวน 5 บทความ ดังนี้

2.5.1 เรื่อง "เล่นรูปขมไฟ"

2.5.2 เรื่อง "ร่อนรูป"

2.5.3 เรื่อง "มราเรียกชื่อ"

2.5.4 เรื่อง "ห่วงเชลย"

2.5.5 เรื่อง "ภูเขาทองสาลเดอร"

2.5.6 เรื่อง "ป็นยิงเป้าในงานวัด"

บทความเรื่อง "เล่นรูปขมไฟ" ทวี วัตงาม เปิดเรื่องความน่าบทความเรื่องนี้ ด้วยการตั้งคำถามตรงตามชื่อเรื่อง แต่ไม่ต้องการคำตอบจากผู้อ่าน ผู้เขียนจะมีคำตอบแล้วในเนื้อหา คือ จะอธิบายให้เห็นถึงลักษณะของขมไฟและการเล่นรูปขมไฟว่าเล่นอย่างไรบ้าง ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้

ขมไฟเป็นขมอะไรหน้าตาเป็นอย่างไร แม้จะไม่อธิบายกันให้กระจ่างเด็กสมัยยุคนี้คงไม่รู้จักเป็นแน่นอน เพราะขมไฟสูญหายไปจากตลาดขม และของเด็กเล่นไทยมานานเกือบจะยี่สิบปี หรือนานกว่านั้นอีก สาเหตุที่สูญหายไปนั้น ผมเคยสอบถามเตี้ยของเพื่อนนักเรียน ที่เคยเรียนด้วยกันในโรงเรียนมัธยมวัดแถวตลาดพลู ว่าทำไมเตี้ยไม่พาขมไฟมาขายเหมือนอย่างขมอย่างอื่นที่ยังคงขายอยู่ในปัจจุบัน คำตอบที่ได้รับก็คือ ไม่มีคนซื้อนะสิครับ ขมไฟที่กล่าวถึง ในขณะนั้นเป็นขมชนิดเดียวกับขมที่เรียกว่าขมไก่ของคนจีนเป็นแผงแบ่งส่วน ๆ สีขาว อัดเป็นแผ่นผืนสหวานแหลมมีกลิ่นหอมคล้ายดอกไม้ แต่เมื่อรับประทานครั้งใดต้องหาน้ำดื่มมาไว้กลั ๆ ตัวเพราะว่ามันมีคอกเหมือนรับประทานแบ่ง

("เล่นรูปขมไฟ," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 139)

บทความเรื่อง "ร่อนรูป" ทวี วัตงาม เปิดเรื่องโดยตั้งคำถามถามเด็ก ๆ สมัยนี้ว่า

"ใครรู้จักขนมไก่ย่าง" เด็ก ๆ คงตอบไม่ได้เพราะหมดจากตลาดไปแล้ว เป็นการถามที่ไม่ต้องการคำตอบ และ ทวี วัฒนาม ได้ให้ความหมายของขนมไก่ย่างไว้ด้วย ดังข้อความ ดังนี้

ถ้าลองตั้งคำถามถามเด็ก ๆ เดี่ยวนี้ว่า "ใครรู้จักขนมไก่ย่าง" ผมว่าเด็ก ๆ หลายคนจะต้องส่ายหน้าปฏิเสธ ทั้งนี้เพราะว่ามันหมดไปจากตลาดขนมเด็กมานานแล้ว ตามที่ทราบมาขนมไก่ย่างนี้เป็นขนมของจีนชานแก๊และตั้งเดิม ทำด้วยแป้งผสมน้ำตาล มีกลิ่นหอมคล้ายกลั่นดอกไม้วี สีขาวขุ่นอัดเป็นแผ่นเหมือนแป้งผัดหน้าทำนสุภาพสตรีชนิดที่บรรจุอยู่ในตลับ แต่ขนมไก่เนื้อหายากกว่ามากตามตลาดทั่วไป จะจำหน่ายขนมไก่ในลักษณะที่เป็นแผ่นสี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้างประมาณ 3 นิ้ว ยาวประมาณ 4 นิ้ว ท่อด้วยกระดาษแก้วหุ้มสีต่าง ๆ ชนิดที่เราเอามาห่อก่อนห่อฟิมะของไทยเรานั้นเองจำหน่ายกันแผ่นละสิบสตางค์เมื่อสี่ห้าสิบปีก่อน

("ร่อนรูป" สนุกกับของเล่น . 2537 : 105)

บทความเรื่อง "มราเรียกชื่อ" มีการเปิดเรื่องบทความ ด้วยการตั้งคำถามอย่างกว้าง ๆ เพื่อนำไปสู่การละเล่นตามชื่อเรื่อง เพื่อเป็นการคลี่คลายเนื้อเรื่อง อธิบายให้เห็นถึงความสำคัญของเรื่องต่อไป เช่น การเปิดเรื่องของเรื่องนี้ ผู้เขียนตั้งคำถามกว้าง ๆ ว่าอะไรคือสาเหตุที่ทำให้ปัจจุบันนี้เด็กไทยส่วนใหญ่จะมีความเปราะบาง อ่อนแอ มีโรคภัยไข้เจ็บมาก ผู้เขียนจะตอบคำถามให้ผู้อ่านทราบว่า อาจเป็นเพราะสาเหตุมาจากการออกกำลังกายนั่นเอง แล้วนำไปสู่การละเล่น แต่ก่อนที่ทำให้เด็กได้ออกกำลังกายมากคือการละเล่น "มราเรียกชื่อ" ดังมีการเปิดเรื่อง ดังข้อความดังนี้

ท่านเคยสังเกตกันบ้างไหมว่าปัจจุบันนี้เด็ก ๆ ของเราไม่ว่าจะเป็นลูกเป็นหลานหรือเป็นเด็ก ๆ คนใดก็ตาม ดูจะมีความเปราะบาง อ่อนแอ โรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียนได้ง่ายกว่าเด็กสมัยโบราณ ผมพยายามสังเกตมานาน และคิดหาสาเหตุอยู่เสมอว่าอะไรคือสาเหตุเด็กสมัยก่อนดูจะทนฟ้าทนฝนตกก็วิ่งเล่นน้ำฝน หวัดก็ไม่เป็น หน้าหนาวตากแดด 11 เดือน 12 ก็แดดคั่วว่าอยู่ในคลอง หน้าหนาวก็วิ่งว่าอยู่กลางแจ้ง ไม่เห็นจะล้มหมอนนอนเสื่อได้ง่ายดายเหมือนเด็ก ๆ ปัจจุบัน ตามความรู้สึกและสังเกตของผมเอง

(ไม่เกี่ยวกับใครนะครับ) อาจจะผิดหรือถูกก็ได้ ผมว่าเด็กปัจจุบันที่อ่อนแอ นั้นคงมาจากสาเหตุที่เด็ก ๆ ได้ออกกำลังกายน้อยนั่นเอง เด็กปัจจุบันมีเครื่องเล่นที่อำนวยความสะดวกนั่งเล่น นอนเล่น อยู่กับที่ไม่ต้องเคลื่อนไหวร่างกายมากมายนักสนามเด็กเล่นก็มีน้อยกว่าสนามกอล์ฟ วัดก็ไม่มีที่เล่นอีกต่อไปแล้ว โรงเรียนก็สร้างตึกเรียนกันจนเต็มพื้นที่เด็ก ๆ ปัจจุบันจึงมีสภาพที่เรียกว่า "ตัวเล็กหัวโต" คือ เรียนมาก แต่ไม่แข็งแรง เมื่อพูดถึงเรื่องนี้ ก็ทำให้นึกขึ้นได้ว่ามีเกมการเล่นชนิดหนึ่งในอดีตที่เป็นเกมที่ช่วยให้เด็ก ได้ออกกำลังกายเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เกมนั้นก็ชื่อ "มราเรียกชื่อ"

("มราเรียกชื่อ," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 139 - 141)

บทความเรื่อง "ห้วงเจलय" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องความนำบทความ โดยนำคำถามของผู้อ่านมาถามเกี่ยวกับเรื่องของบทความที่จะเขียน และผู้เขียนก็จะตอบคำถามนั้น ในเนื้อหาถามคือ เด็ก ๆ สมัยก่อนมีการเล่นกีฬาจริง ๆ อะไรบ้าง โดยผู้เขียนได้ให้คำตอบต่อมาว่า กีฬาที่ต้องใช้อุปกรณ์สมัยก่อนมีเพียงอย่างเดียว คือ "ห้วยยาง" ดังมีการเปิดเรื่อง ตั้งคำถามดังนี้

เมื่อวันที่ผ่านมามีหลาน ๆ นักเรียนโรงเรียนธนบุรี ถามมาว่า เด็ก ๆ สมัยก่อนนั้นเขา มีอะไรเล่นกันบ้าง ต้องเอาชนิดที่กีฬาจริง ๆ ด้วยนะไม่ใช่เป็นเกมเล่นกันเฉพาะที่ทุ่งหมาว้อเท่านั้น คนที่ไม่รู้จัก ก็พูดกันง่าย ๆ ว่าต้องเป็นกีฬานั้นเอง ผมเลยคิดว่าน่าที่จะนำเอาของเล่นที่เป็นกีฬาสมัยก่อนมาเล่าสู่กันฟัง คงจะดีเป็นแน่แท้ พลันนึกถึงเรื่องกีฬาในโรงเรียนสมัยก่อนทันที ย้อนอดีตไปประมาณ 30 ปี ช่วงนั้นการศึกษาเริ่มเข้ารูปเข้ารอยเป็นระบบกันบ้างแล้วคือ เปลี่ยนเกิดขึ้นมากมายไม่ต้องไปอาศัยศาลาวัดแล้วโดยเฉพาะโรงเรียนประถมหรือประชาบาลนั้นก็มีการเรียนกันตามตารางสอน ในหนึ่งสัปดาห์ถ้าจำไม่ผิด จะมีชั่วโมงพลศึกษา 2 ชั่วโมง ด้วยกัน และชั่วโมงพลศึกษานี้เด็ก ๆ ชอบมาก ขนาดถ้าครูพลจะเข้าสอนช้า หรือมาเรียกให้ลงสนามช้าเป็นอันมีการไม่พอใจให้เห็นทันที แต่การเรียนพลสมัยนั้นไม่มีชุดพลสวย ๆ สีเหมือนลูกกวาด อย่างปัจจุบันนี้นะครับ แคร่ก็เสื้อยืดคอกลมสีขาว กางเกงนักเรียนนั้นแหละสำหรับนักเรียนชายส่วนนักเรียนหญิงก็เสื้อนักเรียนตัวเดิมเพียงแต่ถอดกระโปรงออก นุ่งกางเกงขาสั้นเป็นอันว่า

ถูกต้องตามระเบียบแล้วเมื่อเข้าแถวบริหารร่างกายในท่ามาตรฐานของกระทรวงแล้วครูก็จะปล่อยให้นักเล่นกีฬาหันตามาจะขอมาเป็นวิ่งเบรียว กระโดดสูงๆ แต่ก็หาที่ต้องใช้อุปกรณ์นั้น ส่วนมากจะมีให้นักเล่นกันอย่างเดียวกันก็คือ "ห่วงยาง"

("ห่วงเจลลย," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 155 , 157)

บทความเรื่อง "ภูเขาทองสไลด์เดอร์" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องโดยยกคำถามของหลานชายของผู้เขียนมาขึ้นต้นถามว่า เมืองไทยมีสไลด์เดอร์ครั้งแรกเมื่อใด มีความหมายอย่างไร ผู้เขียนจึงได้ค้นคว้ามาตอบกัน ดังการเปิดเรื่อง ดังนี้

ผมรับรองได้เลยครับว่าผมมิได้เลอะเลือน หรือขึ้นหัวเรื่องบทความในวันนี้ผิดแต่อย่างใด ภูเขาทองสไลด์เดอร์นั้นแท้จริง ๆ ครับ และที่นึกขึ้นได้ก็เพราะบังเอิญที่มีหลานจอมซนของ ผมมาถามว่า "ลุงครับเด็กเมืองไทยมีสไลด์เดอร์ แบบที่ลื่นลงมาเหมือนในสวนน้ำที่สวนสยามเล่นครั้งแรกตั้งแต่เมื่อใด" ซึ่งจากคำถามนี้เล่นเอาผมงงไปเหมือนกัน นั่งนึกอยู่เป็นนาน ภาพความจำเก่า ๆ จึงได้ปรากฏขึ้นในหัวสมองที่ไม่ค่อยจะเจียบแหลมเท่าใดนักของผม จากนั้นก็ลองไปเปิดพจนานุกรม หรือ ดิกชันนารีภาษาอังกฤษดูว่า คำว่า "สไลด์เดอร์" นั้นมีความหมายตรง ๆ ว่าอย่างไร

("ภูเขาทองสไลด์เดอร์," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 119)

บทความเรื่อง "ปิ่นอิงบ้านงานวัด" ทวี วัดงาม เปิดเรื่องโดยตั้งคำถามเกี่ยวกับร้านอิงบ้านงานวัดที่มีอยู่ทุกวันนี้เกิดมาครั้งไหน ตั้งแต่เมื่อใด ใครเป็นคนทำคนแรก โดยได้ตั้งคำถามไว้ในการเปิดเรื่อง ดังข้อความต่อไปนี้

ร้านอิงเป้า หรือ ร้านอิงปิ่นงานวัด ยังคงพอมิให้เห็นกันอยู่ในปัจจุบันเป็นเครื่องเล่นที่สนุกสนานทั้งเด็กผู้ใหญ่ ยังคงแวะเวียนไปประลองความแม่นยำ ค่าบริการก็ถูกแสนถูกแต่ถ้ามีใครเป็นคนช่างสังเกตสักหน่อยตั้งคำถามว่า "ร้านอิงปิ่นงานวัด" เกิดมาครั้งไหน ตั้งแต่เมื่อใด ใครเป็นคนทำปิ่นชนิดนี้เป็นคนแรกในยุคนี้คงหาผู้ที่ให้คำตอบที่ชัดเจนถูกต้องได้น้อยเต็มทน เพราะร้านอิงปิ่นชนิดนี้กำเนิดมาไม่น้อยกว่าสี่สิบปีล่วงมาแล้ว

("ปิ่นอิงบ้านงานวัด," สนุกกับงานวัด. 2537 : 49)

การเปิดเรื่องด้วยข้อความที่ตั้งเป็นคำถามโดยวิธีการนี้ ทวี วัตรงาม ใช้การเปิดเรื่องชนิดนี้ค่อนข้างน้อยมีเพียง 6 บทความจากบทความทั้งหมด 110 บทความ การตั้งคำถามส่วนใหญ่เป็นคำถามของผู้เขียนเอง เป็นคำถามที่ถามเกี่ยวเนื่องจากหัวข้อเรื่อง หรือเนื้อเรื่องเป็นหลัก คำถามที่ถามส่วนใหญ่จะเปิดเรื่องโดยใช้หลาย ๆ คำถามในเรื่องเดียวกัน และผู้เขียนจะตอบขยายความเองในเนื้อหาสาระต่อไป ทำให้ผู้อ่านคร่ำครวญคร่ำครวญคำตอบด้วยเช่นเดียวกัน จึงสามารถหาคำตอบได้จากเนื้อหาสาระของบทความต่อไป

2.6 เปิดเรื่องด้วยข้อความที่เป็นข่าว ทวี วัตรงาม ได้นำข้อความจากข่าวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในประเทศมาเปิดเรื่องความน่าขงบทความ เกี่ยวโยงกับเรื่องที่จะเขียน ทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจอยากอ่านเรื่องราวนั้น ๆ ว่ามีความเป็นมาอย่างไร การนำข่าวมาเขียนเป็นการเปิดเรื่องลักษณะนี้เป็นการจูงใจให้ผู้อ่านได้อย่างดีทางหนึ่ง การเปิดเรื่องลักษณะนี้ ทวี วัตรงาม ได้เขียนไว้จำนวน 5 บทความ ดังมีรายชื่อดังนี้

2.6.1 เรื่อง "เรือก้านกล้วย"

2.6.2 เรื่อง "เรือปอกเปลือกหายไปไหน"

2.6.3 เรื่อง "ทุ่งสุราษฎร์"

2.6.4 เรื่อง "จับฉลาก"

2.6.5 เรื่อง "ละครลิง"

บทความเรื่อง "เรือก้านกล้วย" ทวี วัตรงาม เปิดเรื่องความน่าขงบทความ โดยนำข่าว แม่น้ำเจ้าพระยาเกิดการเน่าเสียตลอดทั้งสาย ดังข้อความเปิดเรื่องดังนี้

วันโน้นผมขอขึ้นต้นหักทากับท่านผู้อ่าน ด้วยความเศร้าสลดหดหู่ใจ ไม่กล้าที่จะระริกระริเหมือนคอลัมน์แต่อย่างใด ชาวแม่น้ำเจ้าพระยา ที่เปรียบประดุจสายโลหิตหล่อเลี้ยงคนไทยค่อนประเทศมาเป็นระยะเวลายาวนานหลายชั่วอายุคน ถึงกาลที่จะต้องเน่าตลอดทั้งสายไปเสียแล้วจึงคงจะไม่เหลืออะไรอีก สำหรับคนไทยที่เคยได้รับประโยชน์สุขจากสายน้ำนี้ สมัยก่อนแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแทบทุกอย่างของคนไทยสองฟากฝั่งเป็นเส้นทางคมนาคม เป็นแหล่งทำมาหากิน เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ใช้แข่งขันกีฬา ฯลฯ เป็นสถานที่ที่เด็กไทยเคยใช้เป็นที่พักผ่อนสนุกสนานบันเทิงใจมากมายหลายอย่างของเล่นของพวกเขา เด็ก ๆ ไทยในอดีตเกิดขึ้นจากสายน้ำนี้หลายชนิด

("เรือก้านกล้วย," สนุกกับของเล่น . 2537 : 85)

บทความเรื่อง "เรือก้านกล้วย" เป็นบทความที่ ทวี วัฒนงาม เปิดเรื่องความน่าอัศจรรย์เหตุการณ์ การจราจรของกรุงเทพฯ ในขณะนั้นมากล่าวว่ามีการติดขัดมาก ทางกรุงเทพมหานครจึงได้จัดเดินเรือโดยสารขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการจราจรที่ติดขัด ผู้เขียนจะโยงเรื่องการจัดเรือโดยสารเพื่อนำไปสู่ของเล่น คือ เรือของเล่นของเด็กไทยแต่ก่อนที่ปัจจุบันไม่มีให้เห็นแล้ว ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้

ขณะนี้ทางกรุงเทพมหานคร ได้จัดเดินเรือโดยสารในคลองแสนแสบเพื่อผ่อนคลายการติดขัดทางจราจรที่จลาจลของกรุงเทพมหานครเราขณะนี้ ตามข่าวว่าการนี้ได้รับความสนใจและใช้บริการกันอย่างมากมาย เมื่อพูดถึงถึงเรื่องเรือ ทำให้นึกถึงเรือของเล่นของเด็กไทยเราชนิดหนึ่งขึ้นมาทันที เรือที่ว่านี้เป็นเรือยอชต์เมื่อประมาณ 30 ปี มาแล้วเห็นจะได้ บางทีอาจจะกว่านั้น เรือชนิดนี้เรียกกันจนเป็นที่เข้าใจของเด็ก ๆ สมัยนั้นว่า เรือก้านกล้วย ลักษณะของเรือก้านกล้วยมีขนาดกว้างประมาณ 3 นิ้วเศษ ยาวประมาณ 8 นิ้ว ทำด้วยสังกะสีเคลือบสี สวยงามมากดูรูปทรงดูจะเป็นเรือประเภทเรือตำรวจน้ำ หรือเรือลากสกีในปัจจุบันนี้ เข้าใจว่าครั้งแรกคงเข้ามาจากฮ่องกงหรือไม่ก็ได้หวั่น เพราะสีมันมันพ้องกันอยู่ ถ้าอยากจะทราบว่ามีจุดจลาจลอย่างไรก็ไปหาอ่านล่างหน้าสังกะสีเคลือบมีลายของคนจีน ที่ใช้เป็นของเข้าพิธีแต่งงาน มีขายอยู่แถวเยาวราชดูก็คงพอจะเทียบเคียงกันได้

("เรือก้านกล้วย" ของเล่นเด็กไทย . 2537 : 45)

บทความเรื่อง "ห้วงสุราสุข" ทวี วัฒนงาม เปิดเรื่องโดยนำเหตุการณ์เกี่ยวกับการแข่งขันกีฬาในขณะนั้นมากล่าวเปิดเรื่อง โดยเฉพาะกีฬาโยนนาสติกที่เด็ก ๆ สนใจเป็นพิเศษ ดังข้อความเปิดเรื่อง ดังนี้

ระยะนี้มีการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ มากมาย คนไทยเราโดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดาเด็ก ๆ อนาคตอันสดใสของประเทศชาติต่างให้ความสนใจกันมากเป็นพิเศษเพราะว่าสื่อ

ต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ต่างก็ให้ความสำคัญกับการแข่งขันกีฬา ก็ได้
นำเอาข่าวและผลการแข่งขันถ่ายทอดออกมาอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด กีฬาที่เด็ก ๆ
ให้ความสนใจมากเป็นพิเศษ โดยเฉพาะเด็กผู้หญิง ก็คือ กีฬายิมนาสติก

("ห่วงฮุราฮุบ" ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 101)

บทความเรื่อง "จับสลาก" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่องโดยนำข่าวที่เกิดขึ้นในขณะนั้น คือ
ตำรวจได้กวาดล้างจับกุมสินค้าลอกเด็กที่เรียกว่า "สลาก" เป็นจำนวนมาก เพราะเป็นสินค้า
ที่มอมเมาเด็ก โดยเปิดเรื่องดังข้อความ ดังนี้

เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2536 ที่ผ่านมามีข่าวเล็ก ๆ ข่าวหนึ่งออกเผยแพร่ทางสื่อมวลชน
ทั้งหลายว่า ตำรวจนครบาลบุกกวาดล้างจับกุมสินค้าลอกเด็กที่เรียกว่า "สลาก" ได้เป็น
จำนวนมาก สลากตัวปัญหาที่กล่าวถึงนี้ก็คือ สินค้าชนิดหนึ่งที่พ่อค้าผลิตรายแม่เด็กและ
เยาวชน โดยทำเป็นแผ่นกระดาษขนาดแผ่นโปสเตอร์ทั่วใบ กระดาษโปสเตอร์แผ่นนี้
จะแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนล่างจะมีกระดาษแผ่นเล็ก ๆ ขนาดครึ่งนิ้วสี่เหลี่ยมหอ
ด้วยกระดาษที่อีกชั้นหนึ่ง ผนึกติดกับแผ่นโปสเตอร์ดังกล่าว ภายในกระดาษแผ่นเล็ก ๆ
ที่ถูกห่ออีกชั้นหนึ่งนั้นจะมีหมายเลขที่ผู้ขายกำหนดขึ้นตามใจผู้ผลิต

("จับสลาก" การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 165)

บทความเรื่อง "ละครลิง" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่องโดยกล่าวถึงข่าวการจัดเลี้ยงโต๊ะ
จีนลิง ที่จังหวัดลพบุรี ทำให้ผู้เขียนนึกถึงละครลิงที่แสดงในงานวัด ดังการเปิดเรื่องดังนี้

ข่าวการจัดเลี้ยงโต๊ะจีนแก่บรรดาลิงทั้งหลาย ที่ศาลเจ้าพ่อพระกาฬ จังหวัดลพบุรีเมื่อ
เร็ว ๆ นี้ เป็นที่น่าสนใจของชาวไทยเราและชาวต่างประเทศเป็นอย่างยิ่ง ทำให้ผม
นึกถึงการแสดงในงานวัดที่เด็ก ๆ เรียกว่าทุกคนชื่นชอบ มีการเปิดการแสดงที่ดึงดูด
สายตาให้ได้มาว่าต้องแย่งยื้อเข้าชมอย่างไรก็ตาม การแสดงที่วันนี้ก็คือละครลิง วันนี้
จะนำเอาประวัติของละครลิง มาเล่าสู่กันฟังกำหนดเวลาไปได้บ้างก็แล้วกัน

("ละครลิง" สนุกกับงานวัด. 2537 : 123)

จากการเปิดเรื่องด้วยข้อความที่เป็นข่าว ทวี วัดงาม ใช้การเปิดเรื่องโดยวิธีนี้น้อยมากมีเพียง 5 บทความ จากบทความทั้งหมด 110 บทความ ทวี วัดงาม ใช้ข่าวที่เกิดขึ้นภายในประเทศทั้งหมดมาเปิดเรื่อง ข่าวที่นำมาเปิดเรื่องจะเกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง เนื้อหาสาระของเรื่องโดยตรง และพยายามโยงไปสู่เนื้อหาสาระเพื่อจะได้ให้รายละเอียดแก่ผู้อ่านต่อไป ซึ่งทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจอยากอ่านเรื่องราวนั้น ๆ โดยเร็ว นับเป็นการเปิดเรื่องที่น่าสนใจวิธีหนึ่ง

จากการวิเคราะห์การเปิดเรื่องความน่าในบทความของ ทวี วัดงาม ในข้อ 2 พบว่ามีการเปิดเรื่องโดยการย่อพื้นความหลัง สภาพ หรือเหตุการณ์ ที่ปรากฏในอดีตมากที่สุด ทั้งนี้อาจเพราะเป็นบทความเกี่ยวกับของเล่นและการละเล่นของเด็กไทยในอดีต จึงจำเป็นต้องมีการย่อพื้นความหลังเป็นการเปิดเรื่องค่อนข้างมาก เพื่อเป็นการปูพื้นมาผู้อ่านเข้าสู่เนื้อเรื่อง และผู้เขียนใช้ภาษาง่าย ทำให้เข้าใจได้ชัดเจน และเป็นการสร้างความคุ้นเคย ความรู้สึกใกล้ชิดให้กับผู้อ่าน ผู้เขียนจึงใช้การเปิดเรื่องด้วยการสนทนาด้วยความเป็นกันเองกับผู้อ่านมาก ใกล้เคียงกับการเปิดเรื่องย่อพื้นความหลัง สำหรับการเปิดเรื่องโดยวิธีอื่น เช่น การเปิดเรื่องด้วยบทสรุปใจความสำคัญของบทความ ผู้เขียนใช้การเปิดเรื่องวิธีนี้ปานกลาง เป็นการสรุปความสำคัญของเรื่องที่จะเขียนขึ้นก่อนเพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบความสำคัญของเรื่อง โดยสรุปก่อนเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านอยากทราบรายละเอียดต่อไปในเนื้อหา สำหรับการเปิดเรื่องด้วยการให้คำจำกัดความอธิบายความหมายศัพท์มีค่อนข้างน้อย เป็นการให้คำจำกัดความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระที่จะเขียนโดยตรง จึงเป็นการทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายที่สุดต่อการที่จะอ่านในเนื้อหาสาระต่อไป การเปิดเรื่องด้วยการใช้คำถามและด้วยข่าวมีการเปิดเรื่องด้วยวิธีการนี้ไม่มากนัก เป็นการดึงดูดความสนใจของผู้อ่านวิธีหนึ่ง เพราะคำถามที่ถามเปิดเรื่องเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระโดยตรง ข่าวที่ใช้เปิดเรื่องก็เป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระเช่นกัน จึงทำให้ผู้อ่านใคร่อยากทราบติดตามเนื้อหาต่อไป จึงเป็นกลวิธีการเปิดเรื่องที่น่าสนใจวิธีหนึ่งแต่ผู้เขียนยังใช้การเปิดเรื่องวิธีดังกล่าวไม่มากนัก

3. การจัดลำดับเนื้อหาสาระ

เนื้อหาสาระเป็นส่วนที่เป็นรายละเอียด อันประกอบด้วยส่วนที่เป็นความคิดเห็นกับข้อมูลหรือเรื่องราว ดังที่ สิทธา พินิจกุลและคนอื่น ๆ (2516 : 83) ได้กล่าวว่า "เนื้อเรื่องจะแบ่งออกเป็นสองตอน คือ ตอนที่ขยายความให้กับค่านา อธิบายความคิดเห็นให้กระจ่างชัด

แล้วจึงถึงตอนที่สอง คือ ตอนที่หาหลักฐานข้อเท็จจริง ตลอดจนสถิติข้อมูลต่าง ๆ มาสนับสนุนความคิดเห็นของตนให้มีหลักฐานหนักแน่น น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น" บทความของ ทวี วัฒนาม มีการเสนอเนื้อหา โดยการจัดลำดับเนื้อหาสาระขยายความต่อจากความนำการเปิดเรื่อง ในลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 3.1 กล่าวถึงวิธีการประติษฐ์ , วิธีเล่น
- 3.2 กล่าวถึงประวัติความเป็นมา มูลเหตุ
- 3.3 กล่าวถึงรูปร่างลักษณะ แบบจำนวนและประเภท
- 3.4 กล่าวถึงผู้เล่น สถานที่เล่น ที่จำหน่าย
- 3.5 กล่าวถึงเรื่องอื่น ๆ เช่น ประสพการณ์ของผู้เขียน , ประโยชน์คุณค่า ,

กติกาก่อน

3.1 กล่าวถึงวิธีการประติษฐ์ . วิธีเล่น

หมายถึง การกล่าวถึงวิธีการประติษฐ์ของเล่น หรือวิธีเล่นของเล่น เป็นการลำดับเนื้อหาของส่วนแรก แล้วลำดับเนื้อหาส่วนอื่นตามมาในเรื่องเดียวกัน เช่น โอกาสที่จะใช้ , ปัจจัยที่ทำให้ได้รับความนิยม , ความเป็นมา , คุณค่าประโยชน์ที่ได้รับและการวิวัฒนาการมาจนปัจจุบัน เป็นต้น ดังได้แยกเนื้อหาส่วนอื่นที่ตามมาในกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

3.1.1 กล่าวถึงวิธีการประติษฐ์ , วิธีเล่น และ มีการจัดลำดับเนื้อหาในเรื่องของคุณค่าประโยชน์ตามมาในกลุ่มเรื่องเดียวกัน มีบทความที่มีการจัดลำดับโดยกล่าวถึงในลักษณะดังกล่าวนี้ จำนวน 19 บทความ ดังนี้

- 3.1.1.1 เรื่อง "ปลาตะเพียนโบราณ"
- 3.1.1.2 เรื่อง "ของเล่นจากต้นกล้วย"
- 3.1.1.3 เรื่อง "กังหันไฟผ่อง"
- 3.1.1.4 เรื่อง "ของเล่นหัตถกรรมไทย ผีเดินเรือ"
- 3.1.1.5 เรื่อง "ลูกโป่งยางละพุง"
- 3.1.1.6 เรื่อง "มงกุฎ(กระดาศ)นางงาม"
- 3.1.1.7 เรื่อง "ลูกแก้ว ลูกหิน"
- 3.1.1.8 เรื่อง "กระตักน้ำกล้วย"
- 3.1.1.9 เรื่อง "ตุ๊กตามลฑาล"

- 3.1.1.10 เรื่อง "แต่งตัวตุ๊กตา"
- 3.1.1.11 เรื่อง "ชักลูกยาง"
- 3.1.1.12 เรื่อง "ลูกหัน"
- 3.1.1.13 เรื่อง "กลองหนังกบ"
- 3.1.1.14 เรื่อง "เปลสะตัง"
- 3.1.1.15 เรื่อง "รถแกนหลอดด้าย"
- 3.1.1.16 เรื่อง "ปีซังข้าว"
- 3.1.1.17 เรื่อง "เกมต่อบ้าน"
- 3.1.1.18 เรื่อง "ปริศนาศัพท"
- 3.1.1.19 เรื่อง "ขายแตงโม"

บทความเรื่อง "กังหันไฟผ่อง" มีการลำดับเนื้อหาสาระโดยกล่าวถึง วิธีการประดิษฐ์กังหันโดยนำไฟผ่องมาใช้ทำเล่นและกล่าวถึงคุณค่าที่เด็ก ๆ จะได้รับ ลำดับสุดท้าย ผู้เขียนเปรียบเทียบกับการเล่นของเด็กปัจจุบัน ดังมีการลำดับเนื้อหา ดังนี้

พวกเด็ก ๆ ก็จะไปเก็บเอาไฟที่เขาทิ้งแล้วมาทำเป็นกังหันครับ วิธีทำก็ง่าย ๆ ไปหาหลอดเส้นเชือก ๆ มาสักเส้นหนึ่งยาวประมาณสักสิบหนึ่งก็จะพอ แล้วจอส่วนปลายเข้าเป็นมุมฉากกับส่วนที่เหลือ จากนั้นไปหาหลอดกาเผิงสมัยก่อนเขาทำด้วยกระดาษชุบไขมาตัดให้ยาวประมาณครึ่งนิ้วก็พอ แล้วสวมกับหลอดส่วนที่งอไว้เพื่อรองไม่ให้กังหันติดมุมหลอด ขึ้นตอนสุดท้ายต้องนำเอาไฟผ่องเจาะรูเล็ก ๆ แล้วสวมเข้ากับเส้นหลอดแล้วจอส่วนหลอดส่วนปลายเสียกันกังหันหลุดออกมา เท่านั้นก็ได้กังหันที่ทำจากไฟผ่องแล้ว พวกเด็กจะตัดตัวไฟให้กลมเวลาพัด เสามาถึงตรงนี้บางท่านอาจจะบอกว่าไม่เห็นมีอะไรเลยก็เล่นกังหันธรรมดาตนเองครับ ธรรมดาแต่อีกแง่มุมหนึ่งไม่ธรรมดานะครับ คือพวกเด็ก ๆ เขาจะไม่หยุดทำกังหันไฟผ่องเพียงเท่าที่ผมเล่ามาเท่านั้น พวกเขาจะเข้าพิจารณาความคิด ฝีมืออันการประดิษฐ์ดัดแปลงให้มันแปลกและสนุกยิ่งขึ้นไปอีก และถ้าทำกันหลาย ๆ คนก็จะมีการแข่งขันกันด้วยว่าของใครจะสวยจะเด่นกว่ากันบางคนทำเป็นกังหันพวงอันเดียวมีกังหันกันหลายใบ เวลาต้องลม กังหันหมุนแข่งกันสวยงาม อีกสิ่งหนึ่งซึ่งเด็ก ๆ สมัยนี้ไม่มีโอกาสสัมผัสก็คือ พวกเขาจะเล่นกันเป็นหมู่พวกต่างคนต่างก็มีกังหันอยู่คนเดียวคนละอัน และแต่

ละอันก็เป็นประติษฐกรรมของตนเอง จากนั้นก็สมมุติว่าตัวเองกำลังขับเครื่องบินวิ่งแถบ
 แถมา แสดงอาการเหมือนเครื่องบินกำลังร้อน ถ้าใครมีน้องเล็ก ๆ ยังทำกั๊กหันไม่เป็น
 ผู้เป็นพี่ก็จะช่วยทำให้น้องเล่น ภาพอย่างนั้นผมเชื่อว่าหาดูยากในปัจจุบันเพราะสถานที่
 ที่เป็นสนามก็หายาก เพื่อนก็หายาก มีก็แต่โรงเรียนเท่านั้นผู้ปกครองหลายท่านคุยกับผม
 ว่า เป็นห่วงเรื่องลูกเล่นเกมกดทั้งวัน ผมก็บอกท่านไปว่า ผมเองก็ไม่ทราบว่าจะทำ
 อย่างไร สถานการณ์และสภาพปัจจุบันมันเป็นอย่างนั้น เด็กทุกวันนี้เล่นอะไรก็เล่นคน
 เดียว อยู่คนเดียว ทำคนเดียวเหมือนกับชีวิตนี้ออกมาจากตู้กระบอกน้ำ จะกล่าวหาหนีพ่อ
 แม่ผู้ปกครองท่าน ก็บอกว่าไม่มีเวลาต้องทำมาหากินส่วนทางรัฐ ท่านก็ไม่เคยเหลียวหลัง
 มาดู เด็ก ๆ อย่างจริงจังเสียที สร้างสวน สร้างสนามอะไรขึ้นมาแล้วก็มุ่งเอาแต่
 สวยงามไว้ให้ผู้ใหญ่เดินเล่นตรงไหนเป็นที่ว่างที่เด็ก ๆ พอดีจะไปเล่นได้ ท่านก็เอาเชือก
 มากั้นเอาไว้มาขวางแล้วเขียนป้ายว่าห้ามผ่าน อย่างนี้แล้วจะไปโทษเด็กเขาอย่างไร
 เขาถูกรักรวามชาติสร้างมาให้ ออกกำลังกายเคลื่อนไหวร่างกายตลอด เพื่อความแข็งแรง
 และการเจริญเติบโตเมื่อสิ่งแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยเสียแล้วก็จับกันเท่านั้น

(กั๊กหันไฟผ่อง, " ของเล่นเด็กไทย . 2537 : 82 - 83)

3.1.2 กล่าวถึงวิธีการประดิษฐ์ , วิธีเล่น และมีการจัดลำดับเนื้อหาใน
 เรื่องประวัติความเป็นมาหรือการพัฒนาการประดิษฐ์ การเล่น ตามมานกลุ่มเรื่องเดียวกัน มี
 บทความที่มีการจัดลำดับ โดยกล่าวถึงในลักษณะ ดังกล่าวนี จำนวน 11 บทความ ดังนี้

- 3.1.2.1 เรื่อง "เมื่อสิ่งน้ำตาลเปลี่ยนสัญชาติเป็นไทย"
- 3.1.2.2 เรื่อง "ร้อยสิบเอ็ดปีลูกโป่ง เมืองไทย"
- 3.1.2.3 เรื่อง "ฟุ้งจรวด"
- 3.1.2.4 เรื่อง "กงจักรผาเปียรี"
- 3.1.2.5 เรื่อง "ปลาสิ้น"
- 3.1.2.6 เรื่อง "ชาวโลกเถก"
- 3.1.2.7 เรื่อง "กระจับพวง"
- 3.1.2.8 เรื่อง "หน้ากากกระต๊าก"
- 3.1.2.9 เรื่อง "เล่นผาเปียรี"
- 3.1.2.10 เรื่อง "ปลาหมอตกกระทะ"

3.1.2.11 เรื่อง "แข่งเรือฟ่ง"

บทความเรื่อง "กงจักรผาเปียร์" จัดลำดับเนื้อหาโดยการกล่าวถึงวิธีการประดิษฐ์โดยการนำผาเปียร์มาทำเป็นกงจักร แล้วกล่าวถึงวิธีเล่นในลำดับต่อมาด้วยการใช้เชือกร้อยอยู่ในรูผาเปียร์แล้วพันเป็นเกลียวใช้หมุน ลำดับต่อไปกล่าวถึงการพัฒนาการเล่นกงจักรผาเปียร์ในปัจจุบันและการใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการสอนของครู-อาจารย์ ดังการจัดลำดับเนื้อหาดังนี้

เด็ก ๆ จะไปตามร้านกาแฟที่มีตู้แช่ขวดน้ำอัดลม ไปเก็บเอาผาจีบน้ำอัดลมมา จากนั้นจะเอาร้อยมาทาบผาเปียร์หรือผาจีบให้แบน ๆ เมื่อทาบจนแบนดีแล้วก็จะได้แผ่นสี่เหลี่ยมๆ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณหนึ่งนิ้วเศษ ๆ ขึ้นต่อไปก็หาตะปูมาหนึ่งตัว เอาตัวขนาดสัก 2 นิ้วก้างดี เจาะรูตรงกลางผาเปียร์ทาบแบนนั้น 2 รู ให้อยู่ห่างกันเล็กน้อย ขึ้นสุดท้ายก็ไปเอาด้ายตราสมอบอร์ 8 ซึ่งสมัยนั้นแทบทุกครัวเรือนต้องมีเอาไว้ปะทุนเสื้อผ้า ทำสายเบ็ด หรือเอาไว้ร้อยประโยชน์อย่างอื่น หรือมีเวลานั้นจะใช้เชือกเล่นว่าวที่เรียกว่า "ด้ายพอก" ก็ได้ ยาวประมาณ 60 เซนติเมตร กำลังดีนำมาร้อยเข้าไปในรูที่เอาตะปูเจาะไว้ โดยการร้อยวนคือเริ่มร้อยจากหนึ่งแล้วเอาปลายเชือกเดิมร้อยย้อนกลับมาแล้วเอาปลายเชือกผูกติดกันเป็นอันว่าเสร็จสิ้นวิธีการทำวิธีเล่นก็ไม่ยากอะไร เพียงแต่เอามือถือปลายเชือกที่มีผาเปียร์ร้อยอยู่ตรงกลางไว้ทั้งสองมือ จากนั้นก็แกว่งเชือกพันกันเป็นเกลียวให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้เอาสระครีบ คราวนี้ก็ต้องเชือกด้วยมือทั้งสองให้ตึงเชือกที่พันกันเป็นเกลียวก็จะหมุนกลับคลายเกลียวเมื่อเราหย่อนมือ เชือกก็จะพันเป็นเกลียวอีก ลักษณะเชือกเป็นเช่นนี้ จะทำให้ตัวผาเปียร์หมุนเป็นวงกลมกลับไปกลับมาด้วยความเร็วพวกเด็ก ๆ จึงเรียกของเล่นชนิดนี้ว่า "กงจักรผาเปียร์" ยิ่งใจเสาะครีบ อย่าเพิ่งสงสัยนะครีบว่า ใจแค่การทำผาเปียร์หมุนไปหมุนมามันจะสนุกตรงไหน ยิ่งครีบ เทคนิคและวิธีการเล่นซ้ำๆ จะมีเพียงเท่านี้เมื่อเราหมุนและดึงหย่อนเชือกก็เข้ากงจักรผาเปียร์จะมีเสียงดังวัด ๆ ขึ้นและถ้าจะให้มันสนุกจริง ๆ ก็ต้องมีการแข่งขันให้หมดครีบ วิธีแข่งกันก็ง่ายนิดเดียว ใครมีกงจักรผาเปียร์ก็เอามาหมุน เมื่อหมุนดีแล้วก็เอามา "ตัดกัน" ครบวิธีตัดก็คือ ขณะที่ผาเปียร์กำลังหมุนอยู่นั้น ผู้ที่จะตัดกันทั้งคู่จะเอากงจักรของตนไปพยายามหมุนตัดเชือกกงจักรของเพื่อนให้ได้บางครั้งกงจักรสองอันกระทบกันจะเกิดเสียงดังแข็ง ๆ เหมือนเสียงมีดกระทบกัน ถ้ากงจักรใครคมกว่าก็จะสามารถตัดเชือกกงจักร

ของคู่ต่อสู้ขาดได้ ก็เป็นอันว่าเป็นฝ่ายชนะ ฝ่ายแพ้ก็ต้องไปหาเชือกมาร้อยใหม่บางคนมีความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะเพื่อน ๆ อย่างไม่ยอมลดละ โดยการเอากงจักรผาเปี้ยวของตนไปฟันหรือลับกับพื้นถนนให้บริเวณขอบ ๆ เกิดความคมกว่าปกติ แต่ถ้าเป็นหญิงเด็กผู้หญิง ก็มักจะหนีไม่พ้นความสวยงาม โดยเอากงจักรผาเปี้ยวของตนมาระบายด้วยสีเทียนให้เป็นสีสวยงาม เวลาหมุนก็ดูสวยงามแต่อย่าไปทาพวกเธอ "ตัดกัน" นะครับ รับรองพวกเจ้าหล่อนไม่เล่นด้วยหรอก มีอย่างไหนกว่าจะทุบผาเปี้ยว เจาะผาเปี้ยวได้ยากจะตายไป จะยังมามาตัดกันให้ขาดอีก เอามาหมุนเล่นสวย ๆ จะดีกว่าปัจจุบันนี้พ่อค้าพัฒนาของเล่นชนิดนี้มาจากที่เคยทำจากผาเปี้ยวหรือผาขุดน้ำอัดลม ซึ่งไม่ต้องซื้อหาเอามาได้ฟรี ๆ มาเป็นพลาสติกบางแห่งบางขอบให้สามารถเกิดเสียงเวลาหมุนเข้าไปอีก ก็เลยสนุกกันใหญ่ผมจำได้ว่าเจ้ากงจักรผาเปี้ยวนี้ครูเคยเอากะดาศแข็งที่วงใหญ่ประมาณจานรองกาน้ำแอมระบายสีเป็นสีรุ้ง แล้วนำมาหมุนให้นักเรียนดูเป็นอุปกรณ์อย่างง่าย ๆ ในการสอนวิทยาศาสตร์ เรื่องแสงอาทิตย์และสีของแสงแดด อะไรทานเองนี้

("กงจักรผาเปี้ยว," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 106 - 107)

3.1.3 กล่าวถึงวิธีการประดิษฐ์ , วิธีเล่น และมีการจัดลำดับเนื้อหาในเรื่อง โอกาสที่ใช้หรือสถานที่ใช้เล่น สถานที่ขายตามมานกลุ่มเรื่องเดียวกัน มีบทความที่มีการจัดลำดับโดยการกล่าวถึงในลักษณะดังกล่าวนี้ จำนวน 8 บทความ ดังนี้

3.1.3.1 เรื่อง "อั้งแพลม"

3.1.3.2 เรื่อง "หมวกกระดาศ"

3.1.3.3 เรื่อง "หัวล้านชนกัน"

3.1.3.4 เรื่อง "เรือก้านกล้วย"

3.1.3.5 เรื่อง "หน้ากากกระดาศ"

3.1.3.6 เรื่อง "หนังสือเด็ก"

3.1.3.7 เรื่อง "จักจั่น"

3.1.3.8 เรื่อง "ช่องอ้อย"

บทความเรื่อง "อั้งแพลม" ทวี วัดงาม จัดลำดับเนื้อหาสาระโดยกล่าวถึงการประดิษฐ์สิ่งของคือ อั้งแพลมโดยการเอากะลามะพร้าวแก่ ๆ มาทำเจาะรูร้อยลวดสำหรับหัว ด้านในกะลาร้อยลวดจนเข้าเห็นไขตั้งไว้ การลำดับเนื้อหาต่อไปคือ โอกาสที่ใช้อั้งแพลมคือ ใช้เวลา

กลางคืน ว่าเป็นเครื่องส่องสว่าง ดังเนื้อหาสาระดังนี้

พวกเด็ก ๆ จึงมีโอกาสมาร่วมการเล่นต่าง ๆ โดยเฉพาะที่ขาดไม่ได้ก็คือหนังกลางแปลง วันใดที่รู้ข่าวแน่นอนว่าจะมีหนัง หรือลิเกที่วัด พวกเด็ก ๆ จะเตรียมอุปกรณ์การไปชม มหรสพสองอย่างคือ เสื่อรองนั่งหนึ่งผืนและที่ขาดไม่ได้ คือ"อั้งแพลม"(อ่าน อั้ง-แพลม) เจ้าอุปกรณ์ชื่อประหลาดนี้ก็คือกะลามะพร้าวแก่ ๆ ใบโตขนาดที่เขานำเอามาทำกะโหลก ขอบู่ ก็พอนำมาซูดเอาเนื้อออกให้หมด แล้วตัดส่วนหัวของกะลามะพร้าว หรือส่วนบน ออกซูดขมมะพร้าวที่ติดกะลามากออกอกให้เรียบร้อย ด้านข้างกะลาเจาะรูจำนวนสองรู ให้มีตำแหน่งอยู่ด้านหัวหนึ่งรู ด้านท้ายกะลาอีกหนึ่งรูสำหรับร้อยเส้นลวดเอาไว้หิ้ว ด้าน ในกะลาที่ตรงข้ามกับรูร้อยหน้าเขียนเลขแพ่งสั้น ๆ มาตั้งไว้คราวนี้ท่านคงเดาออกแล้วนะ ครับว่า อั้งแพลม ก็คือ ไฟฉายที่ใช้ในการเดินทางเวลากลางคืนของคนโบราณนั่นเอง ในหนังสืออักขราภิธานศรับท์ พ.ศ. 2416 ของหมอบลัดเลย์หน้า 800 มีคำว่า อั้งแพลม ปรากฏอยู่ด้วยโดยให้ความหมายอธิบายไว้ว่า หมายถึงชื่อเครื่องใช้สำหรับขโมยจุดไฟ ส่องเอาของในเวลากลางคืน สมัยโบราณไฟฉายไม่มีดาบขึ้น เช่นปัจจุบันนี้ถ่านไฟฉาย หรือแบตเตอรี่แห้งก็ไม่มี เวลาจะเดินทางไปไหนในเวลามืดก็นิยมมาใช้เจ้าอั้งแพลมนี่ เป็นเครื่องส่องสว่างด้วย สามารถส่องทางเป็นลำแคบ ๆ ตามรอยเท้าก้าวย่าง ถึง แม้จะไม่สว่างมากมายนักก็ตาม พวกผู้ใหญ่จะห้ามเด็ก ๆ นำเอาตะเกียงรั้วหรือตะเกียง น้ำมันก๊าดไปใช้ เพราะอันตรายหากเดินไปหกล้มเข้า น้ำมันที่เป็นเชื้อเพลิงจะไหม้ ร่างกาย พวกเด็ก ๆ จึงใช้อั้งแพลมนี่เป็นดีที่สุด

("อั้งแพลม," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 37 - 38)

การจัดลำดับเนื้อหาสาระ โดยกล่าวถึงวิธีการประดิษฐ์ , วิธีเล่น เป็นลำดับ ส่วนแรก ของเนื้อหา ทวี วัฒนาม ใช้การจัดลำดับในลักษณะนี้รวม 38 บทความ จากบทความที่วิเคราะห์ ที่ทั้งหมด 110 บทความ และมีการจัดลำดับเนื้อหาลักษณะอื่น ๆ ตามมา โดยได้แยกเป็นกลุ่มย่อย ดังได้วิเคราะห์และยกตัวอย่างเนื้อหาสาระของบทความในกลุ่มนั้น ๆ มาแล้ว ผู้วิจัยพบว่าการ จัดลำดับเนื้อหาสาระโดยกล่าวถึงวิธีการประดิษฐ์ , วิธีเล่นเป็นลำดับแรกแล้ว ลำดับต่อไปของ เนื้อหา คือเรื่องของคุณค่าประโยชน์ตามมาในกลุ่มเรื่องเดียวกัน มีการจัดลำดับลักษณะนี้มากถึง จำนวน 19 บทความ ในลักษณะการจัดลักษณะนี้จำนวน 38 บทความ การจัดลำดับเนื้อหาโดย

กล่าวถึงการประติษฐ์ , วิธีเล่น ลักษณะนี้มากที่สุด เป็นเพราะผู้เขียนต้องการเน้นรายละเอียดเกี่ยวกับการประติษฐ์ , วิธีเล่นเป็นหลักสำคัญ และตามด้วยคุณค่าประโยชน์ซึ่งต้องการเน้นสาระงานเรื่องนี้เป็นหลักสำคัญเช่นกัน จึงใช้การจัดลำดับเนื้อหาสาระในลักษณะนี้มากที่สุด

3.2 กล่าวถึงประวัติความเป็นมาหรือมูลเหตุ แห่งการประติษฐ์,การเล่น

หมายถึง การกล่าวถึงประวัติความเป็นมาหรือมูลเหตุแห่งการประติษฐ์ของเล่น มูลเหตุของการเล่นของเล่นนั้น ๆ โดยการกล่าวถึงเป็นส่วนเริ่มแรกของเนื้อหาสาระ แล้วมีการกล่าวลำดับเนื้อหาส่วนอื่น ๆ ตามมาเช่นกล่าวถึง รูปร่างลักษณะ,วิธีการประติษฐ์ การเล่น,โอกาสสถานที่ใช้เล่น , คุณค่าประโยชน์ที่ได้รับ เป็นต้น ดังได้แยกเนื้อหาส่วนอื่นที่ตามมานในกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

3.2.1 กล่าวถึงประวัติความเป็นมาแห่งการประติษฐ์ , การเล่น และมีการจัดลำดับเนื้อหาในเรื่องของวิธีประติษฐ์ , วิธีเล่น ตามมาในกลุ่มเรื่องเดียวกัน มีบทความที่มีการจัดลำดับโดยกล่าวถึงในลักษณะดังกล่าวนี้ จำนวน 14 บทความ ดังนี้

- 3.2.1.1 เรื่อง "เทพธิดาน้อย"
- 3.2.1.2 เรื่อง "ห้วงสุราสุข"
- 3.2.1.3 เรื่อง "เล่นรูปขนมไฟ"
- 3.2.1.4 เรื่อง "ปิ่นมะเขือเปราะ"
- 3.2.1.5 เรื่อง "จักรยานเด็กที่สนามหลวง"
- 3.2.1.6 เรื่อง "ลากรถบรรทุก"
- 3.2.1.7 เรื่อง "รถเล็ก"
- 3.2.1.8 เรื่อง "เล่นผาเปี้ยว"
- 3.2.1.9 เรื่อง "ทำป่านคม"
- 3.2.1.10 เรื่อง "ลูกดิ่ง"
- 3.2.1.11 เรื่อง "ชนควายดิน"
- 3.2.1.12 เรื่อง "ถ้ำนรก"
- 3.2.1.13 เรื่อง "ยิงธนู"
- 3.2.1.14 เรื่อง "ละครลิง"

บทความเรื่อง "ลากรถบรรทุก" มีการจัดลำดับเนื้อหาสาระโดยเริ่มแรกกล่าวถึงความ

เป็นมาของรถยนต์บรรทุก เริ่มแรกที่เข้ามาในเมืองไทย ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ลำดับต่อไป กล่าวถึงการเพิ่มปริมาณอย่างรวดเร็วของรถบรรทุก และกล่าวถึงการประดิษฐ์รถบรรทุกของเล่นของเด็กไทยทำจากกล่องรองเท้าในลำดับต่อมา ดังมีการจัดลำดับเรื่อง ดังนี้

เดิมนั้นบ้านเมืองเรายังไม่อยู่ในสภาพที่เรียกกันว่าเจริญอย่างปัจจุบันถนนหนทางก็ยังไม่ดี การคมนาคมใช้ทางน้ำคือ เรือเป็นพาหนะเป็นส่วนใหญ่ส่วนทางบกเมื่อใดที่มีความจำเป็น ต้องขนส่งภาระสินค้ากันก็จะใช้เกวียนบ้าง รถม้าบ้าง สัตว์ต่าง ๆ บ้างตามแต่จะมีต่อมา ปลายรัชกาลที่ 6 มีรถยนต์ที่มีที่บรรทุก เป็นกระบะอยู่ด้านหลังเข้ามาในเมืองไทยเรา ซึ่งโดยทั่วไปเรียกขานกันตามลักษณะของมันว่า รถบรรทุก รถชนิดนี้มีทั่วไป รถส่วนบุคคล และรถรับจ้างบรรทุกสิ่งของต่าง ๆ ตอนแรกก็มีพวกพ่อค้าขายห้างฝรั่ง จีน แหก ซื่อไ้ว ขนส่งสินค้า ออกจากท่าเรือบ้าง สถานีรถไฟบ้าง ห้างใดไม่มีรถบรรทุกเป็นของตนเอง ก็ไปว่าจ้างห้างที่มีมาลาเลียงสินค้าให้ ดังนั้นต่อมาจึงมีผู้คิดไปซื้อรถยนต์บรรทุกนี้มา รับจ้างเป็นอาชีพ ต่อมาถนนหนทางบ้านเรามีมากขึ้น การขนส่งทางรถยนต์ก็มีขยายออกไป ในปี พ.ศ. 2469 มีรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล และรับจ้างอยู่ทั่วประเทศเป็นจำนวน พันคัน ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 รถบรรทุกส่วนใหญ่มาจากยุโรป มีล้อสี่ แต่ไม่เกิน หกล้อเป็นรถพอร์ค รถพาร์กั รถเซฟโรเลต จนเข้า พ.ศ. 2500 รัฐบาลได้พัฒนา ประเทศอย่างรวดเร็ว มีการก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ มากขึ้นจนเป็นเหตุให้รถยนต์บรรทุก เพิ่มปริมาณมากขึ้นหลายเท่าตัว และรถยนต์บรรทุกของญี่ปุ่นก็สามารถเข้ามาครองตลาด เมืองไทยได้ ถึงปัจจุบันประเทศวิไลเลิศของเรา มีรถยนต์บรรทุกจดทะเบียนแล้ว ทั้งสิ้นกว่า 330,541 คัน โดยเป็นรถยนต์บรรทุกสี่ล้อถึง 95,496 คัน สมัยก่อน คือประมาณ พ.ศ. 2500 ดังที่กล่าวไว้แล้วว่ารถยนต์บรรทุกได้เพิ่มปริมาณมากมายรวดเร็ว พวกเด็ก ๆ เวลาได้เห็นรถยนต์บรรทุกผ่านมาก็จะรู้สึกตื่นเต้นและน่ากลัวเพราะ ว่าคันมันใหญ่ เสียงเครื่องยนต์ดังแต่ก็อยากจะขึ้นไปนั่งขับเล่น บางคนก็นำเอากล่อง รองเท้ามาประดิษฐ์เป็นรถยนต์บรรทุกก็มี และจากความคิดของเด็ก ๆ และการประดิษฐ์ รถยนต์บรรทุกจากกล่องรองเท้านี้ ทำให้พ่อค้าของเล่นประเภทหัตถกรรมไทยเรามีความ คิดว่า จะนำของเล่น เป็นรถยนต์บรรทุกทำด้วยไม้ ออกขายขึ้นมาทันที บอกำให้ลึกนึกนะ ครับว่า พ่อค้ากลุ่มนี้มีนิวาสสถานอยู่แถวเจริญพาสน์ นี้ครับ และขอฝากความคิดพวกเขา

จึงไปขอซื้อเศษไม้จากที่โรงงานทำไม้บรรทัดและไม้การฝีมือเด็กแถว ๆ บ้านบาตรต่อเป็น
รถบรรทุกขนาดของรถก็กว้างประมาณหกนิ้วยาวประมาณสิบนิ้วมีล้อเป็นไม้เช่นกัน มีรั้ว
ข้างข้าง ไม่มีข้าง จากนั้นก็ทาสีน้ำมันสีสด ๆ ให้สะอาดตาเด็กเข้าไว้ ออกขายกันครั้งแรก
ก็ทำงานปีใหม่ที่ท้องสนามหลวงในราคาคันละห้าบาท เมื่อ พ.ศ.2502 วิธีขายก็นำเอารถ
ไปใส่กระจาดหาบไปขาย ไม่ได้ตั้งร้านตั้งโรงอะไรปรากฏว่าขายดีมาก เด็ก ๆ เห็นต่าง
ก็ชอบด้วยสีสวย ราคาถูกและบรรทุกของได้ เล่นเอาผลิตไม่ทันขายเลยทีเดียว

("ลากรถบรรทุก," สุนัขกับของเล่น. 2537 : 57 - 58)

3.2.2 กล่าวถึงประวัติความเป็นมาแห่งการประดิษฐ์ , การเล่น โดย
มีการจัดลำดับเนื้อหาในเรื่องของวิวัฒนาการการเล่น การประดิษฐ์ และ คุณค่าประโยชน์ตามมา
ในกลุ่มเรื่องเดียวกัน มีบทความที่มีการจัดลำดับ โดยกล่าวถึงในลักษณะดังกล่าวนี้ จำนวน 11
บทความ ดังนี้

- 3.2.2.1 เรื่อง "บินฉัตน้ำ"
- 3.2.2.2 เรื่อง "ตุ๊กตาเซลลูลอยด์"
- 3.2.2.3 เรื่อง "กาเนิดลูกฟุตบอล"
- 3.2.2.4 เรื่อง "ระนาดรางเหล็ก"
- 3.2.2.5 เรื่อง "ของเล่นโซลาน"
- 3.2.2.6 เรื่อง "ตุ๊กตุ่น"
- 3.2.2.7 เรื่อง "หน้ากากพระเอก"
- 3.2.2.8 เรื่อง "บอลล้อเลียน"
- 3.2.2.9 เรื่อง "เด็กโบราณเล่นเสตมป์"
- 3.2.2.10 เรื่อง "ปิ่นยังเป่างานวัด"
- 3.2.2.11 เรื่อง "ชิงช้าสวรรค์"

บทความเรื่อง "บินฉัตน้ำ" ทวี วัฒนาม จัดลำดับเนื้อหาสาระโดยเริ่มส่วนแรกกล่าวถึง
ประวัติความเป็นมาของปิ่นฉัตน้ำในเมืองไทยในระยะแรก คือ เริ่มตั้งแต่มีผลิตภัณฑ์พลาสติกเข้า
มาประมาณหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 และกล่าวถึงวิวัฒนาการเรื่อยมาของปิ่นฉัตน้ำ ซึ่งมีการ
เปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์ต่อ ๆ มา ดังมีการจัดลำดับดังนี้

แต่ถ้าเป็นเด็กเล็ก ๆ ยังไม่สามารถจะหาว่ามาเล่นได้ ก็จะมีของเล่นสนุกอีกชนิดหนึ่งเล่นกัน สิ่งนั้นก็คือนินจา เมืองไทยเรามีนินจาเล่นกันตั้งแต่มีผลิตภัณฑ์พลาสติกเข้ามา ในเมืองไทยก็ประมาณได้ว่า หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 นินจาสมัยแรกนั้นเป็นนินจาผลิตด้วยพลาสติกอ่อน เมื่อบรรจุนำเข้าไปในตัวกระบอกนินจาเต็มแล้ว ก็จะใช้วิธีบีบตัวนินจาให้เข้าวิธีเหนียวโกปอย่างปัจจุบัน สนนราคาก็ถูกประมาณ 20 ปีที่ผ่านมา นินจาพลาสติกราคากระบอกละไม่เกินสองบาทต่อมาได้วิวัฒนาการจากการที่ได้ทำรูปนินจา หรือนินจาอย่างเดี่ยวก็ออกแบบมาในลักษณะของผลไม้ เช่น กล้วยหอม มะละกอ หรือเป็นตัวสัตว์ เช่น พญานาคที่สามารถบีบน้ำให้พุ่งออกมาได้ หรือทำเป็นรูปสิ่งต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากนินจาเป็นรูปลักษณะอื่น ๆ นั้นก็เพื่อให้เด็ก ๆ ผู้หญิงสามารถร่วมเล่นได้เพราะสมัยก่อนนั้นถ้าเด็ก ๆ ผู้หญิงเล่นนินจาหรือหอกดาบอะไรทำนองนี้ จะมองกันว่าไม่เหมาะสมไม่ควรด้วยประเพณีวัฒนธรรมไทยสมัยก่อนเคร่งครัดมาก เด็กผู้หญิงต้องเติบโตเป็นกุลสตรี ต้องเรียบร้อยจะกระโดดกระเดกเหมือนเด็กผู้ชายไม่ได้เด็ดขาด แต่เด็กก็คือเด็กย่อมมีความต้องการจะได้เล่นของแปลกใหม่เหมือนกันหมด ประกอบกับพ่อค้าก็ต้องการขายนินจาของตนเพิ่มขึ้นก็จึงมีของเล่นนินจาในรูปลักษณะอื่นออกมาอีกเนื่องจากนินจาต่อมา เมื่อมีพลาสติกแข็งเข้ามานินจาที่วิวัฒนาการออกมาอีกขั้นตอนหนึ่งที่ทำให้มีระบบบีบน้ำด้วยโกปนั้นเหมือนกับขวดสเปรย์ทั่วๆ ไปความสนุกสนานก็มากขึ้นเพราะนินจาได้ไกลกว่าแรงกว่า เอกลักษณะอย่างหนึ่งที่ต้องยกย่องชมเชยความต่อเนื่องการพัฒนาของนินจา ก็คือนินจาจะมีสีสันจะมีเอกลักษณ์ที่แน่นอนตลอดกาลว่า นินจาไม่ว่ายุคใด สมัยใด จะไม่ถูกสร้างออกมาให้เป็นสิ่งเทียมอาวุธนินจาที่เหมือนจริงเลยเพราะนินจาจะมีสีสันต่างๆ ที่สุดสวยเป็นอย่างยิ่งจะมีสีเขียวสด จะหาที่มีสีดำทึบเหมือนนินจาจริงยากเต็มทน และถ้ามีก็มักจะได้รับความนิยมจากตลาดและเด็ก ๆ

("นินจา" ของเล่นเด็กไทย, 2537 : 49 - 50)

3.2.3 กล่าวถึงประวัติความเป็นมาแห่งการประดิษฐ์ , การเล่น และมีการกล่าวถึงเรื่องของรูปร่างลักษณะตามมานกลุ่มเรื่องเดียวกัน มีบทความที่มีการจัดลำดับโดยกล่าวถึงในลักษณะดังกล่าวนี้ จำนวน 5 บทความ ดังนี้

3.2.3.1 เรื่อง "ประตักผักดองดอง"

3.2.3.2 เรื่อง "เล่นเรือใบ"

3.2.3.3 เรื่อง "เล่นภาพต่อ"

3.2.3.4 เรื่อง "แห่หั่วโต"

3.2.3.5 เรื่อง "ภูเขาทองสลัดเคอร์"

ตัวอย่าง บทความเรื่อง "แห่หั่วโต" ทวี วัดงาม จัดลำดับเนื้อหา โดยกล่าวถึงความ เป็นมาของงานเทศกาลตามวัดต่าง ๆ จะมีการจัดชบวนแห่ต่าง ๆ โดยเฉพาะ "หั่วโต" จะ เป็นการเล่นประกอบชบวนแห่ แถบฝั่งธนบุรีจะมี "หั่วโตตาหว" และกล่าวถึงรูปร่างลักษณะของ หั่วโตตาหว มีลักษณะรูปร่างใหญ่โต โดยสานโครงด้วยไม้ไผ่ ทาสีเขียนหน้าอย่างสวยงาม ผ้า ที่ใช้สวมต้องเป็นผ้าดอกสด ๆ ดูประหลาดมาก ดังมีการจัดลำดับ ดังนี้

เริ่มกันตั้งแต่เชิงสะพานเจริญพาศน์ไปเลย บริเวณนั้นจะเป็นที่ตั้งของวัดประดิษฐารามหรือ วัดมอญ ถึงสงกรานต์ จะมีการจัดชบวนแห่ แห่ปลา และแห่ทางหงส์ตามประเพณีรามัญ กันทุกปี ช้ามคลองบางหลวงมาก็เป็นวัดราชสิทธิาราม หรือวัดหลักก็มีการแห่พระรูปหล่อ ของอดีตสมเด็จพระสังฆราช สุก ที่ชาวบ้านแถบนั้นให้ความนับถือเป็นอย่างยิ่ง ออกมาให้ ชาวบ้านได้สงนน้ำกันเพื่อความเป็นสิริมงคล ถัดไปเป็นวัดาหมหรือวัดแจ้ง ที่เรียกว่าบ้าน พรกอรุณ ก็มีการแห่ทางสงกรานต์เป็นที่สนุกสนาน แต่ที่ยิ่งใหญ่จริง ๆ ก็ต้องเป็นงานแห่ ผ้าห่มหลวงพ่อกษรวัดท่าพระ ที่พรรณนาชื่อวัดมายาวนี้ไม่เชอะเรหอกครับ คือ กำลังจะบอกว่าบรรดาวัดที่เอยชื่อมานี้จะต้องมีชบวนแห่ และชบวนแห่แต่ละวัดก็จะมี การ เล่นสนุกในชบวนมากมาย เช่น กระตั่วแทงเสือ กลองยาวสิงโต หุ่นกระบอกคนเคลื่อนไหว ที่ และที่เป็นสิ่งสุดยอดแห่งความสนุกประทับใจก็คือ "หั่วโต" เจ้าหั่วโตที่จะนำมาเล่าให้ ฟังกันต่อไปนี้นั้น หมายถึงการเล่นประกอบกระบวนแห่ที่นำเอาไม้ไผ่สานเป็นโครงร่างรูป ศีรษะของคนขนาดใหญ่กว่าปกติ แล้วนำมาปิดกระดาษเขียนสีวาดหน้าตา จมูก ำให้แปลก สวยงาม ขบขัน ตามแต่จินตนาการของผู้ประดิษฐ์ เมื่อเวลาจะใช้แสดงก็เอามาสวมหัว ของคนออกร้ายรำหน้าชบวน สร้างความขบขันให้แก่ผู้พบเห็น ด้วยความแปลกและผิ ธรรมชาติของคนโดยปกติ ทางแถบฝั่งธนบุรี ที่ผมกล่าวมาแล้วข้างต้น นายสว เป็นผู้ที่ มีชื่อเสียงมากในการประดิษฐ์หั่วโต สำหรับนามสกุล นายสว นั้น จะนามสกุลอะไรผมก็ จานไม่ได้แล้ว ทราบแต่ว่าแกมีบ้านอยู่ที่ปากทางเข้าวัดราชสิทธิารามหรือวัดหลักนั้นแหละ เด็ก ๆ จะเรียกว่า "หั่วโตตาหว" กันจนติดปาก เพราะแกทำหั่วโตเก่ง หั่วโตของแก

โตจริง ๆ ครับ เมื่อนำมาวางกับพื้นจะสูงกว่าตัวคนเสียอีก คือ สูงประมาณ 1 เมตร 70 เซนติเมตร โครงภายในหัวโตของตาไหว จะสานโครงด้วยไม้ไผ่เหลาแล้วสานขึ้น รูปเป็นหัวคนกลม ๆ ลักษณะคล้ายกับหลอดไฟฟ้าทั่วไป จากนั้นจะปิดกระดาษอย่างประณีต ทาสีเขียนหน้าสวยงาม ไม่ว่าจะไปเข้าชบวนในงานไหนหัวโตตาไหวจะใบคู่กัน มีหัวผู้ชาย สีดำ ปากแยะ หูางตาโตหัวหนึ่ง อีกหัวเป็นหัวผู้หญิงสีแดง ปากแดง มีผมที่ริมฝีปาก ไว้ผมมวยทั้งหัวผู้ชาย และหัวผู้หญิง จะทำตาให้กะพริบไว้ที่บริเวณคอนั้น จะต้องเจาะช่อง สี่เหลี่ยมขนาดเล็ก ๆ ที่พอให้ผู้สวมหัวโตมองเห็นทางได้ถนัดไว้ด้านหน้า สำหรับผู้สวมนั้น จะต้องเป็นผู้ชายหนุ่มขนาดอายุประมาณ 17 ถึง 18 ปี บางท่านอาจจะสงสัยว่า หัวโต ออกใหญ่อย่างนั้น ทำอย่างไรจึงจะไม่ให้โง่งนเวลาสวม เขาใช้แกนไม้ไผ่ตันมัดติด กังโครงด้านในส่วนของหัวโตให้ยาวลงมาจนสามารถมัดติดกัหลังผู้สวมหัวได้ คราวนี้ทำอย่างไรก็ไม่โง่งนแน่นอน หัวโตตาไหวนั้นเมื่อสวมหัวแล้วช่วงตั้งแต่คอของหัวโต ลงมาถึงเข้าของผู้สวมจะใช้ผ้าดอกสด ๆ เย็บเป็นเสื้อคลุมลงมามีแขนยาวทั้งสองข้าง ส่วน มือนั้นจะใช้ผ้าอีกเช่นกันเย็บเป็นรูปมือใหญ่ ๆ ยัดด้วยนุ่นมีด้ามถือ ผู้สวมจะถือมือนุ่นนี้ ทั้งสองข้าง เวลาเข้าชบวนจึงดูว่าประหลาด คนหัวโตมือใหญ่ออกมารันท้าหน้าชบวน เป็นวงเป็นวง เรียกเสียงหัวเราะแก่ผู้พบเห็นโดยทั่วหน้ากัน

("แห่หัวโต," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 63 - 65)

การจัดลำดับเนื้อหาสาระ โดยกล่าวถึงประวัติความเป็นมาแห่งการประดิษฐ์ , การเล่น เป็นลำดับแรกของเนื้อหา ทวี วัฒนาใช้การจัดลำดับในลักษณะนี้รวม 30 บทความ จากบทความ

ที่วิเคราะห์ทั้งหมด 110 บทความ และมีการจัดลำดับเนื้อหาลักษณะอื่น ๆ ตามมาโดยได้แยกเป็น กลุ่มย่อยดังได้วิเคราะห์และยกตัวอย่างเนื้อหาสาระของบทความในกลุ่มนั้น ๆ มาแล้ว ผู้วิจัยพบว่าเมื่อกล่าวถึงประวัติความเป็นมาเป็นลำดับแรกของเนื้อหาแล้ว ลำดับของเนื้อหาส่วนที่ตามมา คือวิธีประดิษฐ์ , วิธีเล่นในกลุ่มและเรื่องเดียวกันจะมีบทความ

ที่จัดลำดับกลุ่มย่อยดังกล่าวนี้มากที่สุดในกลุ่มย่อยถึง 14 บทความจากบทความทั้งหมดในกลุ่มนี้ 30 บทความ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้เขียนต้องการให้การจัดลำดับเนื้อหาเป็นไปตามลำดับความสำคัญของเนื้อหา คือประวัติความเป็นมาแล้วกล่าวถึงวิธีประดิษฐ์ วิธีเล่นต่อมา หรืออาจจัดลำดับเรื่องของ วิชาการการประดิษฐ์ , การเล่นเป็นลำดับต่อมา นับเป็นการจัดลำดับความสำคัญที่ต้องการ

เน้นรองลงมา มีการจัดลำดับในกลุ่มย่อยนี้รองลงมาถึง 11 บทความ จึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงการจัดลำดับเนื้อหาก่อนหลัง โดยพิจารณาว่าเนื้อหาใดควรจัดก่อนหลังความสำคัญดังกล่าว

3.3 กล่าวถึงรูปร่างลักษณะ, รูปแบบจำนวนและประเภท

หมายถึง การกล่าวถึงรูปร่างลักษณะรูปแบบ , จำนวน และประเภทของของเล่น , การละเล่นชนิดต่าง ๆ โดยมีการจัดลำดับเนื้อหา เป็นลำดับแรกแล้วจึงมีการกล่าวลำดับเนื้อหาส่วนอื่น ๆ ตามมาเช่นวิธีประดิษฐ์ , วิธีเล่น , สถานที่เล่นที่ขาย, ประวัติความเป็นมา, คุณค่าประโยชน์ เป็นต้น ดังได้แยกเนื้อหาส่วนอื่นที่ตามมานอกกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

3.3.1 กล่าวถึงรูปร่างลักษณะแล้วจึงกล่าวถึงวิธีประดิษฐ์ของเล่น , วิธีเล่นตามมานอกกลุ่มเรื่องเดียวกัน มีบทความที่มีการจัดลำดับโดยกล่าวถึง ในลักษณะดังกล่าวนี้จำนวน 16 บทความ ดังนี้

3.3.1.1 เรื่อง "ของเล่นเป่าลม"

3.3.1.2 เรื่อง "ไม้โพละ"

3.3.1.3 เรื่อง "เรือป๊อปปี้พายไปไหน"

3.3.1.4 เรื่อง "ไอ้ตัวตุ๊ด"

3.3.1.5 เรื่อง "ลูกช้าง"

3.3.1.6 เรื่อง "สิงห์ไม้ช้าง"

3.3.1.7 เรื่อง "ปืนเก็บ"

3.3.1.8 เรื่อง "ของเล่นหัตถกรรมไทย แล่หวาย

งานพระบาท"

3.3.1.9 เรื่อง "กีบครกแข่ง"

3.3.1.10 เรื่อง "ตีไก่ดอกหญ้า"

3.3.1.11 เรื่อง "นักประมงน้ำตื้น"

3.3.1.12 เรื่อง "ตุ้ยมซึ่งานวัด"

3.3.1.13 เรื่อง "มอเตอร์ไซด์ไต่ถึง"

3.3.1.14 เรื่อง "ชกบอล"

3.3.1.15 เรื่อง "ปากระเบื้อง"

3.3.1.16 เรื่อง "ถ้ำมอง"

บทความเรื่อง "ลูกช้าง" ทวี วัฒนงาม จัดลำดับเนื้อหาโดยกล่าวถึงลักษณะของลูกช้างว่ามีรูปร่างมีอุปกรณ์ประกอบด้วยอะไรบ้างเป็นลำดับแรก ลำดับต่อไปกล่าวถึงศัพท์ที่ใช้ในการเรียกเมื่อมีการเล่น แล้วด้วยวิธีเล่นลูกช้างมีการละเล่นที่ต้องใช้ความสามารถมาก ดังมีการจัดลำดับ ดังนี้

ลูกช้างเป็นของเล่นที่ทำขึ้นด้วยไม้มีรูปร่างคล้ายกรวยด้านบนบ้าน ด้านล่างเรียว ลูกช้างมีขนาดใหญ่เท่าผลฝรั่งแถวทางเหนือ ทางนครสวรรค์ ลูกช้างจะมีขนาดย่อมลงมา แต่ถ้าเด็ก ๆ ในกรุงเทพมหานครจะเล่นลูกช้างที่มีขนาดเล็กกว่าผลมะนาวเล็กน้อย ความแตกต่างของภูมิภาคต่าง ๆ ของไทยเราอีกอย่างก็คือเรื่องของ "เดือย" คือ ตัวแกนที่เป็นตะปูเหล็กที่ตอกติดกันไว้ที่ลูกช้าง ทางภาคเหนือนิยมเอาไม้มาถากเป็นลูกช้าง โดยไม่ใส่เดือยตะปู เพียงแต่หยักส่วนกันของลูกช้างให้เป็นตุ่มนูนเดียวสำหรับเหตุผลข้อนี้อาจเนื่องมาจากตะปูหายากก็เป็นได้ส่วนทั่วไปนั้นนิยมเดือยลูกช้างกัน 2 ชนิด คือ เดือยธรรมดา กับ เดือยขวาน วิธีทำเดือยธรรมดาก็คือ การเอาตะปูตอกลงไปที่กันลูกช้างให้แน่นและตรงจากนั้นก็ตัดหัวตะปูออก ก็จะได้เดือยชนิดธรรมดามาทาบ ส่วนปลายเดือยให้แบนเหมือนกับคมขวาน เพื่อใช้ประโยชน์ในการเล่นแข่งขันซึ่งจะกล่าวต่อไป ไม้ที่นำมาประดิษฐ์ลูกช้างนิยมจำพวกไม้สัก ไม้แดง และถ้าให้คุณภาพดีเลิศด้วยมีความเหนียวของเนื้อไม้ก็คือ ไม้ฝรั่ง ลูกช้างใครทำด้วยไม้ฝรั่งจะมีราคาแพงและเป็นของมีค่า ในหมู่พวกเขาขึ้นมาทันที อุปกรณ์ประกอบในการเล่นลูกช้างที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง ก็คือ เชือกที่ใช้พันลูกช้าง เชือกชนิดนี้ต้องเป็นเชือกถัก คล้ายสายร่มของนักกระโดดร่มจึงจะดี แต่เชือกที่นำมาใช้ไม่ได้เพราะมีความฉุนและลื่น ต้องใช้เชือกที่เป็นฝ้ายจึงจะดี บอกลักษณะรูปร่างของลูกช้างพอสังเขปแล้ว ต่อไปก็จะถึงวิธีเล่น การเล่นลูกช้างนั้นเป็นการเล่นในแวดวงผู้ชาย รับรองได้ว่าเด็กผู้หญิงมีสิทธิ์แค่นินทาเท่านั้น มีอะไรหรอก ก็เพราะว่าถ้าเด็กผู้หญิงคนไหนไปลงมือเล่นลูกช้างพ่อแม่เห็นเข้าก็คงจะดุไป 8 วันไม่เลิกแน่ การเล่นลูกช้างก็เริ่มตั้งแต่ผู้เล่นจะถือลูกช้างในลักษณะเออน ๆ ปล่อยให้เดือยของลูกช้างชี้ออกนอกตัว แล้วเอาเชือกพันตัวลูกช้างตั้งแต่เดือยขึ้นมาถึงส่วนบนของลูก จากนั้นเอามือจับปลายเชือกไว้ให้แน่น ส่วนมากปลายเชือกจะทำเป็นห่วงคล้องกับนิ้ว เพื่อป้องกันมิให้เชือกหลุดมือไปเมื่อพันเชือกรอบลูกช้างเรียบร้อยแล้ว ก็ถึงตอนสำคัญนั่นคือ ผู้เล่นจะขว้างลูก

ข้างลงใบบนพื้น ขณะที่ขว้างต้องกระตุกเชือกกลับอย่างรวดเร็ว ลูกข้างจะลงใบหมุนอยู่บนพื้น จากนั้น ผู้เล่นจะเอาเชือกไปคล้องเคียวกระตุกลูกข้างขึ้นมาเอามือรับไว้ มีศัพท์แสงของการเล่นลูกข้างที่น่าสนใจอยู่หลายคำ เช่นคำว่า "เถนา" ซึ่งหมายถึง เมื่อขว้างลูกข้างใบแล้ว ลูกข้างไม่เอาเคียวลงใบหมุนกลับเอาหัวลูกข้างลงใบยุทธจักรชาวลูกข้างถือว่าอ่อนหัด เรียกพฤติกรรมของลูกข้าง ลักษณะนี้ว่า "เถนา" ศัพท์คำต่อมาคือ "เจีะ" อากาหรือลักษณะที่เรียกว่า "เจีะ" นี้หมายถึง การแข่งขันลูกข้างกับคนอื่น การเล่นลูกข้างนั้น ขว้างจะมีลูกข้างแล้วขว้างเล่นอยู่คนเดียว ก็คงไม่สนุกสิ่งที่ขาดไม่ได้ก็คือการแข่งขัน สำหรับลูกข้างเราเรียกว่า แข่ง "เจีะ" กันวิธีการเล่นเจีะจะเริ่มต้นจากทุกคนขว้างลูกข้างลงบนพื้นพร้อม ๆ กันถ้าเห็นว่าใคร "เถนา" ถือว่าตายหรือใครขว้างออกไปแล้วไม่หมุนก็ตายอีก และที่สำคัญใครขว้างใบแล้ว หมุนด้วยดีทุกประการแต่ไม่สามารถเอาเชือกคล้องลูกข้างกลับขึ้นมาบนมือได้ก็ถือว่าตายเช่นกัน บรรดาลูกข้างที่ตายทั้งหลายจะถูกมากองรวมกันไว้ในวงกลมที่ขีดไว้บนพื้น ซึ่งมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณเคียบเศษ ๆ ส่วนผู้ที่ไม่ตาย ก็ผูกเอาลูกข้างของตนแล้วขว้างใบที่ลูกข้างตายทั้งหลายลักษณะนี้เรียกว่า "เจีะ" ความมันจะอยู่ที่ตรงนี้แหละครับ

("ลูกข้าง," สุนัขกับของเล่น. 2537 : 117)

3.3.2 กล่าวถึงรูปร่างลักษณะ และประวัติความเป็นมาเป็นลำดับ ต่อมาในกลุ่มเรื่องเดียวกัน มีบทความที่มีการจัดลำดับโดยกล่าวถึงในลักษณะ ดังกล่าวนี้ จำนวน 7 บทความ ดังนี้

- 3.3.2.1 เรื่อง "อมยิ้ม"
- 3.3.2.2 เรื่อง "กล้องคูแห่"
- 3.3.2.3 เรื่อง "ไอติมไม้แดง"
- 3.3.2.4 เรื่อง "ของเล่นเมืองเพชร"
- 3.3.2.5 เรื่อง "สิงลูมะพร้าว"
- 3.3.2.6 เรื่อง "โฮกป๊ีบ"
- 3.3.2.7 เรื่อง "จับสลาก"

ตัวอย่าง เรื่อง "กล้องคูแห่" มีการจัดลำดับเนื้อหา ในส่วนแรกกล่าวถึงลักษณะของกล้องคูแห่เป็นกล้องที่ทำจากกล้องกระดาบปลายสุดของกล้องเจาะรูสำหรับไว้ดู ภายในมีกระจก

เงาตามมาให้ภาพสะท้อนลงมา ลำดับต่อไปกล่าวถึงความเป็นมาของกล้องดูแหกก็คือ กล้องตาเรือที่ทหารเรือใช้ในเรือดำน้ำโดยกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของกล้อง ซึ่งมีการจัดลำดับ ดังนี้

จากวิบากกรรมอันนี้เอง จึงมีสิ่งประดิษฐ์ที่พอจะจัดเป็นประเภทของเล่นของเด็กเกิดขึ้นมา ขึ้นหนึ่งโดยเริ่มงานแรกนาขวัญนี้เองเมื่อประมาณสักสามสิบปีมาแล้ว เห็นจะได้ ผู้ผลิตของเล่นขึ้นนี้ออกมาขายได้ตั้งชื่อเอาไว้อย่างเก๋ว่า "กล้องดูแห" ซึ่งลักษณะของกล้องนี้จะทำเป็นกล่องกระดาษแข็งสีเหลี่ยมผืนผ้า ส่วนยาวประมาณแปดสิบเซนติเมตร ด้านกว้างเป็นสีเหลี่ยมจัตุรัส ขนาดสี่เหลี่ยมด้านข้างกล้องที่อยู่ติดกับปลายสุดของกล่องเจาะรูหรือช่องสี่เหลี่ยมกว้างสี่นิ้วคูณสี่นิ้วทั้งสองปลายแต่เจาะให้อยู่ด้านตรงข้ามกันดังนั้นพอสรุปได้ว่า กล้องที่ประดิษฐ์เป็นกล้องแบบนี้จะมีช่องเท่ากันสองช่องอยู่ที่ปลายด้านบนหนึ่งช่อง ปลายด้านล่างหนึ่งช่อง แต่มีตำแหน่งของช่องดังกล่าวอยู่ด้านตรงข้ามกัน เมื่อได้ตัวกล้องอันนี้แล้วก็จะนำเอากระจกขนาดสี่คูณสี่นิ้วมาสองแผ่น กระจกทั้งสองแผ่นนี้ต้องเป็นกระจกเงา เอามาวางไว้ที่ช่องที่เจาะเอาไว้โดยเอียงตามมุมขนานกันทั้งสองแผ่น ให้ด้านเงาหันหน้าเข้าหากัน และเอียงออกตรงช่องที่เจาะไว้เราก็จะได้กล้องดูแหแบบง่าย ๆ กันแล้ว เวลาดูก็ยกกล้องขึ้นให้ช่องด้านล่างอยู่ที่ตาตนเอง เราก็สามารถจะมองเห็นภาพเบื้องหน้าที่กระจกตัวบนสะท้อนภาพลงมา ทำให้เห็นภาพที่มีระดับสูงและไกลได้อย่างชัดเจน เล่ามาเท่านี้ ท่านก็คงร้องอ๋อในใจว่าอะไรที่แท้ก็กล้องเบอริสโคป (Periscope) หรือกล้องตาเรือที่ทหารเรือใช้นั้นเอง ถูกต้องครับ และที่สำคัญที่เจ้ากล้องตาเรือดำน้ำนั้นเอง ถูกต้องครับ และที่สำคัญที่เจ้ากล้องตาเรือในเรือดำน้ำจะกลายมาเป็นกล้องดูแหก็เพราะว่า เมื่ออดีตทหารเรือท่านหนึ่งท่านเคยเป็นทหารประจำการ อยู่ในเรือดำน้ำของราชนาวีไทยอันเกรียงไกรของเรามาก่อน ท่านเสียชีวิตไปเมื่อสักสิบกว่าปีมานี้เห็นจะได้ สมัยก่อนเมื่อสงครามโลกครั้งที่สอง ถ้าจำไม่ผิดเรามีกองเรือดำน้ำกับเขาเหมือนกันนะครับ คือเรือดำน้ำเข้าประจำการไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2480 มีจำนวน 4 ลำด้วยกัน แต่ละลำรับพระราชทานชื่อจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นชื่อของตัวละครในวรรณคดีไทยที่มีความสามารถทางดำน้ำคือชื่อว่า เรือหลวงมัจฉาณุ เรือหลวงวิรุณ เรือหลวงสินสมุทร และเรือหลวงพลายชุมพล เมื่อประมาณ พ.ศ. 2501 ผมยังเห็นเรือดำน้ำทั้งสี่ลำจอดเรียงเป็นลำดับอยู่ในแม่น้ำเจ้าพระยา หน้ากองทัพบกเรืออยู่เลย

แต่ปัจจุบันไม่ทราบว่าจะอย่างไรมาอย่างไรเสียแล้ว อดีตทหารเรือ ท่านนี้ท่านชอบกล้องที่ใช้ในเรือคาน้ำสำหรับมองคุณภาพเหนือผิวน้ำที่เรียกว่า กล้องตาเรือ นี่เป็นอย่างยิ่ง ประกอบกับบ้านท่านมีอาชีพหลักในการทำของเล่นกระดาชขาย ท่านจึงเอารูปการณและแนวความคิดนี้มาทำเป็นกล้องตาเรือดังที่เล่ามาแล้วข้างต้นออกขายเด็ก ๆ ในงาน ที่มีการแห่แห่นผู้คนต้องแย่งกันดูและตั้งชื่อให้จำง่ายและเกี่ยวกับการเสียว่า กล้องคู่แท้ ซึ่งสมัยก่อนถือว่าเป็นของแปลกใหม่ ประโยชน์เฉพาะการเป็นเยี่ยมจึงขายดีเป็นพิเศษเมื่อมีงาน

("กล้องคู่แท้" ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 120 - 121)

การจัดลำดับเนื้อหาสาระ โดยกล่าวถึงรูปร่างลักษณะเป็นลำดับแรก ทวี วัฒนาม ใช้การจัดลำดับในลักษณะนี้ รวม 23 บทความ จากบทความที่วิเคราะห์ทั้งหมด 110 บทความ และมีการจัดลำดับเนื้อหาหลักอื่น ๆ ตามมา โดยได้แยกเป็นกลุ่มย่อยดังได้วิเคราะห์ และยกตัวอย่างบทความในกลุ่มนั้น ๆ มาแล้ว ผู้วิจัยพบว่า เมื่อกล่าวถึงรูปร่างลักษณะเป็นเนื้อหาลำดับแรกแล้ว จะมีลำดับเนื้อหาในเรื่องของวิธีประดิษฐ์ วิธีเล่นตามมาเป็นลำดับต่อไป มีการจัดลำดับในกลุ่มย่อยลักษณะนี้ในเรื่องเดียวกันถึง 16 บทความ จากทั้งหมด 23 บทความทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนมีการจัดลำดับเนื้อหาสอดคล้องสัมพันธ์ตามลำดับของเนื้อหาได้ถูกต้อง ทำให้ผู้อ่านแล้วเข้าใจง่าย สัมพันธ์กันโดยตลอดจนจบเนื้อหาสาระ

3.4 กล่าวถึงผู้เล่น, สถานที่เล่น, สถานที่จำหน่ายและอุปกรณ์การเล่นการผลิต

หมายถึง การกล่าวถึงผู้เล่น , สถานที่สำหรับเล่นหรือจำหน่ายของเล่นและอุปกรณ์การเล่นการผลิตโดยกล่าวถึงเนื้อหาหลักเป็นส่วนใหญ่ของเนื้อหาและมีการกล่าวถึงเนื้อหาหลักอื่น ๆ ตามมา เช่น วิธีการประดิษฐ์ การเล่น , ประวัติความเป็นมา , คุณค่าประโยชน์ เป็นต้น ดังได้แยกเนื้อหาส่วนอื่นที่ตามมาในกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

3.4.1 กล่าวถึงผู้เล่น , สถานที่เล่น , สถานที่จำหน่าย , อุปกรณ์และมีการจัดลำดับเนื้อหาในเรื่องของวิธีประดิษฐ์ , วิธีเล่น ตามมาในกลุ่มเรื่องเดียวกัน มีบทความที่มีการจัดลำดับโดยกล่าวถึงในลักษณะดังกล่าวนี้จำนวน 10 บทความ ดังนี้

3.4.1.1 เรื่อง "สิ่งซึ่งหลัก"

3.4.1.2 เรื่อง "ปัจจุบันเด็กไทยเล่นเป่ากบไม่เป็น"

3.4.1.3 เรื่อง "ชนกว้าง"

3.4.1.4 เรื่อง "ยี่งกอง"

3.4.1.5 เรื่อง "นักเลงปลาเข็ม"

3.4.1.6 เรื่อง "เกมตบยุ่ง"

3.4.1.7 เรื่อง "ไมราเรียกชื่อ"

3.4.1.8 เรื่อง "ล้อต๊อก"

3.4.1.9 เรื่อง "ห่วงเชลย"

3.4.1.10 เรื่อง "เป่าถั่ว"

บทความเรื่อง "สิ่งซึ่งหลัก" มีการจัดลำดับเนื้อหาโดยส่วนแรกกล่าวถึง จำนวนผู้เล่น, สถานที่ใช้ในการเล่นต้องใช้อำนาจสูงมีหลักเสาเรือนประกอบการเล่น ลำดับต่อไปกล่าวถึงวิธีเล่นดังมีการจัดลำดับเนื้อหา ดังนี้

การเล่นสิ่งซึ่งหลักนั้นง่ายมาก ขอให้ผู้เล่นอย่างน้อย 3 คน ต่ำกว่านี้เล่นไม่ได้ครบทั้งนี้ เพราะไม่รู้ว่าจะแย่งหลักจากใคร สถานที่ใช้เสาเรือนนั้นแต่ละครั้ง หรือมีจะนั้นจะเป็นลานบ้าน ลานวัด ที่มีต้นไม้สมมติเป็นหลักก็ได้ก็ใช้ได้ทั้งนั้น ยกเว้นห้ามขึ้นไปเล่นบนบ้านเด็ดขาด ไม่ใช่ว่าอะไรห้อยครับ เดี่ยวกันจะไม่พอสรอยไม้เรียวเท่านั้นเอง เกมนี้ส่วนมากเด็กเล็กชอบเล่นมากกว่าเด็กโต เล่นกันทั้งชายและหญิง เกมจะเริ่มที่ผู้เล่นคนหนึ่งจะถูกสมมติว่าเป็นสิ่งซึ่งหลักจับ (หรือที่เรียกว่าสิ่งหลักลอยก็คงไม่ผิด) ส่วนอีก 2 คน ที่เหลือ หรือมากกว่านั้นจะต้องไปยืนประจำหลักซึ่งอาจจะเป็นเสาบ้านเสาศาลาวัดต้นไม้ ตามที่กล่าวแล้วคนละเสา พวกที่ยืนประจำหลักเหล่านี้เรียกว่า "สิ่งจับหลัก" เห็นไหมครับ ชักเข้าเค้าแล้ว มีคนเล่นมีอุปกรณ์เล่นที่แสนง่าย ต่อไปพวกที่จับหลักอยู่ ต้องวิ่งเปลี่ยนหลักกันอยู่ จากต้นนั้นไปต้นนี้ จากต้นนี้ไปต้นนั้น ฝ่ายที่เป็นสิ่งหลักลอยก็ต้องพยายามเข้าไปชิงหลักกัน การวิ่งเปลี่ยนหลักต้องใช้อาวุธหรือของให้สิ่งหลักลอยหลงทางหรือเผลอ ซึ่งการนี้สิ่งจับหลักต้องทำงานเป็นที่มียุกยิกในลักษณะของสิ่งไปตามเรื่องฝ่ายสิ่งหลักลอยก็ต้องใช้ปัญญาหาวิธี เช่นกันคอยสังเกตว่าสิ่งตัวไหนจะเปลี่ยนหลักกัน และตนเองจะชิงหลักไหนจึงจะสะดวกก็ต้องรีบไปชิงหลักนั้นไว้ ถ้าเกิดสิ่งหลักลอยจับหลักได้ก่อนผู้ที่มาชิงจับหลักไม่ทันหรือ ไม่มีหลักจับ ก็จะต้องไปเป็นสิ่งหลักลอยแทน

("สิ่งซึ่งหลัก," การละเล่นของเด็กไทย, 2537 : 23)

3.4.2 กล่าวถึงผู้เล่น , สถานที่เล่น , สถานที่จำหน่าย , อุปกรณ์และที่เพิ่มขึ้นมาคือกล่าวถึงรูปร่างลักษณะ , ประโยชน์ตามมานกลุ่มเรื่องเดียวกัน มีบทความที่มีการจัดลำดับโดยกล่าวถึงในลักษณะดังกล่าวนี้จำนวน 4 บทความ ดังนี้

3.4.2.1 เรื่อง "ตุ๊กตาอมสินปูนปลาสเตอร์"

3.4.2.2 เรื่อง "กั๊ดจิ้งหรีด"

3.4.2.3 เรื่อง "หนังกระโปรง"

3.4.2.4 เรื่อง "สี่เกลอโรงงาน"

บทความเรื่อง "หนังกระโปรง" มีการจัดลำดับเนื้อหาสาระ โดยส่วนแรกผู้เขียนจะกล่าวถึงสถานที่ที่ตั้งของเล่น คือ หนังกระโปรง ในสมัยก่อนอยู่ที่มิ่งเมือง ลำดับต่อไปจึงกล่าวถึงรูปร่างลักษณะของของเล่น คือ หนังกระโปรง ว่ามีลักษณะอย่างไร ดังมีการจัดลำดับ ดังนี้

มิ่งเมือง เมื่อก่อนในเวลากลางวันจะมีคนจอบแจมากพอสมควร และส่วนใหญ่ก็จะเป็นสุภาพสตรีเสียมากกว่าสุภาพบุรุษเพราะที่นั่นเป็นสถานที่ที่บรรดาคุณท่านสุภาพสตรีทั้งหลายต่างมาว่าจ้างช่างตัดเย็บเสื้อกัน นัยว่าที่ได้รับความนิยมมากในสมัยนั้นก็เพราะตัดได้เร็ว ขนาดเสื้อตัวหนึ่งตัดเย็บเสร็จภายในเวลาสองชั่วโมงยังมีเลย อีกทั้งราคาก็ไม่แพง อยู่ใกล้พาหุรัดแหล่งขายผ้า ได้ผ้ามาก็เข้ามิ่งเมืองกลับบ้านก็ได้เสื้อชุดใหม่สมใจอยาก และช่างรับตัดก็มีจำนวนมากมาย มีการเชียร์กันเสียงลั่นไปหมด ดื้อหน้าดื้อหลังลูกค้าเข้าร้านกัน บางครั้งกระทบกระทั่งทะเลาะกันเพราะแย่งลูกค้าก็มี เป็นที่ทราบกันว่าผู้หญิงกับเด็กมักจะไปไหนมาไหนด้วยกัน เด็ก ๆ ที่ตลาดมิ่งเมือง จึงมีจำนวนมากไปด้วย คุณอาผมแกมีอาชีพเป็นพ่อค้าเร่ขายหนังสือกลางแปลง ตามงานวัดต่าง ๆ เวลากลางวันหรือหน้าฝน งานวัดไม่ค่อยมี แกจะนำเอาหนังกระโปรงออกขายในเวลากลางวันโดยขายประจำอยู่ที่ตลาดมิ่งเมืองนั่นเอง หนังกระโปรงเป็นการหาทางเอาชนะธรรมชาติ คือภาพยนตร์แต่ก่อนจะฉายได้แต่กลางคืน กลางวันมีแสงสว่างมากฉายไม่เห็นตัว คุณอาผมแกเลยคิดว่าทำอย่างไรจึงไม่ให้มีแสงเมื่อฉายในเวลากลางวัน แกก็เลยเอาไม้กระดานมาทำเป็นกล่องสี่เหลี่ยมยาวประมาณสามเมตร ำให้ทางด้านปลายโตประมาณหนึ่งตารางเมตรสี่เหลี่ยมผืนผ้าแล้วค่อย ๆ เรียว หรือสอบมาทางโคนให้มีความกว้างของรูทางด้านโคนเพียงหกตารางนิ้วเท่านั้น แล้ววางนอนขนานตามยาวไปกับพื้นบนขาตั้งสูงจากพื้นดิน

ประมาณห้าสิบเซนติเมตร ทาสีดำทั้งหมดทั้งภายนอกและภายใน ที่ด้านปลายที่เป็นด้าน
 ใหญ่ ด้านนอกทาสีขาว ทำเป็นจอหนัง สองข้างของกล่องนี้จะเจาะรูเอาไว้เป็นระยะ ๆ
 ข้างละห้ารู สำหรับเด็กยืนดู รวมแล้วครั้งหนึ่ง ๆ ก็ดูได้สิบคนพอดี สิ่งที่เราได้กล่าวถึงนี้
 เรียกกันว่ากระโปรงหนัง ส่วนอุปกรณ์สำคัญอีกตัวหนึ่ง คือเครื่องฉายหนังชนิดมือหมุน
 คือเมื่อเริ่มฉายคนฉายก็จะเอาเครื่องฉายไปตั้งไว้ด้านโคนกระโปรง ที่มีรูเล็กหกตาราง
 นิ้วนั้น เอาหลอดไฟส่องเข้าไปในช่องไฟเลี้ยวแผ่นฟิล์มหนัง ซึ่งเมื่อก่อนเป็นขนาดสาม
 ลิบห้ามิลลิเมตร เข้าไปในหมามเตยของเครื่อง แล้วจะใช้มือหมุนเฟืองเครื่องอย่าง
 สม่ำเสมอไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะหมดม้วนหรือจบเรื่อง ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นหนังการ์ตูนบ้าง
 ตลกขบขันพอสมควรบ้าง สามเกลอหัวแข็งอะไรทำนองนี้ ซึ่งมีความยาวไม่มากมายนัก

("หนังกระโปรง," สรุกับงานวัด, 2537 : 104 - 105)

การจัดลำดับเนื้อหาสาระโดยกล่าวถึงผู้เล่น , สถานที่เล่น , สถานที่จำหน่าย และ
 อุปกรณ์ เป็นลำดับแรกของเนื้อหา ทวี วัดงาม ใช้การจัดลำดับในลักษณะนี้รวม 14 บทความ
 จากบทความที่วิเคราะห์ทั้งหมด 110 บทความ ซึ่งมีจำนวนการจัดลักษณะนี้ค่อนข้างน้อยและมีการ
 จัดลำดับเนื้อหาลักษณะอื่น ๆ ตามมา โดยได้แยกเป็นกลุ่มย่อย ดังได้วิเคราะห์และยกตัวอย่าง
 บทความในกลุ่มนั้น ๆ มาแล้ว ผู้วิจัยพบว่าเมื่อกล่าวถึงผู้เล่น , สถานที่เล่น เป็นลำดับแรกแล้ว
 จะมีลำดับเนื้อหาในเรื่องของวิธีประดิษฐ์ วิธีเล่นตามมาเป็นลำดับต่อไป มีการจัดลำดับกลุ่มย่อย
 ในลักษณะนี้ในเรื่องและกลุ่มย่อยเดียวกันถึง 10 บทความ จากบทความทั้งหมด 14 บทความ
 แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนมีการจัดลำดับเนื้อหาที่สอดคล้องสัมพันธ์กันดี ทำให้ผู้อ่านอ่านแล้วเข้าใจ
 เรื่องด้วยความต่อเนื่องสัมพันธ์กันดีจนจบเนื้อหาสาระ

3.5 กล่าวถึงกติกาการเล่น

การกล่าวถึงกติกาการเล่น ข้อตกลงในการเล่น เป็นการลำดับเนื้อหาของ ส่วนแรก
 แล้วมีการจัดลำดับเนื้อหาในเรื่องของวิธีเล่น เทคนิคในการเล่นเป็นลำดับต่อมา ในกลุ่มเรื่อง
 เดียวกัน มีบทความที่มีการจัดลำดับโดยกล่าวถึงในลักษณะดังกล่าวนี้ จำนวน 3 บทความ ดังนี้

3.5.1 เรื่อง "ร่อนรูป"

3.5.2 เรื่อง "จัดซื้อ"

3.5.3 เรื่อง "พระ เด็ก เลื้อ ไก่ มอด"

บทความเรื่อง "ร่อนรูป" มีการจัดลำดับ โดยส่วนแรก ทวี วัดงาม กล่าวถึงกติกา

การเล่นว่าผู้เล่นจำเป็นจะต้องมีรูปที่ใช้ในการเล่น ลำดับต่อไปจึงกล่าวถึงวิธีเล่น ดังมีการจัดลำดับดังนี้

การเล่นเกมส์แข่งขันที่ใช้รูปภาพชนิดที่กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นอุปกรณ์และชิ้นเชื้อลือชา เป็นที่นิยมของเด็ก ๆ สมัยนั้นเป็นอย่างยิ่ง ก็คือการเล่นร่อนรูป กติกาการเล่นร่อนรูปก็มีอย่างง่าย ๆ ไม่มีสลับซับซ้อนอะไร เพียงแต่อาศัยทักษะและประสบการณ์เล็กน้อยเท่านั้นก็สามารถเป็นนักร่อนรูปได้แล้ว กล่าวคือเมื่อเด็ก ๆ มีรูปที่เก็บสะสมไว้พอสมควรแล้วก็ไปชักชวนเพื่อนจะก็คนก็ได้ ไม่มีข้อห้าม แต่ต้องเป็นคนที่มียุบก็แล้วกัน การเล่นร่อนรูปเริ่มจากโยนหาลานดินกว้าง ๆ เรียบ ๆ คู่ว่าลมพัดไม่แรงนักเป็นดีเพราะว่าถ้ามีลมแรงจะเป็นอุปสรรคต่อการบังคับทิศทางของรูป เมื่อเวลาร่อน เมื่อได้พื้นที่แข่งขันเป็นที่เหมาะเจาะแล้ว ก็ต้องทำการตกลงกับผู้แข่งขันคนอื่น ๆ ก่อนว่าใครจะเป็นผู้เริ่มเล่นก่อน ถ้าตกลงกันไม่ได้เราก็ต้องตัดสินกันด้วย "เออหว่ายแป๊ะ" หรือ "เป่ายิงซุบ" ก็ได้ ผู้ที่ต้องเริ่มเล่นก่อนนั้นถือว่าเป็นฝ่ายเสียเปรียบครับ คือต้องร่อนรูปของตนไปก่อนเพื่อรอคู่แข่ง ส่วนคนที่ร่อนต่อไปต้องพยายามร่อนรูปของตน ณ จุดเดียวกันกับคนที่ร่อนไปก่อนยื่นร่อนรูปออกไปโดยให้รูปของตนไปประกบรูปของผู้ที่ร่อนไปก่อน ถ้ามั่นใจว่าสามารถร่อนรูปไปประกบได้ก็ถือว่า "ได้กิน" คือเป็นผู้ที่ชนะ จะได้รูปของเพื่อนที่แพ้เป็นกรรมสิทธิ์

("ร่อนรูป" สุนทรกับของเล่น. 2537 : 106)

บทความเรื่อง "จัดข้อ" มีการจัดลำดับเนื้อหาสาระ โดยส่วนแรกกล่าวถึงกติกากในการเล่นว่า ผู้เล่นต้องใช้พละกำลังของตนดึงหรือกดข้อมือข้อศอกต้องตั้งกับพื้น ลำดับต่อไปจึงกล่าวถึงวิธีการเล่น ซึ่งมีการจัดลำดับดังนี้

เมื่อเริ่มเล่นคู่แข่งจะนั่งหันหน้าเข้าหากัน เอาแขนข้างใดข้างหนึ่งที่ตนถนัด (แต่ต้องเป็นข้างเดียวกันทั้งสองคน คือ ถ้าแขนขวาก็ขวาทั้งสองคน ถ้าแขนซ้ายก็ซ้ายทั้งสองคน มิฉะนั้นจะจัดกันไม่ได้) ยื่นออกมาตั้งบนโต๊ะ หรือพื้นที่ใช้จัดข้อให้ข้อศอกตั้งห่างจากเส้นกลางที่ขีดเอาไว้เท่า ๆ กันแต่ละฝ่ายจะเอียงแขนของตนไปข้างหน้าทำมุมกับพื้นประมาณ 45 องศาแล้วให้ข้อมือของคู่แข่งสัมผัสกันพอดี บางแห่งก็นิยมเอามือจับกันไว้ก็มี เอาละ

ครับ เวลาแห่งการระทึกใจก็มาถึง นั่นคือคนที่เป็นการมการจะนับ 1-2-3 พอสิ้นเสียง
คำว่า 3 คู่แข่งขันก็พยายามใช้พลังกำลังของตนดึงหรือกดข้อมือ ซึ่งรวมทั้งแขนด้วยของ
ฝ่ายตรงข้ามให้ล้มลงไปกับพื้น อีกฝ่ายหนึ่งก็จะป้องกันการถูกกดแขนและข้อของตน ด้วย
การใช้พลังมือเอาไว้ ฝ่ายใดหมดแรงก่อนก็จะถูกอีกฝ่ายหนึ่งกดลงพื้นก็ถือว่าแพ้ไปแต่มีข้อ
แม้ยู่ว่าข้อศอกของคู่แข่งขันจะต้องติดอยู่กับพื้นตลอดเวลา ห้ามยกขึ้นมาเด็ดขาด และ
แขนข้างที่ไม่ได้จับกันก็ต้องโพล่งเอาไว้ ห้ามเอามาช่วย อีกประการหนึ่ง คือ ทั้งคู่
ต้องนั่งอยู่ตลอดเวลาห้ามลุกขึ้นเช่นกัน ถ้าลุกขึ้นถือว่าแพ้เพราะจะเข้าลักษณะที่เรียกว่า
"เอน" เป็นการเอาเปรียบคู่แข่งขัน

("จัดข้อ" การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 18 - 19)

บทความเรื่อง "พระ เด็ก เสือ ไก่ มอด" มีการจัดลำดับเนื้อหาสาระ โดยส่วนแรก
กล่าวถึงกติกาในการเล่นอย่างง่าย ๆ ว่าต้องเล่นทีละคู่ และต้องจำไว้ทั้งห้าห้าได้ว่าแทนความ
หมายสิ่งใด ลำดับต่อไปกล่าวถึงวิธีเล่น ดังมีการจัดลำดับ ดังนี้

เกมนี้จำนวนผู้เล่นจะเล่นสักกี่คน จะเป็นชายหรือหญิงก็ได้ทั้งนั้น แต่ทุกคนที่เล่นจะต้อง
เข้าใจนกติกาของการเล่นให้ดี ซึ่งกติกาที่มืออย่างง่าย ๆ อยู่ว่า การเล่นจะเล่นทีละคู่
ผู้เล่นจะต้องจับคู่กันว่าใครจะคู่กับใคร และผู้เล่นทุกคนจะต้องจำได้ว่านิ้วมือทั้งห้านิ้ว
ของตานั้น นิ้วใดแทนพระ นิ้วใดแทนเด็ก นิ้วใดแทนเสือ แทนไก่ และแทนตัวมอด ซึ่ง
ปกติจะมีการสมมติกันว่านิ้วหัวแม่มือจะเป็นตัวแทนของพระ นิ้วชี้จะแทนเด็ก นิ้วกลาง
จะแทนเสือ นิ้วนางจะแทนไก่ และนิ้วก้อยจะแทนมอด เมื่อเริ่มเล่น คู่ใดเล่นก่อนก็ได้
แต่ผู้เล่นทั้งคู่จะนั่งหันหน้าเข้าหากันแล้วเอามือข้างขวาของตนไปวางไว้บนหลังคอตนเอง
แล้วปากจะพูดว่า "พระ เด็ก เสือ ไก่ มอด" พูดสุดคำว่า "มอด" คู่เล่นทั้งสองจะ
เหวี่ยงมือข้างขวาที่วางไว้หลังคอตนเอง พร้อมกับยื่นนิ้วใดนิ้วหนึ่งที่ต้องการออกไป
เพียงนิ้วเดียว จากนั้นจะมาดูกันว่าใครจะชนะ จะแพ้แล้วเราจะรู้ได้อย่างไรกันเล่าครับ
อ้อ/ก็ไม่เห็นจะยากอะไรเพราะเขามีกติกาวางไว้ว่า พระนั้นชนะเด็ก คือ ดีเด็กได้
เด็กชนะเสือเพราะเด็กชี้เสือ ส่วนเสือชนะไก่ เพราะเสือกินไก่ ไก่กินมอด มอดไขว่
พระเด็กบีมอด มอดไขว่หางเสือ เสือกลัวพระ

("พระ เด็ก เลือ ไข่ มอด," การละเล่นของเด็กไทย, 2537 : 152)

การจัดเนื้อหาสาระโดยกล่าวถึงกติกาการเล่นเป็นลำดับแรกของเนื้อหา ทวี วัฒนาม ใช้การจัดลำดับในลักษณะนี้รวม 3 บทความจากบทความที่วิเคราะห์ทั้งหมด 110 บทความ ซึ่งมีการจัดลำดับในลักษณะนี้น้อยมาก ทั้งนี้เพราะการเล่นทั้ง 3 ชนิดนี้ เป็นการเล่นที่ต้องเน้นเรื่องกติกาเมื่อกล่าวถึงกติกาการเล่นข้อตกลงเป็นลำดับแรกแล้ว เนื้อหาสาระที่ตามมาคือวิธีเล่นการเล่น ทักษะรูปแบบในการเล่นเป็นลำดับต่อ ๆ มาซึ่งเป็นการจัดลำดับที่เรียงลำดับมาด้วยความต่อเนื่องสัมพันธ์กันจนจบเนื้อหาสาระ ทำให้เนื้อหาสาระมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันดี แต่ใช้การจัดลำดับลักษณะนี้น้อยมากอาจเป็นเพราะผู้เขียนต้องการเน้นเนื้อหาเรื่องกติกา ข้อตกลงเป็นหลักซึ่งมีน้อยมากดังที่ได้นำเสนอมา

3.6 กล่าวถึงส่วนอื่น ๆ เช่น ประสพการณ์ของผู้เขียน, ประโยชน์ คุณค่า และความเป็นมา เป็นต้น

การกล่าวถึงส่วนที่นอกเหนือที่ไปจากข้อ 3.1-3.5 ทวี วัฒนาม ได้นำมากล่าวไว้เป็นส่วนแรกของการจัดลำดับเนื้อหาสาระ สำหรับลำดับต่อไปของเนื้อหาอาจตามด้วย วิธีประดิษฐ์วิธีเล่น, ประวัติความเป็นมา, รูปร่างลักษณะ, สถานที่เล่น ก็ได้ บทความที่มีการจัดลำดับในลักษณะนี้มีจำนวน 2 บทความ ดังนี้

3.6.1 เรื่อง "เด็กกับผ้าขาวม้า"

3.6.2 เรื่อง "ก่องก่องทราย"

บทความเรื่อง "เด็กกับผ้าขาวม้า" ทวี วัฒนาม กล่าวถึง ประโยชน์ของผ้าขาวม้าว่ามีประโยชน์มากมาย ลำดับต่อไปจึงกล่าวถึงประสพการณ์ของผู้เขียนต่อผ้าขาวม้า ดังมีการจัดลำดับดังนี้

สมัยก่อนเด็ก ๆ เกิดขึ้นมา ผ้าขาวม้าก็มีบทบาทกันเลยทีเดียว ผมจำได้ว่า เคยเห็นผู้ใหญ่ท่านหนึ่งเป็นเพื่อนของคุณพ่อผม ท่านเพิ่งแต่งงานยังไม่มีลูก เมื่อเมียแก่ท้องแก่คลอดลูกออกมา พอหมอตำแยบอกว่าเมียแก่คลอดลูกแล้วเป็นผู้ชาย แก่ดีใจบลดผ้าขาวม้าจากเอวฉีกกลางผืนผ้าขาวม้า ออกเป็นสองท่อน เอามารองเบาะลูกแก่เป็นผ้าอ้อมทันที ซึ่งก็คงจะไม่ใช่ว่าคนเดียวคงยังมีคนอื่น ๆ อีกหลายคนที่มีพฤติกรรมเช่นชายหนุ่มคนนี้เมื่อเด็กคลอดออกมาแล้ว ผ้าขาวม้านั้นก็ยังมีสิทธิ์รับหน้าที่เป็นเบาะครับ คนระดับกลางหรือ

พวกชาวไร่ชาวนาหาเช้ากินค่ำ เขาไม่ร่ำรวยพอที่จะซื้อเบลาให้ลูกนอนหรอครับ แค่นี้ก็ลำบากเท่านั้น แต่ถ้าสะดวกที่สุดก็ผ้าขาวม้าแหละครับ เอาเชือกผูกแขวนกับซื่อบ้านกับต้นไม้ ตามแต่สะดวก เมื่อมารดาของเด็กจะไปไหนก็เอาลูกซีหลัง เอาผ้าขาวม้าผูกไว้กันลูกตกได้อีก เมื่อเด็กโตขึ้น ผ้าขาวม้าก็กลายเป็นของเล่นน่าสนใจได้อย่างวิเศษ ถ้าเป็นเด็กผู้หญิงก็จะเอาผ้าขาวม้ามาม้วน แล้วมัดส่วนต่าง ๆ เหมือนตุ๊กตา คุ้มเล่นแทนน้องเพลิดเพลินเหมือนกับตุ๊กตาราคาแพงของลูกผู้มีอันจะกิน ได้เหมือนกัน แต่ถ้าเป็นเด็กผู้ชาย ผ้าขาวม้าจะรับหน้าที่เป็นของเล่นได้หลายอย่างเช่น พ่อแม่จะเอาผ้าขาวม้ามาพันศีรษะเด็ก แล้วม้วนผ้าด้านหลังเข้าหากัน เอาเชือกมัดที่หน้าผากเด็กไว้ เด็กก็กลายเป็นช้างมึงวง เดินส่ายไปส่ายมาหยอกล้อเล่นกับพ่อแม่ได้อย่างสดชื่นหรือมีจะนั้นสมัยก่อนคนไทยเรานิยมตุ๊กเก-ละครกัน พวกเก-ละคร ก็ต้องนุ่งโจงกระเบน เด็ก ๆ ก็เล่นเอาอย่างบ้าง โดยเอาผ้าขาวม้ามานุ่งโจงกระเบน สำหรับตัวกระผมเองนั้นสมัยเด็ก ๆ ชอบเล่นเป็นพระโดยการเอากันอูลุมิเญมาใบหนึ่งครอบหัวทำเป็นหัวโล้น แล้วเอาผ้าขาวม้าพอมาทัดเป็นจีวร จากนั้นก็เอาขันอีกใบหนึ่งคุ้มเป็นบาตร เดินไปตามบ้านญาติ พวกผู้ใหญ่จะรู้ทันทีว่าพระผ้าขาวม้าองค์นี้หิวแล้ว ถ้ามีขนมอะไรก็จะเรียกไปใส่บาตร ซึ่งนับว่าเป็นการเล่นที่อึดท้องดีพอสมควร

("เด็กกับผ้าขาวม้า" สนุกกับของเล่น. 2537 : 122 - 123)

บทความเรื่อง "ก่อกองทราย" มีการจัดลำดับเนื้อหาสาระ โดยส่วนแรกผู้เขียนจะกล่าวถึงประสบการณ์ของผู้เขียนเองที่ได้มีโอกาสเดินทางไปจังหวัดแม่ฮ่องสอน และได้ไปพบเห็นเด็ก ๆ ชอบเล่นก่อกองทราย ลำดับต่อไป ได้กล่าวถึงคุณค่าประโยชน์ในการเล่นก่อกองทราย เหล่านั้นดังมีการจัดลำดับเนื้อหาสาระ ดังนี้

ในขณะที่เราไปเห็นสภาพของนักเรียนชาวเขาที่นั่น ซึ่งส่วนมากก็ออกจะชะมุกชะมอม เพราะอากาศหนาวมาก ประกอบกับน้ำก็หายาก อีกทั้งพื้นดินก็เป็นปูน พวกเด็ก ๆ เขาวางเล่นกันก็มอมเป็นธรรมดา ผิวพรรณจึงไม่สดใส เพื่อนที่ไปด้วยกันกับผมก็ออกปากถามออกมาลอย ๆ ว่า มันเป็นอย่างไรกันนะ เด็กกับดินกับทรายนี่จึงชอบกันเสียจริงลูกของเขาเห็นทรายเป็นน้ำได้ เป็นต้องหาทางเล่นให้ได้ เผลอเมื่อใดพ่อเจ้าประคุณต้อง

ไปอยู่บนกองทรายเป็นประจำ แม่เขาก็บ่นว่าสกปรกมอมแมม ถ้ามาให้เล่นมันก็ร้องไห้ แล้วหนีไปเล่นอีกจนได้ ผมเองก็จนปัญญาเพราะไม่ได้เป็นนักวิชาการ เป็นได้แค่เพียง นักวิชาเกิน จะให้เหตุผลที่เป็นหลักฐานก็คงจะไม่ได้เรื่อง แต่ในฐานะที่เป็นลูกพ่อค้า หากินข้างถนนมาก่อน ก็พอจะทราบว่า สิ่งที่คุณมองในวรรณคดีของตนเองว่าสกปรก น่ารังเกียจไร้ค่า ไร้เชยของที่เด็กจะเล่น คือเจ้ากองทรายนี้ มันเป็นของเล่นที่ธรรมชาติ สร้างให้มาอย่างวิเศษสุด กองทราย คือ ของเล่นไร้ค่า ที่สามารถทำจินตนาการ ของพ่อเจ้าพระคุณเด็ก ๆ ทั้งหลายเจิดจ้าขึ้นมา เป็นความจริงในโลกของเขา เพราะ เด็ก ๆ จะสามารถถกมันขึ้นมาบนมันขึ้นมาเป็นรูปอะไรก็ย่อมาได้ตามที่ใจตนเองคิดไม่พอใจ ทำใหม่ได้ คิดอะไรได้ก็จะทำขึ้นมา ถ้ามีเพื่อนร่วมเล่นก็ช่วยกันบ้าง แข่งขันกันบ้างสาน ต่อกิจกรรมกันบ้างตามอัธยาศัย

("กองกองทราย," สุนัขกับงานวัด. 2537 : 68 - 69)

การจัดลำดับเนื้อหาโดยวิธีอื่น ๆ คือจัดลำดับเนื้อหาส่วนเริ่มแรกนอกเหนือจากข้อ 3.1 -3.5 ทวี วดงาม มีการจัดเพียง 2 บทความ บทความแรก กล่าวถึงการจัดเนื้อหาในเรื่อง ของคุณค่า ประโยชน์ และตามด้วยเนื้อหา อิทธิพลจากสิ่งต่าง ๆ ต่อการเล่น ของเล่นต่อด้วย ประวัติความเป็นมา อีก 1 บทความ จัดลำดับส่วนแรกด้วยประสบการณ์ ความเป็นมาของผู้เขียน และตามด้วยประโยชน์ของการเล่น การจัดลำดับเนื้อหาในลักษณะนี้ไม่ค่อยมีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง เป็นลำดับขั้นตอนของเนื้อหาสาระ จึงทำให้มีการจัดอันดับลักษณะนี้น้อยมาก

จากการศึกษาการจัดลำดับเนื้อหาสาระในบทความของ ทวี วดงาม ทั้งหมด 110 บทความ โดยมีการจัดลำดับเนื้อหา แบ่งเป็นการเริ่มต้นเนื้อหาที่เหมือนกันเป็น 6 วิธีใหญ่ ๆ ด้วยกัน การจัดลำดับหลาย ๆ วิธี ดังที่ได้วิเคราะห์มา ผู้วิจัยพบว่าผู้เขียนพยายามจัดลำดับ เนื้อหาให้เข้ากับเรื่องที่ต้องการถ่ายทอดให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องเป็นขั้นตอน ตามลำดับของเนื้อหา โดยผู้เขียนจะจัดลำดับความสำคัญของเรื่องขึ้นก่อนแล้วตามด้วยเนื้อหาที่มีความสำคัญรองลงมาหรือเนื้อหาที่น่าจะมีความสัมพันธ์กันเป็นลำดับต่อมา การจัดลำดับ ผู้เขียนจะ เน้นเรื่องวิธีประดิษฐ์ , วิธีเล่น เป็นเนื้อหาส่วนแรกก่อน เพราะเป็นเนื้อหาที่สำคัญที่ผู้อ่านควร จะทราบ ส่วนเนื้อหาที่จัดลำดับตามมา ในเรื่องเดียวกันนี้ ผู้เขียนจะดูความเหมาะสมของ เรื่องเป็นสำคัญว่าควรใช้เนื้อหาส่วนใดตามมาเนื้อหาที่สำคัญอีกส่วน คือ สาเหตุ , ประวัติความเป็นมา ผู้เขียนก็จะนำมาจัดเป็นส่วนแรกที่ค่อนข้างมากรองจากวิธีแรกที่นำวิธีประดิษฐ์ วิธีเล่น

มานำเป็นส่วนแรก วิธีนี้ผู้เขียนจึงใช้มากเป็นลำดับต่อมา การจัดลำดับเนื้อหาหลาย ๆ วิธีดังที่ได้วิเคราะห์มาจึงทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย เป็นลำดับขั้นตอนสามารถทำความเข้าใจกับเนื้อหาได้ดี

4. การปิดเรื่อง

การปิดเรื่อง หรือ สรุป เป็นตอนสุดท้ายของการเขียนบทความ ซึ่งผู้เขียนจะต้องใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการเขียนเพื่อสร้างความประทับใจให้แก่ผู้อ่าน และความคิดโน้มน้าวให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตามความคิดเห็นของผู้เขียนอีกด้วย ดังที่มีผู้กล่าวเรื่องนี้ไว้ ดังนี้

สิทธา พินิจกุล (2516 : 83) กล่าวว่า ความลงท้ายมักจะเป็นตอนที่กล่าวถึงคำแนะนำหรือวิธีแก้ไขปัญหา หากว่าบทความนั้นเป็นบทความที่เกี่ยวกับปัญหา หรืออาจจะเป็นตอนที่ย้ำความคิดเห็นของผู้เขียนให้เด่นชัดขึ้น

ประสิทธิ์ ภาพย์กลอน (2518 : 185) กล่าวว่า การเขียนสรุปต้องฝากความประทับใจหรือข้อคิดให้แก่ผู้อ่าน ซึ่งอาจทำได้โดยการยกคำถามสุภาษิต คำกล่าว หรือบทกวีที่ไพเราะ ฯลฯ อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ ข้อสำคัญที่ควรจำคือ คำลงท้ายควรใช้ภาษาสั้น ๆ กระชับ น่าอ่าน และประทับใจผู้อ่าน

นมรี ชื่นसारณ (2530 : 145) ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการสรุปว่า การสรุปคือการเน้นความคิดสำคัญของเรื่อง และเป็นการแสดงฝีมือของผู้เขียน เพื่อโน้มน้าวใจผู้อ่านให้สนใจเนื้อเรื่องที่ผู้เขียนเสนอ ข้อเขียนนั้นต้องมีลักษณะที่ชัดเจนตรงเป้าหมายและกะทัดรัด การสรุปความที่ดีนั้นต้องทบทวนที่ 2 ประการ คือประการแรก เป็นการบอกทบทวนให้ผู้อ่านทราบว่าเรื่องนั้น ๆ สมบูรณ์แล้ว ประการที่สอง เป็นส่วนที่ผู้เขียนมุ่งเน้นความคิดสำคัญ หรือเป็นความคิดส่วนตัวของผู้เขียนเอง

การสรุปจึงมีความสำคัญเช่นเดียวกับการเขียนคานา หรือเปิดเรื่อง เพราะในตอนเริ่มต้นผู้เขียนบทความจะต้องสร้างความสนใจเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามเรื่องราวต่อไปจนจบ และการสรุปปิดเรื่องจะต้องสร้างความประทับใจให้แก่ผู้อ่านด้วยเช่นกัน

ทวี วัฒนงาม ใช้วิธีการปิดเรื่อง สรุปบทความหลายลักษณะแตกต่างกันไป โดยผู้วิจัยได้จัดแยกแต่ละลักษณะและเรียงลำดับการใช้ตั้งแต่จำนวนมากไปหาจำนวนน้อย ดังต่อไปนี้

4.1 การปิดเรื่อง ด้วยการสรุปใจความสำคัญของเรื่อง เน้นความคิดหลักของเรื่อง

4.2 การปิดเรื่องโดยการยกเรื่องราว , เรื่องเล่าและเหตุการณ์ในประเทศ

และต่างประเทศ

- 4.3 การปิดเรื่อง ด้วยการแสดงความคิดเห็น เสนอวิธีการแก้ปัญหา
- 4.4 การปิดเรื่องโดยการเปรียบเทียบ เสียชื่อเสียง ประชดประชัน
- 4.5 การปิดเรื่อง ด้วยการเรียกร้องขอความร่วมมือ , ตั้งความปรารถนา

ความหวัง

- 4.6 การปิดเรื่องด้วยการทิ้งท้ายไว้ให้ผู้อ่านคิด
- 4.7 การปิดเรื่องโดยการทำนายเหตุการณ์ล่วงหน้า
- 4.8 การปิดเรื่องด้วยสุภาสิต , บทกวี , คำกล่าว

การปิดเรื่องของ ทวี วัธงาม ทั้ง 8 วิธี มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ปิดเรื่องด้วยการสรุปใจความสำคัญของเรื่อง, เน้นความคิดหลักของเรื่อง
 ทวี วัธงาม ปิดเรื่องด้วยการสรุปใจความสำคัญของเรื่อง โดยสรุปเน้นย้ำความคิดหลักทั้งหมดมาอย่างย่อ ๆ อีกครั้ง เพื่อให้เห็นความสำคัญได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงปิดเรื่องโดยการกล่าวสรุปใจความ ความคิดหลักอีกครั้งหนึ่งในตอนท้ายเรื่อง

การปิดเรื่องบทความ ด้วยการสรุปใจความ เน้นความคิดหลักของเรื่อง มีจำนวนมากที่สุด มีทั้งหมด 24 บทความ มีรายชื่อเรื่อง ดังนี้

- 4.1.1 เรื่อง "ปลาตะเพียนใบลาน"
- 4.1.2 เรื่อง "ของเล่นจากต้นกล้วย"
- 4.1.3 เรื่อง "ประต้อมักต้องตั้ง"
- 4.1.4 เรื่อง "ชาวโลกโลก"
- 4.1.5 เรื่อง "ตุ๊กตาผลตาล"
- 4.1.6 เรื่อง "อมยิ้ม"
- 4.1.7 เรื่อง "กังหันไฟผ่อง"
- 4.1.8 เรื่อง "เล่นรูปขนมไฟ"
- 4.1.9 เรื่อง "พุงจรวด"
- 4.1.10 เรื่อง "กล้องคูแห"
- 4.1.11 เรื่อง "ปลาสั้น"
- 4.1.12 เรื่อง "ตุ๊กตาอมสินบนพลาสติกเตอร์"

- 4.1.13 เรื่อง "ทอรัศพ์ที่สายตรง"
- 4.1.14 เรื่อง "เล่นผาเปียรี"
- 4.1.15 เรื่อง "เด็กกับผ้าขาวม้า"
- 4.1.16 เรื่อง "ของเล่นเปาลม"
- 4.1.17 เรื่อง "ทวงสุราสุบ"
- 4.1.18 เรื่อง "นมราเรียกชื่อ"
- 4.1.19 เรื่อง "แหยหัวโค"
- 4.1.20 เรื่อง "ภูเขาทองสาลเดอร"
- 4.1.21 เรื่อง "ยิงกอง"
- 4.1.22 เรื่อง "บทล้อเลียน"
- 4.1.23 เรื่อง "ล้อต๊อก"
- 4.1.24 เรื่อง "พระ เด็ก เสือ โกะ มอด"

บทความเรื่อง "ปลาตะเพียนโบราณ" ทวี วัฒนงาม ปิดเรื่องโดยการสรุปเน้นความคิดหลักว่าของเล่นที่มีคุณค่าสารพัดประโยชน์เป็นของเล่นที่ประดิษฐ์มาจากเศษโบราณดังข้อความดังนี้ "เห็นไหมครับของเล่นเด็กไทยเราสารพัดประโยชน์ขนาดไหน ที่กล่าวมานี้เป็นคติธรรมแบบไทยๆ เราบางเรื่องที่ได้จากของเล่นที่ประดิษฐ์มาจากเศษโบราณของเร้าค่าในปัจจุบัน ที่เรียกว่า "ปลาตะเพียนโบราณ"

("ปลาตะเพียนโบราณ" ของเล่นเด็กไทย, 2537 : 25)

บทความเรื่อง "ของเล่นจากต้นกล้วย" ทวี วัฒนงาม ปิดเรื่องโดยการสรุปให้เห็นว่าของเล่นจากต้นกล้วยเกิดจากปัญหาประกอบความเมตตาและห่วงหาอาทรที่ผู้ใหญ่มีต่อเด็ก ดังข้อความ ดังนี้ "เห็นไหมครับชีวิตที่เรียบง่ายไร้มลพิษของเด็กไทยในอดีตสนุกถึงใจขนาดไหนที่สำคัญก็คือของเล่นที่เรียบง่ายจากต้นกล้วยนี้ เกิดจากปัญหาประกอบกับความเมตตาและห่วงหาอาทรที่ผู้ใหญ่มีต่อเด็กเล่าครับ เราจะมีโอกาสเห็นภาพที่น่าอบอุ่นเช่นที่เล่ามานี้จากที่ใด"

("ของเล่นจากต้นกล้วย" ของเล่นเด็กไทย, 2537 : 30)

บทความเรื่อง "ประทัดผักดอยตุง" ทวี วัฒนงาม ปิดเรื่องด้วยการสรุปให้เห็นถึง

ประโยชน์ของประทัดฝักด้อยตั้งว่าเป็นของเล่นง่าย ๆ ไม่เป็นอันตรายไม่ต้องเสียสตางค์ซื้อ ดังข้อความ ดังนี้

นี่ก็เป็นของเล่นเด็กสมัยโบราณที่ได้มาจากพืชข้างถนนเล่นง่าย ๆ ไม่ต้องเสียสตางค์ไปซื้อหา ไม่มีอันตรายแต่อย่างใด แต่ให้ความสนุกสนานได้ดี เด็ก ๆ ก็นิยมเล่นประทัดด้อยตั้ง นี้ ส่วนมากจะมีอายุไม่เกิน 10 ขวบเรียกว่าอยู่ในวัยที่กำลังซนเอาเรื่องที่เดียวและที่เรียกว่าประทัดด้อยตั้งก็เพราะเด็ก ๆ เขาจับเอาลักษณะการแตกตัว แล้วมีเสียงดังของฝักด้อยตั้ง ที่คล้ายกับการแตกกระจายของหลอดประทัดจีนแล้วมีเสียงดังเมื่อเวลาจุดไฟที่ซนวนนั่นเอง

("ประทัดฝักด้อยตั้ง," ของเล่นเด็กไทย, 2537 : 56)

บทความเรื่อง "ชาวโลกเถก" ทวี วัตรงาม ปิดเรื่องโดยสรุปเน้นความคิดหลักของเรื่อง เพื่อจะได้บันทึกไว้เป็นหลักฐานและมิให้สูญหายไปกับกาลเวลา ดังข้อความปิดเรื่อง ดังนี้

ชาวโลกเถกก็ทำให้ ปู ยา ตา ทวด เราสนุกสนานสมัยเด็ก ๆ มากมาพอสมควรแล้ว แม้ว่าปัจจุบันมันจะเป็นของเล่นในอดีตเท่านั้นแต่มันก็มีคุณค่าหลายประการ จินตนาการที่จะบันทึกเอาไว้ตรงนี้ไม่ได้เพื่อจะได้เกิดประโยชน์แก่ลูกหลานเราต่อไปอนาคตมิให้สูญหายไปหมด แม้แต่ชื่อก็ไม่ปรากฏเหมือนหลายสิ่งหลายอย่างที่เป็นของดี ๆ ในอดีตต้องพ่ายแพ้แก่กาลเวลาไปโดยไม่มีใครได้บันทึกเอาไว้

("ชาวโลกเถก," สนุกกับของเล่น, 2537 : 26)

บทความเรื่อง "ตุ๊กตามลตาล" ทวี วัตรงาม ปิดเรื่องโดยการสรุปให้เห็นประโยชน์ที่ได้รับจากการเล่นของเล่นโบราณเพราะมีการฝึกทักษะอยู่ตลอดดังข้อความนี้

เพราะฉะนั้น ท่านทั้งหลายที่เป็นเด็กในสมัยไฮเทคนี้ คงไม่ต้องสงสัยกันอีกต่อไปแล้วครับว่า หากไม่คอยย่ายุคย่ำทั้งหลายของพวกเราท่านจึงขยันขันแข็งเหลือเกินทำงานบ้านทั้งวันไม่ยอมหยุด ทั้งที่อายุมากแล้ว เวลาไม่มีอะไรจะทำก็จัดเอาเน็ตตั้งบ้างไหมพรมบ้างมาถัก

โน่นถ้ารู้แล้วน่าจะเหนื่อยแทน ไม่ต้องสงสัยหรอกครับ ท่านหัดเป็นนคนชั้นมาตั้งแต่เด็ก แล้วท่านมีความสุขกับการทำงานที่ท่านฝึกหัดหาคะมาตั้งแต่เด็ก เวลาของท่านมีค่ามีประโยชน์ทุกนาที ถ้าท่านไม่ได้ทำอะไรนั่งอยู่เฉย ๆ ซิคครับ ท่านจะทุกข์ใจ นี่แหละคุณประโยชน์เล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ได้รับจากการเล่นของเล่น ที่รู้แล้วไม่มีค่าอะไรเลยโดยเฉพาะเป็น "ของเล่นโบราณ" เสียด้วยซิครับ

("ตุ๊กตาผลตาล," สนุกกับของเล่น. 2537 : 45)

บทความเรื่อง "อมยิ้ม" ทวี วัฒนาม ปิดเรื่อง ด้วยการสรุปให้เห็นว่าเป็นสัจธรรมทุกเรื่องมีด้านขี้มีขี้วานดี สุดแต่จะมองเหมือนชื่อของอมยิ้มของเล่นที่ตั้งชื่อได้เหมาะสมตรงกับของเล่น ดังข้อความดังนี้

นี่แหละครับ ถ้าเราลองพิจารณาดูให้ดีจะเห็นว่าสัจธรรมอยู่ข้อหนึ่ง ก็คือทุกสิ่งมีด้านขี้มีขี้วานดี สุดแต่ใครจะมองดูกันแง่มุมใดผมเองอดที่จะนั่งยิ้มคนเดียวเสมอ ๆ ไม่ได้ เมื่อนึกถึงอมยิ้มอยากจะกราบงามๆให้คนที่ตั้งชื่อมันเหลือเกินที่สามารถตั้งชื่อได้เหมาะสมจะทำให้อารมณ์ดีเหลือเกิน และเป็นจริงเสียด้วยเพราะผมไม่เคยเห็นใครอมเจ้าของสิ่งนี้เข้าไปแล้วจะหน้าอชั๊กคน

("อมยิ้ม," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 79)

บทความเรื่อง "กั๊กพันไฟผ่อง" ทวี วัฒนาม ปิดเรื่องโดยสรุปใจความสำคัญ เน้นความคิดหลักว่า กั๊กพันไฟผ่องเป็นวัสดุเหลือใช้ ที่เด็ก ๆ รู้จักนำมาประดิษฐ์ดัดแปลง ได้เป็นประโยชน์ ได้รับความสนุกสนานจากการเล่น โดยไม่มีพิษภัย ดังข้อความปิดเรื่อง ดังนี้

กั๊กพันไฟผ่องนี้เป็นของเล่นหัตถกรรมอีกชิ้นหนึ่งที่เด็ก ๆ สมัยก่อนนิยมทำเล่นกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ประโยชน์แก่เด็กหลายด้านด้วยกันทั้งการรู้จักนำวัสดุเหลือใช้มาทำประโยชน์ รู้จักประดิษฐ์ดัดแปลงได้ออกก่าลังและที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือรู้จักเลือกคุณเลือกโทษของสิ่งต่างๆ เพราะกระดาษแผ่นเดียวกันที่เรียกว่าไฟผ่องนั้น ผู้ใหญ่เขาใช้เล่นเกมซึ่งบางครั้ง ก็เป็นการพนันเป็นอบายมุขอย่างหนึ่งที่พาเอาความเสื่อมมาสู่ แต่เด็ก ๆ นำมันมาใช้ประโยชน์

ในการประดิษฐ์ของเล่นได้อย่างสนุกสนานไม่มีพิชภัยใด ๆ เลย ก็นำคิดอยู่เหมือนกันว่า
ไหมครับ

("กัณฑ์พ่่อง," ของเล่นเด็กไทย, 2537 : 83)

บทความเรื่อง "เล่นรูปขมไฟ" ทวี วัฒนภูมิ ปิดเรื่องโดยสรุปให้เห็นถึงนิสัยของคนไทย
คือเป็นนคนเปื่อง่ายไม่ชอบเก็บสนุกเพียงผ่านเท่านั้นดังข้อความปิดเรื่องดังนี้ "ปัจจุบันนอกจาก
ไม่มีขมไฟขายแล้ว ภาพขมไฟก็หมดไปด้วยเพราะว่าเราคนไทยเป็นคนเปื่อง่ายไม่ชอบเก็บสนุก
เพียงผ่าน นี่ได้อีกครั้งก็สายเสียแล้ว คนรุ่นหลังเลยหมดโอกาสที่จะได้เห็นได้ชื่นชมถึงครั้งใด
มันก็ขึ้นในหัวใจครับท่าน"

("เล่นรูปขมไฟ," ของเล่นเด็กไทย, 2537 : 141)

บทความเรื่อง "ฟุ้งจรวด" ทวี วัฒนภูมิ ปิดเรื่องโดยสรุปให้เห็นถึงประโยชน์ของการ
เล่นคือได้ออกกำลังกายทำให้การหมุนเวียนของโลหิตการเดินทางของหัวใจปกติดี ดังข้อความ
ดังนี้ "การฟุ้งจรวดเล่นสมัยเด็ก ๆ นั้นผมมานั่งคิดเล่น ๆ ดูแล้วผมว่ามันมีประโยชน์ทางร่างกาย
อีกด้านหนึ่งเหมือนกันคือได้ออกกำลังกายแบบอิสระเดี่ยววิ่งเดี่ยวเดินเดี่ยวกระโดดกันเบาเรื่อย ๆ
การหมุนเวียนของโลหิตที่ดี การเดินของหัวใจก็มากกว่าปกติเป็นการออกกำลังกายที่วิเศษอย่าง
หนึ่ง"

("ฟุ้งจรวด," ของเล่นเด็กไทย, 2537 : 94)

บทความเรื่อง "กลิ้งคูแ่" ทวี วัฒนภูมิ ปิดเรื่อง โดยสรุปให้เห็นถึงประโยชน์ของ
กลิ้งคูแ่เห็นนอกจากเป็นของเล่นที่สนุกแล้ว ยังเป็นอุปกรณ์การสอนได้อีกด้วย ดังข้อความ ดังนี้

กลิ้งคูแ่ หรือ กลิ้งตาเรื่อนี้ ต่อมานอกจากเป็นของเล่นที่สนุกของเด็กแล้วบรรดาครู
อาจารย์ท่านยังนำมาเป็นอุปกรณ์การเรียนการสอนเรื่องทางเดินของแสงและการสะท้อน
แสงในชั้นประถมศึกษาอีกด้วย ซึ่งก็เป็นการพิสูจน์ให้เห็นว่า ของเล่นเด็กนั้นน่าที่จะเอา
สนุกดูเพลินอย่างเดียว แต่เบื้องหลังความสนุกนั้นก็เป็นการเรียนรู้เป็นอุปกรณ์การศึกษา
ได้อย่างดี อีกทั้งคนไทยเราก็มีหัวเปลี่ยนแปลงสามารถนำเอาของจริงมาเป็นแบบ ทำ

เป็นของเล่นให้เด็ก ๆ เล่นได้อย่างปลอดภัย

("กล่องคู่แท้," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 122)

บทความเรื่อง "บลาลัน" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยเน้นความคิดหลักของของเล่นโบราณว่าท่าง่ายเล่นสนุกและคือภูมิปัญญาของไทยแท้ ๆ ดังข้อความปิดเรื่อง ดังนี้ "นี่แหละครับ ของเล่นโบราณที่มีอายุยืนนานมาหลายชั่วอายุคน ท่าง่าย ๆ เล่นสนุกแปลกตาและที่น่าแปลกตาและที่น่าภูมิใจอย่างยิ่งก็คือมันคือภูมิปัญญาไทยเราแท้ ๆ แต่เก่าก่อนทีเดียว"

("บลาลัน," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 137)

บทความเรื่อง "ตุ๊กตาอมสินบุญพลาสติกเตอร์" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยสรุปให้เห็นว่า ตุ๊กตาอมสินบุญพลาสติกเตอร์เป็นของเล่นที่มีประโยชน์อายุยืนนานจนปัจจุบัน เป็นของเล่นร่วมสมัย ดังข้อความปิดเรื่อง ดังนี้

ปัจจุบันยังคงพอจะมีให้เห็นกันบ้าง สำหรับตุ๊กตาอมสินบุญพลาสติกเตอร์นี้แต่ฝีมือและรูปแบบนั้นออกจะสู้ของเก่าของโบราณเขาไม่ได้ ขาดความละเอียด จะด้วยเหตุผลใดก็ไม่ทราบ แต่ก็สามารถคงอยู่ได้ ก็นับว่าเป็นของเล่นที่มีประโยชน์ที่มีอายุยืนยาวนานพอสมควร จะเรียกว่าเป็นของเล่นร่วมสมัยก็คงไม่ผิดเพราะผู้เขียนเชื่อว่าคนที่มีสภาพเป็นปู่ เป็นตาคนในปัจจุบันต้องเคยเล่นตุ๊กตาบุญพลาสติกเตอร์มาแล้วทั้งนั้น หรือไม่บางคนก็อาจจะเคยซื้อไปฝากแฟนเสียด้วยซ้ำไป จริงไหมครับ

("ตุ๊กตาอมสินบุญพลาสติกเตอร์," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 112)

บทความเรื่อง "โทรศัพท์สายตรง" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยสรุปให้เห็นความสำคัญของโทรศัพท์สายตรงของเล่นที่ครูอาจารย์ได้พยายามคิดค้นประดิษฐ์และได้เป็นของเล่นที่สนุกด้วย ดังข้อความปิดเรื่อง ดังนี้

โทรศัพท์สายตรงนี้นิยมเล่นกันทั้งผู้หญิง และผู้ชายแต่ผมไม่แน่ใจว่า ที่มาของเจ้าของโทรศัพท์สายตรงนี้ จะมาจากโรงเรียนโดยครูท่านนำมาเป็นอุปกรณ์ การสอนวิชา

วิทยาศาสตร์ ในเรื่องการเดินทางของเสียงหรือเปล่า เพราะว่าสมัยก่อนนั้นครูบาอาจารย์ท่านเป็นครูทั้งร่างกายและจิตใจ ทุ่มเททุกอย่างให้แก่วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ อุตสาหกรรม ทางวิทยาศาสตร์บ้าง คณิตศาสตร์บ้างให้เด็ก ๆ ก็จำเอามาทำเป็นของเล่นด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเสียสตางค์ไปซื้อ สร้างความปลื้มใจจนวัยยล่งมานานก็ไม่ลืมถึงครั้งใดก็มีแต่ความสุข

("โทรศัพท์สายตรง," สนุกกับของเล่น. 2537 : 102)

บทความเรื่อง "เล่นผาเปี้ยว" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยสรุปเน้นเกี่ยวกับเกมผาเปี้ยว เป็นเกมที่สร้างประโยชน์ ความสนุกสนานให้กับเด็กมากโดยไม่ต้องลงทุนใด ๆ สามารถฝึกสมอง ทักษะการแก้ปัญหา ออกกำลังกายได้ดี นับว่าให้ประโยชน์มาก และให้ความคิดหลักไว้ในตอนท้ายว่าการที่เด็กสะสมผาเปี้ยวได้มากเหมือนกับนักกีฬาที่ได้รับรางวัลได้รับเหรียญทองดั่งการปิดเรื่องดังนี้

เกมทยอยรื้อผาเปี้ยวนี้สนุกสนานสำหรับเด็ก ๆ อีกทั้งยังไม่ต้องลงทุนใด ๆ เลยสามารถฝึกสมอง ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ออกกำลังกายกล้ามเนื้อแขนขาได้เป็นอย่างดี บางคนเล่นเก่งมีผาเปี้ยวสะสมไว้เป็นปีก็มี ท่านอาจจะสงสัยว่าแล้วเด็ก ๆ สมัยก่อน เขาเอาผาเปี้ยวเป็นปี ๆ ไปทำอะไรมากมายขนาดนั้น ก็ไม่มีอะไรมากดอกครับ มันเหมือนประกาศนียบัตรแห่งความเก่งกล้าสามารถในการเล่นเกมผาเปี้ยวของเขาเท่านั้น เพราะถ้าเขาไม่เก่งจริงก็คงไม่ได้ผาเปี้ยวมากมายขนาดนั้น เหมือนกับการแข่งขันกีฬาที่นักกีฬาดีใจแทบตายกับการได้รับรางวัลเหรียญทองเหลืองรูปทองเพียงเหรียญเดียว แต่ต้องฝึกฝนความอดทนสารพัดมาเป็นเวลาแรมปี

("เล่นผาเปี้ยว," สนุกกับของเล่น. 2537 : 139)

บทความเรื่อง "เด็กกับผ้าขาวม้า" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องสรุปให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ของเด็กสมัยก่อนที่สามารถประดิษฐ์ของเล่นที่มีประโยชน์ ที่สนุกด้วยตนเองดังข้อความดังนี้

มีของพื้น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก ที่เด็ก ๆ ประดิษฐ์ขึ้นมาแล้วสามารถเล่นได้ ำให้ความ
 สนุกสนานตลอดจนเกิดความคิดสร้างสรรค์จินตนิสัยในการประยุกต์สร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ
 เมื่อโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ แต่นับวันไปความสะดวกสบายและความพร้อมมูลของสิ่งต่าง ๆ รอบ
 ตัวเด็กก็จะเข้ามาแทนที่ เด็ก ๆ จะไม่คิดไม่ต้องประยุกต์อะไรต่อไปสิ่งแปลกใหม่ ที่
 เด็ก ๆ บรรณาได้เคยทำไว้ก็จะไม่มีให้เห็นของคิดขึ้นมาใหม่โดยเด็กรุ่นหลังก็ไม่มี ที่กล่าว
 มาข้างต้นนี้กระผมมิได้กล่าวมาข้างต้นนี้กระผมมิได้กล่าวหาว่าเด็กรุ่นใหม่โง่จะครับ แต่
 ผมกำลังจะกล่าวว่า เด็กสมัยใหม่ไม่มีโอกาสคิดสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เท่ากับเด็กสมัยก่อน
 ต่างหาก

("เด็กกับผ้าขาวม้า," สนุกกับของเล่น, 2537 : 124)

บทความเรื่อง "ของเล่นเป่าลม" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยสรุปเน้นความคิดหลักว่า
 ของเล่นอะไรที่ไม่มีโทษก็สามารถยืนยงอยู่ได้นาน ดังข้อความ ดังนี้ "นี่แหละครับอะไรที่ไม่มีโทษ
 คาเนินไปเรื่อย ๆ ไม่ลดโฉน มักจะอยู่ได้นานเจ้าของเล่นเป่าลมนี้ก็คงจะเป็นไปตามสัจธรรมนี้
 กระมัง ทุกวันนี้จึงยืนยงอยู่กับเด็ก ๆ ใดไม่เสื่อมคลาย"

("ของเล่นเป่าลม," ของเล่นเด็กไทย, 2537 : 34)

บทความเรื่อง "ห้วงสุราสุข" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยสรุปให้เห็นประโยชน์ของห้วง
 สุราสุขว่าใช้ประกอบการออกกำลังกาย ไม่มีอันตราย เล่นคนเดียวก็ได้แถมยังสนุกอีกด้วย ดัง
 ข้อความดังนี้ "ครับผมเองเอาหัวเป็นประกันได้เลยว่ามีมาก่อนนานแล้ว เพียงแต่ว่าได้รับความ
 นิยมเล่นกันเป็นัก ๆ เท่านั้น คณะละครสัตว์เมื่อห้าหกสิบปีที่ผ่านมาก็มีห้วงชนิดนี้เล่นประกอบการ
 ออกกำลังกาย ลงทุนถูกก่ไม่มีอันตรายและสนุกอีกด้วย เล่นคนเดียวก็ยังได้"

("ห้วงสุราสุข," ของเล่นเด็กไทย, 2537 : 103)

บทความเรื่อง "มราเรียกชื่อ" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยสรุปการออกกำลังกายของ
 เด็กสมัยก่อนใช้วิธีง่าย ๆ ทำให้ร่างกายเจริญเติบโตแข็งแรงมีความต้านทานโรค ดังข้อความ
 ดังนี้

สมัยก่อนนั้นเด็ก ๆ เราได้มีสิทธิออกกกำลังกายและกำลังปัญญาด้วยวิธีง่าย ๆ อย่างนี้ละครับ ร่างกายจึงได้เจริญแข็งแรง มีความต้านทานโรคได้เป็นอย่างดี ทนฟ้าทนฝน บางครั้งคนที่ผ่านวัยเด็กมาแล้ว เวลาว่าง ๆ นั่งนึกถึงตนเองเมื่อเวลาเด็ก เล่นอะไรแผลง ๆ สนุก ๆ ก็เหมือนคนบ้าครับคือมักจะนั่งยิ้มคนเดียวเพราะเมื่อใดก็ตามที่นึกถึงวัยเด็กนั้นช่างเป็นวัยที่สนุกเสียจริง ๆ ไม่ต้องผจญกับปัญหาอะไรมากมาย แต่วันเวลาอย่างนั้นก็ไม่มีโอกาสจะกลับมาอีกแล้วคงจะได้แต่นั่งยิ้มด้วยความสุขเท่านั้นเมื่อเรามาถึงพบทวนถึง "วัยสนุกเมื่อวันวานกัน"

("ไมราเรียกชื่อ," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 143)

บทความเรื่อง "เหยี่ยวโต" ทวี วัดงาม ปิดเรื่อง โดยสรุปให้เห็นว่าของเล่นการละเล่นในอดีตของไทยจะทันสมัยอยู่เสมอ เช่นการเล่นเหยี่ยวโตในชวบทเห่ ดังข้อความ ดังนี้ "ของเล่นและการเล่นในอดีตแบบไทย ๆ เราเชื่อว่า จะช่วยเสริมสร้างเสียทุกอย่างและครบอย่างก็ทันสมัยอยู่ตลอดเวลาที่มี ยกตัวอย่างเหยี่ยวโตไทย ๆ เราเล่นเหยี่ยวโต เวลาเล่นชวบทเห่กลองยาว แตรวง แล้วทดลองดูซิครับหาเหยี่ยวโตมารวมมาเดินหน้าชวบทเห่ ถ้าผู้พบเห็นแล้วไม่ยิ้มหรือไม่หัวเราะแล้วละก็ผมว่าคน ๆ นั้น ผิดปกติแน่นอนครับ"

("เหยี่ยวโต," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 67)

บทความเรื่อง "ภูเขาทองสไลเดอร์" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องด้วยการสรุปให้เห็นว่าวัยเด็กเป็นวัยที่บริสุทธิ์ เล่นอะไรได้ทั้งนั้นขอให้สนุกเป็นพอ ดังข้อความดังนี้ "นี่แหละครับเด็ก ไม่ว่าจะยุคสมัยใดก็เป็นเด็กที่มีความบริสุทธิ์ คิดอย่างไรก็ทำอย่างนั้นขอให้สนุกเอาไว้ก่อนผิดถูกค่อยว่ากัน ผมเชื่อว่าถ้าให้บรรดาทโมนที่เข่นเมื่อก่อนเล่นบันไดภูเขาทองสมัยนั้นมา เล่นแบบเก่าในปัจจุบันนี้อีกคงมีแต่คนปฏิเสธแบบสายหน้าหนี่เท่านั้น พร้อมกับต้องสงสัยตัวเองว่า เมื่อก่อนเราเล่นเข้าไปได้อย่างไรอันตรายจนชนหัวลูก"

("ภูเขาทองสไลเดอร์," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 122)

บทความเรื่อง "ยิงกอง" มีการปิดเรื่อง ด้วยการสรุปให้เห็นถึงประโยชน์ของ เกมยิงกองว่าได้รับประโยชน์อะไรบ้าง ดังการปิดเรื่องดังนี้ "แต่สิ่งที่ควรมองกันสำหรับเกมยิงกอง

ก็คือ การได้รับความสามัคคี รู้จักเคารพกติกา มีการตกลงกันก่อน มีการใช้ไหวพริบ หาหนทางชนะผู้อื่นในทางที่ถูก รู้จักใช้สมองร่วมกับกำลังมาได้ใช้กำลังนำหน้าสมองได้ออกกำลังกายมือ แขน ขา และที่สำคัญที่สุดคือ การแสวงหาวัสดุกลั้วตัวที่ไร้ค่า แล้วมาเล่นเป็นเกมได้นี้ลึกลับ สาคัญนัก"

("ยิงกองจ" การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 55)

บทความเรื่อง "บทล้อเลียน" ทวี วัฒนาม ปิดเรื่องโดยสรุปให้เห็นประโยชน์ของเกมบทล้อเลียนทำให้เก่งทางด้านบทกลอนชื่อนานปัจจุบันเด็ก ๆ จะไม่ใส่ใจกับบทกลอนคำประพันธ์เลยเพราะการวัดผลไม่ถูกต้องดังข้อความ ดังนี้

และที่สำคัญที่สุดสำหรับผู้เขียนเอง เห็นบทล้อเลียนนี้เองทำให้คนสมัยก่อนเป็นคนที่เก่งทางด้านบทกลอน เพราะเริ่มใกล้ชิดกับคำล้อเลียนที่มีสัมผัสกันมาแต่เล็กแต่น้อย เด็กปัจจุบันเขียนกลอน หรือคำประพันธ์ไม่เป็น ทั้งนี้เพราะขาดความใกล้ชิดกับบทกลอน อย่าว่าแต่คำล้อเลียนที่กำลังพูดกันอยู่นี้เลยครับ ในหลักสูตรปัจจุบันของนักเรียนทั้งระดับประถมและมัธยมก็ไม่มีบทอาขยานกันแล้ว ล้อก็ไม่ได้ล้อ ท่องก็ไม่ได้ท่อง แล้วจะเอาอะไรมาใส่ใจกันกับบทกลอนคำประพันธ์เรียงความปัจจุบัน ยิ่งว่าให้นักเรียนวางกลมเลยครับ

("บทล้อเลียน" การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 87)

บทความเรื่อง "ล้อต๊อ" ทวี วัฒนาม ปิดเรื่องโดยสรุปให้เห็นเล่นล้อต๊อว่าเป็นเกมประเทืองปัญญา คือทำให้เด็กรู้จักใช้ไหวพริบ รู้แพ้รู้ชนะ เอาจริงเอาจัง ดังข้อความ ดังนี้

พอจะนับได้ว่า ล้อต๊อเป็นเกมการเล่นของเด็กไทยที่ประเทืองปัญญาอย่างหนึ่ง คือทำให้เด็ก ๆ ใช้ไหวพริบรู้จักทางหนีทีไล่ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ และที่สำคัญทำให้เด็ก ๆ รู้จักเอาจริงเอาจังมุ่งมั่นในสิ่งที่ทำดังจะเห็นได้จากการเสาะหา "ตัวเก่ง" คือสตาจั่วที่ตรงกับตนไม่เป็นคนเหลาะแหละ จีบจืด เบื่อแล้วก็ทิ้ง เหมือนเด็กยุคปัจจุบันเด็กยุคของเล่นในระบบอุตสาหกรรมอย่างที่เราเห็นนี้แหละครับ

("ล้อต๊อ" การละเล่นเด็กไทย. 2537 : 149)

บทความเรื่อง "พระ เด็ก เสือ ไก่ มอด" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยสรุปให้เห็นว่า เกมการเล่นชนิดนี้จะแฝงข้อคิดปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีให้กับเด็ก ดังข้อความ ดังนี้

มีสิ่งที่น่าสังเกตอยู่อย่างหนึ่งว่า เกมการเล่นของเด็กไทยราวนอดีตนั้นมักจะแฝงอะไรไว้ เป็นข้อคิด ข้อสอนใจ ไม่มากก็น้อย อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีแก่เด็กอีกด้วย อย่างเช่นเกมเกมนี้ จะเห็นว่าพระนั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องเคารพนับถือ ใครจะทำอะไร ไม่ได้ ยกเว้น มอดจะเข้าไปแตะจีวรเท่านั้น ซึ่งก็เป็นเพียงทำลายสิ่งของ มิได้กระทบถึง องค์พระซึ่งเป็นที่เคารพนับถือแต่อย่างใด หรือแม้แต่มอดซึ่งเป็นสัตว์เล็กที่สุด ก็สามารถ เข้าไปกัดจีวรของพระได้นั้น หมายถึงการเจตนาจะสอนเด็กทางอ้อมว่าในโลกนี้ไม่มีใคร วิชากว่า ทุกสิ่งในโลกจะมีความสามารถเฉพาะตัวอย่างประมาณ สุดแต่ว่าจะมีโอกาส ใช้เมื่อใดเท่านั้น

("พระ เด็ก เสือ ไก่ มอด," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 154)

การปิดเรื่อง ด้วยการสรุปใจความสำคัญของเรื่อง เน้นความคิดหลักของเรื่อง ทวี วัดงาม ใช้การปิดวิธีนี้ค่อนข้างมากจำนวน 24 บทความ จากทั้งหมด 110 บทความ การสรุป ความสำคัญของเรื่องส่วนมากจะสรุปความสำคัญของ ขงเส่นหรือการละเล่นโดยเน้นประโยชน์ที่ ได้รับในแต่ละประเภทว่ามีประโยชน์อย่างไรบ้าง การเน้นความคิดหลักของเรื่องก็เช่นกันส่วน มาก ทวี วัดงาม จะเน้นความคิดหลักเกี่ยวกับประโยชน์ของการเล่นหรือของเล่น บางเรื่อง มีการเน้นความคิดหลักที่เป็นข้อคิด สัจธรรมที่ได้จากบทความนั้นส่วนมากจึงเป็นการสรุป เน้นถึงคุณค่าเป็นประการสำคัญ

4.2 ปิดเรื่องโดยยกเรื่องราว, เรื่องเล่าเหตุการณ์ในประเทศและต่างประเทศ

การปิดเรื่องชนิดนี้ ทวี วัดงาม ใช้ค่อนข้างมากเป็นการปิดเรื่องวิธีหนึ่งที่ ทวี วัดงาม จะยกเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาเล่าเป็นการปิดเรื่องเสนอต่อผู้อ่านหรือนำเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้นในประเทศมาเสนอเปรียบเทียบกับให้เห็นข้อดี ข้อเสีย หรือความแตกต่าง โดยกล่าวไว้ตอน จบปิดเรื่อง บทความที่ปิดเรื่องโดยวิธีนี้มีถึง 23 บทความ ดังนี้

4.2.1 เรื่อง "อั้งเพลม"

4.2.2 เรื่อง "เรือก้านกล้วย"

4.2.3 เรื่อง "ไอติมมันแดง"

- 4.2.4 เรื่อง "ลูกตึง"
- 4.2.5 เรื่อง "มงกุฎ(กระต๊าก)นางงาม"
- 4.2.6 เรื่อง "ของเล่นหัตถกรรมไทยฝีมือคนเร่ร่อน"
- 4.2.7 เรื่อง "ลูกแก้วลูกหิน"
- 4.2.8 เรื่อง "รถเล็ก"
- 4.2.9 เรื่อง "กลองหนังกบ"
- 4.2.10 เรื่อง "กาน้ำดินลูกฟุตบอล"
- 4.2.11 เรื่อง "ปริศนาคำทาย"
- 4.2.12 เรื่อง "เกมตบยุง"
- 4.2.13 เรื่อง "ชนกว้าง"
- 4.2.14 เรื่อง "กระจับพวง"
- 4.2.15 เรื่อง "เด็กโบราณเล่นเสตมป์"
- 4.2.16 เรื่อง "นักประมงน้ำตื้น"
- 4.2.17 เรื่อง "ปิ่นเย็บปักงานวัด"
- 4.2.18 เรื่อง "ปากกระป๋อง"
- 4.2.19 เรื่อง "ชกบอล"
- 4.2.20 เรื่อง "ตุ๊กตาสีงานวัด"
- 4.2.21 เรื่อง "ก่อกองทราย"
- 4.2.22 เรื่อง "มอเตอริไซค์ไต่ถ้ำ"
- 4.2.23 เรื่อง "หนังกระป๋อง"

บทความเรื่อง "อั้งเพลม" ทวี วัฒนาม ปิดเรื่องโดยยกเรื่องเล่าเป็นเรื่องราวในสมัย
ที่ผู้เขียนเป็นเด็กมาปิดเรื่องเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เขียน ดังนี้

เจ้าอั้งเพลมมีสิ่งติดหูติดตาผมก็คือ ผมมีเพื่อนคนหนึ่งชอบทำอะไรแปลก ๆ ชื่อเจ้าแก้วครับ
ชอบทำตุ๊กตาสีงานวัด อยู่เสมอเป็นที่ขึ้นชื่อในหมู่เพื่อน อยู่มาวันหนึ่งที่วัดมีหนังเกือบสว่าง
ประมาณตีห้าหนังเลิกพวกเราก็เดินกลับบ้านเมื่อเดินผ่านหน้าบ้านเจ้าแก้วเห็นแม่เจ้าแก้ว
กำลังหุงข้าวเข้าอยู่หน้าเตาไฟ แต่อากาศวันนั้นฟ้ายังไม่สว่างเจ้าแก้วก็อุตุริขึ้นมาขอยืม

อั้งแพลมเพื่อน อีกอันหนึ่งรวมเป็นสองอันทั้งของตนเอง เอามาถืออยู่ระดับหน้าอกของมัน แล้วเอามาผ้าขาวม้าคลุมหัว เข้าไปด้านหลังแม่ของมันพร้อมกับทำครางฮือ ๆ ครั้นแม่แก้วได้ยินเสียงคราง ก็หันหลังไปดูเห็นเจ้าแก้วเข้าก็ตกใจร้องกรีดกันว่าผีหลอก บปล่อยหม้อข้าวในมือที่มีน้ำข้าวยังไม่ได้ตกลงไปที่พื้นรดชาเจ้าแก้วพองทันตาเห็น ฝ่ายเจ้าแก้วก็ร้องออกมาเป็นหมาถูกน้ำร้อนอย่างโรย่านั้น นี่แหละครบกรรมทันตาเห็น

("อั้งแพลม," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 38 - 39)

บทความเรื่อง "เรือก้านกล้วย" ทวี วัชรงาม ปิดเรื่องโดยยกเรื่องราวในอดีตว่าของเล่นเรือก้านกล้วยเป็นของเล่นที่สนุกท่าง่ายเล่นง่ายดังข้อความ ดังนี้ "เรือก้านกล้วย คือของเล่นแห่งความทรงจำที่นำมาเล่าสู่กันฟังให้เด็ก ๆ สมัยนี้ได้รู้จัก และทราบว่าเด็กไทยในอดีตยุคบ้านเมืองคืนนั้นเขาก็มีของที่สนุก ๆ ท่าง่ายทาสเล่นได้ง่ายกัน"

("เรือก้านกล้วย," สนุกกับของเล่น. 2535 : 88)

บทความเรื่อง "ไอติมไม้แดง" ทวี วัชรงาม ปิดเรื่องโดยกล่าวถึงพ่อค้าขายไอติมไม้แดงสมัยก่อนที่ไม่เคยเอาเปรียบเด็กดังข้อความดังนี้ "ผมจำเรื่องไอติมไม้แดงสมัยก่อนนำมาเล่าให้ฟังเพื่อจะได้เห็นว่าสังคมระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่สมัยก่อนใกล้ชิดกัน มีการเอื้ออาทรในทางอ้อมผู้ใหญ่ที่เป็นพ่อค้าก็ไม่เอาเปรียบเด็กมากมาย เมื่อมีกำไรก็คืนกำไรให้เด็กมาบ้างก็ยังจะชี้ให้เห็นว่ามีอะไรหลาย ๆ อย่างในชีวิตเด็กไทยในอดีตที่เป็นของดีของสนุกซึ่งในปัจจุบันไม่มีให้เห็นกันแล้ว"

("ไอติมไม้แดง," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 150)

บทความเรื่อง "ลูกดิ่ง" ทวี วัชรงาม ปิดเรื่องโดยเล่าเรื่องที่ผู้เขียนได้ไปพบ "ลูกดิ่ง" ของเก่าแถวท่าพระจันทร์ซึ่งมีราคาแพงมากจนซื้อไม่ลง จะเห็นว่าของเก่าปัจจุบันมีราคาแพงมากดังข้อความ ดังนี้

ต่อมาลูกดิ่งได้วิวัฒนาการกันขึ้นมาเรื่อย ๆ จากไม้เป็นพลาสติก สีสนัสะท้อนแสงสวยงาม แต่น้ำหนักจะเบาเกินไป เวลาขว้างไม่มีน้ำหนักหมุนก็ช้า จึงไม่ค่อยสนุกเหมือนเมื่อก่อนแบบดั้งเดิม หลายวันก่อนนี้สนุกสนานเดินไปดูของเก่า ๆ แถวท่าพระจันทร์ เห็นร้านขายของเล่นเก่าร้านหนึ่งมีลูกดิ่งโคคา-โคล่า วางอยู่จำได้ว่า เป็นของแน่นอนจึงได้ถามราคาดู

ผลปรากฏว่าชนหัวลูกครึ่ง จากลูกครึ่งเมื่อพ.ศ. 2529 ลูกละ 7 บาทปรากฏว่าวันนี้ราคา ลูกละ 200 บาท ครับ ก็เลยได้แต่มองดูด้วยความสุขเท่านั้น ไม่มีปัญญาจะซื้อเพราะไม่ทราบว่าจะต่ออย่างไร แต่ก็อดภูมิใจไม่ได้ว่าของเล่นเก่า ปัจจุบันเริ่มมีคุณค่าขึ้นมาแล้ว มีการเก็บงำกันหลายแห่งผมว่าเป็นสิ่งที่ดีนะครับ อย่างน้อยก็เป็น การเก็บหลักฐานความเป็นอดีตของสังคมไทยเอาไว้

("ลูกครึ่ง," สนุกกับของเล่น. 2537 : 173)

บทความเรื่อง "มงกุฎ(กระดาศ)นางงาม" ทวี วัธงาม ปิดเรื่อง โดยเล่าเรื่องของ ผู้ที่ประดิษฐ์มงกุฎกระดาศเมื่อพ.ศ. 2508 จนถึงปัจจุบันคือ นายสุข เพไพ ดังข้อความ ดังนี้

เล่ามานาน ถ้าบอกชื่อคนต้นคิดผลมงกุฎกระดาศออกมาตีตลาดของเล่นในยุคนั้น เมื่อ พ.ศ. 2508 จนทำให้เด็กผู้หญิงของไทยมีความสุขสบายใจกับของเล่นสวยงาม หรือจะ เรียกว่า "มงกุฎเฉพาะกิจ" คงไม่ผิด นั่นก็ดูไม่สมบูรณ์ จึงขอเรียนให้ทราบเสียเลย ว่าต้นผลมงกุฎกระดาศคนนี้คือ นายสุข เพไพ พ่อค้าของเล่นศิลปไทยทุกวันยังหาตัวได้ที่สวนจตุจักร ทุกวันเสาร์-อาทิตย์ ที่มีการติดตลาดนัด นายสุขคนนี้แหละครับหัวคิดผิ มนุษย์ ทาของเล่นหลายอย่างที่น่าสนใจ เช่นผีเดินรื้อค ยายกับตาตุ๊กตาหัวกลอนอื่น ๆ อีกมากมาย วันหลังจะสาธยายให้ฟังแล้วจะทิ้งที่น่าสนใจอย่างไม่น่าเชื่อ

("มงกุฎ(กระดาศ)นางงาม," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 144)

บทความเรื่อง "ของเล่นหัตถกรรมไทย ผีเดินรื้อค" ทวี วัธงาม ปิดเรื่องโดย เล่าเรื่องราวของผู้ประดิษฐ์คิดค้นของเล่นชนิดนี้คือ นายสุข เพไพ ดังข้อความ ดังนี้

หนุ่มหัวดีของผมคนนี้ก็เช่นกันท่านอาจจะสงสัยว่าใครกันนะไม่เห็นบอกชื่อบอกเสียงเลยว่าเป็นใคร อยู่ที่ไหน ยังครับยังไม่ตายหนุ่มหัวดีของผมยังมีชีวิตอยู่ ปัจจุบันอายุอานามใกล้ 60 ปี เข้าใจเต็มที่แล้ว ไม่เข้าใครที่ไหนหรอกครับ นายสุข เพไพ พ่อค้าของเล่นร้าน ศิลปไทย ผู้ยึดมั่นอาชีพนี้มานานกว่า 40 ปีแล้ว ขาดตั้งแตงานวัดยันตลาดนัดจตุจักร ปัจจุบันยังพบได้ที่ตลาดจตุจักร ผู้เขียนรับรองได้ว่าของในร้านนายสุข เพไพ นี่มีมากมาย

ไม่ต้องนับครับ นอกจากผีเดินรื้อคแล้ว นายสุขยังคิดมงกุฎกระดาษเบะ กล้องสูบบุหรี่ที่เขียนหูหีกระโหลกผีที่มีความคล้ายจริง ๆ ในยุคก่อนอีกด้วยเอาไว้วาง ๆ จะมาเล่าให้ฟังครับของดีมีอีกมากมายสำหรับหัตถกรรมของไทยเรา

("ของเล่นหัตถกรรมไทย ผีเดินรื้อค." ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 116)

บทความเรื่อง "ลูกแก้วลูกหิน" ทวี วัตงาม ปิดเรื่อง โดยเล่าเรื่องราวชาชนเกี่ยวกับลูกแก้วลูกหิน ซึ่งเป็นความเข้าใจผิดของลูกนาบเป็นของเล่น ความจริงเป็นลูกแก้วลูกเสกดังข้อความ ดังนี้

เมื่อลูกศิษย์ไปหาท่านก็จะแจกมาคนละหลาย ๆ ลูก มีรายหนึ่งเมื่อได้มาแล้วก็นำมาใส่ไว้ในถ้วยแก้วตั้งเอาไว้บนหิ้งพระ เมื่อไปนมัสการหลวงพ่อบ้างหลายครั้งเข้าก็ได้ลูกแก้วเต็มถ้วย ฝ่ายจอมทะเลนลูกชายเมื่อเหลือบไปเห็นลูกแก้วบนหิ้งเข้าก็คิดว่าพ่อเราช่างดีแท้เก็บลูกแก้วเอาไว้ให้เราเล่นอย่างดีจึงนำเอาไว้ให้เราเล่น อย่างดีจึงจึงนำเอาไปเล่นกับเพื่อนจนหมดสิ้น เมื่อผู้เป็นพ่อนึกถึงลูกแก้วหลวงพ่อ ก็จะมาอดเพื่อนบรากลว่าหาย เกลี้ยงไม่มีอะไรเหลือเลย เล่นเอาลมจับ ถามใครในบ้านก็ไม่มีใครรู้จึงถามพ่อตัวดี บรากลว่ารับสารภาพอย่างไม่มีสะทกสะท้าน "หนูเอาไปเล่นหมดแล้ว สนุกอย่าบอกใครเลย" ฝ่ายพ่อคงไม่ต้องอธิบายนะครับว่าจะมีลักษณะทำทางเป็นอย่างไร เจ้าจอมชนก็กลายไปตามระเบียบ ก็แหมาใครจะไปรู้เล่าครับลูกแก้วที่เสกแล้วกับยังไม่ได้เสกมันเหมือนกันเปี้ยวเลยนี้

("ลูกแก้วลูกหิน." ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 154)

บทความเรื่อง "รถเล็ก" ทวี วัตงาม ปิดเรื่องโดยกล่าวถึงความสำคัญยิ่งใหญ่ ของงานวัดได้รับเกียรติจากคนทุกระดับชั้นแม้แต่รัฐมนตรีคน ดังข้อความ ดังนี้

งานวัดนี้มีหลายสิ่งหลายอย่าง ที่เป็นความดีความบริสุทธิ์ที่หยิบยื่นให้แก่สังคม งานวัดเป็นโลกทรรศน์อย่างหนึ่งที่มีบุคลิก และเอกลักษณ์ของตนเอง แม้ว่ากาลเวลาจะทำให้เกิดความสลายไปตามกฎแห่งธรรมชาติ แต่เมื่อนึกถึงงานวัดครั้งใดก็อดที่จะชื่นใจไม่ได้

ว่าสมัยก่อนนั้นงานวัดได้รับเกียรติจากคนทุกระดับชั้น แม้แต่บุคคลระดับสูงในปัจจุบันก็เคย
สัมผัสงานวัดมาแล้วดัง เช่น รัฐมนตรีคนดังในปัจจุบันบางคนก็เคยเล่นรถเด็กของน.บ.บริการ
รถเล็กเด็กเล่นมาแล้ว

("รถเล็ก" สนุกกับของเล่น. 2537 : 84)

บทความเรื่อง "กลองหนังกบ" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยเล่าเรื่องราวที่ผู้เขียนได้
เขียนได้ไปนั้สการรอยพระพุทธรูปสระบุรี พบว่ามีกลองหนังกบ เป็นเครื่องดนตรีประกอบ
จังหวะ ดังข้อความ ดังนี้

เมื่อประมาณสัก 10 กว่าปี ที่ผ่านมาก ผู้เขียนไปงานนั้สการรอยพระพุทธรูป จังหวัด
สระบุรี ซึ่งที่นั่นมีวิฬกและพวกขอทานเป็นจำนวนมากนั่งขอทานในบริเวณงาน บังเอิญ
เหลือเกินที่ผู้เขียนได้ยินเสียงร้องเพลงลูกทุ่งจากวิฬก ที่มีเสียงดีร้องไพเราะ กำลัง
ร้องเพลงกับเครื่องเคาะจังหวะอย่างหนึ่งเข้าครั้งแรกเข้าใจว่าเป็นเทมมิมริม แต่พอ
เห็นชัด ๆ ก็ถึงบางอ้อ กลองหนังกบที่ซึ่งบนกระป๋องนมผงสำหรับเด็กนั่นเอง

("กลองหนังกบ" สนุกกับของเล่น. 2537 : 93)

บทความเรื่อง "กำเนิดลูกฟุตบอล" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยเล่าเรื่องเล่าเรื่องราว
ที่ผู้เขียนได้ไปโรงเรียนสวนกุหลาบเห็นนักเรียนเรียวกันซื้อลูกบอลพลาสติกเตะเล่นกันจึงสมทบ
ไปด้วยและเล่นด้วยความสนุกสนานดังข้อความ ดังนี้

เมื่อไม่กี่วันมานี้ผมไปโรงเรียนสวนกุหลาบ เชิงสะพานพระพุทธรูปอดฟ้า เห็นนักเรียนกา
เรียวกันเงินกันคนละบาทผมอดไม่ได้ถามว่าเอาเงินไปทำอะไรกัน เขาตอบว่าซื้อบอล
พลาสติกลูกกละสามบาทลูกขนาดเท่าผลส้มโอเมื่อได้มาแล้วก็แบ่งซ้างกัน วึ่งใส่เข้าประตู
ที่พวกเขาเรียกว่า "กรูหนู" กันอย่างเอาเป็นเอาตาย เตะไปเตะมาลูกฟุตบอลโดนอัด
มาก ๆ เข้าแตกดังโพล๊ะ พวกเขาก็เรียวกันหาหมมาเล่นอีก เลยนึกว่าไอ้เข้าที่ดี
แฮะจิวแต่แจ้ว ว่าแล้วก็บอกว่าเล่นด้วยคนนะ พร้อมกับสมทบทุนไป 5 บาท เล่นเอาได้
เหงื่อกลับมาหกลีบสลายไปเลยครับ

("กำเนิดลูกฟุตบอล" ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 131)

บทความเรื่อง "ปริศนาศตายุ" ทวี วัฒนาม บิดเรื่องโดยเล่าเรื่องราวของผู้เขียนตอนเด็กจะเล่นปริศนาศตายุกับพวกเด็กผู้หญิงอย่างสนุกสนาน ดังข้อความ ดังนี้

ผู้เขียนจำได้แม่นยำว่า การเล่นปริศนาศตายุสมัยตัวเองยังเป็นเด็ก ๆ นั้น เริ่มแรกจะเล่นกันอยู่เพียงสองคนผลัดกันทายผลัดกันตอบต่อมาก็จะมีเพื่อนมาร่วมทายร่วมตอบมากขึ้นจากสองเป็นสี่จากสี่เป็นห้าเป็นหกไปเรื่อยหนักเข้าเป็นสิบ เสียงทายเสียงตอบเพรียกไปหมด จากผู้ทายทายกันเองชักไม่สนุก ยกพวกไปท้าพวกผู้หญิงทายแข่งกันเข้าอีกคราวนี้ก็เป็นเรื่องซัดทายกันหน้าตาหน้าแดงใครมีปัญหาวะไรก็จัดกันออกทายจนหมดเพื่อรักษาพวกของตนไว้ตามความคิดแบบเด็ก ๆ ก็ผลัดกันแพ้ชนะไม่ได้ยินเสียงระฆังเข้าเรียนเมื่อไหร่ก็เป็นอันว่าไม่ยอมเลิกลากันไปสนุกอย่างบอกใครเลยครับ เห็นไหมครับถึงแม้เทคโนโลยีที่ทันสมัยแบบในปัจจุบันจะยังไม่มีเด็กไทยเราก็สนุกกันได้อย่างถึงใจได้ความรู้ด้วยวิธีง่าย ๆ ก็เล่นปริศนาศตายุตามที่เล่ามานั้นแหละครับสนุกนักเอ๋ย

("ปริศนาศตายุ," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 107)

บทความเรื่อง "เกมตบยุง" มีการบิดเรื่อง ด้วยการเล่าเหตุการณ์ของการเล่นเกมตบยุง ที่ผู้เขียนได้พบเห็นครั้งสุดท้ายที่จังหวัดสิงห์บุรี และ ปัจจุบันบังเอิญได้พบเห็นการเล่นเกมนชนิดนี้อีกครั้ง ผู้เขียนได้เล่าให้ฟังเป็นการบิดเรื่อง ดังนี้

สมัยก่อนสังคมของเด็ก ๆ ยังบริสุทธิ์ เล่นอะไรก็มีความพอดีไม่ออกนอกกฎกติกาจนถึงความสนุกเป็นใหญ่ จะเล่นอะไรจึงสนุกสนานผมมีโอกาสเห็นเด็ก ๆ เล่นเกมตบยุงกันครั้งสุดท้ายที่ค่ายบางระจันจังหวัดสิงห์บุรี จำได้ว่าเล่นกันที่บริเวณลานวัดโพธิ์เก้าต้นมีเด็ก ๆ อายุประมาณสักห้าถึงแปดขวบเล่นกันหัวเราะเสียงลั่น เมื่อประมาณสัก 20 ปีมาแล้วเห็นจะได้ บังเอิญวันนี้ได้มีโอกาสมาทำธุระทางหน้าที่การงาน ที่วัดโพธิ์เก้าต้นอีกครั้งหนึ่งภาพของเด็ก ๆ ที่เล่นเกมตบยุงกันในวันนั้นจึงปรากฏขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง นี่แหละครับคนแก่ไปไหนมาไหนจะทำอะไรก็คิดถึงแต่เรื่องอดีตที่ผ่านมาที่ได้พบเห็นอยู่รอบ

("เกมตบยุง," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 91 - 92)

บทความเรื่อง "ชนกว้าง" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยเล่าเรื่องให้ผู้เขียนได้พบคนขายกว้างที่เมืองชลบุรี เพื่อให้คนซื้อไปคว่ำรับประทาน ดังข้อความปิดเรื่อง ดังนี้

ปัจจุบันไม่เคยเห็นเด็ก ๆ เล่นชนกว้างมานานแล้วเคยเห็นแต่ผู้ใหญ่เอากว้างมาเล่นชนพนันกันเป็นเงินเรือนหมื่น เรือนแสนที่ปอนแม่โจ้เท่านั้น เมื่อคนขายคนกว้างที่นาเกลือเมืองชลบุรีจึงรู้สึกแปลกใจ ดังกล่าวต่อไปไม่ได้ว่าคนแถวนั้นค้าซื้อกว้างไปทำอะไรหรือนำเอาไปชนพนันเหมือนที่เชียงใหม่ คำตอบที่ผมได้รับจากพ่อค้ากว้าง ที่ได้ยินแล้วแทบไม่เชื่อหูตัวเองเลยก็คือ "เขาไม่ได้ซื้อมันไปชนกันหรอกครับ คนที่มาจากอีสานมารับจ้างทำงานแถวนี้เขาซื้อกว้างไปคว่ำกินครับ"

("ชนกว้าง," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 49)

บทความเรื่อง "กระจับพวง" ทวี วัดงาม ปิดเรื่อง โดยเล่าเรื่องราวเศรษฐีเมืองอยุธยาที่มีการแข่งขันให้พ่อค้าทำกระจับพวงอย่างสวยงามเพื่อความร่ำรวยกัน ดังข้อความ ดังนี้ "เศรษฐีเมืองกรุงเก่าอยุธยา เคยว่าจ้างพ่อค้างานวัด ให้เย็บกระจับพวงโดยให้ทำสวยที่สุดเพื่อแข่งขันกับเพื่อนบ้านโดยให้ค่าจ้างอย่างงามมาแล้ว ถึงขนาดให้ถอยเรือไปจอดหน้าบ้านเลี้ยงข้าวเลี้ยงน้ำอยู่เป็นหลายวันเพื่อให้พ่อค้าเรือเร้นั้น ทำกระจับพวงที่สวยงามที่สุดให้แก่ตนเองไว้แขวนเปลลูกคนเล็กมาแล้วเป็นการแข่งเรื่องความร่ำรวยกันอย่างน่าสนุก"

("กระจับพวง," สนุกกับของเล่น. 2537 : 97)

บทความเรื่อง "เด็กโบราณเล่นเสตมป์" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยเล่าเรื่องราวว่า ในอดีตสถานีวิทยุเสียงสามยอดมีนักจัดรายการท่านหนึ่ง จัดรายการเกี่ยวกับวิธีสะสมเสตมป์มาจัดรายการกันดังข้อความ ดังนี้ "การสะสมเสตมป์ในลักษณะปัจจุบันเริ่มมาตั้งแต่เมื่อประมาณพ.ศ. 2510 คือยี่สิบปีเศษนี้เอง ผมจำได้ว่าที่สถานีวิทยุเสียงสามยอด ขณะนั้นทุกวันเวลาประมาณ 19.00 น. ภาคเอเอ็ม จะมีนักจัดรายการนำเอาสาระความรู้จากดวงเสตมป์วิธีการเหมาะสม"

("เด็กโบราณเล่นเสตมป์," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 97)

บทความเรื่อง "นักประมงน้ำตื้น" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องกล่าวถึงให้ผู้เขียนได้พบเพื่อน

สมัยเด็ก ๆ ปัจจุบันเป็นเจ้าของฟาร์มเลี้ยงปลาตู้ขนาดใหญ่ในเอเชียไปแล้วดังข้อความดังนี้"เมื่อไม่กี่วันมานี้เหมือนกัน ผมมีโอกาสพบเพื่อนสมัยเป็นเด็กอยู่ตอนที่ชอบ และรอบรู้เรื่องการเลี้ยงปลาเป็นอย่างดี เพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกันหาตัวจับยาก เมื่อพบกันคราวนี้ทราบว่าเขากลายเป็นเจ้าของแคสเซีย หรือฟาร์มเลี้ยงปลาตู้ขนาดใหญ่รายหนึ่งของเอเชียไปแล้ว นี่แหละครับน้ำประมณน้ำตื้นชานนแท้และดั้งเดิมแหละครับ

("นักประมณน้ำตื้น" การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 131)

บทความเรื่อง "ปิ่นอิงเป้านงานวัด" ทวี วัตงาม ปิดเรื่อง โดยเล่าเรื่องราวของผู้ผลิตปิ่นอิงเป้านงานวัด คือปูหวางนั้งนปลายชีวิตของเขา ดังข้อความปิดเรื่องดังนี้

จากการที่ตรวจตราทำงานที่ตนรักอย่างคร่ำเคร่งทำให้ไม่ค่อยได้สนใจสุขภาพตนเอง อีกด้วยเป็นคนแข็งแรงร่างกายใหญ่โตจึงไม่ค่อยได้คิดถึงเรื่องนี้ จนปี พ.ศ.2521ปูหวางก็ล้มป่วยเป็นอัมพาตเดินไม่ได้ จึงต้องหยุดทำเป็นโบโดยบรรยาย และเสียชีวิตไปเมื่อเดือนตุลาคม 2530 ที่บ้านวัดค่ายบางระจัน หรือวัดโพธิ์เก้าต้น จ.สิงห์บุรี ผลงานของปูหวางก็ยังพอเหลืออยู่ให้เห็นตามร้านเป้าบ้างด้วยการซ่อมแซมนำมาใช้กัน โดยไม่ค่อยมีใครยอมให้สลายไปโดยที่เสียตายานฝีมือและคุณภาพที่เชื่อถือ และนอกจากปิ่นและร้านอิงปิ่นแล้ว ปูหวางอีกนั่นแหละที่เป็นผู้ประดิษฐ์ถ้วยเสี่ยงทายอีกด้วย

("ปิ่นอิงเป้านงานวัด" สุนกกับงานวัด. 2537 : 59)

บทความเรื่อง "ปากระบอง" ทวี วัตงาม ปิดเรื่อง โดยเล่าเรื่องราวในอดีตสมัยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการกวดขันสั่งห้ามไม่ให้มีการเล่นพนันกันที่งานท้องสนามหลวงเด็ดขาด ดังข้อความ ดังนี้

ขณะนั้นนายพลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรีเมื่อเวลาถึงงานที่สนามหลวงท่านก็จะออกตรวจงานด้วยตัวท่านเองเสมอ บังเอิญวันนั้นท่านออกมาตรวจเช่นกันพบเด็ก ๆ วัยรุ่นกำลัง "โก" หรือ "เฒ่าโก" คือ เกมฟุตบอลบนตู้ใช้มือปิดไม้เตะลูกไม้กลม ๆ ให้เข้าช่องฝ่ายตรงข้ามอยู่พอดี วัยรุ่นเหล่านั้นก็เล่นกันอย่างชะมัดเขม้น ท่านจึงหยุดถามว่า

"ไอ้หนูเล่นอะไรจ๊ะ" วัยรุ่นของเราก็ไม่เบาตอบโดยไม่ต้องมอง "เล่นโกอยู่ไม่เห็นหรือ ใจอย่างน่ากลั้วมัน" ท่านก็ไม่ว่าอะไรยื่นมือตบ จนกระทั่งอีกฝ่ายหนึ่งแพ้ ท่านก็ถามว่า "เป็นยังงั้นมากไหม" วัยรุ่นของเรา ก็ตอบอย่างไม่มองหน้าเช่นเคย "ไม่รู้ไว้ งามอยู่ได้เสียหมดเลยเห็นไหม" ท่านก็เลยเอามือจับบ่าวัยรุ่นหนุ่มคนนั้นก็เงยหน้าด้วยความโกรธซึ่ง พอเห็นหน้าท่านนั้นตัวสั่นวิ่งหนีกระเจิงไปเลยนั่นแหละครับ จากการมีการเล่นพนันกัน ท่านจึงให้นโยบายแก่สภาวัดรสถานีตำรวจทั้งสองแห่ง ในฐานะท่านเป็นอธิบดีกรมตำรวจให้กวาดขัน ห้ามมีการพนันกันที่งานสนามหลวงเด็ดขาด เรื่องราวก็มีมาด้วยประการฉะนี้แหละครับ

("บากระบอง," สนุกกับงานวัด. 2537 : 114)

บทความเรื่อง "ชกบอล" ทวี วัดงาม ปิดเรื่อง โดยเล่าเรื่องราวในอดีตว่างานวัดไม่ค่อยมีการทะเลาะวิวาทและได้พบเห็นผู้ชกบอลในห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่ง ซึ่งปัจจุบันไม่ค่อยได้พบเห็นนัก ดังข้อความ ดังนี้

แต่ยุคก่อนนั้นเป็นยุคบ้านดีเมืองดี การตีรันฟันแทงกันในงานวัดไม่ค่อยมี จึงไม่ค่อยมีปัญหา ถ้าเป็นปัจจุบันนี้ไม่แน่นอนครับ ชกบอลแข่งกันไปแข่งกันมาดีไม่มีกระสุนปืนหลงมาก็ได้ นะครับ ปัจจุบันผู้เขียนยังเห็นผู้ชกบอลนี้อยู่ 1-2 คู่ แต่ไม่อยู่ในงานวัดอีกแล้วแต่อยู่ที่ห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งแถวธนบุรีผมเห็นเขาเอามาตั้งไว้เฉย ๆ ก็เลยท้าวหนักถึงความหลัง จึงนำมาเล่าสู่กันฟังสำหรับการนี้เด็ก ๆ ก็เป็นเพียงผู้ศรัทธาเท่านั้นหมดสิทธิ์จะเล่นเพราะ อินทรียังไม่แก่กล้านั่นเอง

("ชกบอล," สนุกกับงานวัด. 2537 : 102)

บทความเรื่อง "ตู้เซียมซีงานวัด" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยเล่าเรื่องราวว่าผู้เขียนได้ไปพบตู้เซียมซีในงานวัดที่พระประแดงแต่เป็นตู้ไฟฟ้ามีไพเราะพิบแตกต่างจากของเดิมสิ้นเชิง ดังข้อความ ดังนี้

เมื่อไม่นานมานี้ ผมไปเที่ยวงานวัดที่พระประแดง เห็นตู้เซียมซีชนิดนี้ตั้งเรียงกันอยู่หลายตู้ ความเป็นเด็กก็เข้ามาลึงลูกันที่ รี่เข้าไปหมายจะหยอดเหรียญเสี่ยงทายเอามันย้อนอดีต

ลักหน้อย พอเห็นป้ายบอกราคาเข้าก็ตาเหลือก เขาเขียนว่า "หยอดครึ่งละ 5 บาท" และรูปลักษณ์ของตุ้ เข็มซีก็เหมือนเดิมเสียแล้ว กลายเป็นตุ้ไฟฟ้า มีไฟกระพริบด้วยวงจรอิเล็กทรอนิกส์ เข้ามาแทนผมเลยหมดสนุกชุกเหวี่ยงเข้ากระเป๋ ก้าวออกจากตุ้ เหล่านั้นมาด้วยความผิดหวังทั้ง ๆ เสียงเรียกและชวนให้คนมาเสี่ยงเข็มซีสมัยก่อน ยังดังก้องอยู่ในโสตประสาทของผมอย่างแม่นยำอยู่เลย

("ตุ้เข็มซีงานวัด," สนุกกับงานวัด. 2537 : 64)

บทความเรื่อง "ก่อกองทราย" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยเล่าเรื่องราวของโรงเรียนอนุบาลวัดนางนองที่จัดให้มีกองทรายไว้หน้าโรงเรียนสำหรับให้เด็ก ๆ ไล่เล่น ดังการปิดเรื่องดังนี้

ปัจจุบันเด็ก ๆ อาจจะไม่ค่อยมีโอกาสดูเล่นกองทรายด้วยความไม่เอื้ออำนวยของสภาพการต่าง ๆ ของสิ่งแวดล้อมไปแล้วก็ตาม แต่ถ้าท่านผู้ปกครอง ที่มีลูกหลานเรียนในโรงเรียนอนุบาลของรัฐบาลหรือแม้แต่ในระดับประถมศึกษาก็ตาม ยกตัวอย่างเช่น โรงเรียนอนุบาลวัดนางนองแถวบางขุนเทียนก็ได้ ทางโรงเรียนเขาจะมีกองทรายมากองไว้ในโรงเรียนอยู่ประจำ ไม่ใช่เขาจะนำเอาก่อสร้างอะไรหรอกครับ แต่เขานำเอามาให้เด็ก ๆ ไล่เล่นกัน และผมก็รับรองได้ว่า ใบคู่มือฉบับกองทรายนั้นจะมีเด็ก ๆ เล่นกันหัวคาไปหมด

("ก่อกองทราย," สนุกกับงานวัด. 2537 : 70)

บทความเรื่อง "มอเตอร์ไซด์ไต่ถัง" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยเล่าเรื่องราวของผู้ที่เป็นต้นคิดมอเตอร์ไซด์ไต่ถัง คือ น.อ. เสือ พงษ์โสภณ ดังข้อความ ดังนี้

ในที่สุดท่านไม่ได้เงิน สวัสดิ์ความเศร้าไปตามระเบียบ แต่ก็นับว่าเป็นการดี ที่ท่านทำให้คนไทยเรามีประติษฐกรรม แสดงความสามารถทางด้านผาดโผน จากมันสมองและความมุ่งมั่นเอาจริง ไม่ย่อท้อของ น.อ. เสือ พงษ์โสภณ คนนี้ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 60 ปีแล้ว ประวัติความเป็นมาของมอเตอร์ไซด์ไต่ถัง ผมว่ามันตื่นเต้น ไร้วางพ้อ ๆ กับตอนที่ไปชมการแสดงตามงานวัดเลยใช่ไหมครับ

("มอเตอร์ไซด์ไต่ถัง," สนุกกับงานวัด. 2537 : 82)

บทความเรื่อง "หนังกระโปรง" ทวี วัตงาม ปิดเรื่องโดยเล่าเรื่องถึงความสุขสนานของหนังกระโปรงที่เมืองโนนศิลา ปัจจุบันไม่มีแล้ว เพราะสถานีโทรทัศน์แพร่หลายมากหนังกระโปรงจึงต้องหมดไป ดังข้อความ ดังนี้

สนุกสนานอย่าบอกใครเลยครับสำหรับหนังกระโปรงที่เมืองโนนศิลา หนังกระโปรงมาหมดไป เมื่อทางราชการ ท่านตั้งสถานีโทรทัศน์ขึ้นมาออกอากาศในประเทศไทยเรา โทรทัศน์เริ่มแพร่หลาย จนกลายมาเป็นยักษ์ปากเหลี่ยมสำหรับคนไทยเราไปแล้ว พวกเด็ก ๆ จึงหันไปดูทีวีกันหมด หนังกระโปรงจึงต้องลาโรงไปตามระเบียบแต่ก็ยังคงเหลือภาพความสุขสนานตามประสายุคสมัยนั้นให้ได้ระลึกเก็บมาเล่าสู่กันพอดูริ ๆ ว่า แค่นี้ก็เคยสนุกแทบน้ำตาเล็ดแล้วสำหรับเด็กสมัยนั้น

("หนังกระโปรง." สนุกสนานงานวัด. 2537 : 108)

การปิดเรื่องโดยยกเรื่องราว เรื่องเล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ทวี วัตงาม ใช้การปิดเรื่องโดยวิธีค่อนข้างมากถึง 23 บทความ จากบทความทั้งหมด 110 บทความ จากการวิเคราะห์เรื่องราวที่ยกมาเล่าส่วนมากเป็นเรื่องราวที่ผู้เขียนประสมมาเองในอดีตนขณะที่ยังเขียนเป็นเด็กหรือเป็นเรื่องราวในปัจจุบันที่ได้ประสมมาจึงมีการเปรียบเทียบบางครั้งก็แสดงความคิดเห็นไว้นตอนท้ายด้วย เรื่องราวที่เล่าจึงเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในประเทศทั้งนี้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทความเป็นเรื่องของการเล่น, การละเล่นของเด็กไทยในอดีตเรื่องราวที่ยกมาเล่า ปิดเรื่องจึงใช้วิธีนี้มากและจะเป็นเรื่องในอดีตที่ยังมาถึงปัจจุบันเป็นส่วนใหญ่ดังที่ได้วิเคราะห์มาดังกล่าว

4.3 ปิดเรื่องด้วยการแสดงความคิดเห็น, เสนอแนะวิธีแก้ปัญหา

ทวี วัตงาม ปิดเรื่อง โดยขมวดความคิดเห็นและความต้องการ ซึ่งเป็นจุดหมายไว้ตอนท้าย เป็นการย้ำประเด็นของผู้เขียน และมีการเสนอแนะวิธีแก้ปัญหาเรื่องราว ไว้ด้วยในตอนท้าย ถ้าเรื่องนั้นจำเป็นต้องมีการแก้ปัญหา บทความที่ปิดเรื่องชนิดนี้มี 18 บทความดังนี้

4.3.1 เรื่อง "หัวล้านชนกัน"

4.3.2 เรื่อง "ลูกโป่งยางละหู่"

4.3.3 เรื่อง "ลูกช่าง"

4.3.4 เรื่อง "ลูกหัน"

4.3.5 เรื่อง "ปี่ซังข้าว"

4.3.6 เรื่อง "ลิงลูกมะพร้าว"

4.3.7 เรื่อง "รถแกนตลอดด้วย"

4.3.8 เรื่อง "เทพธิดาน้อย"

4.3.9 เรื่อง "หมวกกระดาด"

4.3.10 เรื่อง "ตุ๊กตุน"

4.3.11 เรื่อง "ลากรถบรรทุก"

4.3.12 เรื่อง "ห้วงชลย"

4.3.13 เรื่อง "เป่าถั่ว"

4.3.14 เรื่อง "จับสลาก"

4.3.15 เรื่อง "จัดซื้อ"

4.3.16 เรื่อง "ถ้ำนรก"

4.3.17 เรื่อง "ละครลิง"

4.3.18 เรื่อง "สี่เกลอโรงงาน"

บทความเรื่อง "หัวล้านชนกัน" ทวี วัฑงาม ปิดเรื่อง โดยแสดงความคิดเห็นว่าของเล่นประเภทหัวล้านชนกัน ปัจจุบันไม่มีใครทำแล้วเป็นของเล่นที่สร้างความสุข และเสียงหัวเราะให้กับเด็ก ๆ ดังข้อความดังนี้ "ปัจจุบันของเล่นชนิดนี้ไม่มีใครทำกันแล้วเพราะผลิตยากเสียเวลาทำมากและส่วนมากจะถูกมองว่าเป็นของเล่นไร้ค่าความนิยมของผู้ผลิตจึงหมดไป แต่ถ้าคิดกันให้ดี ๆ ผมว่าของเล่นชนิดนี้สร้างความสุขเสียงหัวเราะให้กับเด็กและผู้ใหญ่นอดีตมาไม่น้อยเหมือนกันยิ่งตอนหัวล้านชนกันดังเป๊ก ๆ แล้วสะก๊มโนอย่าบอกใครเชียว"

("หัวล้านชนกัน" ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 74)

บทความเรื่อง "ลูกโป่งยางละหู่" ทวี วัฑงาม ปิดเรื่อง โดยแสดงความคิดเห็นว่าลูกโป่งยางละหู่ เป็นของเล่นที่สนุก สนุกกว่าพวกฝรั่งนำมาแสดงให้ชมทั้งไม่ต้องซื้อหากันอีกด้วย แต่ปัจจุบันไม่มีเล่นแล้ว ดังข้อความ ดังนี้

ปัจจุบันไม่เห็นแล้วครับ ลูกโป่งยางละหู่ เห็นแต่ลูกโป่งพองสบู่ เมื่อไม่นานมานี้ คุณซึ่งแห่งรายการตามไปดู ก็นำเอาฝรั่งมาแสดงความสามารถในการทำลูกโป่งพองสบู่ที่ยาวที่สุด ในโลกมาออกรายการให้คุณดูแล้วก็อย่างนั้น ๆ แหละครับ เพราะว่าดูแล้วมันไม่

ค่อยสนุกสู่เป้าเอาแบบบ้านเราไม่ได้ แต่ก็ขอขอบคุณคุณซึ่งไม่ได้ที่ทำให้ผมเกิดความรู้สึกว่า ถึงแม้ว่าเด็กไทยเราจะอยู่ในถิ่นที่ฝรั่งเรียกว่าด้วยพัฒนาก็ตาม แต่ก็เล่นสิ่งที่ฝรั่งเล่นเหมือนกันมานานนม และมีวิธีเล่นที่ค่อนข้างจะสนุกกว่าเสียอีกด้วยและประการสำคัญ ไม่ต้องซื้อหามาเล่นนี่สิเหนือกว่าแน่ ๆ อยู่แล้ว

("ลูกโป่งยางละหุ่ง," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 127)

บทความเรื่อง "ลูกช่าง" ทวี วัตงาม ปิดเรื่อง โดยแสดงความคิดเห็นว่าของเล่น "ลูกช่าง" ปัจจุบันไม่มีเล่นแล้วเป็นของเล่นที่หายากใครมีไว้ให้เก็บรักษาไว้ ดังข้อความปิดเรื่อง ดังนี้

ปัจจุบันเป็นเวลาเกือบสิบปีแล้วที่ผู้เขียนไม่เคยเห็นเด็กไทยเราเล่นลูกช่างกันเลยซึ่งก็ไม่ใช่ทราบสาเหตุว่าเพราะเหตุใด จะว่าล้าสมัยก็ใช่ที่จะว่าสนุกก็คงไม่ถูกนักเมื่อไม่กี่วันนี้เดินเข้าในลานีหังตลาดของเล่นขายส่งใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ไปพบลูกช่างวางขายอยู่เห็นแล้วตกใจครับเพราะเห็นแล้วแทบจำไม่ได้ว่าสิ่งนี้คือ ลูกช่างของเล่นวิเศษสุดของเด็ก ๆ ไทยทั่วประเทศ เพราะว่าลูกช่างที่วางขายอยู่นั้นทำด้วยพลาสติกครับ เคียวทำด้วยตะปู คอนกรีตหล่อออกมาคดบ้าง เอียงบ้าง ไม่มีแล้วครับลูกช่างตรานกอินทรี ตราดาว ตราดอกจิกในอดีตรักมีก็เก็บ ๆ เอาไว้บ้างนะครับต่อไปรับรองได้เลยครับ คำว่าลูกช่างก็อาจจะไม่รู้จักกันก็ได้

("ลูกช่าง," สนุกกับของเล่น. 2537 : 21)

บทความเรื่อง "ลูกหัน" ทวี วัตงาม ปิดเรื่อง โดยแสดงความคิดเห็นว่าโลกปัจจุบันเด็ก ๆ ต้องเผชิญกับการเสียเวลาเดินทางไปโรงเรียนจึงไม่มีเวลาคิดทำสิ่งที่อยากทำ มีของเล่นในอดีตคือ ลูกหัน เป็นของเล่นที่ดีอย่างหนึ่ง แต่น่าเสียดายไม่มีแล้ว ดังข้อความ ดังนี้

เด็ก ๆ ในโลกปัจจุบันขาดเพื่อนบ้าน ขาดโอกาสคิดทำสิ่งที่ตนอยากทำ เวลาหมดไปกับการเดินทางระหว่างบ้านกับโรงเรียน ต้องเอาเวลาก่อนและหลังเลิกเรียนไปผจญกับวันพิชบนท้องถนนอยู่วันแล้ววันเล่า แต่เพราะเราหยุดโลกไม่ได้มันจึงมีอดีตของสิ่งต่าง ๆ

ที่เกิดขึ้น ซึ่งบางสิ่งบางอย่างเป็นของที่น่าเสียดายเมื่อมันกลายเป็นอดีตไปแล้ว อย่าง
ลูกหินของเล่นหัตถกรรม ทำขึ้นมาด้วยตัวเอง เล่นสนุกอย่างที่เล่ามานี้แหละ

(“ลูกห่าน” สนุกกับของเล่น. 2537 : 69)

บทความเรื่อง "ปี่ซิงข้าว" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยแสดงความคิดเห็นว่าครอบครัวควรสร้างความรัก ความอบอุ่นให้แก่กัน พ่อแม่ควรมีเวลาให้แกลูก ให้ลองทำปี่ซิงข้าวจากหลอดน้ำอัดลมให้ลูกเล่น ครอบงำได้รอยยิ้มเป็นรางวัลแน่ ดังข้อความ ดังนี้

ความรักความอบอุ่นในครอบครัว ผมว่าหาไม่ยากถ้าคุณพ่อคุณแม่มีเวลาให้แกลูก ๆ บ้าง
หาอะไรมาทำเล่นด้วยกันกับลูก ๆ นอกจากลูก ๆ จะมีความสุขสนุกสนาน
จะดี แล้วตัวท่านเองก็จะได้พักผ่อนอารมณ์ที่เครียดจากการงานไปพร้อม ๆ กันด้วยถ้าไม่
เชื่อท่านลองทำปิ้งข้าว (จากหลอดดูดน้ำอัดลม) ลักอันหนึ่งให้ลูก ๆ ของท่านไปเล่นสิ
ครับ รับรองได้ว่าจะมีรอยยิ้มพิมพ์ใจจากลูกรักของท่านเป็นรางวัลของการประดิษฐ์อย่าง

(“ปี่ซังข้าว,” สนุกกับของเล่น. 2537 : 152)

บทความเรื่อง "สิ่งลึกลับพรัว" ทวี วัฒนาม ปิดเรื่อง ด้วยการแสดงความคิดเห็นของเล่น โดยเฉพาะ "สิ่งลึกลับพรัว" เป็นของเล่นที่มีความหลากหลายมากแต่ปัจจุบันค่อย ๆ สูญหายไปอย่างน่าเสียดาย ดังข้อความ ดังนี้ "แต่พวกคนรุ่นหลัง ๆ นี่ซิครับ ไม่ค่อยจะทราบและรับรู้สังขารที่แฝงมาเอาเสียเลยไปไกลแล้ว เกิดมีใครสนใจอย่างจริงจังซักคน สองคนมาศึกษาดูจึงได้รู้ว่ามีค่ามหาศาลเพียงใดแต่สิ่งเหล่านี้ก็สูญหายไปเสียสิ้นแล้ว ก็คงไม่มีอะไรจะทำมากกว่าพูดคำว่าเสียดายเท่านั้นซิไหมครับ"

("สิ่งลุ่มพะพร้าว" สอนกับของเล่น. 2537 : 79)

บทความเรื่อง "รถแกนตลอดด้าย" ทวี วัตงาม ปิดเรื่องโดยแสดงความคิดเห็นว่า น่าเสียดายปัจจุบันของเล่นรถแกนตลอดด้ายจะหมดไป จึงอยากทำให้ช่วยกันคิดทำเล่นกันขึ้นมาอีก ดังข้อความ ดังนี้ "ปัจจุบันรถแกนตลอดด้ายไม่ค่อยเห็นเด็ก ๆ เล่นกันแล้ว สำหรับผู้เล่นเองไม่เห็นเลยพยายามมองหาดูว่าเด็ก ๆ ที่ใดเล่นกันบ้าง ก็ยังไม่พบเห็นเลย หรือจะสูญเสียแล้วก็ก็เป็น

ได้ แต่ถ้าใครนึกสนุกจะเล่นกันอีกก็ไม่ผิดกติกาอะไรเลยนะครับนอกจะสนุกแล้วยังเพลินดีเสียอีกด้วย"

("รถแกนหลอดด้าย," สนุกกับของเล่น. 2537 : 148)

บทความเรื่อง "เทพธิดาน้อย" ทวี วัฑงาม ปิดเรื่องโดยแสดงความคิดเห็นว่า ของเล่นในอดีตสะท้อนสภาพว่าคนไทย มีความคิดสร้างสรรค์ ดังข้อความ ดังนี้ "ระลึกถึงของเล่นสวยงามในอดีตกันสักครั้งก็สุดชื่นดี สามารถสะท้อนสภาพให้เห็นได้ว่าคนไทยนั้นแม้แพ้ใครในด้าน การสร้างสรรค์ คิดแต่ว่าโอกาสยังไม่มาถึงเท่านั้นถ้ามีโอกาสเมื่อใดสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ก็ไม่ไกลเกินกว่าที่จะทำ"

("เทพธิดาน้อย," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 64)

บทความเรื่อง "หมวกกระดาษ" ทวี วัฑงาม เปิดเรื่องโดย แสดงความคิดเห็นว่า ของเล่นหมวกกระดาษ ใครไม่รู้จักสามารถไปดูได้ที่ธนาคารกรุงเทพ ฯ สาขาผ่านฟ้า เพราะ เป็นสถานที่เก็บรักษาของเก่า ๆ ไว้ ดังข้อความ ดังนี้

แต่เมื่อเล่าให้ฟังแล้วท่านยังนึกหน้าตาของหมวกกระดาษไม่ออกว่ามีรูปร่างหน้าตาลักษณะ อย่างไรทำรูปทรงได้หลายแบบจริงหรือผู้เขียนขอแนะนำที่ท่านไปชมได้ที่ชั้นสามธนาคารกรุงเทพจำกัด สาขาผ่านฟ้า ซึ่งเป็นที่ตั้งของศูนย์สังคีตศิลป์ ที่นั่นผมเชื่อว่าเป็นแห่งเดียว ที่มีหมวกกระดาษหลายรูปแบบเก็บรักษาเอาไว้ ถึงแม้ว่าจะไม่มากขนาดเป็นร้อยเป็นพันแบบแต่ก็มากกว่าที่อื่นแน่ ทั้งนี้เพราะ คุณเอนก นาวิกมูล ท่านสนใจของเหล่านี้ของท่าน ก็เลยเก็บเอาไว้ให้ดูกัน

("หมวกกระดาษ," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 69)

บทความเรื่อง "ตุ๊กตุน" ทวี วัฑงาม ปิดเรื่องโดยแสดงความคิดเห็นการเลี้ยงลูกหลาน ของผู้ใหญ่ในปัจจุบันว่าควรเลี้ยงลูกหลานเหมือนตุ๊กตามากกว่าตุ๊กตุน ดังการปิดเรื่องดังนี้

มีสิ่งที่น่าสนใจคือเด็ก ๆ จะทำท่าทางเวลาเล่นตุ๊กตุนแปลก ๆ นัยว่าทำท่าให้เหมือนการ

แปลงร่างของพระเอกในภาพยนตร์นั่นเองพอถึงตรงนั้นผมอยากจะตั้งข้อสังเกตว่าเด็กไทยเรานั้นมีความต่างในการนึกคิดและจินตนาการเพียงตุ๊กตุนตัวเล็ก ๆ ไม่ก็ตัว ก็ยังสามารถสร้างความสนุกเพลิดเพลินให้แก่กันได้ โดยไม่ต้องรื้อแค้นผู้ปกครองแต่อย่างใด สำหรับผู้ใหญ่เราในปัจจุบันผมอยากให้ท่านทั้งหลายเลี้ยงลูกหลานให้เหมือนตุ๊กตามากกว่าเหมือนตุ๊กตุน คือเลี้ยงอย่างพิถีพิถันเอาใจใส่แกล้งหน่อย ลูกหลานเราจะได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ประณีตเหมือนตุ๊กตา ไม่ด้อยคุณภาพเหมือนตุ๊กตุน ที่เล่ามายืดยาวนี้ก็เพราะ มีเด็ก ๆ รอบรู้ถามมามากคราวนี้คงพอจะหายสงสัยกันไปบ้างนะครับ ถึงแม้ว่าจะไม่กระจ่างชัดเท่าที่ควร

("ตุ๊กตุน," สนุกกับของเล่น. 2537 : 74)

บทความเรื่อง "ลากรถบรรทุก" ทวี วัฒนาม ปิดเรื่องโดยแสดงความคิดเห็นว่าอิทธิพลของพลาสติกมีมากทำให้ของเล่นที่ทำด้วยไม้หมดไป มีของเล่นที่ทำจากพลาสติกเข้ามามีบทบาทแทน ดังข้อความ ดังนี้

คงจะด้วยอิทธิพลของพลาสติก และระบบอุตสาหกรรมเข้ามาครอบคลุม ทำให้รถยนต์บรรทุกพลาสติกเข้ามาแทนที่รถยนต์บรรทุกของเด็กเล่นที่ทำด้วยไม้ ต้องเลิกทำไปเองโดยปริยาย ผมจึงเกิดความเสียดาย ของเล่นหัตถกรรมชนิดนี้ขึ้นมาเพราะนอกจากมันจะเป็นของเล่นที่ไร้พิษภัยของเด็ก ๆ แล้ว ยังเป็นของเล่นที่ต้องใช้ฝีมือในการประดิษฐ์เป็นอย่างยิ่งชนิดที่น่าจะเก็บเอาไว้ให้ลูกหลาน รุ่นหลัง ๆ ได้ชมกันทีเดียว

("ลากรถบรรทุก," สนุกกับของเล่น. 2537 : 59)

บทความเรื่อง "ห่วงเชลย" ทวี วัฒนาม เปิดเรื่องด้วย การแสดงความคิดเห็นของเล่นห่วงยางปัจจุบันไม่ได้รับความนิยม เพราะว่ามีอุปกรณ์กีฬาอื่น ๆ ให้เด็ก ๆ ได้เล่นกันมาก ดังข้อความ ดังนี้

ผมว่าเจ้าห่วงยางนี้เป็นอุปกรณ์กีฬา ในระบบสากลที่มีมานานในเมืองไทย และมีอุปกรณ์ที่มีราคาถูกโดย เฉพาะ เป็นอุปกรณ์การออกกำลังกายทุกส่วนของผู้เล่น น่าเสียดายปัจจุบัน

ไม่ได้ได้รับความนิยมแล้วเพราะแต่ละโรงเรียน ก็มีลูกฟุตบอล วอลเลย์บอล บาสเกตบอล ให้เด็กได้เล่นกันอย่างเหลือเฟือ ดังนั้นท่วงย่างจึงเป็นของเล่นที่เป็นอุปกรณ์ด้วยที่ตกสมัยไปโดยสิ้นเชิง

("ท่วงเชลย," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 159)

บทความเรื่อง "เป่าถั่ว" ทวี วัตงาม ปิดเรื่องโดยแสดงความคิดเห็นสมัยก่อนสังคมไทยอยู่ร่วมกันเด็ก ๆ จึงมีการเล่นเป่าถั่วในหมู่พี่น้อง เป็นของเล่นที่เล่นสนุกตามเทศกาล ดังข้อความ ดังนี้

สมัยก่อนนั้นอะไร ๆ เด็ก ๆ ก็เข้ามาเล่นได้หมดอีกทั้งยังมีความสุขสนุกสนานอีกต่างหากสังคมไทยในเรื่องการเป็นอยู่นั้น ก็ตามที่ทราบกันว่าเป็นสังคมที่อยู่ร่วมกันนั้น พวกเด็ก ๆ พี่น้องจึงใกล้ชิดกัน มีความสนิทสนมรักใคร่กัน ตั้งแต่เล็ก ๆ เก็บอะไรก็เล่นกันในหมู่พี่น้อง การเล่นเป่าถั่วนี้ก็เช่นกันส่วนมากก็เล่นกันในหมู่พี่ ๆ น้อง ๆ ในครอบครัวยามที่เทศกาลสารทไทยเวียนมาถึงเท่านั้น เรียกว่าของเล่นที่เล่นกันสนุกตามเทศกาลก็ว่าได้แถมเรียกเสียเก๋อย่างบอกใครเชียว ของเล่นตามเทศกาล

("เป่าถั่ว," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 164)

บทความเรื่อง "จับฉลาก" ทวี วัตงาม ปิดเรื่องโดยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเล่นจับฉลากในยุคปัจจุบันที่ไม่ควรมีอยู่ ควรที่เจ้าหน้าที่บ้านเมืองควรจะจับกุมให้หมดไปเพราะเป็นอบายมุข ดังการปิดเรื่อง คือ "สิ่งต่าง ๆ นั้นมีการพัฒนากันอยู่เสมอซึ่งการพัฒนาก็หมายถึงการทำให้ดีขึ้น แต่สำหรับสลากในยุคปัจจุบันนี้ ผมขอที่จะไม่ใช้คำว่าพัฒนาเด็ดขาด ผมขอใช้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เลวลง สมควรอย่างยิ่ง ที่เจ้าหน้าที่บ้านเมืองท่านจะกวาดจับต่อไปให้หมดสิ้น ก่อนที่เด็กของเราจะถูกครอบงำด้วยอบายมุขไปมากกว่านี้"

("จับฉลาก," การละเล่นของเด็กไทย ลำดับที่ 3. 2537 : 170)

บทความเรื่อง "จัดซื้อ" ทวี วัตงาม ปิดเรื่องโดยแสดงความคิดเห็นว่าการเล่นจัดซื้อเป็นเกมที่สนุก ผู้ใหญ่ควรแนะวิธีการเล่นให้เด็ก ๆ ได้ลองเล่นดูเพื่อความสนุกสนาน ดังข้อความ

ดังนี้ "ว่าง ๆ ท่านผู้ปกครองนึกสนุกจะย้อนอดีตขึ้นมา ขวณลูกหลานเล่นจ๊อดกัน ก็คงจะสนุกดี เหมือนกันแต่ตัวท่านอย่าลงไปจ๊อดเองนะครับ แนะนำวิธีพอเพราะเขานั่นจะใหญ่กว่าขนาดขาของผู้ต่อสู้ คือ ลูกหลานท่านมันไม่เหมาะสมเดี๋ยวจะไม่สนุกเอาแค่เป็นกรรมการตัดสินก็พอท่านก็สนุกกันเหลือเฟือพอแล้วละครับ"

("จ๊อดข้อ", การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 20)

บทความเรื่อง "ถ้ำนรก" ทวี วัตงาม ปิดเรื่องแสดงความคิดเห็นว่าของเล่นถ้ำนรก คงจะหมดไปตามกาลเวลา เพราะเสื่อมไปตามสภาพของเล่นเหลือแค่ความประทับใจเก่า ๆ ที่แบ่งคุณธรรมไว้ ดังข้อความ ดังนี้ "งานที่สุดถ้ำนรกก็ต้องอวสานไปตามกาลเวลา เพราะคงไม่มีใครเข้าไปดูพระมาลัยหัวลวก คนหัวเป็นควายแต่เขาหัก ยมทูตหอกหักหลอกกะครับ รอยประทับที่เหลือไว้ก็คือความน่ากลัวแบบไทย ๆ สนุกแบบไทย ๆ ที่แฝงไว้ด้วยคุณธรรม นี่แหละครับคนไทย จะหากินแบบไหนก็มักจะ ไม่พ้นเรื่องบาปบุญไปได้"

("ถ้ำนรก", สนุกกับงานวัด. 2537 : 90)

บทความเรื่อง "ละครลิง" ทวี วัตงาม ปิดเรื่องโดยแสดงความคิดเห็นว่า ละครลิง เป็นการแสดงที่เป็นศิลปะระหว่างมนุษย์ผู้ฝึกสอน ปัจจุบันเหลือน้อยคณะ อีกไม่นานคงหมดไปเหลือไว้เพียงตำนาน ดังข้อความ ดังนี้ "นี่แหละครับ ละครลิง ซึ่งเป็นศิลปะการแสดงอย่างหนึ่งที่เป็นกิจกรรมร่วมกันระหว่างมนุษย์ผู้ฝึกสอน และลิงที่แสดงปัจจุบันละครลิงในเมืองไทยเราเหลือเพียงสองสามคณะเท่านั้นและเชื่อว่าอีกไม่นานก็คงจะหมดไปตามกาลเวลา เหลือไว้เพียงตำนานไว้เล่าขานสู่กันเท่านั้น"

("ละครลิง", สนุกกับงานวัด. 2537 : 127)

บทความเรื่อง "สี่เกลอโรงทาน" มีการปิดเรื่องโดยผู้เขียน แสดงความคิดเห็น สภาพโรงทานในงานวัดต่าง ๆ ในปัจจุบันจะหมดไปเพราะสภาพทางเศรษฐกิจ ภาพของเด็ก ๆ ในการวิ่งเข้าออกในโรงทานจึงไม่มีให้เห็นอีก ดังข้อความปิดเรื่อง ดังนี้

ที่เล่ามาทั้งหมดนี้คือสภาพโรงทานในงานวัดเมื่อ 40 - 50 ปีที่ผ่านมาต่อมาจะด้วยปัญหา

ทางเศรษฐกิจหรืออย่างไรก็ไม่ทราบได้โรงงานในงานวัดก็ค่อย ๆ หายไปที่ละวัดสองวัด
งานที่สุดก็ไม่เหลือให้เห็นอีกเลยเมื่อ 20 ปีที่ผ่านมาพวกเด็ก ๆ ยุคนี้ก็ไม่เห็นภาพของ
สังคมไทยที่น่ารักมีความเอื้ออาทรต่อกัน ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อสังคมและสร้างความสุข
ให้สังคมด้วยวิธีง่าย ภาพของเด็ก ๆ ที่วิ่งเข้าวิ่งออกโรงงานด้วยความสนุกสนานอื้ออวย
นั้นยังคงประทับตาตรึงใจพวกผู้ใหญ่สมัยก่อนไม่รู้ลืม

("สี่เกลอโรงงาน," สนุกกับงานวัด. 2537 : 132)

การปิดเรื่องบทความด้วยการแสดงความคิดเห็น เสนอวิธีแก้ปัญหาเป็นวิธีปิดเรื่องที่ ทวี
วัดงาม ใช้มากพอสมควรจำนวน 18 บทความ จากทั้งหมด 110 บทความ จากการวิเคราะห์พบ
ว่า ทวี วัดงาม จะใช้การปิดเรื่องวิธีนี้ โดยการแสดงความคิดเห็นเป็นส่วนมากเกือบทุกบทความ
การใช้วิธีแก้ปัญหามี ค่อนข้างน้อย อาจจะเป็นเพราะว่าเป็นบทความประเภทเชิญชวนให้เห็นคุณค่าของ
ของเล่น การละเล่นของเด็กไทยในอดีตจึงเน้นแสดงความคิดเห็นเป็นหลักสำคัญมากกว่าเสนอ
การแก้ปัญหา การปิดเรื่องแสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่ ผู้เขียนจะเน้นความคิดเห็นที่ชี้ให้เห็นคุณค่า
ของ ๆ เล่น , การละเล่นในอดีตซึ่งควรช่วยกันเก็บรักษา หรือช่วยกันปฏิบัติให้สืบทอดในปัจจุบัน
ด้วย

4.4 ปิดเรื่องโดยการเปรียบเทียบ เสียดสีประชดประชัน

เป็นการปิดเรื่องโดยการนำข้อความที่ปรากฏในบทความไปเปรียบเทียบกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนหรือเพื่อเป็นการเปรียบเทียบเพื่อเสียดสีประชดประชันต่อเรื่องใด เรื่อง
หนึ่ง การปิดเรื่องโดยวิธีนี้ ทวี วัดงาม สามารถแสดงความรู้สึกออกมาได้อย่างลึกซึ้งต่อ
เรื่องราวเหตุการณ์หรือบุคคลที่กำลังกล่าวถึง การเปรียบเทียบจะช่วยเสริมให้ผู้อ่านเข้าใจ
ความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารได้ชัดเจนมากขึ้น บทความของ ทวี วัดงาม ที่ใช้การปิด
เรื่องโดยวิธีนี้มีจำนวน 15 บทความดังนี้

4.4.1 เรื่อง "ม้าโหละ"

4.4.2 เรื่อง "สิงห์ข้าง"

4.4.3 เรื่อง "หน้ากากพระเอก"

4.4.4 เรื่อง "แต่งตัวตุ๊กตา"

4.4.5 เรื่อง "ร่อนรูป"

4.4.6 เรื่อง "ระนาดรางเหล็ก"

- 4.4.7 เรื่อง "กงจักรพาเบียร์"
- 4.4.8 เรื่อง "ปืนเก็บ"
- 4.4.9 เรื่อง "ปอกแป็กหายไปไหน"
- 4.4.10 เรื่อง "ทาปานคม"
- 4.4.11 เรื่อง "โฮกป๊อบ"
- 4.4.12 เรื่อง "สิงขิงหลัก"
- 4.4.13 เรื่อง "ชนควายดิน"
- 4.4.14 เรื่อง "ตีไก่ดอกหญ้า"
- 4.4.15 เรื่อง "ถ้ำมอง"

บทความเรื่อง "ไม้โหละ" ทวี วัฒนงาม ปิดเรื่องด้วยการเปรียบเทียบประชดประชันว่าการเล่นไม้โหละกับของเล่นหยอดเหรียญจากตู้เกมในปัจจุบัน ว่าไม่ดังกวาวเจเหมือนเกมตู้ของปัจจุบัน ดังข้อความ ดังนี้

บางคนสมมุติว่าไม้โหละเป็นปืนเอามายิงตวลกันก็มี สนุกดี มีเสียงดังถูกอกถูกใจ แต่รับรองครับไม่ดังถึงขั้นกวาวเจใครเหมือนของเล่นบางอย่าง ตามห้างที่หยอดเหรียญเข้าไปแล้วยิงกันหุดดับดับไหม้ ดังลั่นห้างแสบแก้วหู ปัจจุบันไม่ค่อยจะได้เห็นใครทาลเล่นกันเสียแล้วถ้าใครนึกสนุกจะทาลเล่นคุณมก็ว่าน่าจะสนุกดีไม่ล้าสมัยหรือครับเครื่องมื่อในการทำก็ไม่ยุ่งยากเป็นการอวดฝีมือตนเองดีเสียอีก

("ไม้โหละ," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 43)

บทความเรื่อง "สิงห์ไม้ซาง" ทวี วัฒนงาม ปิดเรื่อง ด้วยการเปรียบเทียบเสียดสีประชดประชันสังคมไทยปัจจุบัน กับสมัยก่อนทำให้ความสนุกสนานจากการเล่นของเล่นบางอย่างหมดไปด้วย ดังข้อความปิดเรื่อง ดังนี้

ปัจจุบันไม่ต้องกล่าวถึงหรือครับเด็ก ๆ ยุคนี้ ไม่เล่นกันอีกแล้วเป่าไม้ซางเพราะอะไรหรือครับ ก็เพราะว่าเขาไม่ทราบว่าจะไปเล่นที่ไหน ส่วนก็ไม่มีดินน้ำให้เอบเป่าก็ไม่มีมิหนำซ้ำเพื่อนที่บ้านก็ไม่มีอีกบ้านอยู่ใกล้กันยังไม่รู้เลยว่าเลิกเรียน 3 โมงเย็น ถึงบ้าน

เกือบทุ่มต้องเอาเวลาเล่นไปผจญภัยบนรถเมล์บ้างนั่งหลับบนรถเพราะรถติดบ้าง ปัญหาเหล่านี้แหละครับ แม่ช้างก็เลยหมดสิทธิ์จะได้รับใช้เด็ก ๆ ยุคนี้ ำให้เกิดความสนุกสนาน สำนารถบ้านใจเหมือนเมื่อก่อนก็ทุกอย่างานโลกนี้มันเป็นอนิจจัง คือไม่มีความเที่ยงแท้แน่นอนนี้ครับ จะทำอย่างไรได้

("สิงห์แม่ช้าง," สนุกกับของเล่น, 2537 : 31)

บทความเรื่อง "หน้ากากพระเอก" ทวี วัตงาม ปิดเรื่อง ด้วยการแสดงความคิดเห็น ประชดประชันว่า ปัจจุบันผู้ใหญ่ไม่ค่อยหาตัวอย่างที่ดีมาเสนอกับเด็ก ไม่เกิดความประทับใจ เหมือนกันความนิยมชมชอบของเกาโบราณ ดังข้อความ ดังนี้

ที่นำเรื่องนี้มาเล่าก็เพราะอยากให้เห็นว่าตั้งแต่ไหนแต่ไรมาแล้วเด็ก ๆ ำไม่บรรดาผู้ที่มีความเก่งกล้าสามารถไม่ว่าด้านใดก็ตามเช่นแต่ก่อนเคยนิยมชมชอบพระเอกสวมหน้ากาก ต่อมาก็มานิยมยอดมนุษย์ ซึ่งเป็นมนุษย์ดัดแปลงตามจินตนาการของญี่ปุ่นและปัจจุบันเด็ก ๆ ก็หันมานิยมของเล่นคอมพิวเตอร์กันแล้ว และรู้ทั้งรู้ทำไมผู้ใหญ่เราจึงไม่ค่อยพยายามเลยที่จะหาตัวอย่าง ำสิ่งที่มีความเป็นเลิศทางที่ถูกที่ควรมาเสนอแก่เด็ก ๆ เราในด้านความบันเทิงกันบ้าง อย่างที่วิบ้านเราในปัจจุบันนี้ก็เห็น ๆ กันอยู่ว่ามีอะไรที่เด็ก ๆ ำเขาประทับใจกับสื่อที่สร้างโดยคนไทยเราบ้าง

("หน้ากากพระเอก," สนุกกับของเล่น, 2537 : 164)

บทความเรื่อง "แต่งตัวตุ๊กตา" ทวี วัตงาม ปิดเรื่อง โดยการเสียดสีประชดประชันของเล่นปัจจุบันไม่ได้สอนให้เด็กได้ใช้สมองเลย ดังข้อความ ดังนี้ "ผมได้แต่ปลงครับว่าเดี๋ยวนี้อะไรเอาเลย ไม่ว่าอะไรที่มีของสำเร็จรูปหมด มีสตางค์ไปซื้ออย่างเดียวกัพอแล้วนับประสาอะไรแต่แต่งตัวตุ๊กตาก็มีของสำเร็จรูปขายกัน อีกหนอยหัวสมองคนเราคงพอเท่ากับกระดูกทางที่ก้นกบเรานั้นแหละครับก็ไม่มีโอกาสจะได้ใช้งานเหมือนคนโบราณเขานี้ครับ"

("แต่งตัวตุ๊กตา," สนุกกับของเล่น, 2537 : 54)

บทความเรื่อง "ร่อนรูป" ทวี วัตงาม ปิดเรื่องด้วยการเปรียบเทียบการเล่นร่อนรูป

กับเล่นตีกอล์ฟของเล่นของผู้ใหญ่สมัยนี้ อย่างเสียดลีประชดประชันว่าการเล่นชนิดนี้มีหวาหริบ, ปัญญาว่ากัน ดังข้อความ ดังนี้ "ก็สนุกกันไปอีกแบบหนึ่ง สำหรับการเล่นร่อนรูป ที่เล่นกันโดยใช้ความสามารถ หวาหริบและปัญญานการแก้เกมอย่างสนุกสนาน แต่จะมันเท่าผู้ใหญ่สมัยนี้เขาเล่นตีกอล์ฟกันหรือเปล่าก็ไม่ทราบนะครับ เพราะผมเองเคยเล่นแต่ร่อนรูป ส่วนกอล์ฟนั้นยังไม่เล่นเลยครับ

("ร่อนรูป," สนุกกับของเล่น, 2537 : 108)

บทความเรื่อง "ระนาดรางเหล็ก" ทวี วัฒนงาม ปิดเรื่องด้วยการเสียดลีประชดประชันในการเลือกซื้อของเล่นเด็กในปัจจุบันซึ่งผู้ปกครองไม่นิยมของเล่นของไทยเก่า ๆ ที่มีคุณค่าราคา ถูกดั่งข้อความ ดังนี้

"อย่าเอาเลยไม่เห็นจะดีดีหนวกหูเปล่า ๆ ไปซื้อเกมกตเล่นสนุกกว่ากันอีก" ผมเองพอได้ยินก็ซึมไปเลยละครับโอ , คนไทยของดี ๆ ราคาถูก ๆ ให้คุณค่าทางวัฒนธรรมและความเป็นไทยแท้บอกไม่ดี และถ้าเหตุการณ์บ้านเมืองของเรายังคงเป็นเช่นนี้อยู่อีกผมว่าไม่ช้าหรอกครับ ผมว่าคนไทยเราในอนาคตคงจะเป็นหุ่นยนต์ไม่มีหัวใจเดินกันเต็มบ้านเต็มเมืองไปหมด แล้วอะไรจะเกิดขึ้นเล่าครับผมไม่กล้าคิด เพราะคิดแล้วก็ใจหาย

("ระนาดรางเหล็ก," สนุกกับของเล่น, 2537 : 35)

บทความเรื่อง "กงจักรพาเปียร์" ทวี วัฒนงาม ปิดเรื่องด้วยการเปรียบเทียบการเล่นของเด็กสมัยก่อนง่าย ๆ สนุกกับเด็กสมัยนี้เล่นโดยสร้างความทุกข์ให้ผู้อื่น ดังข้อความ ดังนี้ "ก็ดูแต่กงจักรพาเปียร์เกิดครับของง่าย ๆ เล่นสนุกไม่สร้างทุกข์ให้ใครไม่เหมือนกับเด็กไฮเทคที่ชอบเล่นสปีดเปรี่ยตามกำแพงบ้านคนอื่น จนดาษคั่นไปหมดจริงไหมครับ"

("กงจักรพาเปียร์," ของเล่นเด็กไทย, 2537 : 108)

บทความเรื่อง "ปิ่นเก็บ" ทวี วัฒนงาม ปิดเรื่องด้วยการเปรียบเทียบประชดประชันว่าเสียงดังของปิ่นเก็บดูจะดังน้อยกว่าท่อไอเสียของรถมอเตอร์ไซด์ และปัจจุบันเด็กนักเรียนไม่เล่นปิ่นเก็บแล้วแต่กลับไปเล่นปืนจริง ๆ ดังข้อความ ดังนี้

ปัจจุบันปืนเก็บตุจะเป็นของเล่นล้ำสมัยไปเสียแล้วละครับประกอบกับเก็บหาซื้อขายยากมากขึ้น ความดังของปืนเก็บตุจะดิ่งน้อยกว่าท่อไอเสียรถมอเตอร์ไซด์คันทองถนนเสียอีก ความโดดเด่นของปืนเก็บตุจึงค่อย ๆ จางหายไป เดี่ยวนี้เท่าที่ทราบเขาไม่เล่นแล้วครับปืนเก็บตุมันไม่สะใจ เด็ก ๆ ยุคนี้เขาเล่นปืนจริง ๆ กันแล้ว คงเห็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์อยู่บ่อย ๆ ว่านักเรียนพกปืนไปยิงคู่หู เป็นเรื่องราวเลวอนาคตไปมากต่อมาก ฟังแล้วขนหัวลุกนะครับ

("ปืนเก็บตุ" สนุกกับของเล่น • 2537 : 119)

บทความเรื่อง "เรือป๊อกเป๊กหายไปไหน" ทวี วัดงาม ปิดเรื่อง โดยการเปรียบเทียบเรือของเล่นแต่ก่อนกับเรือของเล่นในปัจจุบันที่ขับเคลื่อน การบังคับด้วยวิทยุทำให้ราคาแตกต่างกันมากเด็กไม่สามารถซื้อหามาเล่นได้สะดวกเพราะราคา ผู้เขียนยังประศดประชันในตอนท้ายว่าเรือราคาเรือของเล่นปัจจุบันอาจซื้อเรือพายจริง ๆ ได้ ดังการปิดเรื่อง ดังนี้

ด้านสนนราคาตกอยู่ราว ๆ ล้าละไม่เกิน ห้าบาท (เมื่อสักยี่สิบปีมานี้) ปัจจุบันนี้ไม่ทราบว่าจะไปอย่างไรมาอย่างไรจึงไม่เห็นใครนำเรือป๊อกเป๊กมาเล่นกันเลยทั้งๆที่เป็นของเล่นที่สนุกเพลิดเพลิน สวยงาม ซึ่งก็คงจะหมดสิ้นกันแล้วสำหรับอายุขัยของเรือของเล่นชนิดนี้ในโลก ปัจจุบันคงจะมีแต่เรือที่ขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ไฟฟ้า หรือบังคับกันด้วยวิทยุเท่านั้น แต่ถึงอย่างไรเด็ก ๆ ไทยเรายังคงเล่นเรือชนิดใหม่นี้ได้ไม่ก็คนหรือครับ เพราะราคานี้มันเป็นอุปสรรค บางทีทราบว่าราคาของมันซื้อเรือจริง ๆ มาพายเล่นยังได้เลยของเล่นเก่า ๆ นึกถึงขึ้นมาครั้งใดก็นึกครื้นเริงเมื่อนั้น

("เรือป๊อกเป๊กหายไปไหน" ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 47)

บทความเรื่อง "ทาบ่านคม" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องด้วยการเสียดสีสภาพของสังคมไทยปัจจุบันว่าไม่มีสถานที่ให้เด็กได้เล่นโดยเฉพาะการเล่นทาบ่านคมอีกประการเด็ก ๆ จะหันไปกวาดวิชาหรือดูหนังสือทางทีวีทั้งหมด ดังข้อความ ดังนี้

ก็ได้แต่ปลงละครับว่า อะไรกันนักหนาโลกเราแม้แต่การเล่นพวกเด็ก ๆ ยังแก่งแย่งกันใช้

กลโกงกันซึ่ง ๆ หน้า แล้วอนาคตของชาติต่อไปจะเป็นอย่างไรก็คงไม่ใช่ว่าใครก็จะต้องเดือดร้อนกะครับ ส่วนเรื่องของปานคมก็คงไม่มีเด็ก ๆ คนไหน มีเวลาพิถีพิถันทำกันอีกแล้ว เพราะบิดาเทอมใหญ่บ้างก็ไปกวาดวิชา ไปสัจจิตวิชาตามโรงเรียนต่าง ๆ จะทำปานคมก็คงไม่รู้จะไปเล่นที่ไหน เพราะบ้านเราเมืองเรา มองไปทางไหนก็เห็นแต่คอนโดมิเนียม ป่วยการครับ กลับไปนั่งเล่นเกมกดหรือดูหนังจิ้งทางทีวี มันฆ่ากันเลือดท่วมจอคงจะดีกว่านะครับ

("ทำปานคม," สนุกกับของเล่น, 2537 : 150)

บทความเรื่อง "ไฮกี่ปี้" ทวี วัฒนงาม บิดเรื่องในเชิงเสียดสีประชดว่า อีกสิบปีข้างหน้าเด็ก ๆ จะไม่ทราบว่ายี่สิบเสียงยี่สิบร้องอย่างไรจะต้องอัดเทปเสียงให้เด็ก ๆ ได้ฟังกัน เพราะปัจจุบันสัตว์เหล่านี้จะหายาก ดังข้อความดังนี้ "ไม่แนะครับวันดีคืนดีอีกสักสิบปีข้างหน้าลูก ๆ แยกกระเป๋านั่งล้อจากโรงเรียนกลับบ้านแล้วถามคุณพ่อว่า เสือกับวัวมันร้องอย่างไรบรรดาคุณพ่อทั้งหลายอาจจะต้องรีบสตาร์ทรถไปหาเดินตีตัวเข้าไปฟังเสียงเสือเสียงวัวแล้วอัดเทปบันทึกเสียงมาตอบลูกก็ได้ ใครจะไปรู้เข้าไหมครับ เพราะเสือเมืองไทย ปัจจุบันแทบจะนับตัวไม่ได้อยู่แล้ว"

("ไฮกี่ปี้," การละเล่นของเด็กไทย, 2537 : 137)

บทความเรื่อง "สิงขิงหลัก" ทวี วัฒนงาม บิดเรื่องโดยการเปรียบเทียบสถานที่เล่นตามธรรมชาติสมัยโบราณกับในปัจจุบัน รัฐควรปรับปรุงหาสถานที่ให้เด็ก ๆ มีที่วิ่งเล่นบ้าง ตอนท้ายผู้เขียนประชดประชันว่าไม่ควรสร้างแต่ตึกรามอย่างเดียวนะเด็กไม่มีที่วิ่งเล่นจะทำให้เด็กวิ่งจนตกตึกตายได้ ดังการบิดเรื่อง ดังนี้

ผิดกับปัจจุบันน่าเห็นใจพวกเด็ก ๆ เราครับ สังคมมันเปลี่ยนไป วันวันหนึ่งไม่รู้จะเล่นกับใคร พ่อแม่ก็ไปทำงานกันแต่เช้าเอาเวลาที่พอจะอยู่กับลูก ๆ ได้ ก็หมดไปบนท้องถนนกับสภาพการจราจรที่เป็นจราจร เพื่อนบ้านก็ไม่มีที่ดินจะวิ่งเล่น เช่น สวนสาธารณะก็น้อยออกมาวิ่งเล่นหน้าบ้านเดี่ยวมอเตอร์ไซด์ท่านก็จะมาชนเอาแข่งขาหักไป ทางที่ดีหันกลับเข้าบ้านเปิดทีวีดูหนังจิ้งฆ่าล้างโคตรกันดีกว่า หรือไม่ก็เล่นเกมกดกันจนมือด้าน

สบายใจและร่างกายก็เลยเอวังไป เมื่อใดหนอรัฐท่านถึงจะมีวิธีการหาทางให้เด็ก ๆ มีที่วิ่งเล่นกัน รวมกลุ่มกันเล่นอะไรต่อมิอะไรได้อย่างไม่มีอันตรายกันบ้าง ทุกวันนี้เห็นแต่สร้างตึกเรียนกันอย่างเดียว บางโรงเรียนสร้างกันจนเต็มพื้นที่ขนาดที่ดินยังแทบไม่มีเลยครับ แล้วจะให้เขาไปเล่นกันที่ไหน ชื่นไปเล่นสิ่งจับหลักบนคาตฟ้าตึกก็คงตกลงมาตาย กลายเป็นสิ่งตกตึกไปนสิครับ

("สิ่งซึ่งหลัก," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 24 - 25)

บทความเรื่อง "ชนควายดิน" ทวี วัธงาม ปิดเรื่องโดยการเปรียบเทียบการเลี้ยงลูกของคนโบราณกับปัจจุบันว่าโบราณให้ลูกพอใจในสิ่งที่มีอยู่ปัจจุบันกลับตามใจลูกหาซื้อของเล่นราคาแพง ๆ ให้ลูกทำให้คุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ดังข้อความ ดังนี้

คนไทยโบราณโดยเฉพาะเด็ก ๆ ถูกเลี้ยงให้พอใจในสิ่งที่ตนเองมีและหาได้ กลับมีความสุขสนุกสนานอีก ผิดกับปัจจุบันความทะยานอยากมันมาก ไม่ว่าของเล่นจะแพงขนาดไหน ผู้ปกครองก็ต้องพยายามแข่งขันกันซื้อมาให้ลูกโดยมักจะอ้างว่า "ลูกอยากได้" มันก็เลยเป็นของง่าย เพราะอยากได้ก็ซื้อเอา ฝีมือ ความคิด ไหวพริบ และปัญญา ก็เลยไม่ต้องใช้ เพราะไม่ได้ทำเอง านที่สุดก็ผอไปตามธรรมชาติเพราะฉะนั้นไม่แปลกเลยว่า คุณภาพชีวิตของเด็กในปัจจุบันทำไมจึงเป็นเช่นนี้ ขนาดเลขสี่คูณสี่ พวกยังกคเครื่องคิดเลขเลยไม่ใช่เขาอับปัญญา หรือปัญญ่อ่อนหรือจนครับ เพียงแต่ว่ามันเป็นไปตามกฎของธรรมชาติ คืออะไรที่ไม่ค่อยได้ใช้มันก็เสื่อมไปตามกาล

("ชนควายดิน," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 77)

บทความเรื่อง "ดีโกดกหญ้า" ทวี วัธงาม ปิดเรื่องโดยการเสียสละประชดประชันว่าปัจจุบันมีการทำลายธรรมชาติสิ่งแวดล้อมกันมาก ทำให้ไม่สามารถหาโกดกหญ้ามาเล่นได้โดยเฉพาะในกรุงเป็นเมืองคอนกรีตไปหมดแล้วหาธรรมชาติไม่ได้เลยดังข้อความดังนี้

แต่เสียตายนะครับปัจจุบันพวกเราทำตัวเป็นกวางในฟุ่มไม้กันหมดคือ ไม่ทราบจะทำมาถึงได้พยายามกันจริง ๆ านการทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต่อไปก็ไม่มีเด็กคนไหน

รู้จักดอกไม้ที่ไม่รู้จักเพราะหาหน้มาเล่นไม่ได้ ยิงในกรุงเทพฯกลายเป็นเมือง
คอนกรีตไปหมดแล้ว ไม่รู้ว่าจะปลูกหญ้าที่ไหนกัน แม่น้ำลำคลองก็เหมือนกัน เด็ก ๆ
สมัยก่อนไม่ต้องไปเช่าสระว่ายน้ำหรือกระบี่ โคน้ำในคลองเล่นได้สบาย อย่างคลอง
บางหลวง เป็นต้น ก็มันไม่เนาเหมือนปัจจุบันนี้ครับ

("ตีดอกไม้," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 127)

บทความเรื่อง "ถ้ำมอง" ทวี วัฒนาม ปิดเรื่องโดยการเปรียบเทียบให้เห็นว่าถ้ำมอง
สมัยก่อน ก็คือการดูโทรทัศน์สีในสมัยปัจจุบันนั่นเอง ตอนท้ายบทความผู้เขียนบทความ พูดถึง
ความหมายของคำว่า ถ้ำมองกลับเป็นศัพท์สแลงในปัจจุบันนั่นเอง ดังการปิดเรื่อง ดังนี้

ดังนั้นพอจะกล่าวได้ว่าสมัยก่อนถ้ำมอง คือ โทรทัศน์สีชนิดหนึ่งที่ทำความตื่นตาตื่นใจสำหรับ
ประชาชน อีกประการหนึ่งถ้ำมองก็คือ ผลิตรกรรมที่แบบยลมากในการนำเสนอภาพต่าง ๆ แก่ผู้ชม
หมดแล้วครับปัจจุบันนี้ไม่มีให้เห็นกันอีกแล้วสำหรับถ้ำมอง และถ้ำมองชนิดนี้แหละครับ คือที่มาของ
คำว่า ถ้ำมอง ที่หมายถึงกิริยาอาการของชายหนุ่มที่ไปเจาะรูห้องน้ำสาว ๆ อาบน้ำนั้นแหละครับ
มีขี้อื่นไหลอะไรเลยเห็นไหมครับ คนงานวัดก็มีอิทธิพลให้มีศัพท์สแลงติดปากกับเขาเหมือนกันนะ
จะบอกให้

("ถ้ำมอง," สนุกกับงานวัด. 2537 : 121)

การปิดเรื่องบทความโดยการเปรียบเทียบ เสียชื่อเสียงระดับชั้น ทวี วัฒนาม ใช้การ
ปิดวิธีนี้ปานกลางคือ 15 บทความ จากบทความ 110 บทความ จากการวิเคราะห์การปิดเรื่อง
โดยวิธีนี้ผู้วิจัยพบว่า ทวี วัฒนาม จะใช้การเปรียบเทียบเป็นส่วนใหญ่ให้เห็นถึงความแตกต่างโดย
เฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเรื่องของอนุรักษของเก่ากับปัจจุบัน และยังเสียชื่อเสียงระดับชั้นในส่วน
ท้ายของบทความเป็นการแสดงความรู้สึกของผู้เขียนอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตามใน
ความคิดอีกด้วย

4.5 ปิดเรื่องโดยการเรียกร้องขอความร่วมมือตั้งความปรารถนาความหวัง

เป็นการปิดเรื่องโดยผู้เขียนขอความร่วมมือจากผู้อ่านให้กระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือ
ตั้งความปรารถนาความหวังในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมีทั้งหมด 13 บทความดังนี้

4.5.1 เรื่อง "ชักลูกยาง"

4.5.2 เรื่อง "กระตักน้ำกล้วย"

- 4.5.3 เรื่อง "ของเล่นเมืองเพชร"
- 4.5.4 เรื่อง "หน้ากากกระต่าย"
- 4.5.5 เรื่อง "จักรยานเด็กที่สนามหลวง"
- 4.5.6 เรื่อง "ของเล่นโซลาน"
- 4.5.7 เรื่อง "ปืนฉีดน้ำ"
- 4.5.8 เรื่อง "ไอ้ตัวตุ๊ด"
- 4.5.9 เรื่อง "ห้องอ้อย"
- 4.5.10 เรื่อง "แข่งเรือฟ่ง"
- 4.5.11 เรื่อง "เล่นภาพต่อ"
- 4.5.12 เรื่อง "นักเลงปลาเข็ม"
- 4.5.13 เรื่อง "ต่อบ้าน"

บทความเรื่อง "ชักลูกยาง" ทวี วัฒนาม ปิดเรื่อง ด้วยการตั้งความหวังว่าการเล่นชักลูกยางที่จังหวัดยะลาปัจจุบันยังคงพอมีหลงเหลือยังเล่นกันอยู่ตั้งข้อความ ดังนี้ "และเมื่อนึกถึงลูกชักที่ยะลาที่เด็กยังคงเล่นกันอยู่อย่างสนุกสนานก็ค่อยๆ เลาคความกลุ้มลงไปได้มากทีเดียวเพราะคิดว่าอย่างไรเสีย ของเล่นหัตถกรรมเก่าแก่ของไทยเราก็ยังคงพอหลงเหลือให้เห็นปัจจุบันซึ่งต้องนับว่าเป็นลาภอันประเสริฐจริง ๆ "

("ชักลูกยาง" สนุกกับของเล่น. 2537 : 64)

บทความเรื่อง "กระทงก้านกล้วย" ทวี วัฒนาม ปิดเรื่องด้วยการตั้งความปรารถนาขอความร่วมมือในการใช้กระทงตามวัฒนธรรมชาติ โดยครูเป็นผู้ดำเนินการเสนอแนะให้นักเรียนกระทำตามขั้นตอน ดังการปิดเรื่องดังนี้

ผมว่าถ้าเราไม่มัวพะงทนว่าอยู่ในยุคไฮเทค และมีความคิดของเก่า ๆ มันเชยแล้ว กลับมาดำเนินการเป็นขั้นตอน ตั้งแต่ระบบโรงเรียนเด็ก ๆ เล็ก ๆ กันไปเลย โดยครูนั้นแหละครับเป็นผู้นำเอาวัสดุทางธรรมชาติ ที่ไม่เป็นขยะถาวรอย่างโคมมาประดิษฐ์กระทง และมีการสื่อวัตถุประสงค์ของการลอยกระทงที่ถูกต้องแก่เด็ก ๆ และประชาชน ผมว่าอะไร ๆ หนักอกหนักใจอยู่ในเรื่องมลพิษก็ควรจะดีขึ้น หรือจะให้มีผลชัดเจนอย่างแม่

เหมาะเสียก่อนแล้วค่อยลงมือ

("กระทงก้านกล้วย," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 164)

บทความเรื่อง "ของเล่นเมืองเพชร" ทวี วัฒนาม ปิดเรื่องด้วยการขอความร่วมมือให้ช่วยกันรักษาของเล่นเก่า ๆ ของชาวเพชรบุรีไว้เมื่อมีพิพิธภัณฑ์ของเล่น ดังข้อความ ดังนี้

คุยกันเรื่องของเล่นเมืองเพชรกันมาก็มีสาระว่าน่าชื่นใจ ที่พิพิธภัณฑ์เพชรกรกเล็กไม้ตาล ยังคงมีให้เห็นรูปลักษณ์และคุณภาพงานก็คงสภาพเดิมไว้ได้ครบถ้วน เมื่ออดีตเห็นอย่างไร ปัจจุบันก็ไม่แตกต่างออกไปจนผิดรูปรักษากันเอาไว้เถอะครับถ้ามีพิพิธภัณฑ์ของเล่นเมื่อใด ของเล่นเมืองเพชรบุรีจะได้มีโอกาสสวดโฉมอย่างสง่าผ่าเผยให้ลูกหลานได้เชยชม และภูมิใจกับของเล่นอันเป็นเอกลักษณ์ของเพชรบุรีโดยทั่วกัน

("ของเล่นเมืองเพชร," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 158)

บทความเรื่อง "หน้ากากกระดาด" ทวี วัฒนาม ปิดเรื่องด้วยการขอความร่วมมือให้ช่วยกันอนุรักษ์ของเล่นเก่า ๆ ไว้หรืออาจบันทึกไว้หลักฐานก็ได้ ดังข้อความ ดังนี้ "ของบางอย่างถ้าเราอนุรักษ์ไว้ไม่ได้ บันทึกเอาไว้สักนิดก็ยังดีซ้ำไหมครับดีกว่าต่อไปพอดูว่าหน้ากากกระดาดเป็นอย่างไรก็ไม่มีใครรู้ ต่างก็เข้าใจว่าหน้ากากที่เอากระดาดมาวาดแล้วสวมได้เลยก็จะเกิดการคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง และเดกันด้วยความเศร้าเท่านั้นแหละครับ"

("หน้ากากกระดาด," สนุกกับของเล่น. 2537 : 113)

บทความเรื่อง "จักรยานเด็กที่สนามหลวง" ทวี วัฒนาม ปิดเรื่องด้วยการตั้งความหวังไว้ว่าไม่ยากถ้าให้สนามหลวงต้องกลายเป็นคอนโดมิเนียมไป ท้าให้เด็ก ๆ ไม่มีที่เล่นร่าเริงเหมือนจักรยานเด็กที่จากไป ดังข้อความ ดังนี้ "ก็อย่างว่าแหละครับ ทุกสิ่งทุกอย่างย่อมมีเกิดและดับสลายไปตามธรรมชาติ ไม่มีอะไรจะยั่งยืนนิรันดร์ไปได้แต่อย่างไรเสียก็อย่าให้สนามหลวงเป็นคอนโดฯ หรือห้างสรรพสินค้า จนลูกหลานผมไม่มีที่เล่นร่าเริงเหมือนจักรยานเด็กที่หายไปไม่มีวันกลับก็แล้วกัน มันเศร้าครับ"

("จักรยานเด็กที่สนามหลวง," สนุกกับของเล่น. 2537 : 40)

บทความเรื่อง "ของเล่นไชหลาน" ทวี วัฒนาม ปิดเรื่องด้วยขอความร่วมมือให้ช่วยกันรักษาของเล่นไชหลานเก่า ๆ ไว้เพราะปัจจุบันไม่ค่อยมีแล้ว ดังข้อความ ดังนี้

ในปัจจุบันของเล่นไชหลาน ได้ถูกอิทธิพลของเทคโนโลยีเข้ามาดบังเอาไว้ ทำให้ของเล่นไชหลานจะเก่าหรือใหม่ก็ตามเมื่อเล่นจนเบื่อแล้วอย่าเพิ่งทิ้งเก็บ ๆ ไว้บ้างก็ได้อีก 10-20 ปี ช่างหน้า อาจจะหาดูหาชมไม่ได้ก็จะเสียดายกันไปเสียจะนำมาเล่นลักษณะให้ลูกหลานฟังกันก็คงจะจำไม่ได้ เก็บ ๆ กันเอาไว้ดีกว่าครับ เพราะอย่างไรของเล่นพวกนี้ก็จะเสียเงินซื้อมาครั้งเดียวเท่านั้นต่อไปอยู่กับเรารับรองได้ว่ามันไม่ขอข้าวเรากินแน่ ๆ จะมีแต่ความภาคภูมิใจเท่านั้นที่เมื่อวันเวลาผ่านไปยังมีของเล่นเก่า ๆ อยู่กับเราเป็นอนุสรณ์แห่งชีวิต

("ของเล่นไชหลาน," สุนัขกับของเล่น. 2537 : 50)

บทความเรื่อง "ปิ่นจืดน้ำ" ทวี วัฒนาม ปิดเรื่องโดยตั้งความหวังขอความร่วมมือวัยรุ่นที่ชอบจืดสเปรไว้ตามผนังกำแพงให้หันมาเล่นปิ่นจืดน้ำจะดีกว่า ดังข้อความ ดังนี้

หน้าร้อนอย่างนี้ถ้าใครมีเวลามีโอกาสน่าจะจัดประกวดวาดจืดปิ่นจืดน้ำกันสักครั้งคงสนุกดีเหมือนกันนะครับ ผู้เขียนเชื่อว่าเราจะได้เห็นปิ่นจืดน้ำไม่ต่างจากร้อยแบบแนคงสนุกและแปลกตาแปลกใจไปอีกแบบ ส่วนบรรดาท่านวัยรุ่นที่ชอบจืดสเปรไว้ตามผนังบ้านคนอื่นนั้นหันมาเล่นปิ่นจืดน้ำกันจะดีกว่ากระมังครับไม่สร้างความเดือดร้อนให้ชาวบ้านร้านช่องเขาด้วย บ้านเมืองก็ไม่สกปรกไปด้วยถ้อยคำคำซ้ำอย่างที่เราเห็นกันทุกวันนี้

("ปิ่นจืดน้ำ," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 51)

บทความเรื่อง "ไอ้ตัวตุ๊ด" ปิดเรื่องโดยผู้เขียนตั้งความหวังว่าของเล่นอันตราย เช่น ตัวตุ๊ดปัจจุบันคงไม่มีแล้ว และยังว่าของเล่นลักษณะเช่นนี้คงจะไม่มีให้เห็นอีกเพราะเป็นอันตรายน่าสำหรับเด็ก ดังการปิดเรื่องดังนี้ "พูดถึงไอ้ตัวตุ๊ดของเล่นที่เล่นมาแล้ว ยังอดชวนลูกไม่ได้จนทุกวันนี้ นึกถึงขึ้นมาครั้งใด ก็ได้แต่ภาวนาขออย่าได้มีของเล่นใหม่ ๆ ที่อันตรายอย่างเจ้าตัวตุ๊ดนี้เข้ามาขาย ในบ้านนี้เมืองนี้เลย โถ! กว่าที่จะเสี่ยงลูกมาโดนกำลังน่ารักน่าชังจะต้องมาตายด้วย

ของเล่น ที่เราซื้อให้กับมือ ไม่เศร้าก็ไม่ทราบว่าทำอะไรแล้วละครับ"

("ไอ้ตัวตุ๊ก," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 60)

บทความเรื่อง "ซ้องอ้อย" ทวี วัฒนาม ปิดเรื่องโดยมีความปรารถนาอยากทำให้เด็ก ๆ มาลองเล่นเกมซ้องอ้อยกันดู ดังข้อความ ดังนี้ "ถ้าเด็กสนุกขึ้นมาพวกเด็ก ๆ จะลองเล่นกันในช่วงปิดภาคนี้รับรองได้ว่าสนุกเป็นอย่างยิ่ง แต่ควรที่จะละเว้นการพนันขันต่อกันด้วยเงินทองก็จะเป็นการดีที่สุด เอาแค่สนุกกับความมันที่ได้เล่นก็คุ้มเหลือแหล่แล้วไหนจะได้รับประทานอ้อยสดรสชื่นใจเข้าอีก เยี่ยมยอดไปเลย"

("ซ้องอ้อย," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 102)

บทความเรื่อง "แข่งเรือฟ่ง" ทวี วัฒนาม ปิดเรื่องด้วยการขอความร่วมมือให้ผู้่านที่มีของเล่นเก่า ๆ อย่างเรือฟ่ง ขอให้อมกับพิพิธภัณฑ์ เพื่อเอาให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาดูชมได้ ดังการปิดเรื่อง ดังนี้ "ถ้าบังเอิญใครยังมีเรือฟ่งหลงเหลือเก็บเอาไว้ ก็อย่าทิ้งขว้างไปเสียนะครับ รอให้พิพิธภัณฑ์เด็กที่กำลังจะเป็นพื้นที่เป็นจริงเปิดขึ้นมาแล้ว เอาไปมอบให้เขาจัดแสดงให้คนรุ่นหลังได้ชมกันว่า ไม่นานเดี๋ยวนี้อันนี้เป็นของเล่นที่เล่นแล้วสนุกอย่างวิเศษสุดได้เหมือนกัน"

("แข่งเรือฟ่ง," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 117)

บทความเรื่อง "เล่นภาพต่อ" ทวี วัฒนาม ปิดเรื่องด้วยการตั้งความหวังว่าการเล่นภาพต่อของไทยเรายังคงไม่หมดไป คงยังมีการเล่นกันต่อไป ดังข้อความปิดเรื่อง ดังนี้ "ปัจจุบันต่างประเทศก็ยังนิยมเล่นภาพต่อกันอยู่เป็นอันมากขนาดมี สโมสรถาวรกันเลยทีเดียว แต่เมืองไทยเราน่าจะเหมือนจะไม่จริงจังอะไรนัก จนถึงบัดนี้ถ้าไม่เอามาเขียนเล่ากันทานที่เมื่อยังเล็กเคยเล่นมาแล้วอาจจะลืมไปเลยก็ได้ ผมพยายามหาภาพต่อเก่า ๆ เหล่านั้นมาเป็นเวลานานเมื่อพบเข้าก็กลายเป็นของสะสมราคาแพงลิบลิ่วจคงไม่ลงไปหมดแล้วอย่างน่าเสียดาย"

("เล่นภาพต่อ," การเล่นของเด็กไทย. 2537 : 40)

บทความเรื่อง "นักเลงปลาเข็ม" ทวี วัฒนาม ปิดเรื่อง ด้วยการตั้งความหวังความปรารถนาว่าอยากทำให้เด็ก ๆ รักธรรมชาติกันมาก ๆ ถึงแม้ว่าความเจริญทางด้านวัตถุจะมีมากจึง

ต้องช่วยกันหาวิธีให้เด็กรักธรรมชาติให้มาก ดังข้อความ ดังนี้

ที่เอาเรื่องของปลาเข็มกับเด็ก ๆ สมัยก่อน มาเล่าย้อนอดีตกันอีกครั้งก็เพราะว่ามันหา
 คุ้ไม่ได้ในปัจจุบัน บรรยากาศอย่างทีกล่าวน่าข้างต้นก็ไม่มีอีกแล้ว ความสนุกกับธรรมชาติ
 ก็เกิดขึ้น ไม่ใช่ความผิดของเขาเหล่านั้นหรอกครับ แต่เพราะความเจริญทางด้านวัตถุ
 เข้าเป็นตัวก่อกำเนิดต่างหาก ทำให้เด็กกับธรรมชาติห่างไกลกันไปทุกที่จนทุกวันนี้เราต้อง
 มาหาวิธีให้เด็กรักธรรมชาติกันแล้วซึ่งต่อไปก็จะนับว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่หนักอกขึ้นทุก ๆ วัน
 ("นักเลงปลาเข็ม," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 61)

บทความเรื่อง "เกมต่อบ้าน" ทวี วัฒนาม ปิดเรื่องโดยการเชิญชวนให้แนะนำลูกหลาน
 สมาชิกภายในครอบครัวลองเล่นเกมต่อบ้านกันจะทำให้มีความสุขสนุกสนานยิ่งกับการนี้ ดังข้อความ
 ต่อไปนี้

ก็เลยสรุปได้ว่าหมดโอกาสสำหรับเด็กยุคปัจจุบันที่จะเล่นอะไรกับของง่ายที่สนุก ๆ อย่าง
 แต่ก่อน ผมว่ามันน่ารักดีนะครับที่เด็ก ๆ 3 - 4 คน รวมหัวกันแข่งขันขีดเส้นต่อบ้านพอ
 ใครได้บ้านมากก็ยิ่งแฉ่งแฉับริบ ท่านไม่ลองทำให้หรือแนะนำลูกหลานท่านเล่นกับท่าน
 และสมาชิกในบ้านในวันหยุดบ้างหรือครับลองดูสิครับแล้ววิเศษเมื่อวันวานจะมาเป็นวันนี้
 ก็สนุกเหมือนเมื่อวานเลยละครับ

("เกมต่อบ้าน," การละเล่นของเด็กไทย. 2537 : 83)

การปิดเรื่องบทความโดยการเรียกร้องขอความร่วมมือตั้งความปรารถนาความหวัง ทวี
 วัฒนามใช้การปิดเรื่องวิธีนี้ไปนกลางคือ 13 บทความ จากการวิเคราะห์การปิดเรื่องวิธีนี้ ผู้วิจัย
 พบว่า ทวี วัฒนาม จะขอความร่วมมือหรือตั้งความหวังความปรารถนาเกี่ยวกับการรักษาของเล่น
 เก่า ๆ และการละเล่นเก่า ๆ ให้สืบทอดต่อไปยังอนุชนรุ่นหลัง ทุกบทความที่ใช้วิธีการปิดวิธีนี้
 บางบทความจะขอความร่วมมือตั้งความปรารถนา ความหวัง เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่จะเปลี่ยน
 ไปโดยขอให้ช่วยกันรักษาไว้ให้เป็นธรรมชาติ อาจเป็นเพราะเนื้อหาบทความเป็นเรื่องเกี่ยวกับ
 วัฒนธรรม ของเล่น, การละเล่นของเด็กไทยในอดีตนั่นเอง ที่ผู้เขียนตระหนักในคุณค่าและอยาก
 ให้อนุรักษ์ไว้

4.6 ปิดเรื่องโดยการทิ้งท้ายไว้ให้ผู้่านคิด

เป็นการปิดเรื่องที่กระตุ้นให้ผู้่านใช้สติปัญญาในการขบคิดถึงประเด็นปัญหาที่ผู้เขียนฝากไว้ ซึ่งโดยมากผู้อ่านมักจะสามารถเดาคำตอบเหล่านั้นได้ ผู้เขียนต้องการที่จะสื่อหรือความคิดมายังผู้อ่าน โดยมีได้บอกตรง ๆ แต่ให้ผู้่านได้คิดเองตอบเองเป็นผลให้การปิดเรื่องลักษณะนี้เป็นที่ประทับใจของผู้อ่าน การปิดเรื่องลักษณะนี้มีจำนวน 10 บทความ ดังนี้

- 4.6.1 เรื่อง "เล่าหวานงานพระบาท"
- 4.6.2 เรื่อง "เปลสะตึง"
- 4.6.3 เรื่อง "หนังสือรัก"
- 4.6.4 เรื่อง "ร้อยสิบเอ็ดปี ลูกโป่งเมืองไทย"
- 4.6.5 เรื่อง "ชายแดงโม"
- 4.6.6 เรื่อง "เล่นเรือบด"
- 4.6.7 เรื่อง "ปลาหมอตกกระทะ"
- 4.6.8 เรื่อง "ถีบครกแข่ง"
- 4.6.9 เรื่อง "ปัจจุบันเด็กไทยเล่นเป่ากบไม่เป็น"
- 4.6.10 เรื่อง "ชิงช้าสวรรค์"

บทความเรื่อง "เล่าหวานงานพระบาท" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องด้วยการทิ้งท้ายให้ผู้่านได้คิดว่าเล่าหวานเกิดขึ้นในอดีตที่บ้านเมืองกำลังมีความสุขเพียงเอาหวานมาย้อมสีถักเปีย ก็สามารถให้ความสนุกได้ดังการปิดเรื่องดังนี้ "บางครั้งสิ่งที่เราเรียกว่าของเล่นนั้นก็ไม่ใช่เพียงแค่มีค่าเป็นของเล่นเท่านั้น ในกาลต่อไปอาจจะเป็นปัจจัยในการสะท้อนภาพอดีตได้เป็นอย่างดี เช่น เล่าหวานเกิดขึ้น ในอดีตที่บ้านเมืองกำลังมีความสุข เพียงแต่เอาหวานอ่อนย้อมสีแล้วมาถักเปียเข้าด้วยกันเท่านั้นก็สามารถให้ความสนุกแก่พวกเราได้แล้วเห็นไหมครับ"

("เล่าหวานงานพระบาท." สนุกกับของเล่น. 2537 : 177)

บทความเรื่อง "เปลสะตึง" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยให้ข้อคิดทิ้งท้ายว่าของเล่นเก่าๆ บางอย่างจะมีคุณค่าเมื่อมันหมดไปหรือสูญหายไปน่าเสียดายมาก ดังข้อความ ดังนี้ "ก็คงจะต้องเสียดาย กับการจากไปของ คุณป้าเอิบ อภัยพลราช ผู้มีฝีมือในการถักเปลสะตึงเป็นเยี่ยมยอดผู้นี้ไว้ ณ ที่นี้ และก็ไม่น่าทราบอีกเช่นกันว่าจะมีใครที่มีโอกาสถ่ายทอดวิชาการถักเปลสะตึงนี้จากท่าน

ไว้บ้างหรือเปล่า ของอย่างนี้นักจะมีค่าเมื่อมันสูญไปแล้วเสมอ ๆ นี่แหละครับสิ่งที่น่าเสียดาย"

("เบลสะตึง," สนุกกับของเล่น. 2537 : 134)

บทความเรื่อง "หนังสือดี" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยทิ้งท้ายให้ข้อคิดว่าของเล่น เช่น งามหนังสือดีทำด้วยมือเราเองเราควรภูมิใจในฝีมือของเรา ที่คิดประดิษฐ์ประคอยทำไดสวยงาม ตั้งข้อความ ดังนี้ "สนุกนะครับ งามหนังสือดีไปไหนก็สะดวก เป็นเครื่องป้องกันตัวก็ได้ (จาก สัตว์ร้ายนะครับ) และที่อดจะภูมิใจภูมิใจของเด็ก ๆ สมัยก่อนหนังสือดีก็คือการที่ได้ทำมันขึ้นด้วยมือครับ จะให้วิจิตรบรรจงอย่างประดิษฐ์ประคอยเอาตามใจปรารถนามันไม่มีใครทำขายนี้ครับ ของทำด้วยมือใครจะไม่ภูมิใจ"

("หนังสือดี," สนุกกับของเล่น. 2537 : 125)

บทความเรื่อง "ร้อยสิบเอ็ดปี ลูกโป่งเมืองไทย" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยทิ้งท้ายให้ข้อคิดว่าประวัติและความเป็นมาของสิ่งต่าง ๆ อย่างมองข้ามไปควรมีการจดบันทึกไว้เพราะสิ่งเล็กน้อยวันนี้อาจเป็นเรื่องใหญ่สำคัญในวันหน้าได้ ตั้งข้อความ ดังนี้

โอกาสหน้าผมจะเอาชีวิตของคนขายลูกโป่งมาเล่าให้ฟัง มีอะไรดี ๆ ในชีวิตของคนพวกนี้อีกมากมาย ผมอยากจะทำหน้าที่เตือนหรือฟื้นความทรงจำในเรื่องเหล่านี้ไว้ เพื่อสักวันหนึ่งข้างหน้าประวัติ และความเป็นมาของเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เคยมีเคยเกิดขึ้นในเมืองไทย และถูกมองข้ามความสำคัญไป จะได้ไม่เลอะเลือน มีหลักฐานให้คนรุ่นหลังได้ค้นคว้า ศึกษากันไปเพราะใครจะไปคอยทราบได้ว่า สิ่งเล็กน้อยวันนี้อาจจะเป็นเรื่องใหญ่เรื่องสำคัญในวันข้างหน้าก็เป็นได้ใช่ไหมครับ

("ร้อยสิบเอ็ดปี ลูกโป่งเมืองไทย," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 89)

บทความเรื่อง "ขายเตงโม" ปิดเรื่องด้วยการ ที่ผู้เขียนทิ้งท้ายให้ผู้่านคิดถึง วิธีเกี่ยวกับการแต่งตัวของเด็ก ๆ สมัยโบราณโดยเฉพาะเด็กผู้ชายนุ่งโจงกระเบนโปววิ่งเล่นดูแล้วไม่คล่องตัว ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นว่า น่าจะนุ่งกางเกงขาก๊วยหรือกางเกงทูลดุน่าจะถูกต้องกว่าโดยทิ้งคำถามให้ผู้่านได้คิด ถึงการปิดเรื่อง ดังนี้

น่าประหลาดใจเป็นอย่างยิ่งจนชวนให้สงสัยว่าเด็ก ๆ ไทยในสมัยโบราณนั้น เขานุ่งผ้า
อย่างไร เด็กผู้หญิงก็คงไม่มีปัญหาคงจะเป็นผ้าถุงแน่นอน แต่เด็กผู้ชายนี้สิครับพออายุสัก
4 - 5 ขวบ ก็นุ่งกระโจงกระเบนกันเป็นแล้ว หรือเพราะเมื่อไม่กี่วันมานี้รายการ การ
เล่นเด็กโบราณออกมาทางทีวีช่อง 11 เห็นเด็กผู้ชายนุ่งโจงกระเบนปั้มปั้ม ออกมา
กระโดดเลื้อยข้ามหัวกันกระปุกกระป๋อง ดูแล้วไม่คล่องตัวเอาเสียเลย กระโดดไปกุ่มชาย
พกไปไม่รู้ว่าจะเกิดอารมณ์สนุกตรงไหน แล้วใครจะตอบได้ละครับว่า ภาพที่ออกมานั้นถูก
ต้องสมบูรณ์แล้ว จะเป็นไปได้ไหมครับว่าเด็ก ๆ สมัยก่อนถ้าเป็นผู้ชายเขานุ่งกางเกง
ขาก๊วย หรือกางเกงหูดกันเมื่อเข้าวัยรุ่นหนุ่มแล้วจึงค่อยนุ่งโจงกระเบน หน่วยงานของ
รัฐทางด้านวัฒนธรรมหรือท่านผู้รู้ช่วยบอกผมด้วยเถอะครับ

("ชายชายแดงไม," การละเล่นของเด็กไทย . 2537 : 112)

บทความเรื่อง "เล่นเรือบด" ทวี วัฒนงาม ปิดเรื่องโดยทิ้งท้ายให้ข้อคิดว่าอะไรก็ตาม
จะเล็กน้อยเพียงใดก็เล่นได้สนุกไปหมด ดังข้อความ ดังต่อไปนี้ "ที่เล่ามานี้ก็ต้องการจะสะท้อน
ให้เห็นภาพของบ้านเมืองเมื่อสามสิบกว่าปีที่บ้านดีเมืองดี มลพิษ ยังไม่คืบคลานเข้ามาหา แม้
แต่อะไรก็ตามจะเล็กน้อยเพียงใดก็เล่นได้สนุกไปหมด บรรยายภาศอย่างนี้คงหาดูไม่ได้อีกแล้วใน
ปัจจุบัน แม้แต่พระท่านยังไม่กล้าพายเรือออกบิณฑบาตเลยโดนคลื่นเรือหางยาวหลวงพี่ก็หงายท้อง
ลอยคอไม่ต้องกลับไปฉันทน์ข้าวที่วัดแล้ว"

("เล่นเรือบด," การละเล่นของเด็กไทย . 2537 : 35)

บทความเรื่อง "ปลาหมอตกกระทะ" ทวี วัฒนงาม ปิดเรื่อง โดยทิ้งท้ายให้ข้อคิดว่า
ปัจจุบันเด็กไทย หัวโตตัวลีบ คืออันสมองมีแต่วิชาความรู้แต่ร่างกายอ่อนแอไม่มีการออกกำลังกาย
ผิดกับเด็กสมัยก่อน พร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ ดังข้อความปิดเรื่อง ดังนี้

เด็กปัจจุบันจึงมีความเจริญเติบโตในลักษณะที่เรียกว่า "หัวโตตัวลีบ" คือ อันสมองมีแต่
การอัดเอาวิชาความรู้เข้าไว้ ส่วนร่างกายไม่เคยออกกำลังกาย ผิดกับเด็กแต่ก่อนถึงแม้
ว่าวิทยาการจะไม่ก้าวหน้า แต่วิถีการดำเนินชีวิตของเขาเหล่านั้นก็เป็นไปด้วยความ
พร้อม เขาเติบโตทั้งสมองและร่างกาย โรคภัยไม่มีจิตใจแจ่มใสไม่ก้าวร้าวซึ่งสิ่งเหล่านี้

เราสามารถเทียบเคียงให้เห็นได้อย่างชัดเจน

("ปลาหมอตกกระทะ," การละเล่นของเด็กไทย, 2537 : 72)

บทความเรื่อง "ถีบครกแข่ง" ทวี วัตงาม ปิดเรื่องโดยทิ้งท้ายให้ข้อคิดว่าอิทธิพลของ
สิ่งแวดล้อม ถ้ารู้จักนำมาใช้ให้ดีให้ถูกสามารถทำให้เกิดความสุขสนุกสนานได้ ดังข้อความต่อไปนี้

อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ถ้าเรารู้จักนำมาใช้ในทางที่ดีที่ถูก ก็สามารถที่จะเป็นอะไรที่
ก่อให้เกิดความสุข สนุกสนานได้โดยไม่ต้องไปเสียทรัพย์สินมาแลกมา ปัจจุบันถ้าถามว่า
จะดูเด็ก ๆ แข่ง ถีบครกได้ที่ไหนตอบได้ทันทีเลยครับว่า "ไม่มี" ทั้งนี้เพราะไม่มีครกตำ
ข้าว ก็จะมีเอาไว้ทำไมเล่าครับเรารับประทานข้าวสารจากโรงสี ไร่นาก็หมดไปด้วย
ไม่มีครกที่มากมายเป็นโรงงานอุตสาหกรรม จะชุดครกเอาไว้ทำอะไร นอกจากจะ
เป็นมรดกตกทอดกันมาแต่อดีตเอาไว้เล่าขานและดูเล่นเท่านั้นและครับ

("ถีบครกแข่ง," การละเล่นของเด็กไทย, 2537 : 30)

บทความเรื่อง "ปัจจุบันเด็กไทยเล่นเป่ากบไม่เป็น" ทวี วัตงาม ปิดเรื่องโดยการ
ทิ้งท้ายว่าของเล่นธรรมดา ราคาถูกง่ายเช่นยางวง เป็นของเล่นที่ได้อย่างสนุกและสะอาดมาก
ดังข้อความ ดังนี้

วิวัฒนาการของโลกเปลี่ยนแปลงไปอะไร ๆ ก็เปลี่ยนแปลงที่พื้นผิวยเอามาคุยกันฟังก็เพื่อจะฟื้น
ความจำเอาไว้ เพื่อว่าวันใดบ้านเราเมืองเรามีพิพิธภัณฑ์เครื่องเล่นของเด็ก ๆ เกิดขึ้น
"ยางวง" ก็จะได้มีการเอาไปอวดโชว์ว่าให้เด็กรุ่นใหม่ ๆ ได้ฟัง และประหลาดใจ
เล่น ๆ ว่าไม่น่าเชื่อเลย "ยางวง" ธรรมดาอย่างนี้ จะเล่นได้สนุกและมันปานั้นคงจะ
สนใจดีนะครับ

("ปัจจุบันเด็กไทยเล่นเป่ากบไม่เป็น," การละเล่นของเด็กไทย, 2537 : 44)

บทความเรื่อง "ชิงช้าสวรรค์" ทวี วัตงาม ปิดเรื่องโดย ยกคำถามให้ผู้อ่านได้คิดเป็น
ปริศนาท้าทายแต่ตอนท้ายผู้เขียนได้เฉลยคำตอบให้ผู้อ่านได้ทราบคำตอบเรียบร้อยดังการปิดเรื่อง

ดังนี้ "คืนนั้นทุกคนในงานก็ใจจดใจจ่อรอค่าเฉลย เพราะต่างก็สงสัยว่าพระท่านนี้จะไวขึ้นมาถึงได้นำเอาปัญหาสับคนอย่างนี้มาถาม ครั้นถึงเวลาเฉลยทุกคนต่างก็ถอนหายใจยกมือขึ้นไหว้ขอชมพระท่านกันเป็นแถว ๆ เพราะค่าเฉลยก็คือ "ชิงช้าสวรรค์" นั่นเอง แหม เล่นเอาคนจะกินหัวแล้วไหมล่ะ"

("ชิงช้าสวรรค์," สนุกกับงานวัด. 2537 : 76)

การปิดเรื่องโดยการทิ้งท้ายให้ผู้อ่านได้คิด ทวี วัดงาม ใช้การปิดโดยวิธีนี้ปานกลาง คือ 10 บทความ จากบทความ 110 บทความ จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่า การปิดเรื่องในลักษณะนี้ของ ทวี วัดงาม ต้องการให้ผู้อ่านได้คิดและผู้อ่านจะตอบขยายความข้อคิดตอนท้ายของบทความด้วยเสมอ ข้อคิดที่ทิ้งให้คิดส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณค่า การรักษาสง่และการเล่นของเด็กไทยในอดีตเป็นการเชิญชวนให้เห็นจริง เพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตามผู้อ่าน และเกิดความประทับใจในข้อคิดนั้นด้วย

4.7 ปิดเรื่องโดยการทำนายเหตุการณ์ล่วงหน้า

เป็นการปิดเรื่องที่ใช้การคาดเดาว่าจะเกิดเหตุการณ์ใดขึ้นในอนาคต การปิดเรื่องในลักษณะนี้เป็นการทำนาย เพราะผู้อ่านไม่สามารถจะชี้ชัดลงไปอย่างมั่นใจว่าจะเกิดเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งตอนปิดเรื่องร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่อย่างไรก็ตาม การปิดเรื่องด้วยการทำนายเหตุการณ์ล่วงหน้า ผู้อ่านจะต้องใช้หลักฐานและข้ออ้างอิงต่าง ๆ ประกอบการทำนายเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้อ่าน การปิดเรื่องลักษณะนี้มีจำนวน 4 บทความดังนี้

4.7.1 เรื่อง "ปันมะเชื้อเปราะ"

4.7.2 เรื่อง "เมื่อสิงห์ตาลเปลี่ยนสัญชาติเป็นไทย"

4.7.3 เรื่อง "จักจั่น"

4.7.4 เรื่อง "ยิงธนู"

บทความเรื่อง "ปันมะเชื้อเปราะ" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยทำนายเหตุการณ์ล่วงหน้าว่าต่อไป ผลมะเชื้อเปราะคงจะหาได้ยากเหมือนผลไม้เพียง ดังการปิดเรื่องดังนี้

เด็กไทยเราแต่ก่อนนั้น โลกทรรศน์ทางธรรมชาติวิทยานั้นกว้างขวางรู้จักนำเอาผลผลิตทางธรรมชาติมาเล่นมาทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้มากมาย อย่างเช่นการปันมะเชื้อเปราะที่เล่ามานี้จึงน่าจะคิดว่าธรรมชาติเป็นของดีมีคุณค่า ยามเล็กเด็ก ๆ ก็เอามาเล่นได้แต่ทำมา

เราจึงมุ่งทำลายกันมากนักก็ไม่รู้ อีกหนอย่อย่าว่าแต่เล่นปั้นมะเขือเปราะเลยครับ ผลมะเขือก็คงจะหาดูยากเหมือนผลมะเฟืองนั่นแหละครับ

("ปั้นมะเขือเปราะ," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 169)

บทความเรื่อง "เมื่อสิงน้ำตาล เปลี่ยนสัญชาติเป็นไทย" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยการทำนายเหตุการณ์ล่วงหน้าว่าในอนาคตข้างหน้า คนไทยจากอีสานจะรับการกระทำแทนเจ้าของเดิมซึ่งเป็นคนจีน ต่อไปคนไทยจะรับมรดกนี้ตลอดไป ดังการปิดเรื่อง ดังนี้

ในอนาคตข้างหน้า ถ้าเราไม่มีหลักฐานที่ชัดเจนแน่นอนว่ากำเนิดเจ้าสิงน้ำตาลพวกนี้มาจากไหน ใครทำก่อน ก็คงจะมีการตู่กันและกันว่าคนไทยเราเป็นคนทำ เพราะปัจจุบันไม่มีแล้วครับคนจีนขายสิงน้ำตาลหมดยุคหมดสมัยกันไป คงมีแต่คนไทยยุคใหม่เท่านั้น ที่รับมรดกนี้มาผมจึงกล่าวไว้เบื้องต้นว่า คิดไปคิดมามันก็น่าขัน จากคนจีนแก่ ๆ นั่งปั้นน้ำตาลขายเด็ก เผลอแค่ 10 ปี กลายเป็นหนุ่มไทยจากที่ราบสูงเข้ามาแทนที่เสียแล้ว แปลกไหมล่ะครับ

("เมื่อสิงน้ำตาล เปลี่ยนสัญชาติเป็นไทย," ของเล่นเด็กไทย. 2537 : 20)

บทความเรื่อง "จักจั่น" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยการทำนายเหตุการณ์ล่วงหน้าว่าในอนาคตเด็กรุ่นหลังคงจะไม่ได้ยินเสียงจักจั่นว่าเป็นอย่างไร คงมีแต่ชื่อในหนังสือเพราะมีการตัดไม้ทำลายป่ามาก จักจั่นก็จะหมดไป ดังการปิดเรื่องดังนี้

เห็นไหมครับ ของเล่นไทย ๆ เราเป็นได้หลายอย่างเอาสนุกก็ได้ ประโยชน์ก็มี ทำก็ง่าย ขายก็ถูกอีกทั้งจักจั่นนี้ผมว่าคงจะต้องเก็บ ๆ เอาไว้บ้าง เพราะถ้าสถานการณ์บ้านเราเมืองเรายังคงตัดไม้ทำลายป่า แม่น้ำเน่า ป่าไม้หมดมลพิษมากมายเลวร้ายลงไปเรื่อย ๆ อย่างปัจจุบันนี้ เด็ก ๆ ที่เกิดมารุ่นหลังอีกไม่กี่ปีข้างหน้าคงไม่เคยได้ยินเสียงจักจั่นกันเป็นแน่คงมีแต่ชื่อในหนังสือเรียนหรือพจนานุกรมเท่านั้น เราก็จงปัญญาลึครับว่าจะอธิบายถึงเสียงจักจั่นว่าอย่างไรดี

("จักจั่น," สนุกกับของเล่น. 2537 : 169)

บทความเรื่อง "ยิงธนู" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยการทำนายเหตุการณ์ว่าในอนาคตร้านยิงธนูคงจะหมดไปเพราะไม่นิยมเหมือนแต่ก่อน เพราะไม่ทันสมัยและหนุ่ม ๆ สาว ๆ จะไม่นิยมเที่ยวงานวัด ดังการปิดเรื่อง ดังนี้

แต่ความนิยมก็ดูจะลดถอยลงไปไม่คึกคักเหมือนแต่ก่อนก็คงจะเสี่ยงตัวกันได้ เพราะลงทุนน้อย ลูกโป่งก็ซื้อกันเป็นกิโลกรัม คันธนู ลูกธนูก็เหลาเองไม่ต้องใช้ฝีมืออะไรมากมาย นัก โพนก็ไปหาซื้อเอาแถวคลองเตยราคาถูก ๆ จึงทำให้ร้านยิงธนูพออยู่กันได้อย่างที่กล่าวมาแล้ว ก็เชื่อว่าอีกไม่นานนักก็คงจะหมดไปเช่นกัน เพราะเด็กสมัยนี้เขาไม่เล่นกันแล้ว งานวัดก็ไม่เที่ยวเพราะมันเซย์ ถ้าไปงานวัดก็มีแต่หมู่เฮาหนุ่มสาวชาวอีสานที่มาค้าแรงงานอยู่กรุงเทพฯ หรือชานเมืองซึ่งหมู่เฮาพวกนี้ก็มุ่งหน้าดูหมอลำรำเพลิน กับดิสโก้เธคเคลื่อนที่เท่านั้นแหละ อย่างอื่นไม่สนใจหรอกครับ

("ยิงธนู" สุนัขกับงานวัด. 2537 : 95 - 96)

วิธีปิดเรื่องโดยการทำนายเหตุการณ์ล่วงหน้านี้ ทวี วัดงาม ใช้บ่อยมาก เพียง 4 บทความ จากทั้งหมด 110 บทความ ผู้วิจัยพบว่าเนื้อหาที่ผู้เขียนทำนายล่วงหน้าในการปิดเรื่องส่วนใหญ่เป็นการทำนายเหตุการณ์ เรื่องราวเกี่ยวกับเนื้อหาของเรื่องที่เขียนโดยตรง หรือเกี่ยวข้องกับส่วนอื่น เช่น อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับของเล่น และการละเล่น การทำนายเหตุการณ์ล่วงหน้า ผู้เขียนจะทำให้เหตุผลประกอบไว้ตอนท้ายทุกเรื่องที่ใช้วิธีการปิดเรื่องลักษณะนี้ เพื่อให้ผู้อ่านเชื่อมั่นในการทำนายของผู้เขียนประกอบไปด้วย

4.8 ปิดเรื่องโดยการนำสุภาษิต บทกวี คำกล่าว

เป็นการปิดเรื่องที่ ทวี วัดงาม กล่าวเป็นสุภาษิตหรือกล่าวไว้ทั้งท้าย ปิดบทความเพื่อให้ผู้อ่านได้รับความชัดเจน ประทับใจ ทำให้เรื่องน่าสนใจยิ่งขึ้น มีการปิดเรื่องวิธีนี้น้อยที่สุดจำนวน 3 บทความ ดังนี้

4.8.1 เรื่อง "เล่นผาเปี้ยว (ภาค 2)"

4.8.2 เรื่อง "ตุ๊กตาเซลลูลอยด์"

4.8.3 เรื่อง "กัณฑ์จรูญ"

บทความเรื่อง "เล่นผาเปี้ยว (ภาค 2)" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยยกคำกล่าวของตนเองไว้อย่างน่าฟังว่า เวลาทุกนาทีที่มีค่าดังนั้นสิ่งที่มีค่าจะเกิดขึ้นพร้อมกับเวลาที่หมดไปเสมอ ถ้า

เราไม่บันทึกไว้ลูกหลานจะไม่มีข้อมูลในอดีตได้ศึกษาไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งมีข้อความปิดเรื่อง ดังนี้ "มีผู้ทักกล่าวว่าเวลานั้นไม่เคยหยุดรอใครและเวลาทุกนาทีก็มีค่ายิ่งดังนั้นสิ่งที่มีค่าก็จะเกิดขึ้นพร้อมกับเวลาที่หมดไปเสมอ ถ้าเราไม่บันทึกไว้แล้วต่อไปลูกหลานของเราก็จะมีข้อมูลอันเป็นเรื่องของอดีตที่ถูกต้องมาศึกษาเล่าเรียนความเป็นมากันเล่าครับ คงต้องนั่งเดาคาดคะเนผิด ๆ ถูก ๆ อย่างที่นักประวัติศาสตร์บ้านเราต้องประสบอยู่เช่นทุกวันนี้หรือครับ"

("เล่นผาเปรี้ยว (ภาค 2)," สนุกกับของเล่น, 2537 : 143)

บทความเรื่อง "ตุ๊กตาเซลลูลอยด์" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยยกคำกล่าวของนักสะสมของเล่นเก่า เอนก นาวิกมูล ไว้ทั้งท้ายเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ น่าสนใจ ดังการปิดเรื่อง ดังนี้ "สรรพสิ่งทุกอย่างที่ผ่านกาลเวลามาย่อมจะเป็นหมายเหตุทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีได้ทั้งนั้น ซึ่งศาสตร์ทางด้านนี้บ้านเรายังขาดแคลน และให้ความสนใจศึกษากันน้อยมาก ผมจำได้ว่าท่าน เอนก นาวิกมูล ผู้มีพระคุณของผมท่านเคยกล่าวไว้ว่า "ของอะไรก็ตามเก็บเสียแต่วันนี้ พอถึงพรุ่งนี้ก็เก่าแล้ว"

("ตุ๊กตาเซลลูลอยด์," ของเล่นเด็กไทย, 2537 : 99)

บทความเรื่อง "กั๊กจิ้งหรีด" ทวี วัดงาม ปิดเรื่องโดยยกคำพังเพยมาเตือนสติเปรียบเปรยในตอนปิดเรื่องอย่างแยบคายว่าอย่าให้ใครเข้ามาบ้านหัวเหมือนจิ้งหรีด ตามการละเล่นกั๊กจิ้งหรีดในเรื่องบทความ ดังข้อความปิดเรื่อง ดังนี้

แม้แต่วัฒนธรรมการเล่นของเด็ก ๆ โบราณ ก็สามารถมาพูดเปรียบเปรย เป็นคำพังเพยเตือนสติกันได้ อย่างเช่น การกั๊กจิ้งหรีดของเด็ก ๆ ในสมัยก่อนนี้ ผู้ใหญ่จะตักเตือนลูกหลานให้มีความเป็นตัวของตัวเองอย่าหลงเชื่อใครง่าย ๆ ใ่ว่ายอย่างแยบคายว่า "อย่าให้ใครเข้ามาบ้านหัวเหมือนจิ้งหรีดนะ" นี่แหละครับภาพรวม ที่ได้จากการเล่นแบบง่ายของเด็กไทยโบราณ จนสามารถมาเป็นคำพังเพยสอนใจได้ แล้วใครจะว่าเรื่องเด็กเล่นจะไม่สำคัญ

("กั๊กจิ้งหรีด," การละเล่นของเด็กไทย, 2537 : 175 - 176)

การปิดเรื่องโดยนำสุภาษิต , บทกวี , คำกล่าว ในลักษณะนี้ ทวี วัดงาม ใช้บ่อยมาก

เพียง 3 บทความเท่านั้น จาก 110 บทความ ผู้วิจัยพบว่าเป็นการปิดโดยยกคำกล่าวของผู้เขียนเอง 1 บทความ เป็นคำกล่าวของนักสะสมของเก่า 1 บทความ และยกคำพิพากษาศาลฎีกามาปิดเรื่องอีก 1 บทความ เนื้อหาสาระของข้อความที่ยกมาปิดเรื่องจะเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เขียนโดยตรงทุกเรื่องอย่างน่าคิดแล้วซ้ำให้เห็นคุณค่าของเรื่องราวที่เขียนโดยตรงทุกเรื่อง เช่นกัน

จากการวิเคราะห์การปิดเรื่องบทความของ ทวี วัชรงาม พบว่ามีการปิดเรื่องด้วยการสรุปใจความ เน้นความคิดหลักของเรื่องมากที่สุด ซึ่งการใช้วิธีการปิดเรื่องลักษณะนี้มาก ผู้เขียนต้องการเน้นให้เห็นความสำคัญของเรื่องอีกครั้งในตอนท้ายปิดเรื่อง ทั้งนี้เพราะบทความที่ผู้เขียนเขียนเป็นเรื่องราวที่ต้องใช้การอธิบายประวัติความเป็นมาและวิธีการเล่นของของเล่น และการละเล่นของเด็กในอดีต ซึ่งปัจจุบันส่วนมากไม่มีปรากฏแล้ว ฉะนั้นในตอนท้ายปิดเรื่อง ผู้เขียนจึงมีความจำเป็นต้องสรุปเน้นความคิดหลักอีกครั้ง จึงใช้วิธีการปิดเรื่องลักษณะนี้มากที่สุดสำหรับการปิดเรื่องโดยยกเรื่องราว , เรื่องเล่า , เหตุการณ์ต่าง ๆ นั้น ทวี วัชรงาม ใช้การปิดเรื่องโดยวิธีนี้รองลงมา ส่วนการปิดเรื่องโดยทำนายเหตุการณ์ล่วงหน้าหรือยกสุภาษิตคำกล่าว, บทกวี ผู้เขียนใช้วิธีนี้น้อยทั้งนี้อาจเป็นเพราะเรื่องราวที่เขียนไม่อำนวยความสะดวกให้มีการปิดเรื่องด้วยวิธีดังกล่าว

วิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษาในบทความของ ทวี วัตงาม

ศิลปะการใช้ภาษา เป็นวิธีการหนึ่งที่สำคัญ ในการสร้างสรรค์ผลงานของนักเขียนให้มีคุณค่า เพราะนักเขียนหรือกวีจะต้องเลือกสรรใช้ถ้อยคำ และนำมาเรียบเรียงเพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึก อารมณ์ และจินตนาการของตนไปสู่ผู้อ่าน ดังที่ วิภา กงกะนันท์ (2522 : 56) ได้กล่าวไว้ว่า ศิลปะการใช้ภาษา หมายถึงความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราว หรือความคิดได้ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนต้องการ วรรณกรรมใดก็ตามที่สามารถใช้ศิลปะในการใช้ภาษาได้อย่างประณีตไพเราะ หรือมีลักษณะเด่นเฉพาะเป็นของตนเอง วรรณกรรมนั้นจะเป็นวรรณกรรมที่ได้รับความนิยม หรือประสบความสำเร็จมากกว่าวรรณกรรมที่เขียนหรือแต่งขึ้นโดยใช้ภาษาอย่างไม่ระมัดระวัง หรือไม่มีการใช้ศิลปะในการใช้ภาษาเลย

การศึกษาศิลปะการใช้ภาษาในบทความของ ทวี วัตงาม ผู้วิจัยจะศึกษาด้านต่าง ๆ คือ การใช้ถ้อยคำ การใช้โวหารและลีลาการเขียนซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดในแต่ละหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1. การใช้ถ้อยคำ
 - 1.1 คำภาษาถิ่น
 - 1.2 คำราชาศัพท์
 - 1.3 คำศัพท์
 - 1.4 คำภาษาปาก
 - 1.5 คำสแลง
 - 1.6 คำเฉพาะ
 - 1.7 คำซ้อน
 - 1.8 คำซ้ำซ้อน
 - 1.9 คำเลียนเสียงธรรมชาติ
 - 1.10 คำรับ
 - 1.11 คำต่างประเทศ
2. การใช้โวหาร
 - 2.1 บรรยายโวหาร

2.2 อธิบายโวหาร

2.3 พรรณนาโวหาร

2.4 เทศนาโวหาร

3. สลีลาการเขียน

เป็นการแสดงความคิดของผู้เขียนออกเป็นภาษาซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของผู้เขียนเอง

1. การใช้ถ้อยคำ

การรู้จักเลือกใช้คำเป็นศิลปะชั้นสูง เพราะเป็นถ้อยคำที่ใช้แทนเสียงเป็นเครื่องมือใช้ทำความเข้าใจ ตลอดจนแสดงความรู้สึนึกคิดของผู้เขียนจะต้องมีความสามารถในการเลือกใช้ถ้อยคำในงานวรรณกรรมของงานได้อย่างเหมาะสม มีความกระชับรัดกุมแจ่มชัดและเร้าอารมณ์ผู้อ่านได้เป็นอย่างดีจึงจะทำให้ข้อเขียนชวนอ่านน่าติดตาม ฉนวน สุรสิทธิ์ (2522 : 133) ได้กล่าวถึงการใช้ถ้อยคำว่า ถ้อยคำหมายถึง ถ้อยคำภาษาไทยที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในปัจจุบัน รวมทั้งภาษาบาลี สันสกฤต เขมร ชวา มลายู และรวมถึงถ้อยคำภาษาทั้งหลายที่มีอยู่แล้วและที่กำลังบัญญัติขึ้นใหม่ การใช้ถ้อยคำภาษาย่อมต้องเข้าใจความหมายของถ้อยคำนั้นประการหนึ่ง และต้องรู้จักหน้าที่ของคำและชนิดของคำว่าคำใดควรทำหน้าที่อย่างใด

จากการที่ได้ศึกษาการใช้ถ้อยคำในการเขียนบทความของ ทวี วัตงาม แล้วได้พบการใช้คำในลักษณะ ดังต่อไปนี้

1.1 คำภาษาถิ่น หมายถึง คำที่ใช้กันในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งและเข้าใจอยู่แต่เฉพาะคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ไม่เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไป บทความของ ทวี วัตงาม มีคำภาษาถิ่นอยู่บ้างเพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับของเล่น การละเล่นตามท้องถิ่นต่าง ๆ จึงมีภาษาถิ่นเข้ามาใช้เรียกอยู่บ้างเช่นคำว่า บอกโพละ, ไม้โพละ, อีโพละ, บักโพละ, โถกเถก, คาม, หมูเฮา ดังนี้

"โพละ" หมายถึง เสียงอย่างหม้อแตก

"บอก" ภาษาถิ่นภาคใต้ หมายถึง ปล้องไม้ไผ่มีข้อซังข้างกันสำหรับใส่ไม้ เป็นต้น

"อี" ภาษาถิ่นภาคเหนือ หมายถึง คำประกอบคำอื่นบอกให้รู้ว่าเป็นเพศหญิง หรือ คำประกอบหน้าคำบางคำเพื่อประโยชน์ในการออกเสียง

"บัก" ภาษาถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง คำเรียกชายที่เสมอกันหรือต่ำกว่าตรงกับคำว่า อ้าย หรือ หมายถึงของลับผู้ชาย

ทวี วัดงาม ใช้คำภาษาถิ่น ตามความหมาย ดังกล่าว ดังนี้ "ของเล่นชนิดนี้เด็กไทยเราเล่นกันทุกภาค แต่การเรียกชื่อนั้นจะแตกต่างกันออกไป เช่น ทางภาคใต้จะเรียกว่า "บอกโพละ" ทางภาคเหนือเรียกว่า "อีโพละ" ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือเรียกว่า "บั๊กโพละ" ภาคกลางเรียกว่า "ไม้โพละ" ซึ่งรวมความแล้วทั้ง บอกโพละอีโพละ บั๊กโพละและไม้โพละก็คือของเล่นชนิดเดียวกัน"

("ไม้โพละ," ของเล่นเด็กไทย, หน้า 41)

"โลกเอก" ภาษาอีสาน หมายถึง ชื่อของเล่นโบราณของเด็กไทยภาคอีสานชนิดหนึ่งโดยนำไม้ไผ่สองลำยาว ๆ ระหว่างกลางลำผ่า มีแขนงยื่น เพื่อใช้ทำเหยียบเดินไปมาเป็นขาก้าวยาว ๆ ภาคกลางเรียกว่า ไม้เดินสูง

ทวี วัดงาม ใช้คำภาษาถิ่นตามความหมาย ดังกล่าวดังนี้ "โลกเอก เป็นภาษาอีสานหรือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยเรา และเจ้าชาโลกเอกก็เป็นการเรียกชื่อของเล่นโบราณของเด็ก ๆ ในภาคอีสานชนิดหนึ่ง"

("ชาโลกเอก," สนุกกับของเล่น, หน้า 23)

"คาม" ภาษาอีสาน หมายถึง แมลงปีกแข็งชนิดหนึ่ง ตัวผู้มีเขายาวยื่นไปข้างหน้าและโค้งลงตรงปลายเป็น 2 แฉก ตัวเมียจะไม่มีเขา ภาคกลางเรียกว่า กว้าง

ทวี วัดงาม ใช้คำภาษาถิ่นตามความหมายดังกล่าว ดังนี้ "เหลือบไปเห็นพ่อค้าเขานำเอากว้างใส่กรงมาขาย ภายในกรงมีกว้างหลายสิบตัวผมเกิดความสนใจจึงออกปากถามกลับไปว่า แกมันมาจากไหน คนขายตอบผมเป็นสำเนียงชาวอีสานว่า คามพวกนี้เอามาจากยโสธรครับ คำว่าคามหมายถึงกว้างตามภาษาอีสานนั่นเอง"

("ชนกว้าง," การละเล่นของเด็กไทย, หน้า 43)

"หมู่เฮ่า" ภาษาอีสาน และ ภาคเหนือ หมายถึง พวกเรา ทวี วัดงาม มีการใช้ในความหมาย ดังกล่าว ดังนี้ "งานวัดก็ไม่เที่ยวเพราะมันเซย ถ้าไปงานวัดก็มีแต่หมู่เฮ่าหนุ่มสาวชาวอีสานที่มาค้าแรงงาน"

("ยิ่งธนู," สนุกกับงานวัด, หน้า 96)

"เสด็จเสียบพระนคร" หมายถึง เดินทางรอบพระนคร

"สกลมารค" หมายถึง ทางบก

"พระราชวโรกาส" หมายถึง ในโอกาส

"พระชนมพรรษา" หมายถึง อายุ

ทวี วัดงาม ใช้คำราชาศัพท์ ดังกล่าวข้างต้น ได้ตรงความหมาย และตรงตามพระราชประเพณีของพระมหากษัตริย์ ดังข้อความ ดังนี้ "ผมเองยังเคยรับเอากล่องคู่มือของแกมาขาย เมื่อคราวพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเสด็จเสียบพระนครทางสกลมารค ในพระราชวโรกาส ที่มีพระชนมพรรษาครบ 3 รอบ ในปี พ.ศ. 2506"

("กล่องคู่มือ," ของเล่นเด็กไทย, หน้า 121)

การใช้คำราชาศัพท์ ทวี วัดงาม มีใช้น้อยมากนัก ทั้งนี้เพราะเรื่องราวในบทความเป็นเรื่องเกี่ยวกับของเล่นและการละเล่นของเด็กไทยตามท้องถิ่นชาวบ้านทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำราชาศัพท์จึงมีน้อย อาจมีกล่าวถึงอยู่บ้าง เมื่อเรื่องราวเกี่ยวข้องอ้างถึงพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ดังที่ได้ยกมาวิเคราะห์ข้างต้น

1.3 คำศัพท์ หมายถึงคำยากที่ต้องแปล ส่วนใหญ่เป็นแปลคำที่นำมาจากภาษาอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาจากภาษา บาลี-สันสกฤต คำศัพท์เหล่านี้ผู้เขียนใช้มากพอสมควร และเป็นคำศัพท์ที่ใช้กันทั่วไป ไม่ยากจนเกินไปนัก ทวี วัดงาม มีการใช้คำศัพท์อยู่มาก ดังตัวอย่างข้อความที่ใช้คำศัพท์ ดังนี้

คำว่า "อุทาหรณ์" หมายความว่า ตัวอย่างที่ยกขึ้นมาอ้างให้เห็น ดังข้อความ ดังนี้ "พูดกันถึงถ้ามองนี่พอจะเป็นอุทาหรณ์ได้ว่าความเจริญทางสื่อต่าง ๆ ของเรานั้นมีประโยชน์อย่างมากมาย"

("ถ้ามอง," สนุกกับงานวัด, หน้า 120)

คำว่า "ปฏิภาณ" หมายความว่า เชาวน์วาทนาการกล่าวแก่นในที่นี้หมายถึงคนไทยมีเชาว์วาทนาการแก้ไขดัดแปลงของเล่นจากต่างประเทศดัง ข้อความดังนี้ "ภาพต่อนั้นถึงแม้จะเป็นของเล่นที่เข้ามาจากประเทศแต่คนไทยเราก็ใช้ปฏิภาณและปัญญาดัดแปลงให้มีแบบต่าง ๆ"

("เล่นภาพต่อ," การละเล่นของเด็กไทย, หน้า 39)

"เสด็จเสียบพระนคร" หมายถึง เสด็จทางรอบพระนคร

"สกลมารค" หมายถึง ทางบก

"พระราชวโรกาส" หมายถึง ในโอกาส

"พระชนมพรรษา" หมายถึง อายุ

ทวี วัตงาม ใช้คำราชาศัพท์ ดังกล่าวข้างต้น ได้ตรงความหมาย และตรงตามพระราชประเพณีของพระมหากษัตริย์ ดังข้อความ ดังนี้ "ผมเองยังเคยรับเอากล่องคู่มือของแกมาขาย เมื่อคราวพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเสด็จเสียบพระนครทางสกลมารค ในพระราชวโรกาส ที่มีพระชนมพรรษาครบ 3 รอบ ในปี พ.ศ. 2506"

("กล่องคู่มือ," ของเล่นเด็กไทย, หน้า 121)

การใช้คำราชาศัพท์ ทวี วัตงาม มีใช้ไม่มากนัก ทั้งนี้เพราะเรื่องราวในบทความเป็นเรื่องเกี่ยวกับของเล่นและการละเล่นของเด็กไทยตามท้องถิ่นชาวบ้านทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำราชาศัพท์จึงมีน้อย อาจมีกล่าวถึงอยู่บ้าง เมื่อเรื่องราวเกี่ยวข้องอ้างถึงพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ดังที่ได้ยกมาวิเคราะห์ข้างต้น

1.3 คำศัพท์ หมายถึงคำยากที่ต้องแปล ส่วนใหญ่เป็นแปลคำที่นำมาจากภาษาอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาจากภาษา บาลี-สันสกฤต คำศัพท์เหล่านี้ผู้เขียนใช้มากพอสมควร และเป็นคำศัพท์ที่ใช้กันทั่วไป ไม่ยากจนเกินไปนัก ทวี วัตงาม มีการใช้คำศัพท์อยู่มาก ดังตัวอย่างข้อความที่ใช้คำศัพท์ ดังนี้

คำว่า "อุทาหรณ์" หมายความว่า ตัวอย่างที่ยกขึ้นมาอ้างให้เห็น ดังข้อความ ดังนี้ "พูดกันถึงถ้ามองนี้พอจะเป็นอุทาหรณ์ได้ว่าความเจริญทางสื่อต่าง ๆ ของเรานั้นมีประโยชน์อย่างมากมาย"

("ถ้ามอง," สนุกกับงานวัด, หน้า 120)

คำว่า "ปฏิภาณ" หมายความว่า ความว่องไวในการกล่าวแก่นที่นี้หมายถึงคนไทยมีไหวพริบในการแก้ไขดัดแปลงของเล่นจากต่างประเทศดัง ข้อความดังนี้ "ภาพต่อนั้นถึงแม้จะเป็นของเล่นที่เข้ามาจากประเทศแต่คนไทยเราก็นำปฏิภาณและปัญญาดัดแปลงให้มีแบบต่าง ๆ"

("เล่นภาพต่อ," การละเล่นของเด็กไทย, หน้า 39)

คำว่า "กุศโลบาย" หมายความว่า อุบายอันแยบยลเป็นคำศัพท์ที่ ทวี วัฒนาม ใช้กับความฉลาดของผู้เล่นเกมชายเตงโม ต้องใช้อุบายอันแยบยลในการเล่นเกมนี้อย่างนี้ "แต่แท้จริงนั้นการตีเตงโมก็คือ กุศโลบาย ทำให้ผู้เล่นที่เป็นเตงโมเกิดความพลอยปล่อยมือหรือลืมตัวไม่ระวังนั่นเอง"

("ชายเตงโม" การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 111)

คำว่า "เอกลักษณ์" หมายถึง ลักษณะที่เหมือนกันลักษณะเฉพาะในที่นี้หมายถึง ปืนฉีดน้ำที่มีลักษณะเหมือนกันมาโดยตลอดเป็นปืนที่ถูกสร้างขึ้นใหม่เหมือนของจริงดังข้อความดังนี้ "เอกลักษณ์อย่างหนึ่งที่ต้องยกย่องชมเชยความต่อเนื่องการพัฒนาของปืนฉีดน้ำไม่ว่ายุคใดจะถูกสร้างออกเป็นสิ่งที่เยี่ยมอาภรณ์ที่เหมือนจริงเลย"

("ปืนฉีดน้ำ" ของเล่นเด็กไทย. หน้า 50)

คำว่า "อัจฉริยะ" หมายถึง วิเศษน่าอัศจรรย์ และคำว่า "สุนทรีย์" หมายถึง ความนิยมความงาม เป็นคำศัพท์ที่ ทวี วัฒนาม ใช้เมื่อกล่าวถึงการเล่นของเล่นและการดัดแปลงการเล่นของเด็กไทยว่าวิเศษน่าอัศจรรย์และมีความสวยงาม ดังข้อความ ดังนี้ "เมื่อพูดถึงตรงนี้ก็ ต้องพูดถึงความมีอัจฉริยะ และสุนทรีย์ในการเล่นการดัดแปลงการเล่นของเล่นของคนไทยให้เห็นเล็กน้อย"

("ร้อยสิบเอ็ดปีลูกโป่งเมืองไทย." ของเล่นเด็กไทย. หน้า 87)

คำว่า "อุปนิสัย" หมายความว่า ชั่ว ทวี วัฒนาม ใช้คำนี้เมื่อกล่าวถึงความชั่วร้ายของสังคม ของโลก ดังข้อความดังนี้ "ชนธรรมาชาติสร้างให้เด็กมีแต่ความง่วงเหงาเศร้าซึม พ่อเด็กโตขึ้นมาไม่เป็นผู้ใหญ่ที่ใคร่คบหาหมั่นหรือใคร่คบ โลกนี้จะอุปนิสัยขนาดไหน"

("สิ่งซึ่งหลัก." การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 21)

ทวี วัฒนาม มีการใช้คำศัพท์อยู่มากพอสมควร การใช้คำศัพท์ ทวี วัฒนาม จะใช้เพื่อให้ความหมายของข้อความเข้าใจง่ายตรงกับเนื้อความที่ต้องการสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ และเกิดอารมณ์ร่วมทางความหมายของเนื้อความตอนนั้น ๆ

1.4 คำภาษาปาก เป็นคำที่ใช้พูดกันในกลุ่มคนธรรมดาสามัญทั่วไปโดยมิได้คำนึง

ถึงความถูกต้องเหมาะสมซึ่ง ทวี วัดงาม นามมาใช้เขียนบทความอยู่มาก เป็นภาษาที่ ทวี วัดงาม
ถ่ายทอดเพื่อให้เกิดความเป็นกันเองเข้าใจอย่างง่าย ๆ ในการเขียนซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากเช่น

ก็วิเศษไม่เบา	ฮิตติดอันดับ
พูดอะไรเชย ๆ	เจ้าของอมคูดเล่น
พวกทะโมนไพร	ซิมไปเลย
บันจี้กระยาน	พ่อเจ้าประคุณ
จั่วหัวเรื่อง	ชนหัวลูก
วิ่งกันลั่นห้อย	แพลบเดียว
ประกวดอวดโฉม	พูดเชย ๆ
ไม่ไ้หุ	วิ่งโทง ๆ
อย่าเอ็ดไป	ลมแทบจับ
หาตัวจับยาก	เรียนรู้อย่างวิเศษ
สุดลิ่มทิ่มประตู	เล่นเอาจุ๊กแ๊ก
เทคโนโลยีสูงเอากการ	คุยไม้
สะใจ	รู้เข้าไป
นักวิชาเกิน	นรกจะกินหัว
เจ้าดำรับ	วงแตก
ผมไม่กระดิก	พ่อเจ้าประคุณ
พกเงินมาเยอะ	ไม่เบาทีเดียว
ไว้อ่เด็ก ๆ	ไม่เห็นฝุ่น
พุงกายไปเลย	สนุกและมัน
หมดชุด	เจ้าประคุณรุ่นชอง
น่วมไปตั้งตัว	

ฯลฯ

ตัวอย่างข้อความที่ใช้ภาษาปาก ดังนี้

คำว่า "วิเศษไม่เบา" เป็นภาษาปากที่ให้ความหมายได้อย่างชัดเจน และลึกกว่าคำว่า อร่อย การใช้คำว่า "วิเศษไม่เบา" จะให้ความรู้สึกที่พิเศษ และได้บรรยากาศของการกินที่มีรสชาติมากกว่า ดังข้อความ ดังนี้ "แกนกลางของกล้วยที่เรียกว่าไส้กล้วย นั้นสามารถนำแกงเลี้ยงหรือแกงส้ม ก็วิเศษไม่เบา เช่นกัน"

("ของเล่นจากต้นกล้วย," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 27)

คำว่า "ฮิตติดอันดับ" ทวี วัดงาม จะใช้คำว่า "นิยม" แทนก็ได้แต่ไม่ได้ช่วยให้ความหมายทำให้อธิบายได้บรรยากาศเท่ากันภาษาปากที่ใช้ ดังข้อความ ดังนี้ "เชื่อว่าเป็นฉีดยานี้จะเป็นของเล่นที่ยังคงฮิตติดอันดับในฤดูร้อนของแต่ละปีไปอีกนาน"

("ปีนฉีดยานี้," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 51)

ภาษาปาก "อะไรเซย ๆ" "เลื่อนหาย" และ "อมตุตเล่น" ฟังดูแล้วได้ความรู้สึกเห็นภาพพออย่างชัดเจน เป็นการใช้อย่างเป็นกันเองก็ผู้อ่านเหมือนกับว่า ทวี วัดงาม เล่าเรื่องให้ฟังในขณะนั้น ดังข้อความ ดังนี้ "เด็ก ๆ สมัยนี้พอพูดถึงอมยิ้มก็คงหัวเราะขบขันว่าทำไมถึงพูดอะไรเซย ๆ อย่างนี้ เพราะทุกวันนี้อมยิ้มก็กำลังจะเลื่อนหายไปจากความทรงจำหมดแล้ววันนี้อารมณ์ดี เลยเอาเรื่องอมยิ้มมาเล่าสู่กันไว้พอเป็นหลักฐานยืนยันในอนาคตว่าบ้านเราเมืองเราก็เคยมีเจ้าของอมตุตเล่นที่ชื่อว่า "อมยิ้ม" เหมือนกัน"

("อมยิ้ม," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 79)

คำว่า "ทะโมนไพร" เป็นภาษาปาก ที่สร้างอารมณ์ความน่ารัก เป็นกันเองของทวี วัดงาม ที่ใช้เรียกเด็ก ๆ ที่ซุกซนเป็นการว่ากล่าวเด็กอย่างน่ารัก ซึ่งจะใช้คำว่า "เด็กที่ซุกซน" แทนได้ แต่ให้ความรู้สึกความหมายที่เป็นกันเองน่ารักต่างกัน ดังข้อความ ดังนี้ "ร้ายไปกว่านั้นพวกทะโมนไพรยังชอบฉีกสมุดมาพับจรวดเล่นกันในช่วงเรียน"

("พุงจรวด," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 93)

ทวี วัฒนาม สามารถใช้คำว่า "เศร้าใจ" แทนคำว่า "ซึม" ซึ่งเป็นภาษาปากแทนได้ แต่ความหมาย ความรู้สึกชัดเจนของคำต่างกัน คำว่า "ซึม" ให้ความหมายกินใจมากกว่า ให้ความรู้สึกทางอารมณ์มากกว่า ดังข้อความ ดังนี้ "อย่าเอาเลยไม่เห็นจะดีดีหนวกหูเปล่า ๆ ไปซื้อเกมกตเล่นสนุกกว่าอีก" ผมเองพอได้ยินก็ซึมไปเลย"

("ระนาดรางเล็ก," สนุกกับของเล่น. หน้า 35)

คำว่า "พ่อเจ้าพระคุณ" หมายถึง เด็ก ๆ ทั้งหลาย ที่มาถึบจักรยานเล่น เป็นคำเรียกเด็กอย่างน่ารักและเป็นกันเอง ดังข้อความ ดังนี้ "ท่านจะนึกถึงวงจักรยานที่สนามหลวงเป็นแห่งแรกเพราะพ่อเจ้าพระคุณทั้งหลาย มาปั่นจักรยานอยู่กลางสนามหลวง"

("จักรยานเด็กที่สนามหลวง," สนุกกับของเล่น. หน้า 40)

คำว่า "จั่วหัวเรื่อง" เป็นภาษาปากหมายถึงการขึ้นหัวเรื่องหรือพาดหัวเรื่อง ทวี วัฒนาม ใช้ได้ความรู้สึกทางอารมณ์ ดังนี้ "เหตุที่เกิดขึ้นบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นนักเลงปลาเข็ม ตามที่กระผมได้จั่วหัวเรื่องไว้ก็เกิดขึ้นตรงนั้นแหละครับ"

("นักเลงปลาเข็ม," การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 58)

คำว่า "นวม" หมายถึง อ่อนนุ่มจนเกือบเหลว ทวี วัฒนาม ใช้เป็นภาษาปากทำให้เข้าใจง่าย ๆ คือการถูกทำร้ายจนร่างกายสาหัส ดังข้อความ ดังนี้ "...ซึ่งปัจจุบันขึ้นครเอามา ล้อเลียนลุ่มลุ่มห้าถ้าไม่ได้ถูกปืนก็คงนวมไปทั้งตัวละครับ"

("บทล้อเลียน," การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 87)

ทวี วัฒนาม มีการใช้ภาษาปากอยู่มาก ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเป็นกันเองกับผู้อ่าน และเพื่อให้เรื่องราวที่เขียนอ่านเข้าใจง่าย เพราะภาษาปากเป็นภาษาที่ใช้กันอยู่ทั่วไปมีความหมายชัดเจนอยู่ในตัวอยู่แล้ว

1.5 คำสแลง เป็นคำที่ใช้ในคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมักจะได้รับความนิยมเป็นครั้งคราว แล้วก็เลิกใช้ไปมีน้อยคำที่อยู่คงทน การใช้คำเช่นนี้ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เล่นตามยุคสมัย เพื่อสร้างบรรยากาศความสนุกสนานเพลิดเพลินให้แก่ผู้อ่าน เช่น คำว่า สูญพันธุ์ , เท่ , กร่าง , ลุ่น , สุดมันส์ , เต๋ย , ไก่ , กร่อย , เซ็ง , ฯลฯ ดังนี้

คำว่า "สูญพันธุ์" เป็นคำสแลง หมายถึง เทือกเขาเหล้ากอหมดสิ้นไป หรือ วัดงาม ใช้ความหมายว่าจักรยานเด็กที่สนามหลวงถูกโยกย้ายหรือเลิกกิจการไปนั่นเอง ดังข้อความ ดังนี้ "...ด้วยเหตุผลว่า จะเตรียมปรับปรุงสนามหลวง ไว้จัดงานฉลองสองร้อยปี กรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2525 นับตั้งแต่นั้นมาจักรยานเด็ก ๆ ที่สนามหลวงก็สูญพันธุ์อันตรธานไป..."

("จักรยานเด็กที่สนามหลวง," สนุกกับของเล่น. หน้า 40)

"รุ่น" หมายถึง สนับสนุน , เอาใจช่วยทำให้ทำสำเร็จ ดังข้อความ ดังนี้ "...ดังนั้น เวลาเมื่อเด็ก ๆ ไปส่งทำสิ่งน้ำตาเด็ก ๆ จะช่วยกันรุ่นจ้องตาม่กระพริบ..."

("เมื่อสิ่งน้ำตาเปลี่ยนสัญชาติเป็นไทย," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 19)

"สุดมันส์" หมายถึง สนุกมาก ดังข้อความ ดังนี้ "เอละครับพอทำไม้โพละเสร็จเรียบร้อยแล้ว คราวนี้ก็ถึงการเล่นที่สุดมันส์จะมาถึง..."

("ไม้โพละ," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 42)

"เต้ย" หมายถึง ผู้นำ, ผู้มีความเก่งกล้าสามารถ

"ไก่" หมายถึง สวยงาม ดังข้อความ ดังนี้ "บางท้องถิ่นเด็ก ๆ นิยมเดินขาโกกเถก แข่งกัน เหมือนเราวิ่งแข่งใครเดินได้ไกลเดินได้เร็วจะเป็นผู้ชนะไป เรียกว่าเดินขาโกกเถก ได้เป็น "เต้ย" "ไก่" เพราะสนุกอย่างบอกใคร..."

("ขาโกกเถก," สนุกกับของเล่น. หน้า 24)

"ชิง" หมายถึง การขับรถอย่างรวดเร็ว ดังข้อความ ดังนี้ "อีกวิธีหนึ่งพวกนี้ถ้าปัจจุบัน ต้องจัดว่าเป็นพวกชอบ "ชิง" เขาจะเอาลวดเส้นใหญ่ ๆ พอสมควรมาพันปลายไม้..."

("รถแกนหลอดด้าย," สนุกกับของเล่น. หน้า 146)

"เทห์" หมายถึง สวยงาม , สวยเก๋ ดังข้อความ ดังนี้ "บ้างก็เอามารบกันเหมือน ลีเก้ก็มี แต่จะให้เทห์ก็ต้องซื้อหมวกกระดาษหรือหมวกใบลานใส่สักคนละใบ แล้วก็คือแล้ววยถึง จะเทห์ระเปิด"

("ของเล่นหัตถกรรมไทยแล้วหายงานพระบาท," สนุกกับของเล่น. หน้า 176)

"กร่าง" หมายถึง วางใจ , เชื่อง ดังข้อความ ดังนี้ "ผู้ที่เล่นยิงยางเก่งได้ยามามากเขาก็นิยมเอารัดซื้อมือไว้ บางคนได้มากขนาดรดจากซื้อมือยันซื้อศอกก็มีนั่นแหละครับ ถือว่า "กร่าง" เดิมที"

("ยิงกอง," การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 54)

"เซ็ง" หมายถึง อาการเหงา , เบื่อหน่าย ดังข้อความ ดังนี้ "...ถ้าแม้ว่าเป็นเด็ก ก็ไม่พ้นเรื่องที่จะต้องหาอะไร มาเล่นให้สนุก ๆ สุดแต่หัวใจบรรณา แก่เซ็งแก่เหงากันไป..."

("ชวนควายดิน," การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 75)

ทวี วัดงาม ใช้คำสแลงในบทความอยู่หลายคำ ทั้งนี้เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ให้นำสนใจในเรื่อง เป็นการสร้างบรรยากาศให้กับผู้อ่านอย่างเป็นกันเองด้วยความสนุกสนานในการอ่าน

1.6 คำเฉพาะ เป็นคำที่ใช้เฉพาะในหมู่คน ใช้เฉพาะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในบทความของ ทวี วัดงาม เป็นคำที่ใช้เฉพาะการละเล่นของเล่นของเด็กไทย หรือคำที่ใช้เฉพาะของเล่นเด็กไทย จากการศึกษาบทความของ ทวี วัดงาม พบว่ามีคำเฉพาะที่ใช้เรียกชื่อเฉพาะของเล่น อุปกรณ์การเล่น ส่วนประกอบของเล่น และคำศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อเฉพาะการเล่นชนิดนั้น ๆ เช่น คำว่า อังแฟลม , ดีดมะกอก , ล่อเตี้ยม , นอนวัน , โถนา , ระเบิดพื้น , จูงหมา , คว่า , ตัด , จูงสุนัข , สามเหลี่ยม , ไล่ชิงช้า , ใบไม้ , สามแฉก , ข้ามโหล่ยิงปืน , คัดทางเสือ , เค้า , พันขั้ว , ระเบิดโก ดังนี้

"อังแฟลม" (อัง-แฟลม) หมายถึง ไฟฉายที่ใช้ในการเดินทางเวลากลางคืน ของคนโบราณ ดังข้อความ ดังนี้ "คราวนี้ท่านคงเดาออกแล้วนะครับว่า อังแฟลม ก็คือ ไฟฉายที่ใช้ในการเดินทางเวลากลางคืนของคนโบราณนั่นเอง ในหนังสืออักขราภิธานศรับที่ พ.ศ.2416 ของหมอบรัดเลย์ หน้า 800 มีคำว่า อังแฟลมปรากฏอยู่ด้วย..."

("อังแฟลม," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 37)

"ดีดมะกอก" หมายถึง การถูกทำโทษโดยการตีตบ เมื่อเล่นเกมแพ้ ดังข้อความดังนี้

"...ก็จะเป็นผู้ชนะไป คนที่ฝึกค้อยติ่งของตนไม่แตก คือ ด้าน และไม่มีเสียงดังหรือถ้าแตกหมดทุกคนแต่ค้อยติ่งก็就会被จับแพ้ ถูกทำโทษด้วยการตีค้อยหรือตีค้อยกกรอบวง การตีค้อยกกรอบก็คือการเอามือผู้ที่แพ้วางไว้ตามพื้น แล้วให้ผู้ชนะเอานิ้วตีลงไปในนิ้วตน ซึ่งจะมีความเจ็บมากพอสมควรทีเดียว"

("ประตักค้อยติ่ง," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 55)

"ส่อเตี้ยม" หมายถึง การเล่นลูกหินอย่างหนึ่ง ดังข้อความ ดังนี้ "ลูกหินมีวิธีการเล่นที่โลกไหนกว่าลูกแก้วมากคือเด็ก ๆ มักจะเล่นลูกหินโดยวิธี "ส่อเตี้ยม" คือมีฝ่ายหนึ่ง นำลูกหินของตนไปวางบนพื้นโล่ง ๆ ที่จุดใดจุดหนึ่ง ให้ห่างจากฝ่ายตรงกันข้ามพอสมควร แล้วกล่าวว่า "ส่อ" อีกฝ่ายหนึ่งต้องตัดสินใจว่าจะ "เตี้ยม" หรือไม่ ถ้าคิดว่าเตี้ยม คือปาลูกหินของตนไปยังลูกของฝ่ายส่อถ้าถูกก็จะได้ลูกหินของฝ่ายส่อเป็นกรรมสิทธิ์ แต่ถ้าคิดว่าจะไม่เตี้ยมไม่ถูกก็วางลูกหินของตนเองลงบนพื้นตรงจุดใดจุดหนึ่ง แล้วกล่าวว่า "ส่อ" บ้าง..."

("ลูกแก้ว ลูกหิน," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 153)

"นอนวัน" หมายถึงศัพท์ที่ใช้เรียกในการเล่นปั้นมะเขือ คือมีความเก่งงานการเล่นมะเขือ ดังข้อความ ดังนี้ "คนที่เล่นปั้นมะเขือมีฝีมือจะต้องปั้นให้ผลมะเขือของตนหมุนอย่างสม่ำเสมอซึ่งมีศัพท์เรียกทั่วไปว่า "นอนวัน" ถึงจะเรียกว่ามีความเก่งงานการเล่นมะเขือ"

("ปั้นมะเขือ," ของเล่นเด็กไทย, หน้า 169)

"โกนา""จีระ""พื้น""จุฬา" เป็นคำศัพท์ที่เรียกการเล่นลูกข่าง โดยมีความหมายในลักษณะการเล่นต่าง ๆ กัน ดังในข้อความ ดังนี้

มีศัพท์แสงของการเล่นลูกข่างที่น่าสนใจอยู่หลายคำ เช่นคำว่า "โกนา" ซึ่งหมายถึงเมื่อขว้างลูกข่างไปแล้วลูกข่างไม่เอาเดียวลงใบ หมุนกลับเอาหัวลูกข่างลงลักษณะนี้เรียกว่า "โกนา" ศัพท์ต่อมาคือ "จีระ" หมายถึงการแข่งขันลูกข่างกับคนอื่น เมื่อขว้างลูกข่างหมุนลงกับพื้น แล้วเอาเชือกพันลูกข่างของตนแล้วขว้างไปที่ลูกข่างที่ตาย เรียกว่า "จีระ"สำหรับลูกข่างที่ตายถ้าถูกจีระแล้วกระเด็นออกมานอกวงที่ขีดไว้ก็เรียกว่า "พื้น" คือ พื้นสภาพจากการตาย...เด็ก ๆ สมัยก่อนนี้ความชำนาญในการเล่นลูกข่าง ขนาด

ทำท่าพลิกเพลงต่าง ๆ นานาได้ เช่น ขว้างลูกข้างลงไบนพื้นแล้วลูกข้าง "นอนวัน" คือ หมุนนิ่งตรงไม่เอียงไปทางหนึ่งทางใด จากนั้นก็ใช้เชือกคล้องถึงลูกข้างไบนพื้นเรียกว่า ท่า "จุงหมา"

("ลูกข้าง," สนุกกับของเล่น, หน้า 19 - 20)

"คว่ำ""ตัด" หมายถึง คำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการเล่นว่าว ที่ใช้สายป่านของเชือกว่าว ทำให้คมแล้วใช้ "คว่ำ" หรือ "ตัด" กันดังข้อความ ดังนี้ "...แต่พวกเด็ก ๆ เขาจะมีการเอว่าวของตนขึ้นไป "คว่ำ" หรือ "ตัด" กันด้วย มันถึงจะมันคว่ำวิธีคว่ำหรือตัดกันนั้น จะต้องเริ่มจากสายว่าวที่เรียกว่าสาย "ป่าน" จะต้องคมเวลาว่าวขึ้นไปคว่ำกัน สายว่าวหรือป่านของแต่ละตัวจะตัดกันใครมีความคมกว่าก็จะตัดของฝ่ายตรงข้ามขาดไป ผู้ที่ตัดของคนอื่นขาดก็จะเป็นผู้ชนะ..."

("ทำป่านคม," สนุกกับของเล่น, หน้า 157)

"จุงสุนัข, สามเหลี่ยม, ไล่ชิงช้า, ไบนไม้, สามแฉก, ข้ามไหล่ยิงปืน" หมายถึงชื่อท่าต่าง ๆ ในการเล่นแข่งขันลูกตึง ดังข้อความ ดังนี้ "ผู้เขียนจำได้ว่ามีท่ามาตรฐานที่ใช้ในการประกวดหลายท่าด้วยกันที่ยังไม่ลืมคือท่าจุงสุนัข ท่าสามเหลี่ยม ไล่ชิงช้า ไบนไม้ สามแฉก ข้ามไหล่ยิงปืน ฯลฯ เมื่อฝรั่งลงทุนมาสาธิตถึงโรงเรียนแล้วมีหรือเด็กไทยจะไม่นิยม..."

("ลูกตึง," สนุกกับของเล่น, หน้า 172)

"คัดทางเสือ" หมายถึง ท่าทางการบังคับตัวให้ไปตามทิศทางที่ต้องการ ในการแข่งขันกีบครกดังข้อความ ดังนี้ "...ก่อนจะเล่นกีบครกได้จะต้องหัดทรงตัวบนครกให้ได้เสียก่อน ครั้นเมื่อทรงตัวได้แล้ว เวลากีบครกจะต้องรู้จักวิธีบังคับครกให้กลิ้งไปตามทิศทางที่ต้องการ ผู้ที่สามารถบังคับครกให้ไปตามความต้องการของตนได้พวกเด็ก ๆ สมัยก่อนเขาจะเรียกว่า "คัดทางเสือ" คือเปรียบเสมือนเรือที่มีหางเสือบังคับทิศทางได้นั่นเอง"

("กีบครกแข่ง," การเล่นของเด็กไทย, หน้า 29)

"เค้า" หมายถึงการลงทุนในการเล่นยิงกองโดยลงยางวงคนละเท่า ๆ กันเป็น "เค้า"

ดังข้อความ ดังนี้ "...คราวนี้ผู้ที่มาร่วมเล่นยิงกองก็จะตกลงกันว่าจะลง "เป้า" หรือลงทุนกัน ด้วยยางคนละกี่เส้น..."

("ยิงกอง," การละเล่นของเด็กไทย, หน้า 52)

"พันซุ่ม" หมายถึงศัพท์เฉพาะที่ใช้เรียกการเล่นพันอ้อยหลาย ๆ ต้นเรียงกันดังข้อความต่อไปนี้เป็น "คือการนำเอาอ้อยหลาย ๆ ลำมาตั้งพิงกันเอาไว้แล้วพันกันว่าจะเอามัดพันขาดหรือไม่ ใครที่มั่นใจว่าสามารถพันขาดจะเป็นผู้ลงมือพันเอง ผู้ร่วมเล่นคนอื่น ๆ จะเข้ามาตอรองกับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด จะพันกันมากน้อยเพียงใดก็สุดแต่จะตกลงกัน การเล่นช้องอ้อยในลักษณะนี้มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "พันซุ่ม"..."

("ช้องอ้อย," การละเล่นของเด็กไทย, หน้า 101)

"โต๊ะโก" หมายถึง เกมฟุตบอลบนโต๊ะใช้มือบิดไม้เตะลูกไม้กลม ๆ ดังข้อความ ดังนี้ "..."โต๊ะโก" คือ เกมฟุตบอลบนโต๊ะใช้มือบิดไม้เตะลูกไม้กลม ๆ ให้เข้าช่องของฝ่ายตรงข้ามอยู่พอดี ้วยรุ่นเหล่านั้ก็เล่นกันอย่างขะมักเขม้น..."

("ปากระบอง," สนุกกับงานวัด, หน้า 114)

ทว่า วัดงาม มีการใช้คำเฉพาะอยู่มากพอควรเพราะเป็นคำที่ใช้ในการเล่นชนิดต่างๆ ที่เรียกชื่อเฉพาะในการเล่นนั้น ๆ หรือบางคำก็ใช้เรียกชื่อเฉพาะของเล่น หรือเกมการเล่นบางอย่างโดยเฉพาะ จึงมีใช้มากพอควรเพื่อให้ตรงกับเรื่องที่เขียน

1.7 คำซ้อน ได้แก่การนำคำที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมาซ้อนกัน และคำซ้อนนี้มักจะมีเสียงสัมผัสคล้องจองกัน ทว่า วัดงาม นิยมนำคำซ้อนที่มีเสียงสัมผัสมาใช้ในการเขียนบทความมาก ทั้งนี้เพราะคำซ้อนจะช่วยเน้นความหมายให้ชัดเจนขึ้นและทำให้ไพเราะ เช่น

ยากจนขัดสน	ยักย้ายสายสะโพก
ซุบซิบนินทา	หน้าดำคร่ำเคร่ง
พินิจพิจารณา	สนุกสนานสำราญบานใจ
เลอะเทอะเปอะเปื้อน	เจ้าขุนมูลนาย
ล้มลุกคลุกคลาน	กระโดดโลดเต้น

ยากดีมีจน	บ้านนอกคอกนา
บ้านช่องห้องทับ	ป่าเขาลำเนาไพร
แหวะเวียน	เก็บตุน
ล้มหายตายจาก	อยู่ยงคงกระพัน
ซำรุดทุรทุหม	ดีร้นพันเทง
มิดคำเป็นย่า	คุยน้ำไอ้อวด
ตัวอย่างการใช้คำซ้อนดังกล่าวในบทความ	

"ยากจนขัดสน" หมายถึง ความลำบาก ไร้ญาติ ไร้ทรัพย์สิน ดังข้อความ ดังนี้ "...ตรงกันข้ามถ้าถามว่า แล้วเด็กผู้หญิงที่เกิดมาในครอบครัวที่ยากจนขัดสนเงินทองสะคงไม่มีโอกาสได้เล่นตุ๊กตาเป็นช่างแต่งผมเลย..."

("ตุ๊กตาผลตาล," ของเล่นเด็กไทย, หน้า 103)

"สนุกสนานสำราญบานใจ" หมายถึง ความสนุกสนาน สุขสบายใจ ดังข้อความ ดังนี้ "เชื่อว่าป็นจิตน้ำนั้น จะเป็นของเล่นที่ยังคงฮิตติดอันดับ ในฤดูร้อนของแต่ละปีไปอีกนาน เพราะนอกจากเล่นแล้วสนุกสนานสำราญบานใจ ยังความชื่นฉ่ำจากสายน้ำ..."

("ป็นจิตน้ำ," ของเล่นเด็กไทย, หน้า 49)

"อยู่ยงคงกระพัน" หมายถึง ทนทานต่อศาสตราวุธ ดังข้อความ ดังนี้ "ถ้าเป็นฤดูร้อนเช่นนี้เด็ก ๆ จะมีของเล่นสองชนิดที่เล่นกันมานานแสนนาน อย่างแรกคืออยู่ยงคงกระพันก็คือว่าวเด็ก ๆ ที่โตพอจะวิ่งเล่นได้ก็จะท้าวาวเล่นกัน"

("ป็นจิตน้ำ," ของเล่นเด็กไทย, หน้า 49)

"เลอะเทอะเปอะเปื้อน" หมายถึง เลอะเทอะ ดังข้อความ ดังนี้ "รายไหนก็รายนั้นกว่าจะได้กระทงออกมาเป็นรูปเป็นร่างแทบจะเป็นป้าข้อนหลาน คือ เลอะเทอะเปอะเปื้อนบางคนต้องถูกคุณครูให้ทำใหม่"

("กระทงก้านกล้วย," ของเล่นเด็กไทย, หน้า 162)

"ล้มลุกคลุกคลาน" หมายถึง ชวดเซ , ไม่มั่นคง ดังข้อความ ดังนี้ "ก็จะได้ใช้ความพยายาม ทรงตัวหัดขับขี่ล้มลุกคลุกคลาน หัวเข้าข้อศอกถลอกออกไปก็มีมากมายก็สมัยนั้นสนามหลวงไม่ได้ปลูกหญ้านี้ครับ"

("จักรยานเด็กที่สนามหลวง" สนุกกับของเล่น. หน้า 39)

"ยากดีมีเงิน" หมายถึง คนจนหรือคนร่ำรวย ดังข้อความ ดังนี้ "เจ้าตุ๊กตุนี่เป็นของเล่นที่เด็ก ๆ รู้จักกันเป็นอย่างดีไม่ว่าจะยากดีมีเงินอย่างไร เพราะหาง่ายราคาถูก"

("ตุ๊กตุน." สนุกกับงานวัด. หน้า 71)

"ป่าเขาลำเนาไพร" หมายถึง แนวป่าแนวเขา ดังข้อความ ดังนี้ "...รับรองได้รับไม่มีและแน่นอนเพราะทุกวันนี้ไม่ว่าป่าเขาลำเนาไพรที่ไหนเราจะเห็นเสอากาศที่วิระกะระกะไปหมด"

("ถ้ำมอญ" สนุกกับงานวัด. หน้า 121)

"ล้มหายตายจาก" หมายถึง การสิ้นสุดตายจากไป ดังข้อความ ดังนี้ "ข้าฯให้เพื่อนร่วมอาชีพไปสองรายคือนายหนูนเลื้อยคารมและ นายสวิง หัวล้าน ซึ่งบุคคลเหล่านี้ก็ล้มหายตายจากไปหมดแล้ว"

("ตู้เชื่อมซึ่งงานวัด." สนุกกับงานวัด. หน้า 64)

"ชำรุดทรุดโทรม" หมายถึง เสื่อม, บอบสลาย ร่วงโรยไป ดังข้อความ ดังนี้ "กิจการด้านรถก็เจริญได้สักพักหนึ่งก็เกิดปัญหา คือ บรรดาหัวหุ่นเมื่อมีการเคลื่อนย้ายบ่อย ๆ ก็เกิดการชำรุดทรุดโทรมขาดบ้างถลอกบ้าง..."

("ถ้ำนรก." สนุกกับงานวัด. หน้า 89)

"ตึกรังพันเทง" หมายถึง ทะเลาะวิวาทโดยใช้อาวุธ ดังข้อความ ดังนี้ "แต่ยุคก่อนนั้นเป็นยุคบ้านดีเมืองดี การตึกรังพันเทง ในงานวัดไม่ค่อยมี จึงไม่ค่อยมีปัญหา"

("ชกบอล." สนุกกับงานวัด. หน้า 102)

"คุยมั้ไออวด" หมายถึง คุยเกินความจริง ดังข้อความ ดังนี้ "...ซึ่งโดยปกติแต่ละฝ่ายก็จะมีกองเชียร์กันข้างละ 2-3 คน ซึ่งเป็นของธรรมดาที่ต่างฝ่ายต่างก็คุยมั้ไออวดสรรพคุณปลาของตน"

("นักเลงปลาเข็ม." การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 59)

ทวี วัดงาม ใช้คำซ้อนอยู่พอสมควร เพื่อให้บทความมีเสียงสัมผัสไพเราะ และช่วยให้ความหมายเกิดความชัดเจนขึ้น ผู้อ่านจะทำความเข้าใจบทความได้ดียิ่งขึ้น

1.8 คำซ้ำซ้อน หมายถึง คำซ้อนที่มีการใช้คำเดียวกันหลาย ๆ ครั้งในข้อความ เพื่อเน้นให้มีน้ำหนัก ในบทความของ ทวี วัดงาม นอกจากการใช้คำซ้ำแล้ว ทวี วัดงาม ยังนิยมใช้คำซ้ำซ้อนอีกด้วย คำซ้ำซ้อนที่ปรากฏในบทความของ ทวี วัดงาม มักเป็นประเภท 4 คำ โดยคำที่หนึ่งและคำที่สามเป็นคำเดียวกัน มีความหมายรวมกัน เช่น

หอมปากหอมคอ	หมดไส้หมดพุง
มือห่างตีนห่าง	ชุดเลือดชุดเนื้อ
เป็นคู่เป็นแคว	น้ำอดน้ำทน
แต่งเนื้อแต่งตัว	ชิงไหวชิงพริบ
ผู้หลักผู้ใหญ่	ผู้เฒ่าผู้แก่
ล้มกลิ้งล้มหางาย	กระจุกกระจิก

ตัวอย่างข้อความที่ใช้คำซ้ำซ้อน

"หอมปากหอมคอ" หมายถึง เล็ก ๆ น้อย ๆ ดังข้อความดังนี้ "วันนี้คงจะเล่าสู่กันฟัง พอหอมปากหอมคอแค่นี้ก่อน เพราะถ้าจะเล่ากันจริง เรื่องชิงช้าสวรรค์นี้จะต้องมีตอนสอง..."

("ชิงช้าสวรรค์." สนุกกับงานวัด. หน้า 75)

"หมดไส้หมดพุง" หมายถึง การเปิดเผยเรื่องราวโดยละเอียด ดังข้อความดังนี้ "ครั้นพอไปโรงเรียนกันแล้ว ถ้าเป็นนักเรียนเก่า คือนักเรียนที่เคยเรียนมาแล้วหนึ่งปีขึ้นไป เช่นพวกประถมปีที่สามหรือประถมที่สี่ พวกนี้สำคัญพอเจอหน้ากัน จะคุยมั้เล่าประสบการณ์ของตนเองระหว่างปิดเทอมว่าตนเองไปเที่ยว ไปพบ ไปเห็นอะไรมาบ้าง ชนิดที่เรียกว่าน้ำลายแตกพองกันไปหมด ไม่ว่าใครจะมีอะไรก็มาเล่ากันจนหมดไส้หมดพุง"

("ปริศนาศัพทไทย." การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 105)

"มือห่างตีนห่าง" หมายความว่า สُر่ายสُر่าย, เล่นเล่น, สะเพร่า, ไม่ระมัดระวัง ดังข้อความดังนี้

ในสมัยก่อนนั้นบรรดาคุณแม่ คุณพี่สาวทั้งหลายจะมีความเป็นกุลสตรีอยู่อย่างหนึ่งก็คือการที่เกิดเป็นกุลสตรีแล้วเย็บผ้าเป็นอย่างน้อยถ้าเย็บเป็นตัวไม่ได้ก็ต้องสามารถปะชุนเสื้อผ้าที่ขาดได้กันทุกคนใครก็ตามเกิดอุตรีเย็บไม่เป็นก็จะได้รับการดูแคลนจากผู้พบเห็นเก็บเอาไปซุบซิบนินทากันว่าลูกสาวบ้านนี้เย็บผ้าไม่เป็น "มือห่างตีนห่าง" ดังนั้นเด็กผู้หญิง จึงถูกหัดเย็บผ้าให้เป็นกันตั้งแต่รู้ความกันเลยทีเดียว

("รถแกนหลอดด้าย." สนุกกับของเล่น. หน้า 145 - 146)

"ชุดเสื้อชุดเนื้อ" หมายถึง เรียกเอาราคาหรือดอกเบี้ยเกินสมควร ดังข้อความ ดังนี้ "...จะซื้อมือจะซื้อรถทุกรายไปอัตราค่าเช่าที่ติดไว้ ก็ไม่ได้ชุดเสื้อชุดเนื้อแต่ประการใด คิดค่าบริการรถจักรยานคันละ 2 บาทต่อครึ่งชั่วโมงหรือถ้ามีลูกค้ามากก็ 20 นาที รถจีบ รถสามล้อคันละ 3 บาท"

("รถเล็ก." สนุกกับของเล่น. หน้า 82)

การใช้คำซ้ำซ้อนของ ทวี วัฒนาม มีใช้อยู่บ้างเพื่อเป็นการเน้นข้อความให้มีน้ำหนัก ทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจในบทความยิ่งขึ้น และทำให้เข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้นด้วย

1.9 คำเลียนเสียงธรรมชาติ จากบทความของ ทวี วัฒนาม มีการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติอยู่มากพอสมควรส่วนใหญจะเป็นการเลียนเสียงวัตถุสิ่งของที่กระทบกัน เสียงร้อง เสียงลม เป็นต้น ดังเช่น คำว่าเสียงกระดิ่งดังกราว , คิงคองร้องแอ้ ๆ , เสียงดังโครม, ร้องกรี๊ด, เสียงดังโพละ ๆ ๆ , เสียงป๊อกแป๊ก ๆ , แดกดังแป๊ะ, ชนกันดังปึก ๆ , เสียงดังวี๊ด ๆ , เสียงดังเซ้ง ๆ , แดกดังโพล๊ะ , เสียงรวักราว ๆ ป๊อง ๆ ๆ , เสียงดังกราว , น้ำเสียงดังตูม, ปิดเล่นดังฮึดฮึด ฯลฯ

ตัวอย่างการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติในบทความ

...ตัวสัตว์และตัวการ์ตูนก็จะวิ่งไปตามสายพานดังกล่าว คนที่ยิงก็เลือกยิงเจ้าตัวไหนถูกยิงล้มก็จะมีเสียงกระดิ่งดังกราวขึ้นมาเป็นที่สนุกสนานพอสมควร

("ร้านยี่ปึงงานวัด," สนุกกับงานวัด. หน้า 55)

คังคองนั้นจะมีเป็นเป็นที่หน้าอกด้านซ้ายเวลาถึงถูกแบ็น คังคองจะร้องดังแอ้ ๆๆ พร้อม
กับยกมือขึ้นในลักษณะยอมแพ้

("ร้านยี่ปึงงานวัด," สนุกกับงานวัด. หน้า 56)

การเล่นไม้โพละนั้นจะทำให้สนุกต้องทำเล่นกันหลาย ๆ คนแข่งกันยิงจะมีเสียงดังโพละ ๆ ๆ
เพรียกไปหมด

("ไม้โพละ," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 43)

อีกท่อนหนึ่งจะพูดเอาน้ำเย็นเข้าไป แทนที่หมูนเวียนกันอยู่อย่างนี้ เสียงขยับตัวของแผ่น
โลหะข้าง เมื่อถูกความร้อนเผาจะดัง เสียงป๊อกแป๊ก ๆ ๆ ไปเรื่อย ๆ

("เรือป๊อกแป๊กหายไปในไหน," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 46)

...เอามือบีบคั้นบีบด้านล่างเท่านั้น ตึกตาหัวล้านสองตัวก็จะกระดกหัวเข้าหากันเอา
หัวล้านที่แดงระเรื่อชนกันดังป๊ึก ๆ ซึ่งจะดังมากน้อยอยู่ที่แรงบีบ

("หัวล้านชนกัน," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 74)

...บางครั้งกังจักรสองอันกระทบกันจะเกิดเสียงดังเซ้ง ๆๆ เหมือนเสียงมีดรบกัน

("กังจักรผาเปี้ยว," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 107)

โดยการอมเมล็ดถั่วเขียวไว้ในปากจำนวนมาก ๆ แล้วเป่าออกมาติดต่อกันเหมือนป็นกล
เวลาเป่าโดนกระป๋องนมที่เป็นเป้าจะมีเสียงรวิกราว ๆ ป๊อง ๆ ๆๆ ติดกันเป็นที่พอใจ

("สิ่งทำไม้ซาง," สนุกกับของเล่น. หน้า 30)

ทวี วัดงาม มีการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติอยู่มากในบทความ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านได้
อารมณ์ความรู้สึก สมจริงในการอ่าน และให้ผู้อ่านเข้าใจในเรื่องราวได้อย่างละเอียดชัดเจน

1.10 คำรับ หมายถึง คำขึ้นรับเป็นคำที่อยู่ท้ายข้อความหรือคำพูด ทวี วัดงาม

ใช้คำรับอยู่มากทั้งนี้เป็นเพราะ ทวี วัตงาม ใช้ภาษาสนทนาเพื่อพูดคุยแสดงความเป็นกันเองกับผู้อ่านจึงทำให้คำรับเป็นระยะ ๆ แม้ว่าจะเป็นงานเขียนก็ตาม คำรับที่ใช้ได้แก่ คำว่า ครับ, นะครับ, ชิคครับ, เกอะครับ, เล่าครับ, อย่างนี้ครับ, ลีครับ, นี่ครับ, กระมังครับ ฯลฯ

ตัวอย่าง คำรับ ดังต่อไปนี้

คำรับ "ครับ" เป็นคำรับแสดงความสุภาพ คำรับ "ชิครับ" แสดงอารมณ์ขี้ขวน ำหน้าเลขสี่ใบแทงหวย ดังข้อความ ดังนี้ "...บางคนยุคนมาเสี่ยงทายเลยว่า "ลุงครับ เลขสี่เอาใบแทงหวยเลยชิครับ"

("ตู้เขียนชิงงานวัด." สนุกกับงานวัด. หน้า 64)

คำรับ "เกอะครับ" เป็นคำรับแสดงอาการเชื่องขวนด้วยความสนิทสนมเป็นกันเอง ด้วยความคุ้นเคย ดังข้อความ ดังนี้ "แต่เขานำเอามาให้เด็ก ๆ ไว้เล่นกัน และผมก็รับรองได้ว่าไปดูเกอะครับ บนกองทรายนั้นจะมีเด็ก ๆ เล่นกัน"

("ก่อกองทราย." สนุกกับงานวัด. หน้า 70)

คำรับ "แหละครับ" เป็นคำรับแสดงการขึ้นานสิ่งที่เคยรู้เข้าใจกันมาก่อนแล้ว ดังข้อความ ดังนี้ "...เพราะท่าน น.อ.เลื่อน พงษ์โสภณ "บิดาแห่งเครื่องเล่นกลไกในงานวัด"เจ้าเก่านั้นแหละครับ ท่านเล่าว่า"

("มอเตอร์ไซด์โด่ง." สนุกกับงานวัด. หน้า 80)

คำรับ "โหมครับ" เป็นคำรับ แสดงการถามเพื่อต้องการคำตอบจากผู้อ่าน ดังข้อความ ดังนี้ "...เพราะต้องการเงิน 200 เหรียญจะไปเรียนต่อที่อเมริกาผลปรากฏว่าเป็นอย่างไรท่านผู้อ่านทราบโหมครับ"

("มอเตอร์ไซด์โด่ง." สนุกกับงานวัด. หน้า 82)

คำรับ "เล่าครับ" เป็นคำรับแสดงถึงอารมณ์ที่ขอความเห็นใจ ดังข้อความ ดังนี้ "...ยังมีสาว ๆ หน้าแฉล้มเอ่ยปากเชื่องขวน ถ้าไม่ลองดูก็คงจะกระไรอยู่เหมือนกันครเล่าครับ จะอดได้"

("ปากะป่อง," สนุกกับงานวัด. หน้า 112)

คำรับ "กระมังครับ" เป็นคำรับแสดงการชี้ชวนให้ทำตาม ดังข้อความดังนี้ "ส่วนบรรดา ท่านวัยรุ่นที่ชอบฉีดสเปรย์ไว้ตามผนังบ้านคนอื่นนั้น หันมาเล่นปืนฉีดน้ำกันจะดีกว่ากระมังครับ"

("ปืนฉีดน้ำ," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 51)

ทวี วัฒนาม ใช้คำรับในบทความหลายคำ เป็นการใช้ภาษาสนทนาพูดคุยแสดงความ เป็นกันเองกับผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านอยากอ่าน สนุกสนานไปกับเนื้อหาสาระ ตลอดจนจบเรื่องการใช้ คำรับมีหลายลักษณะความหมาย ทวี วัฒนาม จะใช้ให้ตรงความหมาย ความรู้สึก เฉพาะในบทความแต่ละตอนให้สัมพันธ์กัน

1.11 คำต่างประเทศ จากการศึกษาบทความของ ทวี วัฒนาม พบว่ามีคำ ภาษาต่างประเทศปะปนอยู่บ้าง ส่วนใหญ่จะเป็นคำภาษาอังกฤษซึ่ง ทวี วัฒนาม จะเลือกนำมาใช้ เฉพาะที่จำเป็น โดยจะเลือกใช้วิธีการ "ทับเสียง" เป็นส่วนมาก คือการเขียนคำภาษาต่างประเทศด้วยตัวอักษรไทย ดังตัวอย่าง เช่น

เทคโนโลยีมาจากคำว่า Technology แปลว่า วิชาช่าง, วิชาเทคนิค ดังข้อความดังนี้ "...บางครั้งรอบรั้วมีลูกหลายคนก็ซื้อแจกคนละลำ เด็ก ๆ จะเอามาเล่นแข่งกันสมัยนั้นก็นับว่า เป็นของเล่นที่มีเทคโนโลยีสูงเอากการทีเดียว"

("เรือป็อกแป็กหายไปในไหน," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 46)

มอเตอร์ มาจากคำ Motor แปลว่า เครื่องยนต์ ดังข้อความ ดังนี้ "...สำหรับอายุ ชัยของเรือของเล่นปัจจุบันคงมีแต่เรือที่ขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ไฟฟ้าหรือบังคับวิทยุ..."

("เรือป็อกแป็กหายไปในไหน," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 47)

สเปรย์ มาจากคำว่า spray แปลว่า เครื่องฉีดน้ำ ดังข้อความ ดังนี้ "...ส่วนบรรดา พวกวัยรุ่นที่ชอบฉีดสเปรย์ไว้ตามผนังบ้านคนอื่นนั้น หันมาเล่นปืนฉีดน้ำกันจะดีกว่า..."

("ปืนฉีดน้ำ," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 51)

เทคนิค มาจากคำ Technic แปลว่า กลวิธี ดังข้อความ ดังนี้ "...ท่านอาจจะเห็น

ว่าการเล่นประทัดคล้ายตั้งนี้เป็นการเล่นที่ง่ายก็จริงแต่การเล่นอย่างนี้ก็ต้องใช้เทคนิคเหมือนกัน..."

("ประทัดผัดคล้ายตั้ง." ของเล่นเด็กไทย. หน้า 55)

เซลลูลอยด์ celluloid แปลว่า พลาสติกใส

พลาสติก plastic แปลว่า บั่นเป็นรูปขึ้น

ฟิล์ม film แปลว่า หุ้มด้วยเยื่อบาง, ถ่ายภาพยนตร์

ก๊อปปี copy แปลว่า คัด, จาลอง, เลียนแบบ ดังข้อความ ดังนี้

เซลลูลอยด์ตัวนี้เขากล่าวว่าเป็นผลผลิตมาจากพืช ส่วนจะมีรายละเอียดความเป็นมาอย่างไรนั้น ผมเองก็จนด้วยเกล้าเพราะไม่ได้ว่าเรียนมาทางนี้ แต่คุณสมบัติเมื่อผลิตออกมาแล้วจะมีลักษณะใกล้เคียงกับพลาสติกใสแผ่นบาง ๆ แต่จะมีความกรอบกว่า นอกจากเขาจะนำเอาเซลลูลอยด์มาขึ้นลิตตุ๊กตาแล้ว ฟิล์มภาพยนตร์สมัยก่อนก็ทำจากเซลลูลอยด์นี้เหมือนกันเมื่อฝรั่งผลิตตุ๊กตาชนิดนี้ออกมาก็ได้รับความนิยมดังที่กล่าวมาแล้วเยอรมนีก็ผลิตตามออกมาบ้างและในที่สุดก็รุ่นที่ก๊อปปีออกมาตีตลาดแตกกระเจิงไป เพราะทำได้เหมือนและถูกกว่าของทางยุโรป แม้ว่าคุณภาพจะด้อยกว่าก็ตาม"

("ตุ๊กตาเซลลูลอยด์." ของเล่นเด็กไทย. หน้า 97)

เชียร์ cheer แปลว่า ยินดี ดังข้อความ ดังนี้ "ความสนุกของเรือก้านกล้วยอยู่ที่ต่างคนต่างเชียร์เรือของตนเอง ดวงตาจับจ้องเรือที่กำลังเล่นไปบนผิวน้ำ..."

("เรือก้านกล้วย," สนุกกับของเล่น. หน้า 87)

กาลาดีเนอร์ gala-dinner แปลว่า งานเลี้ยงฉลองมือคำ ดังข้อความ ดังนี้ "ปัจจุบันยังพอจะหาจักจั่นเล่นได้ เมื่อปีก่อนผมไปส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ตามคำเชิญของโรงแรมใหญ่แห่งหนึ่งที่กลางเมืองเชียงใหม่ตอนค่ำ วันที่ 31 เขาจัดงานกาลาดีเนอร์ให้ที่ห้องใหญ่ มีแขกทั้งไทยและต่างประเทศมากมายเต็มห้อง ทางโรงแรมได้แจกของที่ระลึกใส่กล่องไว้..."

("จักจั่น," สนุกกับของเล่น. หน้า 175)

โชว์ show แปลว่า การแสดง ดังข้อความ ดังนี้ "ยางวง" ก็จะได้รับการเอาไปวาด

โชวันตุ ำให้เด็กุ่นำหม่ ๆ ได้ทั้งและประหลาดำเจเล่น ๆ ว่านำนำเชื่อเลย "ยำงวง" ธรรมดำนำนีจะเล่นได้สนุกและมันบำนนั้น คงจะสะใจดีนะครับ"

("ปัจจุบันเด็กำไทยเล่นเปำกบนำเป็น," กำรละเล่นของเด็กำไทย. หน้า 44)

สไลเดอร์ slider แปลว่า ที่สำหรับเลื่อน ดังข้อความ ดังนี้ "...ภำพควำมจำเำกำ จึงได้ปรำกฏขึ้นในหัวสมอง ที่นำค้อยจะเจียบแหลมเทำค่นักของมม กำนั้นก็ลองไปเปิดพจนำนุกรม หรือดิกชันนารีภำษำอังกฤษคว่ำคว่ำ "สไลเดอร์" นั้นมีควำมหมำยตรง ๆ ว่าอย่ำงไร"

("ภูเขาทองสไลด์เดอร์," กำรละเล่นของเด็กำไทย. หน้า 119)

คอนโดมิเนียม Condominium แปลว่า อำครำชุด

ทาวน์เฮ้ำส์ Townhouse แปลว่า บ้ำนแถว

วิดีโอเกมส์ Video-Game แปลว่า เครื่องเล่นเกมส์ ดังข้อความ ดังนี้ "...ที่มีบ้ำนอยู่ใกล้กันเทำนั้น เด็ก ๆ นำมีเล่น เพราะบ้ำนของพวกเขำ เป็นคอนโดมิเนียมหรือ บ้ำนทรงปิ่นโต มิจะนั้นก็อยู่ทาวน์เฮ้ำส์ เด็กสมัยนี้จึงหมดสิทธิที่จะเล่นอะไรหลำย ๆ อย่ำง อย่ำงที่เด็กำโบราณได้เล่น เพื่อนที่ใกล้ชิดเด็ก ๆ ในโลกปัจจุบันนี้มำกที่สุดก็คือวิดีโอเกม นั่งกดกันหน้าค้ำคว่ำเคร่งกันไปตำม ๆ กัน"

("โฮกปิ่น," กำรละเล่นของเด็กำไทย. หน้า 137)

โปสการ์ด มำจากค้ำ Post-card แปลว่า ไปรษณียบัตร

กระดำชบุรีฟ มำจากค้ำ Proof แปลว่า กำรพิสูจน์เพื่อตรวจแก้ ดังข้อความ ดังนี้ "ลักษณะของเขียนชื่ก็มำขนาดเทำภำพถ้ำยโปสการ์ด ใช้พิมพ์ลงบนกระดำชบุรีฟธรรมดำนีแหละครับ..."

("ตู้เขียนชื่งำนวัด," สนุกกับงำนวัด. หน้า 63)

สมำรต์ มำจากค้ำ smart แปลว่า งำม , ำก้ , ำเก้ ดังข้อความ ดังนี้ "...ย้อนไปสมัยปี พ.ศ.2501-2502 ยุคนั้นชำวำไทยนิยมเล่นกล้ำมเพำะภำยำครมีกล้ำมำหญ่ถือว่าสมำรต์..."

("ชกบอล," สนุกกับงำนวัด. หน้า 97)

แฮปปี้ มาจากคำ happy แปลว่า มีความสุข ดังข้อความ ดังนี้ "...เพราะพวกหนุ่มๆ จะได้แข่งกันอวดโฉมโชว์พลังกัน คนที่แฮปปี้มีรายได้ก็จะเป็นเจ้าของตู้เป็นธรรมดาอยู่"

("ชกบอล," สนุกกับงานวัด. หน้า 100)

ทวี วัดงาม ใช้คำต่างประเทศปะปนในบทความอยู่บ้าง ส่วนใหญ่เป็นคำภาษาอังกฤษ คำภาษาอังกฤษที่ใช้เพื่อให้เข้ากับเนื้อหาบางส่วนที่จำเป็นต้องใช้ ต้องใช้ทับเสียงภาษาอังกฤษ เป็นส่วนมาก ทั้งนี้เพื่อให้เนื้อหาสาระเข้าใจง่าย ตรงรูปศัพท์ที่มาจากภาษาต่างประเทศ ซึ่ง บางครั้งถ้าแปลเป็นภาษาไทยผู้อ่านอาจจะเข้าใจได้ยาก ทวี วัดงาม จึงจำเป็นต้องใช้คำอยู่บ้าง ดังกล่าว

จากการศึกษาการใช้ถ้อยคำในบทความของ ทวี วัดงาม ผู้วิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ผู้เขียน จะใช้คำระดับที่ไม่เป็นทางการ เนื่องจาก การเขียนแบบสนทนากับผู้อ่านเพื่อสร้างความสนิทสนมคุ้นเคยและเป็นกันเองกับผู้อ่าน คำที่ไม่เป็นทางการในบทความมีการใช้คำภาษาปาก คำสแลง และคำรับ ส่วนการใช้คำซ้อน คำเลียนเสียงธรรมชาติ ผู้เขียนใช้เพื่อให้ภาษาไพเราะสละสลวย และเกิดภาพพจน์ชัดเจนเข้าใจง่าย การใช้คำภาษาถิ่น และคำเฉพาะผู้เขียนจำเป็นต้องใช้เพื่ออธิบายของเล่นและการเล่นที่มีมาแต่โบราณ ซึ่งเรียกกันมาเช่นนั้น ส่วนการใช้คำศัพท์บาลี สันสกฤต คำภาษาอังกฤษ ซึ่งค่อนข้างเป็นภาษาทางการนั้นส่วนใหญ่มักเป็นคำที่พอเข้าใจกันได้ไม่ยากจนเกินไปและมีการใช้ทั่วไปทั้งการพูดและการเขียนจนแพร่หลายแล้ว

จึงพอสรุปได้ว่าด้านการใช้ถ้อยคำของ ทวี วัดงาม ในบทความหมายใช้ได้ดีเหมาะสมกับ เนื้อหาสาระที่บอกเล่าทำให้เข้าใจเรื่องราวชัดเจน เห็นภาพโดยตลอด

2. การใช้โวหาร

โวหารเน้นการใช้ถ้อยคำอย่างมีชั้นเชิง เป็นการแสดงข้อความออกมาในทางองต่าง ๆ เพื่อให้ข้อความได้นัยความดี มีความหมายแจ่มแจ้ง เหมาะสมและน่าฟัง

จากการศึกษาบทความของ ทวี วัดงาม ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้โวหาร 4 ชนิดคือ

2.1 บรรยายโวหาร

2.2 อธิบายโวหาร

2.3 พรรณนาโวหาร

2.4 เทศนาโวหาร

2.1 บรรยายโวหาร (สมพร มั่นตะสูตร 2525 : 157) หมายถึงโวหารเล่า

เรื่องราวต่าง ๆ เป็นลำดับ เป็นการกล่าวถึงเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกัน โดยชี้ให้เห็นถึงฉากหรือสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ สาเหตุที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์ สภาพแวดล้อม บุคคลที่เกี่ยวข้องตลอดจนผลที่เกิดจากเหตุการณ์นั้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง การบรรยายจะชี้ให้เห็นว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร เพื่ออะไร และผลที่ตามมาเป็นอย่างไร ทั้งนี้โดยวางลำดับให้เหมาะสมกับการดำเนินเรื่อง

ทวี วัฒนาม มีการใช้บรรยายโวหาร เพื่อเล่าเรื่องของเล่น และการละเล่นของเด็กไทยอยู่มาก

ทวี วัฒนาม ได้บรรยายเล่าเรื่องเหตุการณ์เมื่อผู้เขียนยังเป็นเด็ก ได้มีโอกาสได้เล่นม้าก้านกล้วยและของเล่นทำจากใบตอง จึงได้เล่าเรื่องในอดีตให้ฟัง ดังข้อความ ดังนี้

สมัยผู้เขียนเป็นเด็ก ๆ ตัวยังเล็กอยู่นั้นคราวใดที่คุณแม่ท่านทำห่อหมก หรือห่อข้าวต้มมัด แล้วละก็เป็นอันว่าบ้านนั้นได้สนุกกันเต็มที่ เพราะว่าห่อหมกก็ดี ข้าวต้มมัดก็ต้องงาช้างใบตอง คุณพ่อจะไปตัดใบตองมามากหลายทาง เป็นโอกาสให้สามารถไปเกณฑ์เอาเพื่อน ๆ มาจองม้าก้านกล้วยกันคนละตัว พอได้ครบทุกคนแล้วก็ขึ้นนั่งรถลอบลานบ้าน ปากร้องอื้อ ๆ บ้าง ก๊อบ ๆ บ้างสุดแต่จะทำอย่างไรให้เสียงเหมือนม้าร้องม้าวิ่งก็แล้วกันบางครั้งวิ่งชนกัน ล้มกลิ้งล้มพายไปก็มีครันพอเหนื่อย เข้าก็หันมาม้วนใบตองเป่า เป็นเป่าแข่งกันว่าของใครจะเสียงดีเสียงดังกว่ากัน เป่าไปเม้าบผู้ใหญ่วางงานกันไป พอเริ่มเป่าเริ่มเพลียก็พอดีขนมสุก นั่งรับประทานขนมร้อนจากเตาเป็นการสังท้าย ก่อนที่จะแยกย้ายไปบ้านใครบ้านมัน ด้วยตะวันเริ่มตกดิน

("ของเล่นจากต้นกล้วย," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 29 - 30)

ทวี วัฒนาม ได้บรรยายรูปร่างลักษณะของไฟผ่องไทยแต่ละชนิด ดังข้อความ ดังนี้

"ไฟผ่องไทยเรานั้น ทำเป็นตัวรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดที่นิยมใช้เล่นกันกว้างประมาณ 2 เซนติเมตร ยาว 8 เซนติเมตร มุมทั้งสี่ปาดมนผลิตจากกระดาษอัดหนา ด้านหนึ่งเป็นพื้นสีขาวพิมพ์รูปภาพแสดงชนิดต่าง ๆ ของตัดไฟเอาไว้ ส่วนอีกด้านหนึ่งพิมพ์สีเหลืองก็มี สีเขียวก็มี สีแดงก็มีหนึ่งสำหรับมีจำนวน 120 ตัว"

("กั๊กทันไฟผ่อง," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 81)

เป็นการบรรยายเล่าเรื่องความเป็นมาของหน้ากาก ว่ามาจากภาพยนตร์ที่เข้าฉายในสมัยก่อน เด็ก ๆ นิยมชมชอบจึงมีการจัดทำกันมาก ดังข้อความ ดังนี้

ผมจำได้ว่าเมื่อวันที่ภาพยนตร์เรื่องอินทรีแดงเข้าฉายนั้นทั่วกรุงเทพฯ ซึ่งประชากรยังไม่มากมายอะไรกันเท่าทุกวันนี้ ตามโรงเรียน ตรอก ซอก ซอย มีอินทรีแดงน้อย ๆ เดินกันไขว่ไปหมด หน้ากากดาราเพิ่งจะมาจางหายไปจากตลาดของเล่นเมืองไทยเราก็เมื่อมีภาพยนตร์ญี่ปุ่นพวกยอดมนุษย์เข้ามาฉายทางทีวีในบ้านเมืองเรา เด็ก ๆ ก็เลยหันไปสนุกกับยอดมนุษย์สู้กับสัตว์ประหลาด ช่วยกันทุบตีเมืองญี่ปุ่นกันหมด เด็ก ๆ ไทยเราก็หันมานั่งเฝ้าจอทีวีกันเป็นส่วนใหญ่ แทนที่จะหอบเสื้อหอบกระดาศไปนั่งดูภาพยนตร์ตามลานวัดอย่างที่เคย

("หน้ากากพระเอก," สนุกกับของเล่น. หน้า 163)

ทวี วัดงาม ได้บรรยายถึงการกำเนิดตุ๊กตากล้ามองว่ามีประวัติความเป็นมา มาจากพ่อค้าเรือเร่บรรทุกของเล่นมาขาย ดังข้อความ ดังนี้

ตุ๊กตากล้ามองนี้กำเนิดจริง ๆ นั้นมาจากพ่อค้าเรือเร่ที่เรียกว่าเรือ "เซวี่ฮ่วย" เป็นเรือจ้างกระดานบรรทุกสินค้ากระจุกกระจิกมีของเล่น เครื่องประดับ ของใช้ ของกินประเภทของเค็มส่งเรือไปตามหมู่บ้านลำน้ํา ต่อมามีการขายตกทอดกันมาจนผู้เป็นเจ้าของรายสุดท้ายประเภท 10 ตู ได้แก่ นายบุญ คงอินทร์ พ่อค้างานวัดผู้มีพื้นเพเป็นชาวป่าโมกข์ จังหวัดอ่างทอง ปัจจุบันยังมีชีวิตอยู่อายุก็ใกล้ 90 ปีเข้าไปแล้ว

("ถ้ามอง," สนุกกับงานวัด. หน้า 118)

ทวี วัดงาม ใช้บรรยายโวหารในบทความค่อนข้างมากเพราะเป็นเรื่องราวของเล่นและการละเล่นของเด็กไทยในอดีต จึงจำเป็นต้องบรรยาย เรื่องราวในอดีตค่อนข้างมากตลอดจนบรรยายถึงลักษณะรูปร่างของเล่น , การเล่นของเด็กแต่ละชนิด เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจเรื่องตามลำดับได้อย่างเหมาะสมชัดเจนในทุก ๆ บทความ

2.2 อธิบายโวหาร (เบลี้อง ๗ นคร 2507:29 - 33) ได้แก่การเรียบเรียงข้อความชี้แจงเรื่องหนึ่งเรื่องใดให้ผู้อ่านเข้าใจแจ่มแจ้ง และให้ข้อความนั้นน่าอ่านน่าฟัง ลักษณะ

สำคัญของการอธิบายคือความแจ่มแจ้งชัดเจนกับความน่าอ่านและในการเขียนนั้นท่านจะใส่อารมณ์ของท่านลงไปด้วยไม่ได้ ท่านต้องเขียนอย่างมีอุเบกขาเพราะความมุ่งหมายของความเชิงอธิบายนี้ คือ การให้ความรู้

ทวี วัตงาม ได้ใช้อธิบายเวทการ อธิบายวิธีการทำไม้โละ ซึ่งเป็นของเล่นทำจากกระบอกไม้ไผ่ ได้อธิบายไว้อย่างชัดเจนแต่ละขั้นตอนในการทำ ดังข้อความ ดังนี้

ขั้นตอนต่อไป ก็จะต้องเอาไม้ไผ่เหลาที่เสียบกับรูไม้รวกข้างลั่นนั้นมาเหลาอีกเล็กน้อยยาให้มีขนาดเล็กกว่ารูไม้รวกพอที่จะสามารถสวมเข้าไปในรูไม้รวกท่อนยาว แล้วดึงออก-เข้า ได้สะดวกไม่คับมากไปหรือหลวมมากไป ตามภาษาชาวบ้านเราเรียกว่าขนาด "ครือ ๆ" ถ้าหากเมื่อสวมไม้ไผ่เหลาซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า "แกน" เข้ากับรูไม้รวกท่อนยาวแล้ว ต้องดันให้สุดคือ ตัวไม้รวกสองท่อนทั้งลั่นและยาวมาชนกันพอดีจึงจะใช้ได้ หากแกนที่เหลาเอาไว้วัดสวมเข้าไปแล้วทะลุปากรูไม้ท่อนยาวออกมาเราก็ต้องตัดออกให้เหลือพอดีกับความยาวของไม้รวกเท่านั้นเป็นอันใช้ได้

("ไม้โละ," ของเล่นเด็กไทย, หน้า 42)

ทวี วัตงาม ได้อธิบายถึงวิธีการเล่นเกมตบยุงว่ามีขั้นตอนในการเล่นอย่างไรบ้าง ผู้เล่นมีการเล่นอย่างไรโดยอธิบายไว้ชัดเจน ดังนี้

เกมการเล่นจะเริ่มจากผู้ที่ถูกทาบหน้าที่เป็นคนตบยุงจะถูกปิดตา และจับหมอนสามรอบ บางครั้งอาจจะมีการทดสอบจากคนถูกตบเสียก่อนว่าคนที่เป็นคนตบยุงนั้นเมื่อโดนถูกตบแล้วจะมองเห็นคนอื่นอีกหรือไม่ โดยการยกนิ้วขึ้นก็นิ้วก็ได้ยื่นไปข้างหน้าคนถูกตบแล้วถามว่า "กี้นิ้ว" ถ้าคนถูกตบตบถูกก็ต้องผูกกันใหม่แต่ถ้าทายผิดก็เป็นอันว่าใช้การได้ จากการถูกตบและจับหมอนสามรอบแล้ว คนถูกตบก็จะได้รับพัคกาทมาถือนิ้วไว้บนมือ ต่อไปคนที่เหลือซึ่งถูกสมมติว่าเป็นยุง ก็จะเริ่มมีบทบาทด้วยการค่อย ๆ ย่องเข้าไปใกล้คนถูกตบแล้วร้องเสียงวี ๆ...คล้ายเสียงยุงหลอกล่ออยู่ข้างหูคนถูกตบ ท่านท่านเองที่ว่าคนกำลังถูกยุงตบอย่างไรอย่างนั้น ฝ่ายคนที่ถูกตบก็ต้องเงยหูฟังว่าเสียงมาจากทางไหน เมื่อจับทิศทางได้ก็เอาพัคกาทมาถือนิ้วดีไปให้โดนตัว เจ้าของเสียงที่เป็นยุงมา

ลักษณะของตัวละครของที่ลิ้นไหลเข้าลาคออย่างสะดวกไปเปรียบกับอาการของขึ้นนกที่นกบิน บ่อยมาจากยอดไม้ ที่ร่วงปรูดลงมา นี่ก็เหมือนกันเขาทำไว้บริการเป็นโง่งที่เดียว ชื่อที่ สามได้แก่ นางลอย หมายถึง ข้าวตอกครับ ที่ชื่ออย่างนี้เพราะข้าวตอกเวลาสละไปบน ภาชนะที่มีน้ำกะทิอยู่ด้วยจะลอยฟองขาวเต็มภาชนะนั้นทีเดียว ชื่อที่สี่อันเป็นชื่อสุดท้ายนี้ ลีศรีรับ เขาเรียกกันว่าไอ้ตื้อ ซึ่งก็สมชื่อของมัน เพราะรับประทานเจ้าสิ่งนี้เข้าไปสัก ถ้วยหรือสักชามหนึ่งแล้วรับรองว่า อิ่มตื้อไปเลยทีเดียว เพราะมันคือข้าวเหนียวคั่วหนึ่ง นี้เอง

("สี่เกลอโรงทาน." สนุกกับงานวัด. หน้า 131)

ทวี วัดงาม มีการใช้อธิบายโวหารค่อนข้างมากเกือบทุกบทความ ทั้งนี้เพราะต้องการ รายละเอียด อธิบายเรื่องราวที่เขียนเป็นสำคัญ เช่น อธิบายกติกากฎวิธีการเล่นของเด็ก อธิบาย รูปร่างลักษณะของของเล่นซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่ ทวี วัดงาม ต้องการถ่ายทอด ให้ผู้อ่านเข้าใจ อย่างชัดเจนทุกบทความ

2.3 พรรณาโวหาร (เปลื้อง ณ นคร 2507:19) หมายถึง การเล่าให้เห็น ภาพอันใดอันหนึ่งได้คำว่า "ภาพ" นี้คลุมถึงรูปร่างลักษณะ สิ่งสัมผัสทางหู ทางจมูก ทางลิ้น และ ทางกาย หลักสำคัญที่พึงยึดมี 2 ข้อคือ จงพูดตามความเป็นจริง และจงมีลีลาธรรม

ทวี วัดงาม ใช้พรรณาโวหารบรรยายเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างละเอียดอยู่ หลายตอน อาจใช้แทรกอยู่ในบรรยายโวหารและอธิบายโวหารได้

ทวี วัดงาม ได้พรรณาเกี่ยวกับธรรมชาติของฤดูฝนไว้อย่างชัดเจนว่าพื้น ๆ พื้นดิน ชุ่มฉ่ำ พืชแตกพันธุ์เขียวขจีสดใส ออกดอกสะพรั่งแตกใบเขียวครึ้ม อ่านแล้วละเอียดชัดเจน ดังข้อความ ดังนี้ "ขณะนี้ก็ตกลงมาชุ่มฉ่ำทั่วไปหมด เป็นอันว่าถูกต้องตามฤดูกาล เพราะทุก ๆ ปี ช่วงเวลานี้ ฝนบ้านเมืองของเราก็เป็นช่วงฤดูฝนและเมื่อมีฝน พื้นดินก็พลอยชุ่มฉ่ำ พวกพืชก็แตก พันธุ์เขียวขจีสดใสไปทั่ว พวกที่เป็นพืชดอกก็ออกดอกกันสะพรั่ง พวกที่เป็นพืชใบก็แตกใบเขียว ครึ้มดูแล้วสบายตาสบายใจมากกว่าฤดูไหน ๆ ทั้งสิ้น"

("ประต้อมักด้อยดิ่ง." ของเล่นเด็กไทย. หน้า 53)

ทวี วัดงาม ได้พรรณาสถานที่ คือ แม่น้ำลาลองในสมัยก่อน เด็ก ๆ จะเล่นเกาะ เรือโยงกันอย่างสนุกสนาน เป็นการพรรณาภาพพจน์ให้เห็นบรรยากาศอย่างชัดเจนในสมัยก่อน

ดังนี้

เมื่อท้องน้ำสะอาด พื้นน้ำไม่มีคลื่นแรงแม่น้ำลาคลองจึงดูสงบเยือกเย็นพวกเด็ก ๆ ตามริมฝั่งแม่น้ำลาคลอง จึงสนุกอยู่กับการเล่นกับน้ำ เช่น ว่ายน้ำแข่งกัน กระโดดน้ำตักน้ำ ทั้งเข้ากลางวัน และเป็นอย่างไม่รู้เบื่อหน่ายบางครั้งเมื่อรวมพวกได้มากหลาย ๆ คน ก็เล่นไล่จับกันน้ำกันบ้างพวกที่ว่ายน้ำแข่ง ๆ ก็พากันว่ายน้ำไปเกาะเรือโยงที่เป็นเอียนจันบรรทุกข้าวมาเพียงกาบเรือสู่น้ำมีเรือยนต์เครื่องเผาหัวลากจูงมาเป็นแถว ๆ ยาวเหยียดเอาไว้คร่าวหน้าผมจะเล่าถึงความมั่นใจในการเกาะเรือโยงให้ฟัง

("เล่นเรือบด," การละเล่นของเด็กไทย, หน้า 33)

ทวี วัดงาม ได้พรรณาเปรียบเทียบให้เห็นการเดินทางของเด็กนักเรียนสมัยก่อนกับปัจจุบันได้อย่างชัดเจน ว่าเด็กสมัยก่อนจะมีเวลามากเพราะโรงเรียนอยู่ใกล้บ้านผู้เขียนพรรณาให้เห็นการละเล่นของเด็กผู้หญิง ผู้ชาย อย่างชัดเจนโดยใช้การเปรียบเทียบเสริมให้ชัดเจนเห็นภาพจนได้ดียิ่งขึ้น ดังข้อความ ดังนี้

สมัยก่อนเด็ก ๆ มักจะไปโรงเรียนกันแต่เช้า โรงเรียนจะเข้าประมาณ 8.30 น. เป็นส่วนใหญ่ แต่พอประมาณ 7.30 น. เด็ก ๆ ก็จะไปถึงโรงเรียนกันแล้ว ทั้งนี้เพราะสมัยก่อนนั้นเด็ก ๆ จะเข้าเรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน ไม่นิยมตะเกียกตะกายไปเข้าโรงเรียนไกล ๆ ไม่ต้องห้อยหนอรถเมล์ประจำทางกันทุลักทุเลเหมือนปัจจุบัน ดังนั้นเด็ก ๆ จึงมีเวลาเล่นในช่วงเช้าเอามันกันเสียก่อนรอบหนึ่งพวกเด็ก ๆ ผู้หญิงนั้น ก็เป็นไปตามแบบฉบับกุลสตรีไทย คือ จับกลุ่มกันแต่งตัวดูดีตากแดดบ้าง เล่นฮิฮิฮิเขียนบ้าง หมากเก็บบ้าง ซึ่งก็เรียบร้อยดีไม่เดือดร้อนอะไร แต่พวกพ่อเจ้าประคุณทะเลาะอะไร ชายชายนี้นี่สิครับ มักจะหาโอกาสออกไปวิ่งเล่นกับจนเสื้อผ้าอมแมม เหมือนลูกหมาดกน้ำเหงื่อไหลไคลย้อยไปตาม ๆ กัน

("จัดข้อ," การละเล่นของเด็กไทย, หน้า 17)

ทวี วัดงาม ได้พรรณาถึงผู้ชายไทยสมัยก่อนโดยเฉพาะชายหนุ่มตามชนบทว่ามีรูปร่าง

ลักษณะการแต่งกายอย่างไร ทวี วัดงาม พรรณนาไว้อย่างละเอียดเห็นภาพอย่างชัดเจน ดังนี้

ก็เป็นธรรมดาอยู่เองที่หนุ่มสาวก็ต้องแต่งเนื้อแต่งตัวกันเต็มที่ ย้อนไปในสมัยปี พ.ศ. 2501-2502 ยุคนั้นชายไทยนิยมเล่นกลลำแพะกาย ใครมีกลลำแพะถือว่าสามารถ หล่อ เหล่า ถ้าเป็นหนุ่มกรุงเทพฯ ก็ได้อิทธิพลมาจากภาพยนตร์เรื่อง แซมซั่นทาร์ซาน เฮอร์คิวลีส อะไรพวกนี้ เพราะพระเอกหนังประเภทนี้จะมีกลลำเป็นมัด ๆ ลำสัน ถ้าเป็นหนุ่มชนบทก็ได้รับอิทธิพลโดยตรงจากการประกอบอาชีพ ทำไร่ไถนา ทำประมง ก็ธรรมดาที่จะมีพละกำลังร่างกายสมบูรณ์ด้วยการออกกำลังกายประกอบอาชีพเป็นอาชีพ ครั้นเมื่อมีงานวัดบรรดาหนุ่มนักกลลำเหล่านี้ ก็จะไปเล่นแสบเล่นประเภทฮาวายลายตุ๊กแกกัน เป็นแถว สมัยนั้นกางเกงยีนยังไม่แพร่หลาย เสื้อยืดยังไม่มีขายเหมือนปัจจุบัน ทรงผมก็รับรองได้ไม่นานมันชนิดที่ดำนําลงไปสามครั้ง ผมยังไม่กระดิกเลย

("ชกบอล" สนุกกับงานวัด. หน้า 97-78)

ทวี วัดงาม ใช้พรรณนาโวหารในบทความอยู่บางตอน โดยอาจแทรกอยู่ในบรรยาย หรืออธิบายโวหารในเรื่อง ได้พรรณนาเกี่ยวกับสภาพธรรมชาติแวดล้อมในสมัยก่อน พรรณนา การละเล่นและรูปร่างของสิ่งต่าง ๆ ไว้อย่างละเอียดชัดเจนหลาย ๆ ตอนเป็นการแสดงให้เห็น ถึงการเขียนที่ต้องการถ่ายทอดให้ผู้อ่านได้เข้าใจรายละเอียดอย่างลึกซึ้ง ชัดเจน ในเรื่องราว บทความที่น่าเสนอ

2.4 เทศนาโวหาร (สมพร มั่นตะสูตร 2525:60) หมายถึงโวหารที่เป็นการอธิบาย การชี้แนะคุณและโทษในสิ่งที่พึงประพฤติปฏิบัติผู้กล่าวโวหารชนิดนี้มีวัตถุประสงค์จะชักเตือนสั่งสอน ด้วยเหตุผลด้วยผล ชักจูงใจผู้อ่านให้มีความเห็นคล้อยและปฏิบัติตามคำแนะนำชักเตือนนั้นในที่สุด

ทวี วัดงาม ใช้เทศนาโวหารในการแสดงความคิดเห็นแสดงทัศนะเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ไว่พอสมควร จากตัวอย่าง ดังนี้

ทวี วัดงาม แสดงความคิดเห็นเข้าใจชักจูงให้รู้จักวัตถุประสงค์ของการลอยกระทงที่ แท้จริงและชักจูงให้ประติษฐานกระทงโดยใช้ก้านกล้วยไม้ให้ใช้พืชมะริษฐาน ซึ่งทำลายยากเป็นขยะ ทางน้ำ ดังข้อความ ดังนี้

...วันลอยกระทงในปัจจุบันนี้ว่าเป็น "วันสร้างขยะทางน้ำ" มันไปเสียเลย ทำไมถึง

เป็นเช่นนั้นแล้วเราก็ต้องโทษบรรดาสถาบันทางการศึกษามากกว่าแหล่งอื่น ๆ ผมทำได้ว่าไม่มีโรงเรียนหรือสถาบันใดเอาจริงเรื่องการกำจัดโพนอก จากสถาบันราชมงคล ที่มีการสอนทาดอกไม้ใบตองเท่านั้น พวกเด็ก ๆ เขาไม่ได้รับการกระตุ้นให้สานึกถึงโทษภัยของโพนอย่างจริงจัง ไม่มีการสอนการบอกกล่าวถึงที่มาที่ไปของประเพณีลอยกระทงและประเพณีอื่น ๆ ฯลฯ เด็ก ๆ ก็กลายเป็นตาบอดคลำช้างรู้ไม่จริง มักง่ายไปอีกต่างหาก ดังนั้นเข้าชั้นมาหลังคืนวันลอยกระทงขณะที่เป็นโพน จึงลอยเต็มท้องน้ำหรือครับที่เราเรียกว่าเราวู้ดุษายน้ำ ผมว่าถ้าเราไม่กำหนดตนว่าอยู่ในยุคไฮเทค และมีความคิดว่าของเก่ามันเสียแล้ว กลับมาดำเนินการเป็นขั้นตอนตั้งแต่ระบบโรงเรียน เด็ก ๆ เล็ก ๆ กันไปเลย โดยครูนั้นแหละเป็นผู้นำเอาวัสดุตามธรรมชาติ ที่ไม่เป็นขยะถาวรอย่างโพนมาประดิษฐ์กระทง และมีการสื่อวัตถุประสงค์ของการลอยกระทงที่ถูกต้องแก่เด็ก ๆ และประชาชน

("กระทงก้านกล้วย," ของเล่นเด็กไทย, หน้า 163)

จากตัวอย่างต่อไปนี้ ผู้เขียนใช้เทคนิคการเพื่อบอกและเตือนให้ทราบ ว่า อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมมีส่วนผลักดันให้เกิดการประดิษฐ์ของเล่นออกมา เช่น การประดิษฐ์ "ตุ๊กตาเทพธิดา" ได้รับอิทธิพลจากภาพยนตร์ ดังนี้

อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมจะมีส่วนผลักดันให้มีการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งต่าง ๆ ขึ้นเสมอ ไม่ว่าจะเป็นวงการใดก็ตาม ในวงการผู้ค้าของเล่นก็เช่นกัน มักจะมีแนวความคิดการประดิษฐ์ของเล่นที่ดัดแปลงจากสื่อต่าง ๆ ออกมาหลายสิ่งหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อประมาณ 30 ปีที่ผ่านมาภาพยนตร์จะเป็นสื่อสำคัญ ที่จะเป็นแนวความคิดให้ผู้ค้าของเล่นประเภทดัดแปลงได้ประดิษฐ์ของเล่นใหม่ ๆ ออกมาสู่ตลาดมีของเล่นหลายอย่าง เช่น หมวกกระดาษ ปืนแดง หน้ากาก ฯลฯ ต่างก็ได้รับอิทธิพลจากภาพยนตร์ทั้งสิ้น ของเล่นสำหรับเด็กหญิงเมื่อประมาณ 30 ปีที่ผ่านมา คือ ประมาณ พ.ศ.2502-2503 ที่ได้รับแนวคิดและอิทธิพลมาจากภาพยนตร์ก็คือ "ตุ๊กตาเทพธิดา"

("เทพธิดาน้อย," ของเล่นเด็กไทย, หน้า 61)

ทวี วัดงาม มีการใช้เทคโนโลยีการเตือนให้เห็นถึงโทษของอบายมุขคือ สลากผู้เขียนชี้แนะให้เจ้าหน้าที่กวาดล้างให้สิ้นไป ก่อนที่เด็กจะถูกครอบงำมากกว่านี้ ดังข้อความ ดังนี้ "สิ่งต่าง ๆ นั้นมีการพัฒนากันอยู่เสมอ ซึ่งการพัฒนาก็หมายถึง การทำให้ดีขึ้น แต่สำหรับสลากในปัจจุบันนี้ ผมขอที่จะไม่ใช้คำว่าพัฒนาเด็ดขาด ผมขอใช้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เลวลง สมควรอย่างยิ่งที่เจ้าหน้าที่บ้านเมืองท่านจะกวาดจับต่อไปให้หมดสิ้น ก่อนที่เด็กของเราจะถูกครอบงำด้วยอบายมุขไปมากกว่านี้"

("จับสลาก," การละเล่นของเด็กไทย, หน้า 170)

ทวี วัดงาม ใช้เทคโนโลยีการอยู่พอควร ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ไว้ เช่น ชี้ให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติที่จะเสื่อมลง เพราะมนุษย์ซึ่งวนให้ช่วยกันรักษาไว้ และชี้ให้เห็นคุณและโทษของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทความอยู่หลายตอนเป็นการแสดงทัศนะโดยใช้เทคโนโลยีการให้อ่านได้เข้าใจอย่างมีเหตุผล เพื่อจะได้ช่วยกันปฏิบัติตามต่อไป

จากการวิเคราะห์การใช้โวหารทั้ง 4 ชนิด ในการเขียนบทความของ ทวี วัดงาม ดังที่ได้กล่าวและยกตัวอย่างมาแล้วนั้น ทวี วัดงาม ใช้บรรยายโวหารมากที่สุด เพราะเนื้อหาของบทความเป็นเรื่องเกี่ยวกับของเล่นและการละเล่นของเด็กไทยสมัยก่อน ทวี วัดงาม จึงต้องใช้บรรยายโวหารเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ย้อนความหลัง จากการที่ผู้เขียนได้ประสบ หรือค้นคว้ามาแล้วให้ฟังรวมถึงการบอกรูปร่างลักษณะของเล่น วิธีการเล่นต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวตามลำดับได้ต่อเนื่องกันไป โวหารที่ใช้มากรองลงมาคือ อธิบายโวหารเพราะต้องมีการอธิบาย ถึงวิธีการประดิษฐ์ของเล่น , วิธีการเล่น เป็นขั้นตอน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งและได้รับความรู้อย่างแท้จริง สำหรับพรรณนาโวหารนั้น ทวี วัดงาม มีการใช้อยู่บ้าง เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องการเน้นให้ผู้อ่านเห็นภาพของ สถานที่ บุคคล หรือสิ่งของที่กล่าวถึงได้อย่างชัดเจนลึกซึ้งและมีความรู้สึกร่วมเหมือนอยู่ในเหตุการณ์นั้น ๆ ด้วย ส่วนเทคโนโลยีการใช้นั้น ผู้เขียนมักใช้ร่วมกับโวหารอื่น ๆ มักเป็นการแสดงความคิดเห็นชี้แนะ ชักจูงในตอนท้ายของบทความเป็นการสรุปทั้งท้าย

3. สีสวรรค์เขียน หรือสำนวน (Style) การเขียนเป็นการแสดงความคิดของผู้เขียนออกเป็นภาษาซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ดังที่ (เปลื้อง ณ นคร 2537:34) ได้อธิบายถึง สำนวนหรือสีสรรณ์เขียนว่า สำนวนเป็นลักษณะโดยเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเช่น การพูดของคนบางคนพูดเร็ว บางคนพูดช้า บ้างพูดน้อย ๆ บ้างเสียงหนักแน่นซึ่งซัง ต่อจากนั้นจะเห็นว่า

บางคนใช้คำพูดคราวละคำสองคำสั้น ๆ บางคนพูดคราวเดียวยืดยาว บางคนใช้ภาษาเรียบร้อย เข้าใจง่าย บางคนใช้คำพุ่มพวน บางคน เวลาพูดมักติดศัพท์ติดแสง นี่คือ แบบพูดซึ่งเราเรียกว่า "สำนวน" ในการเขียนก็เช่นเดียวกันจะเลียนแบบกันไม่ได้ สำนวนของใครก็ของคนนั้น

ทวี วัดงาม มีลีลาการเขียนแบบเรียบ ๆ ธรรมดา ๆ ในลักษณะการเล่าเรื่องให้ฟัง บางครั้งก็ชวนสนทนาอย่างคุ้นเคยสนิทสนมถ้อยคำภาษาที่เข้าใจ ใช้คำง่าย ๆ เป็นภาษาพูดซึ่งมีทั้ง การใช้คำภาษาปาก คำสแลง และคำรับ การผูกประโยคไม่ซับซ้อน อ่านง่ายเข้าใจได้ทันที และเนื่องจากบทความของ ทวี วัดงาม เป็นเรื่องเกี่ยวกับการละเล่น ของเล่นเด็กไทยสมัยก่อน จึงมีการใช้คำเก่า คำภาษาถิ่นคำศัพท์เฉพาะปะปนอยู่พอสมควร ส่วนการใช้คำเพื่อความไพเราะ เป็นทางการก็มีอยู่ไม่น้อย เช่น การใช้คำซ้อน, คำซ้ำซ้อน, คำเลียนเสียงธรรมชาติ คำศัพท์บาลี สันสกฤต คำภาษาอังกฤษและคำราชาศัพท์เป็นต้น

จะเห็นว่า ทวี วัดงาม เลือกใช้ถ้อยคำหลากหลายทั้งคำระดับแบบแผน กึ่งแบบแผน และคำภาษาปาก ทั้งนี้แล้วแต่เนื้อหาสาระที่กล่าวถึง

ในด้านโวหารผู้เขียนใช้บรรยายโวหารและอธิบายโวหาร เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเหมาะกับเนื้อหาสาระที่เป็นการอธิบายของเล่น การละเล่น วิธีการเล่นและการประดิษฐ์ต่าง ๆ จึงเป็นลีลาการเขียนที่เรียบ ๆ เล่าไปเรื่อย ๆ ชวนผู้อ่านสนทนาบ้างเหมือนไม่ได้พูดอยู่คนเดียว จึงใช้ภาษาพูดในการเขียนบทความเป็นส่วนใหญ่ ดังตัวอย่างลีลาการเขียน

จากบทความเรื่อง "แข่งเรือพุง" ทวี วัดงาม ใช้ลีลา การเขียนแบบเรียบง่ายเล่าไปเรื่อย ๆ เกี่ยวกับ เรือพุง ถึงวิธีทำ วิธีเล่น การประดิษฐ์และความนิยมในการเล่นการใช้คำ เรียบ ๆ ธรรมดาเป็นภาษาถึงแบบแผน ภาษาปาก อ่านเข้าใจง่าย ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 การแข่งขันเรือพุงนี้เป็นเกมการแข่งขันที่สนุกมาก โดยเฉพาะเด็กผู้ชาย แต่ละคนจะพิถีพิถันเหล่า ชัดแต่งเรือของคนอย่างดี ให้เกิดความเรียบร้อยสวยงามและผิวท้องเรือจะมันเพราะจะทำให้เกิดความลื่นขณะ เรือถูกพุงออกไปสัมผัสพื้นการเหล่า เรือนั้นก็เช่นกัน ผู้เล่นใหญ่จะทำการเหล่าเองเพื่อที่จะเหมาะแก่กำลังข้อของตนและสามารถรู้ทิศทางเรือว่า เรือของตนชอบเอียงขวาอย่างไร เรียกว่าสามารถบังคับทิศทางได้ด้วยตัวกระผมเอง นอกจากจะเคยเล่นเรือพุง เมื่อสมัยเป็นเด็ก ๆ มาอย่างชินตาก็ชกชกแล้ว ยังเคยอ่านพบในหนังสือที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพพระยามโหสวรรค์ (โก สมบัติศรี)

9 กรกฎาคม 2525 ว่าท่านพระยามโหสวรย์ซึ่งถือว่าเป็นบุคคลสำคัญของชาวธนบุรี คือ ท่านเป็นอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เมื่อ พ.ศ. 2590 และเป็นอดีตประธานสภาเทศบาลนครธนบุรีคนแรกอีกด้วย ทุกวันนี้ยังมีผลงานอันปรากฏให้เห็นก็คือ ถนนมโหสวรย์ที่เชื่อมถนนเจริญนครกับถนนตากสินตรงสะพานกรุงเทพฯ นั้นเองท่านสร้างมาทั้งนั้น ท่านได้บันทึกประวัติของท่านไว้ว่า ท่านนั้นเมื่อเป็นเด็ก ท่านชอบเล่นแข่งเรือพุงมาก เรียกว่าเก่งหาตัวจับยากทีเดียวท่านเกิดเมื่อ พ.ศ. 2420 ถึงอนิจกรรมเมื่อ พ.ศ. 2518 รวมอายุท่านได้ 87 ปี ถ้านับถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2536 นี้ท่านก็มีอายุถึง 116 ปีเข้าไปแล้วก็แสดงว่าเรือพุงมีมานานนับร้อยปีมาแล้วจัดว่าเก่าแก่เอาการเหมือนกันนะครับ

("แข่งเรือพุง", การละเล่นของเด็กไทย, หน้า 115-116)

เรื่อง "ภูเขาทองสไลเดอร์" ทวี วัฒนงาม ใช้ลีลาแบบเรียบ ๆ โดยกล่าวถึงความเป็นมาของการเล่นสไลเดอร์ มีการใช้คำง่าย ๆ เช่นกล่าวถึง ที่ตั้งขององค์บรมบรรพตหรือภูเขาทอง ซึ่งการใช้คำที่ถูกต้อง และแปลให้ผู้อ่านทราบเข้าใจได้ดี การใช้ประโยคที่ไม่ซับซ้อนแบบเรียบ ๆ มีการวาง ประธาน กริยา กรรม ตรงตำแหน่ง และมีการขยายความไม่ถูกต้องที่ทำให้ข้อความชัดเจนเข้าใจง่าย เช่น "วัดสระเกศจะถูกล้อมรอบไปด้วยรั้วจากหนามไม้แปรรูปสำหรับท้าวทศพรประคอง" ดังข้อความตัวอย่าง ดังนี้

ตัวอย่างที่ 2 ที่มาของเรื่องเป็นอย่างไร คือเมื่อประมาณ 30 ปีก่อนนั้นบริเวณใกล้เคียงวัดสระเกศนอกจากจะเป็นที่ตั้งขององค์บรมบรรพต หรือภูเขาทองแล้ววัดสระเกศจะถูกล้อมรอบไปด้วยรั้วจากหนามไม้แปรรูปสำหรับท้าวทศพรประคอง หน้าต่างมากมายและที่สำคัญคือ ด้านแนวนั้นจะมีตรอกตรอกหนึ่งเรียกว่า ตรอกโลงผี คือ บริเวณนั้นจะมีร้านต่อโรงศพ หรือเรียกง่าย ๆ ว่าโลงผีขายกันหลายร้าน ซึ่งก็เป็นธรรมดาที่ไม่จะต่อโรงศพนั้นจะต้องใช้น้ำกระดานหน้ากว้าง ๆ ยาวสัก 2 เมตรเศษ ซึ่งก่อนที่จะนำไม้มาต่อโรงศพได้จะต้องนำไม้กระดานนั้นมาไสให้เรียบเสียก่อน เมื่อไสให้เรียบแล้วก็จะนำเอาไม้กระดานนั้นมาไสให้เรียบเสียก่อนเมื่อไสให้เรียบแล้วก็จะนำเอาไม้กระดานดังกล่าวมาตากไว้หน้าวัดสระเกศ ไม้อันไหนยาววัดแล้วไม่ถึง 2 เมตร ช่างก็ไม่สนใจปล่อยทิ้งไว้จนลานวัดอย่างนั้น ซึ่งไม้เหล่านั้นส่วนมากจะเป็นไม้สักแต่ด้วยสมัยนั้นไม้ยังหาง่ายราคา

ถูกมากความประหยัคในการใช้ไม้จึงยังไม่มี

("ภูเขาทองสไลเดอร์." การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 120)

เรื่อง "ปิ่นอิงเป้านงานวัด" ตัวอย่างที่ 3 ทวี วัดงาม ใช้สไลการเขียนแบบเรียบง่าย โดยกล่าวถึงการพัฒนาการของร้านปิ่นอิงเป้านงานวัดในยุคสมัยก่อน ผู้เขียนเขียนไว้อย่างน่าอ่านเป็นการพูดคุยเล่าให้ผู้อ่านฟังเกี่ยวกับความเป็นมาของร้านปิ่นอิงเป้านงานวัดก่อน ทำให้ผู้อ่านเกิดความใกล้ชิดสนิทสนม สนุกกับความง่ายเป็นกันเองของผู้เขียนในการเล่าเรื่องราวแบบเรียบง่ายเข้าใจง่ายดังข้อความที่ได้ยกมาเป็นตัวอย่าง ดังนี้

ตัวอย่างที่ 3 ทุกสิ่งในโลกจะต้องมีการวิวัฒนาการร้านปิ่นอิงเป้านงานวัดีเช่นกัน ต่อมาได้มีร้านอื่น ๆ เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากเข้าก็มีการเปลี่ยนภาพปิ่นอิงเป้านงานวัดีต่างๆ มีการตั้งชื่อร้านแปลก ๆ โพเพราะต่าง ๆ นานา ปิ่นอิงงานประจำปีวัดสระเกษภูเขาทองหรืองานวชิราวุธานุสรณ์ด้วยแล้ว ยังมีการประกวดประชันอย่างมากมายร้านนายเล็ก บ้านอยู่ที่ทำเตียนชื่อร้านว่า "ปิ่นทอง" ร้านนางหวล (ไม่ทราบนามสกุล) ชื่อร้าน "พรเทวา" ร้านบังเซ่น (เป็นอิสลามที่หากินงานวัด) ชื่อร้านเหมือนภาพยนตร์ฝรั่งว่า "เซ่น" ฯลฯ ส่วนร้านของนายสวิงใช้ชื่อว่าร้าน "สองโพ" คนขายกระสุนก็ต้องหาสาวรุ่นมาแต่งหน้าทาปากใส่เสื้อสวย ๆ บางร้านจะมีลูกค้าประจำตามไปอุดหนุนทุกแห่งที่ไปออกร้าน ทั้งนี้ก็เพราะไปติดใจเด็กร้านปิ่นอิงเป้านงานวัดีเข้านั่นเอง ลูกค้าจะมีอยู่สองวัยสองเวลาคือเวลากลางวันและเย็น จะเป็นเด็ก ๆ ครั้นพอค่ำหรือมืดแล้วก็เป็นบรรดหนุ่มสาวเข้ามาแทนที่

("ปิ่นอิงเป้านงานวัด." สนุกกับงานวัด. หน้า 55)

ตัวอย่างที่ 4 และ 5 ทวี วัดงาม ใช้สไลการเขียนแบบเรียบ ๆ ง่าย ๆ โดยใช้คำง่าย ๆ ประโยคไม่ซับซ้อน โดยกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของต้นตอยดึง และประโยชน์อื่น ๆ ที่ได้จากเมล็ด ส่วนเรื่องสิ่งที่ไม่ซ้ำกันให้ทราบถึงลักษณะไม้ซ้ำว่ามีลักษณะอย่างไรมากจังหวัดใดอย่างชัดเจน ดังตัวอย่าง ดังนี้

ตัวอย่างที่ 4 เจ้าผลของพืชที่เด็กเก็บมาเล่นนี้ก็คือ ผลของต้นตอยดึงซึ่งตอยดึงนี้มีประวัติ

เล่ามาว่า เป็นพืชพื้นเมืองของเมืองจีนแต่ได้ถูกนำเข้ามาเมืองไทยนานแล้ว โดยจีนเสหรือหมอยาของจีนนำเมล็ดเข้ามาเผยแพร่ เป็นยารักษาแผลสด และคูคหนองตั้งแต่ครั้งโบราณมา เมื่อผู้ใช้เมล็ดรักษาแผลแล้วก็แกะทิ้งไป เมล็ดตกถึงพื้นดินก็เกิดการกระจายพันธุ์ ออกไปทั่วเมืองไทย เพราะเป็นพืชที่ขึ้นง่าย

("ประตักผักดอยตุง," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 55)

ตัวอย่างที่ 5 ไม้ซางเป็นต้นไม้ชนิดหนึ่ง ประเภทไม้เนื้ออ่อนเป็นปล้องยาว ลำต้นกลม เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณตั้งแต่ 1/2 เซนติเมตรไปจนถึง 2 เซนติเมตรก็มี ผิวจะบางเมื่อแห้งแล้วผิวแตกออกมา จะมีความคมมากเหมือนผิวไม้ผ่า ไม้ซางนี้เด็ก ๆ จะหามาได้ 2 วิธีคือถ้าเป็นเด็กที่อยู่ตามชนบทก็จะไปตัดหาเองตามป่าละเมาะด้วยสมัยก่อนสิ่งแวดล้อมดีมีป่าละเมาะอยู่มากมาย โดยเฉพาะภาคกลางก็มีแถบเมืองกาญจนบุรี สระบุรี ลพบุรี และที่จังหวัดอื่น ๆ อีกมากแต่ถ้าเด็กที่อยู่ในชุมชนเช่น อยู่ที่กรุงเทพฯ-ธนบุรี ก็จะมีพ่อค้านำเอาไม้ซางมาขาย ซึ่งทำลายเหมือนกับลายขลุ่ยสวยงามเด็ก ๆ จะไปเลือกเอาขนาดที่ใหญ่ เล็ก สั้น ยาว ได้ตามใจชอบ

("สิงห์ไม้ซาง," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 29)

ลีลาการเขียนของ ทวี วัฑฒน ดังที่ได้ยกตัวอย่างมาทั้งหมดเป็นลีลาการเขียนแบบเรียบง่ายทั้งนี้เพราะบทความเป็นเรื่องของเล่นและการละเล่นของเด็กไทยสมัยก่อน ทวี วัฑฒน จึงต้องเขียนถ่ายทอดให้ผู้อ่านอ่านเข้าใจได้โดยง่าย ชัดเจน มีการใช้คำกึ่งแบบแผนใช้ภาษาปากเป็นส่วนมากเพื่อเล่าเรื่องและสนทนากับผู้อ่านจึงใช้คำธรรมดาๆและใช้ศัพท์บ้างตามความจำเป็น ส่วนการผูกประโยคกระชับรัดกุม มีทั้งประโยคสั้นและประโยคยาว การใช้โวหาร ส่วนใหญ่เป็นบรรยาย และอธิบายเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงวิธีประดิษฐ์วิธีเล่นของเล่นและได้ความรู้จากการเล่าเป็นอย่างดี

วิเคราะห์แนวคิดของ ทวี วัฒนาม ที่ปรากฏในบทความ

งานเขียนประเภทบทความ เป็นวรรณกรรมร้อยแก้วประเภทสารคดีที่มีเนื้อหามุ่งเสนอความรู้และความคิดเป็นประการสำคัญทั้งกระตุ้นให้ผู้อ่านคิดขยายความรู้ ประสบการณ์ของผู้อ่านให้กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น บทความที่ดีย่อมให้คุณค่าทางภูมิปัญญาแก่ผู้อ่าน สะท้อนให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่และขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของคนในสังคมนั้น ๆ ตลอดจนแสดงให้เห็นถึงความคิด ความนิยมของนักเขียนและคนในชาติ ดังที่ ประทีป เหมือนนิล (2522:4) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับบทความ ไว้ว่า เป็นงานเขียนร้อยแก้วมุ่งเสนอความรู้ความคิดอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันให้แนวคิดแปลกน่าสนใจ ชวนให้ผู้อ่านติดตามอาจเป็นการวิเคราะห์ข้อขัดแย้งหรือปัญหาต่าง ๆ มีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้บทความจึงควรประกอบด้วยสาระและความคิดที่คมคายมีเหตุผลรับฟังได้

ทวี วัฒนาม ได้แสดงแนวความคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับ खेल เล่นของเด็กไทยในอดีตหลากหลายมุมมอง ผู้เขียนได้ให้แนวความคิดทางสังคมและ เปรียบให้เห็นสังคมของคนไทยในอดีตกับปัจจุบันตลอดทั้งส่งเสริมการอนุรักษ์ของเล่นและการละเล่นของเด็กไทยในอดีตไว้ด้วย

การศึกษาแนวคิดของ ทวี วัฒนาม ในบทความเกี่ยวกับ खेल เล่นของเด็กไทยในอดีตพบว่า ทวี วัฒนาม เสนอแนวคิด เพียงแนวคิดเดียว คือ แนวคิดเกี่ยวกับสังคม

แนวคิดเกี่ยวกับสังคม

แนวคิดของ ทวี วัฒนาม เกี่ยวกับสังคมไทยที่ปรากฏในบทความ สามารถจำแนกได้ 3 ด้านคือ ด้านวิถีชีวิตในสังคม ด้านแนวความคิดเกี่ยวกับสังคมไทย และด้านวัฒนธรรมประเพณีในสังคมไทย

1. ด้านวิถีชีวิตในสังคม

เมื่อวิเคราะห์บทความเกี่ยวกับ खेल เล่นของเด็กไทยในอดีต ของ ทวี วัฒนาม พิจารณาสาระด้านวิถีชีวิตในสังคม 3 ประการ คือ

1.1 ความเป็นอยู่ในครอบครัว ทวี วัฒนาม ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของครอบครัวไทยในอดีตว่าครอบครัวไทยยึดถือสถาบันครอบครัวเป็นสำคัญ สมาชิกในครอบครัวอยู่รวมกันอย่างพร้อมเพรียงเป็นครอบครัวขนาดใหญ่มีความอบอุ่นใกล้ชิด เด็กได้รับความเคารพนับ

นอบเชื่อฟังผู้ใหญ่ ยึดถืออาวุโสรักใคร่บรณคองกันดีมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันดังที่ ทวี วัตงาม กล่าวไว้ในบทความ ดังนี้ "สังคมไทยสมัยก่อนนี้เป็นสังคมที่มีความอบอุ่นความผูกพันกันอย่างใกล้ชิด พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย พี่น้อง ลูก หลาน มักจะอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่....ความสัมพันธ์กันครอบครัวจึงมีกันอย่างใกล้ชิดพร้อมหน้าพร้อมตา"

("สิ่งที่ไม่ใช่," สุนัขกับของเล่น. หน้า 27)

และ "ความรักความอบอุ่นในครอบครัว ผมว่าไม่ยากถ้าคุณพ่อคุณแม่มีเวลาให้แก่ลูก ๆ บ้างหาอะไรมาทำเล่นด้วยกันกับลูก ๆ นอกจากลูก ๆ จะมีความอบอุ่นมีความสุขสุขภาพจิตจะดีแล้ว ตัวท่านเองก็ได้พักผ่อนอารมณ์ที่เครียดจากการทำงานก็จะมี"

("ป๊อซังข้าว," สุนัขกับของเล่น. หน้า 152)

ทวี วัตงาม แสดงแนวคิดเกี่ยวกับครอบครัวไทยสมัยก่อนว่ามีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในครอบครัวไม่ว่าผู้หญิงผู้ชายหรือเด็กก็ตาม เช่น การช่วยกันเตรียมทำขนมในเทศกาลวันสารท ดังข้อความ ดังนี้

เมื่อสมัยก่อนนี้เมื่อถึงเทศกาลสารทไทย แต่ละบ้านจะมีการเตรียมการทำขนมไทย เมื่อใกล้วันสารทผู้ใหญ่ฝ่ายสตรีอาจจะเป็นคนย่า คุณแม่หรือคุณป้าก็ตามแต่จะเตรียมเครื่องปรุงขนมชนิดต่าง ๆ โดยพวกผู้ชายจะทำหน้าที่ตำข้าวเม่าเคี้ยวน้ำตาล พวกผู้หญิงที่โต ๆ จะทำหน้าที่คั่วถั่ว คั่วงา คั่วข้าวตอกกัน...พวกเด็ก ๆ ก็จะได้รับหน้าที่กับเขาด้วยเหมือนกันโดยมากจะถูกทำให้ปิ้งถั่วให้เหลือแต่เมล็ดถั่วขาว ๆ

("เป่าถั่ว," การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 161 - 162)

ส่วนหน้าที่อื่น ๆ ของเด็กชายและหญิงก็จะต้องช่วยพ่อแม่เลี้ยงวัว เลี้ยงควาย เป็นงานในชีวิตรประจำวัน ดังข้อความดังนี้ "...ผู้ที่ทำหน้าที่เลี้ยงวัวควายก็คงจะเป็นบรรดาเด็ก ๆ ทั้งชายและหญิง ขั้นตอนการเลี้ยงควายก็ไม่มีอะไรมากนักโดยเข้าขึ้นมาที่รับประทานข้าวเข้ากันแล้วก็พ่อบ้าง พี่นางส่วในบดองบ้าง ส่วกระต๊อบบ้าง จากนั้นก็ได้ออกควายออกจากคอกไปสู่ทุ่งนา"

("ชนควายดิน," การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 75)

1.2 การเลี้ยงดู ทวี วัตงาม ได้แสดงแนวความคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของพ่อแม่ในสมัยก่อนว่าจะอบรมเด็กให้เชื่อฟังเคารพยำเกรงผู้ใหญ่ สอนให้ฟังพอใจในสิ่งที่

มีอยู่ ไม่ให้ทะเลาะเยาะยานอยากได้ ไม่ยอมมาให้เด็กเล่นการพนันเพราะเป็นการเพาะนินยัไม่ได้แก่เด็ก ดังที่เขียนไว้ว่า "...การเล่นการพนันกินภาพขมภาพเป็นเดิมพันใครชนะก็ได้ภาพขมภาพไปการเล่นอาจจะเล่นล้อต๊อก ทอยกลาง บันเบาะ กายาย สุดแต่แต่ตกลงกันแต่ผู้ปกครองสมัยก่อนจะไม่สนับสนุนวิธีเช่นนี้เพราะว่าเป็นการเพาะนินยัชอบเล่นการพนัน แต่ชอบที่จะให้เด็กซื้อขนมมาหารับประทานมากกว่า

("เล่นรูปขมภาพ." ของเล่นเด็กไทย. หน้า 140)

การสอนลูกให้รู้จักช่วยตนเองมีความคิดสร้างสรรค์เด็กสมัยก่อนจึงเป็นเด็กที่อ่านสอนง่ายไม่เห็นแก่ตัวเล่นกันด้วยความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผิดกับเด็กปัจจุบันพ่อแม่เอาอกเอาใจไม่ให้ลูกช่วยตนเองหรือประติฐ์สิ่งของเครื่องใช้และของเล่นเอง พ่อแม่มักซื้อของราคาแพงให้ลูกเป็นการเพาะนินยัที่ไม่ดีกับเด็ก แนวคิดนี้ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในบทความ ดังนี้ "คนไทยโบราณโดยเฉพาะเด็ก ๆ ถูกเลี้ยงให้พอใจในสิ่งที่ตนเองมีและหาได้ด้วยตนเองเขาจึงไม่เดือดร้อนกลับมีความสุขเสียอีกผิดกับปัจจุบันความทะเลาะเยาะยานอยากมันมากเกินไปของเล่นจะแพงขนาดไหน ผู้ปกครองก็พยายามแข่งขันซื้อให้ลูก"

("ชนควายดิน," การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 77)

แนวคิดในการสอนให้เด็กไทยสมัยก่อนรู้จักช่วยตนเอง ท้าของเล่นสร้างสรรค์ผลงานด้วยความสามารถของตนเองผู้เขียนได้กล่าวไว้หลายแห่งดังนี้

มีความน่าคิด น่าสังเกตของสังคมไทยสมัยโบราณอย่างหนึ่งคือสำหรับโลกของเด็กแล้ว ดูไม่มีชั้นวรรณะ ไม่มีการยึดเยียดประเดประดังของเล่นราคาแพงให้ลูก ๆ ทั่วครอบครัว แม้จะต่างฐานะกันก็พยายามให้ลูกของตนท้าของเล่นเอง ถึงจะช่วยเหลือก็เป็นทางอ้อม และผลจากการนี้ส่งมาให้ในยุคปัจจุบัน ผู้ใหญ่ที่เกิดมาเติบโตในยุคนี้ต่างมีความคิดสร้างสรรค์มีความสามารถในการประติฐ์สิ่งต่าง ๆ จำนวนมาก

("รถแกนหลอดด้าย." สนุกกับของเล่น. หน้า 147)

ในเรื่องการเลี้ยงดูเด็ก หวี ว่างาม ให้แนวคิดในการเลี้ยงดูเด็กว่าไม่ควรเลี้ยงอย่างตึงต่วนแต่ควรเลี้ยงอย่างตึกตา กล่าวคือ ตึกต่วนเป็นของเล่นที่ทำจากพลาสติกหรือยาง พิมพ์เป็นรูป

สัตว์ประหลาดตัวเล็ก ๆ เวลาเล่นมักจะใช้โยนให้ประกบกัน หรือทามาเล่นต่อสู้กันตุ๊กตุนึ่งเป็นของเล่นที่ไม่ต้องทะนุถนอมหรือระมัดระวัง จึงเป็นของเล่นสำหรับเด็กผู้ชาย ส่วนตุ๊กตา เป็นของเล่นสำหรับเด็กผู้หญิงที่รักสวยรักงาม ต้องทะนุถนอมดูแลเก็บรักษาเป็นอย่างดี ทวี วัฒนงามจึงนำกลาวเปรียบเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก ดังข้อความต่อไปนี้ "...สำหรับผู้ใหญ่เราในปัจจุบันมียากาฉันทานทั้งหลายเลี้ยงลูกหลานเหมือนตุ๊กตามากกว่าเหมือนตุ๊กตุนึ่งคือเลี้ยงอย่างพิถีพิถันเอาใจใส่แกล็กหน่อย ลูกหลานเราจะได้คุณภาพชีวิตที่ดี ประณีตเหมือนตุ๊กตาไม่ค่อยคุณภาพเหมือนตุ๊กตุนึ่ง"

("ตุ๊กตุนึ่ง," สอนกับของเล่น. หน้า 74)

1.3 พฤติกรรมการเล่นของเล่นและการเล่น ทวี วัฒนงาม ได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเล่นของเล่น และการละเล่นของเด็กโดยเปรียบเทียบกับพฤติกรรมการเล่นของเด็กในปัจจุบัน เด็กในอดีตมีการเล่นที่มีความเพียรพยายาม อดทนรู้จักประติษฐ์ของเล่นด้วยความคิดสร้างสรรค์ตนเองเป็นภูมิปัญญาของเด็ก ๆ เอง โดยใช้วัสดุจากธรรมชาติหรือวัสดุเหลือใช้มาประติษฐ์ ความคิดสร้างสรรค์ผลงานที่ออกมาจึงสวยงามเกิดความภาคภูมิใจ สำหรับการเล่นของเด็กสมัยก่อน เด็กผู้หญิงผู้ชายจะเล่นด้วยกัน จัดหาอุปกรณ์การเล่นด้วยตนเอง การเล่นบางชนิดอาจแบ่งแยกกันเล่น เล่นกันด้วยความสามัคคีปรองดอง ผู้เขียนยังให้แนวคิดพฤติกรรมการเล่นของเด็กในปัจจุบันว่า ของเล่นของเด็กปัจจุบันจะซื้อด้วยเงินไม่มีการประติษฐ์คิดค้น มีเงินมากก็หาซื้อได้มาก ซื้อด้วยราคาแพงไม่ต้องใช้ความคิดในการประติษฐ์ การเล่นก็ไม่ต้องใช้กำลังกายนักเพราะของเล่นจะเป็นการใช้เทคโนโลยีแบบใหม่ เช่นการเล่นเกมส์ก๊อด เด็กปัจจุบันจะแก่งแย่งใช้กลโกงในการเล่นเพื่อชัยชนะเท่านั้น ผิดกับเด็กสมัยก่อนเพื่อความสนุกสนาน ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในบทความ ดังต่อไปนี้ "เด็ก ๆ สมัยก่อนจะเล่นอะไรสักอย่างดูจะเป็นเรื่องเป็นราวใช้ความพากเพียรพยายามอย่างยิ่งยวดจากการเพียรทำให้เกิดการผดึนึสัยที่อดทนพยายามไม่ย่อท้อโตขึ้นจึงมีน้ำอดน้ำทน.....แต่การเล่นของพวกเขาเด็ก ๆ ปัจจุบัน ยังแก่งแย่งกันใช้กลโกงซึ่ง ๆ หน้า แล้วอนาคตของชาติจะเป็นอย่างไร"

("ทาปานคม," สอนกับของเล่น. หน้า 158 - 159)

เด็กไทยสมัยก่อน รู้จักการนำเอาผลผลิตจากธรรมชาติมาเล่นมาทำกิจกรรมในการเล่นได้อย่างสนุกสนานเป็นอย่างดี ดังข้อความ ดังนี้"เด็กไทยเราแต่ก่อนนั้นโลกทรรศน์ทางธรรมชาติวิทยานั้นกว้างขวางรู้จักนำเอาผลผลิตทางธรรมชาติมาเล่นมาทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้มากมายอย่าง

เช่น การปั้นมะเขือเปราะที่เล่ามานี้ จึงน่าจะคิดว่าธรรมชาติเป็นของดี"

("ปั้นมะเขือเปราะ." ของเล่นเด็กไทย. หน้า 169)

เด็กไทยสมัยก่อนรู้จักประยุกต์ของต่าง ๆ มาเป็นของเล่นจนเกิดความคิดสร้างสรรค์คิดเป็นนิสัยที่ติดมาจนเติบโต ดังข้อความดังนี้ "...วิธีการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ของเด็กในอดีตเป็นการประยุกต์ของต่าง ๆ มาเป็นของเล่นของเด็กๆโดยเด็กๆเองไปด้วยมีของเล่นอีกจำนวนมากที่เด็ก ๆ ประดิษฐ์จนสามารถเล่นได้ให้ความสนุกสนานตลอดจนเกิดความคิดสร้างสรรค์จนติดนิสัยในการประยุกต์สร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เมื่อโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่"

("เด็กกับผ้าขาวม้า." สนุกกับของเล่น. หน้า 124)

การเล่นของเด็กสมัยก่อนบริสุทธิ์ เรียบง่ายไม่ซับซ้อนเหมาะสมแก่วัยเด็ก ดังข้อความดังนี้ "สภาพของสังคมเด็ก ๆ สมัยโบราณนั้นมันบริสุทธิ์ทั้งทางด้านความคิดสภาพแวดล้อมตลอดจนวิธีการเล่นที่ง่าย ๆ ไม่มีอะไรเคลือบแฝงซับซ้อนเหมาะสมแก่วัยของเด็ก"

("ชายแดงโม." การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 117)

ของเล่นในปัจจุบันเด็ก ๆ ปัจจุบันสามารถหาซื้อด้วยเงินไม่ต้องคิดทำจึงไม่เกิดความคิดสร้างสรรค์ ดังข้อความ ดังนี้ "ผมได้แต่ปลงครับว่าเดี๋ยวนี้อะไรก็ง่ายไปหมด แทบจะไม่ต้องง้อใช้หัวสมองคิดอะไรเอาเลย ไม่ว่าอะไรก็มีของสำเร็จรูปหมด มีสตางค์ไปซื้ออย่างเดียวก็พอแล้วนับประสาอะไร แะแต่งตัวตุ๊กตาก็มีของสำเร็จรูปขายกัน"

("แต่งตัวตุ๊กตา." สนุกกับของเล่น. หน้า 54)

การเล่นของเด็กสมัยก่อนจะเล่นสนุกกันเองในหมู่ของเด็กด้วยกัน ของเล่นหรือเกมเด็กจะจัดทำกันเอง จะไม่ไปรบกวนผู้ใหญ่ ดังข้อความต่อไปนี้ "เด็ก ๆ สมัยก่อนจะมีสังคมของตนเองในการเล่นหัวต่าง ๆ จะเล่นอะไรก็มักจะเล่นกันในกลุ่มเด็ก ๆ ของเล่นหรือเกมการเล่นที่ทากันเอาเอง ไม่ไปรบกวนผู้ใหญ่อย่างเด็ดขาด ถ้าผู้ใหญ่ทำเมื่มีเวลา มีเมตตาทำนาก็จะประดิษฐ์ของเล่นให้"

("สิ่งที่ไม่ใช่." สนุกกับของเล่น. หน้า 27)

การเล่นของเล่นของเด็กผู้หญิงสมัยก่อน เด็กหญิงเป็นคนที่รักสวยรักงาม การเล่นของเด็กจึง เรื่องการแต่งตัวสวย ๆ ำให้กับตุ๊กตา นั้นเอง ดังข้อความ ดังนี้ "เรื่องของความสวยงามกับผู้หญิงเป็นของคู่กันโดยธรรมชาติ จึงมีอิทธิพลส่งไปถึงการเล่นของเด็กหญิงไทย เรานอดีตด้วยคือถ้าเป็นลูกคนมีฐานะทางการเงินค่อนข้างจะมั่งมีร่ำรวย ผู้ปกครองก็จะหาตุ๊กตาต่าง ๆ มาให้เล่น"

("ตุ๊กตาผลตาล," สนุกกับของเล่น. หน้า 41)

"พวกเด็ก ๆ ผู้หญิงสมัยก่อนเขามีการเล่นที่ประดิษฐ์เองและสร้างสรรค์ภูมิปัญญาได้เป็น อย่างมีอยู่อย่างหนึ่งผมเองเคยเห็นเพื่อนผู้หญิงที่เรียนร่วมชั้นประถมมานั่งเล่นเป็นกลุ่ม ๆ ทำทาง ภูมิปัญญาและความสุขยิ่งพวกเขาเล่นอะไรกันเอ๋ย เล่นแต่งตัวตุ๊กตากันนะสิครับ"

("แต่งตัวตุ๊กตา," สนุกกับของเล่น. หน้า 51)

การเล่นของเด็กปัจจุบันเมื่ออุปกรณ์ครบครันไม่มีเพื่อนก็เล่นคนเดียวได้ ทำให้แคด้วย ปัญหาสังคม ดังนี้ "เด็ก ๆ ปัจจุบันโชคดีมีอุปกรณ์การเล่นครบครันไม่จำเป็นต้องมากระโดคโลด เต็มให้เหินเหินน้อย นึกสนุกขึ้นมาก็เอาวิทยุบังคับบ้าง เกมกดบ้างมาเล่นกัน ไม่มีเพื่อนก็เล่นคนเดียวได้ โลกของเด็กปัจจุบันจึงเป็นโลกที่แคด้วยปัญหาทางสังคมบีบบังคับ"

("ปลาหมอตกกระทะ," การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 71)

การเล่นของเด็กสมัยก่อนจะมีตัวอย่าง หรือแนวความคิดจากพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน จึงสร้างความสนุกสนานในการเล่นได้ดี ดังข้อความต่อไปนี้ "พวกเด็ก ๆ สมัยก่อนมักจะมีเกมการเล่นที่มีตัวอย่าง หรือแนวความคิดจากพฤติกรรมที่กระทำกันอยู่ในชีวิตประจำวันตัวอย่างหรือแนวความคิดนี้ได้กลายมาเป็นเกมที่ส่วสามารถสร้างความสนุกสนานในการเล่นได้เป็นอย่างดี"

("เกมตบยุ้ง," การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 89)

จากการวิเคราะห์แนวคิดด้านวิถีชีวิตในสังคมไทยที่ปรากฏในบทควาร่วม ด้านความ เป็นอยู่านครบคร้าผู้เขียนให้แนวคิดว่ ครบคร้าไทยในอดีตเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ สมาชิก วนครอบครัวอยู่ร่วมกันมีความอบอุ่นใกล้ชิดรักใคร่ปรองดองกันดี มีความเคารพนบนอบ เชื่อฟัง ผู้ใหญ่ และมีการช่วยเหลือการงานภายในครอบครัวเป็นอย่างดี แนวคิดด้านการอบรมเลี้ยงดู

พ่อแม่เด็กสมัยก่อนให้การอบรมเด็กให้เชื่อฟังเคารพยำเกรงผู้ใหญ่ ไม่ให้เห็นแก่ตัว ให้ความสำคัญ
 สามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้อำนาจช่วยตนเองประติษฐ์ของเครื่องใช้ด้วยความคิดความสามารถ
 ของตนเอง ส่วนแนวความคิดการอบรมเลี้ยงดูเด็กปัจจุบันผู้เขียนกล่าวว่า พ่อแม่เด็กปัจจุบันตามใจ
 ลูกมักซื้อของราคาแพงให้ทำให้เด็กไม่รู้จักการช่วยเหลือตนเอง ประติษฐ์คิดค้นขึ้นเองและยังให้
 แนวคิดเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กว่าควรเลี้ยงด้วยความเอาใจใส่ดูแล ให้ความอบอุ่นอย่างใกล้ชิด
 ส่วนแนวคิดด้านพฤติกรรมการเล่นของเล่นและการละเล่นผู้เขียน กล่าวว่าเด็กสมัยก่อนรู้จัก
 ประติษฐ์ของเล่นด้วยตนเอง เล่นด้วยความเพียรพยายามอดทน สามัคคีปรองดองซึ่งกันและกัน
 ส่วนเด็กในปัจจุบันจะหาซื้อของเล่นมาเล่นเอง บางชนิดก็เล่นคนเดียวได้ การเล่นไม่ต้องใช้
 กาลังกายนัก เพราะเป็นการเล่นโดยใช้เทคโนโลยีแบบใหม่ มุ่งเพื่อชัยชนะจึงมีการใช้กลโกง
 ในการเล่นมาก

2. ด้านแนวคิดเกี่ยวกับสังคมไทย

แนวคิดเกี่ยวกับสังคมไทยในบทความของ ทวี วัฒนงาม ผู้วิจัยพบ 3 ประการ คือ

2.1 ด้านการศึกษา ทวี วัฒนงามให้แนวคิดทางด้านการศึกษาของเด็กไทยในอดีตโดยเปรียบเทียบกับการศึกษาของเด็กไทยปัจจุบันไว้ว่า การศึกษาเรียนรู้ของเด็กไทยในอดีต
 เรียนรู้ศึกษาด้วยประสบการณ์ตรงเป็นส่วนใหญ่เพราะการศึกษาตามสถาบันยังไม่มีหรือมีน้อย เด็ก
 ในอดีตจึงสามารถสร้างสรรค์ความคิดในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีเป็นการปลูกฝังความรับผิดชอบ
 ในเรื่องงานไปด้วย การเรียนในอดีตพ่อแม่ผู้ปกครองจะให้เด็กได้เล่าเรียนตามเกณฑ์ของอายุใน
 โรงเรียนใกล้บ้าน เด็ก ๆ เดินทางไปด้วยตนเอง การเรียนการสอนจะเน้นจากประสบการณ์
 ตรงของเด็กให้เด็กเรียนรู้นอกห้องเรียน แต่การศึกษาเล่าเรียนในปัจจุบัน ผู้เขียนเห็นว่าเด็ก
 ปัจจุบันมีการแข่งขันด้านวิชาการสูงมีการจดวิชากันตลอดปี ต้องดิ้นรนเพื่อการแข่งขันทางการ
 เรียนและสอบแข่งขัน ทำให้ไม่มีเวลาออกกำลังกายหรือเล่นที่เหมาะสมกับวัยของตนเอง เด็ก
 ปัจจุบันจึงหัวโตแต่แขนขาเลี้ย คือ เอาแต่เรียนมากไปแต่ไม่มีการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ
 ดังข้อความดังนี้ "...เด็กปัจจุบันเปรียบได้ว่าเป็นเด็กหัวโตแต่แขนขาเลี้ยคือเอาแต่เรียนกันทาง
 วิชาการแต่ไม่มีโอกาสพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจ..."

("ชักลูกยางง." สนุกกับของเล่น. หน้า 63)

"...ส่วนเรื่องท้อป่านคมก็คงไม่มีเด็ก ๆ คนไหนมีเวลาพิถีพิถันทำกันอีกแล้ว เพราะปิด

เทอมใหญ่ บ้างก็ไปกวตริชา ไปสัจวิชาตามโรงเรียนต่าง ๆ จะทำป่านคมก็คงไม่รู้จะไปเล่นที่ไหน..."

("ทำป่านคม" สุนัขกับของเล่น. หน้า 159)

การศึกษาเรียนรู้ของเด็กสมัยก่อนคือเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง สามารถสร้างสรรค์ความคิดในการประดิษฐ์คิดค้นด้วยตนเอง จึงมีความมั่นใจ และเป็นพื้นฐานในการปลูกฝังความรับผิดชอบด้วย ดังข้อความ ดังนี้ "...และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือบนความเชยในรูปแบบการเล่นเด็กสมัยนั้น ที่เด็กปัจจุบันคิดนั้นคือสิ่งที่สามารถสร้างสรรค์ความคิดในการประดิษฐ์คิดค้นและความมั่นใจในการกระทำของตนเอง อันเป็นพื้นฐานการปลูกฝังความรับผิดชอบในการงานเมื่อเติบโต"

("กงจักรพาเปียร์," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 108)

การเดินทางไปศึกษาเล่าเรียนสมัยก่อนโรงเรียนอยู่ใกล้บ้านเด็ก ๆ เดินทางไปกันเอง ไม่ต้องมีรถรับส่ง พ่อแม่ผู้ปกครองไม่เป็นภาระ ไม่ต้องโทรเหมล์แอ๊ด เช่นปัจจุบัน ดังข้อความ ดังนี้ " สมัยก่อนเด็ก ๆ จะไปโรงเรียนกันแต่เช้า...เด็กสมัยก่อนจะเข้าโรงเรียนใกล้บ้าน ไม่^{แม่}นิยมตะเกียกตะกายไปเข้าโรงเรียนไกล ๆ ไม่ต้องโทร^{แม่}เหมล์แอ๊ดเหมือนปัจจุบันดังนั้นเด็ก ๆ จึงมีเวลาเล่นในช่วงเช้า"

("จัดซื้อ," การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 17)

"...พอตกเย็นหลังเลิกเรียน เด็ก ๆ ต่าง ๆ เดินทางกลับบ้านกันเป็นทิวแถว ไม่มีรถรับส่งเช่นปัจจุบัน พ่อแม่ไม่ต้องเป็นภาระไปรับ เพราะส่วนมากจะส่งยุคหลานเข้าเรียนโรงเรียนประถมใกล้บ้านตามเกณฑ์อายุที่เข้าเรียน เด็กจึงโตพอจะไปกลับโรงเรียนได้เอง"

("นักเลงปลาซึ่ม," การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 57)

การเรียนรู้ของเด็กสมัยนี้ทำกิจกรรมในการขีดเขียนน้อยไปโดย ผู้เขียนยกตัวอย่างเช่นข้อสอบปัจจุบันให้เด็กวงกลมอย่างเดียว โอกาสที่เด็กจะเขียนหนังสือมีน้อย จึงหาทางออกไปขีดเขียนตามผนังกำแพงต่าง ๆ โดยขาดความยั้งคิด ดังข้อความ ดังนี้

...เด็กสมัยนี้เขียนหนังสือหรือทำกิจกรรมในการขีดเขียนน้อยไปหรือเปล่าเช่น ข้อสอบ ปัจจุบันเด็ก ๆ ก็วงกลมกันอย่างเดียว แม้แต่วิชาเรียงความก็วงกลม โอกาสที่เด็ก ๆ จะเขียนหนังสือมีน้อยกว่าแต่ก่อนมากและเหตุนี้หรือเปล่าเด็กก็มาหาที่เขียนหนังสือกันตามกำแพงผนังตึกรั้วบ้านคนอื่นเต็มไปหมด เป็นปัญหาสังคมในปัจจุบันเพราะเขาเหล่านั้นขาดความยั้งคิดหรือไม่รอบคอบหรือเปล่า

("ต่อบ้าน," การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 81)

2.2 ด้านอาชีพ การประกอบอาชีพของผู้คนในสมัยก่อน ทวี วัดงาม ให้แนวคิดไว้ว่าเป็นการประกอบอาชีพเกี่ยวกับด้านเกษตรกรรมเป็นหลัก ทั้งนี้เพราะความเจริญทางด้านวัตถุยังมาไม่ถึง สังคมสมัยก่อนจึงเป็นสังคมเกษตรกรรม ผู้คนส่วนใหญ่จึงมีค่านิยมในการประกอบอาชีพ ด้านเกษตร ด้านการค้าขายเป็นส่วนใหญ่ แต่สำหรับปัจจุบันด้านวัตถุเจริญก้าวหน้า สังคมเปลี่ยนไป การประกอบอาชีพของผู้คนจึงเปลี่ยนไปด้วยด้านค่านิยมทางด้านการประกอบอาชีพจึงเปลี่ยนไป จะมีการประกอบอาชีพด้านธุรกิจการค้า หรือทำงาน ตามบริษัทห้างร้านตามอาคารต่าง ๆ เพิ่มขึ้นตามความเจริญของสภาพบ้านเรือน ผู้เขียนได้แสดงแนวคิดด้านอาชีพไว้ในบทความดังนี้ "สมัยที่บ้านเราเมืองเรายังเป็นสังคมการเกษตรอยู่ ชีวิตประจำวันของคนไทยทั่วไปจะเกาะอยู่กับเรือกลสวนไร่นา ด้วยเป็นแหล่งทำมาหากินเป็นส่วนใหญ่ เข้าขึ้นมาพอมีแสงเงินแสงทองส่องลอดขอบฟ้า ถ้าเป็นเพศชายผู้ใหญ่ก็จะมีพั่วเห็บหลังต้อนวัวต้อนควายไปนา ถ้าทำไร่นาส่วนก็แบ่งจอบแบกเสียมเข้าไร่เข้าสวนเป็นกิจวัตร"

("หนังสือ," สนุกกับของเล่น. หน้า 165)

"ควาย หรือ กระบือเป็นสัตว์เลี้ยงที่มีความสำคัญกับชีวิตคนไทยในอดีตเป็นอย่างยิ่งด้วยสังคมไทยเรานั้นเป็นสังคมการเกษตรมาตั้งแต่โบราณมีอาชีพทำนาปลูกข้าวเป็นหลัก"

("ชนควายดิน," การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 73)

"...สมัยก่อนนั้นสังคมไทยเป็นสังคมเกษตรชาวบ้านหรือประชากรจะมีอาชีพทำไร่นาเป็นส่วนใหญ่โดยเฉพาะผู้ที่ทำนาจำเป็นต้องอาศัยแรงงานจากสัตว์เลี้ยง"

("โฮกป้อน," การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 135)

การประกอบอาชีพของผู้คนในปัจจุบันแปรเปลี่ยนไปเพราะพื้นที่ นา สวน ถูกพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว พื้นดินเหล่านี้เปลี่ยนไปเป็นโรงงานอุตสาหกรรมหรือเป็นที่อยู่อาศัยทำให้การประกอบอาชีพปัจจุบันต้องเปลี่ยนแปลงไปตามแหล่งทำกินด้วย ดังข้อความ ดังนี้ "ปี่ซังข้าวค่อย ๆ เลือนหายไปจากความทรงจำของคนไทยเรา มาเป็นเวลานานแล้วเพราะปัจจุบันเด็ก ๆ ไม่ได้ตามพ่อแม่ไปทำนาทุกคนต้องไปโรงเรียน ที่นากำลังหมดไปด้วยปัญหาอุปด้าน..."

("ปี่ซังข้าว." สุนัขกับของเล่น. หน้า 152)

"โลกทุกวันนี้เปลี่ยนแปลงไปทุกขณะตามสภาพของความจริง วัตถุต่าง ๆ ถูกพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว พื้นดินถูกนำไปใช้ประโยชน์มากขึ้นจนไร้ที่ว่าง เด็ก ๆ กับธรรมชาติอันดีงามถูกขวางกั้นให้ออกไปทุกขณะด้วยมลพิษภาวะต่าง ๆ , เด็ก ๆ , หมดโอกาส ที่จะหาทำของเล่นจากสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติด้วยตนเองได้

("ลูกหัน." สุนัขกับของเล่น. หน้า 68)

2.3 ด้านการปฏิบัติตน หรือ วัฒนธรรม ได้แสดงแนวคิดในการปฏิบัติตนของคนสมัยก่อนและในปัจจุบันไว้ว่าการปฏิบัติตนของคนสมัยก่อนในครอบครัว สตรีเป็นแม่บ้านปฏิบัติงานบ้านได้อย่างดีสมแบบกุลสตรีไทย การปฏิบัติตนในครอบครัว ทุกคนช่วยเหลือกันทำงานอยู่ร่วมกันอย่างสนิทสนม ประสงค์สามัคคีมีความเอื้ออาทรไม่ว่าไรต่อกัน ผู้คนสมัยก่อนให้ความสำคัญในเรื่องของการทำบุญบริจาคทานกันมากและได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ แต่ผู้คนในสังคมปัจจุบันต้องดิ้นรนในเรื่องของการทำงานพ่อแม่ต้องออกทำงานนอกบ้าน ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ค่อยมี เด็กจึงว่าเหว ไม่มีเพื่อนเล่นต่างคนต่างอยู่ ผู้คนปัจจุบันแข่งขันกันพุ่มเพื่อยหรรหาคอนข้างจะเอาไรต่กันทำให้สังคมวุ่นวายเพราะการปฏิบัติตนของผู้คนในสังคมนั่นเอง ดังบทความ ของผู้เขียนดังนี้ "...เด็ก ๆ สมัยก่อนจะเล่นอะไรกันสักอย่างก็จะเป็นเรื่องเป็นราวใช้ความพากเพียรพยายามจากการเพียรพยายามนี้เอง ทำให้เกิดการมีพฤติกรรมที่ดีตนพยายามไม่ย่อท้อโตขึ้นมีน้ำอดน้ำทน..."

("ทำบ้านคม." สุนัขกับของเล่น. หน้า 158)

"...เพราะสมัยก่อนนั้น ถ้าเด็กผู้หญิงเล่นเป็นหรือทอดบอะไรทานองนี้จะมองกันว่าจะเหมาะสมไม่สมควรด้วยประเพณีวัฒนธรรมไทยสมัยก่อนเคร่งครัดมาก เด็กผู้หญิงต้องเติบโตขึ้นเป็นกุลสตรีต้องเรียบร้อยจะกระโดดกระเดกเหมือนเด็กผู้ชายไม่ได้เด็ดขาด"

("ปิ่นสีหน้า." ของเล่นเด็กไทย. หน้า 50)

เด็กสมัยก่อนมีความสามัคคีปรองดองช่วยเหลือกันที่ ๆ ช่วยเหลือน้องในเรือของการเล่น ดังนี้"... สิ่งหนึ่งที่เด็กสมัยนี้ไม่มีโอกาสสัมผัสก็คือ พวกเขาจะเล่นกันเป็นหมู่พวกต่างคนต่างก็มีกั๊กกันอยู่มากเมื่อคนละอันแต่ละอันก็เป็นประติมากรรมของตนเอง... ถ้าใครมีน้องเล็กยังทักกันไม่เป็น ผู้เป็นพี่ก็จะช่วยทำให้น้องเล่นภาพอย่างนี้หาดูยากในปัจจุบัน"

("กั๊กกันไฟผ่อง." ของเล่นเด็กไทย. หน้า 82)

การปฏิบัติตนในครอบครัว ในสมัยก่อนทุกคนในครอบครัวช่วยเหลือกันทำงานด้วยความสมัครใจทุกคนมีความใกล้ชิดสนิทสนม เด็ก ๆ เล่นหัวด้วยกันอย่างสนุกสนาน ดังข้อความ ดังนี้ "เมื่อใกล้วันสารทญ่าใหญ่ฝ่ายสตรีอาจเป็นคุณย่าคุณแม่หรือคุณป้าก็ตามจะเตรียมเครื่องปรุงขนมชนิดนี้อย่างพร้อมเพรียง โดยพวกผู้ชายจะทากาหน้าที่ตาข้าวเฒ่าเคียวน้ำตาล พวกผู้หญิงโต ๆ จะทากาหน้าที่ควัก ถั่ว งา"

("เป่ากน." การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 161)

"...สังคมไทยในเรื่องการเป็นอยู่นั้นก็ตามที่ทราบกันว่าเป็นสังคมที่อยู่ร่วมกัน พวกเด็ก ๆ พี่น้องจึงใกล้ชิดกันมีความสนิทสนมรักใคร่กันตั้งแต่เล็ก ๆ เก็บอะไรก็เล่นกันในหมู่พี่น้อง"

("เป่าถั่ว." การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 164)

สมัยก่อนผู้หญิงไทยจะต้องฝึกหัดงานบ้านงานเรือนเพื่อให้สมเป็นกุลสตรี เช่น ฝึกเย็บผ้า เป็นต้น ดังข้อความ ดังนี้ "ในสมัยก่อนนั้นบรรดาคุณแม่ คุณพี่สาวทั้งหลายจะมีความเป็นกุลสตรีอยู่อย่างหนึ่งก็คือการที่เกิดเป็นกุลสตรีแล้วเย็บผ้าเป็นอย่างดีเย็บเป็นตัวไม่ได้ก็ต้องสามารถปะชุดเสื้อผ้านี่ขาดได้"

("รถแกนหลอดด้าย." สนุกกับของเล่น. หน้า 145)

ปัจจุบันการปฏิบัติตนของผู้คนเปลี่ยนแปลงไป ทุกคนต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อความอยู่รอดพ่อแม่ต้องไปทำงานแต่เช้า ไม่มีเวลาให้ลูก ๆ ไม่มีเพื่อนบ้าน เด็ก ๆ ไม่มีเพื่อนเล่นต้องเล่น

คนเดียว ดังข้อความ ดังนี้ "...ผิดกับปัจจุบันสังคมเปลี่ยนไปน่าเห็นใจเด็ก ๆ วันหนึ่ง ๆ ไม่รู้จะเล่นกับใคร พ่อแม่ก็ไปทำงานกันแต่เช้า เอาเวลาที่พอจะอยู่กับลูก ๆ ก็ได้หมดไปบนท้องถนนกับสภาพจราจรที่เป็นจลาจล เพื่อนบ้านก็ไม่มี"

("สิงขิงหลัก," การละเล่นของเด็กไทย, หน้า 24)

การปฏิบัติระหว่างผู้ใหญ่กับเด็กสมัยก่อน มีการเอื้ออำนวยต่อกันไม่มีการเอาวัดเอาเปรียบกันการขายของให้เด็กจึงมีการคืนกำไรให้กับเด็กบ้าง ดังข้อความ ดังนี้ "...จะเห็นว่สังคมระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่สมัยก่อนใกล้ชิดกัน มีการเอื้ออำนวยกันทางอ้อม ผู้ใหญ่ที่เป็นพ่อค้าก็มักเอาเปรียบเด็กมากนัก เมื่อมีกำไรก็คืนกำไรให้เด็กมาบ้าง"

("ไอติมไม้แดง," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 150)

แนวคิดเกี่ยวกับสังคมไทยของ ทวี วัตงาม ที่ปรากฏในบทความพอสรุปได้ว่า ในด้านการศึกษามีแนวคิดว่ การศึกษาของเด็กในอดีตส่วนใหญ่ เรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ตรงในชีวิตและเรียนรู้จากโรงเรียนหรือวัดอีกส่วนหนึ่งด้วย ในด้านอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักที่เหมาะสมกับสภาพทางภูมิศาสตร์ควรจะสืบทอดกันต่อไป ในด้านการปฏิบัติตนมีแนวคิดว่ เด็กผู้หญิงควรอยู่ในกรอบกุลสตรีไทย เด็กผู้ชายควรมีความ پاکเพียร อดทน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เด็ก ๆ จะต้องเชื่อฟังเคารพผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กและอบรมสั่งสอนเด็กเพื่อให้เป็นคนดีในสังคม

3. ด้านวัฒนธรรมประเพณี ทวี วัตงาม แสดงแนวคิดด้านวัฒนธรรมประเพณีในบทความโดยจำแนกได้ 2 ประการ คือ

3.1 การอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี ทวี วัตงาม ได้ให้แนวคิดทางด้านนี้ไว้ว่า ชุมชนไทยสมัยก่อนเป็นชุมชนไทยสมัยก่อนเป็นชุมชนในสังคาสงบการปฏิบัติตนของผู้คนในชุมชนจึงค่อนข้างเคร่งครัดอนุรักษ์วัฒนธรรมจารีตประเพณี เช่น เทศกาลสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทงและการทำบุญสุนทานเปิดทองสงฆ์พระกันมาก ดังข้อความ ดังนี้ "เหตุที่วัดในสมัยก่อนตั้งร่งทานเลี้ยงผู้คนที่มาเที่ยวงาน มาทำบุญได้ก็เพราะคนสมัยก่อนนั้นใจบุญ มีแรงศรัทธาส่งงานในการบริจาคทาน...พอไปถึงบ้านไหนก็บอกบุญว่ วัดจะตั้งร่งทาน ทำอาหารไปเลี้ยงคนที่ไปทำบุญที่วัด"

("สี่เกลอร่งทาน," สนุกกับงานวัด. หน้า 130)

"...งานอดิเรกนั้นงานวัดเป็นงานที่ประชาชนจะมาร่วมกันประกอบกิจการต่าง ๆ ทุกเพศ ทุกวัยพวกผู้เฒ่าผู้แก่ก็จะมาทำบุญสุนทาน ปิดทองสร้างน้ำพระ..."

("หน้ากากกระดาษ," สนุกกับของเล่น. หน้า 109)

แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ประเพณีลอยกระทง เพื่อเป็นการขอขมาสายน้ำที่ได้อาศัยดื่ม ใช้ชำระสิ่งโสโครกดังนี้ "หนุ่มสาวชาวไทย จำนวนมากรอคอยให้มาถึง จะได้มีโอกาสพากัน ไปเที่ยวลอยกระทงขอขมาสิ่งสกปรกอะไรต่อมิอะไรตามหัวใจบรรดาชนซึ่งอันที่จริงประเพณีนี้เขามีไว้เพื่อขอขมาสายน้ำที่เราได้อาศัยดื่มอาศัยใช้ชำระสิ่งโสโครกต่าง ๆ"

("กระทงก้านกล้วย," ของเล่นของเด็กไทย. หน้า 166)

แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ประเพณีการไหว้ครู ซึ่งเด็กนักเรียนสมัยก่อนให้ความสำคัญมากถือเป็นพิธีกรรมที่ศักดิ์สิทธิ์สืบทอดมาจนปัจจุบัน ดังนี้ "...ย้อนอดีตไปตามลักษณะปกติของวัย สนุกเมื่อวันวาน การทำพิธีไหว้ครูในโรงเรียนสมัยนั้นจะเป็นพิธีศักดิ์สิทธิ์มาก พวกเด็ก ๆ สมัยก่อนนั้นจะไม่ยอมเจ็บยอมป่วยหรือขาดโรงเรียนในวันไหว้ครูเป็นอันขาด"

("บ๊ยะเชื่อบะระ," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 166)

แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมเกี่ยวกับของเล่นและการละเล่นของเด็กไทย ในอดีตซึ่งผู้เขียนชี้ให้เห็นถึงประโยชน์คุณค่ามากมายโดยให้ข้อคิดในเรื่องการอนุรักษ์ว่าของเล่นและการละเล่นในอดีตเป็นสิ่งที่แสดงวัฒนธรรมไทยที่สำคัญ ผู้เกี่ยวข้อง ควรตระหนักถึงความสำคัญที่เก็บรักษาไว้หรือบันทึกไว้เป็นหลักฐานไม่ให้สูญหาย วัฒนธรรมเหล่านี้ผู้เขียนให้แนวคิดว่าไม่ควรอยู่แต่ในหนังสือเท่านั้นควรนำมาปฏิบัติจริงด้วยจึงจะสัมฤทธิ์ผล ดังข้อความต่อไปนี้ "...เป็นที่น่าเสียดายไม่เห็นมีหน่วยงานของรัฐหน่วยไหนเลย ที่จะอนุรักษ์วิธีการเล่น เกมการเล่นเก่า ๆ เหล่านี้เอาไว้เห็นตามสิ่งต่าง ๆ ที่นำการเล่นเด็กโบราณมาสาธิตเล่นให้ดูกัน"

("ขายแตงโม," การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 112)

"... ของเล่นในอดีตสามารถบอกถึงความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของตนและสิ่งต่าง ๆ ในยุคอดีตนั้นๆ ได้เป็นอย่างดีโดยสังเกตจากรูปทรงการผลิต เสื้อผ้า เครื่องแบบตุ๊กตา ซึ่งหา

จากสิ่งอื่น ๆ ไม่ได้ทุกคนจึงคอยดูแลรักษาตุ๊กตานี้อย่างทะนุถนอมพยายามสะสมแม้จะมีราคาแพง แต่ทุกคนที่สะสมก็จะภูมิใจและสุขใจ ท่านผู้ปกครองและเด็ก ๆ ที่มีของเล่นมากมายเมื่อเล่นเบื่อกรูณาอย่าทิ้งขว้างทำลายเลยครับ เก็บงำมันไว้ให้ดี สักวันหนึ่งข้างหน้ามันมีคุณค่าขึ้นมาเอง"

("ตุ๊กตาเซลลูลอยด์," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 98)

"...อะไรก็ได้ที่เป็นสิ่งที่แสดงถึงวัฒนธรรมไทยเราก็สมควรอย่างหนึ่งที่จะได้รับการอนุรักษ์เอาไว้และตัวแทนที่จะทำหน้าที่สืบทอดดูแลหาทางอนุรักษ์ก็คือ คนในท้องถิ่นนั้น, โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาททางด้านนี้จะตกเป็นภาระของศูนย์วัฒนธรรมตามจังหวัดต่าง ๆ "

("ของเล่นเมืองเพชร," ของเล่นเด็กไทย. หน้า 158)

"เดี๋ยวนี้ผมพยายามจะหารถกระบะบรรทุกของเด็กเล่น ที่ทำด้วยไม้ที่กล่าวมาไม่พบเสียแล้วของเล่นหัตถกรรมชนิดนี้ไร้พิษภัยของเด็ก ๆ แล้วยังเป็นของเล่นที่ต้องใช้ฝีมือในการประดิษฐ์เป็นอย่างยิ่งชนิดที่ว่าน่าจะเก็บเอาไว้ให้ลูกหลานรุ่นหลัง ๆ ได้ชมกันเลยทีเดียว"

("ลากรถบรรทุก," สนุกกับของเล่น. หน้า 59)

"ชาวโลกเถกาท้าให้ปู่ ย่า ตา ทวด ราชสกุลสนานสมัยเด็ก ๆ มากมายนั่นแล้ว แม้ว่าปัจจุบันมันจะเป็นการเล่นในอดีตเท่านั้น แต่มันก็มีคุณค่าหลายประการ จนผมอดที่จะบันทึกเอาไว้ตรงนี้ไม่ได้เพื่อจะได้เกิดประโยชน์แก่ลูกหลานต่อไปในอนาคต มิให้สูญหายไปหมด"

("ชาวโลกเถก," สนุกกับของเล่น. หน้า 26)

"วัฒนธรรมประเพณีไทยเรา ว่าจะจะเป็นข้อระเบียบปฏิบัติอยู่แต่ในหนังสือเท่านั้น ข้อปฏิบัติต่าง ๆ ที่ดีงามมากมายจะถูกแฝงอยู่ในเกมการเล่นของเด็ก , ค่อยฝึกค่อยหัดกันไป เข้าท่านองไม้้ออนดัดงายนั้นเอง"

("โฮก ปีน," การละเล่นของเด็กไทย. หน้า 137)

3.2 การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมประเพณี ทวี วัดงาม ให้แนวคิดทางด้านนี้ไว้ว่ามีวัฒนธรรมประเพณีเ่างอย่างที่เราสืบสืบทอดมาแต่อดีตปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรม ไปบ้าง เช่น ประเพณีการลอยกระทง

แนวคิดการปรับเปลี่ยนประเพณีลอยกระทงในอดีต จัดให้มีกิจกรรมการลอยกระทงตามแม่น้ำ ลำคลอง ในวัดจัดให้มีการปิดทองพระ ทำบุญสุนทานแต่ปัจจุบันประเพณีลอยกระทงกลับเป็นเรื่องของงานรื่นเริงสนุกสนานมีการเต้นรำ เชิดคารามาเป็นแบบอย่างมากมายปิดบังประเพณีที่แท้จริง เด็กจึงเข้าใจเรียนรู้ผิด ๆ จากประเพณีนี้ ดังข้อความ ดังนี้

ที่เล่ามาทั้งหมดนั้นก็อยากจะชี้ให้เห็นว่าของโบราณ ไม่ว่าจะเป็นอะไรก็ตามแต่มันมีที่มาที่ไป มีสาเหตุแห่งการเกิดนั้น ๆ ทั้งสิ้น แต่เมื่อเวลาว่างมากเกินไปถึงปัจจุบันเหตุผลความเป็นจริงก็ถูกลืมเลือนไปสิ้น ยกตัวอย่างง่าย ๆ ตามที่เล่ามาจะเห็นว่า สมัยก่อนเขาปลูกฝัง ผูกหัด และสั่งสอนการเรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีโดยครูครับ เด็ก ๆ ที่สนุกในการเรียนรู้ตั้งแต่ปัจจุบันผู้ที่ทำหน้าที่กลับเป็นพวกดาราไปแล้ว ส่วนใหญ่คนไทยในปัจจุบันจะทราบว่าการมีงานลอยกระทงนั้น คืองานรื่นเริงที่มีมหรสพมีดารามาร่วมงานมีการเต้นรำที่สนุกสนานเท่านั้น ปัญหาจึงเกิดขึ้นมากมาย

("กระทงก้านกล้วย," ของเล่นเด็กไทย, หน้า 163)

แนวคิดเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมทางการละเล่นของเด็กไทยปัจจุบันเด็กไทยจะสร้างการละเล่นขึ้นมาใหม่ โดยจะซื้อหาของเล่นใหม่ ๆ มาเล่น เช่น เกมกด ของเล่นสำเร็จรูปต่าง ๆ ของเล่นเหล่านี้เด็กจะไม่ได้ใช้ความสามารถและความเพียรพยายามในการคิดทำและมักเป็นการเล่นคนเดียว เด็กจึงขาดโอกาสที่จะเล่นร่วมกัน ขาดความสามัคคีความรักใคร่กัน เด็กปัจจุบันจึงต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเล่นของเล่นและ การละเล่นขึ้นมาใหม่ซึ่ง ทวี วัฒนามาให้แนวคิดไว้ดังนี้ "...อย่าเอาเลยไม่เห็นจะดีทวนทุกเปล่า ๆ ไปซื้อเกมกดสนุกกว่าอีกผมเองได้ยินก็ซื้อมาเลยนะครับ โอ คนไทยของดี ๆ ราคาถูก ๆ ให้คุณค่าทางวัฒนธรรมความเป็นไทยแท้บอกเล่นไม่ดี"

("ระนาดรางเล็ก," สนุกกับของเล่น, หน้า 35)

"ผมก็ได้แต่ปลงครับว่าเดี๋ยวนี้อะไรก็ง่ายไปหมดแทบจะไม่ต้องใช้หัวสมองคิดอะไรเลยไม่ว่าอะไรก็มีของสำเร็จรูปหมด มีสแตนด์บายซื้ออย่างเดียวก็พอแล้ว นับประสาอะไรแต่งตัวตุ๊กตาก็มีของสำเร็จรูปขายกัน"

("แต่งตัวตุ๊กตา," สนุกกับของเล่น, หน้า 54)

...ปัจจุบันเราจะหาเกมโฮกปีปดูได้ยากเต็มทนแล้ว ด้วยโอกาสและความเอื้ออำนวยใน
รูปแบบของสังคมปัจจุบันไม่อำนวยให้เด็ก ๆ ไม่มีพวก ไม่มีเพื่อนเมื่ออยู่นอกโรงเรียน
เพื่อนบ้านในปัจจุบันเขามีค่าเพียงคนที่บ้านอยู่ใกล้กันเท่านั้น เด็ก ๆ ไม่มีลานเล่นเพราะ
บ้านของพวกเขาเป็นคอนโดมิเนียมหรือบ้านทรงปั้นหยาจะนั้นก็อยู่ทาว์นเฮาส์.....โลก
ปัจจุบันนี้มากที่สุดก็คือวิดีโอเกม นั่งกดกันหน้าตาคร่ำเคร่งกันไปตาม ๆ กัน

("โฮกปีป," การละเล่นของเด็กไทย, หน้า 137)

แนวคิดทางด้านวัฒนธรรมประเพณีของ ทวี วัดงาม ที่ปรากฏในบทความความเป็นวัฒนธรรม
ประเพณีของชุมชนในอดีตและปัจจุบัน ซึ่ง ทวี วัดงาม ได้ให้แนวคิดไว้ เป็นไปในลักษณะเชิง
เปรียบเทียบให้เห็นว่าชุมชนในอดีตนั้นค่อนข้างจะเคร่งครัดปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอด
มา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสังคมของชุมชนในอดีตมีความใกล้ชิดสนิทสนม เอื้ออาทรต่อกันจึงร่วมกัน
ทำตามจารีตประเพณีที่บรรพบุรุษได้เคยทำมาก่อน แต่เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไปความเจริญทาง
ด้านวัตถุเข้ามาแทน ลักษณะของชุมชนค่อยๆ เปลี่ยนแปลงไปด้วย ความสัมพันธ์ทางสังคมจะน้อยลง
ความเคร่งครัดในประเพณีวัฒนธรรมจึงน้อยลงด้วย บางชุมชนมีการปรับเปลี่ยนประเพณี ลักษณะ
รูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ของประเพณีจึงเปลี่ยนไป หรืออาจมีการสร้างวัฒนธรรมบางอย่างขึ้นมาใหม่
ซึ่งชุมชนมีความคิดว่าสะดวกเหมาะสมกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนไปด้วย

จากการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับสังคม ที่ปรากฏในบทความของ ทวี วัดงาม สามารถ
แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ แนวคิดด้านวิถีชีวิตในสังคม, แนวคิดเกี่ยวกับสังคมไทย และแนวคิด
ด้านวัฒนธรรมประเพณี ผู้วิจัยพบว่า ความเป็นอยู่ของครอบครัวไทยในอดีตเป็นครอบครัวขนาด
ใหญ่อยู่ร่วมกัน ด้วยความรักใคร่อบอุ่น พร้อมเพรียงกัน พ่อแม่ให้การอบรมเลี้ยงดูลูกด้วยความรัก
ใคร่เอาใจใส่ สอนให้เด็กเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ ให้รู้จักช่วยเหลือตนเอง เด็ก ๆ รู้จักประดิษฐ์คิดค้น
ของเล่นเองจึงเกิดความคิดสร้างสรรค์ภูมิปัญญาของเด็กเองมีการเล่นด้วยความเพียร พยายาม
อดทน และสามัคคีปรองดองกัน ส่วนครอบครัวยุคปัจจุบันพ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลาให้ลูก ตามาจุลก๊กซื้อ
ของเล่นราคาแพง ๆ ให้เด็ก ทำให้เด็กไม่รู้จักการช่วยเหลือตนเองและประดิษฐ์คิดค้นด้วยตนเอง การ
เล่นของเด็กปัจจุบันเป็นการเล่นแบบเทคโนโลยีแบบใหม่ มักเล่นคนเดียวไม่ต้องใช้กำลังกาย

มากนัก การเล่นตั้งแต่ชั้นนี้จะเกิดกลไกความเห็นแก่ตัวขึ้น สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับสังคมไทย ด้านการศึกษา เด็กสมัยก่อนจะเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ตรงมีการเรียนจากโรงเรียน จากวัดเป็นส่วนน้อย ด้านอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักของผู้คนไทยสมัยก่อนเพราะเหมาะสมกับสภาพภูมิศาสตร์ แต่ปัจจุบันจะมีการแข่งขันด้านวิชาการค่อนข้างมาก จะมีการเรียนกวดวิชา ตลอดปีทำให้มีเวลาเล่นน้อย ด้านอาชีพมีแนวคิดที่อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักของผู้คนไทยสมัยก่อนเพราะเหมาะสมกับสภาพภูมิศาสตร์ แต่ปัจจุบันคนไทยมีหลากหลายอาชีพ เพราะสังคมเจริญขึ้น ด้านภูมิศาสตร์เปลี่ยนแปลงไป การปฏิบัติตนแนวคิดด้านนี้คือ เด็กผู้หญิงสมัยก่อนอยู่ในกรอบของกุลสตรีไทยส่วนเด็กผู้ชายมีความพากเพียร ขยันอดทน เด็ก ๆ จะต้องเชื่อฟังเคารพผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีต่อเด็ก ทางด้านวัฒนธรรมประเพณีผู้เขียนให้แนวความคิดไว้ว่า ชุมชนในสมัยก่อนมีความเคร่งครัดเรื่องจารีตประเพณีมาก เพราะถือว่าบรรพบุรุษปฏิบัติสืบทอดมาอย่างถูกต้องดีงาม ชุมชนในอดีตมีความใกล้ชิดเป็นชุมชนเล็ก ๆ จึงรับสืบทอดมาอย่างเคร่งครัดตลอด ผิดกลับชุมชนปัจจุบันไม่ค่อยเคร่งครัดมีการปรับเปลี่ยนจารีตประเพณีอยู่บ้างหรือวัฒนธรรมบางอย่างชุมชนปัจจุบันจะร่วมกันสร้างขึ้นใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของชุมชนที่มีความเจริญเปลี่ยนแปลงขึ้น ให้สัมพันธ์กับสังคมที่นิยมทางด้านวัตถุ เช่นสังคมในยุคปัจจุบัน ทวี วัดงาม ได้ให้แนวคิดไว้ทั้งหมด โดยพยายามเน้นว่าใช้แนวความคิดที่มีต่อไปโดยให้แนวคิดในเรื่องของการอนุรักษ์วัฒนธรรมของเล่น , การละเล่นของเด็กไทยในอดีตอยู่ตลอดทุก ๆ บทความที่ผู้เขียนนำเสนอ

จึงอาจกล่าวได้ว่า ทวี วัดงาม เป็นนักเขียนที่มีแนวคิดอย่างชัดเจนในการอนุรักษ์ วัฒนธรรมทางด้านของเล่น และการละเล่นของเด็กไทยในอดีต จึงได้เสนอบทความแสดงแนวคิด ให้ปรากฏไว้เป็นหลักฐาน เพื่อให้คนรุ่นหลังได้มีข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า เป็นแนว ที่จะสร้างประโยชน์เพื่อสังคมต่อไป

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการเขียน และศิลปะการใช้ภาษาในบทความของ ทวี ว่างาม
2. เพื่อวิเคราะห์ทัศนะของ ทวี ว่างาม

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาชีวประวัติและผลงานของ ทวี ว่างาม
2. ศึกษาบทความในคอลัมน์ "วัยสนุกเมื่อวันวาน" ของ ทวี ว่างาม จากหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวันในช่วง พ.ศ.2533-2536 ตามที่ระบุไว้ในขอบเขตการวิจัย
3. วิเคราะห์กลวิธีการเขียนบทความในด้านการนำเสนอเรื่อง ดังนี้
 - 3.1 ชื่อเรื่อง
 - 3.2 การปิดเรื่อง
 - 3.3 การจัดลำดับเนื้อหาสาระ
 - 3.4 การปิดเรื่อง
4. วิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษา ดังนี้
 - 4.1 การใช้ถ้อยคำ
 - 4.2 สำนวนโวหาร และลีลาการเขียน
5. วิเคราะห์แนวคิดของ ทวี ว่างาม
6. เสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ด้านกลวิธีการเขียน พบว่าผู้เขียนนำเสนอเรื่อง ดังนี้
 - 1.1 การตั้งชื่อเรื่อง พบว่ามีการตั้งชื่อเรื่อง 4 วิธี คือ

1.1.1 ตั้งชื่อเรื่องตามชื่อของของเล่น โดยแบ่งเป็น ดังนี้

1.1.1.1 ของเล่นที่ใช้เล่น

1.1.1.2 ของเล่นที่ใช้แข่งขัน

1.1.1.3 ของเล่นที่ใช้ระดับใช้เล่นเพื่อความสวยงาม

1.1.1.4 ของเล่นที่เป็นของใช้

1.1.1.5 ของเล่นที่เป็นของกิน

1.1.2 ตั้งชื่อเรื่องตามชื่อของของเล่น และการละเล่นที่นิยมเล่น ใน
เทศกาลต่าง ๆ โดยแบ่งเป็น ดังนี้

1.1.2.1 ของเล่นและการละเล่นตามงานในเทศกาลต่าง ๆ

1.1.2.2 ของเล่นและการละเล่นตามถิ่นกำเนิด

1.1.2.3 ของเล่นและการละเล่นที่นิยมเล่นในบางท้องถิ่น

1.1.3 ตั้งชื่อเรื่องตามชื่อการละเล่น แบ่งเป็นดังนี้

1.1.3.1 การละเล่นตามชื่อเกม

1.1.3.2 การละเล่นที่ใช้คำพูดบทเจรจา

1.1.3.3 การละเล่นที่เกี่ยวข้องกับสัตว์

1.1.4 ตั้งชื่อเรื่องแบบอื่น อยู่นอกเหนือจากการตั้งชื่อ 3 ประเภทข้างต้น

1.2 การเปิดเรื่อง พบว่ามีการเปิดเรื่อง 6 ลักษณะ ดังนี้

1.2.1 เปิดเรื่องโดยย่อพื้นความหลังสภาพหรือปรากฏการณ์

1.2.2 เปิดเรื่องโดยสนทนาหรือปฏิสนธากับผู้อ่าน

1.2.3 เปิดเรื่องโดยสรุปใจความสำคัญของบทความ

1.2.4 เปิดเรื่องโดยให้คำจำกัดความหรืออธิบายคำศัพท์

1.2.5 เปิดเรื่องโดยใช้ข้อความที่เป็นคำถาม

1.2.6 เปิดเรื่องโดยใช้ข้อความที่เป็นข่าว

1.3 การลำดับเนื้อหาสาระพบว่าการลำดับเนื้อหาสาระ 6 วิธี ดังนี้

1.3.1 กล่าวถึงวิธีการประดิษฐ์ , วิธีเป็นลำดับแรกแล้วตามด้วยเนื้อหา

สาระ ต่อไปนี้

1.3.1.1 กล่าวถึงคุณค่าประโยชน์

1.3.1.2 กล่าวถึงประวัติความเป็นมา การพัฒนาการประดิษฐ์
หรือการเล่น

1.3.1.3 กล่าวถึงโอกาส , สถานที่ที่ใช้เล่น

1.3.2 กล่าวถึงประวัติความเป็นมา , มูลเหตุเป็นลำดับแรกแล้วตามด้วย
เนื้อหาสาระ ต่อไปนี้

1.3.2.1 กล่าวถึงวิธีการประดิษฐ์ , วิธีเล่น

1.3.2.2 กล่าวถึงวิวัฒนาการการเล่น

1.3.2.3 กล่าวถึงรูปร่างลักษณะการประดิษฐ์

1.3.3 กล่าวถึงรูปร่างลักษณะแบบ , จำนวนและประเภทเป็นลำดับแรก
แล้วตามด้วยเนื้อหาสาระต่อไปนี้

1.3.3.1 กล่าวถึงวิธีประดิษฐ์ , วิธีเล่น

1.3.3.2 กล่าวถึงประวัติความเป็นมา

1.3.4 กล่าวถึงผู้เล่น, สถานที่เล่นหรือที่จำหน่ายเป็นลำดับแรกแล้วตาม
ด้วยเนื้อหาสาระต่อไปนี้

1.3.4.1 กล่าวถึงวิธีการประดิษฐ์ , วิธีเล่น

1.3.4.2 กล่าวถึงรูปร่างลักษณะหรือประโยชน์

1.3.5 กล่าวถึงกติกาการเล่นเป็นลำดับแรกแล้วตามด้วยกล่าวถึงวิธีเล่น
เป็นลำดับต่อมา

1.3.6 กล่าวถึงส่วนอื่น ๆ ที่จัดลำดับเป็นเนื้อหาสาระส่วนแรกที่กล่าวถึง
ก่อนเป็นลำดับแรก เช่น ประสิทธิภาพของผู้เขียน , ประโยชน์คุณค่าและความเป็นมา เป็นต้น

1.4 การปิดเรื่อง พบว่ามีการปิดเรื่อง 8 ลักษณะ ดังนี้

1.4.1 ปิดเรื่องโดยการสรุปความสำคัญของเรื่อง

1.4.2 ปิดเรื่องโดยยกเรื่องราวเรื่องเล่าเหตุการณ์

1.4.3 ปิดเรื่องโดยการแสดงความคิดเห็นเสนอวิธีการแก้ปัญหา

1.4.4 ปิดเรื่องโดยการเปรียบเทียบเสียดสีประชดชน

1.4.5 ปิดเรื่องโดยการเรียกร้องขอความร่วมมือ ตั้งความปรารถนา

ความหวัง

1.4.6 ปิดเรื่องโดยการทิ้งท้ายไว้ให้ผู้อ่านคิด

1.4.7 ปิดเรื่องโดยการทำนายเหตุการณ์ล่วงหน้า

1.4.8 ปิดเรื่องโดยกล่าวถึงสุภาชิต , บทกวีหรือคำกล่าว

2. ด้านศิลปะการใช้ภาษา พบว่า

2.1 การใช้ถ้อยคำ ผู้เขียนมีการใช้คำ 11 ชนิด คือ คำภาษาปาก , คำสแลง และคำรับมาใช้มากพอ ๆ กัน เนื่องจากการเขียนแบบสนทนากับผู้อ่านเพื่อสร้างความสนิทสนมคุ้นเคย จึงใช้คำที่ไม่เป็นทางการเหล่านี้มาก คำซ้อน , คำซ้ำซ้อน และคำเลียนเสียงธรรมชาติ มีใช้ในบทความมากรองลงมา ผู้เขียนใช้คำเหล่านี้เพื่อให้ภาษาไพเราะสละสลวยเกิดภาพพจน์ชัดเจนเข้าใจง่าย ลำดับนี้, คำต่างประเทศและคำราชาศัพท์มีใช้อยู่บ้างซึ่งค่อนข้างเป็นภาษาทางการ มีการใช้เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อความและบุคคลที่กล่าวถึงจึงมีความจำเป็นต้องใช้คำชนิดนี้ ส่วนคำภาษาถิ่นและคำศัพท์เฉพาะมีใช้ค่อนข้างน้อย เป็นคำที่ใช้เพื่ออธิบายของเล่นและการละเล่นที่มีมาแต่โบราณซึ่งเรียกชื่อเฉพาะกันมาเช่นนั้น

2.2 การใช้โวหาร พบว่า มีการใช้โวหาร 4 ชนิดคือ บรรยายโวหาร อธิบายโวหาร พรรณาโวหาร และเทศนาโวหาร ทั้งนี้เพราะบทความที่นำเสนอต่อผู้อ่านมีเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นมาของของเล่นและการละเล่นของเด็กไทยในอดีต ซึ่งมุ่งให้ความรู้ ความสำเร็จเป็นสำคัญ จึงต้องใช้การบรรยายและอธิบายรายละเอียดอย่างชัดเจน โวหารที่ใช้กันมากนักคือพรรณนาโวหารและเทศนาโวหาร มักแทรกอยู่ในการบรรยายหรือการอธิบาย

2.3 การใช้ลีลาการเขียน พบว่า ทวี วัดงาม มีลีลาการเขียนแบบเรียบ ๆ ธรรมดาส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะการเล่าเรื่องให้ฟัง เป็นการสนทนาอย่างเป็นกันเอง ระดับภาษาที่ใช้เป็นระดับภาษากึ่งแบบแผน

3. ด้านแนวคิดของทวี วัดงาม พบว่า ผู้เขียนเสนอแนวคิดด้านสังคมเพียงประการเดียว โดยจำแนกได้ 3 ด้าน ดังนี้

3.1 แนวคิดด้านวิถีชีวิตอันสังคม แบ่งเป็น 3 ประการ คือ

3.1.1 ความเป็นอยู่ในครอบครัว ครอบครัวไทยในอดีตทุกคนอยู่รวมกันด้วยความอบอุ่นใกล้ชิดมีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน เด็กได้รับความเคารพนับถือ เชื่อฟังผู้ใหญ่ด้วยดี

3.1.2 การอบรมเลี้ยงดู พ่อแม่ผู้ปกครองสมัยก่อนอบรมเลี้ยงดูเด็ก ๆ

อย่างใกล้ชิด อบรมให้เด็ก เชื่อฟังเคารพผู้อาวุโส ผิดกับพ่อแม่ผู้ปกครองในปัจจุบัน ไม่ค่อยมี เวลาให้ความสนใจใกล้ชิดกับเด็กทำให้เกิดความห่างเหิน เด็กเกิดความรำเหว เห็นแก่ตัวในที่สุด

3.1.3 พฤติกรรมการเล่นของเล่น และการละเล่นเด็กสมัยก่อน รู้จัก ประดิษฐ์สร้างสรรค์ของเล่นด้วยตนเอง ด้วยความเพียรพยายาม อดทน มีการเล่นเป็นกลุ่มด้วยความสามัคคี เด็กปัจจุบันจัดหาของเล่นโดยการซื้อหา การเล่นไม่ต้องใช้กำลังกายเพราะใช้ การเล่นเกมแบบเทคโนโลยีแบบใหม่ จึงเกิดกลโกงมีการแก่งแย่งเพื่อชัยชนะ

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับสังคมไทย แบ่งเป็น 3 ประการคือ

3.2.1 ด้านการศึกษาของเด็กไทยในอดีต เด็กจะศึกษาโดยการเรียนรู้ ด้วยประสบการณ์ตรงของตนเองนอกห้องเรียนและศึกษาจากโรงเรียนหรือวัดอีกส่วนหนึ่ง เป็นหลัก การศึกษาของเด็กปัจจุบันมีการแข่งขันทางวิชาการสูง จึงมีการกวัดวิชากันตลอดปี

3.2.2 ด้านอาชีพ การประกอบอาชีพของคนสมัยก่อนยึดอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก แต่ปัจจุบันมีความเจริญด้านวัตถุ สังคมเปลี่ยนแปลง การประกอบอาชีพของผู้คนจึงมี หลายอาชีพมากมายแตกต่างกันไป

3.2.3 ด้านการปฏิบัติตน คนสมัยก่อนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สนับสนุนปรองดองสามัคคีกัน การปฏิบัติตนของคนปัจจุบัน ต้องดิ้นรนในเรื่องของการทำงานความ สัมพันธ์ในครอบครัวจึงมีน้อย ผู้คนปัจจุบันแข่งขันกันฟุ้งเฟ้อและเอา راحتเอาเปรียบกันมาก

3.3 แนวคิด ด้านวัฒนธรรมประเพณีแบ่งเป็น 2 ประการ

3.3.1 การอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี ชุมชนไทยสมัยก่อนเคร่งครัด อนุรักษ์วัฒนธรรม จารีตประเพณีเป็นอย่างดี ผู้เขียนเน้นเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางด้านของ เล่นและการละเล่นของเด็กไทยในอดีตเพื่อให้คงอยู่ในปัจจุบัน

3.3.2 การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมประเพณีลอยกระทง ผู้เขียนเห็นว่าบาง ครั้งก็ควรปรับเปลี่ยนหรือรับวัฒนธรรมการเล่นของเล่นและการละเล่นใหม่ ๆ เข้ามาบ้าง และ ประยุกต์ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของคนไทยและสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน

อภิปรายผล

กลวิธีการเขียนบทความของ ทวี วัดงาม เริ่มตั้งแต่การตั้งชื่อเรื่อง มีการตั้งชื่อเรื่อง

ตามชื่อของของเล่นมากที่สุด ซึ่งเป็นการตั้งชื่อของเล่นตามวัสดุที่ใช้ประดิษฐ์ ทั้งนี้พอจะแสดงให้เห็นว่าของเล่นในอดีตส่วนมากจะใช้ตามวัสดุที่ใช้ประดิษฐ์เป็นส่วนมากเช่น เรือกำนกกล้วย, กลองหนังกบ, รถแกนหลอดด้าย เป็นต้น การตั้งชื่อลักษณะนี้ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ทันทีว่าของเล่นชนิดนี้ประดิษฐ์จากสิ่งใดเป็นสำคัญทำให้ผู้อ่านเข้าใจชื่อเรื่องได้ง่ายซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในการอ่านเนื้อหาต่อไป

การเปิดเรื่องที่ ทวี วัดงาม ใช้มากที่สุดคือการเปิดเรื่องด้วยการฟื้นความหลังหรือปรากฏการณ์เหตุการณ์ที่เคยปรากฏในอดีต วิธีเปิดเรื่องแบบนี้ ผู้เขียนจำเป็นต้องใช้มากทั้งนี้เพราะเรื่องที่เขียน เป็นเรื่องของเล่นและการละเล่นในอดีต วิธีเปิดเรื่องแบบนี้ผู้เขียนจำเป็นต้องใช้มาก ทั้งนี้เพราะเรื่องที่เขียนเป็นเรื่องของเล่นและการละเล่นในอดีตจึงจำเป็นต้องปูพื้นเปิดเรื่องด้วยการกล่าวฟื้นความหลังในอดีตทำให้ผู้อ่านเข้าใจก่อน แล้วจึงนำเสนอเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องต่อไป การเปิดเรื่องแบบนี้จึงเป็นการสร้างความเข้าใจให้ผู้อ่านง่ายขึ้นในการที่จะอ่านในเนื้อหาสาระและความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันต่อไปอย่างดี

การจัดลำดับเนื้อหาสาระ ทวี วัดงาม ใช้การจัดลำดับเนื้อหาสาระโดยกล่าวถึงวิธีการประดิษฐ์, วิธีเล่นนำเสนอก่อนเป็นส่วนแรก ซึ่งใช้การนำเสนอวิธีนี้มากที่สุดการจัดลำดับเนื้อหาแบบนี้นั้นเพราะเป็นเนื้อหาสาระส่วนที่สำคัญที่สุดของเรื่องประเภทนี้ จึงจำเป็นที่ผู้เขียนนำเสนอมาก่อนเป็นส่วนแรก เพื่อให้ผู้อ่านได้อ่าน เข้าใจในส่วนสำคัญก่อน แล้วจึงเสนอส่วนอื่น ๆ ต่อมา เพราะผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านได้เห็นความสำคัญของเนื้อหาที่เป็นหลักก่อน เพื่อผู้เขียนจะได้ชี้ชวนให้ช่วยกันรักษาสິงที่ได้นำเสนอต่อผู้อ่านต่อไป การจัดลำดับของเนื้อหาแบบนี้ผู้เขียนจะคำนึงถึงเรื่องที่นำเสนอด้วยว่าเป็นเรื่องชนิดใด ที่มีความเหมาะสมควรจัดลำดับเนื้อหาใดก่อนหลัง เช่น เรื่องกังหันไผ่ผอง, กงจักรผาเบียร์ หรือ ปลาตะเพียนใบลาน เป็นเรื่องที่ต้องเน้นการประดิษฐ์เป็นสำคัญ ผู้เขียนจึงนำมาจัดลำดับเป็นส่วนแรกก่อน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจในหลักสำคัญ และต้องให้เหมาะสมกับเรื่องด้วยการจัดลำดับนั้น ๆ

การปิดเรื่อง ทวี วัดงาม ใช้การปิดเรื่องด้วยการสรุปใจความสำคัญของเรื่องโดยเน้นความคิดหลักของเรื่องมากที่สุด ทั้งนี้เพราะผู้เขียนต้องการเน้นให้เห็นความสำคัญของเรื่องอีกครั้งในตอนท้ายเพราะบทความที่เขียนเป็นเรื่องของเล่นการละเล่นของเด็กไทยในอดีตซึ่งปัจจุบันไม่ค่อยมีปรากฏผู้เขียนจึงจำเป็นต้องย้ำเน้นความสำคัญตอนท้ายอีกครั้งเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ เห็นความสำคัญ จะได้ช่วยกันรักษาสืบทอดต่อไปเพื่อ

ชนรุ่นหลัง

ด้านศิลปะการใช้ภาษาในบทความของทวี วัดงามมีการใช้ถ้อยคำในการสื่อความหมายได้อย่างชัดเจนทั้งนี้เพราะผู้เขียนจะใช้ถ้อยคำกึ่งแบบแผน มีการเขียนโดยใช้การสนทนากับผู้อ่าน ผู้เขียนจึงใช้ถ้อยคำภาษาปาก ภาษาสแลง และภาษาถิ่นอยู่พอควร จึงทำให้เรื่องราวเข้าใจง่าย และสนุก การสื่อความหมายของถ้อยคำที่ใช้สื่อใช้อย่างชัดเจน หนักแน่นตรงความหมาย สร้างความรู้สึกให้ผู้อ่านได้คล้อยตามไม่ว่าจะเป็นการใช้ถ้อยคำภาษาปาก คำสแลง ภาษาถิ่นและคำศัพท์ก็ตาม จึงเป็นการสร้างความน่าสนใจเป็นกันเองกับผู้อ่านได้อย่างดี ลักษณะการใช้คำที่เด่น ได้แก่ การใช้คำรับลงท้ายเพราะ เป็นการสนทนาจึงมีการใช้มากการใช้คำซ้ำ คำซ้ำซ้อน ผู้เขียนต้องการย้ำความ ย้ำเสียง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความน่าฟัง รู้สึกคล้อยตามไปด้วยและรู้สึกสนุกกับถ้อยคำที่นำมาใช้นั้น การต่อคำให้สัมผัสคล้องจองก็เป็นการสร้างความเพลิดเพลิน และรู้สึกเป็นกันเองให้แก่ผู้อ่านส่วนการใช้คำภาษาต่างประเทศพบว่ามีใช้อยู่บ้างส่วนมากเลือกใช้เฉพาะคำ "ทับเสียง" เท่านั้น การใช้ภาษาต่างประเทศ ทำให้เรื่องราวมีสาระเหมาะสมยิ่งขึ้น ต่อความจำเป็นที่ต้องใช้ สำหรับคำศัพท์เฉพาะ, คำราชาศัพท์มีใช้อยู่บ้าง เพื่อความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระที่กล่าวถึงตามความจำเป็นของการใช้คำนั้น ๆ

การใช้โวหาร โวหารที่ ทวี วัดงามใช้มากที่สุด คือ บรรยายโวหาร ทั้งนี้เพราะบทความที่น่าสนใจต่อผู้อ่านเป็นบทความเกี่ยวกับของเล่นและการละเล่นของเด็กไทยในอดีต ซึ่งเป็นบทความที่เขียนมุ่งเสนอความรู้ความเข้าใจแก่ผู้อ่าน จึงต้องใช้การบรรยายเพื่ออธิบายในรายละเอียดอย่างชัดเจน จะทำให้ผู้อ่านยอมรับและเข้าใจได้เป็นอย่างดี การบรรยายเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ย้อนความหลัง เรื่องราวในอดีตที่ผู้เขียนประสบมาให้เข้ากับเนื้อเรื่อง และยังต้องใช้บรรยายบอกถึงรูปร่างลักษณะของเล่น วิธีการเล่นต่าง ๆ อีกมาก เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวได้ต่อเนื่องกันไป โวหารที่ใช้รองลงมาคืออธิบายโวหารมีความจำเป็นที่ผู้เขียนต้องการใช้มากเช่นกันเพราะเป็นเนื้อหาที่ต้องอธิบายถึงวิธีการประดิษฐ์ของเล่น วิธีเล่น เป็นขั้นตอนเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งชัดเจนยิ่งขึ้น

ลีลาการเขียนของ ทวี วัดงามเป็นลีลาการเขียนแบบธรรมดา เรียบง่าย สนุกสนาน เป็นลักษณะการเล่าเรื่องสนทนากับผู้อ่านเป็นส่วนมากทำให้มีการใช้ภาษา กึ่งแบบแผน ใช้ถ้อยคำ ภาษาปากเป็นส่วนมากทำให้เรื่องราว สาระเข้าใจง่าย สนุกสนานตรงความหมาย แสดงความเป็นกันเองกับผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

ด้านแนวคิด แนวคิดของ ทวี วัฒนาม ที่นำเสนอในบทความมีความคิดเกี่ยวกับสังคมเพียงประการเดียว ผู้เขียนให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยเน้นการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางของเล่นและการละเล่นของเด็กไทยในอดีต โดยให้แนวคิดทางด้านวิถีชีวิตในสังคมไทย โดยเฉพาะสังคมไทยสมัยก่อนเป็นวิถีชีวิตที่ถูกต้องดีงาม เช่น ความเป็นอยู่ในครอบครัว , การอบรมเลี้ยงดู และพฤติกรรมการเล่นของเด็ก วิถีชีวิตเหล่านี้ ผู้เขียนแสดงแนวคิดว่าเป็นวิถีชีวิตที่ถูกต้องดีงาม เหมาะสมกับสังคมไทย แสดงถึงความเป็นนักอนุรักษ์ของผู้เขียนเป็นอย่างดี แนวคิดเกี่ยวกับสังคมไทย ได้แก่ การศึกษาเล่าเรียน , การประกอบอาชีพและการปฏิบัติตน ผู้เขียนแสดงเปรียบเทียบกับสังคมไทยอดีตและปัจจุบัน ในอดีตสังคมไทย ผู้คนประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำไร่ ทำนาเพราะธรรมชาติเอื้ออำนวย แต่ปัจจุบันมีหลากหลายอาชีพ มีความเจริญด้านวัตถุมาทดแทนทำให้เกิดการแก่งแย่งเห็นแก่ตัวกันมากขึ้น ผู้เขียนชักชวนให้อนุรักษ์ธรรมชาติเกียวอดีตแสดงถึงแนวคิดทางอนุรักษ์นิยมอย่างยิ่ง ผู้เขียนยังเชื่อถือแนวสังคมในอดีตว่า สามารถช่วยให้สังคมดีขึ้น โดยสังเกตจากข้อเขียนในบทความได้อย่างดี แนวคิดด้านวัฒนธรรมประเพณี ผู้เขียนเน้นแนวคิดในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีให้สืบไป โดยเฉพาะปัจจุบันวัฒนธรรมประเพณีมีการปรับเปลี่ยน หรือสูญหายไปสมควรรักษาให้คงอยู่ต่อไปโดยเฉพาะวัฒนธรรมทางด้านของเล่น, การละเล่นซึ่งเด็กไทยในอดีตควรที่จะรักษา จดบันทึกไว้เพื่อให้ชนรุ่นหลังได้เรียนรู้ต่อไป แนวคิดทั้งหมดนี้เป็นสิ่งแสดงให้เห็นถึงความเป็นนักอนุรักษ์ของผู้เขียนได้อย่างชัดเจน

จากการวิเคราะห์บทความของ ทวี วัฒนาม ดังได้กล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นถึงความสามารถของผู้เขียนด้านการเขียนบทความ ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดเป็นภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย ได้ข้อคิดความรู้อย่างชัดเจน สนุกสนาน สอดคล้องเหมาะสมเนื้อเรื่องที่ต้องการนำเสนอ ทวี วัฒนาม มีเลววิธีการเขียนที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ทำให้ความคิดความรู้ ความรู้สึก และอารมณ์ของผู้อ่านให้สนุกคล้อยตามไปได้อย่างแนบเนียน ตลอดจนการนำเสนอแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ทวี วัฒนาม จึงเป็นนักเขียนที่มีอุดมการณ์ทางสร้างสรรค์ผลงานเพื่อธำรงไว้ ซึ่งการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางด้านของเล่นและการละเล่นของเด็กไทยในอดีตทำให้ปรากฏไว้เป็นหลักฐานต่อไป เพื่อประโยชน์แก่ชนรุ่นหลังในการที่จะเรียนรู้และนำไปสร้างประโยชน์แก่สังคมประเทศชาติต่อไป จึงนับว่าบทความของ ทวี วัฒนาม เป็นบทความที่มีคุณค่าประโยชน์อย่างสมดังที่ผู้เขียนตั้งใจไว้ทุกประการ

ข้อเสนอแนะ

เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาบทความของ ทวี วัตงามแล้วพบว่า ยังมีสิ่งที่น่าสนใจที่ควรศึกษาเพิ่มเติมต่อไปอีกดังนี้

1. ควรศึกษาวิเคราะห์งานเขียนประเภทบทความอื่น ๆ ของ ทวี วัตงาม ในด้านกลวิธีการเขียนและแนวคิด
2. ควรนำผลการศึกษาค้นคว้าของ ทวี วัตงาม ฉบับนี้ไปศึกษาเปรียบเทียบกับการเล่นและของเล่นเด็กชาวไทยในอดีตนั้น ปัจจุบันยังมีปรากฏอยู่เพียงใดเพื่อทำงานวิจัยเกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เจือ สตะเวทิน. ตำรับร้อยแก้ว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุทธินิสารการพิมพ์, 2517.
- ทวี วัดงาม. การละเล่นของเด็กไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปัญญาสยาม, 2537
- _____. ของเล่นเด็กไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปัญญาสยาม, 2537.
- _____. สนุกกับของเล่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปัญญาสยาม, 2537.
- _____. สนุกกับงานวัด. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปัญญาสยาม, 2537.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. เอกสารประกอบการเรียนวิชาภาษาไทย 105. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูธนบุรี
ม.ป.ป., 2517.
- นุชจรีย์ สุนทรวรรณ. วิเคราะห์บทความของหลวงวิจิตรวาทการ. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- บุญยงค์ เกศเทศ. เขียนไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, ม.ป.ป..
- ประทีป วาทิกทินกร. ลักษณะและการใช้ภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประทีป เหมือนนิล. วิเคราะห์วรรณกรรม เรื่องสั้นของมโนล จรรย์งค์. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. แนวทางการศึกษาวรรณคดีภาษาากี การวิจักษณ์และวิจารณ์. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2516.
- ปัญญา บริสุทธิ์. การศึกษาเชิงวิเคราะห์วัฒนธรรมไทย สมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2325-2394.
คณะกรรมการเผยแพร่เอกลักษณ์ไทย สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี : สำนักพิมพ์
ประกายพริก, 2529.
- ปรีชา ช่างขวัญยืน. พื้นฐานของการใช้ภาษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.
- เปลื้อง ณ นคร. คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2507.
- _____. เรียงความสั้นสูง. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2507.
- ผ่องพันธุ์ มณีรัตน์. มนุษย์วิทยากับการศึกษาคติชาวบ้าน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.
- ผะอบ โปษะกฤษณะ. ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
บำรุงสาส์น, 2526.

ผะอับ ไบชะกฤษณะ, ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และฉิวพร สุคนธ์พงศ์เผ่า. การละเล่นของเด็กภาคกลาง. 2523.

มนตรี ชื่นสำราญ. เอกสารประกอบการสอนไทย 101 : ทักษะความรู้ทางภาษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

ยุทธภูมิ สุวรรณเวช. การวิเคราะห์บทความของ รัตนะ ยาวะประภาษ. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

ราชบัณฑิตยสถาน. บรรณานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย. รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2524.

_____. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2525.

วรรณิ วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน. การเล่นเปรียบเทียบ : การละเล่นของเด็กบ้านกลาง.

เอกสารทางวิชาการ หมายเลข 2/016 มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ 2526. อัดสำเนา.

วาสนา เกตุภาค. การเขียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, ม.ป.ป..

วิราภรณ์ บทาทูล. การละเล่นของเด็กไทยกับการเรียนการสอน. สุวีริยาสาส์นการพิมพ์, 2531.

ศิริกุล สันติชาติ. วิเคราะห์ภูมิปัญญาชาวบ้านจากวรรณคดี. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

สมจิต พันธุ์เหล็ก. ศึกษาบทความคอลัมน์ "ข้าวไกลนา" และ "คลื่นไต้ฝุ่น" ของ ม.ร.ว.

ศีกฤทธิ ปราโมช. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

สมพร มั่นตะสูตร. การเขียนสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : บารมีการพิมพ์, 2525.

สิทธิา พินิจภูวดล และคนอื่น ๆ. การเขียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2516.

สุพิศวง ธรรมพันทา. พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดี.ดี.บู๊คสโตร์, 2532.

สุรสิงห์สำรวม นิมพะเนา. การละเล่นของเด็กกลานนาไทยในอดีตเชียงใหม่. ศูนย์หนังสือเชียงใหม่, 2520.

อนุমানราชธน, พระยา. พื้นความหลัง. ศึกษิตสยาม, 2510.

_____. วัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ ของไทย. คลังวิทยา, 2516.

อุปกิตศิลปสาร, พระยา. หลักภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2514.

MERRILL, FRANCIS F. SOCIETY AND CULYURE : AN INTRODUCTION TO SOCIOLOGY.

2 ND., ENGLEWOOD CLIFFS NEW JERSEY, PRENTICF-HALL, 1961.

ภาคผนวก

ภาพของเล่น, การละเล่นของเด็กไทยในอดีต

ชุดของเล่นเด็กไทย

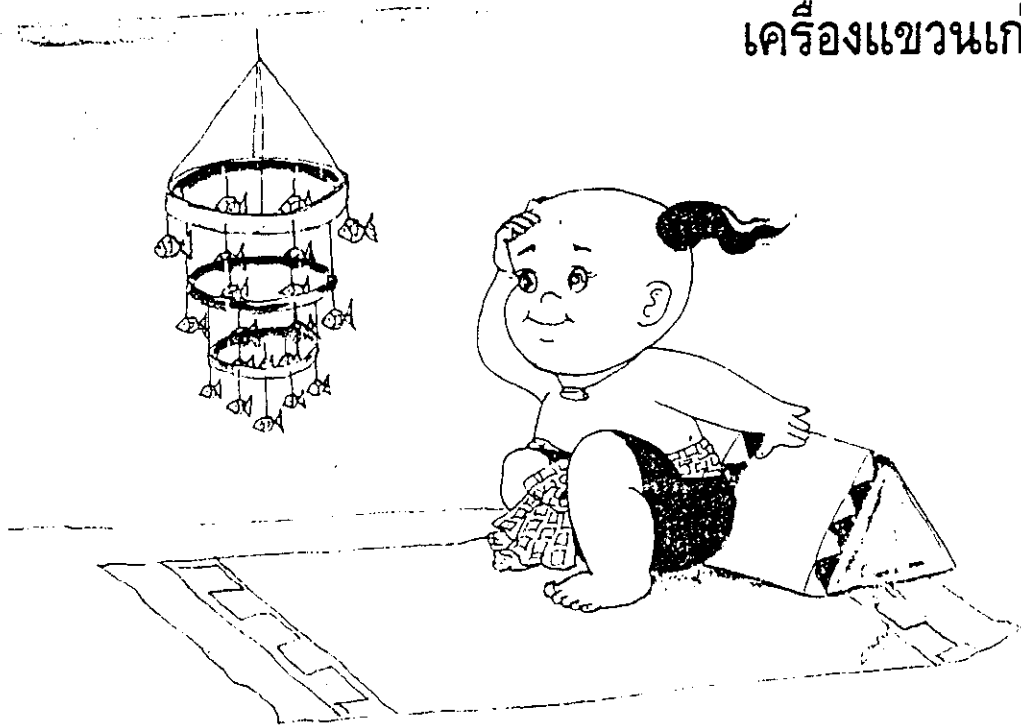

เมื่อลิงน้ำตาล เปลี่ยนชาติเป็นไทย

"เมื่อลิงน้ำตาลเปลี่ยนสัญชาติเป็นสัญชาติเป็น
ไทย"

เป็นของเล่นที่ใช้รับประทานได้ โดยทำจากน้ำตาลเคี้ยวผสมสี แล้วตัดน้ำตาลเป็นรูป
ลิงเสียบไม้ให้เด็กถือเล่นและใช้ตุ้มอมรับประทานได้

ปลาตะเพียนโบราณ เครื่องแขวนเก่าแก่ของไทย

"ปลาตะเพียนโบราณ"

เป็นของเล่นที่ใช้ประดับตกแต่ง โดยชาวบ้านเอามาเป็นปลาตะเพียนเป็นพวงใช้แขวน
ที่เปลเด็กเพื่อให้ดูสวยงาม

ของเล่นจากต้นกล้วย

"ของเล่นจากต้นกล้วย"

ของเล่นที่ทำจากต้นกล้วย เช่น ทำมาจากก้านกล้วย ใช้ที่วิ่งใบมา ใช้ทำ
ปืนกลจากก้านกล้วยแล้วใช้มือรูดก้านกล้วยที่ถูกรูดให้ตึงจะมีเสียงดัง

ของเล่นเป่าลม

"ของเล่นเป่าลม"

ของเล่นที่เป็นพลาสติกรูปต่าง ๆ เป่าลมเข้าไปให้พองตัว แล้วนำไปเล่นได้

ตามต้องการ

อั้งแพลม

"อั้งแพลม"

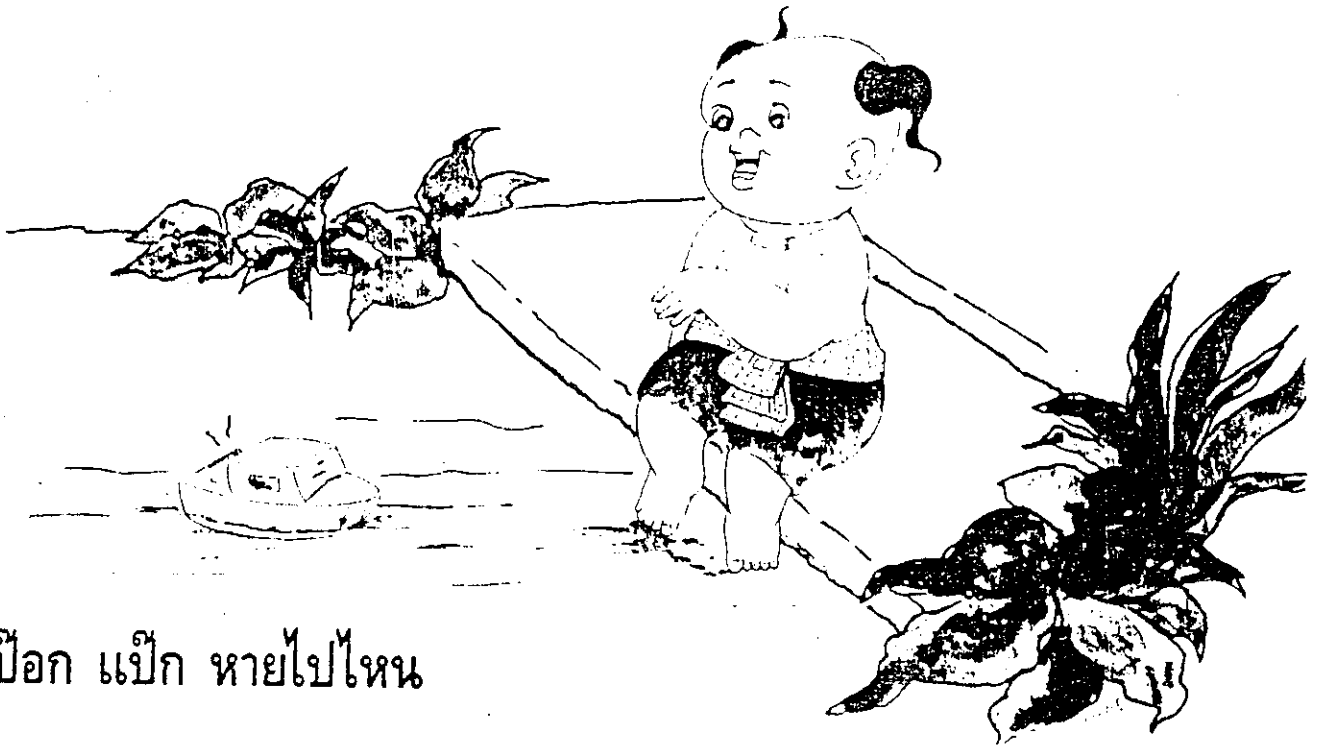
เป็นของเล่นที่เป็นของใช้ โดยทำจากกะลามะพร้าวชุคให้เกลี้ยง เจาะรูหัวท้ายตรง
 ซ้ำมกะลาใช้เชือกร้อย ผูกกับปลายไม้เป็นที่จับ แล้วใช้เทียนจุดในกะลาส่องสว่างใช้เป็นตะเกียง
 ส่องสว่างในเวลากลางคืน

ไม้โพละ

"ไม้โพละ"

ของเล่น ที่ใช้กระบอกไม้ไผ่ที่มีรูตรงกลาง ใช้ลูกเล็ก ๆ อัดในรู
โดยการใช้การยิงกระแทกเข้าไปในรูกระบอกไผ่

เรือป๊อก แป๊ก หายไปไหน

"เรือป๊อกแป๊กหายไปไหน"

เรือของเล่นที่ทำจากสังกะสีโดยการขับเคลื่อนจากไอความร้อน ที่

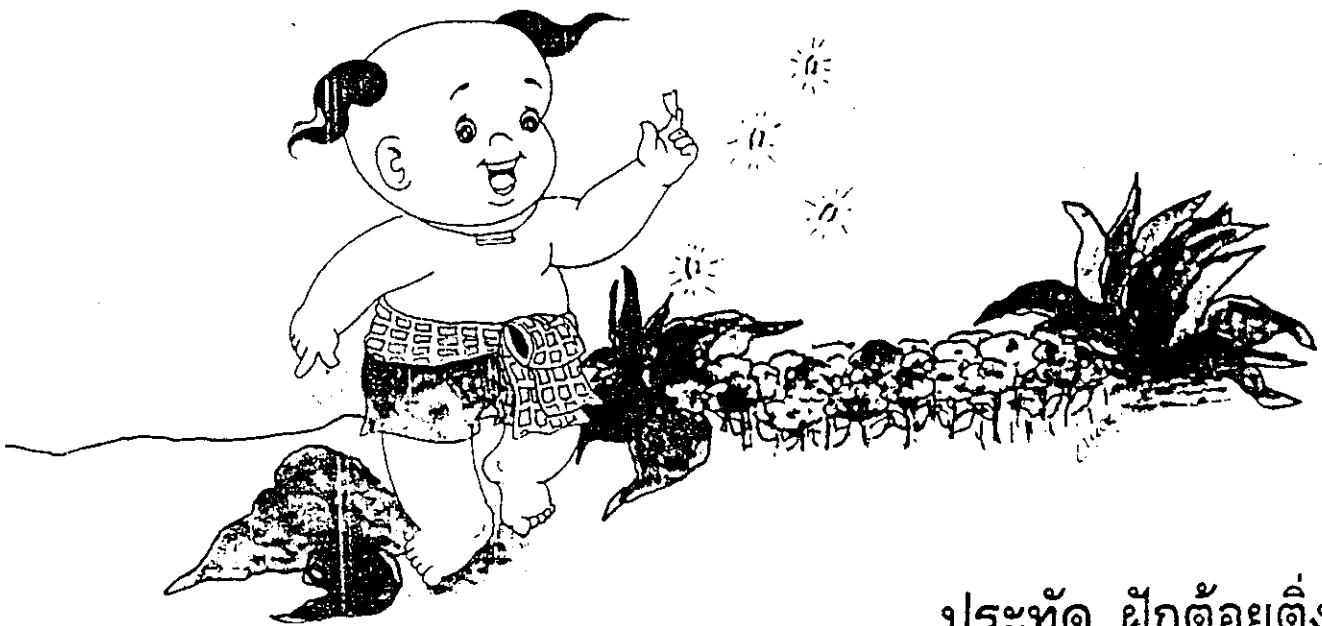
จุดเทียนไว้

ปั่นน้ำ

"ปั่นน้ำ"

ของเล่นที่เป็นปืน ทำจากพลาสติกอ่อนเมื่อบรรจุน้ำเข้าไปในกระบอกปืนจน
เต็มแล้วใช้วิธีบีบตัวปืนโดยไม่ต้องใช้วิธีเหนียวโกป็น น้ำก็จะพุ่งออกมา

ประทัด ผักด้อยตึง

"ประทัดผักด้อยตึง"

ของเล่นที่เป็นส่วนของต้นไม้คือผักของต้นไม้ด้อยตึงใช้เล่นโดยนำผักแก่มาแช่น้ำ

จะประทุเสียงดังเหมือนเสียงประทัด

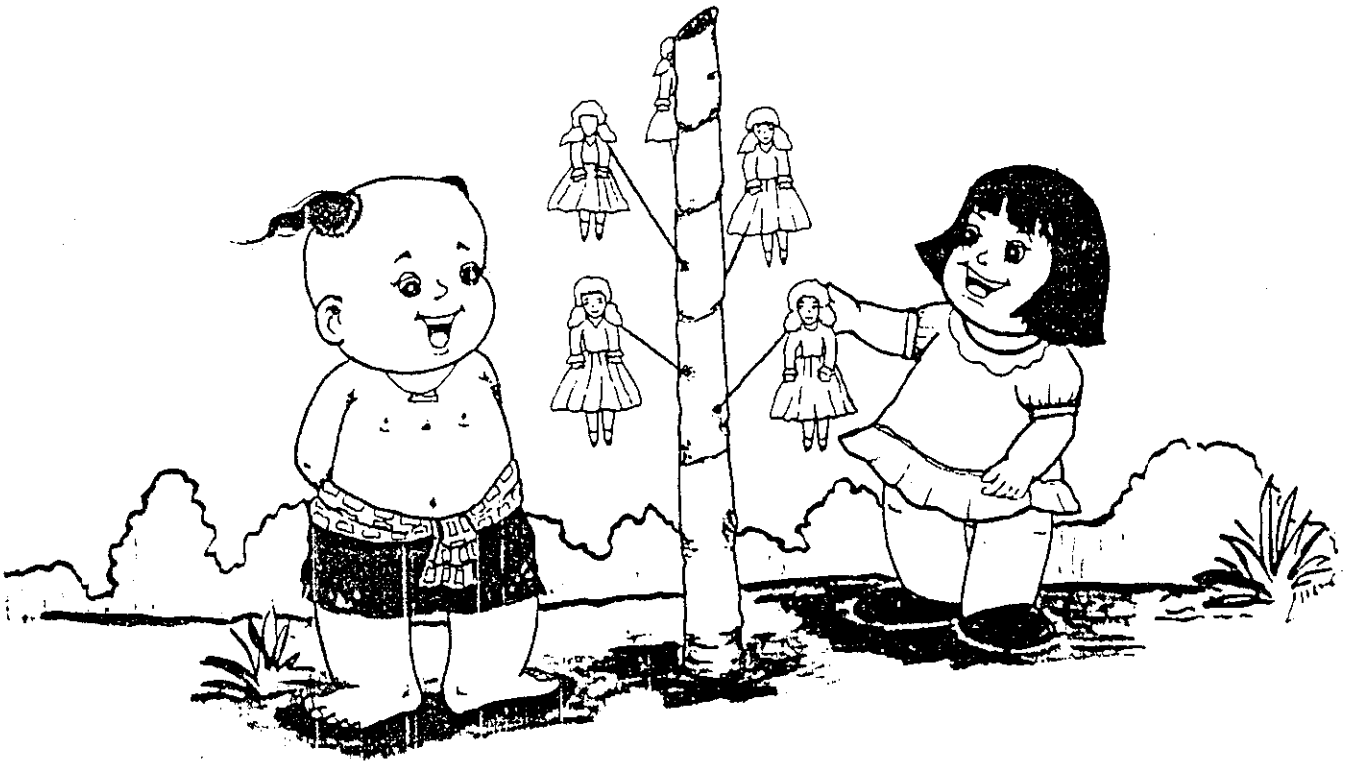

อ้ตัวดูด

"อ้ตัวดูด"

ของเล่นที่เป็นยางบีบเป็นรูปสัตว์ชนิดต่าง ๆ เมื่อนำไปแช่น้ำมันก๊าดจะพองโต

มาก

เทพธิดาน้อย

"เทพธิดาน้อย"

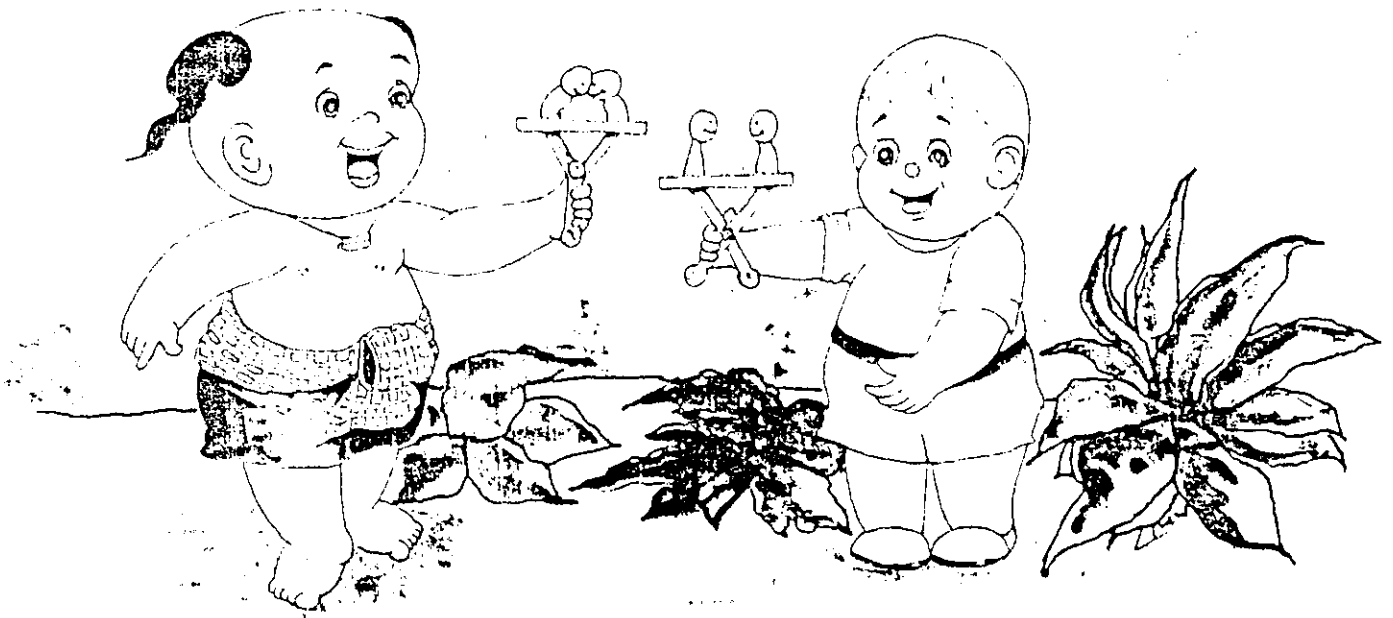
เป็นของเล่นที่เด็กๆ เล่นเพื่อประดับให้สวยงาม โดยประดิษฐ์จากพลาสติก แล้วนำกระดาษ
 ย่นมาตัดเย็บเป็นกระโปรงรูคลื่น ๆ นำมาใช้เล่นประดิษฐ์สำหรับเด็กผู้หญิงเพื่อความสวยงาม

หมวกกระดาษ

"หมวกกระดาษ"

เป็นของเล่นที่ใช้เล่นเพื่อประดับบนศีรษะให้ดูสวยงามโดยใช้กระดาษมาตัดทำเป็นหมวก
สวมใส่ให้สวยงาม

วล้านชนกัน

"หัวล้านชนกัน"

ของเล่น ที่ทำเป็นรูปคนหัวล้านโดยแกะสลักจากไม้ระกำ และมีด้ามทำจาก
ไม้ไผ่เป็นรูปตัวเอสใช้มือบีบ รูปคนหัวล้านจะชนกันไปมา

อมยิ้ม

"อมยิ้ม"

เป็นของเล่นที่ใช้รับประทานได้ เป็นน้ำตาลปรงรส เป็นแบบห่อฟอยล์มีด้าม ใช้ถืออม
รับประทาน ที่ด้ามถืออาจทำเป็นรูป หอก, ดาบ, มีด, ช้อน, ส้อม สำหรับนำใบเล่นได้ด้วย

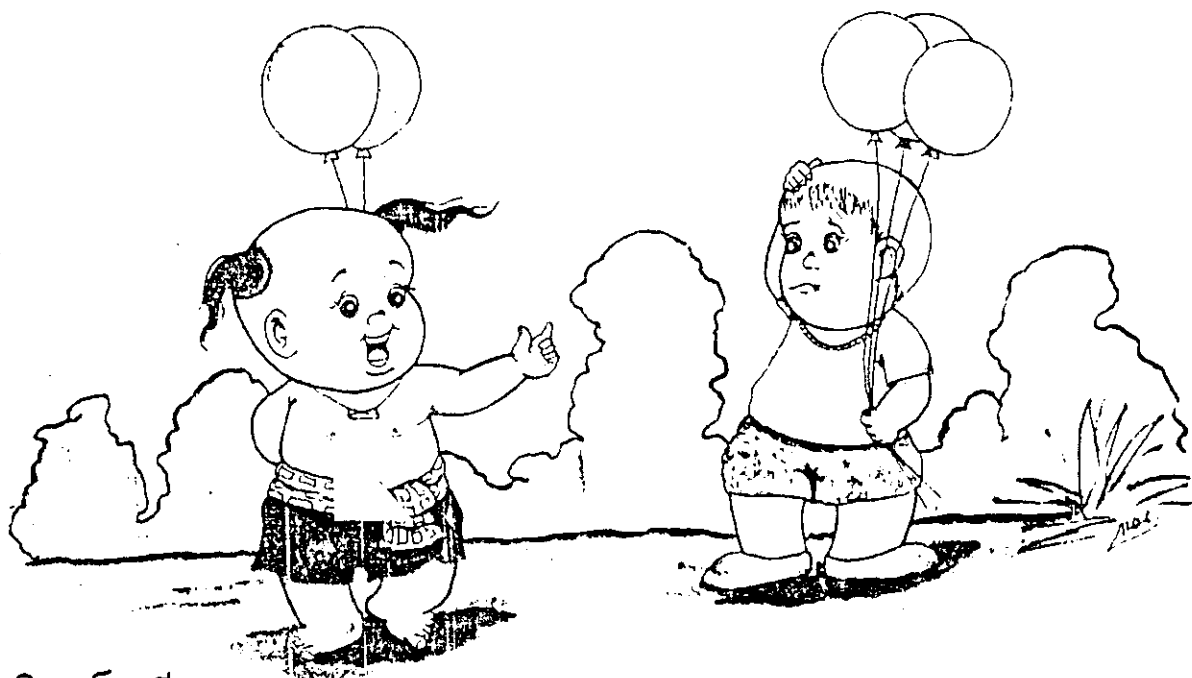

กั้งหันไฟผ่อง

"กั้งหันไฟผ่อง"

ของเล่นโดยนำไฟผ่องมาทำเป็นกั้งหันมีด้ามถือปะทะกับแรงลม ให้กั้งหันหมุน

ไปมา

ร้อยสิบเอ็ดปี ลูกโป่งในเมืองไทย

"ร้อยสิบเอ็ดปีลูกโป่งเมืองไทย"

เป็นของเล่น คือลูกโป่งที่มีกำเนิดมานเมืองไทยเป็นระยะเวลาร้อยสิบเอ็ดปีมาแล้วคือ
นำเข้ามานเมืองไทยในสมัยรัชกาลที่ 5

ฟุ้งจรวด

"ฟุ้งจรวด"

ของเล่น โดยนำกระดาษมาพับเป็นจรวดแล้วใช้ฟุ้งให้ร่อนไปมา

ตุ๊กตาเซลูลอยด์

"ตุ๊กตาเซลูลอยด์"

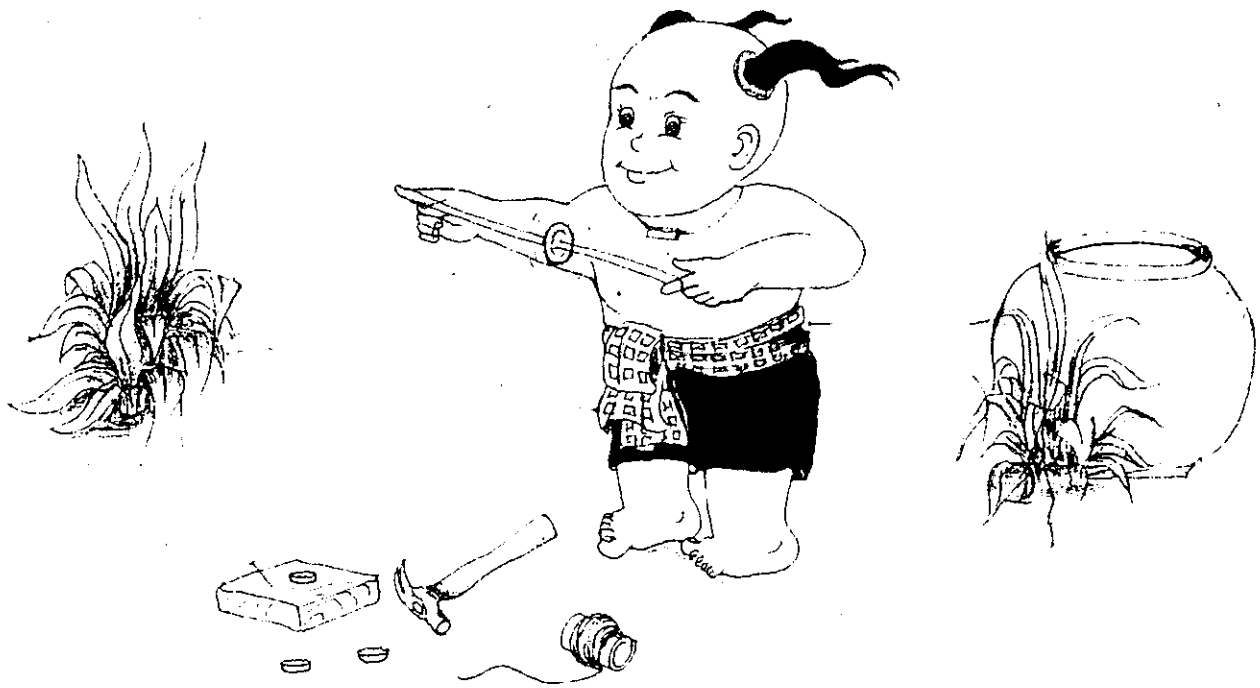
เป็นของเล่นที่ใช้เล่นเพื่อเน้นความสวยงาม จากของเล่นซึ่งเป็นตุ๊กตา ที่ประดิษฐ์จาก
เซลูลอยด์ ส่วนใหญ่เด็กผู้หญิงจะนำมาเล่น แต่งตัวตุ๊กตาให้ดูสวยงาม

ห่วงฮูราฮูบ

"ห่วงฮูราฮูบ"

ของเล่น ที่เป็นห่วงคล้องเอววงเดียวหรือหลายวงก็ได้ เมื่อส่ายตัวห่วงจะหมุนรอบตัวส่ายไปมา

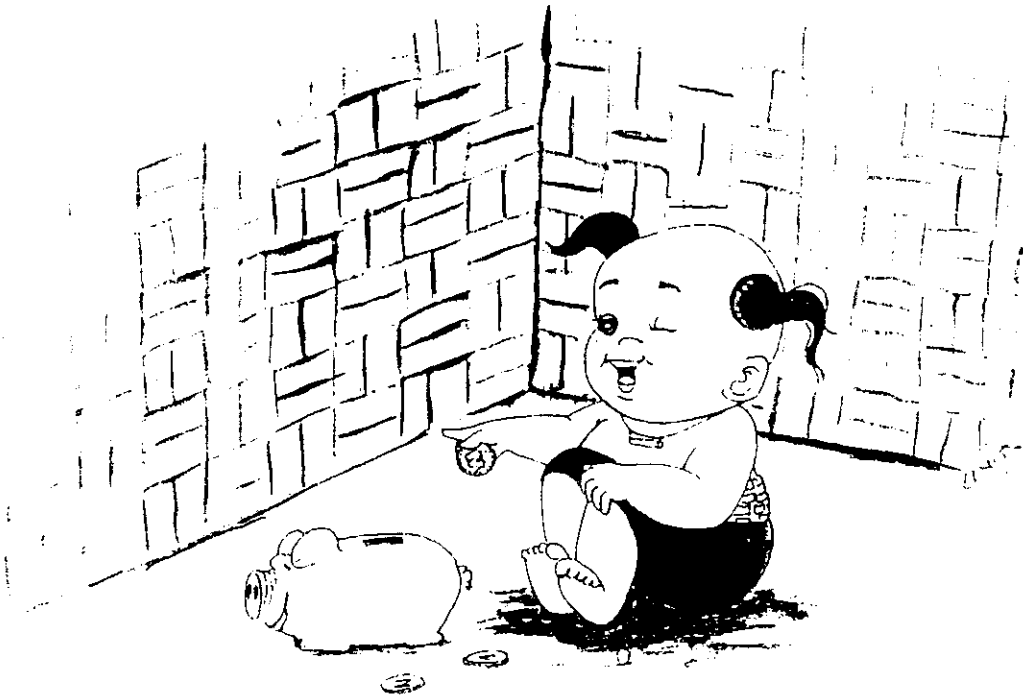

งจักรฝาเบียร์

"กงจักรฝาเบียร์"

ของเล่นโดยนำฝาเบียร์มาทำเป็นกงจักรใช้เชือกร้อยในรูตรงกลางฝาเบียร์

กงจักร แล้วหมุนเชือกเป็นเกลียวหมุนไปมา

ตาออมสินปูนปลาสเตอร์

"ตุ๊กตาออมสินปูนปลาสเตอร์"

เป็นของเล่นที่เป็นของใช้ เป็นตุ๊กตาออมสินซึ่งทำจากปูนปลาสเตอร์ใช้สำหรับสะสมเงิน
โดยหยอดในตุ๊กตาออมสินเก็บรักษาไว้

ของเล่นหัตถกรรมไทย ผีเต็นร็อค

"ของเล่นหัตถกรรมไทย ผีเต็นร็อค"

ของเล่น โดยนำกระดาษแข็งมาตัดเป็นรูปโครงกระดูกใช้เชือกผูกแล้วชักใบ

มาตามแขนเท้าของรูปผี

กล้องดูแห่

"กล้องดูแห่"

เป็นของเล่นที่ประดิษฐ์จากกระดาษแข็งทำเป็นกล้องรูปแนวตั้ง มีฐานและส่วนปลายงอ
 ภายนอกมีกระดาษเย็บกันแน่น นำไปใช้ดูกระบวนแห่ ในเทศกาลต่าง ๆ ที่มีคนเป็นจำนวนมาก
 มาก เช่น วันพืชมงคล, กระบวนแห่ทางน้ำ เป็นต้น

ลูกโป่งยางละหุ่ง

"ลูกโป่งยางละหุ่ง"

ของเล่น โดยนำยางจากต้นละหุ่งมาเป่าให้เป็นพองกลม ทุกลาย ๆ ลูกโป่ง

กำเนิดลูกฟุตบอล

"กำเนิดลูกฟุตบอล"

เป็นของเล่น คือลูกฟุตบอลที่มีกำเนิดมาในเมืองไทยในราวปลายรัชกาลที่ 4 โดยพวกฝรั่งที่มาพักในกรุงเทพฯ เข้ามาเล่นเป็นครั้งแรก

ลาสั้น

"ปลาสั้น"

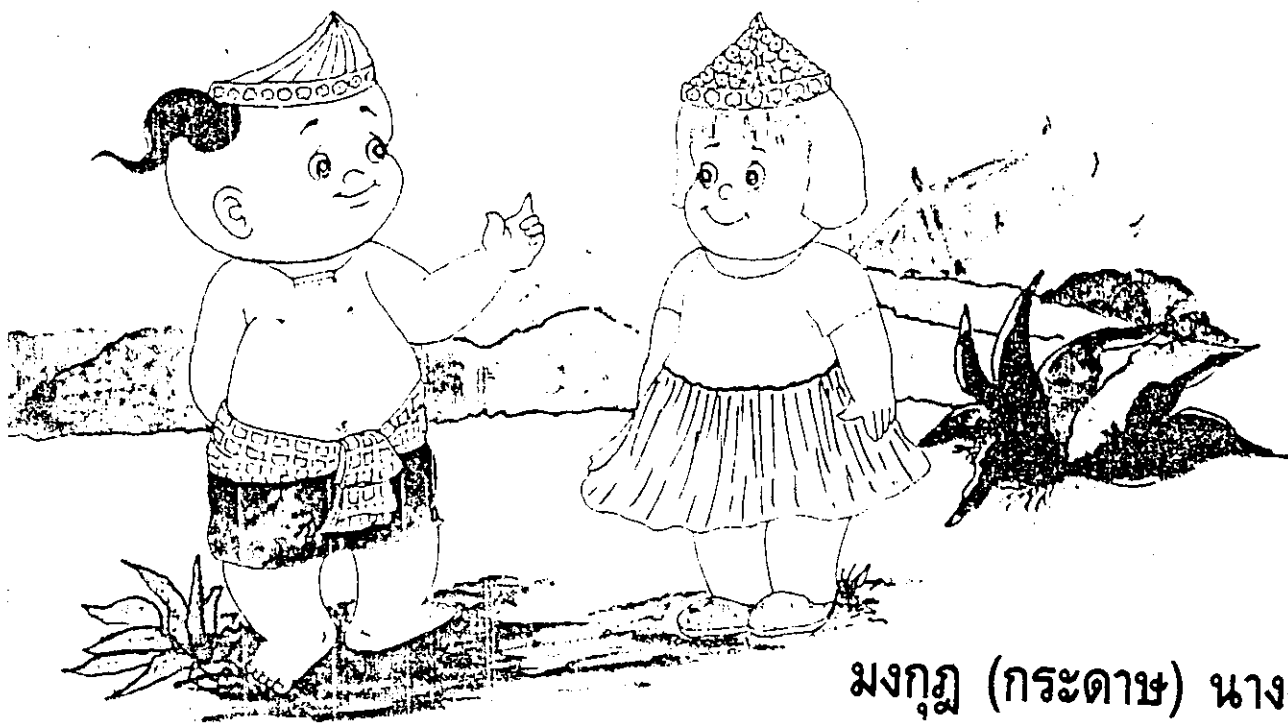
ของเล่น โดยนำดินเหนียวมาปั้นเป็นรูปปลาแล้วผูกกับเชือกไว้ที่ปลายคนเบ็ด
 ำให้เด็กถือไปมาปลาจะสั้นไปด้วย

เล่นรูปขนมไฟ

"เล่นรูปขนมไฟ"

เป็นของเล่นที่ใช้ในการแข่งขัน โดยใช้ภาพขนมไฟนำไปใช้การเล่นชนิดต่าง ๆ เช่น
ทอยกอง, กายาย ใครเล่นชนะก็ได้ภาพขนมไฟเป็นกรรมสิทธิ์ต่อไป

มงกุฎ (กระดาด) นางงาม

"มงกุฎ(กระดาด)นางงาม"

เป็นของเล่นที่ใช้เล่นเพื่อประดับที่ศีรษะให้ดูสวยงามแบบนางงาม โดยนำกระดาดมาตัด
 ทำเป็นรูปมงกุฎให้เด็ก ๆ ผู้หญิงใช้ประดับเล่นเพื่อความสวยงาม

ไอติมไม้แดง

"ไอติมไม้แดง"

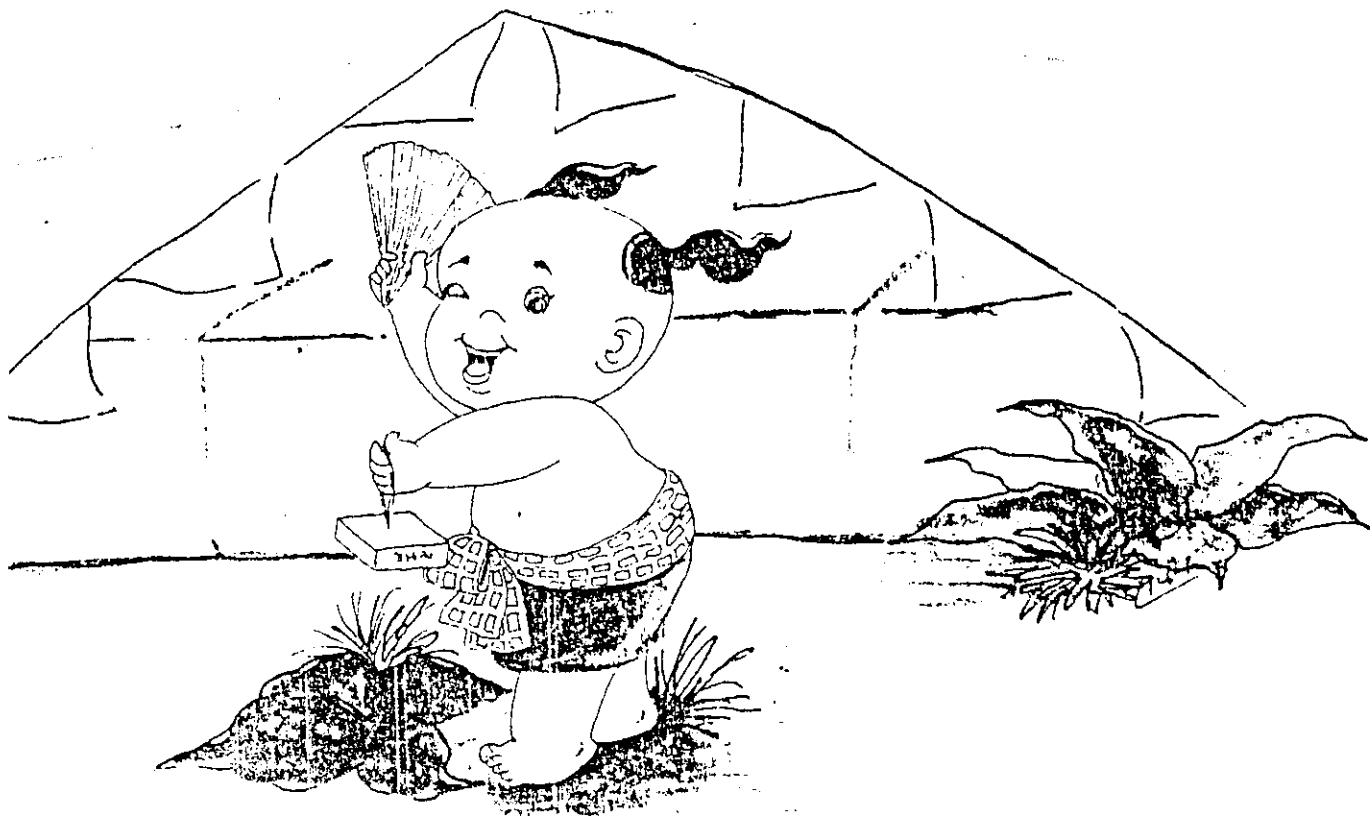
เป็นของเล่นที่ใช้รับประทานได้ เป็นไอติมแท่งเสียบไม้ เมื่อรับประทานหมดไม้ไอติม
ปลายไม้มีสีแดงที่คนขายทำให้สามารถนำไปแลกไอติมได้อีก

ลูกแก้ว ลูกหิน

"ลูกหินลูกแก้ว"

เป็นของเล่นที่ใช้ในการเล่นแข่งขัน มีรูปแบบการเล่นหลายอย่าง เช่น การตี , การปา
ล้อตอก หรือเล่นกาทาย ซึ่งจะมีผลแพ้ชนะตัดสินกันไปตามกติกา

งเล่นเมืองเพชร

"ของเล่นเมืองเพชร"

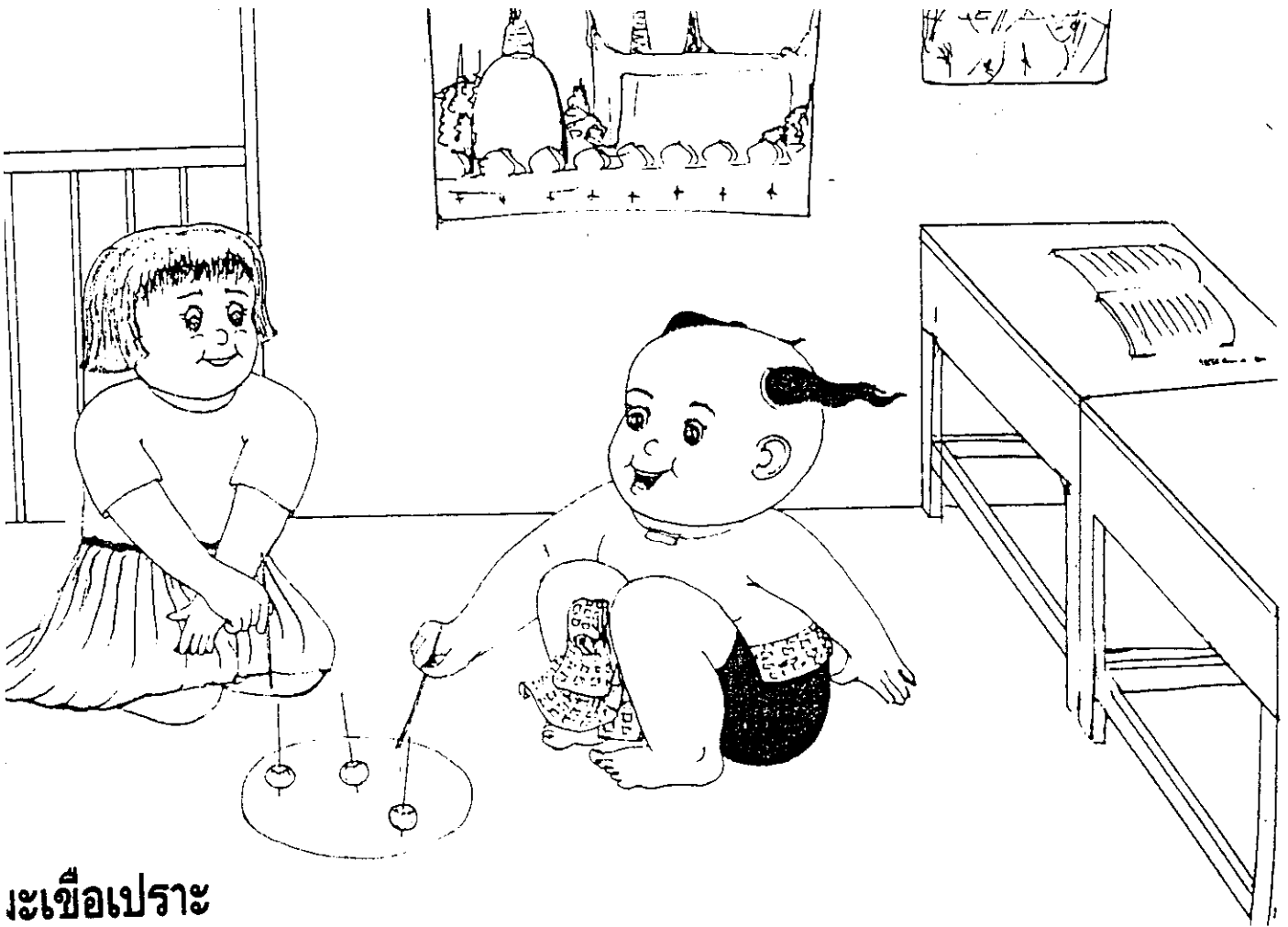
เป็นของเล่นที่มีถิ่นกำเนิดจากจังหวัดเพชรบุรี โดยของเล่นทำจากส่วนของต้นตาลโตนด ซึ่งมีมากในจังหวัดนี้ เช่น ครกเล็ก ๆ พัดลมเล็ก ๆ กาลิซัดเงา เป็นต้น

กระทงก้านกล้วย

"กระทงก้านกล้วย"

เป็นของเล่นที่ประดิษฐ์จากก้านกล้วยทำเป็นกระทงเพื่อใช้ไปลอยในแม่น้ำ, ลำคลอง ใน
เทศกาลวันลอยกระทงเท่านั้น

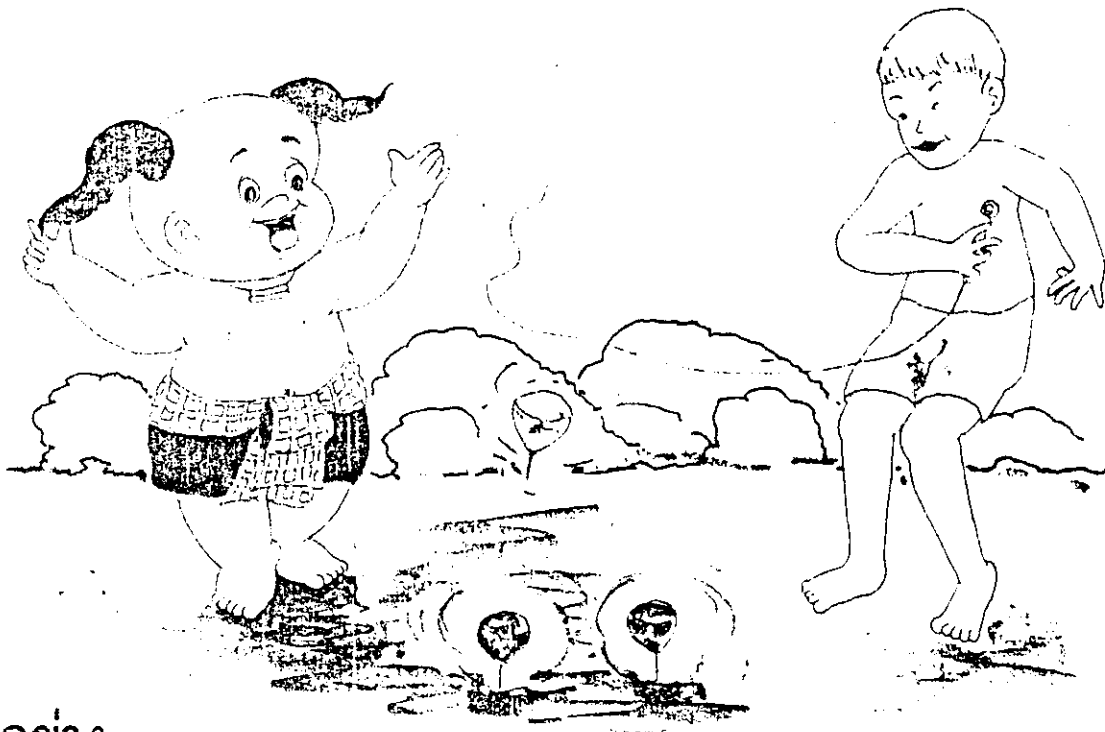
เปราะอะ

"บ๊านอะ เปราะอะ"

ของเล่น ซึ่งบ๊านอะ เปราะอะ มาเจาะรูตรงกลางใช้ไม้เสียบแล้วใช้มือปั้นไม้

บ๊านอะ เปราะอะ หมุนไปมาได้

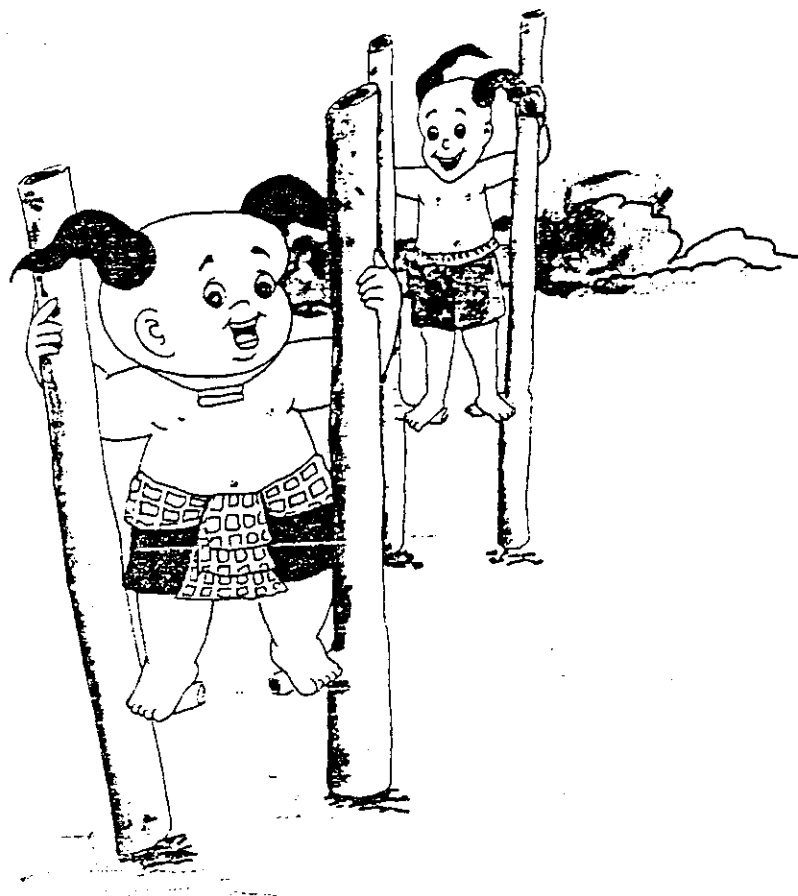
ซุกสนุกกับของเล่น

ลูกช่าง

"ลูกช่าง"

ของเล่นที่ใช้เขี่ยก้อนตัวลูกช่างแล้วโยนให้หมุน

ขาโถกเถก

"ขาโถกเถก"

เป็นการละเล่นตั้งชื่อตามชื่อการเล่นผู้เล่นเดินโดยขาไม้เดินสูง ซึ่งภาษาอีสานเรียกว่า
ไม้โถกเถกซึ่งเป็นชื่อของการละเล่นที่ตั้งชื่อบทความตามลักษณะการเล่น

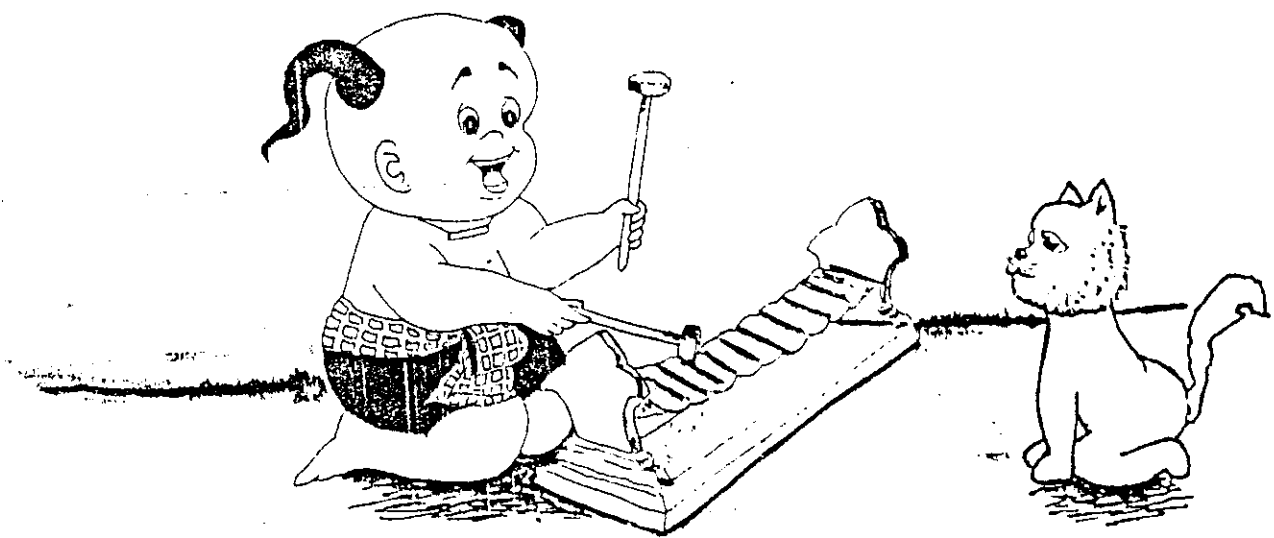

งห้ไม้ซาง

"สิงห์ไม้ซาง"

ของเล่น เป็นไม้ซางที่เป็นปล้องยาว ลำต้นกลมมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 1/2 ซม.

-2 ซม. ใช้ดินเหนียวปั้นเป็นลูกกระสุนเล็ก ๆ ขนาดเม็ดถั่วเขียวใช้สำหรับเป่ายิง

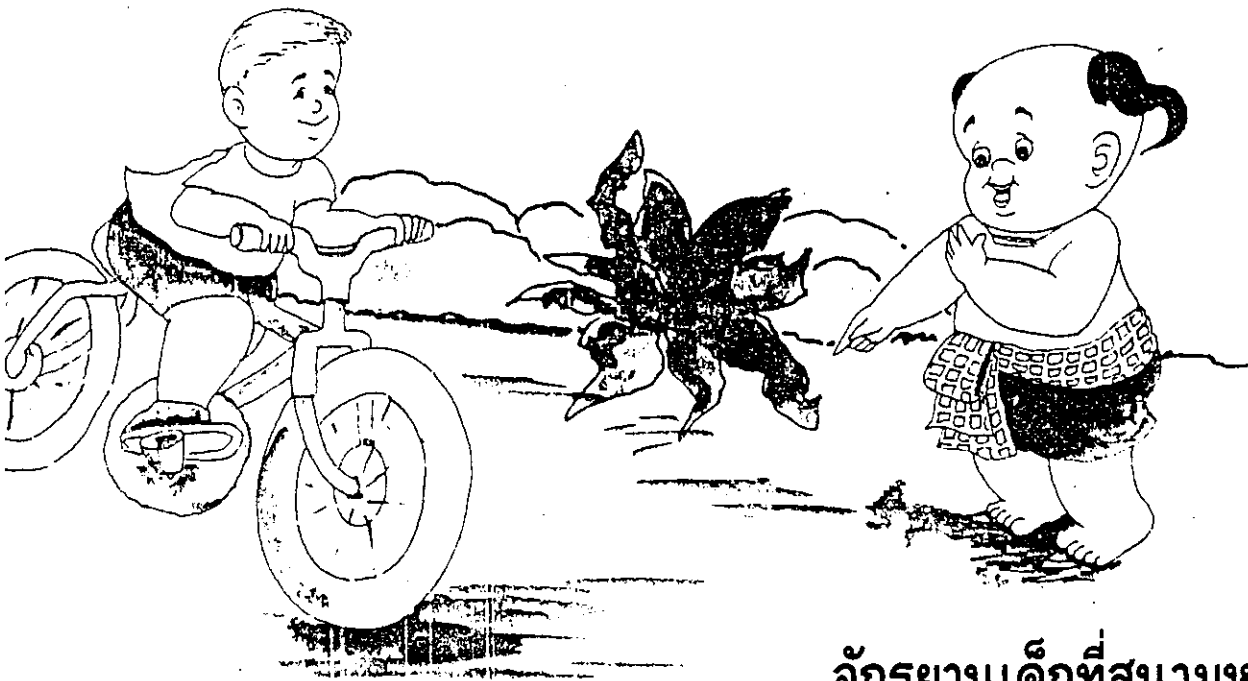

ระนาดรางเล็ก

"ระนาดรางเหล็ก"

ของเล่นคือ ระนาดเล็ก ๆ โดยใช้เหล็กมาทำเป็นราง สำหรับใช้ตีเล่น

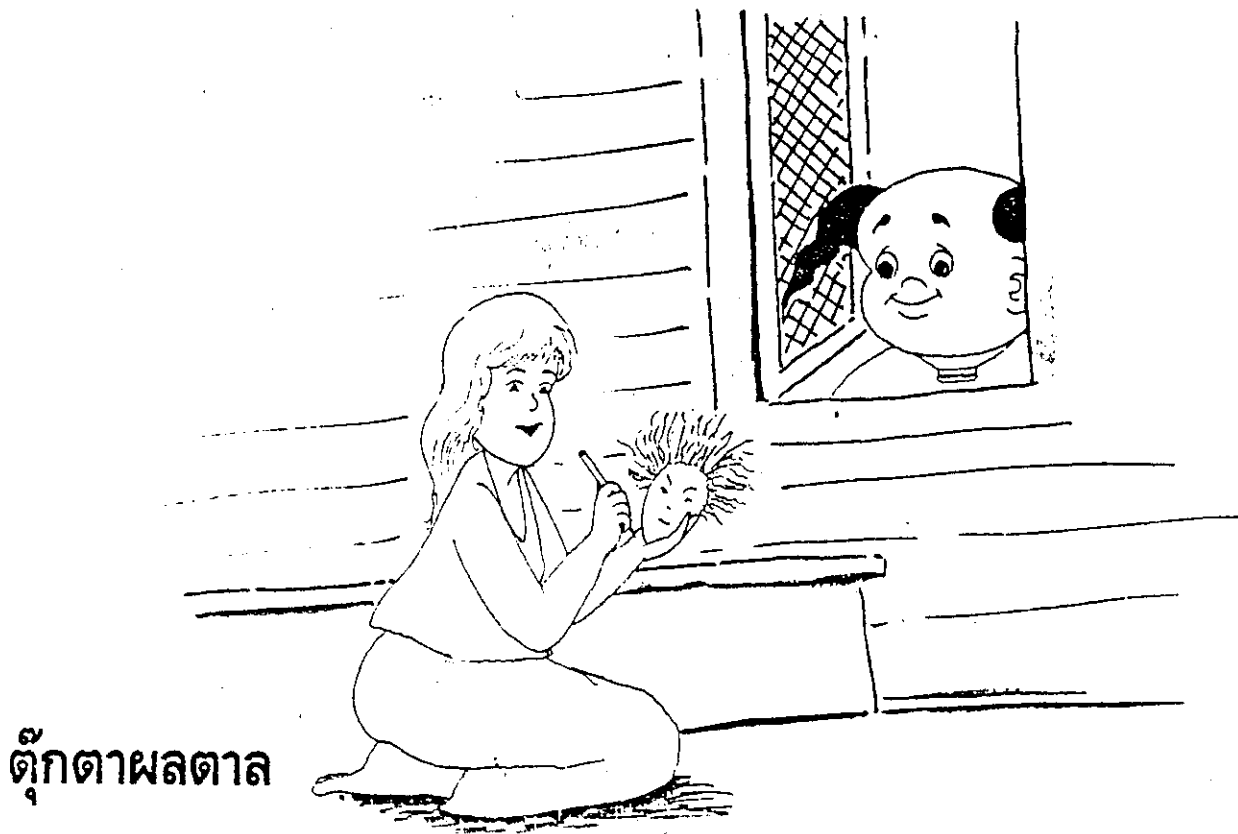
เป็นเพลง

จักรยานเด็กที่สนามหลวง

"จักรยานเด็กที่สนามหลวง"

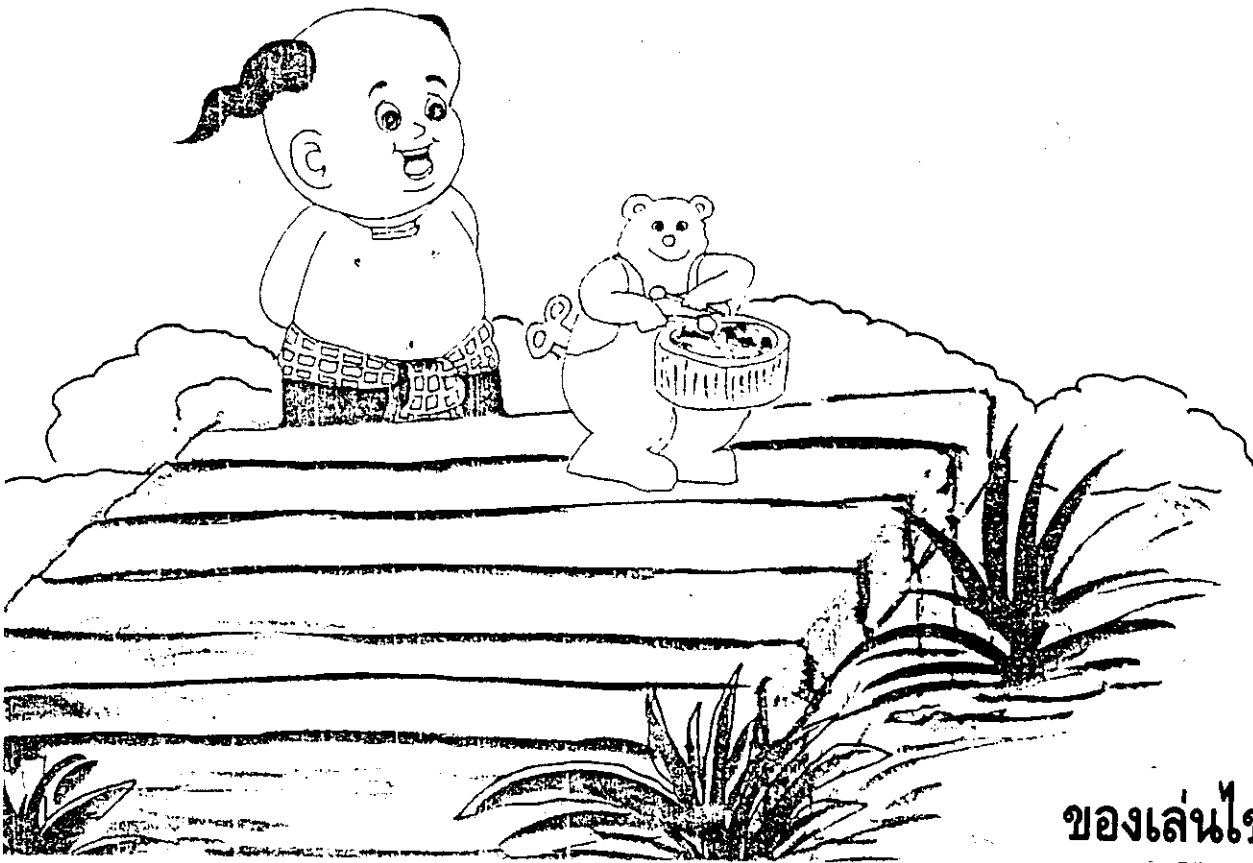
จักรยานเด็กที่เด็กาใช้ขี่เล่นรอบ ๆ ห้องสนามหลวงโดยเจ้าของร้านจักรยานจะนำมาจัดไว้ให้เด็ก ๆ เข้าขี่เล่นรอบ ๆ สนามหลวง ซึ่งในปัจจุบันจักรยานที่สนามหลวงได้เลิกเล่นมีแล้ว

ตุ๊กตาผลตาล

"ตุ๊กตาผลตาล"

เป็นของเล่นที่ใช้เล่นเพื่อความสวยงาม โดยนำผลตาลแกมมายีเปลือกให้แห้งเป็นเส้นผม ส่วนหน้าชุดตกแต่งเดิมสีเป็นตุ๊กตา เพื่อให้เด็กผู้หญิงเล่นเป็นตุ๊กตาสวยงาม

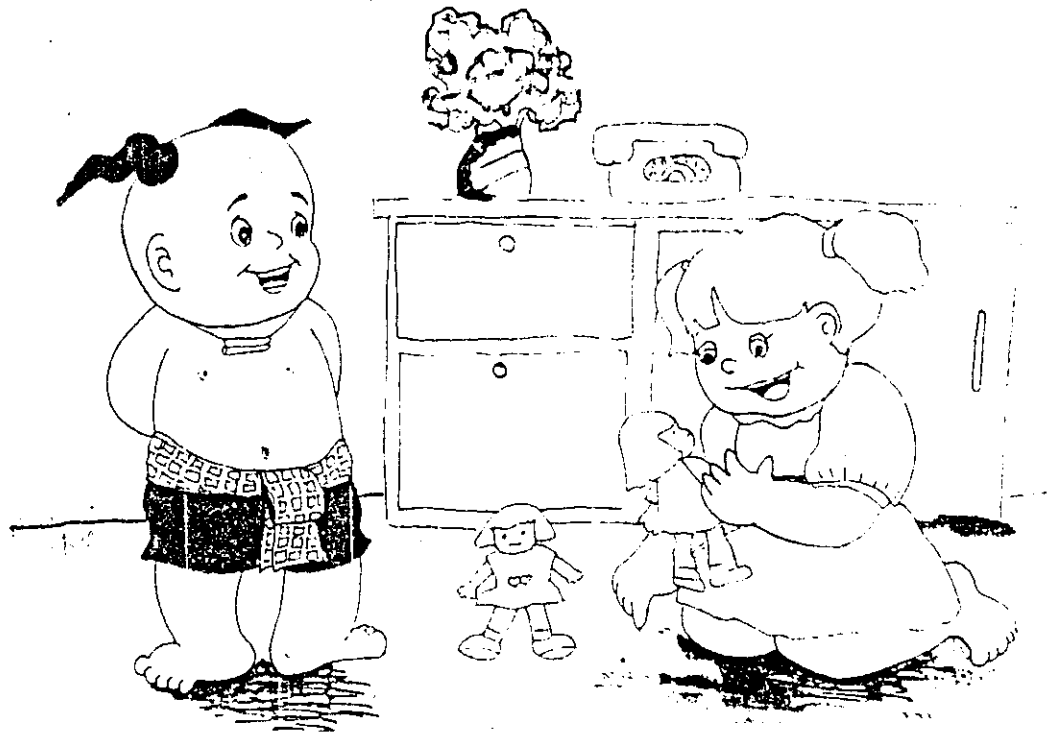

ของเล่นไชลาน

"ของเล่นไชลาน"

ของเล่นชนิดต่าง ๆ โดยไชลานซึ่งเป็นเส้นเหล็กแถบยาว ๆ ม้วนไว้ภายใน

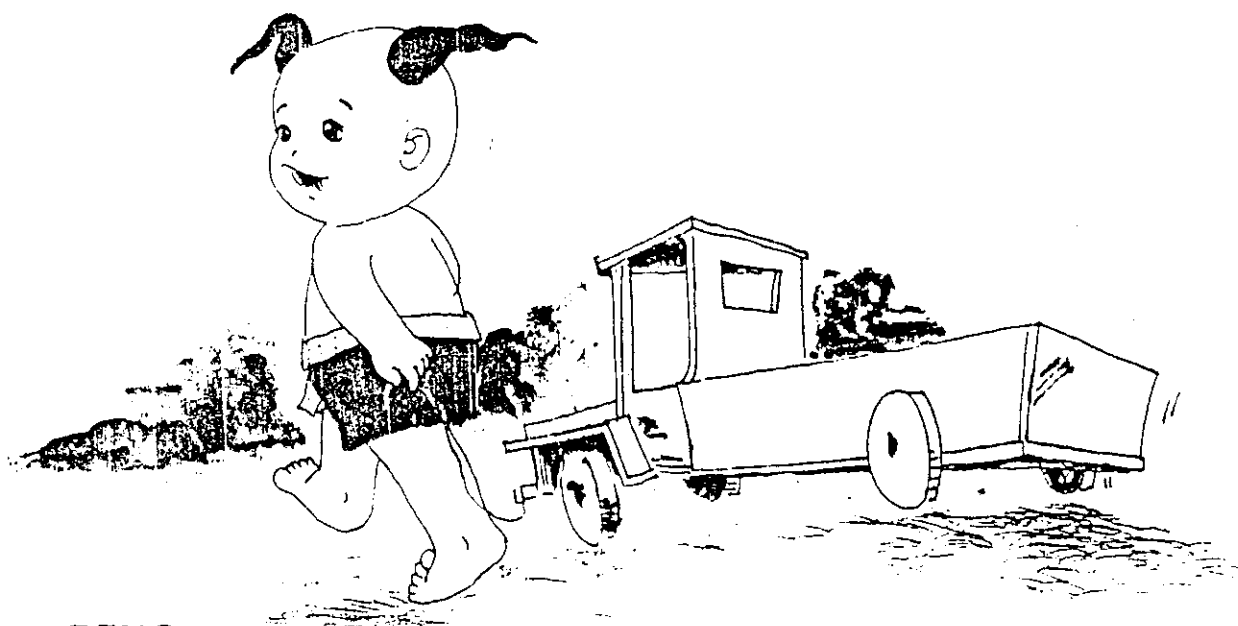
ของเล่นใช้มือหมุนลานแล้วปล่อยให้ลานคลายออก ของเล่นจะเคลื่อนไหวไปมา

แต่งตัวตุ๊กตา

"แต่งตัวตุ๊กตา"

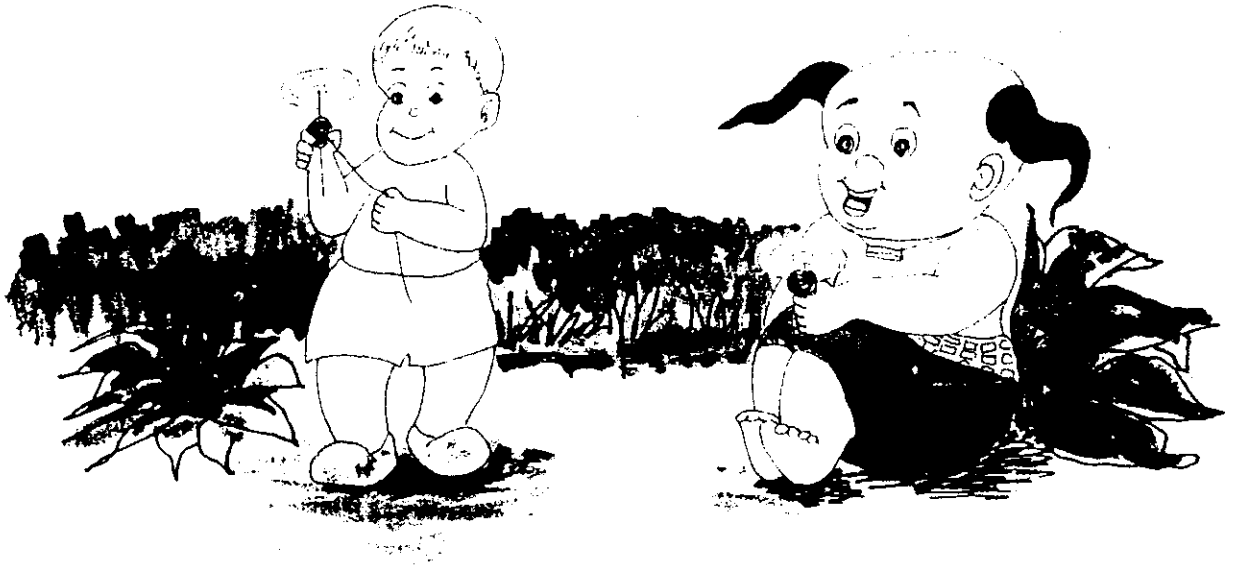
เป็นของเล่นที่ช่วยให้เกิดความสุขสนุกสนาน โดยนำตุ๊กตาที่ประดิษฐ์จากพลาสติก
มาตกแต่งใส่เสื้อผ้าให้เกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินในการเล่น

ลากรถบรรทุก

"ลากรถบรรทุก"

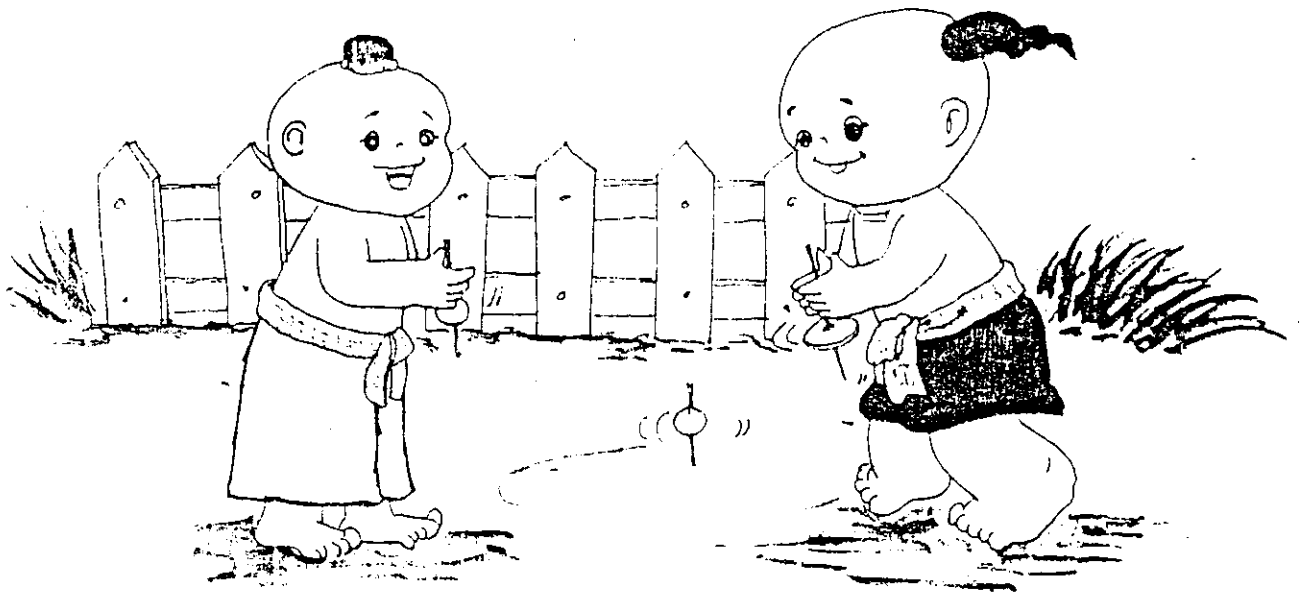
ของเล่น โดยนำไม้ไผ่มาสร้างเป็นรถบรรทุกแล้วให้เด็กลากเล่นไปมา

ชักลูกยาง

"ชักลูกยาง"

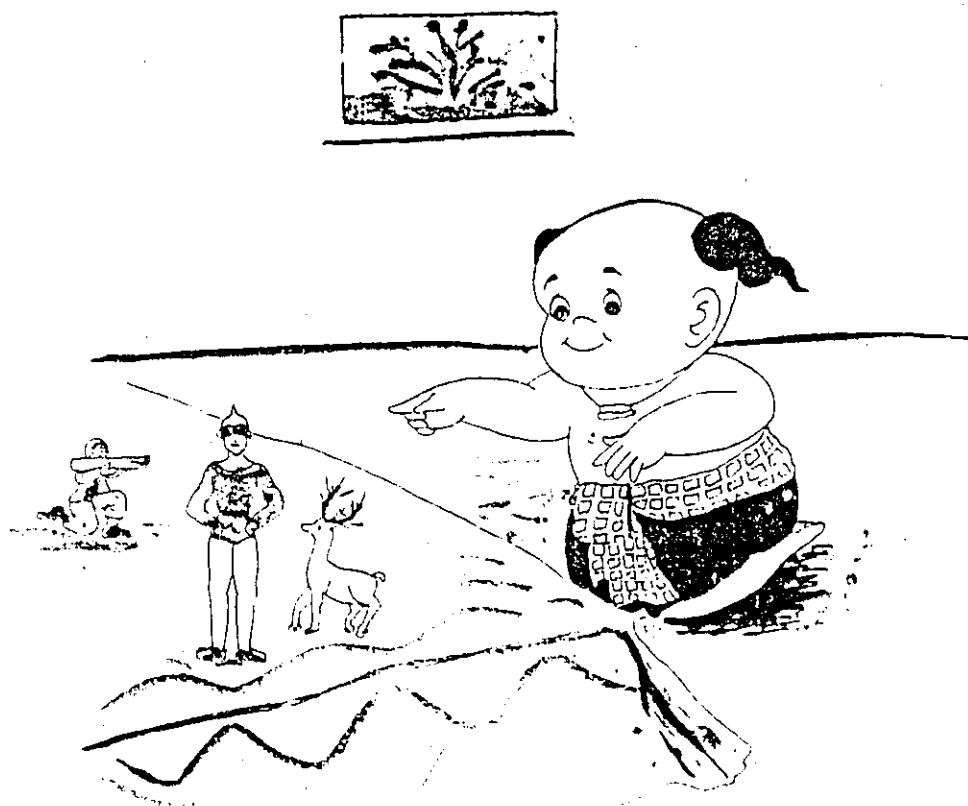
ของเล่น ชื่อนำเมล็ดยางพารามาเจาะรูสามรูเอาไม้เสียบเป็นแกน แล้วนำเชือกด้ายมาผูกแกนระหว่างรูบนและล่าง แล้วใช้ชักแกนไม้ไผ่จะหมุนไปหมุนมาได้

ลูกหัน

"ลูกหัน"

ของเล่นที่ใช้ผลไม้ลูกเล็ก ๆ เสียบด้วยไม้ตรงกลางลูกให้ทะลุ แล้วใช้มือ
หมุนไม้ให้หมุนกับพื้นไปมา

ตุ๊กตุ่น

"ตุ๊กตุ่น"

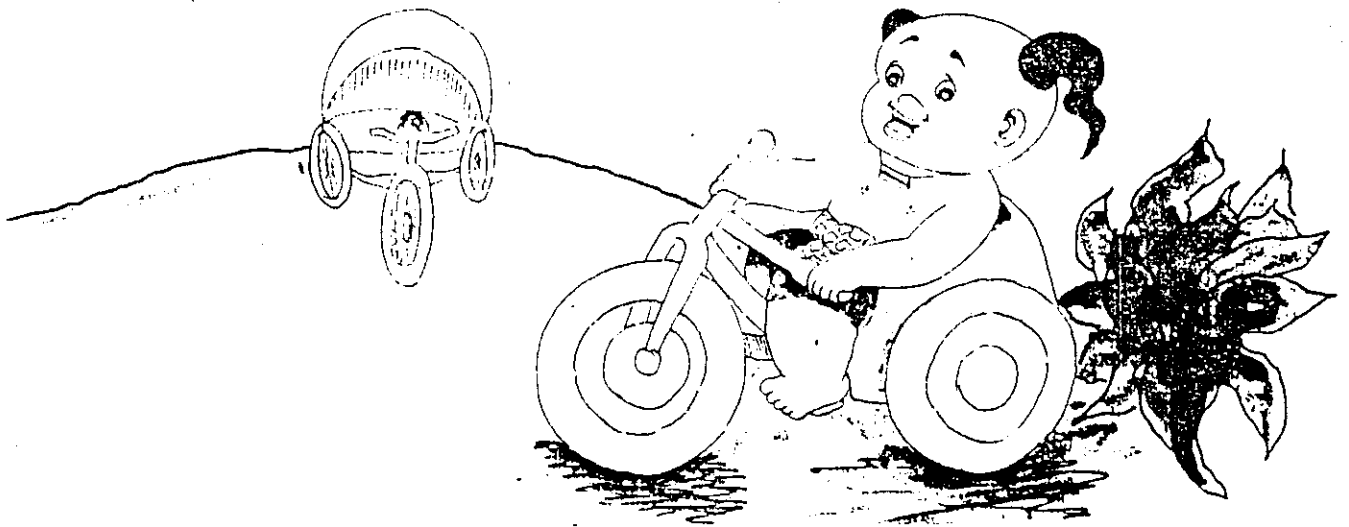
เป็นของเล่นที่ใช้ในการแข่งขันโดยใช้โยน กินตัวตุ๊กตุ่น หรือใช้เล่นกาหยากันก็ได้ซึ่งก็
มีผลแพ้ชนะ เช่นกัน

ลิงลูกมะพร้าว

"ลิงลูกมะพร้าว"

เป็นของเล่นที่มีการประดิษฐ์จำหน่ายเฉพาะถิ่นที่อยู่ตามแถบทะเล ทั้งนี้เพราะตามชาย
 ทะเลมีการปลูกมะพร้าวเป็นจำนวนมาก จึงมีการนำลูกมะพร้าวมาประดิษฐ์เป็นลิงลูกมะพร้าวเป็น
 ของเล่นจำหน่าย

รถเล็ก

"รถเล็ก"

เป็นของเล่น คือรถสามล้อเล็ก ๆ สำหรับเด็กเล็กใช้ถีบเล่น เป็นของเล่นที่มีให้เช่า
 ชี้ตามงานวัด ตามงานประจำปีต่าง ๆ ซึ่งเจ้าของจะมีการออกร้านนำให้เช่า

เรือก้านกล้วย

"เรือก้านกล้วย"

ของเล่น ที่ทำจากก้านกล้วยนำมาทำเป็นเรือ ที่ปลายของก้านกล้วยทั้งสองข้างพับเข้าหากัน แล้วใช้ยางหนังสติ๊กเกอร์ติดก้านกล้วยยาวสามนิ้วสอดระหว่างยางหนังสติ๊กเกอร์เป็นใบพัดเรือหมุนยางบิดเป็นเกลียว เพื่อให้แรงบิดของยางให้เรือพุ่งไปได้ด้วยแรงผลักของใบพัดที่หันหน้าพุ่งไปข้างหน้า

เลองหนังกบ

"กลองหนังกบ"

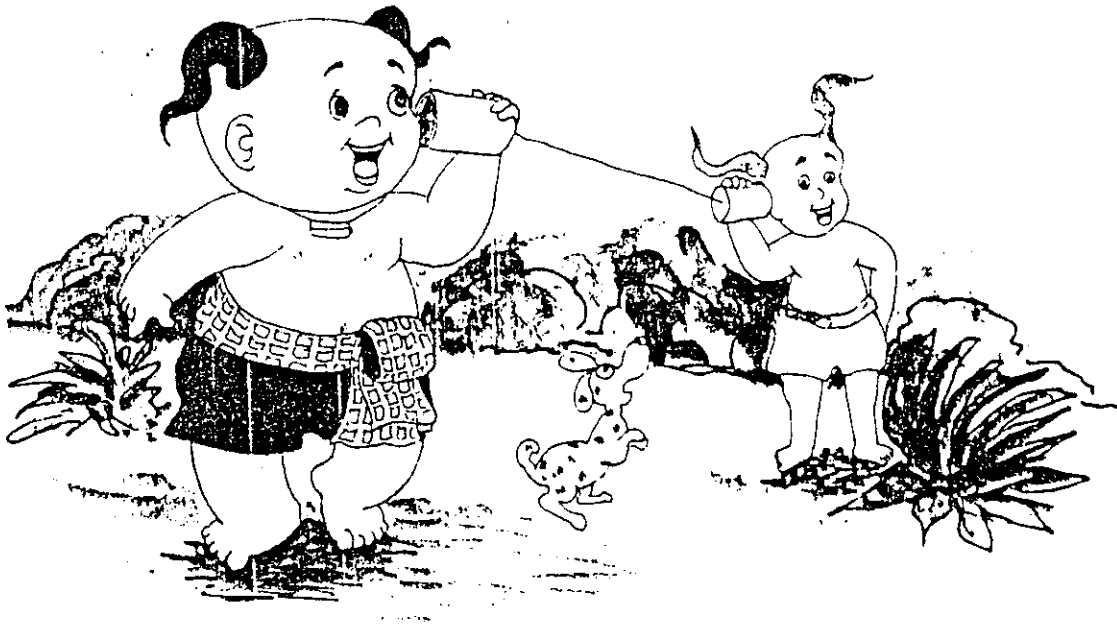
ของเล่นโดยนำหนังกบมาซึ่งทำให้ตีเป็นกลองใช้ได้เป็นเพลงได้

กระຈับพวง

"กระຈับพวง"

เป็นของเล่นที่ใช้ประดับตกแต่งเพื่อความสวยงาม โดยนำเศษผ้ามาประดิษฐ์คล้ายตัว
กระຈับขนาดต่าง ๆ กันแล้วนำมาร้อยเป็นพวงไว้แขวน ประดับเพื่อความสวยงาม

โทรศัพท์สายตรง

"โทรศัพท์สายตรง"

เป็นของเล่นที่เป็นของใช้ ซึ่งประดิษฐ์มาแล้วนำมาใช้ประโยชน์โดยเฉพาะ คือนำกล่อง
นมซีด้าพ หรือกระป๋องนมมาเจาะรูใช้เชือกร้อย แล้วนำมาใช้พูดเป็นโทรศัพท์ได้

อนรูป

"ร้อนรูป"

ของเล่น โดยนำรูปภาพจากการแกะเมื่อซื้อขนมมา นำมาใช้มือร้อนไปกลาง

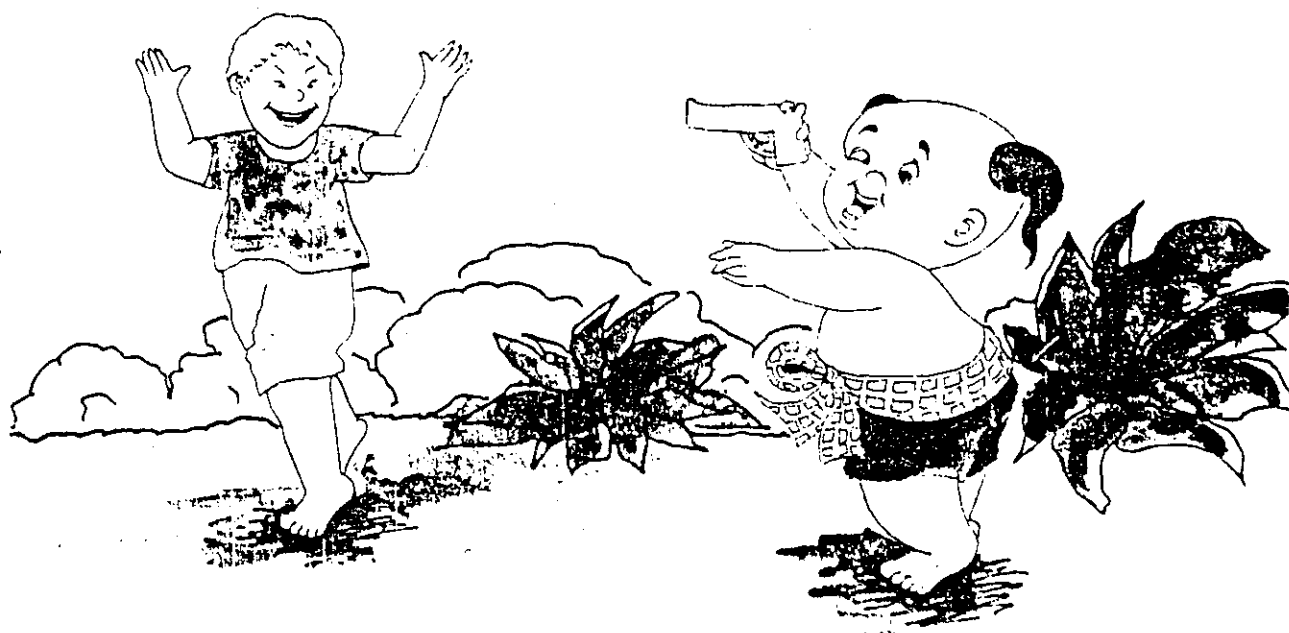
อากาศ

หน้ากากกระดาษ

"หน้ากากกระดาษ"

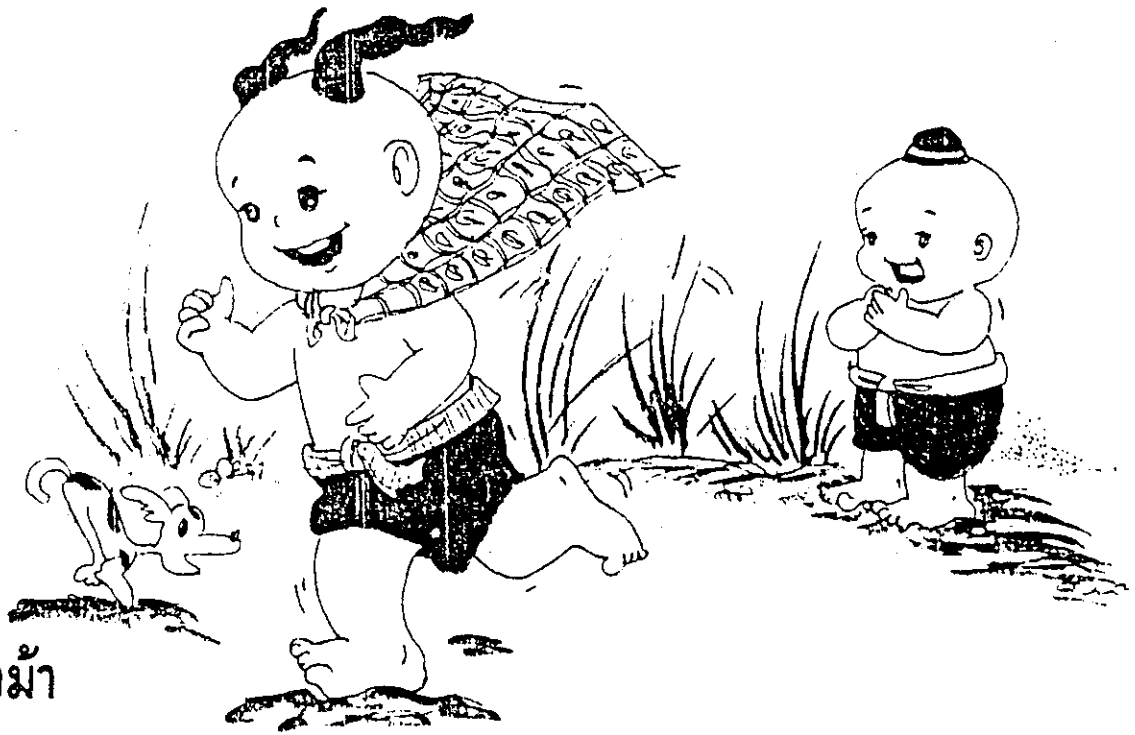
เป็นของเล่นที่ใช้เล่นเพื่อใช้ประดับที่หน้า โดยใช้กระดาษมาตัดเป็นหน้ากากรูปต่าง ๆ
เช่น รูปสัตว์ รูปหน้ากากลี รูปหน้าคน เพื่อใช้ประดับสวมหน้าใช้เล่นสนุกกัน

ปืนเก็บ

"ปืนเก็บ"

ของเล่นที่เป็นปืนพลาสติกอัดด้วยแก๊บใช้ยิง

กกับผ้าขาวม้า

"เด็กกับผ้าขาวม้า"

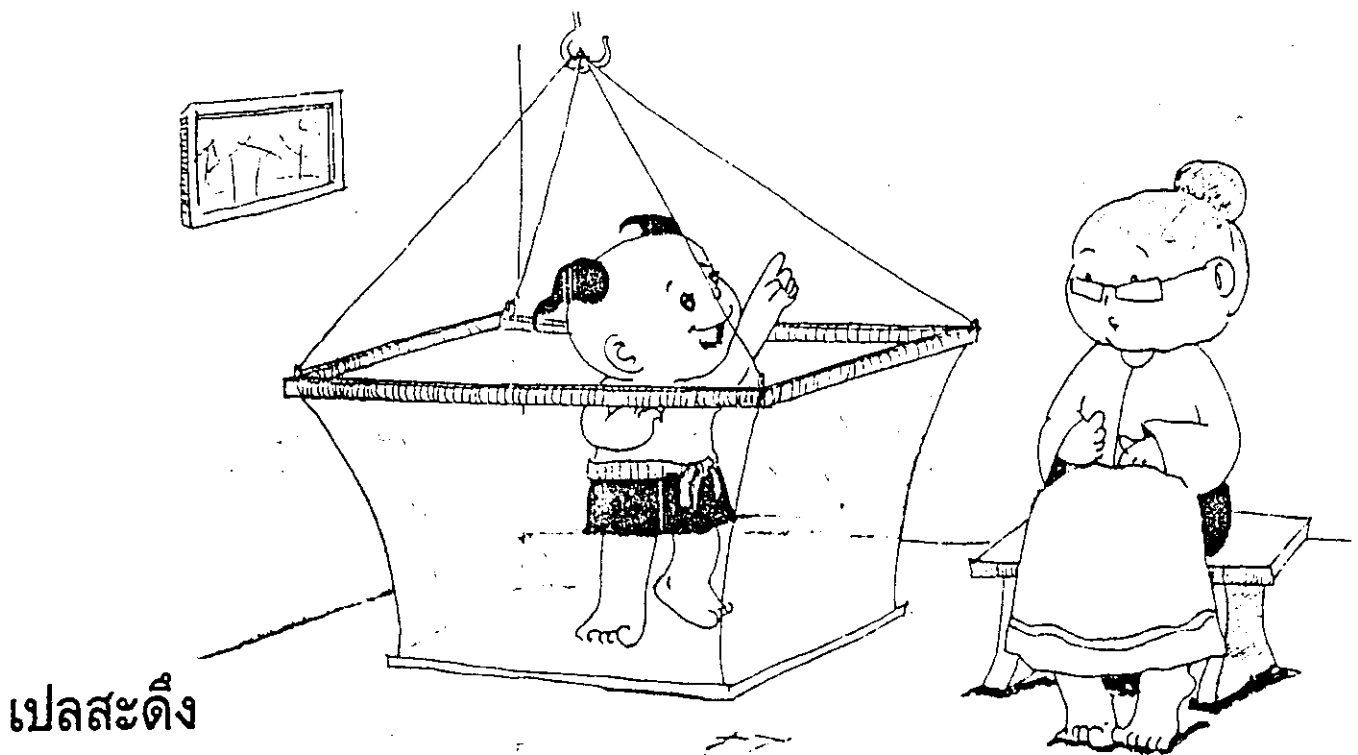
เป็นของเล่นที่เป็นของใช้ ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้ประโยชน์หลายอย่าง เช่น ผ้าขาวม้ามารองเบาะเป็นผ้าอ้อม, นำมาแขวนเป็นเบลอนอนเด็ก, นำมาพันศีรษะเด็กม้วนเป็นวงช้าง เป็นต้น

หนังสติก

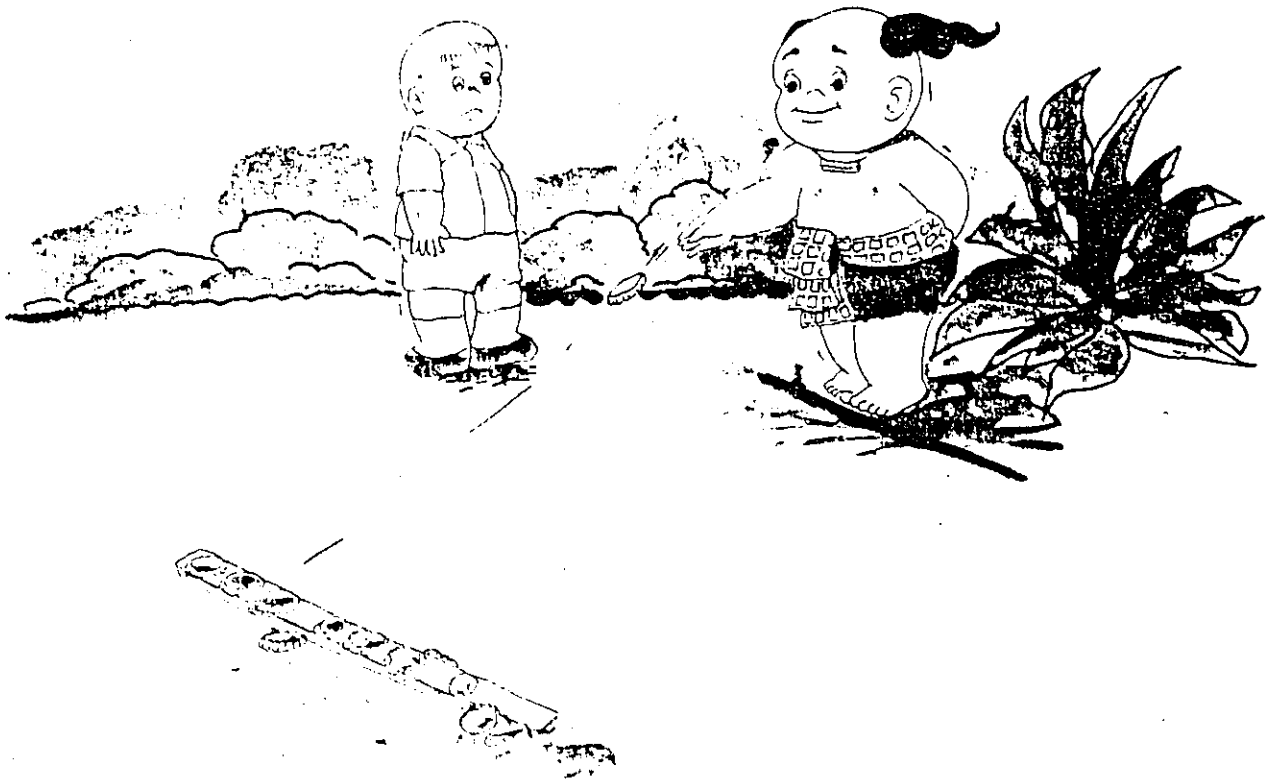
"หนังสติก"

ของเล่นที่เป็นยางหนังสติกผูกกับไม้้งามเป็นด้ามสำหรับ ใช้อิง

"pelase ding"

เป็นของเล่นที่เป็นของใช้ ได้แก่ เปล ซึ่งใช้เชือกถักเป็นเปลเรียกเปลสะตึงใช้ให้เด็ก
ทารกนอนเล่นแกว่งไปมาเพื่อรับลมโปร่งสะดวกสบายมาก

เล่นฝ่าเบียร์

"เล่นฝ่าเบียร์"

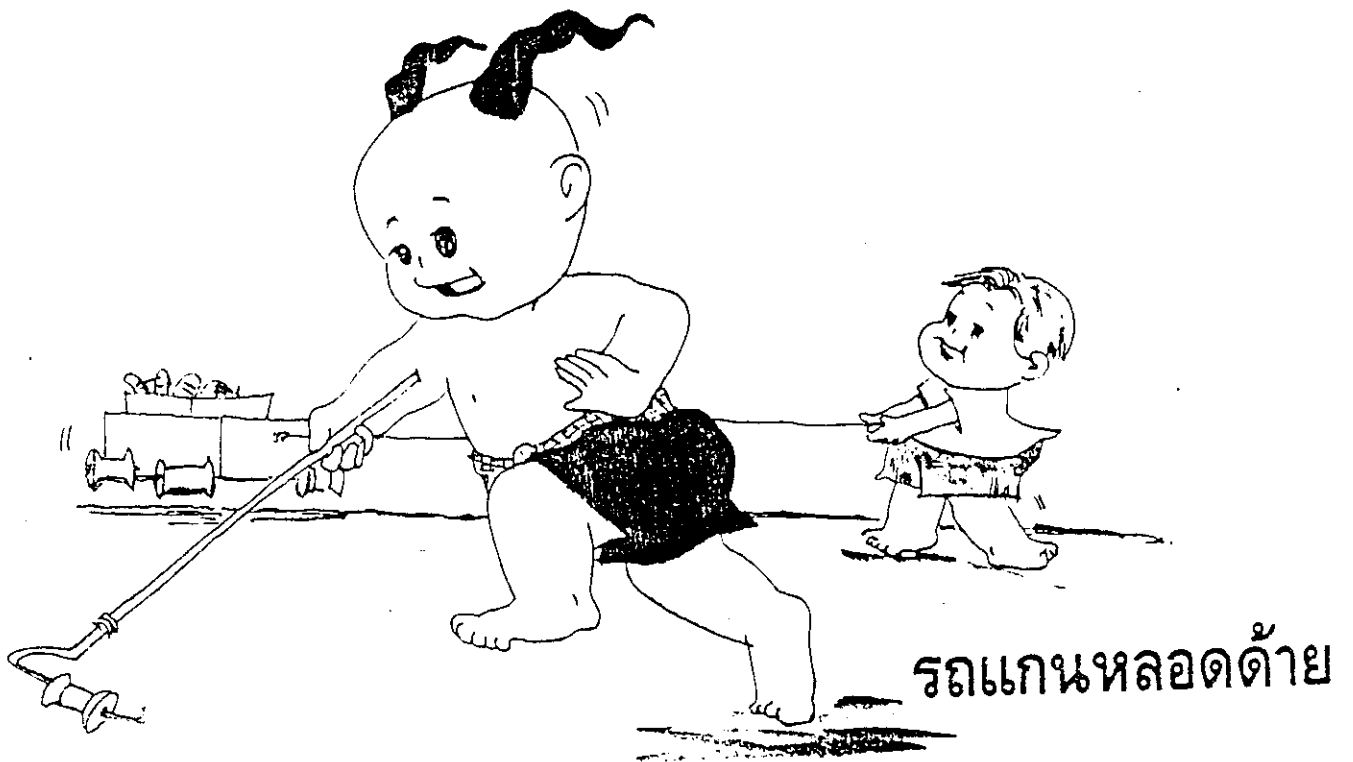
เป็นของเล่นที่ใช้ในการแข่งขัน โดยใช้น้ำมาเล่นกาทาย ผู้เล่นทายถูกต้อง จะได้
ฝ่าเบียร์ที่ทายได้ของอีกฝ่ายหนึ่งไป

เล่นฝาเบียร์ (ภาค 2)

"เล่นฝาเบียร์ (ภาค 2)"

เป็นของเล่นที่ใช้ในการแข่งขัน โดยใช้น้ำมาเล่นทอยราว โดยใช้ฝาเบียร์ประจำตัว
ของฝ่ายผู้เล่นทอยฝาเบียร์ที่ตั้งไว้สูง ๆ ทอยให้ล้มคว่ำลงจะได้ฝาเบียร์นั้นเป็นกรรมสิทธิ์

"รถแกนหลอดด้าย"

ของเล่นโดยนำหลอดด้ายมาทำเป็นรถใช้ลวดร้อยไปตรงกลางหลอดด้าย ผูก

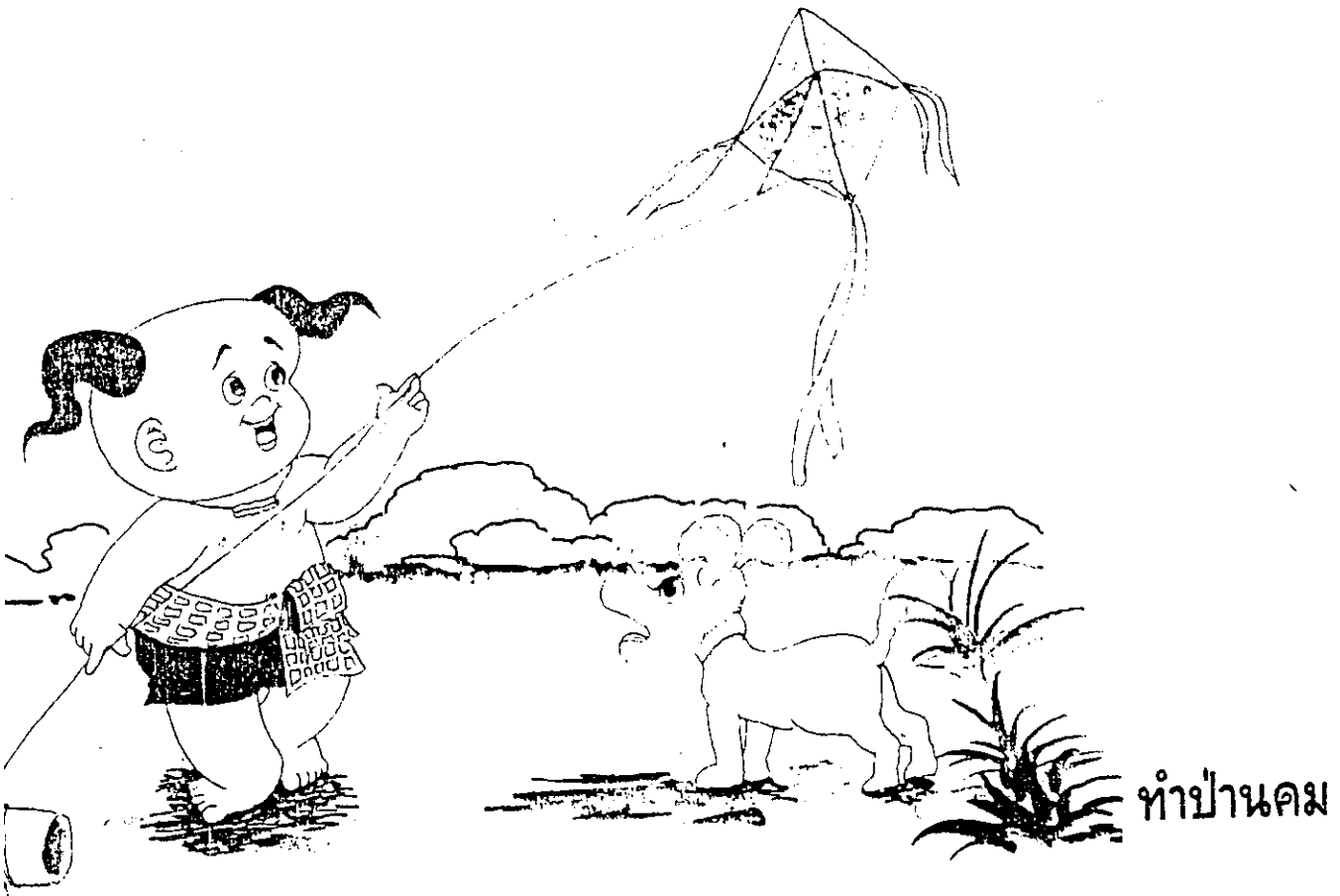
ติดกับไม้สำหรับลากหมุนแกนหลอดด้าย

ปั้งข้าว

"ปั้งข้าว"

ของเล่นโดยนำขี้ข้าวมาทำเป็นปี่แล้วใช้เป่าให้เกิดเสียงดัง

"ทำป่านคม"

เป็นของเล่นที่ใช้ในการแข่งขัน โดยทำเชือกที่ใช้ในการเล่นว่าวให้คม แล้วนำไป
เล่นว่าวโดยใช้เชือกกว่าวที่ทำให้คม แข่งขัน คว่ำ ตัด เชือกว่าวให้ขาด ฝ่ายใดคว่ำ ตัดได้ขาด
เป็นผู้ชนะไป

หน้ากากพระเอก

"หน้ากากพระเอก"

เป็นของเล่นที่ใช้เพื่อประดับที่ใบหน้าให้ดูสวยงามโดยการนำกระดาษมาตัดเขียนเป็นรูป
หน้ากากของดาราที่ชอบ แล้วนำมาประดับที่หน้าเพื่อความสวยงาม

จักจั่น

"จักจั่น"

ของเล่นมีด้ามไม้เล็ก ๆ ผูกสายเอ็นกับตัวดินเหนียวปั้นเป็นข้อไม้ไผ่ แล้วใช้
แกว่งหมุนไปมาทำให้เกิดเสียงเหมือนเสียงร้องของจักจั่น

ลูกดิ่ง

"ลูกดิ่ง"

ของเล่นที่้าใช้ เชือกผูกพันกับลูกดิ่ง แล้วโยนให้ลูกดิ่งทิ้งตัว หมุนไปมา

ของเล่นหัตถกรรมไทย
ไส้หวายงานพระบาท

"ไส้หวายงานพระบาท"

เป็นของเล่นซึ่งเป็นไส้ประดิษฐ์จากหวายใช้ถักเป็นลวดลายต่าง ๆ พบว่ามีขายในงาน
ฉลองรอยพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

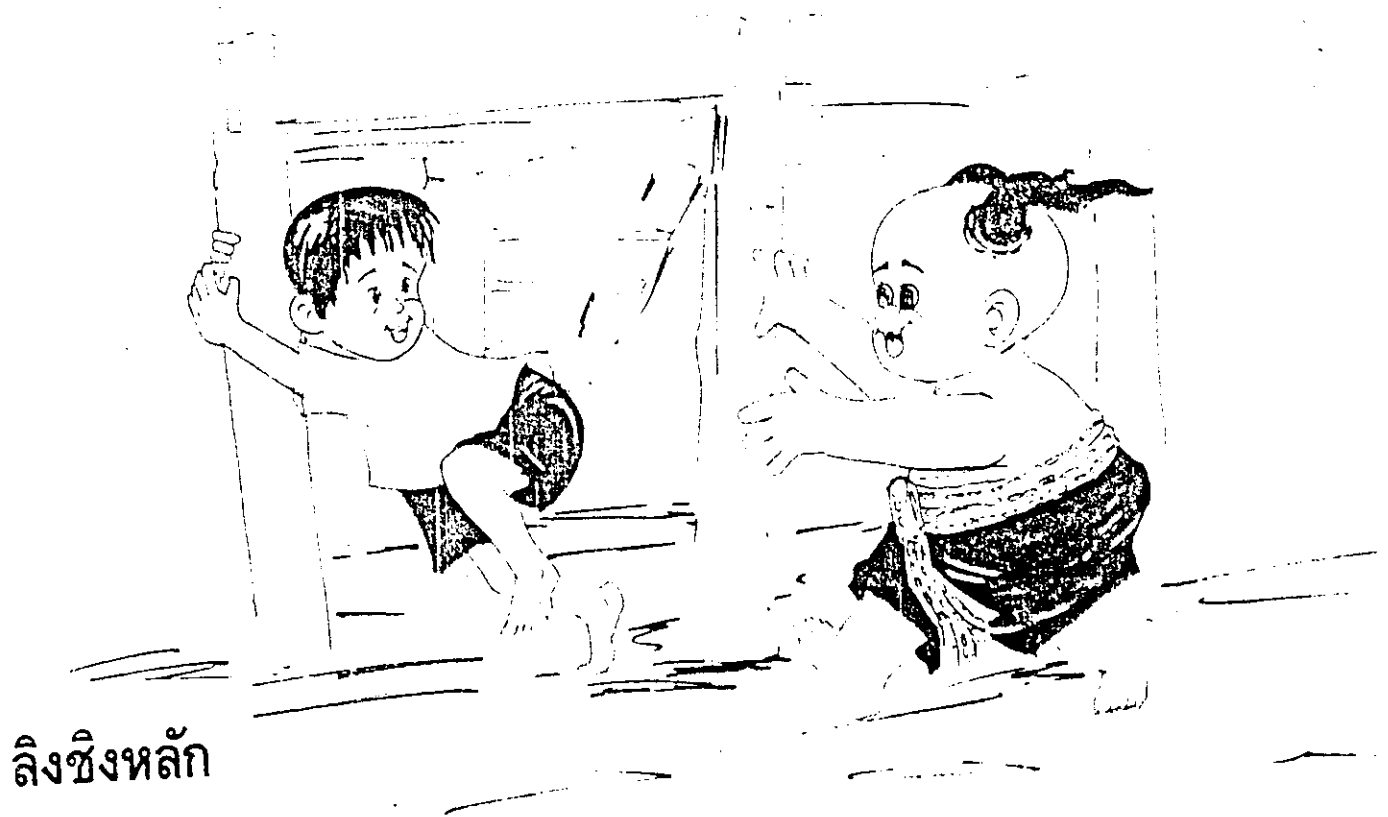
ชุดการเล่นของเด็กไทย

จัดข้อ

"จัดข้อ"

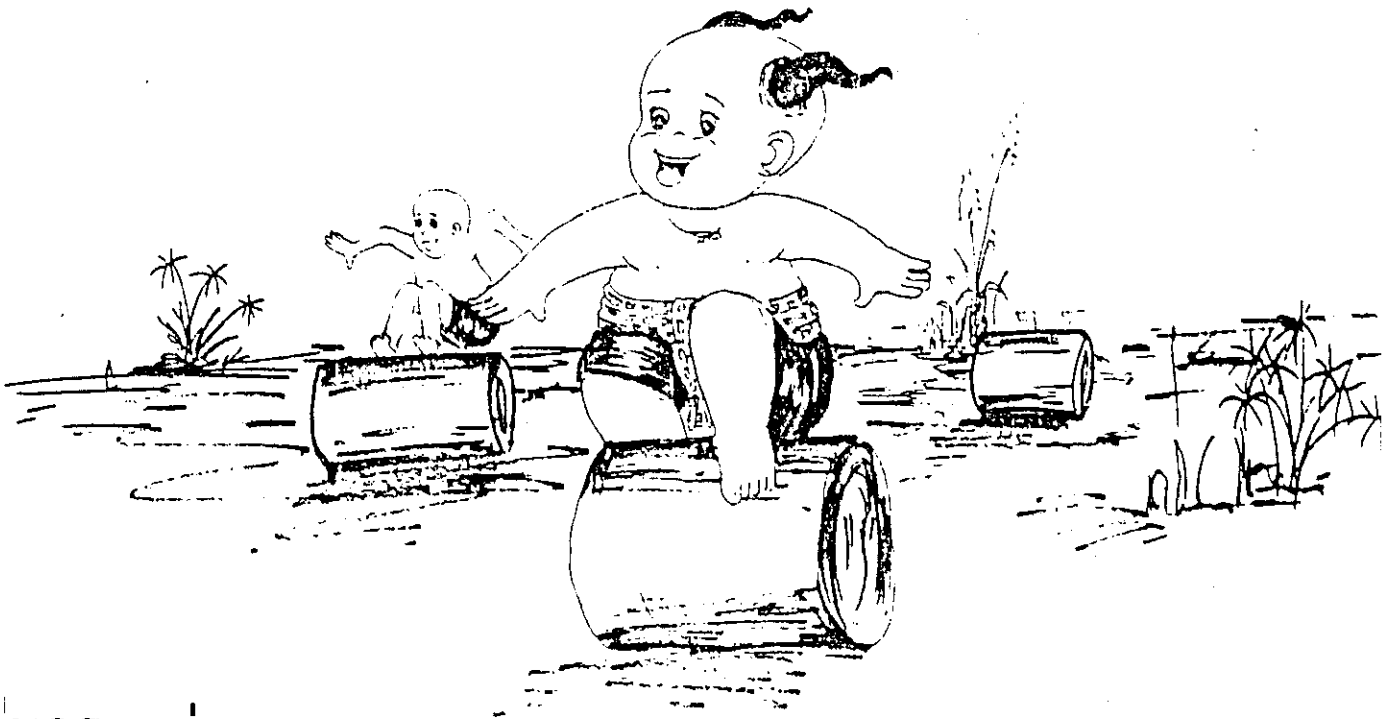
เป็นการเล่นตั้งชื่อตามชื่อการเล่น โดยผู้เล่นทั้งสองฝ่ายใช้ข้อศอกตั้งแล้วใช้มือสัมผัสกันออกแรงจัดกดแขนและข้อของฝ่ายตรงข้ามให้ล้มลงจึงจะชนะ

ลิงชิงหลัก

"ลิงชิงหลัก"

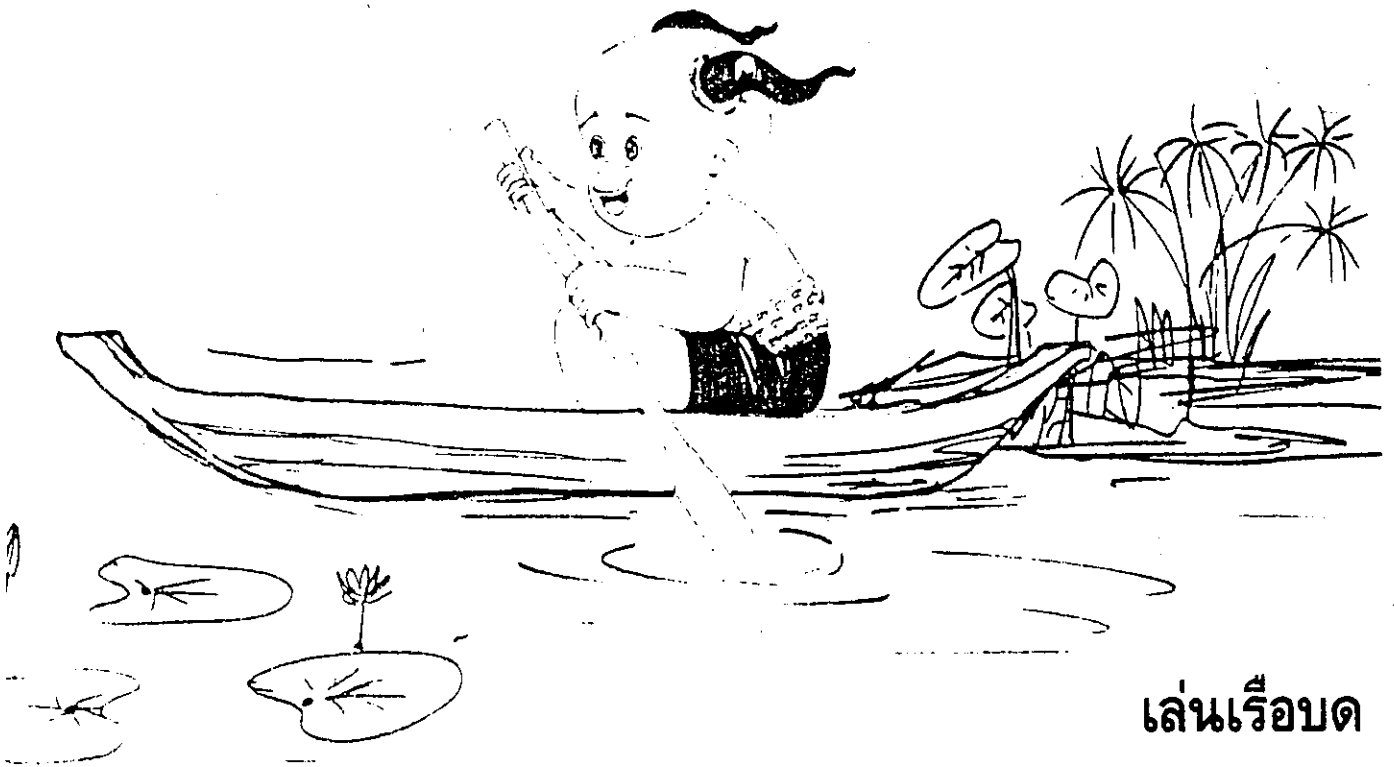
เป็นการละเล่นตั้งชื่อตามชื่อการเล่นให้ผู้เล่นแต่ละคนเปรียบเสมือนลิง ร้องแย่งเสาหรือหลัก ผู้แย่งไม่ได้จะเป็นลิงไม่มีหลักก็ต้องรีบหลีกหนีแย่งชิงหลักจากผู้เล่นอื่น ๆ

บครกแข่ง

"บครกแข่ง"

เป็นการละเล่นตั้งชื่อตามชื่อการเล่น โดยผู้เล่นแต่ละคนจะใช้ครกตัวขาวตะแคงให้กลิ้ง
ได้แล้วยืนบนครกบครกแข่งกัน ใครถึงเส้นชัยจะเป็นผู้ชนะ

เล่นเรือบด

"เล่นเรือบด"

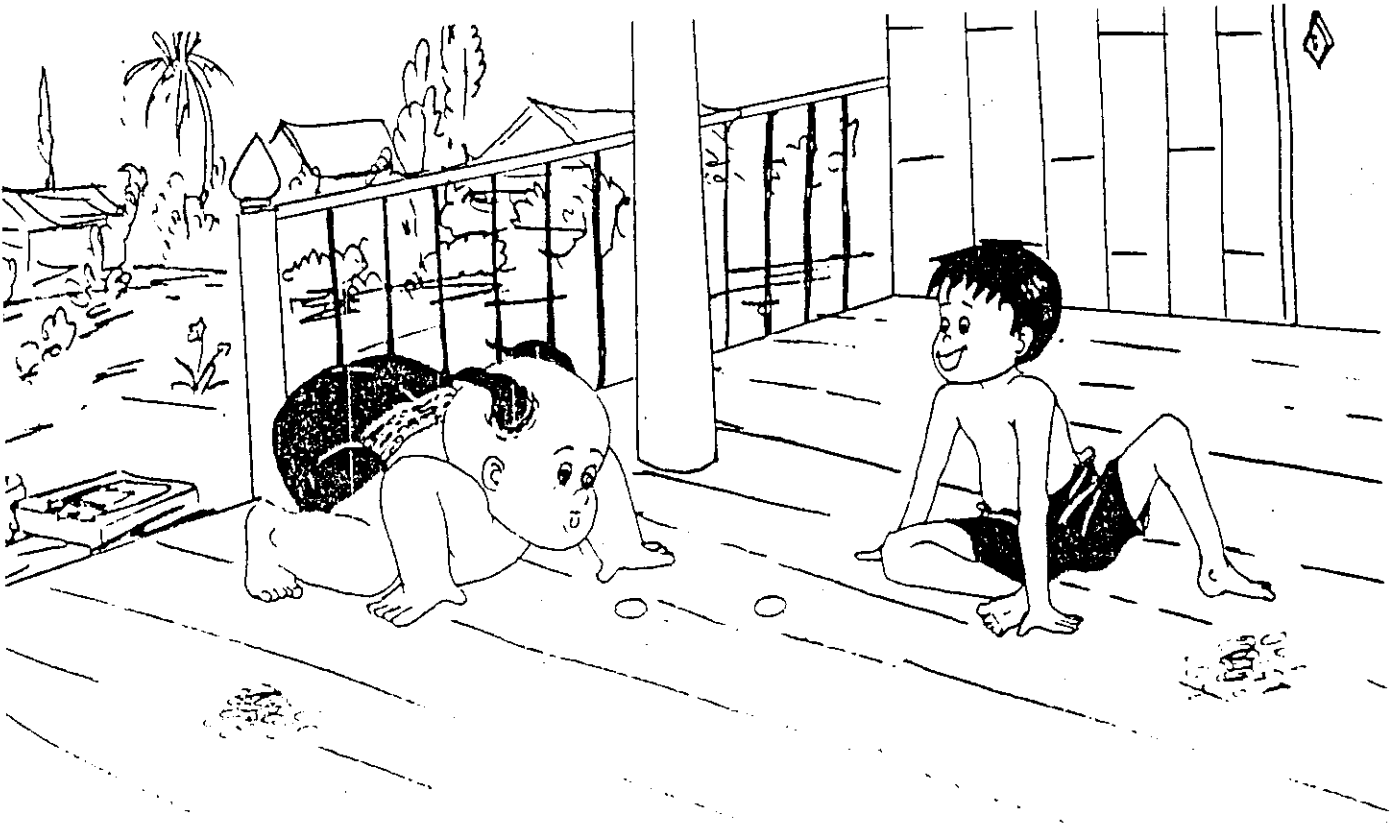
เป็นการเล่นเรือบด ที่มีอยู่เฉพาะผู้ที่บ้านเรือนอยู่ใกล้แม่น้ำลำคลอง จะมีการนำเรือบดมาพายเล่นกันจะมีเฉพาะบางถิ่นตามริมแม่น้ำ ลำคลองเท่านั้น เช่น คลองบางหลวง คลองหลังตลาดเจริญพาศน์ เป็นต้น

เล่นภาพต่อ

"เล่นต่อภาพ"

เป็นของเล่นที่ใช้ในการแข่งขัน โดยใช้ภาพต่อชิ้นเล็ก ๆ ต่อให้เป็นรูปตามที่กำหนดใคร
ต่อเสร็จก่อนเป็นผู้ชนะไป ได้รับรางวัลไป

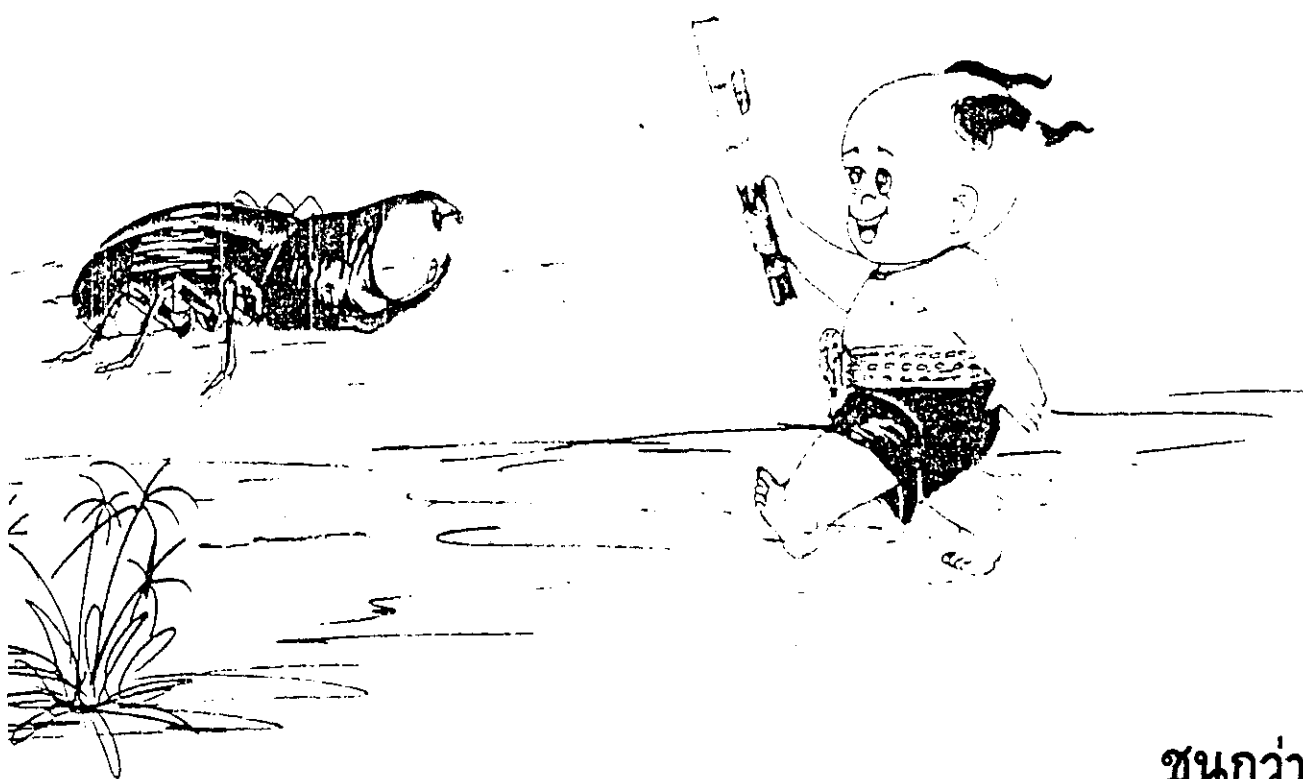

ปัจจุบันเด็กไทยเล่นเป่ากบไม่เป็น

"ปัจจุบันเด็กไทยเล่นเป่ากบไม่เป็น"

ของเล่น โดยชาย่างวงมาเล่นเป่ากบ โดยชาย่ากเป่าลมที่อย่างวงเพื่อทำให้

ประกบกับบางอื่น

ชนกว่าง

"ชนกว่าง"

เป็นการเล่นที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ คือ กว่าง ซึ่งมีลักษณะรูปร่างคล้ายตัวด้วง โดยเด็ก ๆ จะไปหากว่างตามต้นไมยราพแล้วนำมาเลี้ยงไว้เพื่อนำกว่างที่เป็นนักสู้มาชนกันโดยใช้เชือกกว่างชนกันกว่างตัวไหนสู้ไม่ได้ก็จะหนีไป

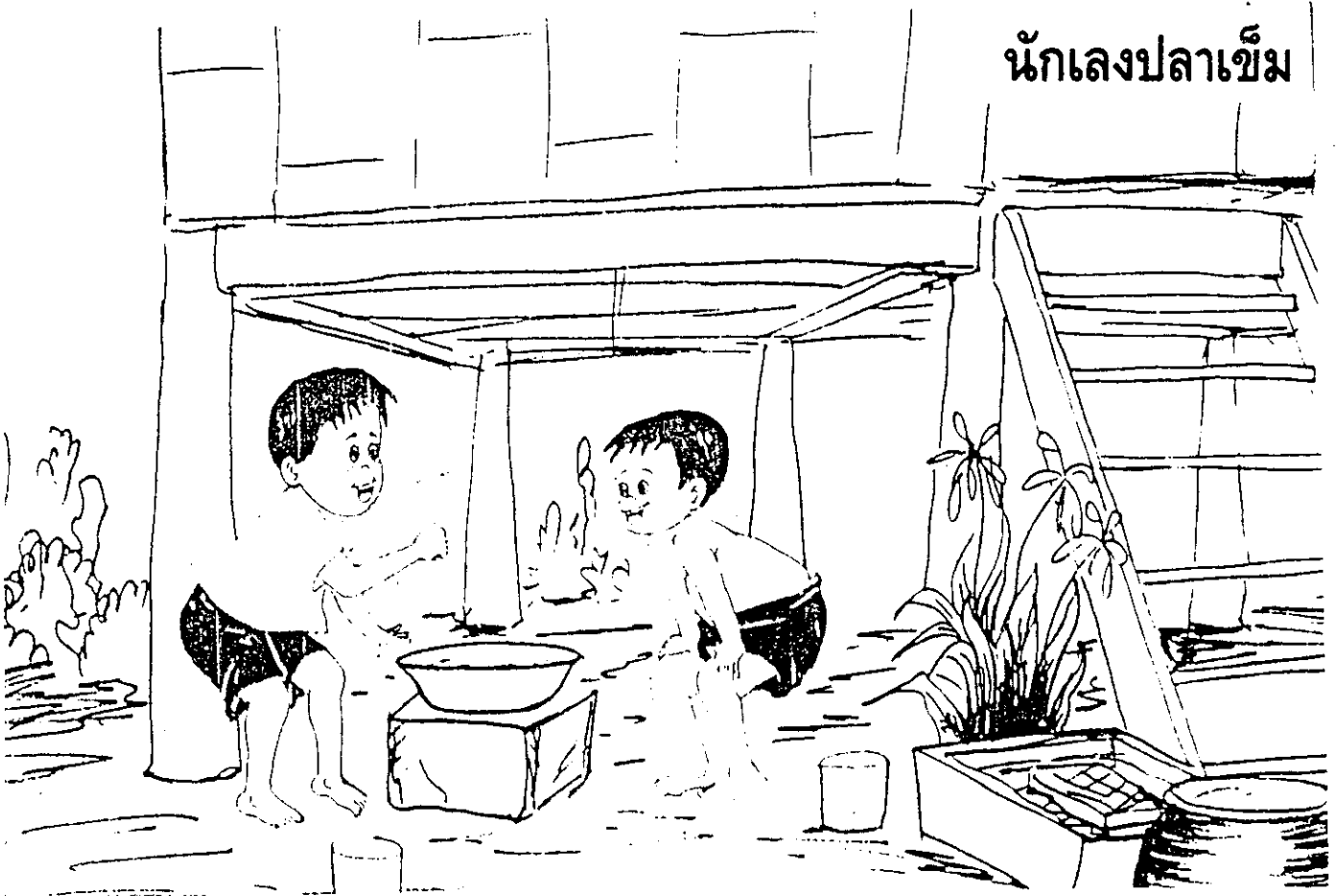

ยิ้งกอง

"ยิ้งกอง"

เป็นของเล่นที่ใช้การแข่งขัน โดยใช้อย่างหนึ่งสตียิ้งกองอย่างที่เป็นค้ำกองกลางให้ออก
นอกวง อย่างที่ถูกยิ้งออกนอกวง ผู้เล่นก็จะได้ไปเป็นกรรมสิทธิ์

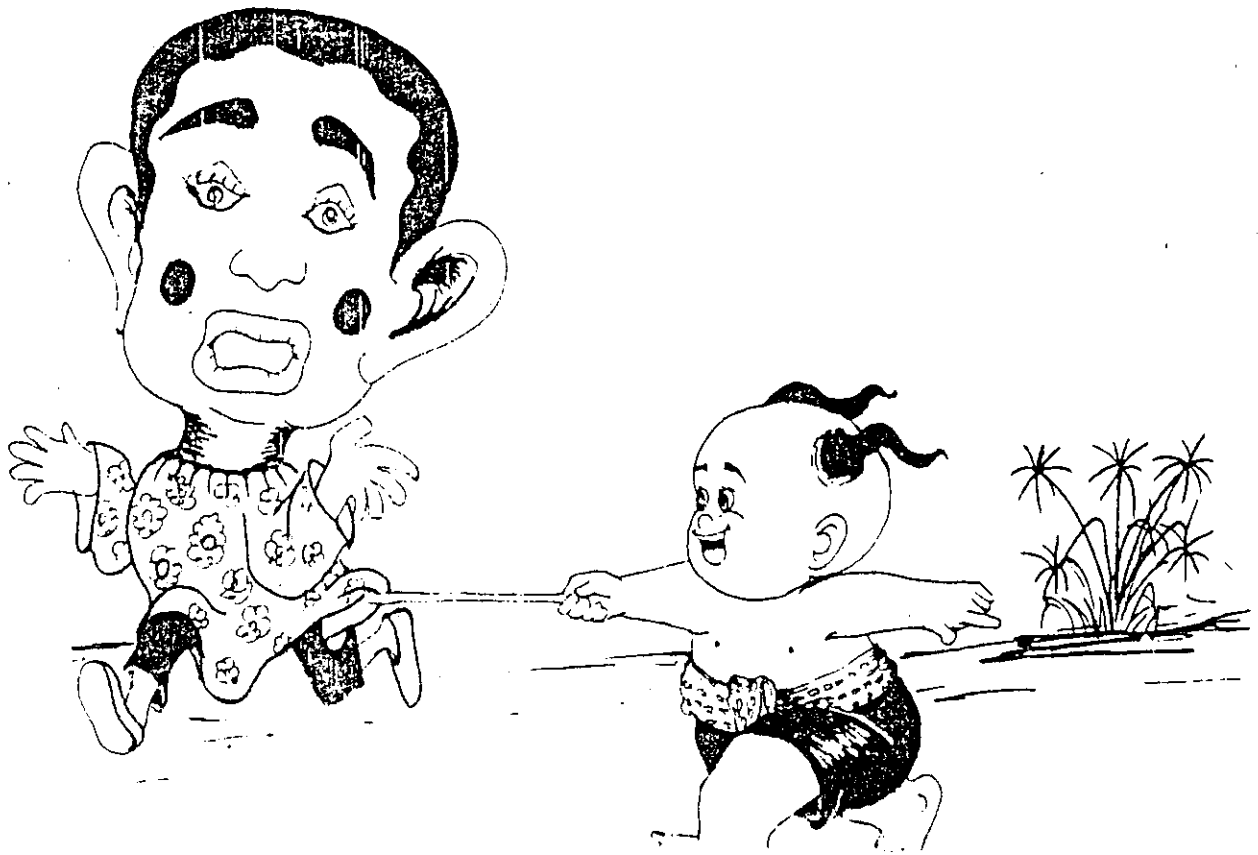
นักเลงปลาเข็ม

"นักเลงปลาเข็ม"

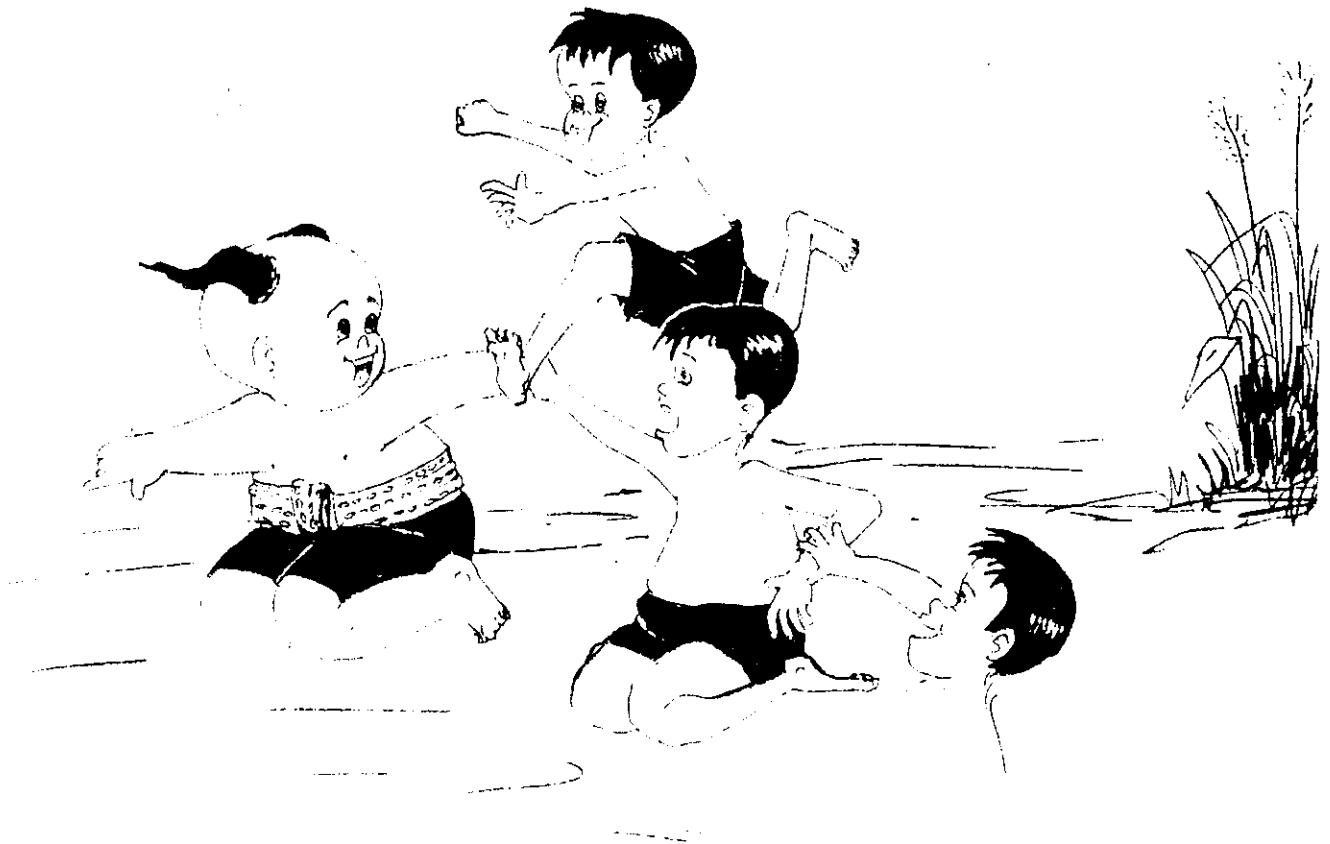
เป็นการเล่นที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ คือปลาเข็มโดยเด็ก ๆ จะมีการไปซื้อปลาเข็มตามร่องสวนแล้วนำมาใส่ในกะละมังเพื่อที่จะนำมาทอดกันเป็นการเล่นอย่างหนึ่งนั่นเอง

เหย่...หัวโต

"เหย่หัวโต"

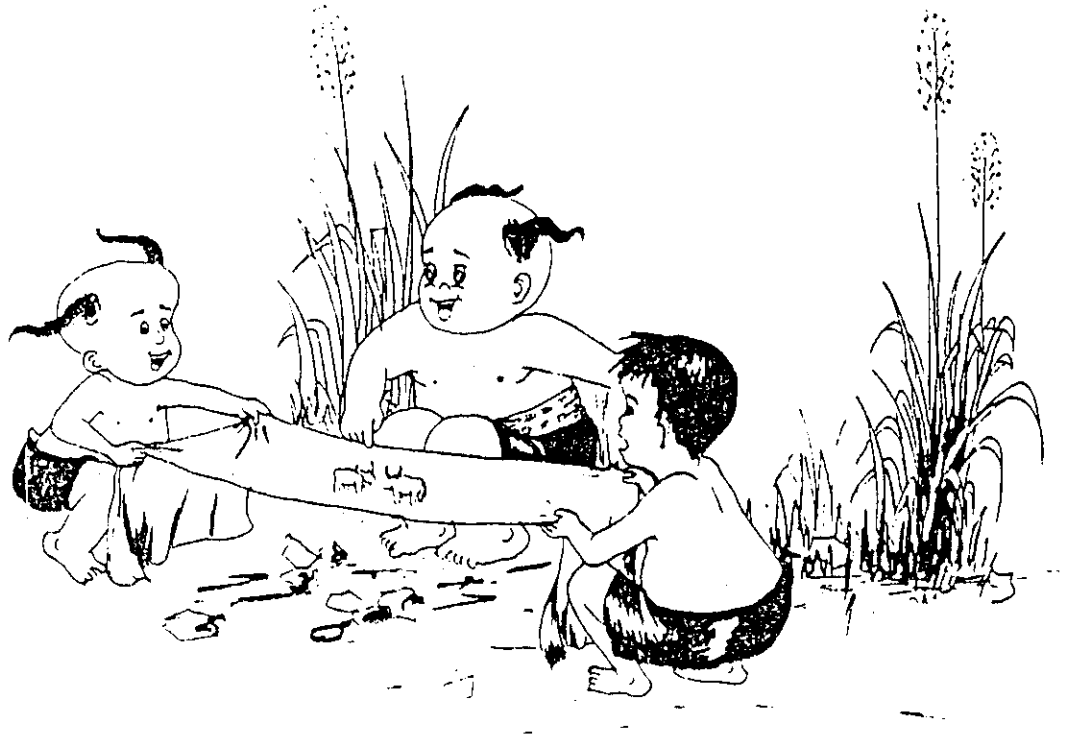
เป็นการละเล่นหยอกล้อผู้ที่แต่งตัวเป็นหัวโต ซึ่งอยู่กันกระบวนเห่ตามเทศกาลต่าง ๆ เด็ก ๆ จะสนุกสนานกับการเล่นเหย่หัวโตมากซึ่งจะมีงานเทศกาลต่าง ๆ เช่น งานแห่พระ งานวันสงกรานต์ เป็นต้น

ปลาหมอตกกระทะ

"ปลาหมอตกกระทะ"

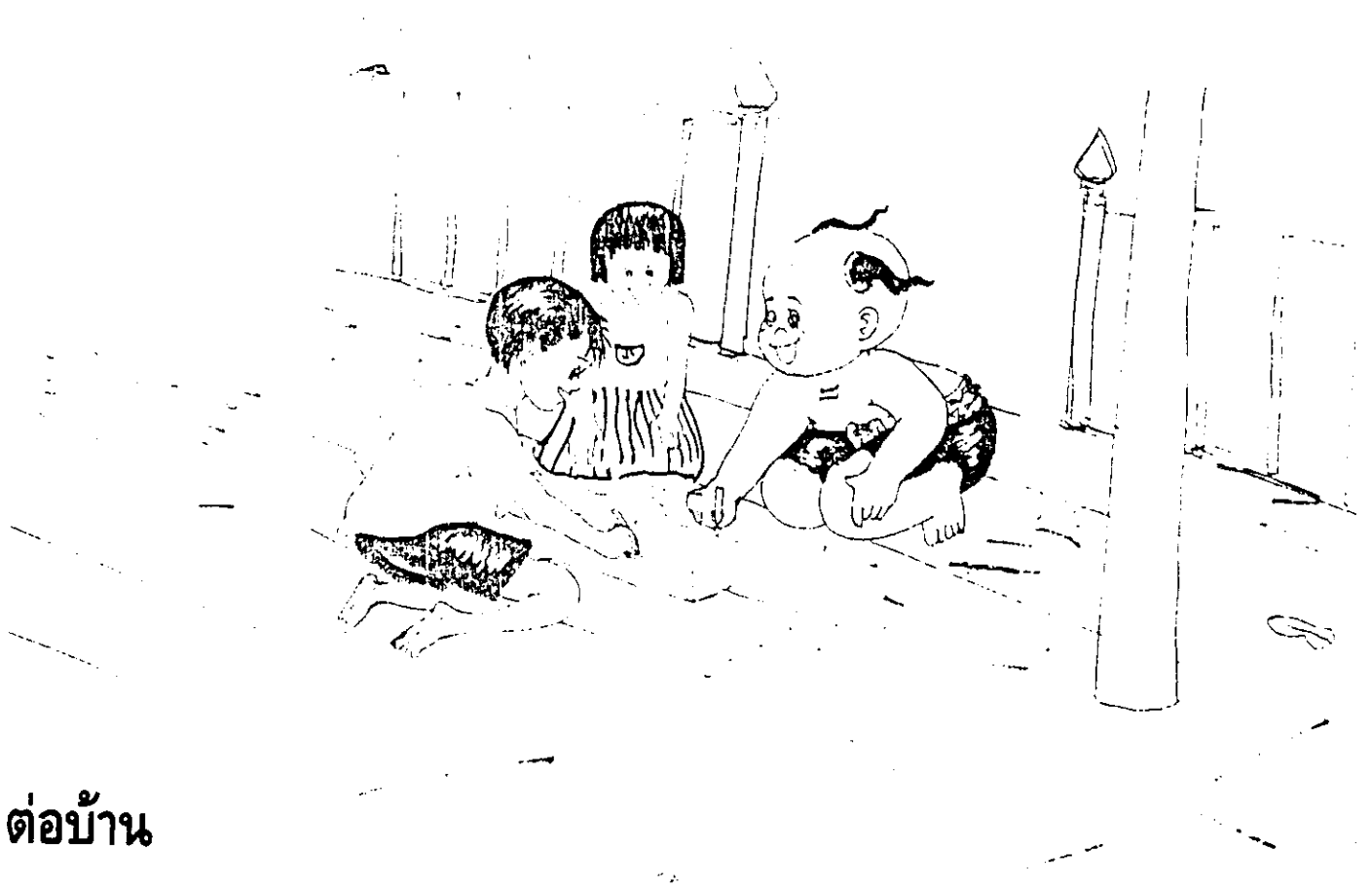
เป็นการละเล่นตั้งชื่อตามชื่อการเล่น โดยเปรียบผู้เล่นแต่ละคนเป็นปลาหมอ ำให้ฝ่ายหนึ่งนั่งยอง ๆ ล้อมวงจับมือไว้ ตรงกลางวงเปรียบเหมือนกระทะ อีกฝ่ายซึ่งอยู่นอกวงพยายามกระโดดข้ามำให้มาอยู่ภายในวงำให้ได้ เรียกว่าตกลงในกระทะ พยายามอย่าให้อวัยวะถูกฝ่ายที่นั่งอยู่จึงจะเป็นฝ่ายชนะได้

ในควายดิน

"ชนควายดิน"

เป็นของเล่นที่มีการนำดินเหนียวมาปั้นเป็นรูปควายแล้วนำมาวางบนผ้าขาวม้า ถีบปลายผ้าทั้งสองข้างขยับไปมาให้ควายชนกัน จะมีเล่นเฉพาะเด็ก ๆ ตามท้องถนนที่เลี้ยงวัว เลี้ยงควาย มีเวลาว่างขณะเลี้ยงตามท้องทุ่ง จะทำมาเล่นกัน

ต่อบ้าน

"ต่อบ้าน"

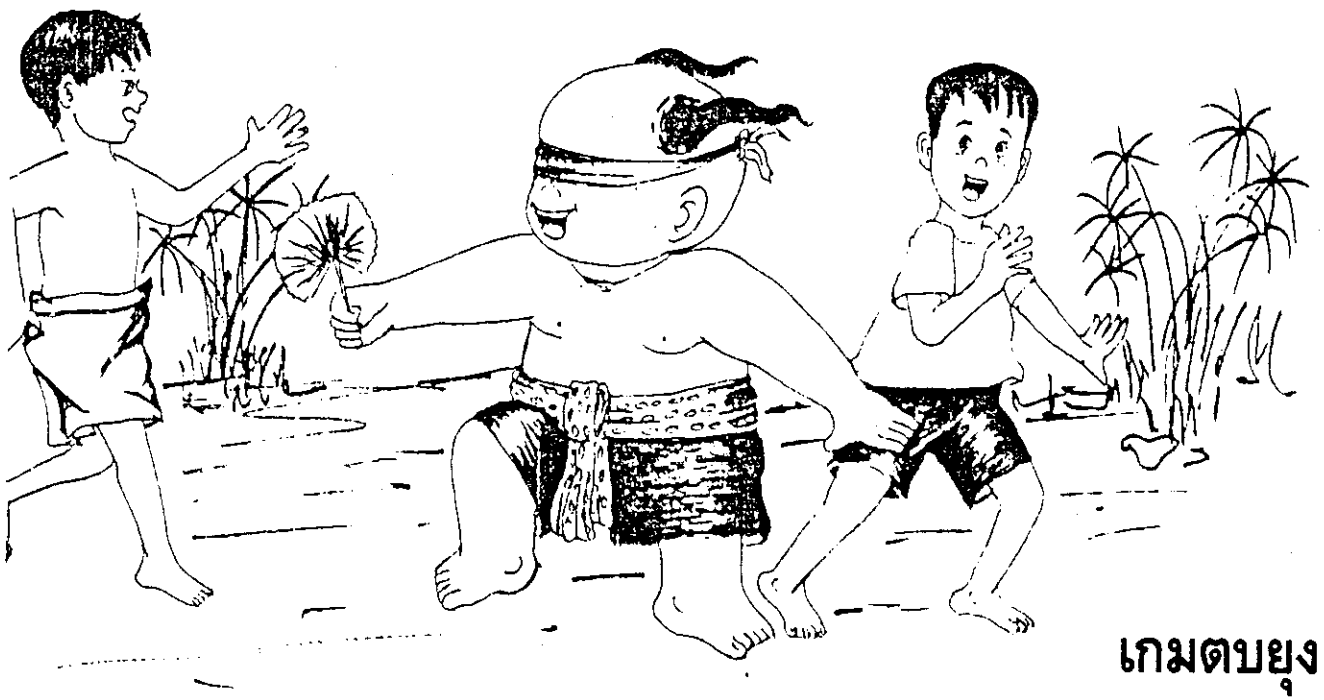
เป็นของเล่นที่ใช้ในการแข่งขัน โดยการใช้การลากเส้นโยงบรรจบเป็นรูปสามเหลี่ยม , สี่เหลี่ยม , หกเหลี่ยม ฯลฯ ซึ่งเปรียบเสมือนบ้าน บ้านจะเป็นกรรมสิทธิ์ของคนลากเส้นสุดท้าย ใครได้บ้านมากที่สุดเมื่อจบการแข่งขันจะเป็นฝ่ายชนะไป

บทล้อเลียน

"บทล้อเลียน"

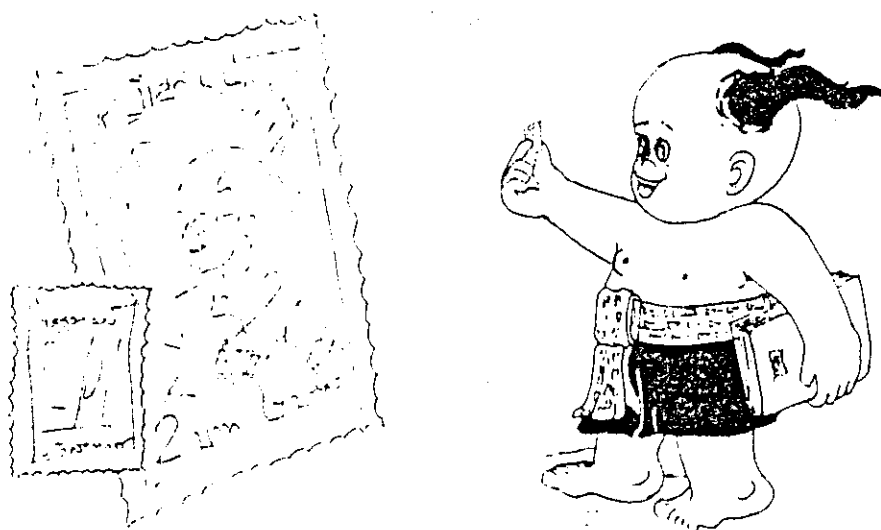
เป็นการเล่นที่ใช้คำพูดล้อเลียนจากสิ่งที่เด็ก ๆ ได้พบเห็น หรืออาจใช้บทล้อเลียนประกอบการเล่นได้

เกมตบยุ้ง

"เกมตบยุ้ง"

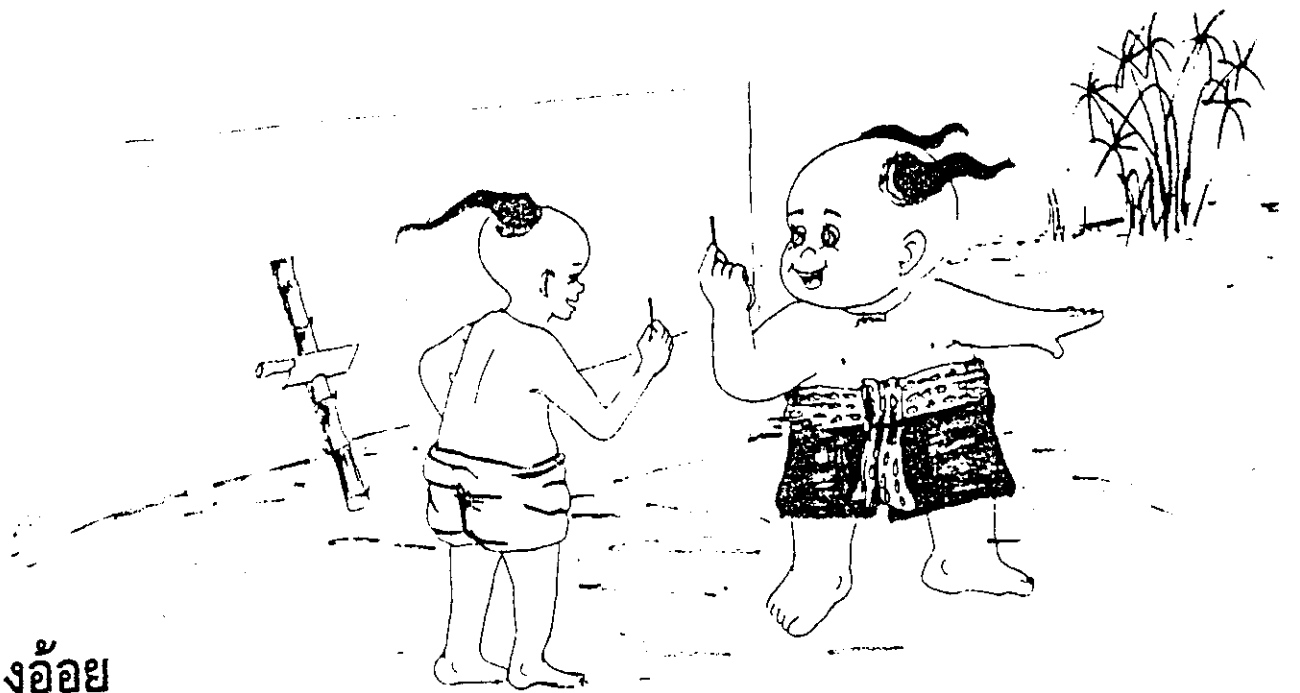
เป็นการละเล่นตั้งชื่อตามชื่อการเล่น โดยผู้เล่นคนหนึ่งเล่นเป็นคนตบยุ้งมีพัดเป็นอุปกรณ์และปิดตาไว้ ส่วนผู้เล่นคนอื่นคอยวิ่งหนีไปหยิบเป็นยุ้งนั่นเอง

เด็กโบราณเล่นแสตมป์

"เด็กโบราณเล่นแสตมป์"

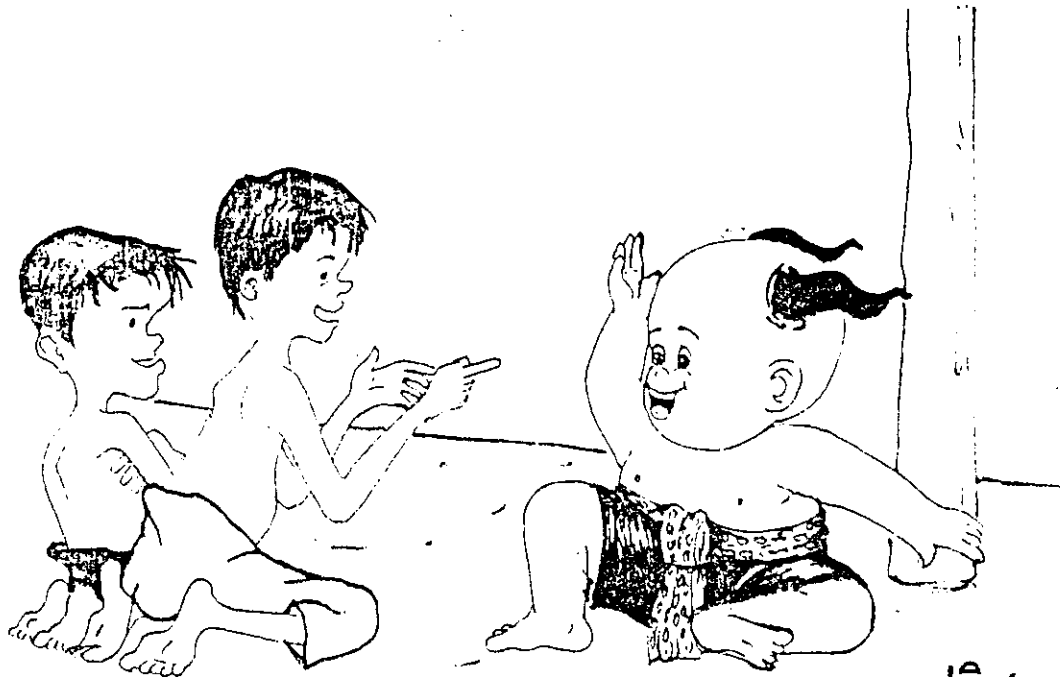
เป็นเรื่องของเด็ก ๆ ที่มีการสะสมแสตมป์ จึงไม่ได้เป็นการละเล่นหรือเป็นของเล่น
 ดังเช่นการตั้งชื่อเรื่องเหมือนกับทั้ง 3 ประเภทดังที่กล่าวมา เรื่องเด็กโบราณเล่นแสตมป์จึงมี
 การตั้งชื่อโดยวิธีแตกต่างไปเป็นเพราะไม่ใช้การละเล่นหรือของเล่นดังที่กล่าวมา

ซ้องอ้อย

"ซ้องอ้อย"

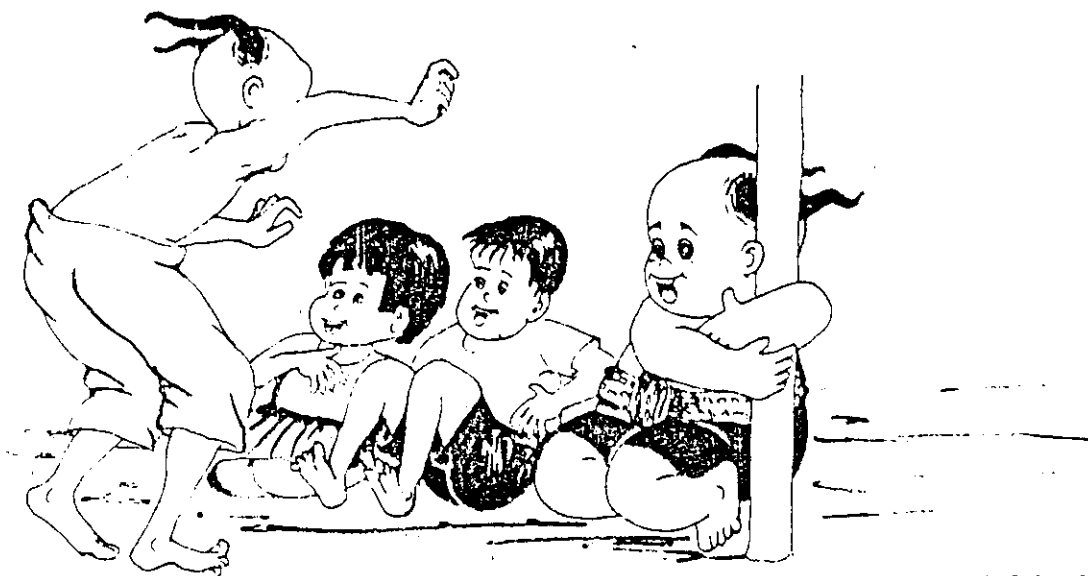
เป็นการเล่นตั้งชื่อตามชื่อการเล่นซึ่งเป็นการนำเอาอ้อยมาเรียงตั้งไว้ แล้วใช้มีดฟันให้
อ้อยขาด ใครฟันได้ขาดหลายต้นเป็นผู้ชนะ เป็นการเล่นที่ตั้งตามความหมายของการเล่น คือ
ความขบขัน ไม่แน่ใจในการฟันอ้อยซึ่งเป็นเกมว่าผู้ฟันจะสามารถฟันได้ที่ต้นตามชื่อของการเล่น

ปริศนาคำทาย

"ปริศนาคำทาย"

เป็นการเล่นที่ใช้คำพูดเจรจา โดยผู้เล่นแต่ละคนจะผลัดกันตั้งคำถาม ที่เป็นปริศนา
ผู้ทายจะชี้ตัวผู้เล่นนางาให้เป็นผู้ทาย

ขายเตงโม

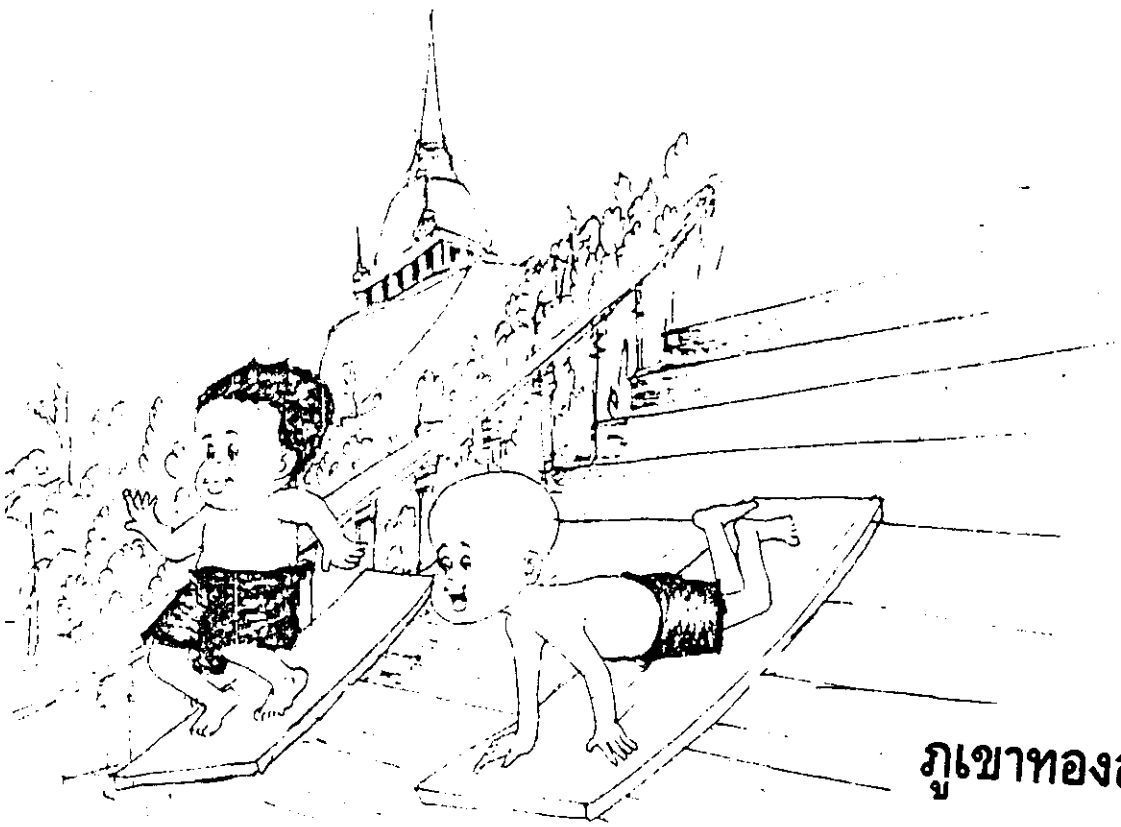
"ขายเตงโม"

เป็นการเล่นที่ใช้ดาพุด เจริญเป็นหลักในการเล่น โดยผู้เล่นจะแบ่งเป็นคนซื้อและคนขายเตงโมมีบทร้องถามในการซื้อเตงโมโดยให้ผู้เล่นฝ่ายขายเตงโมเป็นเตงโม โดยใช้การร้องเจริญเป็นหลักในการเล่น

"แข่งเรือฟุ้ง"

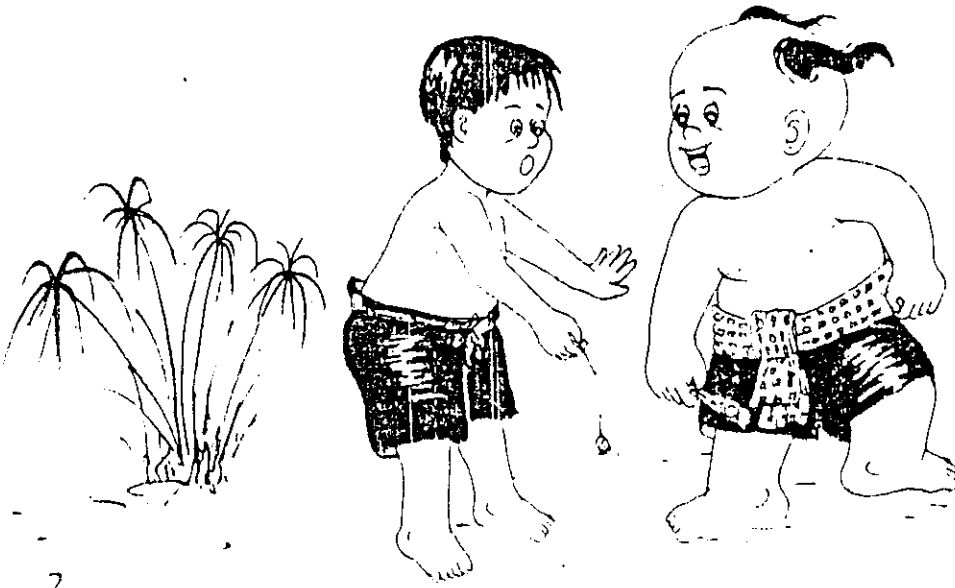
เป็นของเล่นที่ใช้ในการแข่งขันมีการแพ้ชนะกันโดยนำเรือของเล่นที่ทำจากไม้ฝรั่ง ไม้สัก
เหลาเป็นรูปเรือแล้วนำมาใช้ฟุ้งแข่งขันกันนับบ่อน้ำ ฝ่ายใดฟุ้งได้ไกลกว่าจะเป็นผู้ชนะไป

ภูเขาทองสไลด์เดอร์

"ภูเขาทองสไลด์เดอร์"

เป็นการเล่นที่เกิดขึ้นที่ภูเขาทองวัดสระเกศโดยเด็ก ๆ จะนำไม้กระดานวางที่ลูกบันไดแล้วขึ้นไปนั่งเอนตัวไปข้างหน้าไม้กระดานจะสั่นไถลงไปตามชั้นบันไดจากบนสุดมายังพื้นดินเช่นเดียวกับสไลเดอร์ในปัจจุบัน

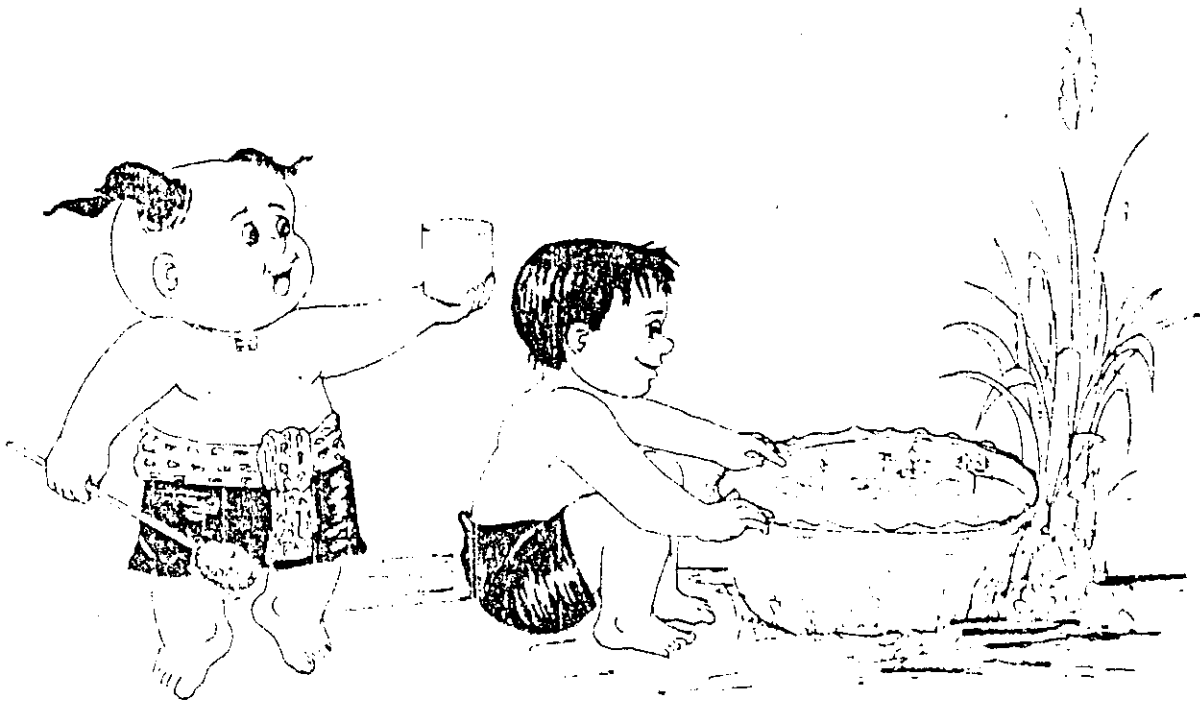

ตีไก่ดอกหญ้า

"ตีไก่ดอกหญ้า"

ของเล่น โดยนำดอกหญ้ามาฉีกกันตีเล่นเพื่อให้หัวดอกหญ้าหลุดขาดไป

นักประมงน้ำตื้น

"นักประมงน้ำตื้น"

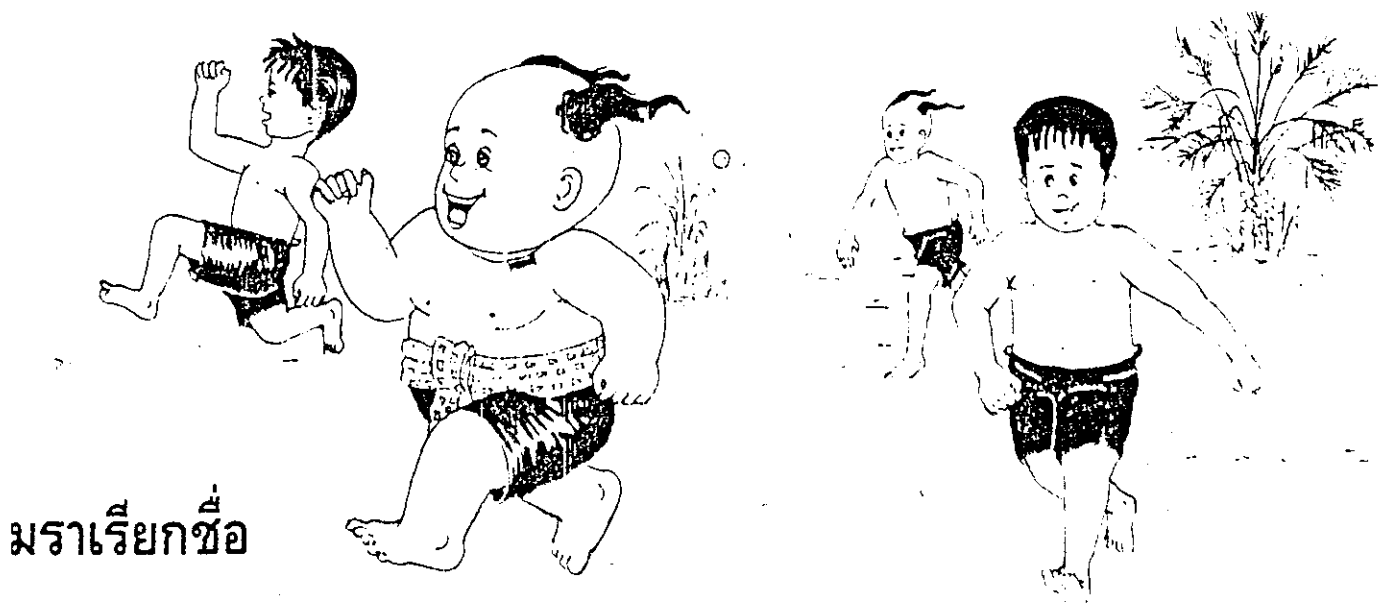
เป็นการเล่นที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ คือปลาชนิดต่าง ๆ เช่น ปลาหางนกยูง, ปลาสอด, ปลากระดี่ โดยสมัยก่อนเด็ก ๆ จะนิยมไปช้อนปลาดังกล่าวในท้องร่องสวน เพื่อนำมาเลี้ยงในขวดโหลหรืออ่างเลี้ยงปลาเพื่อการเพาะพันธุ์สวยงามต่อไป

โหลก ปู้บ

"โหลก ปู้บ"

เป็นการละเล่นตั้งชื่อตามชื่อเกมซึ่งเป็นชื่อเสียงร้องของสัตว์คือเสือ โดยชื่อการละเล่น
 ให้ความหมายของลักษณะกิริยาของเสือที่ออกมาจับวักกินเป็นแบบการละเล่น จึงเป็นการละเล่น
 ในลักษณะเสือจับวักกินเป็นของการละเล่น

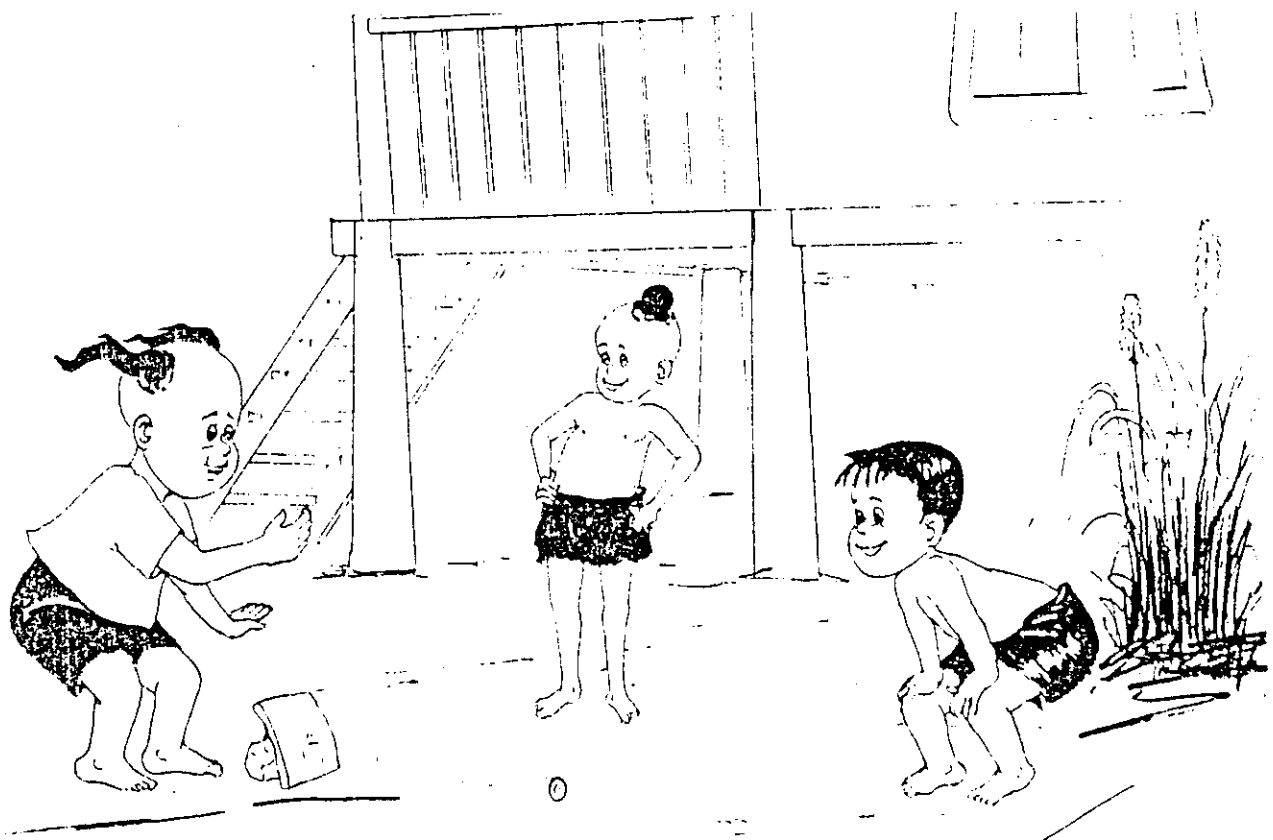

มราเรียกชื่อ

"มราเรียกชื่อ"

เป็นการละเล่นที่ใช้คำพูดร้องเรียกชื่อผู้เล่นในการเล่น โดยมีอุปกรณ์ลูกปิงปอง หรือ ลูกบอลโยนขึ้นกลางอากาศฝ่ายผู้เล่นที่โยนจะร้องตะโกนชื่อผู้เล่นผู้หนึ่งผู้ใดที่วิ่งมารับถ้ารับไม่ได้ ก็จะถูกขึ้นแทนลูกปิงปอง

เด็ก

"ล้อต๊อ"

เป็นของเล่นที่ใช้ในการแข่งขันโดยใช้เหรียญสตางค์โยนให้กลิ้งหมุนบนไม้ลงบนพื้นน้ำที่อยู่
ใกล้เส้นที่กำหนดไว้แล้วโยนเหรียญให้ชนะกัน

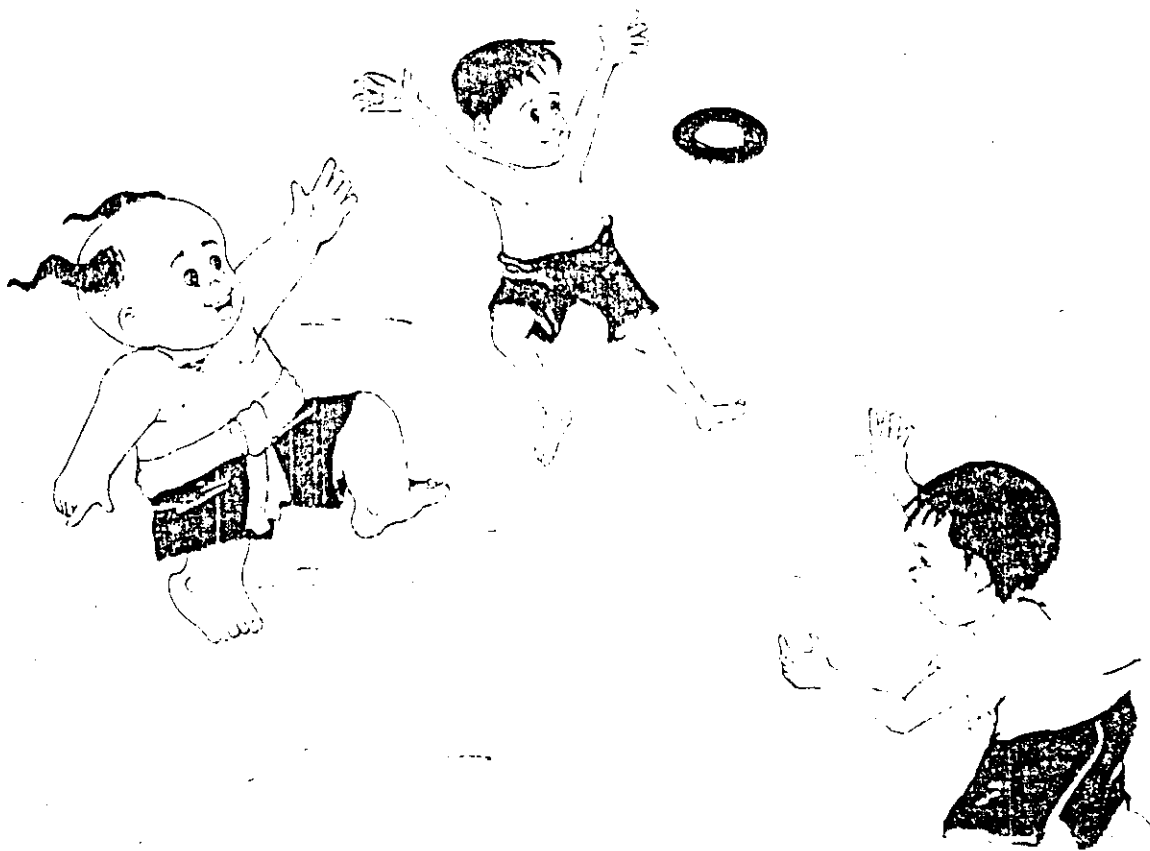
พระ เด็ก เสือ ไก่ มอด

"พระ เด็ก เสือ ไก่ มอด"

เป็นการเล่นที่มีกติกา

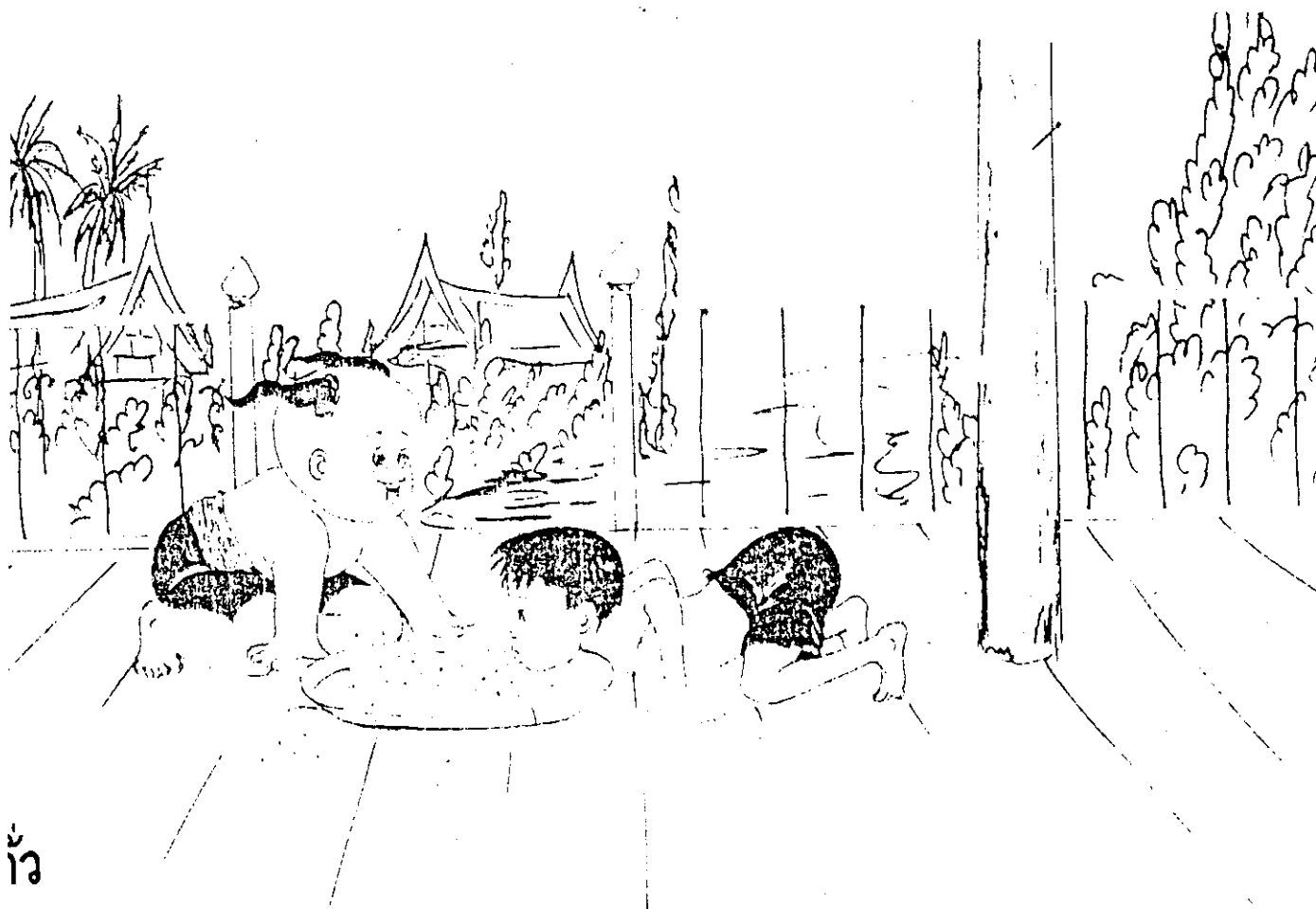
โดยสมมุตินิ้วมือทั้ง 5 นิ้วแทน พระ,เด็ก, เสือ,ไก่,มอด ผู้เล่นแบ่งเป็น 2 ฝ่าย ใช้นิ้วยื่นออกมาปะทะกัน นิ้วใดแตะสิ่งใดก็จะชนะกันไปตามที่ได้ตกลงกันไว้ซึ่งชื่อเรียงของการเล่นจะไม่เกี่ยวข้องกับเกมการเล่นเลยเพียงแค่สมมุติขึ้นเท่านั้น

วงเชลย

"ห่วงเชลย"

เป็นการละเล่นตั้งชื่อตามชื่อการเล่นโดยใช้ห่วงเป็นอุปกรณ์การเล่น ผู้เล่นจะขว้างห่วงไปอีกฝ่ายหนึ่งถ้ารับไม่ได้ก็จะกลายเป็นเชลยของฝ่ายที่โยน และเมื่อเป็นเชลยก็ต้องพยายามรับเมื่อฝ่ายของตนขว้างมาให้ได้เพื่อจะได้ไม่เป็นเชลย

ไว้

"เป่าถั่ว"

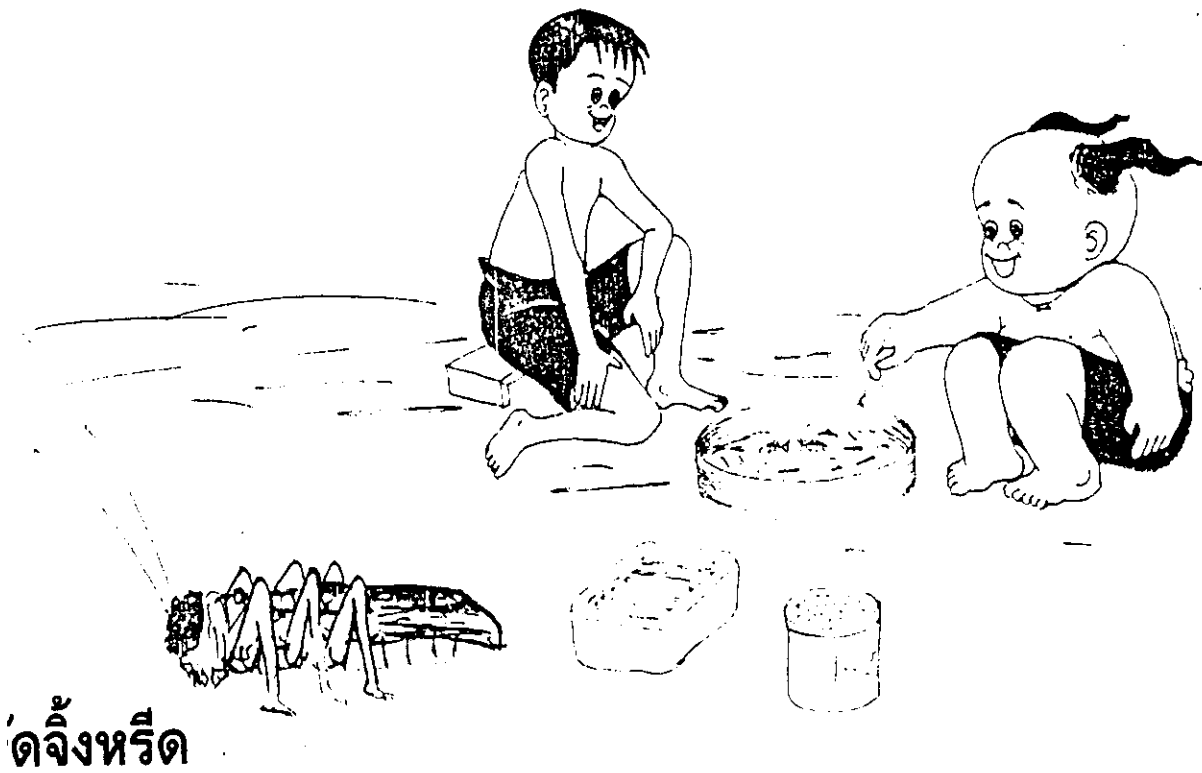
เป็นการละเล่นตั้งชื่อตามชื่อการเล่น โดยผู้เล่นแต่ละคนพยายามเป่าเม็ดถั่วให้ออกจาก
วงที่กำหนดไว้ ผู้เล่นที่เป่าถั่วออกมาได้เท่าใดก็ได้กรรมสิทธิ์ถั่วนั้นไว้รับประทานได้

สลาก

"จับสลาก"

เป็นเกมการเล่นของเด็กที่ถือว่าการพนันโดยเฉพาะในยุคปัจจุบัน การตั้งชื่อ
จับสลากจึงไม่ถืออยู่ในประเภทของเล่นหรือการเล่นใน 3 ประเภทดังกล่าวมาแล้ว เพราะ
เด็กต้องเสียเงินจับสลากว่าจะได้ของสิ่งใดตอบแทนจึงไม่ถือว่าการการเล่น หรือ ของเล่น

"กั๊ดจิ้งหรีด"

เป็นการเล่นที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ คือ จิ้งหรีด โดยเด็ก ๆ จะไปหาจิ้งหรีดซึ่งอาศัย
อยู่ในรูหรือตามขอนไม้เมื่อได้ตัวตามที่ต้องการก็นำมาแข่งขันโดยให้กั๊ดกันฝ่ายไหนแพ้จะถูกลงโทษ
ตามกติกา

กำเนิดร้านยิงเป้า
ปืนยิงเป้าในงานวัด

"ปืนยิงเป้าในงานวัด"

เป็นของเล่นที่ส่วนใหญ่จะออกร้านในงานวัด โดยมีการออกร้านให้เด็ก ๆ เข้าปืนลมลูก

ไม้ก๊อกใช้ยิงเล่น

ตู้เขียนชิงานวัด

"ตู้เขียนชิงานวัด"

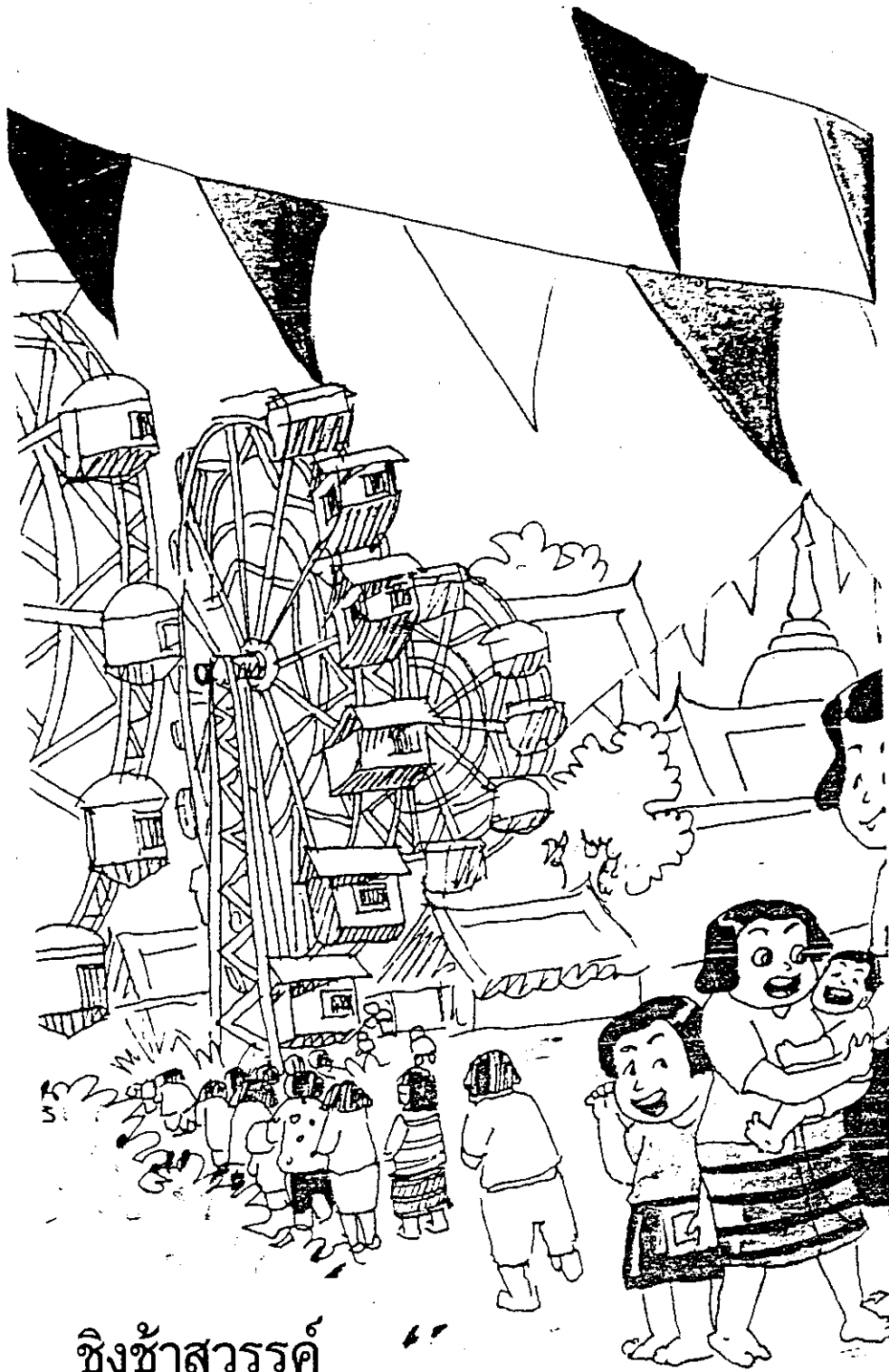
เป็นของเล่นที่เป็นคู่สำหรับทนายดวงชะตาของผู้ที่ต้องการตรวจดวงชะตา จะเป็นผู้เขียนชื่ออยู่ในงานวัดเมื่อมีงานเทศกาลต่าง ๆ มีไว้ให้หยอดเหรียญ เช่าดู

ก่อกองทราย

"ก่อกองทราย"

เล่นโดยน้าทรายที่อยู่ตามริมแม่น้ำ , ริมหาดหรือตามที่ดอนเมื่อไม่มีน้ำมาก่อเป็นรูปเจดีย์ , รูปพระ , รูปประติมากรรมต่าง ๆ ห้องถิ่นที่จะเล่นก่อกองทราย จึงเป็นได้เฉพาะถิ่นที่มีทราย เช่น ห้องถิ่นชายทะเล , ริมแม่น้ำที่มีทรายเท่านั้น

ชิงช้าสวรรค์

"ชิงช้าสวรรค์"

เป็นของเล่นที่เป็นเครื่องเล่นตามงานประจำปี โดยเฉพาะงานวัด เป็นเครื่องเล่นที่
ผู้เล่นเสียเงินซื้อบัตรไปนั่งบนชิงช้าขับเคลื่อนหมุนด้วยเครื่องจักรเป็นวงกลมตามแนวสูง ๆ

มอเตอร์ไซด์ไต่ถัง

"มอเตอร์ไซด์ไต่ถัง"

เป็นการละเล่นการแสดงของร้านที่มาแสดงออกตามงานวัด งานเทศกาลต่าง ๆ โดย
จัดให้ผู้แสดงขี่มอเตอร์ไซด์วิ่งตามขอบถังไม้ใหญ่ ซึ่งถังไม้จะมีเครื่องจักรทำให้หมุนไปมาด้วย

ถ้ำนรก

"ถ้ำนรก"

เป็นการละเล่นโดยมีผู้นำ "ถ้ำนรก" มาแสดงออกร้านตามงานประจำปีต่างๆโดยสร้าง

เป็นถ้ำมีรูปภูติ ผี ปีศาจ ปั้นประดับคอยลือกหลอนผู้ชมภาพในถ้ำ

ยิงธนู

"ยิงธนู"

เป็นการละเล่น การยิงธนูให้ถูกเป้าซึ่งใช้ลูกยางเป็นเป้า มีการจัดเล่นตามงานวัด
ต่าง ๆ ในสมัยก่อน

ชกบอล

"ชกบอล"

เป็นการละเล่น โดยใช้พละกำลังชกลูกบอลซึ่งเป่าลมแขวนไว้เมื่อชกถูกลูกบอล เข้มวัด
ความแรงจะบอกถึงกำลังที่ใช้ชก จะมีการจัดให้เล่นตามงานวัดต่าง ๆ ในสมัยก่อน

หนังกระโปรง

"หนังกระโปรง"

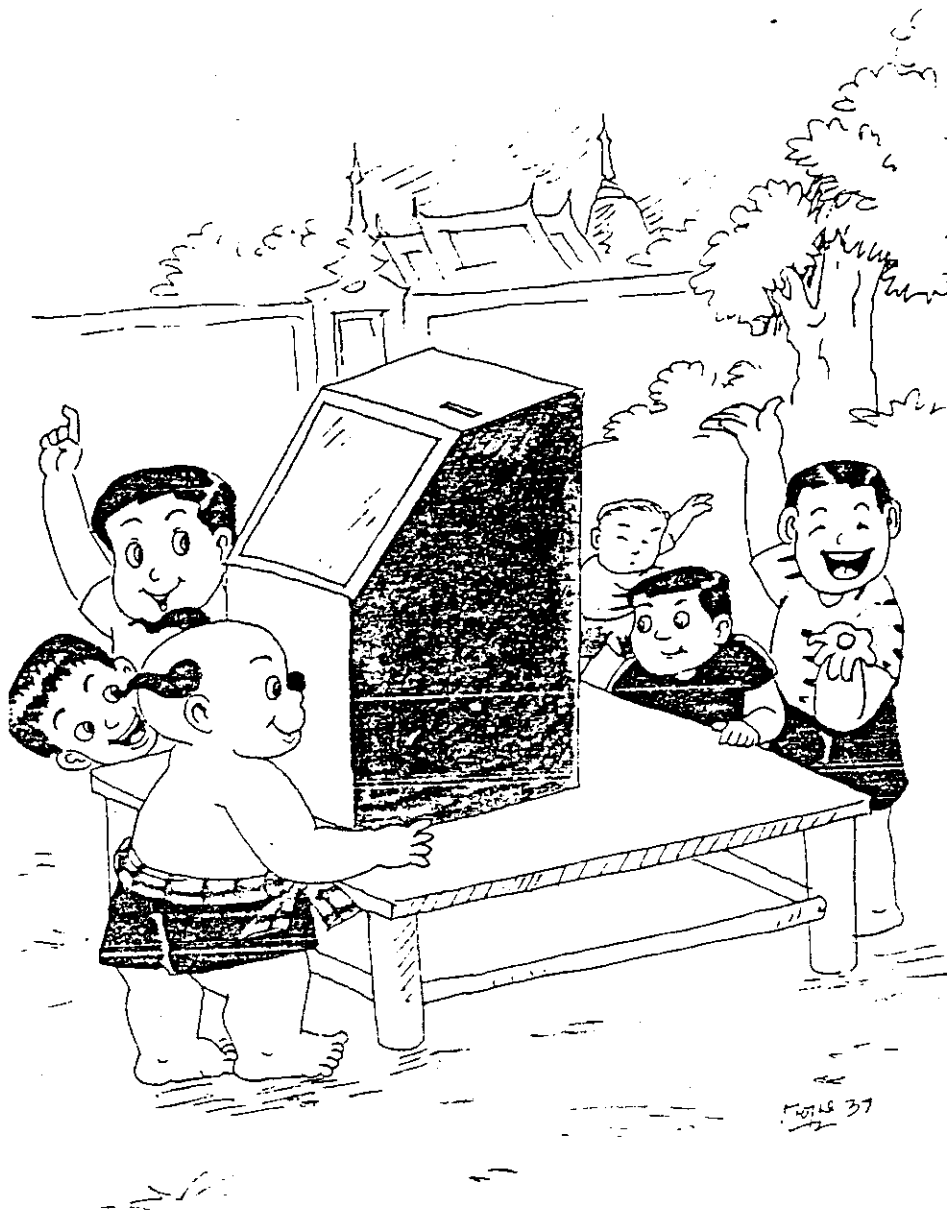
เป็นของเล่นที่เป็นคู่สำหรับดูตามช่องที่เจาะเป็นรูไว้ จะมีภาพปรากฏตามตู้โดยอัตโนมัติ
 หมายความว่าของเล่นชนิดนี้จะมีเฉพาะในงานประจำปีตามงานวัดต่าง ๆ

ปากระป๋อง

"ปากระป๋อง"

เป็นการเล่นโดยใช้ลูกเทนนิสไปยิงเป้าซึ่งเป็นกระป๋อง จัดเรียงไว้สูง ๆ ทั่วสนาม
ทั้งหมด จึงจะได้รางวัลจะจัดให้มีการเล่นตามงานวัดและงานเทศกาลต่าง ๆ

ถ้ำมอง

"ถ้ำมอง"

เป็นของเล่นที่จัดไว้เป็นตู้ ที่ตู้มีช่องไว้หยอดเหรียญให้เครื่องเล่นทำงาน และมีช่องสำหรับให้ดูมีเลนส์ขยายจะมีภาพใบสการ์ดต่าง ๆ ไว้ให้ดูหลายรูปแบบ ถ้ำมองจะมีจัดให้ดูชมตามงานวัดในสมัยก่อน

ละครลิง

"ละครลิง"

เป็นการละเล่นการแสดงของลิงคือ ละครลิงจะมีการแสดงในงานประจำปีต่าง ๆ เช่น งานวัดใช้ลิง แสดงเป็นเรื่องราวต่าง ๆ

สี่เกลอโรงทาน

"สี่เกลอโรงทาน"

เป็นการจัดตั้งโรงทาน ประกอบด้วยอาหารคาว หวาน 4 อย่าง ในเทศกาลงานวัดต่าง ๆ ในสมัยก่อนเพื่อให้เด็ก ๆ ได้รับประทานอย่างอิ่มอร่อยโดยไม่ต้องเสียเงินจะจัดตั้งโรงทานเฉพาะเทศกาลงานวัดสมัยก่อนเท่านั้น

ประวัติของ ทวี วัดงาม

ทวี วัดงาม เกิดเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2496 ที่บ้านหมอพร้อม ริมคลองบางกอกใหญ่ ตรงข้ามวัดอินทาราม กรุงเทพฯ เริ่มเรียนหนังสือชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนวัดอินทาราม(ใต้) เขตธนบุรี สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยา) จากมหาวิทยาลัยชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา บิดามีอาชีพประดิษฐ์เป็นเด็กเล่นแบบอัดลม ที่แพร่หลายอยู่ในงานวัดทุกวันนี้ มารดาเป็นช่างประดิษฐ์ของเล่นแบบไทย ๆ เช่น ตุ๊กตาผ้า หมวกกระดาษ มีดดาบไม้ และของเล่นประเภทหัตถกรรมต่าง ๆ

เริ่มเขียนหนังสือประเภทบทความลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ เมื่อ พ.ศ.2520 ได้เขียนในคอลัมน์ต่าง ๆ หลายคอลัมน์ รวมทั้งคอลัมน์ วัยสนุกเมื่อวันวาน ซึ่งเริ่มเขียนในปี พ.ศ.2533 โดยใช้นามปากกาบ้าง นามจริงบ้าง นามปากกาที่ใช้เขียน คือ ทิวะ อารามวิจิตร, ทวีวัฒน์, จักรราช บทความที่ ทวี วัดงาม เขียนมีทั้งรายวัน รายสัปดาห์ และรายเดือน ซึ่งมีผลงานรวมเล่มอยู่หลายเรื่อง เช่น ความรู้เกี่ยวกับเรื่องผู้ใหญบ้าน เรื่องเมื่อเริ่มมีสิ่งนี้ในเมืองไทย เรื่องวาณิชน้อย รวมทั้งบทความในคอลัมน์ วัยสนุกเมื่อวันวาน ส่วนใหญ่ลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ รายวัน งานเขียนของ ทวี วัดงาม ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมไทย เป็นการบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ในรูปแบบความที่สื่อสารความรู้เป็นอย่างยั่งยืน ในด้านวัฒนธรรมพื้นบ้าน

การที่ ทวี วัดงาม มีโอกาสได้คลุกคลีกับการประดิษฐ์ของเล่นแบบไทย ๆ มาตั้งแต่วัยเด็กจนเติบโตใหญ่ จึงมีแนวคิดว่า งานวัดและการละเล่นของเล่น เกมต่าง ๆ ของเด็กไทยเป็นสิ่งที่น่าศึกษาและเผยแพร่ออกเป็นตัวอักษร เพื่อคนรุ่นหลังต่อไปจะได้มีข้อมูลที่ถูกต้องอีกทั้งสิ่งต่าง ๆ ที่พบมาในชีวิตวัยที่เป็นเด็กนั้นเป็นประสบการณ์ตรง จึงควรทำการบันทึกเอาไว้ สิ่งนี้จึงเป็นแรงบันดาลใจในงานเขียนอันหลากหลายที่มีสาระทางวัฒนธรรมที่ควรนำศึกษา ทวี วัดงาม ได้พูดถึงแนวคิด (สัมภาษณ์ : เม.ย.2538) เกี่ยวกับการเขียนเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ว่า "สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมานั้นน่าจะเป็นรูปธรรมและนามธรรมล้วนเป็นสิ่งที่ค่าทั้งสิ้น เป็นพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและสังคม คนไทยจึงควรส่งเสริมให้มีการบันทึกเรื่องราวที่เกิดขึ้นเอาไว้เพื่อประโยชน์ทางด้านต่าง ๆ ในอนาคตของมนุษยชาติ"

ปัจจุบัน ทวี วัดงาม เป็นนักเขียนประจำ ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน มติครู, ก๊ย

เป็นประธานชมรมบันทึกอดีต เป็นที่ปรึกษาหัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์กรมสามัญศึกษา สมาชิก
นักเขียนสมัครกับ กศน. คณะกรรมการคัดเลือกบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นของ สวช. และงานอื่น ๆ
อีกหลายอย่าง ทวี วัฒนาม จึงเป็นนักหนังสือพิมพ์ นักเขียน และครูอาจารย์อีกด้วย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายชานะ	ชื่อสกุล บุชาสุข
เกิดวันที่ 4 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2492	
สถานที่เกิด	อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	93/93 ซอยประจักษ์ศิลปาคม 2 ถนนประชาชื่น-รัชดา แขวง-เขต บางซื่อ กรุงเทพฯ 10800 โทร 5873946
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนศิลาจารย์พัฒนา กรุงเทพฯ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนศิลาจารย์พัฒนา ซอยวัดเชิงหวาย ถนนกรุงเทพฯ-นนท์ แขวง-เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2507	ม.ศ.3 โรงเรียนพรหมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2516	ป.กศ.สูง วิทยาลัยครูสวนสุนันทา
พ.ศ. 2519	ค.บ. วิทยาลัยครูพระนคร
พ.ศ. 2539	กศ.ม. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร